

**СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ ВИРОБНИЧИЙ КООПЕРАТИВ
«БЛИСТІВСЬКИЙ»**

16071, Чернігівська обл., Новгород-Сіверський р-н, с. Блистова

Код ЄДРПОУ 30924907 ІПН 309249025149

Телефон: 0462930439, електронна адреса blistova2021@ukr.net

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО

ВИРОБНИЧОГО КООПЕРАТИВУ «БЛИСТІВСЬКИЙ»

Андрій БАСКО

«_____» 2024 р.

ЗВІТ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

**«Використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування
та суцільних санітарних рубок на території лісового фонду Сільськогосподарського
виробничого кооперативу «Блистівський»»**

рубки головного користування – площа 4,6 га щорічно;

суцільні санітарні рубки – площа 41,8 га.

Новгород-Сіверський район, Чернігівська область

7495

(реєстраційний номер справи про оцінку
впливу на довкілля планованої діяльності)

UB
Міністерство
№21/21-04/2416-24 від 27.05.2024
КЕП: Шимкус М. О. 27.05.2024 16:10
58E2D9E7F900307B04000000E8FC3400E6DBA600
Сертифікат дійсний з 03.08.2022 00:00 до
02.08.2024 23:59

Зміст

1	Опис планованої діяльності	5
1.1	Опис місця провадження планованої діяльності.....	5
1.2	Цілі діяльності	10
1.3	Опис характеристик діяльності протягом виконання підготовчих і будівельних робіт.....	10
1.4	Опис характеристик провадження планованої діяльності (зокрема виробничих процесів) виду і кількості матеріалів та природних ресурсів, які планується використовувати	12
1.5	Оцінка за видами та кількістю очікуваних відходів, викидів, скидів, забруднення води, повітря, ґрунту та надр, шумового, вібраційного, світлового, теплового та радіаційного забруднення, а також випромінення, які виникають у результаті проведення підготовчих робіт.....	18
1.5.1	Оцінка за видами та кількістю очікуваних відходів	18
1.5.2	Оцінка очікуваних викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря ...	21
1.5.3	Оцінка очікуваного впливу на водні ресурси	29
1.5.4	Оцінка очікуваного впливу на ґрунти	36
1.5.5	Оцінка за видами та кількістю шумового та вібраційного забруднення	38
1.5.6	Оцінка за видами та кількістю електромагнітного, радіаційного, світлового та теплового забруднення.	39
2.	Опис виправданих альтернатив планованої діяльності, основних причин обрання запропонованого варіанта з урахуванням екологічних наслідків	41
3.	Опис поточного стану довкілля (базовий сценарій) та опис його ймовірної зміни без провадження планованої діяльності	50
3.1	Кліматичні фактори.....	50
3.2	Атмосферні умови.....	52
3.3	Геоморфологічні та ландшафтні умови	52
3.4	Водні об'єкти і водні ресурси	52
3.5	Ґрунтові умови.....	63
3.6	Пожежна ситуація	64
3.7	Флора, фауна, біорізноманіття.....	67
3.8	Історико-культурна спадщина	107
3.9	Соціально-економічні умови.....	108
3.10	Ймовірні зміни базового сценарію без здійснення планованої діяльності.....	109
4	Опис факторів довкілля, які ймовірно зазнають впливу з боку планованої діяльності та її альтернативних варіантів.....	110
4.1	Земельні угіддя та ґрунти	110
4.2	Води	110
4.3	Надра	112
4.4	Ландшафт	112
4.5	Фауна, флора біорізноманіття.....	112
4.6	Атмосферне повітря	116
4.7	Здоров'я населення	118
4.8	Соціально-економічні умови.....	120
4.9	Матеріальні об'єкти	121

5	Опис та оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності.....	123
6	Опис методів прогнозування, що використовувалися для оцінки впливу на довкілля, та припущень, покладених в основу такого прогнозування, а також використовувані дані про стан довкілля	125
7	Опис передбачених заходів, спрямованих на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля, у тому числі (за можливості) компенсаційних заходів.....	129
8	Опис очікуваного значного негативного впливу діяльності на довкілля	138
9	Визначення усіх труднощів (технічних недоліків, відсутності достатніх технічних засобів або знань), виявлених у процесі підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля	144
10	Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля	145
11	Стислий зміст програм моніторингу та контролю щодо впливу на довкілля під час провадження планованої діяльності, а також (за потреби) планів післяпроектного моніторингу.....	146
12	Резюме нетехнічного характеру	147
13	Список посилань із зазначенням посилань джерел, що використовуються для описів та оцінок, що містяться у звіті з оцінки впливу на довкілля	150

Перелік додатків

Додаток А	Кліматична та фонові характеристики
Додаток Б	Клопотання щодо проведення існуючого поділу лісів
Додаток В	Клопотання щодо виділення особливо захисних лісових ділянок
Додаток Г	Акти лісопатологічного і санітарного обстеження насаджень
Додаток Д	Оцінка впливу на гідрологічні об'єкти в межах ділянок планованої діяльності
Додаток Ж	Оцінка впливу на ґрунтовий покрив, окремих лісових кварталів та ділянок господарської діяльності
Додаток К	Лист Управління розвитку та інфраструктури Чернігівської ОВА щодо об'єктів природно-заповідного фонду
Додаток Л	Лист щодо наявності об'єктів архітектурної та культурної спадщини
Додаток М	Лист щодо надходження зауважень і пропозицій від громадськості
Додаток Н	Фонд рубок головного користування
Додаток О	Відомість рубок головного користування
Додаток П	Таксаційний опис земельних ділянок лісового фонду
Додаток Р	Звіт дослідження рідкісних видів флори і фауни
Додаток С	Розрахунок розсіювання забруднюючих речовин в атмосфері
Додаток Т	Оглядові плани запроектованих лісогосподарських заходів

1 ОПИС ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1 Опис місця провадження планованої діяльності

Планована діяльність – спеціальне використання лісових ресурсів в порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок. Заготівля деревини здійснюється в межах розрахункової лісосіки, фонду рубок головного користування, Актів лісопатологічного обстеження на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка.

Сільськогосподарський виробничий кооператив «Блистівський» (далі – СГБК «Блистівський») розташований в південній частині Новгород-Сіверського району Чернігівської області.

Загальна площа СГБК «Блистівський» складає 1126,1 га.

Територія СГБК розділена на 1 майстерську діляницю та 2 обходи.

Поштова адреса: 16071, Чернігівська область, Новгород-Сіверський район, село Блистова, тел. +380 (67) 658-77-62; e-mail: blistova2021@ukr.net.

Попереднє лісовпорядкування проводилося в 2012 році Київською експедицією Українського державного проектного лісовпорядного виробничого об'єднання на площі 1135,8 га.

За минулий ревізійний період згідно державного акту серії Т-ЧН № 001874 площа земель наданого у постійне користування для ведення лісового господарства відповідно до рішення 15 сесії 23 скликання Чернігівської обласної Ради народних депутатів від 17.09.2001 р. та рішення про державну реєстрацію прав та їх обтяження від 16.11.2021 р. по СГБК “Блистівський” становила 1126,1 га.

До моменту проведення нинішнього лісовпорядкування загальна площа складала 1126,1 га.

Лісовпорядкування проведено Київською експедицією Українського державного лісовпорядного проектного виробничого об'єднання Державного агентства лісових ресурсів України. Роботи виконувались за 1 розрядом відповідно до вимог Лісового кодексу України, чинної лісовпорядної інструкції та рішень 1 лісовпорядної наради.

Лісовпорядкування проведено за методом класів віку, який полягає в утворенні госпчастин, господарств, господарських секцій, які складаються з сукупності однорідних за складом і продуктивністю деревостанів, об'єднаних одним віком і способом рубки лісу. Первинною обліковою одиницею є таксаційний виділ, а первинною розрахунковою одиницею – господарська секція. Усі розрахунки здійснені на основі підсумків розподілу площ і запасів насаджень господарських секцій за класами віку.

Адміністративно-організаційна структура та загальна площа підприємства, наведена

у таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Адміністративно-організаційна структура СГВК «Блистівський»

Найменування лісництв, місцезнаходження контор	Адміністративні райони	Площа, га
СГВК «Блистівський»	Новгород-Сіверський	1126,1
Усього по лісгоспу:	Новгород-Сіверський	1126,1

Віднесення лісів до місцевих органів влади наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Віднесення лісів до місцевих органів влади

Назви органів влади	Назви лісництв	Перелік кварталів	Площа, га
Новгород-Сіверська міська ТГ	СГВК «Блистівський»	1-25	1126,1
Всього по лісгоспу			1126,1

Територія розташування СГВК «Блистівський» наведена на рисунку 1.1.

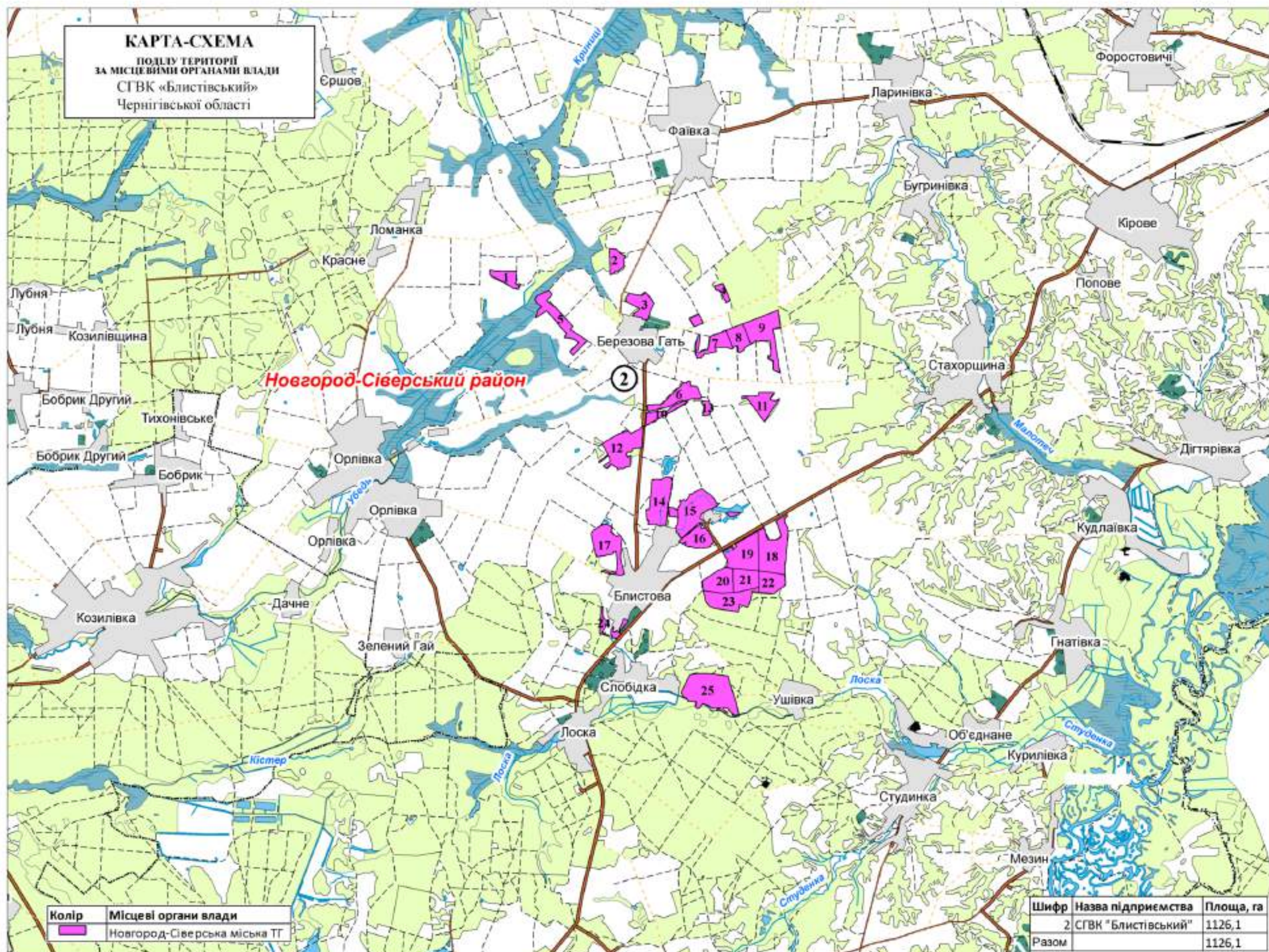

Рисунок 1.1 – Карта-схема розташування території СТВК «Блистівський»

Існуючий поділ лісів на категорії проведено відповідно постанови КМ України від 16.04.07 р. № 733 «Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок», постанов КМ України від 30 січня 2019 р. № 55 «Про затвердження переліку автомобільних доріг загального користування державного значення» та затверджений наказом Державного агентства лісових ресурсів України № 70 від 29.10.2021 року за погодженням з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів.

Існуючий поділ лісів на категорії СГБК «Блихівський» наведено у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3 – Існуючий поділ лісів на категорії СГБК «Блихівський»

Категорії лісів	Площа за даними лісовпорядкування	
	га	%
Захисні ліси	622,3	55,3
в тому числі:		
Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг	30,5	2,7
Ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водойм та ін.	24,4	2,2
Інші захисні ліси	567,4	50,4
Експлуатаційні ліси	503,8	44,7
Всього по підприємству:	1126,1	100,0

Клопотання щодо проведення існуючого поділу лісів наведено додатку Б.

Клопотання щодо виділення особливо захисних лісових ділянок наведено додатку В.

Карта-схема поділу лісів за категоріями наведена на рисунку 1.2.

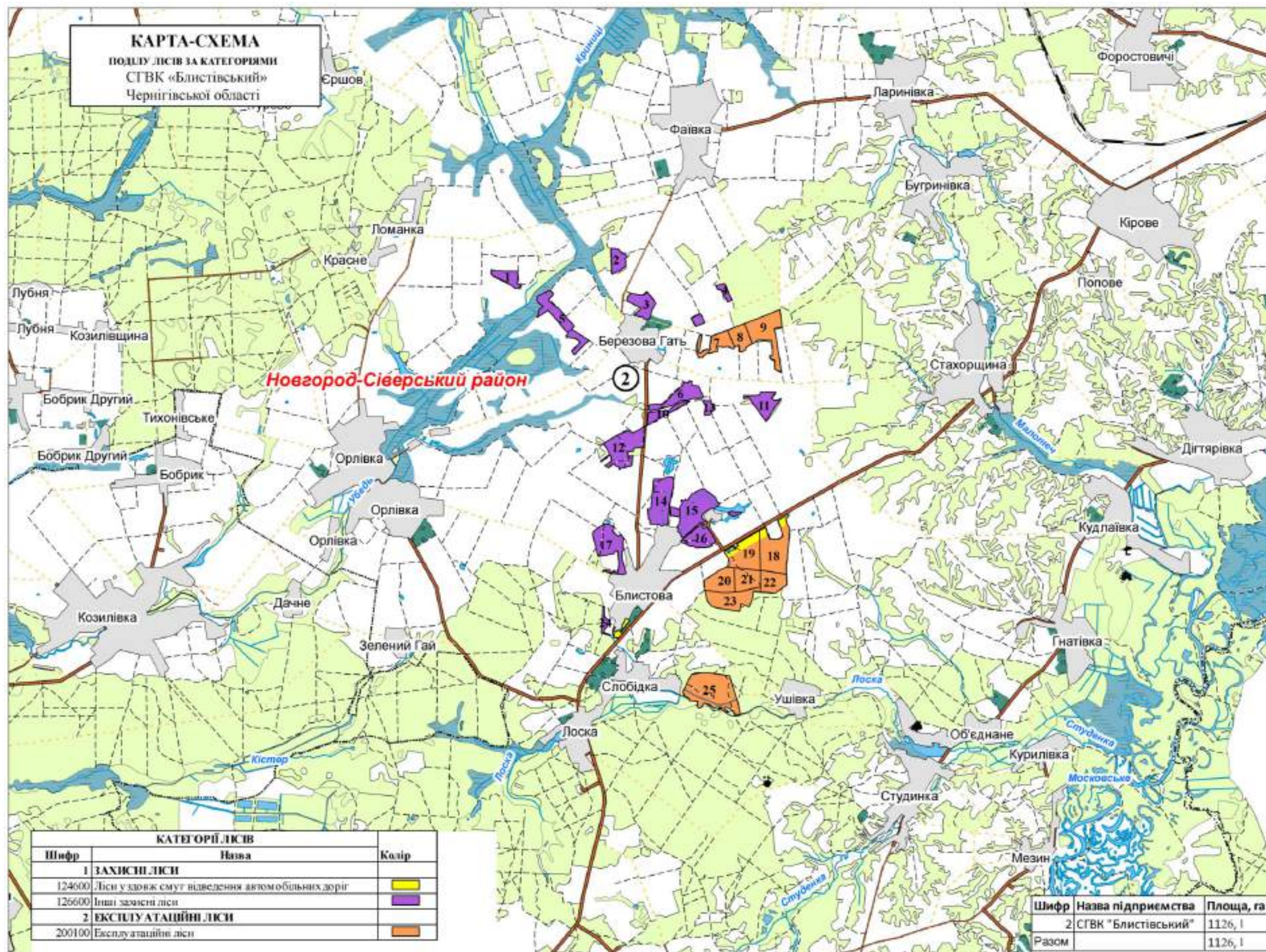

Рисунок 1.2 – Карта-схема поділу лісів за категоріями

1.2 Цілі діяльності

Площа Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блистівський» складає 1126,1 га.

Загальний експлуатаційний фонд по СГВК «Блистівський» на ревізійний період становить 26,92 тис. м³ стовбурного запасу на площі 81,8 га, в тому числі: захисні ліси – 0,53 тис. м³ на площі 2,4 га, експлуатаційні ліси – 26,39 тис. м³ на площі 79,4 га.

Щорічний обсяг рубок головного користування запроектовано в експлуатаційних лісах, в об'ємі 1,39 тис. м³ ліквідної деревини на площі 4,6 га.

Проведення суцільних санітарних рубок у відповідності до Акту поточного лісопатологічного обстеження від 13 березня 2024 року на площі 41,8 га.

1.3 Опис характеристик діяльності протягом виконання підготовчих і будівельних робіт

Нинішнє базове лісовпорядкування 2023 року проведене за I розрядом у відповідності з вимогами чинної лісовпорядної інструкції, рішеннями першої лісовпорядної наради, технічної наради за підсумками польових робіт та координаційно-технічної наради.

Лісовпорядкування проведено Київською експедицією Українського державного лісовпорядного проектного виробничого об'єднання Державного агентства лісових ресурсів України. Роботи виконувались за I розрядом відповідно до вимог Лісового кодексу України, чинної лісовпорядної інструкції та рішень I лісовпорядної наради.

Територія підприємства розділена на 5 планшетів. Квартальна мережа і нумерація кварталів залишилися без змін.

Інвентаризація лісового фонду здійснювалась методом окомірно-вимірювальної таксації, із застосуванням космічних знімків масштабу 1:10000 2019 року на площі 1126,1 га.

Для корегування окомірно-визначених запасів на 1 га та визначення відносних повнот використовувались таблиці «Сум площ поперечних перерізів та запасів деревостанів при повноті 1.0», розроблених кафедрою лісової таксації УДАУ, затверджених Мінлісгоспом України 15 листопада 1991 року.

Для таксації деревостанів використовувались ортофотоплани масштабу 1:10000, задовільної якості, зйомка 2020 року.

Зміни, які відбулися в площі лісгоспу за обліковий період, наведено в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4 – Зміна площі за проєктний період

Найменування лісництв	Найменування адміністративних районів	Площа в га за даними		
		теперішнього лісовпорядкування	попереднього лісовпорядкування	земельного балансу станом на 01.01.2021 р.
СГБК «Блиствський»	Новгород-Сіверський	1126,1	1135,8	1126,1
Усього по лігоспу:		1126,1	1135,8	1126,1

Приймання і передавання лісових ділянок за ревізійний період не відбувалось.

Таксація лісового фонду здійснювалась поєднанням окомірної таксації з вибірковою вимірювальною і переліковою таксацією, дані якої слугували основою для таксаційної характеристики виділу. Для коригування запасів насаджень на 1 га під час окомірної таксації, а також визначення відносних повнот під час вибіркової вимірювальної і перелікової таксації використовувався таблиці «Сум площ перерізів та запасів деревостанів при повноті 1,0», поміщених в «Лісотаксаційному довіднику» (Київ-2013), затвердженого Держлісагентством України (протокол засідання НТР Держлісагентства України від 16.12.2020 р.).

Крім зазначених таблиць використовувались такі нормативно-методичні матеріали: «Пробні площі лісовпорядні. Метод закладання. СОУ 02.02-37-476:20056», Київ 2006; «Інструкція з проєктування, технічного приймання, обліку та оцінки якості лісокультурних об'єктів», Київ, 2010; «Методичні вказівки з відведення і таксації лісосік, видачі лісорубних квитків та огляду місць заготівлі деревини в лісах Державного агентства лісових ресурсів України», Київ, 2010; «Робочі правила з проведення вибіркового методу таксації деревостанів під час лісовпорядкування», Ірпінь, 2012; «Робочі правила з обстеження лісових культур і природного поновлення під час лісовпорядкування», Ірпінь-2012; «Технологічна інструкція із заповнення карток таксації для оброблення на персональному комп'ютері», Ірпінь, 2003.

Рубки головного користування запроектовані у відповідності до «Порядку спеціального використання лісових ресурсів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 року №761, і „Правил рубок головного користування” затверджених наказом Державного комітету лісового господарства України 23.12.2009 року № 364.

З метою проведення планованої діяльності здійснюватимуться наступні підготовчі роботи:

1. Визначення на місцевості меж лісосіки (не потребує додаткового використання техніки, матеріалів та сировини).
2. Визначення меж зон безпеки навколо лісосіки (не потребує додаткового використання техніки, матеріалів та сировини).
3. Установлення заборонних знаків огороження небезпечних зон (не потребує залучення додаткової техніки, матеріалів та сировини, стандартні заборонні знаки встановлюються з використанням наявного матеріального фонду, від 4 шт. на ділянку).

4. Розмітка лісосіки на пасіки (не потребує додаткового використання техніки, матеріалів та сировини).

5. Визначення пасічних волоків (не потребує додаткового використання техніки, матеріалів та сировини).

Будівництво виробничих, житлових та інших невикористаних будівель по лісовому господарству та протипожежних доріг на ревізійний період лісовпорядкуванням не проектується. Сільськогосподарським виробничим кооперативом «Блишівський» будуть укладені Договори з спеціалізованими підприємствами, для проведення ремонтних робіт дорожнього покриття.

Інтенсивне використання лісових багатств поєднується з їхнім збереженням, поліпшенням та відновленням. Одним із найважливіших завдань лісового господарства є розширене відтворення лісу та раціональне використання всіх багатогранних корисних властивостей лісу.

Рубки головного користування в лісах проводяться таким чином, аби одержання деревини супроводжувалося збереженням ґрунтозахисних, водорегулювальних та інших корисних властивостей лісу, забезпеченням природного лісовідновлення. Ці рубки спрямовані на раціональне використання лісосічного фонду, підвищення продуктивності й поліпшення складу нових лісів.

Під час проведення рубок головного користування застосовуються технології, які дають змогу максимально зберігати дерева, що не підлягають вирубуванню, підріст, підлісок, трав'яний покрив та ґрунти.

1.4 Опис характеристик провадження планованої діяльності (зокрема виробничих процесів) виду і кількості матеріалів та природних ресурсів, які планується використовувати

Площа Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блишівський» складає 1126,1 га.

Господарська діяльність лісгоспу спрямована на цільове та ефективне виконання на базі науково-технічних досягнень і передового досвіду повного комплексу лісгосподарських, лісовідновлювальних та лісозаготівельних заходів, які забезпечують раціональне і невиснажливе використання та відтворення лісових ресурсів, охорону навколишнього природного середовища.

Виробничим фондом та кадрами постійних робітників підприємство забезпечене.

Технологія виробничої діяльності включає наступні технологічні операції:

1. *звалювання дерев* проводиться бензопилами марок Stihl 440 та аналогами.
2. *очищення дерев від сучків* виконується бензопилами марок Husqvarna 365 та

аналогами від підземка до верхівки дерев;

3. *трелювання лісу* здійснюється колісними тракторами марок МТЗ-82.1 та аналогами на трелювальних волоках хлистами чи напівхлистами в залежності від об'єму хлиста;

4. *розкрязування деревини* виконується бензопилами марок Husqvarna 365 та аналогами.

5. *очищення місць рубок* проводиться одночасно з лісосічними роботами, але не пізніше ніж через 30 днів після звалювання дерев. Спосіб утилізації порубкових решток залежить від призначення лісосіки:

— у лісосіках, що призначені для штучного лісовіднослення відбувається збирання порубкових решток у купи та вали вручну для перегнивання;

— збирання порубкових решток у купи з подальшим їх спалюванням.

6. *навантаження деревини* проводиться самохідним маніпулятором;

7. *вивезення деревини* здійснюється наявним на балансі підприємства автомобільним транспортом: УРАЛ-375.

Рубки головного користування

Розміщення рубок головного користування запроектовано дійсним лісовпорядкуванням та проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень і схеми існуючої дорожньої мережі. При територіальному розміщенні лісосік необхідно дотримуватись рекомендацій лісовпорядкування.

Фонд рубок головного користування наведено в Додатку Н.

Загальний експлуатаційний фонд по СГВК «Блиствський» на ревізійний період становить 26,92 тис. м³ стовбурного запасу на площі 81,8 га, в тому числі: захисні ліси – 0,53 тис. м³ на площі 2,4 га, експлуатаційні ліси – 26,39 тис. м³ на площі 79,4 га.

Щорічний обсяг рубок головного користування запроектовано в експлуатаційних лісах, в об'ємі 1,39 тис. м³ ліквідної деревини на площі 4,6 га.

По лісництву, в якому є експлуатаційний фонд, на ревізійний період складені відомості рубок головного користування в які внесені з групуванням за п'ятиріччями виділи (частина виділів) стиглих і перестійних деревостанів, можливих для експлуатації.

Протягом ревізійного періоду крім зазначених у відомості лісових ділянок в рубку, можуть надходити і інші можливі для експлуатації ділянки лісу, які на рік рубки досягли віку стиглості. Відведення таких насаджень в рубку можливе в разі, якщо вони вимагають проведення термінової рубки в зв'язку з їх пошкодженням, усиханням, з втратою захисних функцій, в розладнаних насадженнях, в насадженнях, які в установленому порядку підлягають розчищенню в зв'язку будівництвом; у випадку коли неможливо розмістити по певних господарських секціях наявний лісосічний фонд згідно встановленій розрахунковій лісосіці

через необхідність дотримання встановлених термінів примикання лісосік; в зв'язку з будівництвом лісових доріг (їхньою відсутністю), а також в інших випадках, що не входять в протиріччя з положеннями чинних нормативних документів, які регламентують проведення рубок головного користування.

Розподіл проекту рубок головного користування за категоріями, кварталами, господарськими секціями, типом рубок та віковою структурою надано в додатку О.

Щорічні обсяги рубок головного користування наведені в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5 – Щорічні обсяги рубок головного користування

Господарство, господарська секція	Експлуатаційний фонд: площа,га запас, тис.м ³	Прийнята розрахункова лісосіка							
		лісовпорядкуванням				другою л/в нарадою			
		площа, га	запас, тис.м ³			площа, га	запас, тис.м ³		
			стовбурний	ліквідний	ділової деревини		стовбурний	ліквідний	ділової деревини
Захисні ліси									
Господарська частина – Захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині									
Суцільнолісосічні рубки									
М'яколистяне – всього	2,4 0,53	–	–	–	–	–	–	–	–
в тому числі по госпсекціях:									
Березова	2,4 0,53	–	–	–	–	–	–	–	–
Експлуатаційні ліси									
Господарська частина – Експлуатаційні ліси на рівнині									
Суцільнолісосічні рубки									
Хвойне – всього	79,4 26,39	4,6	1,53	1,39	1,06	4,6	1,53	1,39	1,06
в тому числі по госпсекціях:									
Соснова	79,4 26,39	4,6	1,53	1,39	1,06	4,6	1,53	1,39	1,06
Усього по підприємству:	81,8 26,92	4,6	1,53	1,39	1,06	4,6	1,53	1,39	1,06
в тому числі :									
Хвойне – всього	79,4 26,39	4,6	1,53	1,39	1,06	4,6	1,53	1,39	1,06
із них:									
Сосна	79,4 26,39	4,6	1,53	1,39	1,06	4,6	1,53	1,39	1,06
М'яколистяне – всього	2,4 0,53	–	–	–	–	–	–	–	–
із них:									
Береза	2,4 0,53	–	–	–	–	–	–	–	–

Суцільні санітарні рубки

Суцільні санітарні рубки проводяться шляхом вирубкування сухостійних, відмираючих і дуже ослаблених дерев, пошкоджених пожежами, шкідниками, хворобами лісу і внаслідок аварій та стихійного лиха, лише у деревостанах, в яких проведення вибіркового санітарного рубок

приведе до зменшення повноти насаджень нижче встановленого показника повноти.

Акт санітарно-лісопатологічного обстеження окремих лісових насаджень на предмет призначення суцільної санітарної рубки Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствський» від 13.03.2024 року.

Головним лісопатологом ДСЛП «Харківлісозахист» Вороб'єм Є. В. головним мікробіологом - начальником відділу лісової фітопатології ДСЛП «Харківлісозахист» Воробей А. Д., майстром лісу СГВК «Блиствський» Донець І. В., разом з лісовою охороною проведено обстеження насаджень СГВК «Блиствський» Чернігівської області з метою визначення та оцінки їх санітарного стану.

Загальна площа обстеження - 41,8 га.

Номер кварталу	Номер виділу	Номер підвиділу	Площа ділянки, га.	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування						
				склад	вік, років	повнота	бонітет	Середня висота, м	Середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
20	3		1,5	9Сз1Бп	52	0,60	1А	23	28	280
20	15		0,9	8Сз2Бп	45	0,70	1А	20	24	260
20	4	1	0,4	10Сз+Бп	85	0,70	1	26	40	390
20	5	1	0,4	10Сз+Бп	75	0,60	1	26	40	340
20	12	1	3	10Сз	70	0,60	1А	28	36	390
20	11		5,7	10Сз	75	0,60	1А	27	36	375
20	17		1,6	9Сз1Акб	80	0,70	1	27	36	270
23	1		13,2	10Сз+Акб+Дз	90	0,30	1	26	36	230
23	3		0,9	10Сз	55	0,30	1А	23	28	200
23	9		11,1	10Сз	75	0,30	1	26	36	240
23	8		3,1	10Сз	70	0,30	1	25	36	220

В ході лісопатологічного обстеження вищеперелічених насаджень встановлено, що деревостани пошкоджено стихійними явищами вітровал та вітролом. Ступінь пошкодження сильний, характер пошкодження суцільний, насадження можна вважати загиблими. В насадженнях присутні дерева зі зламаними стовбурами та вивалені з коренем, відмічено наявність дерев з підірваною кореневою системою, механічними пошкодженнями стовбурів та кореневих лап на 2/3 периметра і більше, дерева зі зламаним гіллям та вершинами. Також присутні окремі дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі та дугоподібно зігнутими стовбурами. Зламані та повалені дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками. Ослаблені дерева (III - IV категорії санітарного стану) мають вкорочену блідо-зелену хвою, вкорочений приріст, ознаки заселення стовбуровими шкідниками з родини короїдів. При закладанні палеток відмічено характерні вхідні отвори шлюбні камери камбіофагів та ксилофагів. Відмічено ознаки ураження інфекційними хворобами: коренева губка, облямований трутовик, березовий трутовик, бактеріальний рак водянка, рак сірянка. В середині та по периметру куртин

знаходяться стоячі та повалені дерева V - VI категорії фізіологічного стану, відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно - деструктивного типу.

В обстежених насадженнях виявлено пошкодження стихійними явищами (вітровал, вітролом), стовбуровими шкідниками та ураження інфекційними захворюваннями, наявність яких значно ослаблює деревостани та негативно впливає на їх загальний санітарний стан, який на час обстеження можна характеризувати як незадовільний, збільшує можливість подальшого розповсюдження інфекційних хвороб та стовбурових шкідників. Зважаючи на пошкодження стихійними явищами, біологічні особливості та ступінь розвитку, виявлених у вищеперелічених насадженнях стовбурових шкідників рекомендовано керуючись п. 4-7, 14, 16, 27-33 «Санітарних правил в лісах України» провести у найкоротший термін заходи з поліпшення санітарного стану лісів. Враховуючи ступінь пошкодження стихійними явищами, розповсюдження стовбурових шкідників та інфекційних хвороб - суцільні санітарні рубки з урахуванням вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (на загальній площі (41,8 га), з вилученням з деревостанів аварійних, сухостійних дерев, дерев уражених стовбуровими та комлевими гнилями, відмираючих та дуже ослаблених дерев з ознаками пошкодження стовбуровими шкідниками, дерев з плодовими тілами дереворуйнівних інфекційних хвороб. Адже ліквідація наслідків стихійних явищ, попередження та недопущення подальшого розповсюдження інфекційних хвороб, розмноження стовбурових шкідників можлива тільки при своєчасному та обґрунтованому застосуванні комплексу заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Акт лісопатологічного і санітарного обстеження насаджень наведено в Додатку Г.

На наступні роки ревізійного періоду обсяги санітарних рубок встановлюються виходячи з фактичного санітарного стану лісів.

Лісовідновлення

Відтворення лісів проєктується здійснювати шляхом лісовідновлення на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках (зруби, рідколісся, загиблі насадження), на зрубках ревізійного періоду.

Із загальної площі не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок та лісосік ревізійного періоду (49,0 га) призначено під лісовідновлення 45,9 га.

Не проєктуються до заліснення 3,1 га біогалявин.

Запроєктовані обсяги лісовідновних заходів на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках і лісосіках проєктного періоду (площа, га) наведені в таблиці 1.6.

Таблиця 1.6 – Запроектовані обсяги лісовідновних заходів на не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках і лісосіках проектного періоду

Типи лісу	Запроектовані породи	Види лісовідновлення		Разом
		лісові культури	природне поновлення	
В ₂ ДС	Сз	0,9/38,2	–	0,9/38,2
С ₂ ГДС	Сз	-/6,8	–	-/6,8
Разом		0,9/45,0	–	0,9/45,0

Термін закультивування не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянках встановлюється в перші 2 роки ревізійного періоду, а лісосік суцільних рубок – на наступний рік після проведення рубок.

Створення лісових культур шляхом лісовідновлення рекомендується згідно технологічних схем, приведених в додатках до таксаційних описів. З врахуванням природного поновлення, типу лісорослинних умов, особливостей ділянки в технологічній схемі вказані способи обробітку ґрунту, спосіб створення, схема змішування порід тощо. Технологічні схеми складені на основі «Типів лісових культур за лісорослинними зонами», ухвалених секцією організації управління лісовим господарством науково-технічної ради Держкомлісгоспу України (протокол № 1 від 18 березня 2010 року). Розподіл запроектованих загальних обсягів лісових культур за технологічними схемами (га) наведений в таблиці 1.7.

Таблиця 1.7 – Розподіл запроектованих загальних обсягів лісових культур за технологічними схемами

Номер технологі- чної схеми	Кількість рослин, що висаджуються на 1 га, шт.		Категорія лісових ділянок, площа, га		Ра- зом
	усього	в т.ч. головна порода	не вкриті лісовою рос- линністю	лісосіки реві- зійного періоду	
			зруби, загиблі наса- дження		
47	6667	5334	0,9	38,2	39,1
111	6667	6667	—	6,8	6,8
Разом			0,9	45,0	45,9

Доповнення в створених культурах повинно проводитись при відпаді більше 15 %.

При виконанні запроектованих лісовідновлювальних заходів на кінець ревізійного періоду в категорії не вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок залишиться 4,5 га, лісовідновлювальні заходи на яких будуть проводитись у наступному ревізійному періоді.

Використання угідь і ресурсів побічних користувань

Наявних угідь цілком достатньо для задоволення потреб лісового господарства.

Випас худоби проектується в СГВК на площі 998,4 га. Перелік кварталів, в яких допускається випас худоби, вказані у «Відомості площ, що проектується для випасу худоби».

Усього на виділеній площі дозволяється випас 608 голів великої рогатої худоби.

Таблиця 1.8 – Використання ресурсів побічних користувань

Найменування ресурсів побічних користувань	Одиниця вимірювання	Виявлений щорічний експлуатаційний ресурс	Запроектований обсяг заготівлі, щорічно	Запроектований % використання ресурсів
1. Випасання худоби	га голів	998,4 332	998,4 332	100
2. Збір і заготівля дикорослих:				
2.1. Грибів				
-опеньки	га тонн	200,0 20,0	70,0 7,0	30
-білі гриби	га тонн	100,0 0,5	30,0 0,2	30
-інші гриби	га тонн	100,0 5,0	30,0 2,0	30

Використання земель лісгосподарського призначення для потреб мисливського господарства і культурно-оздоровчих цілей

Важливим завданням ведення мисливського господарства є збереження оптимальної кількості тварин і створення для них сприятливих умов. Надмірна, нерегульована чисельність тварин може принести значну шкоду лісовим насадженням. Збитки від диких тварин за останні роки не виявлено.

Господарство повинно проводити контроль за дотриманням правил відстрілу мисливської фауни.

1.5 Оцінка за видами та кількістю очікуваних відходів, викидів, скидів, забруднення води, повітря, ґрунту та надр, шумового, вібраційного, світлового, теплового та радіаційного забруднення, а також випромінення, які виникають у результаті проведення підготовчих робіт

1.5.1. Оцінка за видами та кількістю очікуваних відходів

Згідно із статтею 1 Закону України «Про управління відходами», відходи – це будь-які речовини, матеріали і предмети, яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися.

Відповідно до статті 13 Закону України «Про управління відходами» утворювачі або власники відходів, які не є суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, зобов'язані забезпечувати зберігання відходів у спосіб, що є безпечним для здоров'я людини та навколишнього природного середовища, та передавати відходи суб'єктам господарювання у сфері управління відходами протягом одного року з моменту їх утворення.

У ході планованої діяльності з проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок утворюються такі промислові відходи: відходи експлуатації та обслуговування транспортного обладнання; одяг захисний зіпсований, відпрацьований чи забруднений; взуття зношене чи зіпсоване (відпрацьоване спецвзуття); тверді побутові відходи.

Відходи експлуатації та обслуговування транспортного обладнання (відпрацьовані акумуляторні батареї, фільтруючі елементи масляних і повітряних фільтрів відпрацьовані, відпрацьовані мастила, промаслене ганчір'я, автошини відпрацьовані) в даному розділі не оцінюються, оскільки ремонт і обслуговуванням транспортного обладнання буде проводитися ремонтними службами підрядника на його основному проммайданчику.

Кількість працівників Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствський» – 23 особи.

20 03 01 Змішані побутові відходи; Побутові відходи

Обсяги утворення твердих побутових відходів розраховані на підставі «Правил надання послуг з вивезення побутових відходів» затверджених Постановою КМУ від 10.12.2008 р. №1070 і складають: на 1 робітника - 0,075 т/рік;

Таблиця 1.9 – Кількість побутових відходів, що утворюється на підприємстві

Джерело утворення побутових відходів	Кількість прац.	Норматив утворення	Кількість ТПВ, т/рік
Працівники підприємства, люд	23	0,075	0,15

20 01 10 Одяг; В3030 Текстильні відходи

До складу зазначеної групи відходів відносяться вилучені з ужитку куртки бавовняно-поліестереві (53/47%) та ЗІЗ (рукавиці, біруші). Середні показники періодичності заміни спецодягу становлять:

- теплового - 1 раз на 3 роки;
- бавовняного - 1 раз на 3 роки;
- рукавиці - 1 раз на місяць;
- біруші - 1 раз на квартал;

Середня вага спецодягу відпрацьованого:

- теплового - 2,5 кг/людину;
- бавовняного - 1,8 кг/людину;
- рукавиці - 200 г (в середньому)
- біруші - 140 г (пакет 50 пар)

На підприємстві 23 працівники забезпечується спецодягом та ЗІЗ, тобто нормативно-допустимий обсяг утворення спецодягу розраховується наступним чином:

$$M = \sum (m_i / t_i \times n_i) \times 10^{-3}, \text{ т/рік}$$

де: m_i – маса спецодягу (ЗІЗ), кг;

t_i – періодичність заміни спецодягу (ЗІЗ), років;

n_i – кількість працівників забезпечених спецодягом (ЗІЗ);

Таблиця 1.10 – Кількість одягу захисного зіпсованого, відпрацьованого чи забрудненого, що утворюється на підприємстві

№	Тип спецодягу	Маса спецодягу, кг/людину	Періодичність заміни спецодягу (ЗІЗ)	Кількість працівників забезпечених спецодягом (ЗІЗ)	Маса відпрацьованого спецодягу, т	Загальна кількість відходів, т/рік
1	Теплий одяг	2,5	0,33	23	0,058	0,1
2	Бавовняний одяг	1,8	0,33		0,041	
3	Рукавиці	0,2	12		0,000	
4	Біруші	0,14	4		0,001	

20 01 10 Одяг; В3030 Текстильні відходи

До складу зазначеної групи відходів включено вилучене з ужитку спецвзуття.

Середній показник періодичності заміни спецвзуття становить – 2 роки;

Середня вага спецвзуття відпрацьованого – 1,5 кг.

На підприємстві 23 працівники забезпечуються спецвзуттям, тобто нормативно-допустимий обсяг утворення спецвзуття відпрацьованого можна встановити за формулою:

$$H_{\text{доу}} = \sum (m_i / t_i \times n_i) \times 10^{-3}, \text{ тонн}$$

де: m_i – маса спецвзуття, кг

t_i – періодичність заміни спецвзуття;

n_i – кількість працівників забезпечених спецвзуттям;

Таблиця 1.11 – Кількість взуття зношеного чи відпрацьованого, що утворюється на підприємстві

№	Маса спецвзуття, кг/1 пару	Періодичність зміни спецвзуття	Кількість працівників, що забезпечуються спецвзуттям	Кількість утвореного зношеного взуття, т/рік
1	1,5	0,5	23	0,0345

20 03 04 Шлами септичних смностей; Побутові відходи

Рідкі відходи що утворюються при санітарному обслуговуванні робітників на лісосіці.

Кількість рідких відходів, що утворюються на одного робітника в середньому становить 0,5 л/добу. Максимально на одній лісосіці можуть бути задіяні 15 робітників.

$$M_{\text{год}} = t / 1000 \times n \times 250, \text{ т/рік, де:}$$

n – кількість людей; чол.;

t – норматив утворення даного виду відходу, 0,5 л/добу на 1 людину;

250 – кількість робочих днів на рік.

Всього відходу:

$$M_{\text{год}} = 0,5/1000 \times 15 \times 250 = 1,875 \text{ т/рік.}$$

Об'єм утворення відходів шламу септиків становить – 1,875 тонн на рік.

Зберігання рідких відходів до вивезення на знешкодження здійснюється в герметичному

контейнері біотуалету. Вивезення відходів для знешкодження на міські очисні споруди здійснює спеціалізоване підприємство.

Характеристика та кількість відходів, що утворюється у процесі експлуатації об'єкту наведена в таблиці 1.12.

Таблиця 1.12 – Характеристика та кількість відходів, що утворюється на підприємстві

№	Назва та код згідно Національного переліку відходів	Назва і код відходів згідно Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів	Обсяг утворення, т/рік
1	20 03 01 Змішані побутові відходи	Побутові відходи	1,725
2	20 01 10 Одяг	B3030 Текстильні відходи	0,1
3	20 01 10 Одяг	B3030 Текстильні відходи	0,0345
4	20 03 04 Шлами септичних ємностей	Побутові відходи	1,875

Управління відходами на об'єкті здійснюється згідно вимог закону України «Про управління відходами».

Зберігання відходів здійснюватиметься відповідно до законодавства та санітарних норм. Буде здійснюватися передача відходів спеціалізованим підприємствам згідно із укладеними договорами.

Сільськогосподарським виробничим кооперативом «Блистівський» будуть укладені Договори з спеціалізованими підприємствами (які мають ліцензію на провадження діяльності у сфері поводження з відходами) для передачі утворених відходів.

Враховуючи кількість та клас небезпеки відходів, що утворюються при реалізації планованої діяльності, забезпечення управління відходами відповідно до вимог чинного законодавства, можна зробити висновок, що негативний вплив на стан навколишнього природного середовища відходів, що утворюються на СГВК «Блистівський» буде допустимим.

1.5.2 Оцінка очікуваних викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря

Потенційними технологічними процесами, що можуть впливати на атмосферне повітря при провадженні планованої діяльності є: різання деревини бензопилами та переміщення деревини автотранспортом.

У результаті провадження планованої діяльності виявлено 2 джерела утворення забруднюючих речовин:

1. Розробка лісосіки;
2. Спалювання порубкових решток.

Джерело №1 Розробка лісосіки

Розрахунок викидів здійснюється для типової ділянки роботи технологічного обладнання у кожному лісництві. Обсяг спожитого палива бензопилами розраховується за формулою (т/рік):

$$M_1 = G_{\text{в.п.}} \cdot k_m \cdot n_d \cdot n_{\text{зм.}} \cdot t_{\text{зм.}} \cdot 10^{-3},$$

де:

$G_{\text{в.п.}}$ – норма витрат пального на одиницю робочого часу, фактична характеристика двигуна, л/год;

k_m – коефіцієнт переведення з об'ємних одиниць у вагові, кг/л;

n_d – кількість робочих днів, днів/рік;

$n_{\text{зм.}}$ – кількість змін на добу;

$t_{\text{зм.}}$ – тривалість різання деревини, год.

Сільськогосподарський виробничий кооператив «Блиствівський» характеризується однозмінним режимом роботи, кожна зміна триває 8 годин. Бензопили працюють протягом 5 годин.

Вихідні дані для проведення розрахунку викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та результати проведеного розрахунку наведено в таблицях нижче.

Таблиця 1.13 – Розрахунок об'єму спожитого палива

Марка бензопили	Кількість	$G_{\text{в.п.}}$	k_m	n_d	$n_{\text{зм.}}$	$t_{\text{зм.}}$	M_i
Типове лісництво							
Stihl 361	2	1,2	0,85	250	1	5	2,550

Валовий викид i -ї шкідливої речовини в атмосферне повітря, що надходить за рахунок працюючого двигуна бензопили розраховується за формулою (т/рік):

$$B_i = M_i \cdot A_i,$$

де: A_i – питомі викиди i -ї забруднюючої речовини, т/т (взяті з «Методики розрахунку викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами» (УкрНТЕК, 1999; Ліпський Г.Є.)).

Максимально-разовий викид i -ї шкідливої речовини в атмосферне повітря, що надходить за рахунок працюючого двигуна бензопили розраховується за формулою (г/с):

$$Q_i = \frac{B_i \cdot 10^6}{n_d \cdot n_{\text{зм.}} \cdot t_{\text{зм.}} \cdot 3600}$$

Таблиця 1.14 – Питомі показники i -ї забруднюючої речовини

№ п/п	Забруднююча речовина			Питомий показник викиду, т/т
	МОЗ	CAS N	назва	
1	337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,1965
2	2754	–	Вуглеводні граничні C_{12} - C_{19} (розчинник РПК–26511 та інш.)	0,037
3	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,0218
4	330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	0,0006

Таблиця 1.15 – Результати розрахунку викидів забруднюючих речовин від роботи бензопил

№ п/п	Забруднююча речовина			Валовий викид, т/рік	Максимально-ра- зовий викид, г/с
	МОЗ	CAS N	назва		
Типове лісництво					
1	337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,501	0,111
2	2754	–	Вуглеводні граничні C ₁₂ -C ₁₉ (роз- чинник РПК–26511 та інш.)	0,094	0,021
3	301	10102- 44-0	Азоту діоксид	0,056	0,012
4	330	7446-09- 5	Ангідрид сірчистий	0,002	0,000340

Пересувними джерелами викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря є також транспортні засоби, необхідні для переміщення деревини.

Розрахунок викидів забруднюючих речовин проводиться згідно «Методики розрахунку викидів забруднюючих речовин пересувними джерелами» (УкрНТЕК, 1999; Ліпський Г.Є.) за формулою:

$$B_{jikm} = M_{ikm} \cdot K_{ПВjik} \cdot K_{ТСjik}$$

де: B_{jikm} – обсяги викидів j-ї забруднюючої речовини (крім свинцю) від спожитого палива i-го виду k-ю групою автотранспорту m-го суб'єкта господарської діяльності;

M_{ikm} – обсяги спожитого палива i-го виду k-ю групою автотранспорту m-го суб'єкта господарської діяльності;

$K_{ПВjik}$ – питомі викиди j-ї забруднюючої речовини (крім свинцю) від використання палива i-го виду k-ю групою автотранспорту, таблиця 1.17.

$K_{ТСjik}$ – коефіцієнт впливу технічного стану на питомі викиди j-ї забруднюючої речовини (крім свинцю) від спожитого палива i-го виду k-ю групою автотранспорту, таблиця 1.18.

Всі вказані джерела впливу на довкілля є неорганізованими та пересувними і будуть проявлятися лише в межах виробничої території.

Таблиця 1.16 – Вихідні дані для визначення викидів забруднюючих речовин

Характеристика автомобіля	Кількість одиниць, шт	Тип палива	Густина палива, кг/л	Витрата палива, л/рік	Витрата палива, т/рік
Типове лісництво					
МТЗ-82	1	ДП	0,85	693	0,589
УРАЛ 4320	1	ДП	0,85	437	0,371

Таблиця 1.17 – Показники питомих викидів j-ї забруднюючої речовини від використання палива i-го виду k-ю групою автотранспорту (кг/т)

Група авто	Вид палива	Оксид вуглецю	НМЛОС	Сажа	Оксид азоту	Діоксид сірки
Вантажні автомобілі	ДП	29,3	5,3	3,85	33,7	5
Трактори	ДП	29,3	5,3	3,85	33,7	5

Таблиця 1.18 – Коефіцієнт впливу технічного стану автотранспорту на питомі викиди забруднюючих речовин

Група авто	Вид палива	Оксид вуглецю	НМЛОС	Сажа	Оксид азоту	Діоксид сірки
Вантажні автомобілі	ДП	1,5	1	1,8	1	1
Трактори	ДП	1,5	1	1,8	1	1

Таблиця 1.19 – Розрахунок викидів забруднюючих речовин від автотранспорту

Код речовини		Назва забруднюючої речовини	Валові викиди, т/рік	Максимально-разові викиди, г/с
МОЗ	CAS N			
Типова лісосіка				
337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,042	0,006
2754	—	Вуглеводні граничні C ₁₂ -C ₁₉ (розчинник РПК–26511 та інш.)	0,007	0,001
328	1333-86-4	Сажа	0,007	0,001
301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,032	0,004
330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	0,005	0,001

Розрахунок викидів пилу при русі автотранспорту

При русі автомобільного транспорту (перевезенні деревини вантажівками) при взаємодії коліс із автомобільною дорогою відбувається викид пилу.

Одночасно у виробничому процесі може бути задіяно 1 вантажівки та 1 трактор.

Максимально-разовий викид пилу при русі вантажівки розраховується за формулою:

$$Q = \frac{C_1 \cdot C_2 \cdot C_3 \cdot C_6 \cdot N \cdot L \cdot C_7 \cdot q_1}{3600} + C_4 \cdot C_5 \cdot C_6 \cdot q_2' \cdot F_0 \cdot n$$

де: C₁ – коефіцієнт, що враховує середню вантажопід'ємність одиниці транспорту, C₁ = 1;

C₂ – коефіцієнт, що враховує середню швидкість руху транспорту, C₂ = 1;

C₃ – коефіцієнт, що враховує стан доріг, C₃ = 1;

C₆ – коефіцієнт, що враховує вологість поверхневого шару матеріалу, C₆ = 0,6;

N – кількість ходок всього транспорту в годину, N = 2;

L – середня протяжність однієї ходки, км, L = 11;

C₇ – коефіцієнт, що враховує долю пилу, що виноситься в атмосферу, C₇ = 0,01;

q₁ – пиловиділення в атмосферу на 1 км пробігу, q₁ = 1450;

C₄ – коефіцієнт, що враховує профіль поверхні матеріалу на платформі, C₄ = 1,3;

C₅ – коефіцієнт, що враховує швидкість обдуву матеріалу, C₅ = 1,2;

q₂ – пиловиділення з одиниці фактичної поверхні матеріалу на платформі, г/м² в с, q₂ = 0,002;

F₀ – середня площа платформи, F₀ = 60;

n – кількість машин, що працюють одночасно, n = 1;

Таблиця 1.20 – Результати розрахунку викидів при пилінні

Назва речовини	Час роботи транспорту, год/рік	Величина викиду		
		г/с	кг/год	т/рік
Типове лісництво				
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	1250	0,165	0,596	0,745

Максимально-разовий викид пилу при русі колісного трактору розраховується за формулою наведеною вище, з вихідними даними:

C_1 – коефіцієнт, що враховує середню вантажопід’ємність одиниці транспорту, $C_1 = 0,8$;

C_2 – коефіцієнт, що враховує середню швидкість руху транспорту, $C_2 = 0,6$;

C_3 – коефіцієнт, що враховує стан доріг, $C_3 = 1$;

C_6 – коефіцієнт, що враховує вологість поверхневого шару матеріалу, $C_6 = 0,6$;

N – кількість ходок всього транспорту в годину, $N = 4$;

L – середня протяжність однієї ходки, км, $L = 13$;

C_7 – коефіцієнт, що враховує долю пилу, що виноситься в атмосферу, $C_7 = 0,01$;

q_1 – пиловиділення в атмосферу на 1 км пробігу, $q_1 = 1450$;

C_4 – коефіцієнт, що враховує профіль поверхні матеріалу на платформі, $C_4 = 1,3$;

C_5 – коефіцієнт, що враховує швидкість обдуву матеріалу, $C_5 = 1,2$;

q_2 – пиловиділення з одиниці фактичної поверхні матеріалу на платформі, $г/м^2$ в с, $q_2 = 0,002$;

F_0 – середня площа платформи, $F_0 = 40$;

n – кількість машин, що працюють одночасно, $n = 1$;

Таблиця 1.21 – Результати розрахунку викидів при пилінні

Назва речовини	Час роботи транспорту, год/рік	Величина викиду		
		г/с	кг/год	т/рік
Типове лісництво				
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	1250	0,135	0,487	0,608

Розрахунок викидів деревного пилу при розпилювання деревини

Проаналізувавши розмірні характеристики дерев (діаметр стовбура) до розрахунку прийнято, що на типових ділянках СГВК «Блистівський» здійснюють розрізання дубової господарської секції, оскільки вона характеризується найбільшим діаметром стовбура – 80 см серед наявних у лісництві.

Згідно даних підприємства за робочу зміну здійснюється звалювання за допомогою 2 бензопил, протягом 5 годин. Таким чином, для розрахунку загальної кількості деревного пилу (г/с) прийнято наступну формулу:

$$G_n = 0,108 \cdot 10^{-4} \cdot h \cdot v \cdot H \cdot j \cdot n \cdot 0,2$$

де: h – товщина розпили, $h = 6$ мм (технічні характеристики бензопили);

v – подача, $v = 50$ мм/хв (технічні характеристики бензопили);

H – товщина матеріалу, що обробляється, $H = 360$ мм;

j – щільність матеріалу, що обробляється, $j = 0,65$ кг/м³;

n – кількість бензопил, $n = 2$ шт;

0,2 – коефіцієнт, що враховує розподіл розмірів частинок з віддаленням від джерела виділення з урахуванням гравітаційного осадження.

Таблиця 1.22 – Результати розрахунку викидів деревного пилю

Код/CAS N	Назва речовини	Час роботи транс- порту, год/рік	Величина викиду		
			г/с	кг/год	т/рік
Типове лісництво					
2902/-	Речовини у вигляді суспен- дованих твердих частинок недиференційованих за складом	1250	0,303	1,092	1,365

Таблиця 1.23 – Результати розрахунку викидів при розробці лісосіки

Забруднююча речовина			Потужність викиду	
МОЗ	CAS N	назва	г/с	т/рік
337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,117	0,543
2754	–	Вуглеводні граничні C ₁₂ -C ₁₉ (розчинник РПК-26511 та інш.)	0,022	0,101
328	1333-86-4	Сажа	0,001	0,007
301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,012	0,034
330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	0,001	0,006
2902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,604	2,718

Джерело №2 Спалювання парубкових решток

Розрахунок викидів забруднюючих речовин від процесу спалювання порубкових решток проводимо згідно «Збірник показників емісії (питомих викидів) забруднюючих речовин в атмосферне повітря різними виробництвами». Том І. Український науковий центр технічної екології. Донецьк – 2004 для однієї типової ділянки.

Секундна витрата палива визначається:

$$B_c = B_p \cdot \frac{10^6}{P_{ф.р}} \cdot 3600 = 1003,09$$

де: B_p – річна витрата порубкових решток, $B_p = 195$ т/рік;

$P_{ф.р.}$ – середньорічний час спалювання, $P_{ф.р.} = 54$ год/рік.

Нижча теплота згорання = 12,50 МДж/кг.

Викид забруднюючої речовини, що надходить в атмосферне повітря з димовими газами г/с, т/рік визначається за формулою:

$$M_i = 10^{-6} \cdot k_i \cdot B \cdot Q_H^p$$

де: k_i - показник емісії забруднюючої речовини, г/ГДж;

B – витрата палива г/с, т/рік.

Загальна формула, що визначає викид забруднюючої речовини, яка надходить в атмосферне повітря (г/с, т/рік):

$$M_i = 10^{-6} \cdot k_i \cdot B \cdot Q_H^p$$

де: k_i - показник емісії забруднюючої речовини, г/ГДж;

B – витрата палива г/с, т/рік.

Азоту діоксид (розрахунковий метод)

Показник емісії діоксиду азоту – 70 г/ГДж.

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Азоту діоксид	0,877701	0,170625

Вуглецю оксид (розрахунковий метод)

Показник емісії оксиду вуглецю – 195 г/ГДж

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Вуглецю оксид	2,445	0,475313

Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом (розрахунковий метод)

Показник емісії речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (далі – твердих частинок) визначається як специфічний і розраховується за формулою

$$k_{TB} = \frac{10^6}{Q_i^r} a_{вин} \frac{A^r}{100 - \Gamma_{вин}} (1 - \eta_{zy}) + k_{TBS},$$

де: k_{TB} – показник емісії твердих частинок, $k_{TB} = 8,0$ г/ГДж;

Q_i^r – нижча робоча теплота згоряння палива, $Q_i^r = 12,5$ МДж/кг;

A^r – масовий вміст золи в паливі на робочу масу, $A^r = 0,01\%$;

$a_{вин}$ – частка золи, яка виходить у вигляді леткої золи;

η_{zy} – ефективність очищення димових газів від твердих частинок, $\eta_{zy} = 0$;

$\Gamma_{вин}$ – масовий вміст горючих речовин у викидах твердих частинок, $\Gamma_{вин} = 0,01\%$;

k_{TBS} – показник емісії твердих продуктів взаємодії сорбенту та оксидів сірки і твердих частинок сорбенту, $k_{TBS} = 0$ г/ГДж.

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,100	0,020

Діоксид вуглецю

Показник емісії діоксиду вуглецю K_{CO_2} , г/ГДж визначається за формулою:

$$k_{CO_2} = 3,67 \cdot k_c \cdot \varepsilon_c$$

де: k_c – показник емісії вуглецю палива, $k_c = 28\,130$ г/ГДж;

ε_c – ступінь окислення вуглецю палива, $\varepsilon_c = 0,995$.

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Діоксид вуглецю	1287,974	250,382

Азоту (1) оксид (N_2O)

Показник емісії оксиду діазоту 4 г/ГДж

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Азоту (1) оксид (N_2O)	0,05015	0,00975

Метан

Показник емісії метану 5 г/ГДж

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Метан	0,0627	0,012188

Вуглеводнів граничні $C_{12}-C_{19}$

Показник емісії вуглеводнів 45 г/ГДж

Назва речовини	Величина викиду	
	г/с	т/рік
Вуглеводнів граничні $C_{12}-C_{19}$	0,5642	0,109688

Таблиця 1.24 – Результати розрахунку викидів при спалюванні порубкових решток

Забруднююча речовина			Порубкові рештки	
код	CAS N	назва	г/с	т/рік
301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,878	0,171
337	630-08-0	Вуглецю оксид	2,445	0,475
2 902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок неідиференційованих за складом	0,100	0,020
2 754	–	Вуглеводні граничні $C_{12}-C_{19}$ (розчинник РПК-26511 та інш.)	0,564	0,110
11 815	–	Вуглецю діоксид	1287,974	250,382
410	74-82-8	Метан	0,063	0,012
11 812	–	Азоту (1) оксид (N_2O)	0,05015	0,010

Сумарна кількість викидів забруднюючих речовин, які викидаються у атмосферне повітря в процесі планованої діяльності, та їх характеристики наведені в таблиці 1.25.

Таблиця 1.25 – Сумарна кількість викидів забруднюючих речовин, які викидаються у атмосферне повітря

№	Найменування джерела	Забруднююча речовина			Визначена потужність викиду	
		код	CAS N	найменування забруднюючої речовини	г/с	т/рік
1	2	3	4	5	6	7
1	Розробка лісосіки	337	630-08-0	Вуглецю оксид	0,117	0,543
		2754	–	Вуглеводні граничні C ₁₂ -C ₁₉ (розчинник РПК–26511 та інш.)	0,022	0,101
		328	1333-86-4	Сажа	0,001	0,007
		301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,017	0,088
		330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	0,001	0,006
		2902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,604	2,718
2	Спалювання порубкових решток	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,878	0,171
		337	630-08-0	Вуглецю оксид	2,445	0,475
		2 902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,100	0,020
		2 754	–	Вуглеводні граничні C ₁₂ -C ₁₉ (розчинник РПК-26511 та інш.)	0,564	0,110
		11 812	–	Вуглецю діоксид	1287,974	250,382
		410	74-82-8	Метан	0,063	0,012
		11 815	–	Азоту (1) оксид (N ₂ O)	0,050	0,010

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

Під час провадження планованої діяльності викиди парникових газів на одному типовому лісництві становитимуть: CO₂ – 250,382 т/рік, CH₄ – 0,012 т/рік, N₂O – 0,010 т/рік.

Вплив на клімат має середньостроковий, тимчасовий, місцевий характер, помірної значимості.

1.5.3 Оцінка очікуваного впливу на водні ресурси

Господарська діяльність підприємства спрямована на поступове розширення, використання і відновлення лісових ресурсів, підвищення якісного складу і продуктивності лісів, а також посилення їх водорегулюючих, ґрунтозахисних та рекреаційних функцій.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ДРОН ЛЕНД», згідно договору № 1 19-02/2024 від 19.02.2024 з Сільськогосподарським виробничим кооперативом «Блиствівський» (СГВК «Блиствівський»), виконано оцінку впливу планової лісгосподарської діяльності на водні об'єкти території її проведення (Додаток Д).

Проведено дослідження і дана експертна оцінка водотоків на території планованої лісгосподарської діяльності. Дано науково-обґрунтоване прогнозування впливу лісрубних робіт на стан поверхневих вод на території СГВК «Блиствівський». На підставі сумісного аналізу

грунтово-кліматичних умов території, характеристики ландшафту та рельєфу місцевості, стану гідрологічного режиму території і аналізу якості поверхневих вод проводилось встановлення впливу діяльності на гідрологічні об'єкти.

Оцінка впливу лісогосподарської діяльності на гідрологічний режим території виконувалась у кварталах та виділах головного користування:

Квартал 25 (виділи 5, 20), квартал 20 (виділи 5, 2).

Головні лісові породи вказаних виділів представлені в основному сосною звичайною. Підріст – граб, ліщина, дуб. Трав'яний покрив представлений травою, листям.

Ділянки лісництва обрані для гідроекологічних досліджень є репрезентативними для всієї території планованої діяльності, результати досліджень можливо застосовувати для характеристики водних ресурсів в цілому по лісовому господарству.

Перший об'єкт планової діяльності (СГВК «Блиствський», наближений водний об'єкт – р. Лоска) - 20 квартал, 5 виділ, (S = 7,1 га). Головна порода представлена - сосною звичайною (*Pinus sylvestris*); супутня порода акація; підріст - бузина, сосна звичайна, (нещільний, нерівномірний). Виділ являє собою плоску рівнинну ділянку. Ґрунт вкритий хвою рідше засохлою травою, зустрічаються залишки папороті.

Другий об'єкт планової діяльності (СГВК «Блиствський», наближений водний об'єкт – р. Убідь) - 20 квартал, 2 виділ, (S = 5,0 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris*), супутні породи – ялина, береза; підріст - клен звичайний. Виділ являє собою плоску рівнинну ділянку. Ґрунт вкритий хвою, рідше опалим листям супутніх порід та подекуди засохлою травою, мохом, папороттю.

З метою охорони поверхневих водних об'єктів від забруднення і засмічення та збереження їх водності встановлюються лісові ділянки (смуги лісів) уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів, які виділяються з категорії експлуатаційних лісів за нормативами згідно з додатком 4 Постанови № 733 «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок».

Характеристика рік та водоймищ, що розташовані на території лісового господарства наведена в таблиці 1.26.

Таблиця 1.26 – Характеристика рік та водоймищ

Найменування річок	Куди впадає ріка	Загальна протяжність, км	Ширина лісових смуг, м	
			згідно нормативів	фактична
Лоска	р. Десна	19,65	150	Згідно нормативу
Убідь	р. Десна	106	400	

У лісосмугах вздовж обстежених річок і потоків відсутні розорювані землі, не застосовуються пестициди і добрива, не влаштовуються літні табори для худоби. Відсутні будь-які споруди, огорожі, дачі, гаражі, стоянки автомобілів, звалища сміття, тощо. Зелені

насадження у задовільному стані, територія лісосмуг не засмічена. Виконуються обмеження щодо використання земель водного фонду (прибережні захисні смуги) відповідно до ст. 61 Земельного кодексу України та ст. 89 Водного кодексу України.

Під час провадження планованої діяльності суттєвого впливу на водні об'єкти не очікується, тому що виділені лісові смуги уздовж берегів річок з категорії експлуатаційних лісів за нормативами згідно з постановою «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» (постанова КМ України від 16.05.2007 № 733) віднесені до категорії захисних лісів та витримані на території СГБК «Блиствський».

Проведення господарської діяльності на досліджених об'єктах не зменшить суттєво лісистість басейнів водойм. Вздовж всіх обстежених річок є захисні лісосмуги, які відповідають вимогам, зазначеним у вищевказаному документі.

У відповідності до вимог наказу Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 № 364 «Про затвердження Правил рубок головного користування» зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 січня 2010 року за № 85/17380, в разі проведення у деревостанах, що віднесені до захисних смуг лісів уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів суцільних рубок будуть призначатися лише вузьколісосічні рубки.

Характеристики стоку річок СГБК «Блиствський»

Характеристика річкового стоку – це кількісна оцінка величин річкового стоку. Кількісними оцінками величин річкового стоку є витрата води, об'єм, модуль, шар стоку.

Основними поняттями, якими користуються в гідрології при аналізі й розрахунках стоку, є річний, максимальний і мінімальний стік.

Річним стоком називають кількість води, що стікає з даного басейну за рік. Річний стік у якому-небудь створі ріки не залишається постійним від року до року: багатоводні групи років чергуються з маловодними, і навпаки.

Максимальним стоком (високим стоком) називають об'єм, модуль або шар стоку за час проходження основної хвилі повені або за період найбільшого дощового паводка.

Мінімальним стоком (низьким стоком) називають найменший стік рік, що спостерігається в межень (літню або зимову).

Середній річний стік. За лінійним трендом середній річний стік Десни має невелику тенденцію до зменшення (рисунок нижче). Насправді, враховуючи доволі велику мінливість стоку, можна вважати, що стік річок суббасейну Десни залишається практично незмінним.

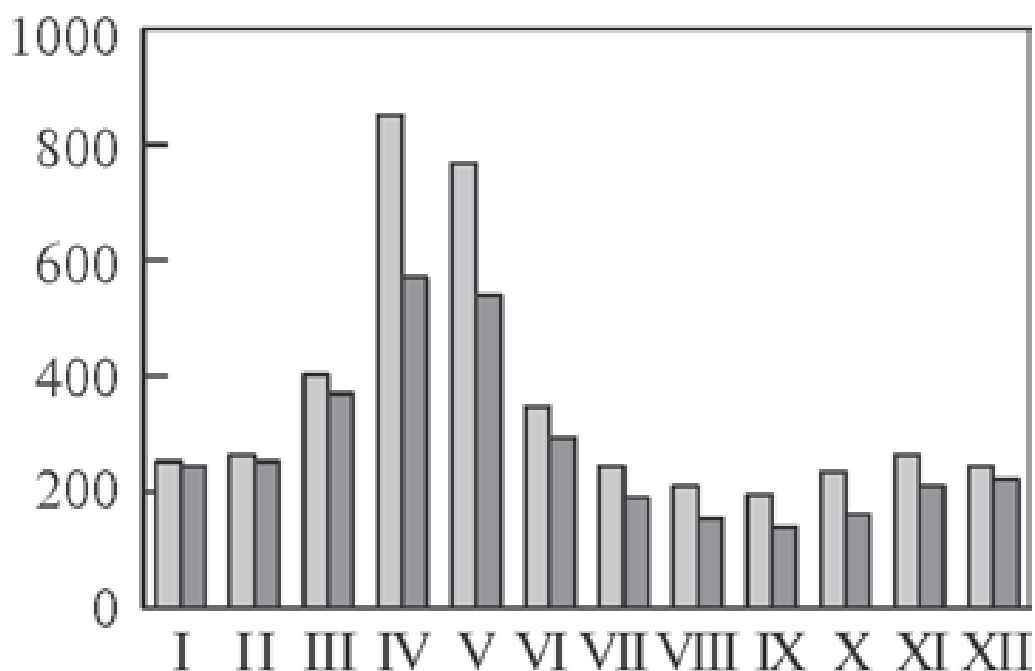

Рисунок 1.3 – Середньорічний розподіл стоку р. Десна-Чернігів (у м³/с; ліві стовпчики - до 2000 р., праві - за 2001-2020 рр.)

Величини середнього багаторічного стоку річок території СГБК «Блишівський» наведені у таблиці 1.27. За вихідний розрахунковий показник обирався середній річний модуль стоку.

Таблиця 1.27 – Розраховані середні за багаторіччя стоківі характеристики головних річок

Річка	Шар стоку, мм	Модуль стоку, л/(с·км ²)	Об'єм стоку, км ³	Витрата, м ³ /с	Площа водозбору, км ²
Лоска	105	3,3	0,015	0,5	150
Убідь	103	3,3	0,14	4,32	1310

Максимальний стік. Весняна повінь для річок басейну Десни є характерною фазою гідрологічного режиму. Саме тоді спостерігаються найбільші витрати води, що складають від 40 до 80 % річного стоку. Обов'язковою умовою аналізу процесів формування максимального стоку весняного водопілля є врахування атмосферних опадів, які випадають у період сніготанення. Їхня складова частина в загальному стоці водопілля складає 12-20 %. До головних кліматичних чинників, які зумовлюють об'єм водопілля, належать атмосферні опади, температура повітря, запас води в сніговому покриві, а також глибина промерзання ґрунту.

Рік	Температура повітря				Кількість опадів*, мм	Запас води в снігу**, мм	Глибина промерзан. грунту **, см
	°C**	Дата	°C***	Дата			
1931	0	8/IV	15,4	29/IV	164	-	-
1937	-9,1	5/III	9,9	25/III	165	-	-
1942	1,7	12/IV	11,4	23/IV	178	-	-
1947	2,1	24/III	11,9	21/IV	98	96,2	87,5
1951	1,9	15/III	12,5	2/IV	179	52,8	80,6
1970	1,6	24/III	9,5	13/IV	210	88,2	47,8
1994	1,2	18/III	16,2	18/IV	206	45,3	54,9

* за період водопілля, ** на початок водопілля, *** в основний період сніготанення

Рисунок 1.4 – Основні чинники формування найвищих водопіль у басейні р. Десна

Водопілля 1917 р. було найбільшим за весь період спостережень. Максимальна витрата води біля м. Чернігів сягала 8090 м³/с, що в 4,4 рази більша за середньобаторічну максимальну витрату води.

За весь період спостережень у басейні р. Десна найвищі водопілля спостерігалися в 1917, 1970, 1931, 1942, 1947 1937, 1951, 1994 рр (рисунок 1.5). За останні 20 років найвищим було водопілля 1994 р (Згідно довідки Українського гідрометеорологічного центру (№ 01-18/1218 від 08 листопада 2023 р.).

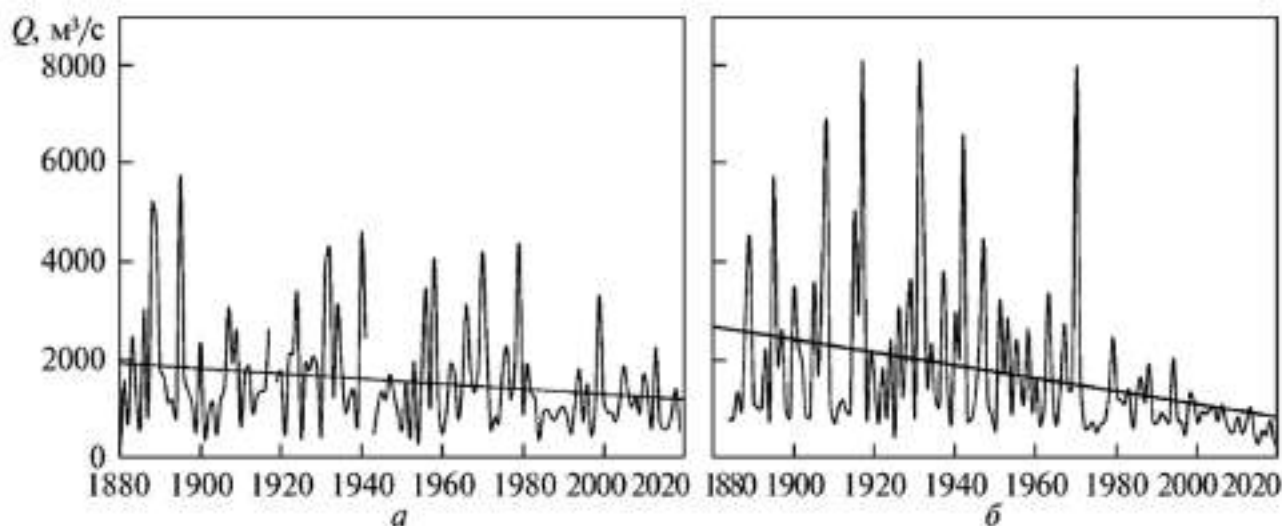

Рисунок 1.5 – Гідрографи найбільших весняних водопіль на р. Десна (м. Чернігів, б)

За останні 20 років найвищим було водопілля 1994 р. Максимальна витрата води 1994 р. на гідрологічному посту р. Десна – м. Чернігів склала 2040 м³/с (аналітична забезпеченість 30 %). Зима 1993-1994 рр. була теплою. Середньомісячна температура повітря в січні була вище

норми на 7-8 °С, у лютому нижче норми на 2-3 °С та в березні близька до норми. Перехід середньодобової температури повітря через 0°С припав на третю декаду березня. У січні кількість опадів в басейні р. Десна за даними спостережень метеостанцій була близька до норми і коливалась в межах від 36 мм до 53 мм за норми від 38 мм до 51 мм, у лютому – нижче норми на 10-20 мм, у березні – більше за норму на 10-20 мм. Глибина промерзання ґрунту на кінець лютого коливалась в межах від 33 см (метеостанція Дружба) до 61 см (метеостанція Чернігів), на початок сніготанення – становила 30-64 см. Запас води в сніговому покриві на початок водопілля був нижче норми на 0-15 мм. Лише на станції Дружба був вище норми на 30 мм і становив 78 мм. Початок весняного водопілля в 1994 році майже збігся з початком водопіль 1947 та 1951 рр. та припав на 13-24 березня.

Формування катастрофічних та визначних весняних водопіль в басейні р. Десна відбувається в ході досягнення в основний період сніготанення середньодобової температури повітря близько 16 °С, на початок водопілля середньозваженої величини запасу води в сніговому покриві більше за 80 мм та глибини промерзання ґрунту близько 85 см, а також сумарної кількості опадів за період водопілля 200 мм і більше.

Величини максимального стоку 1% забезпеченості річок території СГВК «Блиствський» наведені у таблиці 1.28. За вихідний розрахунковий показник обирався середній річний модуль стоку.

Таблиця 1.28 – Розраховані характеристики максимального стоку 1%-ї забезпеченості головних річок території СГВК «Блиствський»

Річка	Модуль стоку, л/(с·км ²)	Витрата, м ³ /с	Площа водозбору, км ²
Лоска	100	15	150
Студенка	100	131	1310

Мінімальний стік. Мінімальний стік формується у зимову та літньо-осінню межень. У зимову межень, найменші модулі стоку спостерігаються у січні, змінюючись у межах 1,05 - 1,25 л/с-км² у басейнах досліджуваних річок. У літню межень мінімальні модулі стоку 95% забезпеченості дещо менші, змінюються від 0,9 до 1,0 л/с-км².

Розраховані характеристики мінімального стоку зимової межені 95%-ї забезпеченості річок території СГВК «Блиствський» наведені у таблицях нижче.

Таблиця 1.29 – Розраховані характеристики мінімального стоку зимової межені 95%-ї забезпеченості головних річок території СГВК «Блиствський»

Річка	Модуль стоку, л/(с·км ²)	Витрата, м ³ /с	Площа водозбору, км ²
Лоска	1,05	0,16	150
Убідь	1,05	1,38	1310

Таблиця 1.30 – Розраховані характеристики мінімального стоку зимової межені 95%-ї забезпеченості головних річок території СГВК «Блиствський»

Річка	Модуль стоку, л/(с·км ²)	Витрата, м ³ /с	Площа водозбору, км ²
Лоска	0,95	0,14	150
Убідь	0,95	1,25	1310

Виконані розрахунки показали значну мінливість у показниках стоку різної забезпеченості та їх значну відмінність від середніх багаторічних показників. Максимальний стік 1% забезпеченості на порядки перевищує середні показники. Мінімальний - навпаки нижчий за середній. Кліматичні зміни та антропогенний фактор також чинять значний вплив на малі водотоки у періоди межені. Але у цілому отримані розрахункові показники добре корелюються з даними багаторічних спостережень на річках досліджуваного регіону.

При здійсненні планованої діяльності негативний вплив на водні ресурси зведено до мінімуму оскільки використання води при здійсненні планованої діяльності не передбачається.

Основним видом можливого впливу на водні об'єкти є захарашення водостоків порубковими рештками, іншими відходами виробництва та сміттям. Однак застосована підприємством технологія ведення діяльності унеможлиблює потрапляння порубкових решток та інших видів відходів у водотоки.

Проведення запланованих робіт на лісосіках не матиме негативний вплив на водні об'єкти, а саме забруднення, засмічення та виснаження водних ресурсів або погіршення якості вод, порушення гідродинамічного режиму поверхневих та підземних вод, вплив на гідрологічний та гідрохімічний стан поверхневих водойм.

Водопостачання працівників здійснюється привізною водою питної якості, що підвозиться господарським транспортом від джерела централізованого водопостачання. Питна вода, якою забезпечується персонал, відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Територія планованої діяльності не каналізована, мережі централізованого водовідведення відсутні. Санітарне обслуговування персоналу здійснюється в адміністративних корпусах контори.

На лісосіках використовуються біотуалети – автономні туалети, які працюють на основі принципу біологічного розкладу нечистот, при чому відпадає необхідність проведення комунікацій (вода, електрика, вентиляція, каналізація) і забезпечується відмінний санітарний стан території.

Стічні води СГВК «Блиствський» не мають жодного впливу на гідрологічний режим території лісгоспу, оскільки ізольовані у водостійких резервуарах від навколишнього середовища – від ґрунтових та поверхневих вод, не зазнають сезонного впливу повеней та

водопілля.

Таким чином, забруднення води промисловими та господарського-побутовими скидами не відбувається.

Враховуючи зазначене, вплив планованої діяльності на водні об'єкти характеризується як допустимий.

1.5.4 Оцінка очікуваного впливу на ґрунти

При проведенні рубок головного користування та на лісовідновних роботах при певних операціях технологічного процесу виникає ризик ущільнення ґрунту транспортними засобами.

Товариство з обмеженою відповідальністю «ДРОН ЛЕНД» згідно договору № 1 19-02/2024 від 19.02.2024 р. з Сільськогосподарським виробничим кооперативом «Блистівський» (СГВК «Блистівський»), виконано комплекс польових, лабораторних та аналітичних робіт з оцінки впливу діяльності (ОВД) вказаного лісгосподарського підприємства на ґрунтовий покрив (Додаток Ж).

Під час польових досліджень було закладено 5 ґрунтових розрізів, проведені фотофіксація ґрунтових профілів та рослинного покриву в місцях їх закладання, опис ґрунтових профілів з визначенням морфологічних ознак генетичних горизонтів, відібрані зразки ґрунту для подальшого лабораторного дослідження, визначені географічні координати цих розрізів з метою можливості подальших моніторингових та інших робіт. У польових умовах визначалась наявність проявів ерозійних процесів та ризику їх виникнення чи поширення після проведення лісорубних робіт. Досліджені морфологічні ознаки генетичних горизонтів та проведені лабораторні роботи дали можливість визначити повну назву ґрунтів, водно-фізичні та фізико-хімічні властивості.

Оцінка впливу на ґрунтовий покрив проводилась у:

- кв. 20, вид. 2 ($S = 5,0$ га);
- кв. 20, вид. 5 ($S = 7,1$ га);
- кв. 20, вид. 9 ($S = 2,9$ га);
- кв. 20, вид. 10 ($S = 2,2$ га);
- кв. 21, вид. 6 ($S = 2,7$ га).

Ґрунтовий розріз 1 закладений в 20 кварталі, 5 виділі ($S = 7,1$ га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 86 років, супутня порода - акація (*Acacia scorpioides* L.). Підріст – бузина, сосна звичайна, (нешільний, нерівномірний). Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Ґрунт вкритий подекуди папороттю, засохлою травою, чистотілом звичайним, хвою, опалим листям.

Ґрунтовий розріз 2 закладений в 20 кварталі, 10 виділі ($S = 2,2$ га). Головна порода

представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 86 років, супутня порода – акація (*Acacia scorpioides* L.). Підріст – бузина. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Ґрунт вкритий подекуди папороттю, засохлою травою, мохом (проективне покриття 2%), хвою та опалим листям.

Ґрунтовий розріз 3 закладений в 20 кварталі, 2 виділі (S = 5,0 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 86 років, супутні породи – дуб звичайний (*Quercus robur* L.), береза повисла (*Betula pendula* Roth.). Підріст – дуб. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку, поруч з виділом - балка. Ґрунт вкритий подекуди чистотілом звичайним, папороттю, хвою, опалим листям.

Ґрунтовий розріз 4 закладений в 21 кварталі, 6 виділі (S = 2,7 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 86 років, супутні породи – клен (*Acer platanoides* L.), берест (*Ulmus minor* Mill.). Підріст – дуб, клен. Виділ знаходиться на північній частині пологого схилу (5⁰). Ґрунт вкритий папороттю, чистотілом звичайним, мохом (проективне покриття 5 %), хвою та опалим листям.

Ґрунтовий розріз 5 закладений у 20 кварталі, 9 виділі (S = 2,9 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 86 років, супутні породи представлені ялиною європейською (*Picea abies* L.) та березою (*Betula* L.); підріст – клен звичайний. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Ґрунт вкритий мохом, папороттю, засохлою травою (проективне покриття 40 %), хвою, опалим листям.

У межах території дослідження було діагностовано дерново-підзолисті ґрунти (дерново-слабопідзолисті піщані та супіщані), що сформувались під мішаними та сосновими лісами в умовах промивного водного режиму на водно-льодовикових глинисто-піщаних відкладах. Гумусовий профіль регресивно-аккумулятивний, тип гумусу гуматно-фульватний. Ці ґрунти в основному мають досить потужну лісову підстилку, елювіально-ілювіальну диференціацію ґрунтового профілю. Фізико-хімічні властивості залежать від гранулометричного складу, ґрунтоутворюючої породи, ступеня розвитку підзолистого процесу. Внаслідок близького залягання ґрунтових вод у всіх досліджених ґрунтах спостерігаються процеси оглеєння.

Дернові-слабопідзолисті ґрунти характеризуються кислою реакцією ґрунтового розчину (рН від 3,54 до 4,45), невисоким вмістом гумусу (максимальний вміст 1,48 %, в решті зразків не перевищує 0,7 %), який різко зменшується з глибиною, середніми та високими показниками рухомого фосфору у верхньому горизонті із зростанням в більшості випадків до середніх, підвищених та високих значень в ілювіальному горизонті, дуже низькими значеннями легкогідролізованого азоту. Достатньо низькими є й показники гідрологічної кислотності (до 7,41 ммоль/100 г) та обмінного калію (від 18,45 до 88,9 мг/кг) з загальною тенденцією зменшення вмісту з глибиною (Додаток Ж).

У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів процесів його деградації, обумовлених проведенням лісгосподарських робіт. Спокійний рельєф території лісгоспу, шар лісової підстилки, розвинута підлісна рослинність захищають поверхню ґрунту від проявів ерозійних процесів.

Враховуючи геоморфологічні умови ґрунтоутворення і регіональні особливості ведення лісгосподарської діяльності, в умовах зони Полісся, де знаходяться землі господарства, у процесі післяпроектного моніторингу, необхідно виділяти репрезентативні виділи для площ головного користування, які визначаються річними планами лісгосподарських робіт чи річними лісосічними відомостями, у відповідності до фонду рубок.

Для попередження негативного впливу на ґрунти, планована діяльність буде виконуватися з урахуванням вимог Закону України «Про охорону земель». З врахуванням зазначеного, за умови виконання вимог чинного законодавства та спеціальних заходів - вплив на ґрунти при реалізації планованої діяльності буде допустимим. Таким чином, прямого забруднення ґрунтів та надр не відбувається.

1.5.5 Оцінка за видами та кількістю шумового та вібраційного забруднення

Основними джерелами шуму при проведенні робіт по вирубці лісу будуть робота техніки та автотранспорту. Розрахунок шумового впливу проводився на межі санітарно-захисної зони одного лісництва, для інших буде аналогічним. Обладнання справне та працює відповідно до технічного паспорту. Шумові та вібраційні характеристики знаходяться у межах встановлених заводськими випробуваннями.

Розрахунок здійснювався на підставі характеристик технологічного обладнання з урахуванням рівнів шуму, що утворюється від вищезгаданих джерел.

Сумарний максимально можливий рівень шуму розраховується за формулою та становить:

$$L_{\text{шум}} = 10 \lg \sum N_i 10^{0,1L_i}$$

де:

L_i – рівень шуму від будівельних машин та автотранспорту на підприємстві, дБА;

N_i – кількість обладнання.

при: $L_{\text{бен.}} = 65$ дБА – рівень шуму від бензопил (паспортні дані);

$N_{\text{екск}} = 2$ од. – кількість бензопил;

$L_b = 90$ дБА – рівень шуму від вантажних автомобілів (паспортні дані);

$N_6 = 1$ од. – кількість вантажних автомобілів;

$L_{\text{авт}} = 75$ дБА – рівень шуму від тракторів (паспортні дані);

$N_{\text{авт}} = 1$ од. – кількість тракторів.

$$L_{\text{шум}} = 10 \lg(2 \cdot 10^{0,1 \cdot 65} + 1 \cdot 10^{0,1 \cdot 90} + 1 \cdot 10^{0,1 \cdot 75}) = 90,16 \text{ дБА}$$

Максимально можливий рівень шуму на межі СЗЗ розраховується за формулою та становить:

$$L_r = L_{\text{шум}} - 10 \lg \Omega - 20 \lg R$$

де: $R = 100,0 \text{ м}$ – санітарно-захисна зона;

Ω – зниження рівня шуму за рахунок його кругової геометрії розповсюдження розраховується за формулою та становить:

$$\Omega = 2\pi$$

$$L_r = 90,16 - 10 \lg 2 \cdot 3,14 - 20 \lg 100 = 42,18 \text{ дБА}$$

Розрахунки проведені для умов: одночасна робота всіх одиниць техніки, а саме: бензопил, тракторів та вантажних автомобілів.

Фактичний рівень шуму на межі СЗЗ – 100,0 м буде нижчим ніж розрахунковий рівень в зв'язку з порушенням вище наведених ідеальних умов розрахунків.

У відповідності до норм допустимий рівень шуму для житлової забудови складає 55 дБА вдень, та 45 дБА вночі.

Отже, рівень шуму не перевищує нормативні значення для населених пунктів. Очікуваний рівень шуму від роботи техніки під час робіт на відстані 100,0 м нижче допустимого значення.

Для зниження виробничих шумів і вібрації при роботі повинно використовуватись тільки технічно справне обладнання, а також за потреби індивідуальні засоби захисту і протишумові навушники.

1.5.6 Оцінка за видами та кількістю електромагнітного, радіаційного, світлового та теплового забруднення.

Теплове забруднення – тип фізичного (частіше антропогенного) забруднення довкілля, що характеризується підвищенням температури вище природного рівня. Потенційними джерелами теплового впливу можуть бути об'єкти з високотемпературними викидами. Планована діяльність не призведе до теплового забруднення навколишнього природного середовища через відсутність потужних джерел теплового випромінювання. Мінімальний вплив теплового забруднення можливий при короткочасному спалюванні порубкових решток після проведення лісосічних робіт.

Світлове забруднення пов'язане з порушенням природного освітлення місцевості в результаті дії штучних джерел світла, що призводить до появи аномалій у житті тварин і

розвитку рослин. Робота на лісосіках виконується в денний час доби, таким чином освітлення не застосовується. Планована діяльність не призведе до світлового забруднення навколишнього природного середовища.

Транскордонний вплив при проведенні планованої діяльності не передбачається.

2 ОПИС ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОСНОВНИХ ПРИЧИН ОБРАННЯ ЗАПРОПОНОВАНОГО ВАРІАНТА З УРАХУВАННЯМ ЕКОЛОГІЧНИХ НАСЛІДКІВ

Планована діяльність Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствівський» полягає у спеціальному використанні лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок. Заготівля деревини здійснюється на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка.

З огляду на плановану діяльність підприємства розглядається дві альтернативи планованої діяльності:

Технічна альтернатива 1.

Проведення поступових рубок головного користування на площі понад 1 га в межах захисних лісів, де згідно чинного законодавства можна проводити поступові рубки головного користування та проведення суцільних рубок головного користування на площі понад 1 га на інших ділянках.

Лісовідновлення після проведення суцільних санітарних рубок здійснюється шляхом створення лісових культур, та сприянням природному поновленню відповідно до лісо рослинних умов та наявності достатньої кількості насінників.

Технічна альтернатива 2

Проведення суцільних рубок головного користування на площі понад 1 га на всіх ділянках.

Лісовідновлення після проведення суцільних санітарних рубок здійснюється виключно шляхом створення лісових культур.

Територіальні альтернативи планованої діяльності Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствівський» не розглядаються, оскільки територія підприємства є визначеною, а кожний конкретний лісогосподарський захід запроектований державними лісовпорядними органами для конкретної лісової ділянки відповідно до її фактичного стану.

За *технічною альтернативою 1* згідно Правил рубок головного користування розглядається можливість проведення поступових рубок головного користування на площі понад 1 га в межах захисних лісів, де згідно чинного законодавства можна проводити поступові рубки головного користування та проведення суцільних рубок головного користування на площі понад 1 га на інших ділянках.

У таблиці 2.1 наведені запроектовані обсяги рубок головного користування у захисних лісах, відповідно до фонду рубок головного користування Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствівський».

Таблиця 2.1 – Запроектований обсяг рубок головного користування в захисних лісах

Новгород-Сіверський район
СГБК "Блиствінський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Діа- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубую- ється тис. куб.м	%% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на	
Захисні ліси																			
ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА Захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині - 11																			
СУЦІЛЬНІ РУБКИ - 1																			
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ Соснова - 2																			
ПРИСТИГАЮЧІ НАСАДЖЕННЯ																			
3	3	2.0				1	9СЗ	85 1	0.60	27.0	40	0.68	0.68	80	340			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							1ВЛЧ	60 С2ГДС		22.0	24			40					
3	7	10.0				1	7СЗ	90 1	0.60	26.0	36	3.60	3.60	60	360			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							3СЗ	65 С2ГДС		24.0	28			60					
4	3	2.7				1	5СЗ	85 1	0.50	26.0	32	0.68	0.68	80	250			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							40С	70 С2ГДС		24.0	32			10					
							1ВП	70		24.0	28			25					
4	4	0.3				1	5СЗ	85 1	0.30	26.0	36	0.04	0.04	80	140			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							30С	70 С2ГДС		24.0	36			5					
							2ВП	70		23.0	24			20					
4	6	4.8				1	10СЗ	90 1	0.60	27.0	40	1.68	1.68	80	350			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
								С2ГДС											
5	7	0.4				1	4СЗ	90 1	0.60	27.0	40	0.11	0.11	80	270			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							4ВП	70 В2ДС		25.0	28			30					
							1СЗ	70		24.0	24			75					
							10С	70		24.0	32			10					
5	10	1.1				1	6СЗ	90 1	0.60	27.0	40	0.36	0.36	75	330			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							1ВП	70 В2ДС		25.0	32			30					
							10С	70		25.0	36			10					
							2СЗ	70		25.0	32			65					
5	13	1.6				1	9СЗ	90 1	0.60	26.0	36	0.51	0.51	75	320			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							1ВП	75 В2ДС		24.0	28			30					
6	1	4.5				1	8СЗ	90 1	0.50	26.0	36	1.26	1.26	85	280			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							10С	65 С2ГДС		24.0	32			10					
							1СЗ	65		24.0	28			65					
6	7	1.4				1	7СЗ	88 1	0.60	27.0	40	0.43	0.43	85	310			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							2ВП	80 С2ГДС		25.0	28			30					
							10С	80		24.0	32			10					
6	13	0.6				1	7СЗ	90 1	0.50	26.0	36	0.14	0.14	80	240			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							2ВП	70 С2ГДС		24.0	26			25					
							10С	70		24.0	32			10					
6	16	1.9				1	7СЗ	88 1	0.60	28.0	36	0.67	0.67	85	350			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							3СЗ	65 С2ГДС		24.0	28			70					
10	6	1.4				1	6СЗ	90 1	0.50	26.0	36	0.32	0.32	85	230			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							2ВП	60 В2ДС		22.0	24			25					
							2СЗ	60		24.0	28			75					
14	5	6.6				1	9СЗ	85 1	0.60	27.0	32	2.11	2.11	80	320			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
							1ВП	70 В2ДС		21.0	22			30					
14	9	4.5				1	10СЗ	85 1	0.60	27.0	36	1.62	1.62	80	360			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
								В2ДС											
14	14	2.0				1	10СЗ	90 2	0.50	24.0	36	0.52	0.52	65	260			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.	
								В2ДС											

Новгород-Сіверський район
СГБК "Блиствіський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Діа- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубую- ється тис. куб.м	%% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на	
14	16	0.3				1	10СЗ	95	2	0.40	25.0	40	0.06	0.06	70	200			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									В2ДС										
14	19	1.5				1	10СЗ	85	1	0.50	27.0	40	0.45	0.45	80	300			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									В2ДС										
14	21	8.3				1	10СЗ	85	1	0.60	27.0	36	2.99	2.99	80	360			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									В2ДС										
15	2	5.4				1	10СЗ	85	1	0.70	28.0	36	2.54	2.54	80	470			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									В2ДС										
15	4	24.3				1	10СЗ	90	1	0.60	28.0	40	9.48	9.48	80	390			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									В2ДС										
15	5	1.4				1	10СЗ	90	1	0.60	28.0	40	0.55	0.55	80	390			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									В2ДС										
15	9	8.1				1	10СЗ	90	1	0.60	27.0	36	2.92	2.92	80	360			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									В2ДС										
15	19	6.1				1	10СЗ	90	1	0.70	28.0	36	2.81	2.81	80	460			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									В2ДС										
16	4	4.0				1	9СЗ	90	1	0.70	27.0	40	1.56	1.56	80	390			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							1СЗ	60	В2ДС		24.0	24			75				
16	6	20.6				1	10СЗ	90	1	0.60	28.0	36	7.83	7.83	80	380			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									В2ДС										
17	1	17.9				1	10СЗ	100	3	0.40	23.0	48	3.04	3.04	60	170			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									С2ГДС										
17	2	2.0				1	6СЗ	100	2	0.60	24.0	44	0.58	0.58	60	290			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							4СЗ	60	С2ГДС		22.0	24			40				
17	14	0.9				1	8СЗ	85	2	0.40	24.0	40	0.18	0.18	50	200			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							2СЗ	55	В2ДС		20.0	28			30				
Разом			146.6										49.72	49.72					
Разом по господарській секції			146.6										49.72	49.72					
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ Березова - 39																			
СТИГЛІ НАСАДЖЕННЯ																			
11	8	0.7				1	7БП	70	2	0.70	23.0	24	0.16	0.16	25	230			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							1СЗ	90	С2ГД		27.0	36			75				
							2ЯЛЕ	50			17.0	18			75				
18	12	0.8				1	8БП	65	1	0.70	25.0	28	0.21	0.21	40	260			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							2СЗ	65	С2ГДС		25.0	32			80				
18	13	0.3				1	8БП	70	2	0.70	24.0	28	0.08	0.08	40	250			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							2СЗ	70	С2ГДС		26.0	36			80				
24	11	0.6				1	10БП	65	1	0.40	25.0	28	0.08	0.08	40	140			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									С2ГД										
Разом			2.4										0.53	0.53					
ПРИСТИГАЮЧІ НАСАДЖЕННЯ																			
12	2	0.9				1	10БП	52	1А	0.70	21.0	20	0.18	0.18	30	200			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.

Новгород-Сіверський район
СТВК "Блиствський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у ж е н н я	Склад насад- ро- ків	Вік, ро- боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- со- та	Ви- со- та, м	Діа- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубую- ється тис. куб.м	%% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К											Екс- пози- ція	Кру- тиз- на	
12	3	54.5				1	10БП	С2ГД 60 1	0.70	24.0	24	11.99	11.99	30	220			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
12	5	0.6				1	10БП	С2ГД 60 1	0.70	24.0	24	0.13	0.13	30	220			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
12	6	1.8				1	9БП	С2ГД 60 1	0.70	24.0	24	0.41	0.41	30	230			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
24	10	3.3				1	7БП	1СЗ 60 С2ГД 55 1А	0.60	25.0	28	0.69	0.69	30	210			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							3СЗ	55 С2ГД		24.0	28			65				
Разом			61.1									13.40	13.40					
Разом по господарській секції			63.5									13.93	13.93					
Разом по способу рубок			210.1									63.65	63.65					
Разом по господарській частині			210.1									63.65	63.65					
Разом по категорії лісів			210.1									63.65	63.65					

Поступова система рубок – це заходи, спрямовані на збереження та використання попереднього поновлення і сприяння природному поновленню в період між прийомами, під час здійснення яких передбачається вирубування деревостану за кілька прийомів.

За способами рівномірно-поступові рубки можуть бути дво- і триприйомні.

Кількість прийомів та їх черговість визначаються з урахуванням лісорослинних умов, біологічних особливостей головних порід, повноти деревостанів, характеру відновлення і стану підросту. Після першого прийому наступні рубки проводяться за умови наявності життєздатного підросту.

З огляду запроектованого обсягу рубок головного користування у Захисних лісах Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блистівський», лісорослинних умов, біологічних особливостей деревних порід, складу і структури деревостанів, наявності та стану підросту господарсько цінних порід та інших особливостей ділянки на яких можливе проведення поступової системи рубок відсутні.

У таблиці 2.2 наведено перелік ділянок, які згідно Правил рубок головного користування рекомендовано виключити з фонду рубок.

Таблиця 2.2 – Інформація щодо виключення кварталів, виділів з фонду рубок у Захисних лісах

Квартал	Виділ	Площа	Вік	Повнота	Поновлення
СГБК «Блистівський»					
ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА – Захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині					
4	4	0,3	85	0,30	лісові культури
14	16	0,3	95	0,40	лісові культури
17	1	17,9	100	0,40	лісові культури
17	14	0,9	85	0,40	лісові культури
24	11	0,6	65	0,40	лісові культури

Згідно Наказу від 23.12.2009 року № 364 «Про затвердження Правил рубок головного користування», пункту 3.4 Суцільні рубки призначаються у разі, якщо основним способом лісовідновлення може бути тільки створення лісових культур або їх проведення може забезпечити умови для успішного природного лісовідновлення.

Таким чином, на ділянках у захисних лісах можливо застосовувати суцільну систему рубок, так як повнота більше 0,5 та лісовідновлення відбувається виключно штучним способом (лісові культури) (Таблиця 2.3).

Таблиця 2.3 – Перелік ділянок у захисних лісах, на яких застосовуватиметься суцільна система рубок

Новгород-Сіверський район
СГБК "Блишівський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Діа- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубу- ється тис. куб.м	%% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Сжил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на	
Захисні ліси																			
ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА Захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині - 11																			
СУЦІЛЬНІ РУБКИ - 1																			
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ Соснова - 2																			
ПРИСТИГАЮЧІ НАСАДЖЕННЯ																			
3	3	2.0				1	9СЗ	85 1	0.60 27.0			40	0.68	0.68	80	340			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							1ВЛЧ	60	С2ГДС		22.0	24			40				
3	7	10.0				1	7СЗ	90 1	0.60 26.0			36	3.60	3.60	60	360			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							3СЗ	65	С2ГДС		24.0	28			60				
4	3	2.7				1	5СЗ	85 1	0.50 26.0			32	0.68	0.68	80	250			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							4ОС	70	С2ГДС		24.0	32			10				
							1БП	70			24.0	28			25				
4	6	4.8				1	10СЗ	90 1	0.60 27.0			40	1.68	1.68	80	350			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									С2ГДС										
5	7	0.4				1	4СЗ	90 1	0.60 27.0			40	0.11	0.11	80	270			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							4БП	70	В2ДС		25.0	28			30				
							1СЗ	70			24.0	24			75				
							1ОС	70			24.0	32			10				
5	10	1.1				1	6СЗ	90 1	0.60 27.0			40	0.36	0.36	75	330			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							1БП	70	В2ДС		25.0	32			30				
							1ОС	70			25.0	36			10				
							2СЗ	70			25.0	32			65				
5	13	1.6				1	9СЗ	90 1	0.60 26.0			36	0.51	0.51	75	320			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							1БП	75	В2ДС		24.0	28			30				
6	1	4.5				1	8СЗ	90 1	0.50 26.0			36	1.26	1.26	85	280			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							1ОС	65	С2ГДС		24.0	32			10				
							1СЗ	65			24.0	28			65				
6	7	1.4				1	7СЗ	88 1	0.60 27.0			40	0.43	0.43	85	310			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							2БП	80	С2ГДС		25.0	28			30				
							1ОС	80			24.0	32			10				
6	13	0.6				1	7СЗ	90 1	0.50 26.0			36	0.14	0.14	80	240			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							2БП	70	С2ГДС		24.0	26			25				
							1ОС	70			24.0	32			10				
6	16	1.9				1	7СЗ	88 1	0.60 28.0			36	0.67	0.67	85	350			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							3СЗ	65	С2ГДС		24.0	28			70				
10	6	1.4				1	6СЗ	90 1	0.50 26.0			36	0.32	0.32	85	230			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							2БП	60	В2ДС		22.0	24			25				
							2СЗ	60			24.0	28			75				
14	5	6.6				1	9СЗ	85 1	0.60 27.0			32	2.11	2.11	80	320			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							1БП	70	В2ДС		21.0	22			30				
14	9	4.5				1	10СЗ	85 1	0.60 27.0			36	1.62	1.62	80	360			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									В2ДС										
14	14	2.0				1	10СЗ	90 2	0.50 24.0			36	0.52	0.52	65	260			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
									В2ДС										

Новгород-Сіверський район
СГБК "Блиствський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Діа- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- руб- ється тис. куб.м	%% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на	
14	19	1.5				1	10СЗ	85	1 В2ДС	0.50	27.0	40	0.45	0.45	80	300			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
14	21	8.3				1	10СЗ	85	1 В2ДС	0.60	27.0	36	2.99	2.99	80	360			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
15	2	5.4				1	10СЗ	85	1 В2ДС	0.70	28.0	36	2.54	2.54	80	470			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
15	4	24.3				1	10СЗ	90	1 В2ДС	0.60	28.0	40	9.48	9.48	80	390			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
15	5	1.4				1	10СЗ	90	1 В2ДС	0.60	28.0	40	0.55	0.55	80	390			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
15	9	8.1				1	10СЗ	90	1 В2ДС	0.60	27.0	36	2.92	2.92	80	360			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
15	19	6.1				1	10СЗ	90	1 В2ДС	0.70	28.0	36	2.81	2.81	80	460			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
16	4	4.0				1	9СЗ	90	1 В2ДС	0.70	27.0	40	1.56	1.56	80	390			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
16	6	20.6				1	10СЗ	90	1 В2ДС	0.60	28.0	36	7.83	7.83	80	380			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
17	2	2.0				1	6СЗ	100	2 В2ДС	0.60	24.0	44	0.58	0.58	60	290			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							4СЗ	60	С2ГДС		22.0	24			40				
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ Березова - 39																			
СТИГЛІ НАСАДЖЕННЯ																			
11	8	0.7				1	7БП	70	2 С2ГД	0.70	23.0	24	0.16	0.16	25	230			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							1СЗ	90	С2ГД		27.0	36			75				
							2ЯЛЕ	50			17.0	18			75				
18	12	0.8				1	8БП	65	1 С2ГДС	0.70	25.0	28	0.21	0.21	40	260			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							2СЗ	65	С2ГДС		25.0	32			80				
18	13	0.3				1	8БП	70	2 С2ГДС	0.70	24.0	28	0.08	0.08	40	250			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							2СЗ	70	С2ГДС		26.0	36			80				
ПРИСТИГАЮЧІ НАСАДЖЕННЯ																			
12	2	0.9				1	10БП	52	1А С2ГД	0.70	21.0	20	0.18	0.18	30	200			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
12	3	54.5				1	10БП	60	1 С2ГД	0.70	24.0	24	11.99	11.99	30	220			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
12	5	0.6				1	10БП	60	1 С2ГД	0.70	24.0	24	0.13	0.13	30	220			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
12	6	1.8				1	9БП	60	1 С2ГД	0.70	24.0	24	0.41	0.41	30	230			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							1СЗ	60	С2ГД		24.0	28			80				
24	10	3.3				1	7БП	55	1А С2ГД	0.60	25.0	28	0.69	0.69	30	210			ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ.
							3СЗ	55	С2ГД		24.0	28			65				

Технічною альтернативою 2 передбачається проведення суцільних рубок головного користування на площі понад 1 га на всіх ділянках.

Суцільні рубки – це заходи, під час здійснення яких весь деревостан вирубується повністю, за винятком насінників, життєздатного підросту і молодняку, цінних і рідкісних видів дерев та чагарників, що підлягають збереженню.

Суцільні рубки призначаються також у:

деревостанах, у яких проведення поступових рубок може призвести до вітровалу дерев;
м'яколистяних та грабових деревостанах без підросту господарсько цінних порід;
низькоповнотних деревостанах без наявності підросту господарсько цінних порід.

На ділянках у захисних лісах можливо застосовувати суцільну систему рубок, так як повнота більше 0,5 та лісовідновлення відбувається виключно штучним способом (лісові культури). На ділянках, наведених у таблиці 2.3, у захисних лісах, доцільно застосовувати суцільну систему рубок.

За *технічною альтернативою 1* планована діяльність включає проведення суцільних санітарних рубок на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка, з подальшим лісовідновленням на місцях зрубів.

Лісовідновлення після проведення суцільних санітарних рубок здійснюється шляхом створення лісових культур та сприянням природному поновленню відповідно до лісорослинних умов та наявності достатньої кількості насінників.

Проектуючи різні способи лісовідновлення, лісовпорядкування приймало до уваги напрямки і успішність ходу природного поновлення в різних типах лісу і різних категоріях лісових ділянок.

Метод природного поновлення передбачає використання різноманітних способів його інтенсифікації з урахуванням біології та екології деревних порід, природних й економічних умов та способів зрідження материнського деревостану. Правилами відтворення лісів (постанова КМУ від 1 березня 2007 р. № 303) регламентується цільове вирощування деревостанів залежно від категорії захисності лісів з урахуванням екологічних, соціально-економічних та природно-кліматичних умов регіону з наданням переваги природному поновленню.

Виробничий досвід Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блишківський» з природного поновлення лісу свідчать, що природне поновлення головних порід під наметом стиглих і перестійних насаджень проходить незадовільно.

Природне поновлення планується, в основному, в сирих і мокрих типах лісу, а також на зрубках сосни, де хід природного поновлення має задовільний стан.

Проектом передбачається відновлення лісу на всіх ділянках після проведення суцільних

санітарних рубок.

Таким чином, після проведення суцільних санітарних рубок за *технічною альтернативою 1* доцільно проводити лісовідновлення шляхом створення лісових культур та сприянням природному поновленню.

За *технічною альтернативою 2* лісовідновлення після проведення суцільних санітарних рубок здійснюється виключно шляхом створення лісових культур.

Виробничий досвід Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствіський» з природного поновлення лісу свідчить, що природне поновлення головних порід під наметом стиглих і перестійних насаджень проходить незадовільно.

В умовах Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствіський», основним способом лісовідновлення слід вважати штучний – створення лісових культур.

Було встановлено, що в сирих і мокрих типах лісу, природне поновлення має задовільний стан та високопродуктивні характеристики.

Відповідно до правил відтворення лісів (постанова КМУ від 1 березня 2007 р. № 303) регламентується цільове вирощування деревостанів залежно від категорії захисності лісів з урахуванням екологічних, соціально-економічних та природно-кліматичних умов регіону з наданням переваги природному поновленню.

Таким чином, за *технічною альтернативою 2*, лісовідновлення після проведення суцільних санітарних рубок не буде здійснюватись виключно шляхом створення лісових культур.

На підставі викладеної вище інформації у якості виправданої альтернативи приймається технічна альтернатива 1.

Проведення поступових рубок головного користування на площі понад 1 га в межах захисних лісів, де згідно чинного законодавства можна проводити поступові рубки головного користування та проведення суцільних рубок головного користування на площі понад 1 га на інших ділянках.

У таблиці 2.2 наведено перелік ділянок, які необхідно виключити з фонду рубок головного користування так як повнота деревостанів менше 0,5. Ділянки, у захисних лісах, на яких можливе проведення поступової системи рубок відсутні. На ділянках з повнотою більше 0,5 та відсутнім природним поновленням (таблиця 2.3) застосовується суцільна система рубок.

Лісовідновлення після проведення суцільних санітарних рубок здійснюється шляхом створення лісових культур, та сприянням природному поновленню відповідно до лісорослинних умов та наявності достатньої кількості насінників.

3 ОПИС ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ (БАЗОВИЙ СЦЕНАРІЙ) ТА ОПИС ЙОГО ЙМОВІРНОЇ ЗМІНИ БЕЗ ПРОВАДЖЕННЯ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1 Кліматичні фактори

Чернігівська область розташована на крайній півночі Лівобережної України в поліській і лісостеповій зонах Придніпровської низовини.

Згідно лісорослинного районування («Комплексне лісогосподарське районування України і Молдавії», під редакцією С.А.Генсірука, Київ, «Наукова думка», 1981) територія господарства відноситься до Києво-Чернігівського поліського лісогосподарського округу Поліської лісорослинної зони.

Лісові масиви СГВК «Блиствський» згідно лісорослинного районування відноситься до зони змішаних лісів Східного Українського Полісся.

Клімат Чернігівської області помірно-континентальний, м'який, достатньо вологий. Зима малосніжна, у більшості років стійка, порівняно тепла, літо тепле й помірно вологе.

Середньорічна температура повітря за повоєнний період становить 6-8° тепла. За останні 10 років спостережень виявляється чітка тенденція до підвищення середньорічної температури повітря, головним чином за рахунок зимових місяців.

Середня температура найхолоднішого місяця року (січень) становить 6-7° морозу, найтеплішого місяця (липень) досягає 19-20° тепла, але в окремі роки температура повітря помітно відхиляється від цих величин. Різниця в середньорічній температурі повітря північної і південної частини області складає біля 1°. Абсолютний максимум температури повітря 41,4° тепла зафіксований у серпні 2010 року метеостанцією Семенівка, абсолютний мінімум 40,2° морозу спостерігався у січні 1987 року на метеостанції Нові Млини Борзнянського району (станція закрыта у 1988 році).

Середня дата стійкого переходу середньодобової температури повітря через 0° в бік підвищення (початок весни) спостерігається у період 28 лютого – 5 березня, у північно-східних та східних районах 9-13 березня. Середня дата стійкого переходу середньодобової температури повітря через 0° у бік зниження (початок зими) спостерігається 23-25 листопада, у східних та північно-східних районах 19-21 листопада.

Стійкий сніговий покрив утворюється у другій половині листопада або у першій половині грудня. Середня висота снігового покриву 8-16 см. Максимальної висоти 43-59 см сніговий покрив досягав у першій десятиденці березня 1987 року. Глибина промерзання ґрунту дуже різна і в найбільш холодні та малосніжні зими (1986 рік) у північних та південно-східних районах ґрунт промерзав на 140-150 см. В останні 10 років інколи стійкий сніговий покрив не встановлювався, а ґрунт промерзав слабо, або навіть взагалі не промерзав.

На території області випадає в середньому 594-676 мм опадів за рік. Найбільша місячна

кількість опадів припадає на червень-липень, найменша – на січень-березень. Суми опадів в окремі роки складають від 400 до 850 мм. Найбільша добова кількість опадів іноді досягає 100-140 мм.

Річний розподіл напрямків вітру на території області нерівномірний. Найчастіше повторюються західні та південні вітри. В холодний період року переважають вітри південно-західного та південного напрямків, а в теплий – західного та північно-західного. Середня річна швидкість вітру становить 3-4 м/с. За рік може спостерігатися до 20 днів з максимальною швидкістю вітру 15 м/с і більше.

Чернігівська область належить до зони достатнього зволоження. Середня річна відносна вологість повітря складає 75-80% (від 50-70% у липні-серпні до 80-95% взимку). Протягом року спостерігається від 20 до 44 днів з відносною вологістю повітря 30% і менше.

Особливості фізико-географічного розташування території Чернігівщини та сезонних атмосферних процесів над нею обумовлюють виникнення таких небезпечних явищ погоди як сильний вітер, хуртовини, ожеледь, тумани в зимовий період та сильні опади, грози, град влітку. В окремих випадках вони набувають стихійного характеру і завдають значних збитків галузям економіки.

Метеорологічні характеристики і коефіцієнти, які визначають умови розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі лісництв, наведені у таблиці 3.1 за даними довідки наданої Чернігівським обласним центром із гідрометеорології (Додаток А).

Таблиця 3.1 – Метеорологічні характеристики і коефіцієнти

Найменування характеристик	Од. вим.	Величина
Коефіцієнт, який залежить від стратифікації атмосфери		180
Коефіцієнт рельєфу місцевості		1
Середня максимальна температура зовнішнього повітря найбільш жаркого місяця року	°C	+26,8
Середня температура зовнішнього повітря найбільш холодного періоду	°C	-6,8
Середньорічна роза вітрів	%	
Пн		9
ПнСх		10
Сх		12
ПдСх		15
Пд		13
ПдЗх		11
Зх		16
ПнЗх		14
Швидкість вітру, повторюваністю 5% і більше	м/сек	6-7
Середня швидкість вітру	м/сек	2,6
Середня річна кількість опадів	мм	584

Змін кліматичних характеристик у результаті провадження планованої діяльності не прогнозується.

3.2 Атмосферні умови

У 2021 році викиди від стаціонарних джерел 363 підприємств, організацій, установ, громадян – суб'єктів підприємницької діяльності в Чернігівській області склали 22,973 тис. т, що на 2,085 тис. т (9,0%) більше викидів минулого року 20,888 тис. т.

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел по Чернігівській області у розрахунку на одну особу склали 23,732 кг і в розрахунку на 1 км² – 720,089 кг.

Найбільша кількість промислових підприємств знаходиться в Чернігівському районі та м. Чернігів – 123 (34% – усіх підприємств області), у Ніжинському районі – 84 (23%), Прилуцькому районі – 76 (21%), Корюківському районі – 44 (12%) та Новгород-Сіверському районі – 36 (10%) відповідно.

Найбільші обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря мають підприємства: сільського господарства, лісового та рибного господарства – 8,867 тис. т, або 38,60%; енергетики – 8,343 тис. т, або 36,31% від загальних викидів стаціонарними джерелами по області; виробництво переробної промисловості – 2,185 тис. т, або 9,5%.

Для опису поточного стану (базовий сценарій) атмосферного повітря використані дані згідно Витягу з офіційних реєстрів ЕкоСистеми Величин фонових концентрацій забруднюючих речовин для Чернігівської області, с. Бристова (Запит від 01.05.2024 року) (Додаток А), що наведені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Фонові концентрації забруднюючих речовин в атмосферному повітрі

Найменування речовини	Фонові концентрації, мг/м ³	ГДК _{м.р.} , ОБРВ, мг/м ³	Фонові концентрації, долі ГДК
Азоту діоксид	0,08	0,2	0,4
Сажа	0,06	0,15	0,4
Діоксид сірки	0,20	5,0	0,4
Вуглецю оксид	2,0	5,0	0,4
Вуглеводні граничні C ₁₂ -C ₁₉	0,4	1,0	0,4
Речовини у вигляді твердих суспендованих частинок недиференційованих за складом	0,2	0,5	0,4

Відповідно до даних наведених у таблиці перевищень фонових концентрацій не спостерігається, стан атмосферного повітря задовільний.

3.3 Геоморфологічні та ландшафтні умови

Чернігівська область майже повністю розміщується у Придніпровській низовині, південна її частина у межах Полтавської рівнини має переважно рівнинну, злегка хвилясту поверхню. Абсолютні висоти 100-220 м (максимальна відмітка 222 м біля с. Березова Гать Новгород-Сіверського району). Переважають ерозійно-аккумулятивні форми рельєфу (річкові долини, яри, балки), але представляються льодовикові та водно-льодовикові форми (давні прохідні долини, які утворилися під дією талих вод льодовика, водно-льодовикові вали, зандрові рівнини).

На рисунку 3.1 представлена геоморфологічна будова України.

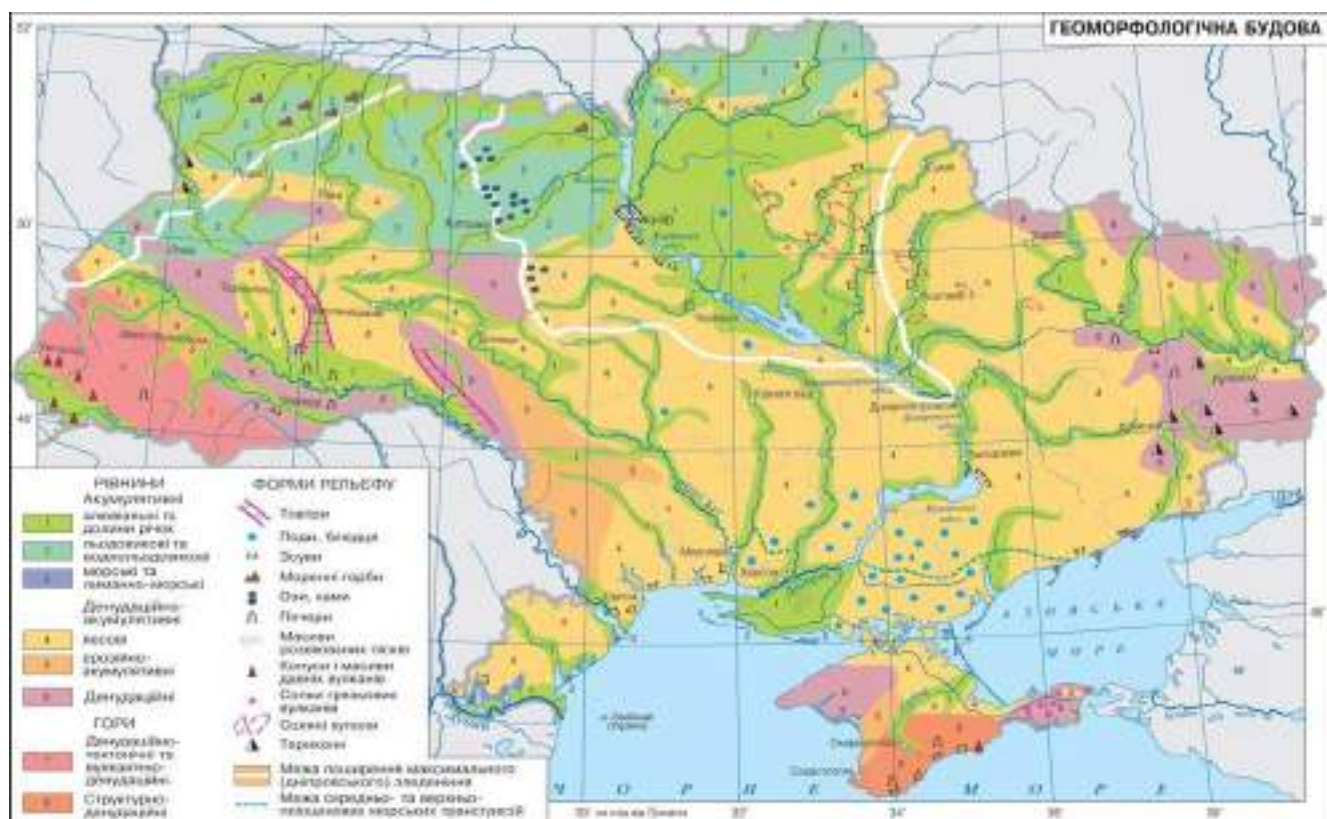

Рисунок 3.1 – Геоморфологічна карта України

Північна частина являє собою акумулятивну низовину зі значними площами сучасних, які не дуже глибоко врізаються в породи, та давніх річкових долини, в межах яких розташовані болота та перезволожені ділянки.

У північній та південно-східній частинах області, можна зустріти численні лесові «острови», які піднімаються на незначні висоти на тлі оточуючої території.

Окрему увагу привертає рельєф Чернігівської області в межах Середньоросійської височини, що відрогами заходить в її межі. Тут подекуди можна зустріти карстові форми - лійки та провали, дуже поширена яружно-балкова система.

Рельєф, в основному, - низинна рівнина (поліська частина) та хвилясто-яружна в межах лісостепової частини області. Наддеснянська вододільна рівнина в окремих пунктах досягає висоти 220 м.

Ландшафт – територія, що складається з природних або природних та антропогенних компонентів і комплексів, які взаємодіють між собою.

Карта ландшафтів України наведена на рисунку 3.2.

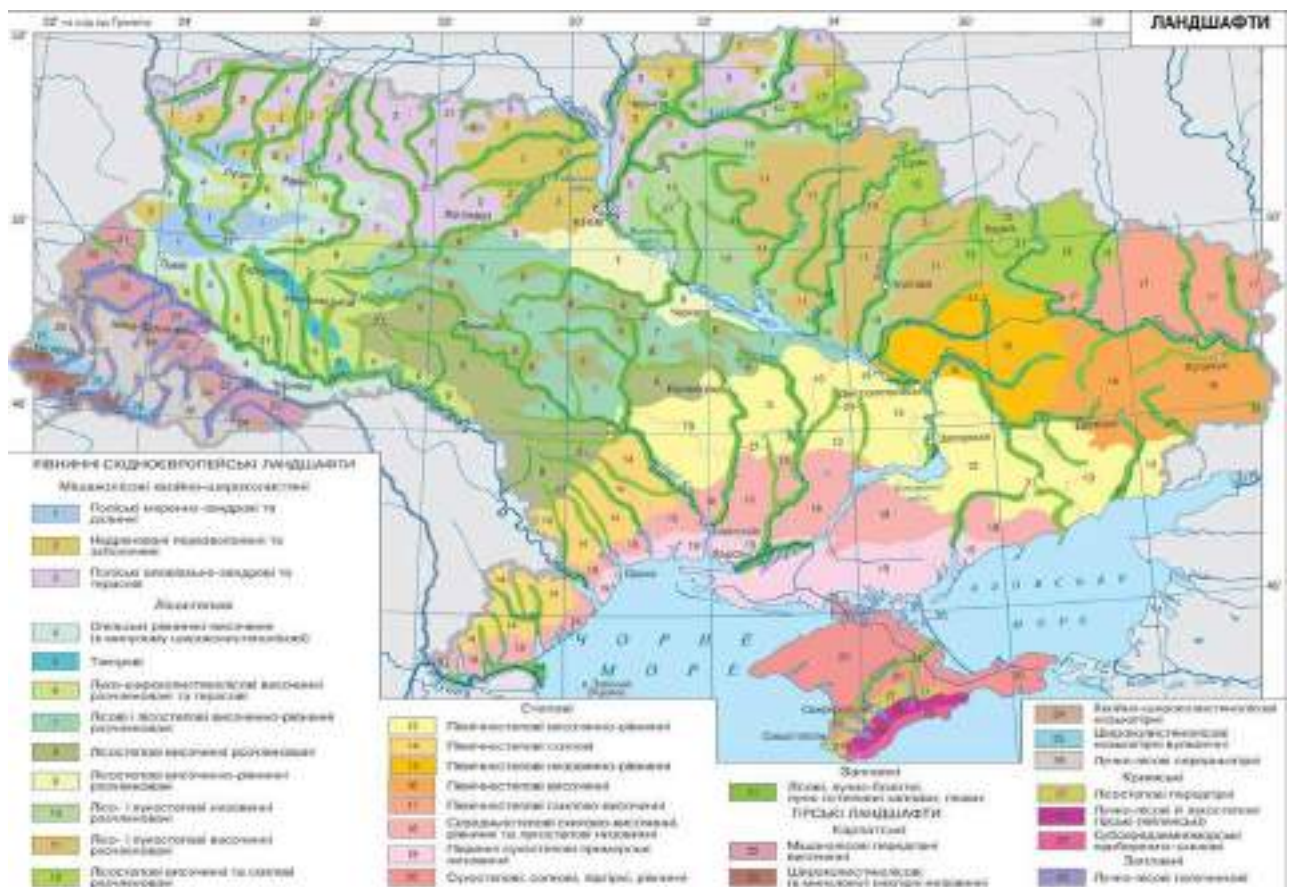

Рисунок 3.2 – Карта ландшафтів України

Територія планованої діяльності включає: недреновані перезволожені та заболочені; поліські алювіально-зандрові та терасові; лісо- і лукоstepові низовинні розчленовані.

3.4 Водні об'єкти і водні ресурси

Планована діяльність здійснюється у межах Новгород-Сіверського району Чернігівської області.

Чернігівська область розташована в басейні річки Дніпро, а саме: суббасейну Верхнього Дніпра, суббасейну річки Десна та суббасейну середнього Дніпра.

Головна річка Чернігівщини – Десна, яка тече з північного сходу на південний захід. Її ліві притоки – Сейм, Доч, Остер; праві – Убідь, Мена, Снов, Білоус. Загальна довжина річкової мережі складає 5799,8 км, в тому числі великих річок - 657,6 км, середніх - 767,4 км, малих річок - 4374,8 км.

За результатами інвентаризації водних об'єктів, проведеної у 2021 році на виконання пункту 5 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.04.2021 «Про заходи державної регіональної політики на підтримку децентралізації влади», введеного в дію Указом Президента України від 29.04.2021 №180/2021 на території Чернігівської області в інвентаризаційні відомості внесена інформація щодо:

- 265 лінійних водних об'єкта (річки та струмки);

- 2601 площинного водного об'єкта (озера, ставки, водосховища, водойми).

На території області протікають великі річки Дніпро (123 км), Десна (534 км), середні річки Сож (30 км), Судость (17 км), Сейм (65 км), Снов (210 км), Остер (188 км), Удай (228 км), Трубіж (15 км), Супій (15 км), а також 255 малих річок, в тому числі, які мають довжину більше 10 км - 179.

Загальна довжина річкової мережі складає 5799,8 км, в тому числі великих річок – 657,6 км, середніх - 767,4 км, малих річок - 4374,8 км.

Озера Чернігівщини, яких за результатами інвентаризації водних об'єктів (2021 р.) на території області налічується 833, в основному розташовані у заплавах великих річок – Дніпра та Десни (595 озер). Режим рівнів озер непостійний, оскільки їх живлення здійснюється водами різного походження – атмосферні опади, поверхневий стік з прилеглого водозбору, підземні води у вигляді джерел та завдяки гідрологічному зв'язку з річками, що протікають поруч.

Штучні водойми - водосховища та ставки, використовуються, в основному, для риборозведення, рибогосподарських потреб, а також як протиерозійні і протипожежні водойми. За результатами інвентаризації водних об'єктів (2021 р.) на території області побудовано: 19 водосховищ площею водного дзеркала 1,6 тис. га і об'ємом 39,2 млн. м³; 729 русловий ставок площею водного дзеркала 4,6 тис. га і об'ємом 81,2 млн. м³; 1001 не русловий ставок площею водного дзеркала 2,0 тис. га і об'ємом 3,3 млн. м³; 11 наливних ставків площею водного дзеркала 0,5 тис. га і об'ємом 5,9 млн. м³; 8 комплексів технологічних водойм площею водного дзеркала 1,9 тис. га і об'ємом 31,3 млн. м³.

Поверхневі водні ресурси складаються з місцевого стоку, який формується у річковій мережі на власній території, транзитного, що надходить із суміжних країн по Дніпру, Десні та її притоках, стоку, який надходить із суміжних областей, підземних вод і запасів води, зосереджених у водоймах, озерах і болотах області.

Річки мають змішаний тип живлення, переважно атмосферний, з помітною участю ґрунтових вод (снігове живлення - біля 50%, дощове - 30%, підземне - 20%). Характерним є чітко виражена весняна повінь, низька літня межень, що інколи переривається дощовими паводками, та дещо підвищене стояння рівнів восени внаслідок дощів та взимку через відлиги. У період весняної повені спостерігаються найбільші підйоми рівнів води - вода виходить на заплаву, річка проносить від 40 до 80% річного стоку.

Наявність значних за площею лісових масивів у долинах річок сприяє зменшенню та уповільненню поверхневого стоку, особливо весною, а отже зменшенню максимальних повеневих та паводкових рівнів води в річках і витрат води в них, більш рівномірному живленню річок та струмків на протязі року, збільшенню у ньому частки ґрунтових вод.

Загальна характеристика стоку річок суббасейну Верхнього Дніпра та Десни

Водозбірна площа суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна складає 35 797 км². Річкова мережа Верхнього Дніпра складається з річки Сож та декількох малих річок (Немільня, Вир, Задеріївка, Борзна, Вертеч, Пакулька та ін.). Річка Сож - середня річка, ліва притока р. Дніпро. У пониззі, утворює природний кордон між Україною і Білоруссю, протікає територією Ріпкинського району Чернігівської області на протяжності близько 30 км.

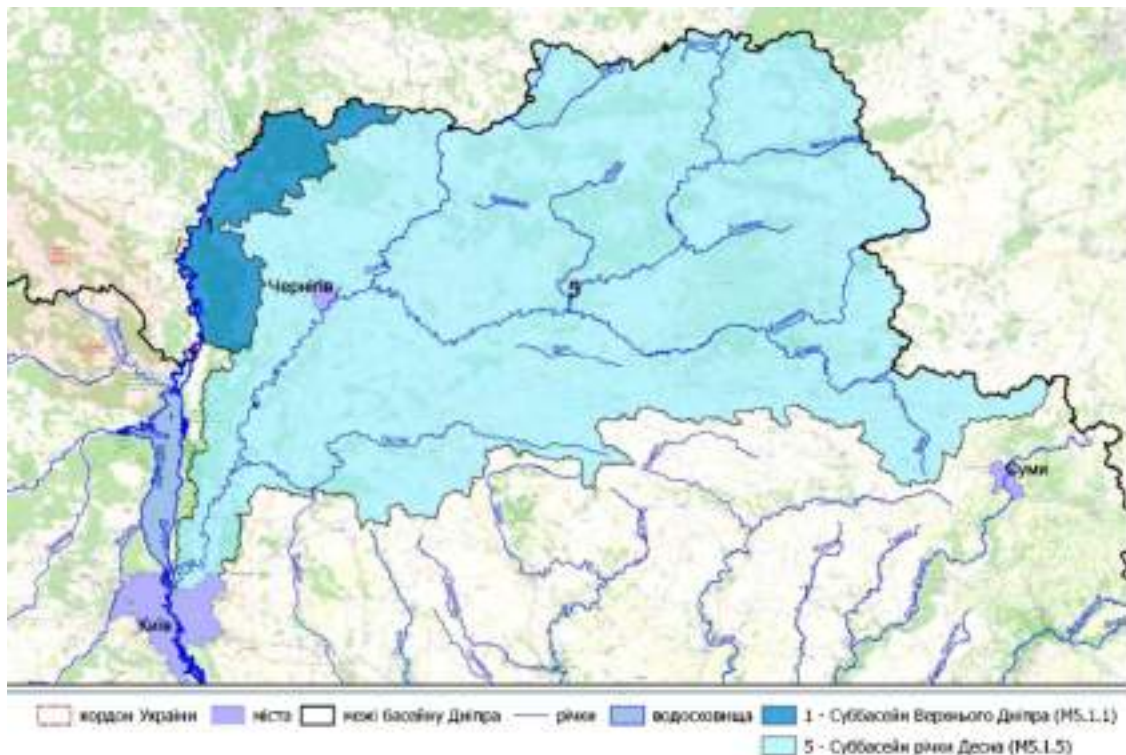

Рисунок 3.3 – Схема суббасейну р. Десна

Річкова мережа суббасейну річки Десна добре розвинена, середня густина річкової мережі становить 0,24 км/км². У водозбірному басейні р. Десна, в межах України, протікає 5 середніх річок площею водозбору від 2 тис. км² - Сейм, Клевень, Судость, Снов та Остер.

Десна – ліва притока 1-го порядку р. Дніпро, її довжина в межах України становить 591 км. Більша частина ріки протікає в межах Чернігівської області (552 км), лише її нижня частина знаходиться в Київській області. Десна - рівнинна річка з широкою (до 15 км) долиною, заплава річки заболочена, з чисельними протоками та озерами. Гідрологічний режим визначається весняною повинню та низькою літньою меженню. Швидкість течії незначна, найбільша (0,95 м/сек) припадає на квітень, у меженний період вона становить 0,4-0,7 м/сек. Середній багаторічний об'єм стоку Десни оцінюється в 10,2 куб. км на рік. Найбільші притоки Десни на території Чернігівської області - це Снов, Убідь, Мена, Білоус (праві), Сейм, Остер, Доч (ліві). Більша частина басейну р. Десни за схемою фізико-географічного районування України розташована в

межах зони мішаних лісів (Чернігівське Полісся, Новгород-Сіверське Полісся), лише південно-східна – у межах лісостепової зони (Північна область Дніпровської терасової рівнини).

На всій протяжності в межах території України річка Десна не зарегульована. Руслові водосховища побудовані на її притоках різних порядків, в основному в басейні р. Сейм, та використовуються для загального водокористування. Всього на території суббасейну річки Десна налічується 23 водосховища (таблиця 3.3).

Таблиця 3.3 – Перелік та характеристики водосховищ, які розташовані в суббасейні р. Десна

Назва Водосховища	Об'єм водосховища при НПР, млн. м ³	Області, на тери- торії яких знахо- диться	На якій річці знахо- диться	Призначення водосховища
Борзнянське	1,1	Чернігівська	Борзенка	загальне водокористування
Черемошне	2,6	Чернігівська	Чибриж	загальне водокористування
Калита-Гало	3,0	Чернігівська	Наливне, басейн р. Остер	загальне водокористування
Рожковицьке	1,62	Сумська	Знобівка	загальне водокористування
Голубівське	1,07	Сумська	Знобівка	сільськогосподарські потреби
Зноб- Новгородське	2,5	Сумська	Знобівка	загальне водокористування
Уралівське	1,5	Сумська	Сви́га	сільськогосподарські потреби
Буринське	1,8	Сумська	Чаша	загальне водокористування
Мачулищанське	1,2	Сумська		загальне водокористування
Глухівське	1,1	Сумська	Берюшка	загальне водокористування
Некрасівське	1,56	Сумська	Есмань	загальне водокористування
Есманське №4	1,1	Сумська	Есмань	рибогосподарські потреби
Есманське №4	1,52	Сумська	Есмань	рибогосподарські потреби
Конотопське №2	1,24	Сумська	Єзуч	рибогосподарські потреби
Конотопське №1	1,62	Сумська	Єзуч	рибогосподарські потреби
Конотопське №6	1,1	Сумська	Єзуч	рибогосподарські потреби
Підлипне	1,29	Сумська	Липка	загальне водокористування
Новоандріївське (Улянівське)	3,18	Сумська	Локня	загальне водокористування
Понурківське	1,16	Сумська	Понурка	сільськогосподарські потреби
Костянтинівське	2,93	Сумська	Синяк	сільськогосподарські потреби

Назва Водосховища	Об'єм водосховища при НПР, млн. м ³	Області, на тери- торії яких знахо- диться	На якій річці знахо- диться	Призначення водосховища
Каліщанське	1,34	Сумська	Горн	сільськогосподарські потреби
Бувалинське	1,72	Сумська	Молч	сільськогосподарські потреби
Глухівське	1,1	Сумська	Есмань	загальне водокористування

Річка Десна - одна з небагатьох річок України, яка має велику природну інтенсивність переформування русла. Через меандрування (звивистість русла) та водну ерозію постійно відбувається розмив та руйнування берегів річки. Руйнування берегів на території населених пунктів, сільськогосподарських угідь, транспортних комунікацій призводить до виникнення загрози руйнування житлових та господарських об'єктів. На деяких ділянках річки спостерігається тенденція до прориву меандр, внаслідок чого може відбутися природне спрямлення русла, що супроводжується втратою цінних прибережних земель. Десна - типова рівнинна річка, якій властиве меандрування. Значною, звичайно в кілька кілометрів, є ширина заплави. Русло переважно складено з піску, однак піщані пляжі поширені здебільшого в нижній течії. Зрідка Десна розгалужується на рукави. Принаймні один з них, а саме Любич, має велику довжину - 23 км. Він починається на північній околиці с. Крехаїв і закінчується біля с. Літки - фактично біля гідрологічного поста.

Ще один поділ Десни на два рукави відбувається перед самим впадінням річки у Дніпро. За 3 км від цього місця від Десни відгалужується рукав Десенка. На початку XX ст. у місці відокремлення останньої збудовано переливну дамбу. Свого часу Десна була важливою транспортною артерією з регулярним судноплавством, яке не витримало конкуренції та припинено.

Істотно меншим, ніж раніше, став видобуток піску з метою поліпшення судноплавства. Тож річка фактично повернулася у природні умови з доволі значним розмивом берегів і водночас утворенням великих мілин. Особливістю рівневого режиму Десни є значна амплітуда коливань, яка становить 7-8 м.

У Чернігові, де спостереження розпочато наприкінці XIX ст., історична амплітуда коливань рівня сягає 9 м. Найвищий рівень (985 см над «0» поста) тут зафіксовано 18.04.1917 р., найнижчий (69 см) - 04-06.09.2015 р. Значне зростання рівня води навесні супроводжується затопленням заплави. Ширина водного простору в цей час сягає кількох кілометрів.

Такі значні коливання позначилися на господарській сфері і загалом на розселенні людей. На українській ділянці річки є лише три міста (Новгород-Сіверський, Чернігів та Остер), причому лише одне (Чернігів) доволі велике. Місцеві села внаслідок значних підйомів рівня і затоплення заплави звичайно розташовані більш як за кілометр від річки. Порівняно небагато на Десні і мостів. Водночас існує кілька поромів. Поміж іншого, їх використовують для перевезення худоби на заплавні луки, на які багата річка. Стік Десни на українській ділянці річки реєструється на

трьох гідрологічних постах: Розльоти (відстань від гирла - 461 км, площа водозбору - 36300 км²), Чернігів (205 км, 81400 км²) і Літки (36 км, 88500 км²).

За рядом спостережень на посту Чернігів до 2020 р. включно, середня багаторічна витрата води становить 329 м³/с (10,4 км³/рік), на посту Літки (період 1973-2020 рр.) – 358 м³/с. Максимальна витрата, яку будь-коли спостерігали на посту Чернігів, становить 8090 м³/с (18.04.1917 р.), мінімальна - 29,4 м³/с (17.11.1897 р., 30.12.1921-01.01.1922 рр.). За даними спостережень максимальні витрати мають тенденцію до зменшення. Це відбувається за рахунок збільшення підземної складової сумарного водного стоку річок суббасейну Десни.

Деякий вплив на водний режим Десни чинить господарська діяльність. Як уже зазначено, у верхів'ї річки у межах території Росії працює Смоленська АЕС, для якої на Десні створено водойму-охолоджувач. Крім того, біля р. Сейм функціонує Курська АЕС. У межах території України найбільше води забирає Деснянська водопровідна станція, що розташована дещо вище впадіння річки у Дніпро. Це основне джерело питного водопостачання Києва. Вода після споживання та очищення на Бортницькій станції аерації відводиться у Канівське водосховище нижче м. Києва. Крім Києва, воду з Десни забирають для водопостачання м. Бровари. Водозабір розташований біля с. Пухівка. Як зазначено вище, м. Чернігів забезпечується підземною водою. Подібно до р. Прип'ять, Десна в нижній течії зазнала підпору, а саме від Канівського водосховища. Нижче с. Хотянівка швидкість течії помітно менша, ніж біля с. Літки. Ще нижче - на останніх кілометрах течії - на Десні можна спостерігати цікаве явище - рух води проти звичної течії при скидах Київської ГЕС. Нижня течія Десни в літній період широко використовується для відпочинку, зокрема водного туризму. Цьому сприяють численні піщані пляжі, чиста вода, а також близькість до Києва. У нижній течії Десни чимало й дачних масивів.

Характеристика водотоків на території діяльності СГВК «Блиствський»

На території запланованої лісгосподарської діяльності попередньо технічним завданням визначено 3 водних об'єктів: річки Лоска, Убідь та став біля селища Блистова.

Став (с. Блистова, СГВК «Блиствський», квартал 21, виділ 6). Став знаходиться на межі виділу господарства. Утворився у природній улоговині, з якої під час будівництва автомобільної дороги видобували пісок. Площа 0,18 га, глибина до 1,5 м. На момент дослідження, майже весь, був вкритий кригою.

Гідрометричні характеристики ставка у с. Блистова

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, м	60
2	Ширина, м	30
3	Глибина середня, м	1,0
4	Глибина максимальна, м	1,5
5	Швидкість течії, м/с	-
6	Площа водозбору, км ²	0,5

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
8	Відстань об'єктів планової діяльності від водойми, км	150
9	Середній річний модуль стоку, л/(с·км ²)	3,3

Лоска – річка в Новгород-Сіверському районі Чернігівської області. Бере свій витік на південній околиці села Лоска. Впадає у р. Студенка південніше села Об'єднане. Довжина річки – 13,7 км, площа водозбору близько 150 км². Точно визначити площу водозбору без спеціальних гідрологічних досліджень не виявляється можливим оскільки у верхній і нижній течії річка є частиною розгалуженої меліоративної системи. Дно піщане, глибина в районі пробовідбору становила 0,15-0,20 м, швидкість течії - 0,2 м/с. У прибережних частинах русла наявна водна рослинність. Береги та русло річка частково захащене впавши ми деревами. Вода прозора жовтого кольору. В районі меліоративних систем наявне часткове каналізування русла, спрямлення русла. Є мостові переходи.

Гідрометричні характеристики р. Лоска та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	13,7
2	Ширина, м	1-1,5
3	Глибина середня, м	0,15
4	Глибина максимальна, м	0,3
5	Швидкість течії, м/с	0,1-0,3
6	Площа водозбору, км ²	150
8	Відстань об'єктів планової діяльності від водойми, км	1
9	Середній річний модуль стоку, л/(с·км ²)	3,3

Річка Убідь – Довжина становить 106 км. Площа водозбірного басейну 1310 км². Похил річки 0,7 м/км. Долина нечітка, завширшки 2,5 км. Заплава вкрита лучною рослинністю, завширшки до 1 км, на правому березі почасти заболочена. Річище помірно звивисте, завширшки 7-10 м, дно замулене, поширена водяна рослинність. Використовується на господарські потреби, як водоприймач осушувальної системи. Річка протікає по відкритій рівнині з незначними вигинами. Перебіг річки спокійний, ями, мілини, острови і пороги відсутні. Повінь з початку квітня до початку травня, підйом води в цей час становить, в основному, не більше двох метрів, проте біля міста Сосниця може бути більше.

Бере початок біля села Березова Гать. Тече по території Новгород-Сіверського та Корюківського районів. Після міста Сосниця Убідь повертає на південь, потім розгалужується на три рукави: Убідь, Біленьке і В'юнку. Всі вони впадають в Десну. Але кожне коліно з цих рукавів має свою назву: Брітановка, Могилки, Коноплянка, Чепеліха, Приж та ін. Тут багато глибоких місць – ям, наприклад: Безодня, Сахарна тощо. Убідь річка рибна. У ній водяться соми, лящі, щуки, окуні, густера, червоноперки, язи і ін.

Притоки: Кистер, Канава, Журавка, Свіра, Вербка, Пісня (ліві); Бобрик, Олешня, Рівчак, Волинка (праві)

В місці проведення гідроекологічних досліджень дно частково піщане, частково замулене. Глибина в районі пробовідбору становила 0,5-0,1,5 м, швидкість течії - 0,2 м/с, ширина русла близько 25 м. Вода темно-жовтого кольору. Береги низькі, частково підтоплені, зустрічається поодинокі деревна рослинність.

Гідрометричні характеристики р. Убідь та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	106
2	Ширина, м	25-30
3	Глибина середня, м	0,8
4	Глибина максимальна, м	1,5
5	Швидкість течії, м/с	0,1-0,3
6	Площа водозбору, км ²	1310
8	Відстань об'єктів планової діяльності від водойми, км	1,5
9	Середній річний модуль стоку, л/(с·км ²)	3,3

Показники якості води річок в межах СГВК «Блиствівський»

Під час проведення комплексу досліджень водних об'єктів на території СГВК «Блиствівський» були обстежені три водні об'єкти – річки Лоска, Убідь та ставок біля с. Блистова.

Для визначення ступеню вмісту головних іонів використовують показники загальної мінералізації та показник жорсткості води. В річці Лоска води характеризувалися низькою мінералізацією 142 мг/дм³. Жорсткість низька - 2,8 мг-екв/дм³. Такі значення показників мінералізації та жорсткості води зумовлені тим, що у верхній течії річки на формування її водного стоку чинить низка меліоративних каналів. Вони по своїй суті є акумуляторами інфільтраційних підґрунтових вод, хімічний склад яких визначається бідними піщаними кислими дерново-підзолистими ґрунтами (таблиця 3.4). З цієї ж причини води річки мають слабо кислу реакцію (рН = 6,2). Показник кислотно-лужного балансу у річці в межах досліджуваної території нижчий ніж у інших досліджених водотоках.

Таблиця 3.4 – Фізико-хімічні характеристики якості води р. Лоска

Показник	Одиниця вимірювання	Результат дослідження	Нормативні значення вод водойм рыбо-господарського призначення
Каламутність	НОК	2,6	-
Водневий показик, рН	одиниця рН	6,2	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм ³	2,8	7
БСК ₅	мгО ₂ /дм ³	3,4	2
Завислі речовини	мг/дм ³	9,4	20
Загальна мінералізація	мг/дм ³	142	1000
Амоній (NH ₄ ⁺)	мг/дм ³	0,42	0,5
Фосфати (PO ₄ ³⁻)	мг/дм ³	0,24	3,5

У воді річки відсутні перевищення вмісту органічних речовин по показнику БСК₅.

Не зафіксовано перевищень вмісту амонійного азоту – 0,42 мг/дм³ при діючому ГДК для водойм рибогосподарського призначення до 0,5 мг/дм³ та фосфатних іонів – 0,24 мг/дм³ при діючому ГДК – 3,5 мг/дм³. Це цілком узгоджується з оцінкою антропогенного навантаження на досліджувану територію виконану вище.

В р. Убідь води характеризувалися дуже мінералізацією у 108 мг/дм³. Жорсткість середня і становить 2,0 мг-екв/дм³ (таблиця 3.5). Такі значення показників мінералізації та жорсткості води зумовлені фізико-географічними особливостями території.

Наявні показники кислотно-лужного балансу води річки (рН = 6,2) дозволяють віднести її води до слабокислих. Також звертає на себе увагу низький вміст завислих речовин у водах річки – 2,1 мг/дм³. Присутнє незначне перевищення вмісту амонійного азоту – 0,6 мг/дм³. За іншими показниками хімічного складу води суттєвих відхилень від діючих нормативів не зафіксовано.

Таблиця 3.5 – Фізико-хімічні характеристики якості води р. Убідь

Показник	Одиниця вимірювання	Результат дослідження	Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення
Каламутність	НОК	2,4	-
Водневий показик, рН	одиниця рН	6,2	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм ³	2,0	7
БСК ₅	мгО ₂ /дм ³	2,1	2
Завислі речовини	мг/дм ³	2,5	20
Загальна мінералізація	мг/дм ³	108	1000
Амоній (NH ₄ ⁺)	мг/дм ³	0,6	0,5
Фосфати (PO ₄ ³⁻)	мг/дм ³	0,24	3,5

У ставку (с. Блистова) води характеризувалися наднизькою мінералізацією 19-22 мг/дм³. Жорсткість наднизька -0,1 мг-екв/дм³. Є значне затиснення води – рН= 4,75. За іншими показниками хімічного складу води суттєвих відхилень від діючих нормативів не зафіксовано (таблиця 3.6).

З виконаних досліджень якості води за низкою фізико-хімічних показників можна зробити висновок, що водотоки вивченої території знаходяться у доброму гідроекологічному стані і не зазнають суттєвого антропогенного тиску.

Таблиця 3.6 – Фізико-хімічні характеристики якості води ставка (с. Блистова)

Показник	Одиниця вимірювання	Результат дослідження	Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення
Каламутність	НОК	5,6	-
Водневий показик, рН	одиниця рН	4,75	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм ³	0,1	7
БСК ₅	мгО ₂ /дм ³	6,5	2
Завислі речовини	мг/дм ³	3,0	20
Загальна мінералізація	мг/дм ³	19-22	1000
Амоній (NH ₄ ⁺)	мг/дм ³	0,39	0,5
Фосфати (PO ₄ ³⁻)	мг/дм ³	0,06	3,5

Погіршує гідроекологічний стан водних об'єктів закиснення води, яке пов'язане з домінуванням атмосферних опадів у водному балансі та високим вмістом гумінових та фульвокислот.

З виконаних досліджень якості води за низкою фізико-хімічних показників можна зробити висновок, що водотоки вивченої території знаходяться у доброму гідроекологічному стані і не зазнають суттєвого антропогенного тиску.

3.5 Ґрунтові умови

Товариством з обмеженою відповідальністю «ДРОН ЛЕНД» згідно договору № 1 19-02/2024 від 19.02.2024 р. з Сільськогосподарським виробничим кооперативом «Блиствівський» (СГВК «Блиствівський»), виконано комплекс польових, лабораторних та аналітичних робіт з оцінки впливу діяльності (ОВД) вказаного лісгосподарського підприємства на ґрунтовий покрив (Додаток Ж).

З цієї метою було закладено 5 ґрунтових розрізів (шурфів), проведений опис ґрунтових профілів та їх фотофіксація, за генетичними горизонтами відібрані зразки ґрунту, для подальшого лабораторного дослідження. У польових умовах, визначений ступінь еродованості ґрунтового профілю кожного розрізу, наявність проявів ерозійних процесів у період обстеження та ризику виникнення чи поширення їх після проведення лісорубних робіт. За генетичними горизонтами визначена ущільненість, та твердість, які безпосередньо впливають на водопроникність у глиб профілю та вологоємність кожного горизонту, а в цілому формують водно-фізичні властивості типу та підтипу ґрунту. Всі ґрунтові розрізи мають географічні координати, що дає змогу проводити поточний та періодичний моніторинг стану ґрунтового покриву, та своєчасно впроваджувати протиерозійні заходи.

Опис ґрунтових профілів буде представлено в додатку Ж.

Лісові масиви знаходяться в межах Придніпровської низовини, у межах Новгород-Сіверського Полісся. Рельєф території дослідження визначається її розташуванням у межах Придніпровської низовини: рівнинний з переважанням льодовикових та водно-льодовикових ерозійно-аккумулятивних форм (річкові долини, яри, балки). Переважають ерозійно-аккумулятивні форми рельєфу (річкові долини, яри, балки), представлені льодовиковими та водно-льодовиковими формами (давні прохідні долини, які утворилися під дією талих вод льодовика, водно-льодовикові вали, зандрові рівнини).

Основними ґрунтоутворюючими породами тут є леси, лесоподібні суглинки та водно-льодовикові піски. Всі вище перераховані фактори ґрунтоутворення призвели до формування тут переважно дерново-підзолистих, сірих та темно-сірих лісових ґрунтів.

У межах території дослідження було діагностовано **дерново-підзолисті ґрунти (дерново-слабопідзолисті піщані та супіщані)**, що сформувались під мішаними та сосновими лісами в умовах промивного водного режиму на водно-льодовикових глинисто-піщаних відкладах. Гумусовий профіль регресивно-аккумулятивний, тип гумусу гуматно-фульватний. Ці ґрунти в основному мають досить потужну лісову підстилку, елювіально-ілювіальну диференціацію ґрунтового профілю. Фізико-хімічні властивості залежать від гранулометричного складу, ґрунтоутворюючої породи, ступеня розвитку підзолистого процесу. Внаслідок близького залягання ґрунтових вод у всіх досліджених ґрунтах спостерігаються процеси оглеєння.

Дернові-слабопідзолисті ґрунти характеризуються кислою реакцією ґрунтового розчину (рН від 3,54 до 4,45), невисоким вмістом гумусу (максимальний вміст 1,48 %, в решті зразків не перевищує 0,7 %), який різко зменшується з глибиною, середніми та високими показниками рухомого фосфору у верхньому горизонті із зростанням в більшості випадків до середніх, підвищених та високих значень в ілювіальному горизонті, дуже низькими значеннями легкогідролізованого азоту. Достатньо низькими є й показники гідрологічної кислотності (до 7,41 ммоль/100 г) та обмінного калію (від 18,45 до 88,9 мг/кг) з загальною тенденцією зменшення вмісту з глибиною (Додаток Ж).

На розвиток ґрунтового покриву досліджених ділянок СГВК «Блишівський» вплинули помірно-континентальний клімат, розташування в межах Придніпровської низовини, внаслідок чого рельєф є рівнинним з переважанням льодовикових та водно-льодовикових ерозійно-аккумулятивних форм, достатньо густа річкова мережа, знаходження в зоні мішаних лісів, а також воднольодовикові піщано-суглинкові відклади.

В межах території дослідження сформувались дерново-слабопідзолисті піщані та супіщані оглеєні ґрунти.

Дерново-слабопідзолисті ґрунти сформувались під мішаними та сосновими лісами. Кисла реакція ґрунтового розчину, низький вміст гумусу, незначна кількість загальних і доступних рослинам форм елементів живлення свідчить про їх низьку природну родючість.

У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів процесів його деградації, обумовлених проведенням лісогосподарських робіт. Спокійний рельєф території лісгоспу, шар лісової підстилки, розвинута підлісна рослинність захищають поверхню ґрунту від проявів ерозійних процесів.

Враховуючи геоморфологічні умови ґрунтоутворення і регіональні особливості ведення лісогосподарської діяльності, в умовах зони Полісся, де знаходяться землі господарства, у процесі післяпроектного моніторингу, необхідно виділяти репрезентативні виділи для вибраних площ головного користування, які визначаються річними планами лісогосподарських робіт чи річними лісосічними відомостями, у відповідності до фонду рубок.

На території планованої діяльності, вважаємо за можливе проведення рубок головного користування, передбачених Законом України, з дотриманням умов моніторингу стану ґрунтового покриву.

3.6 Пожежна ситуація

Пожежна безпека в лісі повинна забезпечуватися проведенням профілактичних заходів, оперативного виявлення і ліквідації лісових пожеж на території лісового фонду. З цією метою слід проводити розробку оперативних протипожежних планів, встановлювати регламент роботи лісопожежних служб в залежності від пожежної небезпеки і фактичної горимості лісів,

проводити регулювання відвідування лісових урочищ, контролювати дотримання правил пожежної безпеки та ряд інших заходів.

Ступінь пожежної небезпеки визначався за «Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки лісових ділянок лісового фонду» розробленою інститутом «Укрдіпроліс» і затвердженою наказом Міністерства лісового господарства України від 2 червня 1997 року № 52. Розподіл площі земель лісогосподарського призначення за класами пожежної небезпеки наведений в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7 – Розподіл площі земель лісогосподарського призначення за класами пожежної небезпеки

Підприємство	Класи пожежної небезпеки					Разом	Середній клас
	1	2	3	4	5		
СГВК «Блишівський»	92,4	787,1	183,6	38,9	24,1	1126,1	2,21
Разом:	92,4	787,1	183,6	38,9	24,1	1126,1	

Територія характеризується середнім класом пожежної небезпеки, що зумовлено значною питомою вагою вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок з перевагою насаджень сосни і відвідування лісу населенням.

Територія господарства за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними розділена на 4 лісових обходи та 1 майстерську дільницю, де організована наземна охорона лісів.

У таблиці 3.8 наведено обсяги запроектованих заходів з протипожежного впорядкування.

Таблиця 3.8 – Обсяги запроектованих заходів з протипожежного впорядкування

Найменування	Одиниці вимірювання	Існує	Проектується	Прийнято 2-ою л/в радою	Термін виконання
1.Організаційні заходи щодо забезпечення пожежної безпеки					
Організація пунктів зосередження протипожежного інвентарю	шт.	1	1	1	Щорічно
Утримання сил і засобів виявлення пожеж і пожежогасіння	чол.	2	2	2	
2.Заходи з попередження виникнення пожеж (профілактичні)					
Встановлення попереджувальних аншлагів	шт.		9	9	Рев. період
Встановлення шлагбаумів	шт.		5	5	
Протипожежне обладнання стоянок автомобільного транспорту	шт.		1	1	
Обладнання місць відпочинку й паління	шт.	1	1	1	
Проведення роз'яснювальної та виховної роботи серед населення з використанням преси, радіо, телебачення та інших засобів масової інформації	лекцій	3	3	3	
3. Заходи з попередження розповсюдження лісових пожеж (обмежувальні)					
Створення мінералізованих смуг	км		5	5	Щорічно
Догляд за мінералізованими смугами			10	10	

Основними причинами виникнення лісових пожеж є необережне поводження з вогнем у

лісі, а також порушення правил пожежної безпеки. Вся територія лісового господарства за способами виявлення лісових пожеж і боротьби з ними віднесена до наземної охорони лісів.

З метою своєчасного виявлення і оповіщення про лісову пожежу в пожежно-небезпечний період проводиться наземне патрулювання лісовою охороною та цілодобове чергування тимчасовими пожежними сторожами в лісовому господарстві.

Охорону і захист лісу здійснює державна лісова охорона. Основними її завданнями є здійснення державного контролю за всіма лісокористувачами і власниками лісів, за дотриманням лісового законодавства, забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хвороб лісу, запобіганням правопорушенням та контроль за використанням лісових ресурсів. Регулювання діяльності лісової охорони здійснюється згідно Положення про державну лісову охорону (2009)

Щорічно на підприємстві складається мобілізаційно-господарський план гасіння лісових пожеж, а також здійснюються наступні організаційно-технічні заходи:

- щорічно оприлюднюються рішення райдержадміністрації «Про заходи по поліпшенню протипожежної охорони лісів і підготовки до пожежонебезпечного періоду» і проводиться роз'яснювальна робота серед населення;

- з метою виявлення пожеж і вчасного оперативного їх гасіння під час пожежонебезпечного періоду проводиться патрулювання пожежними вартовими, лісовою охороною, чергування біля телефонних апаратів в конторі підприємства.

У пожежонебезпечному періоді в лісовому фонді забороняється:

- 1) розпалювати багаття за межами спеціально визначених та облаштованих місць (крім тих, що пов'язані з технологічними вимогами лісогосподарських заходів у спеціально передбачених для цього місцях). Розташування місць розведення багать визначається у матеріалах лісовпорядкування, протипожежного впорядкування або переліку, затвердженому постійним лісокористувачем, власником лісів, опублікованих на веб-сайтах постійних лісокористувачів, органів місцевого самоврядування та розміщених на інформаційних стендах;

- 2) заїжджати та перебувати на території лісового фонду (крім транзитних шляхів) транспортним засобам та іншим механізмам, крім тих, що використовуються для лісогосподарської мети та охорони лісів від пожеж, у разі встановлення IV і вище класу пожежної небезпеки за умовами погоди;

- 3) відвідувати населенням (у тому числі з метою полювання) хвойних насаджень у разі встановлення IV і вище класу пожежної небезпеки за умовами погоди;

- 4) відвідувати населенням (у тому числі з метою полювання) усіх лісів у разі комплексного показника пожежної небезпеки за умовами погоди більше 10000 та швидкості вітру більше 10 метрів на секунду;

5) палити, кидати в лісі непогашені сірники, недопалки, витрушувати з люльок гарячий попіл, крім місць, обладнаних для цієї мети;

6) залишати обмащене, просочене бензином, гасом, мастилом чи іншими горючими речовинами ганчір'я тощо;

7) заправляти пальним у лісі паливні баки під час роботи двигуна;

8) експлуатувати машини та інші механізми з несправною паливною та іскрогасною системою;

9) палити або користуватися відкритим вогнем під час проведення робіт із пально-мастильними матеріалами (переливання пального, заправлення двигунів);

10) використовувати на полюванні пижі, виготовлені з горючих або з таких, що здатні тліти, матеріалів.

Протипожежне впорядкування включає комплекс правових, організаційних технічних, лісогосподарських та інших заходів, направлених на попередження виникнення пожеж, обмеження їх розповсюдження, зниження пожежної безпеки в лісі, підвищення пожежестійкості деревостанів, своєчасне виявлення пожеж та їх гасіння. Заходи з охорони лісів від пожеж запроектовані з врахуванням економічних, біологічних і екологічних особливостей лісового фонду. В основу проектування покладені Правила пожежної безпеки в лісах України (2005), Положення про лісові пожежні станції (2006), узгоджені з лісогосподарським підприємством основні заходи з протипожежного улаштування.

3.7 Флора, фауна, біорізноманіття

Відмості про рослинний світ

Розподіл лісів території лісокористування за панівними породами та групами віку наведено в таксаційному описі земельних ділянок лісового фонду (Додаток П).

Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за класами бонітету наведена в таблиці 3.9.

Таблиця 3.9 – Розподіл вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок за класами бонітету

Панівна деревна порода	Класи бонітету									Разом
	1Б і вище	1А	1	2	3	4	5	5А	5Б	
Сосна звичайна	282.5		16.2	17.9						840.2
	2.3		521.3							
Сосна зв. в осередках кор. губ.		33.5	1.4							34.9
Ялина європейська	1.8	2.9								4.7
Дуб звичайний			0.7	26.5	0.6					27.8

Акація біла					
		8.0	0.4		8.4
Береза повисла		118.9			
	0.7	7.6	30.2	0.9	158.3
Вільха чорна					
		7.1	13.6		20.7
Разом	4.8	657.4			
		326.5	86.9	19.4	1095.0

За результатами аналізу відповідності показників ідентифікованих ділянок до критеріїв пралісів, квазіпралісів та природних лісів згідно матеріалів лісовпорядкування у СГВК «Блиствський» природних лісів, пралісів та квазіпралісів не виявлено.

Відповідно до частини 5 статті 12 Закону України «Про Червону книгу України», не допускається оприлюднення відомостей про точне місце перебування (зростання) об'єктів Червоної книги України та інших відомостей про них, якщо це може призвести до погіршення умов охорони та відтворення цих об'єктів. З цих позицій, інформація про місця перебування тварин Червоної книги, що є об'єктами незаконного полювання або торгівлі, або про місця зростання рослин Червоної книги України, що є об'єктами незаконного вилучення з природи для комерційних чи утилітарних цілей, є конфіденційною. До зазначеної інформації застосовується частина 8 статті 4 Закону «Про оцінку впливу на довкілля» та частини 9 і 18 «Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля» (постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026).

Проведення дослідження щодо наявності природних оселищ, біологічного різноманіття, ідентифікації рідкісних та зникаючих видів флори і фауни на території об'єкту планованої діяльності СГВК «Блиствський» охоплювало літньо-осінній період 2023 року у проміжки часу характерні для вегетаційного періоду рослин та життєвих циклів тварин.

Уточнення структури екологічної мережі, природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі регіону, камеральні роботи проводили у березні 2024 року.

Програмою дослідження передбачалося проведення польових та камеральних робіт, які включали:

- попередній аналіз розташування СГВК «Блиствський» відносно об'єктів і територій природно-заповідного фонду, Смарагдової мережі, компонентів регіональної екологічної мережі, шляхів міграції птахів, водно-болотних угідь, що охороняються Рамсарською Конвенцією (Рамсарські водно-болотні угіддя) та об'єктів Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО;

- оцінювання розташування і типи природних оселищ (біотопів) під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції, рослинних угруповань Зеленої книги України та їх аналогів у Національному каталозі біотопів України на основі аналізу ГІС-баз даних, доступних інформаційних джерел та наукових публікацій;

- розробка оптимізованих маршрутів з використанням топографічних карт та таксаційних матеріалів з метою обстеження територій лісового фонду підприємства і деталізації складу, структури, віку деревостанів;

- проведення ідентифікації лісів старше 120 років, дерев-насінників і плюсових дерев, ду-
плястих та найстаріших дерев, а також таких, що мають виняткове значення для збереження біо-
різноманіття, місцеіснування видів тварин або інших живих організмів, життєдіяльність яких
пов'язана з такими деревами на території проєктованих рубок;

- вивчення видового різноманіття та наявності раритетної флори і фауни із переліку Чер-
воної книги України, Резолюції 6 Бернської конвенції та інших міжнародних договорів, ратифі-
кованих від імені України, в найближче розташованих об'єктах Смарагдової мережі, природних
ядрах, екологічних коридорах та об'єктах природно-заповідного фонду (ПЗФ);

- складання переліку видів флори і фауни, що особливо важливі для збереження (з Черво-
ної книги України, з додатків до Бернської Конвенції та її Резолюції 6 (1998) або інших міжнарод-
них договорів, ратифікованих від імені України, з переліків регіональної охорони) і зазнають
значного впливу, у випадку, якщо їхні популяції потрапляють повністю або частково до території
запроєктованих суцільних або поступових рубок чи розташовані на ділянках, що безпосередньо
межують з територією планованої діяльності, включаючи особливо вразливі групи лісових тва-
рин: кажанів, птахів, що гніздуються у дуплах дерев, хижих птахів, що гніздуються на деревах,
безхребетних тварин і грибів, пов'язаних з мертвою деревиною; зазначити факти реєстрації їхніх
популяцій на лісових ділянках, відведених під рубки, або поряд з рубками;

- розробка рекомендацій та переліку заходів щодо зменшення впливу від впровадження
планованої діяльності на біорізноманіття, природні оселища, рослинні угруповання, раритетну
флору і фауну, природоохоронні території з перспективою на найближчі роки.

Застосовували такі методи дослідження: детально-маршрутні, описові, статистичні, ана-
літичні, порівняльні, біоіндикаційні, комплексні, ландшафтно-екологічні, ботанічні, зоологічні,
орнітологічні, польові, ретроспективного аналізу, моніторингу, картографічні.

При визначенні природних оселищ користувалися актуальною класифікацією оселищ
EUNIS (2016) та характеристиками для визначення оселищ I-III рівнів з ознаками найбільшої ді-
агностичної цінності. Також, порівнювали природні оселища з їх аналогами у Зеленій книзі Ук-
раїни (Наказ Міндовкілля «Про затвердження переліків рідкісних і таких, що перебувають під
загрозою зникнення, та типових природних рослинних угруповань, які підлягають охороні і за-
носяться до Зеленої книги України, та природних рослинних угруповань, які вилучені із Зеленої
книги України» № 368 від 17.12.2020 р.) та в Національному каталозі біотопів України
(UkrBiotop), що включають інформацію про усю різноманітність біотопів (природних оселищ)
України, загрози для них та рекомендації по збереженню.

Цінні об'єкти біотопічного різноманіття (оселища об'єктів Смарагдової мережі, праліси, квазіпраліси і природні ліси) ідентифікуються експертом, шляхом камерального аналізу лісотаксаційних матеріалів із наступним рекогносцирувальним польовим обстеженням та із виконанням повторних уточнюючих обстежень протягом вегетаційного періоду.

Схеми польових маршрутів прокладено в межах лісового фонду та наведено в Додатку Р.

Моніторингові дослідження проводилися згідно з планованими завданнями на ділянках діяльності підприємства. З метою об'єктивної оцінки впливу лісгосподарської діяльності на лісові природні комплекси, моніторингові ділянки обиралися на території різних лісництв.

Проективне вкриття у розрізі трав'янистих рослин визначали відповідно до частки кожного виду із градацією 5 %. Облік підросту деревних порід проводили на закладених площадках вздовж маршрутних ходів із визначенням виду, орієнтовного віку, висоти та кількості екземплярів.

З метою деталізації складу та структури фітоценозів закладали пробні площі (для вивчення деревостану (за ярусами) та чагарникового ярусу), а також площадки для оцінювання живого надґрунтового покриву (трав'янистого ярусу та дрібних чагарничків) і підросту основних деревних порід.

Дослідження рослинного покриву здійснювали за визначеними маршрутами на пробних і облікових площадках за загальноприйнятими методиками (Браун-Бланке). Загальна площа облікових площадок у межах виділів становила не менше 3 %. Пробні площі закладені згідно загально-прийнятих у лісовій таксації та лісовпорядкуванні методики відповідно до розроблених стандартів (ОСТ 56-69-83).

Серед об'єктів флори здійснювали аналіз деревних рослин, чагарників, трав'янистих рослин, лишайників. Особливу увагу приділяли насадженням з незадовільним санітарним станом, що визначені за результатами лісопатологічного обстеження, як уражені та з ознаками всихання сильної інтенсивності внаслідок пошкодження ентомошкідниками і враження кореневою губкою.

Дослідження основних, зникаючих і рідкісних видів фауни здійснювали за попереднім аналізом матеріалів лісовпорядкування та мисливського впорядкування лісового фонду, бонітування мисливських угідь та іншої наявної інформації щодо локалізації видів у межах лісового фонду підприємства.

Ідентифікацію плазунів та комах й інших представників фауни проводили візуально; птахів – візуально, за наявністю місць гніздування, слідів життєдіяльності та за співом; ссавців – візуально та за слідами життєдіяльності.

Детальні дослідження включали аналіз та ідентифікацію наявних представників флори і фауни, виявлення рідкісних й зникаючих видів тварин і рослин за прокладеними маршрутами на

заздалегідь визначених точках, які були локалізовані на ділянках, що знаходяться у безпосередній близькості від об'єкту планованої діяльності.

Назви видів флори та фауни і типів рослинних угруповань зазначали відповідно до номенклатури, прийнятої у спеціальній літературі. Виявлені під час польових досліджень види тварин і рослин було ідентифіковано з використанням наукової літератури та порівняно з переліком видів, що підлягають особливій охороні на території області, переліком видів Червоної книги України, Резолюцій 4 і 6 Бернської конвенції, Європейського Червоного Списку, МСОП та CITES, переліком рослинних угруповань, зазначених у Зеленій книзі України та Національному каталозі біотопів України.

Аналізували дані, доступні в оприлюднених документах:

- Доповідь про стан навколишнього природного середовища у Чернігівській області <https://eco.cg.gov.ua/index.php?id=15801&tp=1&pg=>;

- Екологічний паспорт Чернігівської області <https://eco.cg.gov.ua/index.php?id=15800&tp=1&pg=>

- Програма Emerald Network Viewer <https://emerald.eea.europa.eu/>;

- Онлайн ресурс Природно-заповідний фонд України. Чернігівська область. <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-25.html>;

- Класифікація оселищ EUNIS (2016) та характеристиками для визначення оселищ I-III рівнів з ознаками найбільшої діагностичної цінності (https://www.botany.kiev.ua/doc/onysh_2016.pdf).

Польові обстеження проведено доктором біологічних наук, професором, Волошиною Наталією Олексіївною у серпні-вересні 2023 р.

Північна частина Чернігівської області в геоструктурному відношенні розміщена на схилі Воронезького щита, південна і центральна пов'язані з рифтовою зоною та північним бортом Дніпровсько-Донецької западини.

Розташована Чернігівська область на півночі України, у 2-х фізико-географічних зонах – Полісся та Лісостепу, що обумовлює своєрідність її ландшафту. Більша частина області розміщується у Придніпровській низовині, південна - у межах Полтавської рівнини і має переважно рівнинну, злегка хвилясту поверхню.

Переважають ерозійно-аккумулятивні форми рельєфу (річкові долини, яри, балки) у поєднанні з аккумулятивними (льодовикові і водно-льодовикові вали, зандрові рівнини). Виключенням є сильно еродовані території Придеснянського плато (західні відроги Середньоросійської височини), численні лесові «острови» у північній та південно-східній частинах Чернігівської області, а також болота і знижені та перезволожені території давніх

річкових та прохідних долин.

За ландшафтними особливостями Чернігівщина поділяється на 4 такі фізико-географічні області: Чернігівське і Новгород-Сіверське Полісся та Північнопридніпровська терасова низинна область та Північнополтавська височинна область.

Рослинність Чернігівщини у природному стані збереглася приблизно на третині її території, переважно у поліській частині області – це ліси, луки і болотні угруповання.

Область лежить у зонах мішаних лісів і лісостепу. Загальна площа земель лісового фонду області становить 740,182 тис. га, у тому числі вкритих лісовою рослинністю – 659,9 тис. га (20,7 %). Відсоток вкритих лісом площ у різних районах неоднаковий: лісистість у північній частині – 20-41 % від загальної площі області.

У лісах на півночі області переважають мішані ліси з переважанням сосни звичайної (*Pinus sylvestris*) – 73 %, зустрічаються дерева дуба, берези, осики, чорної вільхи. Вікова структура лісів області нерівномірна, в лісовому фонді переважають молодняки – 33,5 % площі, середньовікові насадження займають 47 %, пристигаючі 14,2 %, стиглі – 5,3 % від загальної площі.

Запас деревини Чернігівської області становить – 124,2 млн. м³, з них стиглої – 7,6 млн. м³ (6,2 %). Середній запас деревини на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель становить 189 м³, стиглих і перестійних деревостанів - 210 м³, середній приріст на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель складає 4,1 м³.

Відповідно до інформації наданої Департаментом екології і природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації (лист № 08-08/713 від 01.04.2024 р.) територія СГВК «Блиствський» входить до Деснянської сполучної території схеми регіональної екомережі Чернігівської області зі статусом національна (копія рішення Чернігівської обласної ради «Про затвердження Регіональної схеми екологічної мережі Чернігівської області» від 23.02.2017 №18-8/VII додається), клопотання про включення їх до об'єктів екомережі до Департаменту не надходили.

Рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України

В Чернігівській області усього налічують 19 рослинних природних угруповань, занесених до Зеленої книги України.

Вологі луки у заплавах річок характеризуються домінантними видами: луговик дернистий (*Deschampsia cespitosa*), гадючник болотний (*Filipendula ulmaris*), очерет звичайний (*Phragmites australis*), наявні дудник болотний (*Angelica palustris*), гірчак зміїний (*Bistorta officinalis*), тирлич вузьколистий (*Gentiana pneumonanthe*), синюха блакитна (*Polemonium caeruleum*), верба (*Salix rosmarinifolia*), родовик лікарський (*Sanguisorba officinalis*), черемиця Лобеля (*Veratrum lobelinum*) та інші.

Болотисті луки представлені угрупованнями, утвореними осокою гострою (*Carex acuta*), осокою пухирчастою (*C. vesicaria*), лепешняком великим (*Glyceria maxima*), очеретянкою звичайною (*Phalaroides arundinacea*). Домінанти мають проєктивне покриття 85-95 %. Для цих ценозів характерна висока частота зустрічності представників гідрофітного різнотрав'я, які мають проєктивне покриття до 2-3 %.

На болотистих луках трапляються заболочені ділянки з домінуванням верби попелястої (*Salix cinerea*) та очерету (*Phragmites australis*), виявлені ділянки зі значною участю вовчого тіла болотного (*Comarum palustre*).

Трав'янисті луки представлені ценозами куничника сіруватого (*Calamagrostis canescens*), куничника непомітного (*C. neglecta*) та щучника дернистого (*Deschampsia caespitosa*). У куничникових угрупованнях постійними компонентами травостою є мітлиця повзуча (*Agrostis stolonifera*), півники болотні (*Iris pseudacorus*), підмаренник болотний (*Galium palustre*), вербозілля звичайне (*Lysimachia vulgaris*), осока чорна (*Carex nigra*), м'ята польова (*Mentha arvensis*), калюжниця болотна (*Caltha palustris*), коронарія зозуляча (*Coronaria floscuculi*), лисохвіст колінчастий (*Alopecurus geniculatus*). У невеликих за площею щучникових угрупованнях співдомінують мезофітні злаки: тонконіг лучний (*Poa pratensis*), костриця лучна (*Festuca pratensis*), а серед різнотрав'я трапляються також волошка лучна (*Centaurea jacea*), дзвінець малий (*Rhinanthus minor*), подорожник ланцетолистий (*Plantago lanceolata*), жовтець повзучий (*Ranunculus repens*), перстач гусячий (*Potentilla anserina*), осока шершава (*Carex hirsuta*), підмаренник справжній (*Galium verum*).

Справжні луки представлені угрупованнями з домінуванням мітлиці тонкої (*Agrostis tenuis*), пахучої трави звичайної (*Anthoxanthum odoratum*), гребінника звичайного (*Cynosurus cristatus*), костриці лучної (*Festuca pratensis*), тонконогу лучного (*Poa pratensis*). Найпоширенішими асектаторами є люцерна хмелевидна (*Medicago lupulina*), дзвінець малий (*Rhinanthus minor*), конюшина лучна (*Trifolium pratense*), конюшина повзуча (*T. repens*), горошок плотовий (*Vicia sepium*).

В лісовому заказнику місцевого значення «Лосківський» представлене природне оселище типу G1.A1: Ліси *Quercus* – *Fraxinus* – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах.

В об'єкті Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) Смарагдової мережі під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції реєструють 17 типів природних оселищ. Найбільші площі зайняті типами природних оселищ G1.A1: Ліси *Quercus* – *Fraxinus* – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (3430 га) та E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (1250 га).

Встановлено в межах лісового фонду СГВК «Блишівський» наявність наступних типів природних оселищ:

- C1 – Постійні евтрофні озера, ставки і водойми; C2 – Поверхневі течучі води;

- D2 – Трясовини, верхові та низинні болота; D5 – Осоки та зарості очерету, переважно без застою води;

- E1 – Сухі трав'яні угруповання; E2 – Трав'яні угруповання та угіддя з домінуванням різнотрав'я, мохів або лишайників; E3 – Сезонно вологі та вологі трав'яні угруповання; E5 – Узлісся та вирубки і високотравні угруповання;

- F3 – Температні та середземноморсько-гірські чагарники;

- G1 – Широколистяні листопадні ліси;

- H3 – Континентальні кліфи, скелі та відслонення.

Території в об'єкті Verhnie Podesennia (UA0000054) Смарагдової мережі є важливими для низки водних і заплавних оселищ з Резолюції 4: C1.223, C1.224, C1.3411, C2.33, C3.4, C3.51, D5.2, E2.2, E3.4, E3.5, E5.4, F9.1, G1.11, G1.21.

Береги річок в об'єктах Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) і Verhnie Podesennia (UA0000054) вкриті мокрими або вологими евтрофними та мезотрофними луками, прирічковими листопадними чагарниками та березовими і вербними лісами зі сфагновими мохами. Тут домінують типи природних оселищ: **C1.222 : Вільноплаваючі скупчення жабурника**, **C1.223 : Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides***, **C1.224 : Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris***, **C1.225 : Вільноплаваючі килимки *Salvinia natans***, **C1.3411 : Угруповання водяних жовтеців на мілководдях** на незначних площах.

C1.222 : Вільноплаваючі скупчення жабурника.

C1.223 : Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*.

C1.224 : Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*.

C1.225 : Вільноплаваючі килимки *Salvinia natans*.

C1.3411 : Угруповання водяних жовтеців на мілководдях.

Серед аналогів природних оселищ типів C1.222, C1.223, C1.224, C1.225, C1.3411 в Зеленій книзі України реєструють наступні типи рослинних угруповань: в мезотрофних та евтрофних водоймах: 135. Угруповання формації альдрованди пухирчастої (*Aldrovandeta vesiculosae*); 137. Угруповання формації водяного горіху плаваючого (*Trapeta natantis*); 139. Угруповання формації водяного жовтецю Ріона (*Batrachieta rionii*) 140. Угруповання формації глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*); 143. Угруповання формації куширу донського (*Ceratophylleta tanaitici*); 144. Угруповання формації куширу напівзануреного (*Ceratophylleta submersi*); 145. Угруповання формації латаття білого (*Nymphaeeta albae*); 146. Угруповання формації латаття сніжно-білого (*Nymphaeeta candidae*); 150. Угруповання формації плавуна щитolistого (*Nymphoideta peltatae*); 153. Угруповання формації рдесника альпійського (*Potamogetoneta alpini*); 154. Угруповання формації рдесника довгого (*Potamogetoneta praelongi*); 155. Угруповання формації рдесника сарматського (*Potamogetoneta sarmatici*); 156. Угруповання формації рдесника тупolistого

(*Potamogetoneta obtusifolii*); 158. Угрупування формації ряски горбатої (*Lemneta gibbae*); 159. Угрупування формації сальвінії плаваючої (*Salvinieta natantis*).

Природні оселища об'єднують угруповання вкорінених або вільноплаваючих рослин з вегетативними і генеративними органами, зануреними у товщу води, або плаваючими на її поверхні. Поширені в мезотрофних, мезоевтрофних та евтрофних водоймах з повільною або відсутньою течією. Приурочені переважно до мілководь водойм з незначною глибиною води (50–100 см) та мулистими донними відкладами. На ділянках зі значною глибиною та у водоймах зі швидкою течією формуються розріджені ценози. Приурочені, здебільшого, до мулистих, рідше піщаних, чи торф'янистих донних відкладів з високим (рідше помірним) вмістом органічних та азотистих сполук. Представлені трьома ярусами, з яких найбільше розвинутий підводний та наводний. Надводний формується рідко, він розріджений, складений повітряно-водними видами. Ценози переважно монодомінантні. Виділяються численні варіанти за ступенем евтрофності води та життєвою формою домінантів. Більшість біотопів мають в тій чи іншій мірі порушену природну структуру, є фрагментованими.

Формуванню цих типів біотопів сприяють розвинуті заплави понизь великих річок. Біотопи поширені на схилах і днищах неглибоких западин, на рівнинних ділянках прируслової та центральної частин заплави, на ділянках з багатими на поживні речовини ґрунтами – лучними, болотисто-лучними та лучно-болотними, рідше торф'янистими або дерновими часто оглеєними і мулистими різного механічного складу – від піщаних до глинистих, переважно із нейтральною реакцією ґрунтового розчину. Режим використання угідь – переважно сінокісний або комбінований, помірний.

За охоронним статусом представлені оселища мають найменший рівень загрози.

Площа 2-7 га.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

С1.3411 : Угрупування водяних жовтеців на мілководдях займає незначну площу – 0,2 га.

С2.33 : Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків

С2.34 : Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків

Аналоги в UkrBiotop: С:1.1 Плаваючі на поверхні і в товщі води гідрофіти; С:1.2 Прикріплені до дна макрофіти (евгідатофіти); С:1.3 Вкорінені макрофіти з плаваючими на поверхні води листям (аерогідатофіти).

Аналоги в Зеленій книзі України відсутні.

Біотоп об'єднує угруповання вкорінених рослин з вегетативними і генеративними органами, зануреними у товщу води або плаваючими на її поверхні. Ценози поширені в мезотроф-

них, мезоевтрофних та евтрофних водотоках, переважно із повільною течією. Приурочені переважно до мілководь з незначною глибиною води (до 100–200 см) та мулистими, торф'янистими, чи пісковими донними відкладами. На ділянках із значною глибиною та у водотоках зі швидкою течією формуються розріджені ценози. Найбільш виражений підводний та наводний яруси. Надводний зазвичай не формується. Лише у прибережній смузі можуть траплятись поодинокі повітряно-водні види. В рукавах, заводях, захищених від вітру місцях з'являються *Lemna minor*, *Salvinia natans* та *Spirodela polyrrhiza*. Ценози переважно монодомінантні. В залежності від швидкості течії, рівня води (пори року) та ступеня евтрофності води зовнішній вигляд ценозів може значно змінюватися.

Загрозами для цього біотопу є: зміна гідрологічного режиму водойм, забруднення та евтрофізація водотоків, зарегулювання заплав, експансія інвазійних видів рослин.

Площа 5 га

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

С3.4 : Маловидові зарості низькорослої прибережноводної та земноводної рослинності.

Аналог UkrBiotop і Зеленої книзі України – відсутні.

Біотопи формуються по узбережжях засолених озер та пересихаючих водойм. Займають також локальні зниження рельєфу природного та антропогенного походження на періодично затоплюваних засолених ділянках у долинах річок, днищах балок та подах. Складені угрупованнями піонерної ефемерної нітрофільної низькорослої трав'яної рослинності з домінуванням *Crypsis spp.*, що з'являється зазвичай у другій половині літа, за умови різкого зниження рівня води. Ґрунт – пухкий солончак, реакція ґрунтового розчину – слабко лужна. Займають невеликі площі.

Площа 0,2 га.

Репрезентативність - А.

Збереженість – В.

D5.2 : Зарості крупних осок переважно без застою води. Угрупування широко поширені на території периферійної частини болотяних притоків рік. Площа швидко зменшується внаслідок висихання у результаті глобальних кліматичних змін. На території лісового фонду не виявлені.

Біотоп приурочений до тривалозаливних рівнинних заболочених ділянок. Рівень води протягом року знаходиться вище поверхні ґрунту. Характерний вигляд біотопу надають купинні осоки-домінанти. У зв'язку зі слабшою ценозоутворюючою стратегією осок-домінантів, видовий

склад багатший, ніж у ценозів, сформованих кореневищними осоками. Залежно від ступеня зволоження можуть траплятися види з різною екологічною амплітудою – від гідрофітів до мезотрофних лучних видів.

Загрозою для цього типу оселища є зміна гідрологічного режиму, заростання та осушування стариць, евтрофізація водойм, торфорозробка, надмірна господарська діяльність, зокрема, риборозведення.

Аналог в UkrBiotop: D:2.111 Осокові угруповання, що характеризуються неоднорідністю мікрорельєфу.

Аналоги в Зеленій книзі України відсутні.

Площа 100 га

Репрезентативність - В.

Збереженість - А.

E1.9 : Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах.

Аналоги в Зеленій книзі України і UkrBiotop – відсутні.

Біотоп сформований в умовах вкрай бідного на поживні речовини та сухого піщаного ґрунту. Рослинний покрив незімкнутий, утворений переважно булавоносцем сіруватим, зозулиним льоном волосковидним та наземних лишайників – різних видів кладоній та цетрарії. Оселища на ділянках планованої діяльності не виявлені.

Незімкнуті некальцефільні, переважно піщані, угруповання. Проективне покриття 30-70 %. Домінантами в різних підтипах можуть бути *Agrostis spp.*, *Calamagrostis epigeios*, *Corynephorus canescens*, *Cladonia spp.*, *Cetraria spp.*, *Festuca beckeri*, *Festuca polesica*. Характерними є *Ceratodon purpureus*, *Corispermum nitidum*, *Euphorbia seguierana*, *Jasione montana*, *Kochia laniflora*, *Koeleria glauca*, *Rumex acetosella*, *Salix rosmarinifolia*, *Sedum acre*, *Spergula morisonii*, *Stipa borysthena*, *Syntrichia ruralis*, *Teesdalia nudicaulis*, *Thymus serpyllum*.

Площа 3 га

Репрезентативність - А.

Збереженість - А.

E2.2 : Рівнинні та низькогірні сінокісні луки

Аналоги в UkrBiotop: E:1.22 Луки на багатих дерновоглейових, лучних ґрунтах.

Аналоги в Зеленій книзі України – відсутні.

Мезофітні і ксеромезофітні переважно заплавні луки, що формуються найчастіше на рівнинних та злегка підвищених ділянках центральної частини річкових заплав, рідше на рівнинних ділянках прируслової або на рівнинних та підвищених ділянках притерасної заплави, які слабо та нетривало заливаються повеневими водами. Дуже рідко поза заплавами у верхніх та середніх

частинах пологих схилів терас річкових долин. Приурочені до ділянок з дерновими або лучними суглинистими та супіщаними ґрунтами, збагаченими на поживні речовини, у позазаплавних умовах – на ділянках із дерново-підзолистими, рідше дерновими супіщаними ґрунтами в умовах сінокісного або рідше комбінованого використання.

Площа 900 га.

Репрезентативність - А.

Збереженість - А.

Е3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки.

Аналог UkrBiotop: Е:1.23 Лисохвостові луки рівнинних ділянок заплав із змінним зволоженням.

Аналоги в Зеленій книзі України – відсутні.

Заплавні луки, приурочені до схилів та днищ неглибоких западин або рівнинних ділянок різних частин заплав, найчастіше прируслових та центральних, збагачених делювіальними відкладами.

Формуванню біотопів сприяють розвинуті заплави понизь великих річок. Біотопи поширені на схилах і днищах неглибоких западин, на рівнинних ділянках прирусової та центральної частин заплави, на ділянках з багатими на поживні речовини ґрунтами – лучними, болотисто-лучними та лучно-болотними, рідше торф'янистими або дерновими часто оглеєними і мулистими різного механічного складу – від піщаних до глинистих, переважно із нейтральною реакцією ґрунтового розчину. Режим використання угідь – переважно сінокісний або комбінований, помірний.

Площа 1250 га.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

Е3.5 : Мокрі або вологі оліготрофні луки.

Аналоги в UkrBiotop: Е:1.112 Молінієві луки, що формуються при надмірному зволоженні на терасах рік.

Аналоги в Зеленій книзі України: частково 119. Угрупування формації нарцису вузьколистого (*Narcissieta angustifolii*).

Заплавні, суходільні та низинні луки, що поширені на верхівках та пологих схилах невисоких плоских гряд, знижено-рівнинних ділянках, верхніх частинах схилів неглибоких знижень притерасної, рідше центральної частини заплави; поза заплавами – у плоских підтоплених зниженнях, або у депресіях зі слабозмінними умовами зволоження. Відмічені на ділянках з вологими торф'янистими або торфо-болотними ґрунтами з високим вмістом карбонатів. Трапляються на ділянках із незначним та помірним пасовищним навантаженням.

Площа 0,5 га.

Репрезентативність А.

Збереженість В.

Зустрічається лише в об'єкті Verhnie Podesennia (UA0000054) Смарагдової мережі.

E5.4 : Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки.

В каталогі UkrBiotop та Зеленій книзі України аналоги біотопи відсутні.

Тип оселищ широко поширений по межі вільхових лісів із болотами, луками і вирубками. Зустрічається в межах усіх болотяних масивів лісового господарства. Лісогосподарська діяльність, що сприяє збільшенню мозаїчності угідь та збільшенню довжини узліс'я – певною мірою сприяє підтриманню оселищ. Пустища – рідкісний нині для Полісся тип оселищ, що формувалися в умовах тривалого екстенсивного традиційного господарювання під впливом пожеж, випасання та штучного розрідження деревного ярусу.

Загрози для даного біотопу пов'язані зі зміною гідрологічного режиму, зарегулюванням русел річок, поширенням неофітів, господарською діяльністю людини.

Площа 5 га.

Репрезентативність А.

Збереженість В.

F9.1 : Прирічкові чагарники.

Аналоги в UkrBiotop: G:1.115 Вербові зарості на заплавах річок.

В Зеленій книзі України аналоги біотопи відсутні.

Прирічкові чагарники – це чагарникові зарості широколистяних верб, наприклад, *Salix pentandra*, біля річок. Також зарості *Alnus* spp. та вузьколистих верб, наприклад, *Salix elaeagnos*, якщо вони менше 5 метрів заввишки. Прирічкові чагарники *Hippophaë rhamnoides* та *Myricaria germanica*. За виключенням берегів річок, де домінують більш високі вузьколисті верби *Salix alba*, *Salix purpurea*, *Salix viminalis*, які розглядаються як лісові оселища. Лісогосподарська діяльність (крім штучного заліснення) не впливає.

Вологі луки у заплавах характеризуються домінантними видами як луговик дернистий (*Deschampsia cespitosa*), гадючник болотяний (*Filipendula ulmaris*), очерет звичайний (*Phragmites australis*), наявні дудник болотний (*Angelica palustris*), гірчак зміїний (*Bistorta officinalis*), тирлич вузьколистий (*Gentiana pneumonanthe*), синюха блакитна (*Polemonium caeruleum*), верба (*Salix rosmarinifolia*), родовик лікарський (*Sanguisorba officinalis*), черемиця Лобеля (*Veratrum lobelinum*) та інші.

Найбідніші екотопи зайняті сосновими лісами союзу. Деревний ярус утворений сосною (*Pinus sylvestris*), інколи березою (*Betula pendula*), як правило, є домішка дуба (*Quercus robur*). В

чагарниковому ярусі (6 %) переважає *Quercus robur*, в трав'яному (22 %) здебільшого домінує костриця овеча (*Festuca ovina*) або конвалія травнева (*Convallaria majalis*).

Площа 20 га.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

G1.11 : Прирічкові вербові ліси

Аналогів природного оселища серед угруповання Зеленої книги України відсутні.

Угруповання сформовані видами дерев, які здатні витримувати часте і тривале затоплювання поверхневими або ґрунтовими водами. Одним з основних факторів їх розвитку є значне щорічне відкладення седименту, яке відбувається внаслідок весняних повеней. Біотопи формуються на важких, багатих на поживні речовини, глибокосуглинистих мулуватих-болотних або супіщаних дерново-глейових ґрунтах, переважно по берегах великих рівнинних річок, у заплавах.

Присутність рідкісних та зникаючих видів: з Червоної книги України – *Epipactis albensis*, *E. helleborine*, *Listera ovata*; з Резолюції 6 Бернської конвенції – не виявлені; з додатків II, IV Оселищної Директиви – не виявлені.

Із вищих судинних рослин домінують: *Acer negundo*, *Calystegia sepium*, *Echinocystis lobata*, *Galium aparine*, *Glechoma hederacea*, *Humulus lupulus*, *Phalaroides arundinacea*, *Populus alba*, *Populus nigra*, *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Symphytum officinale*, *Urtica dioica*.

Зустрічається лише в об'єкті Verhnie Podesennia (UA0000054) Смарагдової мережі.

Площа 5 га.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

G1.21: Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням *Alnus* або *Fraxinus*.

Аналоги в UkrBiotop: G:1.133 Ясенево-вільхові ліси на алювіальних відкладах.

Аналоги в Зеленій книзі України: 51. Угруповання звичайнодубово-клейковільхових лісів жовторододендронових (*Querceto (roboris)–Alneta (glutinosae) rhododendrosa (lutei)*); 53. Угруповання клейковільхових лісів (*Alneta glutinosae*).

Найчастіше поширений на притерасних зниженнях в заплавах великих річок та в місцях з високим рівнем ґрунтових вод протягом вегетаційного періоду. Трапляється в умовах регулярного перезволоження ґрунтовими й поверхневими водами. На річках з вузькими заплавами та струмках трапляється в прибережній зоні. Трав'яний ярус багатий, представлений гігро- та мезофітами. Часто формується при заростанні вологих лук. Ґрунти алювіальні лучно-буроземні, лучно-болотні. Більшість біотопів мають в тій чи іншій мірі порушену природну структуру, є фрагментованими.

Площа 20 га.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

G1.A1: Ліси *Quercus* – *Fraxinus* – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах.

Аналоги в UkrBiotop: G:1.216. Кленово-липово-дубові ліси Лівобережжя України, G:1.234 Липово-кленові ліси на стрімких схилах.

Аналоги в Зеленій книзі України: 20. Угруповання звичайнодубових лісів (*Querceta roboris*) з домінуванням у травостої осоки кореневищної (*Carex rhizina*); 22. Угруповання звичайнодубових лісів (*Querceta roboris*) з домінуванням у травостої цибулі ведмежої (*Allium ursinum*); 23. Угруповання звичайнодубових лісів деревених (*Querceta (roboris) cornosa (maris)*) та польовокленово–звичайнодубових лісів деревених (*Acereto (campestris)–Querceta (roboris) cornosa (maris)*).

Темні широколистяні ліси на лесових плакорах і схилах, на високих ділянках заплав. Поширені в східній частині України в межах лісостепової зони, де здебільшого є зональними угрупованнями, та степової зони. В степовій зоні трапляється переважно на схилах долин і в балках (байрачні ліси свіжого ступеня зволоження), на сході України в межах степової зони є великі плакорні масиви. Ґрунти сірі лісові, темно-сірі лісові та чорноземи опідзолені.

Дубово-ясеневі-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Атлантичні, середньоєвропейські та східноєвропейські ліси з домінуванням *Quercus robur* або *Quercus petraea*, на евтрофних або мезотрофних ґрунтах, із зазвичай рясним і багатовидовим трав'яним та чагарниковим ярусами. Часто присутній *Carpinus betulus*. Вони утворюються за умови надто сухого клімату або на ґрунтах, надто вологих або надто сухих для бука або внаслідок лісового менеджменту, сприятливого для дубу.

Площа 3430 га.

Репрезентативність - А.

Збереженість - А.

H2.6 : Кальцифітні та ультраосновні осипища теплих експозицій

Аналоги в UkrBiotop: H:2.23 Біотопи колювіальних відкладів (осипи, відвали, великі уламки вапняків) нижнього та середнього поясів; H:2.24 Біотопи гляреофітних рихлих колювіальних відкладів (осипів, обвалів, великих уламків) верхніх поясів Гірського Криму.

Аналоги в Зеленій книзі України – відсутні.

Біотопи кам'янистих осипів, щебеню, глиб ("гляреофітон"), що формуються під обривами, біля підніжжя гір, характеризуються рухливістю колювіальних рихлих відкладів, відсутністю

грунтового покриву, коливанням температурних показників, специфікою водного режиму (“рухливий петрофітон”), в проміжках якого накопичується дрібнозем та продукти вивітрювання осадових карбонатних порід.

Площа 0,03 га.

Репрезентативність С.

Збереженість А.

Рослинні асоціації, занесені до Зеленої книги України зустрічаються в межах об’єктів Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) та Verhnie Podesennia (UA0000054) та об’єктів ПЗФ, що включені до їх складу і представлені при характеристиці природних оселищ та їх аналогів.

Найбідніші екотопи зайняті сосновими лісами союзу. Деревний ярус утворений сосною (*Pinus sylvestris*), інколи березою (*Betula pendula*), як правило, є домішка дуба (*Quercus robur*). В чагарниковому ярусі (6 %) переважає *Quercus robur*, в трав’яному (22 %) здебільшого домінує костриця овеча (*Festuca ovina*) або конвалія травнева (*Convallaria majalis*).

Константними видами цих лісів є: всюдник пурпуровий (*Ceratodon purpureus*), всюдник пурпуровий (*Ceratodon purpureus*), зіновать руська (*Chamaecytisus ruthenicus*), конвалія травнева (*Convallaria majalis*), злинка канадська (*Conyza canadensis*), костриця овеча (*Festuca ovina*), чере-мха пізня (*Padus serotina*), щавель горобинний (*Rumex acetosella*), горобина звичайна (*Sorbus aucuparia*).

Репрезентативність синтаксонів рослинних угруповань та асоціацій різниться, через різноманітність біотопів регіону. Зокрема, показники в флористично представлені угрупованнями з домінуванням сосни звичайної (*Pinus sylvestris*) склали 0,56, найнижчі в долинах річок – 0,42. Низька репрезентативність властива асоціаціям болотної рослинності, а висока – лісовим синтаксонам, що пояснюється різним рівнем фрагментарності, частотою зустрічності та флористичним насиченням екотопів.

В межах лісових масивів, де передбачено провадження планованої діяльності природні оселища із переліку Резолюції 4 Бернської конвенції і рослинні угруповання Зеленої книги України не реєстрували. Їх можна зустріти в межах об’єктів ПЗФ і об’єктів Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) та Verhnie Podesennia (UA0000054) Смарагдової мережі, які не перехрещуються за площею з лісовими масивами підприємства.

Території в об’єкті Verhnie Podesennia (UA0000054) Смарагдової мережі є важливими для низки водних і заплавних оселищ з Резолюції 4: C1.223, C1.224, C1.3411, C2.33, C3.4, C3.51, D5.2, E2.2, E3.4, E3.5, E5.4, F9.1, G1.11, G1.21.

В об’єкті Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) Смарагдової мережі під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції реєструють 17 типів природних оселищ. Найбільші

площі зайняті типами природних оселищ G1.A1: Ліси *Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (3430 га) та E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (1250 га).

Планована діяльність буде проводитись відповідно до чинного природоохоронного законодавства України. Вплив рубок головного користування СГВК «Блиствівський» на природні оселища і рослинні угруповання оцінюємо в межах екологічно допустимого, оскільки площі лісового фонду не включені до територій і об'єктів ПЗФ та Смарагдової мережі.

Раритетні види флори

Для Поліської частини України наявність водних, навколоводних і вологих біотопів є однією з складових формування її ландшафтних комплексів. В процесі широкомасштабних перетворень перезволожених, болотних і заплавних екосистем, внаслідок меліорацій, господарського використання для агровиробництва прибережної смуги річок, надмірного випасання та штучних лучноперетворюючих заходів, відбулася значна трансформація даної групи екосистем.

Розподіл на окремі екотопічні складові включає: водну рослинність (*Nymphaea alba*, *Lemna gibba*, *Potamogeton alpinus*), групу оліго-, мезотрофних боліт (*Andromeda polifolia*, *Ledum palustre*, *Oxycoccus palustris*), евтрофних боліт (*Carex hartmanii*, *C. juncella*, *Salix lapponum*, *Salix myrsinifolia*, *Gentiana pneumonanthe*, *Polemonium caeruleum*), гігрофільних біотопів (*Iris sibirica*, *Inula helenium*, *Alnus incana*, *Dryopteris cristata*).

Перелік видів рослин, що підлягають охороні відповідно до переліку видів з Резолюції 6 Бернської конвенції в об'єкті Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) включає лише два види рослин: наголоватки волошкові (*Jurinea cyanooides*) і синяк плямистий (*Echium maculatum*).

В межах Мезинського національного природного парку реєструють місцезростання 18 видів рослин, занесених до Червоної книги України (цибуля ведмежа (*Allium ursinum*), баранець звичайний (*Huperzia selago*), любка зеленоквіткова (*Platanthera chlorantha*), любка дволиста (*Platanthera bifolia*), гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis*), плаун щитолистий (*Nymphoides peltata*), плаун річний (*Lycopodium annotinum*), сальвінія плаваюча (*Salvinia natans*), зозулині сльози яйцевидні (*Listera ovata*), зозулинець шоломоносний (*Orchis militaris*), коручка чемерниковидна (*Epipactis helleborine*), коручка темно-червона (*Epipactis atrorubens*), лілія лісова (*Lilium martagon*), пальчатокорінник м'ясочервоний (*Dactylorhiza incarnata*), пальчатокорінник травневий (*Dactylorhiza majalis*), водяний горіх плаваючий (*Trapa natans*), сон розкритий (*Pulsatilla patens*) та півники сибірські (*Iris sibirica*).

Із регіонально рідкісних видів в Мезинському національному природному парку обліковують – 13 видів; 3 види – з Додатку I Бернської конвенції (водяний горіх плаваючий (*Trapa natans*), сальвінія плаваюча (*Salvinia natans*) та юрінея волошковидна (*Jurinea cyanooides*)).

та 3 види – з Європейського Червоного списку (щавель український (*Rumex ucranicus*), глід український (*Crataegus ucrainica*), козельці українські (*Tragopogon ucrainicus*).

Рідкісних і зникаючих видів рослин, що занесені в Червону книгу України, Резолюцію 6 Бернської конвенції та регіонально рідкісні під час польових маршрутів не реєстрували.

Відповідно, якщо під час планованої діяльності такі види будуть виявлені, вони будуть занесені до квартально-видільного переліку видів рослин, що охороняються Червоною книгою України. Навколо місцезростання популяцій трав'янистих квіткових рослин, цінних видів лишайників і грибів буде створена охоронна ділянка (Додаток 1 Наказу Міністерства екології та природних ресурсів № 557 від 29.12.2016 року «Про додаткові заходи щодо збереження рідкісних та зникаючих видів тварин і рослин»), а ділянки, де виявлено раритетні види флори, віднесено до режиму обмеженого лісокористування, або виключені із розрахунку головного користування.

Спеціальне використання лісових ресурсів, зокрема, обсяги головного користування лісом і всі види господарських заходів запроектовані лісовпорядкуванням, відповідно до діючих у лісовому господарстві нормативних документів, не матимуть негативного впливу на навколишнє природне середовище. Плановане раціональне використання лісових ресурсів спрямоване на підвищення продуктивності та покращення якісного складу лісів та посилення їх захисних функцій.

Спеціальне використання лісових ресурсів, пов'язане із проведенням рубок головного користування буде здійснюватися із врахуванням існуючих локацій рідкісних та зникаючих видів рослин. У виявлених місцезнаходженнях раритетних видів планована діяльність проводитися не буде. Рідкісні види і угруповання у сусідніх виділах знаходяться на відстані понад 100 м.

Рекомендується проводити моніторинг за станом популяцій раритетних видів рослин задля уникнення негативного впливу, що буде представлено у наступних звітах післяпроектного моніторингу.

У випадку виявлення цінних для збереження біологічного різноманіття видів флори і фауни під час майбутніх моніторингових досліджень на території планованої діяльності СГВК «Блиствівський», вони будуть описані у звітах післяпроектного моніторингу та виключені із рубок головного користування й інших видів рубок згідно чинного законодавства.

За результатами проведених польових досліджень у межах ділянок планованої діяльності СГВК «Блиствівський», не виявлено рідкісних видів рослин, а також реліктових, занесених до Червоної книги України, Резолюції 6 Бернської конвенції та регіонально рідкісних.

В межах Мезинського національного природного парку, що знаходиться на відстані майже 5,0 км реєструють місцезростання 18 видів рослин занесених до Червоної книги України, регіонально рідкісних – 13 видів; з Додатку I Бернської конвенції – 3 та з Європейського Червоного списку – 3.

*В об'єкті Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) підлягають охороні два види рослин: наголоватки волошкові (*Jurinea cyanoides*) і синяк плямистий (*Echium maculatum*) відповідно до переліку видів з Резолюції 6 Бернської конвенції.*

Види рослин, що потребують охорони, зростають на територіях і в об'єктах природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) і Verhnie Podesennia (UA0000147), які не включені до лісового фонду СГБК «Блиствівський».

Планована діяльність буде впливати на рідкісні та зникаючі види флори занесені до списку Червоної книги України в межах екологічно допустимого.

Моніторинг рідкісних видів рослин, на території планованої діяльності лісового фонду підприємства потребує детальних обстежень території протягом різних сезонів року, а також здійснення комплексу заходів, щодо забезпечення просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, а також невиснажливого використання.

Відомості про тваринний світ

Тваринний світ Мезинського національного природного парку характеризується видовим різноманіттям, про що свідчать виявлені 2850 видів, з яких 123 занесено до Червоної книги України.

Фауна хребетних тварин досліджена досить непогано і становить 323 види: круглороті та риби – 47 вид, земноводні та плазуни – 19 видів, птахи – 209 види та ссавці – 47 видів.

Орнітофауна парку є найчисельнішою і представляє собою два орнітокомплекси: птахів плакору та заплавний комплекс. Широколистяні ділянки лісу населяють зяблик (*Fringilla coelebs*), співочий дрізд (*Turdus philomelos*), зозуля звичайна (*Cuculus canorus*), вільшанка (*Erithacus rubecula*), славка чорноголова (*Sylvia atricapilla*), вівчарик жовтобровий (*Phylloscopus sibilatrix*), великий строкатий дятел (*Dendrocopos major*) та соловейко східний (*Luscinia luscinia*). Зустрічаються горлиця звичайна (*Streptopelia turtur*) та середній дятел (*Dendrocopos medius*) – типовий мешканець дубових лісів. Для соснових насаджень характерні зяблик, щеврик лісовий (*Anthus trivialis*), синиця чубата (*Parus cristatus*), гаїчка-пухляк (*Parus montanus*), славка чорноголова, жовтобровий вівчарик, мухоловка сіра (*Muscicapa striata*), вівчарик-ковалик (*Phylloscopus collybita*). На узліссях тримаються шпак звичайний (*Sturnus vulgaris*), щиглик (*Carduelis carduelis*), вівсянка звичайна (*Emberiza citrinella*), одуд (*Upupa epops*).

На крутих схилах ярів розміщують свої гнізда-нори ластівка берегова (*Riparia riparia*), кам'янка звичайна (*Oenanthe oenanthe*) та бджолоїдка звичайна (*Merops apiaster*), а в крутих берегах р. Десна – рибалочка блакитна (*Alcedo atthis*).

З рідкісних хижих птахів на зазначеній території досить звичайним видом є шуліка чорний (*Milvus migrans*), також трапляються канюк звичайний (*Buteo buteo*), осоїд (*Pernis apivorus*) та чеглок (*Falco subbuteo*). Із сов зустрічаються сови вухата (*Asio otus*) та сіра (*Strix aluco*).

Багато птахів (гуси, качки, кулики тощо) використовують заплавні біотопи і як місця зупинок для відпочинку під час міграцій долиною р. Десни і птахи, що летять широтним Поліським міграційним шляхом. Крім того, по долині Десни в південному та північному напрямках проходить розселення деяких гніздових видів: у північному напрямку розширюють свої ареали баклан великий (*Phalacrocorax carbo*), чапля велика біла (*Egretta alba*), крячок білощокий (*Chlidonias hybrida*), бджолоїдка звичайна, а на південь розселяються види північного походження – норець червоношийний (*Podiceps auritus*), свищ (*Anas penelope*), мородунка (*Xenus cinereus*), мартин сивий (*Larus canus*), мартин малий (*Larus minutus*), вівсянка-дібровник (*Emberiza aureola*). Заплава Десни відіграє також значну роль як одне з небагатьох постійних місць мешкання в Україні рідкісного кулика-дупеля (*Gallinago media*), що занесений до міжнародної Червоної книги МСОП та списку глобально вразливих птахів Європи.

Орнітофауна заплави Десни в межах Мезинського НПП в цілому є репрезентативною для ландшафтів річкових заплав Лівобережжя. Для неї характерні представники гідрофільного комплексу. Це чапля сіра (*Ardea cinerea*), бугай (*Botaurus stellaris*), лунь болотяний (*Circus aeruginosus*), курочка водяна (*Gallinula chloropus*), кулики, рибалочка блакитний (*Alcedo atthis*), ластівка берегова (*Riparia riparia*), плиска біла (*Motacilla alba*), кобилочка річкова (*Locustella fluviatilis*), очеретянка лучна (*Acrocephalus schoenobaenus*), вівсянка-очеретяна (*Emberiza schoeniclus*). На лучних ділянках тримаються перепілка (*Coturnix coturnix*), деркач (*Crex crex*), жайворонок польовий (*Alauda arvensis*), плиска жовта (*Motacilla flava*), щеврик лучний (*Anthus pratensis*), чекан лучний (*Saxicola rubetra*). Ділянки заплави з деревно-чагарниковою рослинністю населяють припутень (*Columba palumbus*), одуд (*Upupa epops*), іволга (*Oriolus oriolus*), сорока (*Pica pica*), ворона сіра (*Corvus cornix*), славка сіра (*Sylvia communis*), вівчарик-ковалик (*Phylloscopus collybita*), вівчарик весняний (*Phylloscopus trochilus*), соловейко східний (*Luscinia luscinia*), дрізд-чикотень (*Turdus pilaris*), чечевиця звичайна (*Carpodacus erythrinus*), вівсянка звичайна (*Emberiza citrinella*).

Із ссавців до звичайних видів парку належать: їжак білочеревий (*Erinaceus rumanicus*), кріт європейський (*Talpa europaea*), бурозубка звичайна (*Sorex araneus*), куниця звичайна (*Martes martes*), лисиця звичайна (*Vulpes vulpes*), ласка (*Mustela nivalis*), заєць сірий (*Lepus europaeus*). Досить поширені в регіоні козуля європейська (*Capreolus capreolus*) та свиня дика (*Sus scrofa*). З видів Червоної книги України місцями зустрічається горностаї (*Mustela erminea*), тхір лісовий (*Mustela putorius*) та видра річкова (*Lutra lutra*).

Фауна безхребетних тварин Мезинського парку вивчена недостатньо і налічує близько 2500 видів, з них близько 2200 видів комах з 13 рядів.

До Червоної книги України занесено 9 видів твердокрилих: красотіл пахучий (*Calosoma sycophanta*), поводень дволінійчастий (*Graphoderus bilineatus*), плавунець широкий (*Dytiscus latissimus*), стафілін волохатий (*Emus hirtus*), жук-олень (*Lucanus cervus*), жук-самітник (*Osmoderma barnabita*), вусач-червонокрил Келлера (*Purpuricenus kaehleri*), вусач мускусний (*Aromia moschata*) та вусач-хрестносець (*Dorcadion equestre*); 8 видів перетинчастокрилих: мегариса перлата (*Megarhyssa perlata*), сапіга-полохрум (*Polochrum repandum*), сколія-гігант (*Megascolia maculata*), лярра анафемська (*Larra anachema*), бджола-тесляр звичайна (*Xylocopa valga*) та райдужна (*Xylocopa iris*), джмелі моховий (*Bombus muscorum*) та пахучий (*Bombus fragrans*); один вид двокрилих – ктир шершнеподібний (*Asilus crabroniformis*); 17 видів лускокрилих: пістрянка весела (*Zygaena laeta*), сатурнія велика (*Saturnia pyri*), бражник дубовий (*Marumba quercus*), бражник скабіозовий (*Hemaris tityus*), поліксена (*Zerynthia polyxena*), мнемозина (*Parnassius mnemosyne*), жовтوخ шапранець (*Colias myrmidone*), перлівець Евномія (*Boloria eunomia*), стрічкарка тополева (*Limenitis populi*), Авринія (*Euphydryas aurinia*), Матурна (*Euphydryas maturna*), ведмедиця-хазяйка (*Callimorpha dominula*), плямиста (*Chelis maculosa*) та чиста (*Watsonarctia deserta*), аритрура мишаста (*Arytrura musculus*), стрічкарка орденська малинова (*Catocala sponsa*) та каптурниця срібна (*Cucullia argentea*).

В межах об'єкту Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції знаходяться 48 видів тварин, з них: 5 – ссавців, 28 – птахів, 1 – амфібії, 2 – риби та 12 – безхребетних.

Ссавці.

У офіційному переліку обліковують п'ять видів ссавців, що потребують охорони в об'єкті Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038): лилик ставковий (*Myotis dasycneme*), норка європейська (*Mustela lutreola*), видра річкова (європейська, звичайна) (*Lutra lutra*), бобр річковий (*Castor fiber*) та вовк (*Canis lupus*). Чотири із них занесено до Червоної книги України: норка європейська (*Mustela lutreola*), видра річкова (європейська, звичайна) (*Lutra lutra*), вовк (*Canis lupus*) та лилик ставковий (*Myotis dasycneme*) (таблиця 3.10).

Таблиця 3.10 – Ссавці, що охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції в межах об'єктів Смарагдової мережі

Вид		Червона книга України, категорія	Регіональний червоний список	Бернська конвенція, сок	МСОП
Українська назва	Латинська назва				
Лилик ставковий	<i>Myotis dasycneme</i>	+	+	+	+
Норка європейська	<i>Mustela lutreola</i>	+	+	+	+

Вид		Червона книга України, категорія	Регіональний червоний список	Бернська конвенція, сок	МСОП
Українська назва	Латинська назва				
Бобер річковий	<i>Castor fiber</i>			+	
Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>	+	+	+	+
Вовк	<i>Canis lupus</i>	+	+	+	+
Всього		4	4	5	5

Птахи.

Полісся, в тому числі Лівобережне, має особливе значення для мігруючих птахів водно–болотного комплексу. Вони зупиняються тут під час перельотів і в деяких місцях створюють значні скупчення. Особливо велике значення цей регіон має для сірої чаплі (*Ardea cinerea*), лелек (*Ciconia* sp.), гусей (*Anser* sp.), качок (*Anas* sp.), сірого журавля (*Grus grus*), куликів (*Charadriidae*). Серед місць масових скупчень водно-болотних птахів, як під час осінньої, так і весняної міграції, виділяють Київське водосховище на річках Дніпрі та долину Десни. Через Полісся проходять міграційні шляхи багатьох навколоводних птахів, які пролітають у широтному та меридіональному напрямках.

«Поліський міграційний шлях» є шляхом перельоту птахів, які зимують в країнах Західної та Центральної Європи. Цей міграційний шлях використовують багато видів птахів (переважно водно-болотного комплексу).

Лісовий фонд СГВК «Блиствський» розташований на периферії Поліського міграційного шляху перелітних птахів (рисунок 3.4).

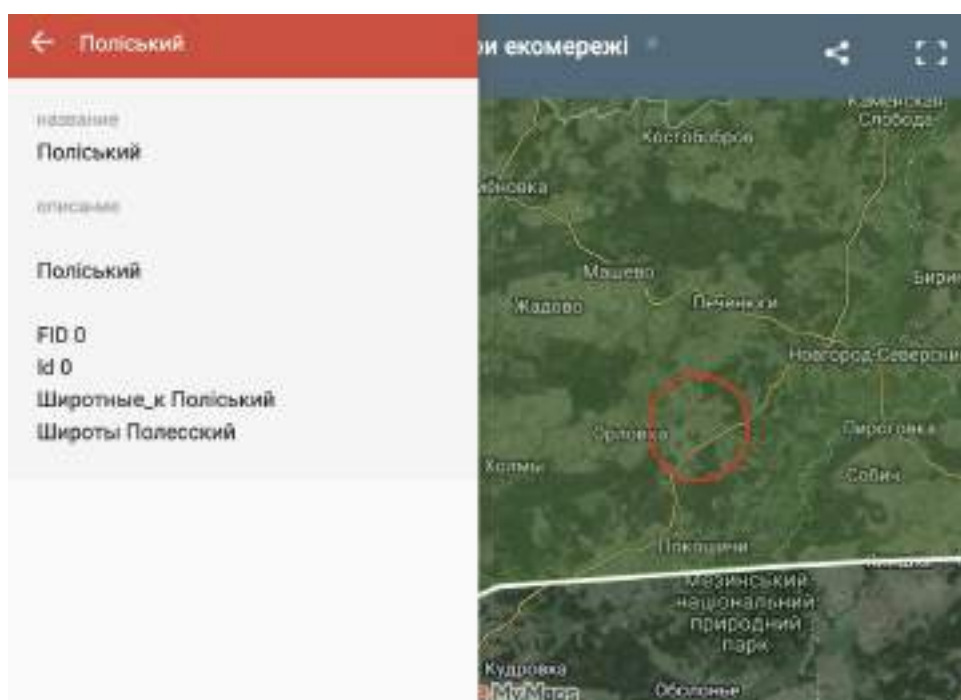

Рисунок 3.4 – Викопіювання із карти-схеми шляхів прольоту птахів відносно лісового фонду СГВК «Блиствський»

Міграційні шляхи «Північ – Південь» та «Північний Схід-Південний Захід», є шляхами переміщення птахів на північ та південний схід. До найбільш характерних видів даних шляхів віднесено такі види, як: бугай (*Botaurus strelzari*), сіра чапля (*Ardea cinerea*), білий (*Ciconia ciconia*) та чорний лелека (*Ciconia nigra*), чирки – тріскунок (*Anas querquedula*) та свистунок (*Anas crecca*), шилохвіст (*Anas acuta*), свищ (*Anas penelope*), гоголь (*Bucephala clangula*), скопа (*Pandion haliaetus*), луна болотяного (*Circus aeruginosus*), луна лугового (*Circus pygargus*), луна польового (*Circus cyaneus*), сірий журавель (*Grus grus*), вальдшнеп (*Scolopax rusticola*) дупель (*Gallinago media*), бекас (*Gallinago gallinago*), кроншнеп великий (*Numenius arquata*), кроншнеп середній (*Numenius phaeopus*), чорниш (*Tringa ochropus*), травник (*Tringa totanus*), турухтан (*Phasianus pugnax*), мартин звичайний (*Larus ridibundus*), мартин чорний (*Chlidonias nigra*), крячки світлокрилі (*Chlidonias leucoptera*) та ряд інших видів.

Враховуючи, що через територію лісового фонду СГБК «Блишівський» не проходить русло р. Десна та поблизу відсутні орнітологічні заказники, загрози від планованої діяльності для птахів водно-болотної групи і перелітних птахів – мінімальні. Місць перепочинку, зимівлі та гніздування в межах досліджуваних територій не виявлено.

В об'єкті Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038): налічують 28 видів птахів занесених до Резолюції 6 Бернської конвенції, а в Verhnie Podesennia (UA0000147) – 23, з яких до Червоної книги України занесено дванадцять видів: баранець великий, дятел сирійський (*Dendrocopos syriacus*), жовна сива (*Picus canus*), журавель сірий (*Grus grus*), зміїд блакитноногий (*Circaetus gallicus*), лелека чорний (*Ciconia nigra*), підорлик великий (*Clanga clanga*), підорлик малий (*Clanga pomarina*), лунь очеретяний (*Circus aeruginosus*), лунь польовий (*Circus cyaneus*), сова болотяна (*Asio flammeus*) і шуліка чорний (*Milvus migrans*) (таблиця 3.11).

Із ідентифікованих, в межах СГБК «Блишівський» найбільшу кількість видів нараховує ряд горобцеподібних (Passeriformes) – 32 види, серед яких найчисельніші представники родин мухоловкових (Muscicapidae) – 7, родина в'юркових (Fringillidae) – 3 та кропив'янкових (Sylviidae) – 3. Реєструють види птахів, що занесені в список Пташиної Директиви Європейського Союзу: сорокопуд терновий (*Lanius collurio*).

При наявності цінних і рідкісних дерев важливих для збереження місць гніздування птахів, вони будуть збережені та зазначені у переліку лісорубного квитка як такі, що не підлягають рубанню.

Місць постійного гніздування рідкісних та зникаючих видів птахів і тварин, що входять до переліку видів Резолюції 6 Бернської конвенції, Червоної книги України, таких, що знаходяться під регіональною охороною на ділянках, де заплановане проведення планованої діяльності СГБК «Блишівський», а також суміжних з ними ділянок на відстані 100 метрів не виявлено.

Таблиця 3.11 – Перелік видів птахів, що підлягають охороні в об’єкті Смарагдової мережі

№	Назва виду	Наявність на території				Характерний біотоп
		ЧКУ	МСОП	Бонн	Берн	
1.	Баранець великий (<i>Gallinago media</i>)	+	+	+	+	заболочені луки
2.	Бугайчик звичайний (<i>Ixobrychus minutus</i>)		+	+	+	очеретяні зарості
3.	Брижач, турухтан (<i>Philomachus pugnax</i>)		+		+	луки, болота
4.	Бугай водяний (<i>Botaurus stellaris</i>)		+	+	+	очеретяні зарості
5.	Дятел середній (<i>Dendrocopos medius</i>)		+		+	ліси
6.	Дятел сирійський (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	+	+	+	+	ліси
7.	Жайворонок лісовий (<i>Lullula arborea</i>)		+		+	галявини
8.	Жовна чорна (<i>Dryocopus martius</i>)		+		+	ліси
9.	Жовна сива (<i>Picus canus</i>)	+	+		+	ліси
10.	Журавель сирій (<i>Grus grus</i>)	+	+		+	болота
11.	Зміїд блакитноногий (<i>Circaetus gallicus</i>)	+	+		+	старі ліси
12.	Мартин малий (<i>Larus minutus</i>)		+		+	заболочені заплави річок
13.	Мородунка (<i>Xenus cinereus</i>)		+		+	заплавні луки
14.	Лелека білий (<i>Ciconia ciconia</i>)		+	+	+	поля, луки
15.	Лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i>)	+	+	+	+	старі ліси
16.	Коловодник болотяний (<i>Tringa glareola</i>)		+		+	мілководдя
17.	Крячок білощокий (<i>Chlidonias hybrida</i>)		+		+	річки, озера, болота
18.	Погонич звичайний (<i>Porzana porzana</i>)		+		+	осокові і чагарникові зарості
19.	Підорлик великий (<i>Clanga clanga</i>)	+	+	+	+	мішані ліси, заплави
20.	Підорлик малий (<i>Clanga pomarina</i>)	+	+	+	+	мішаний ліс
21.	Рибалочка блакитний (<i>Alcedo atthis</i>)		+	+	+	берегові урвища
22.	Лунь очеретяний (<i>Circus aeruginosus</i>)	+	+	+	+	болота
23.	Лунь лучний (<i>Circus pygargus</i>)		+		+	Болота, луки
24.	Лунь польовий (<i>Circus cyaneus</i>)	+	+	+	+	лісові галявини
25.	Сорокопуд терновий (<i>Lanius collurio</i>)		+		+	чагарники
26.	Сова болотяна (<i>Asio flammeus</i>)	+	+	+	+	річкові долини, луки
27.	Чепура велика (<i>Egretta alba</i>)		+	+	+	водойми
28.	Шуліка чорний (<i>Milvus migrans</i>)	+	+	+	+	ліси
Всього		12	28	14	28	

У випадку виявлення гнізда одного з видів птахів із переліку Червоної книги України на ділянках планованої діяльності, рубки на цій ділянці проводитися не будуть і буде створено охоронну зону навколо гнізда, дупла або токовища відповідно до Наказу Міністерства екології та природних ресурсів № 557 від 29.12.2016 року «Про додаткові заходи щодо збереження рідкісних та зникаючих видів тварин і рослин».

Орнітологічні і зоологічні заказники та водно-болотяні угіддя загальнодержавного чи регіонального значення в межах лісового фонду СГВК «Блиствський» або поблизу – відсутні.

Лісгосподарська діяльність на чисельність та збереження рідкісних і зникаючих видів птахів впливатиме в межах екологічно допустимого.

Амфібії.

У переліку видів амфібій, що потребують охорони в об’єкті Смарагдової мережі

Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) зазначено один вид – кумку червоночерева (*Bombina bombina*) (таблиця 3.12).

Таблиця 3.12 – Перелік видів амфібій (земноводних), що підлягають охороні в об’єкті Смарагдової мережі

№	Назва виду	Наявність на території				Характерний біотоп
		ЧКУ	Берн	МСОП	Регіон	
1.	Джерлянка (кумка) червоночерева		+	+		Болота, водойми
Всього			1	1		

Може зустрічатися вид – тритон гребенястий (*Triturus cristatus*).

Види амфібій населяють вологі біотопи, в тому числі вологі вільхові та березові ліси по берегах боліт, де активно полюють на безхребетних. Для розмноження дані види потребують наявності у весняно-літній період мілководних водойм, що добре прогриваються, але не пересихають.

Зменшення кількості лісового опаду та збільшення рівня освітленості територій внаслідок лісогосподарської діяльності, видалення мертвої деревини із екосистем, може спричинити зменшення чисельності популяції безхребетних та негативно впливати на чисельність кумки червоночеревої і тритона гребенястого. Проте визначальним фактором для їх популяцій є порушення гідрологічного режиму, що, наразі, залежить від кліматичних умов.

В межах території лісництва за прокладеними польовими маршрутами видів амфібій та їхнього місцеіснування виявлено не було.

Риби

Перелік видів риб, що підлягають охороні в Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) налічує два види: в’юн звичайний (*Misgurnus fossilis*) і гірчак європейський, або звичайний, пукас (*Rhodeus amarus*) (таблиця 3.13).

Зменшення чисельності її популяції пов’язане зі зміною гідрологічного режиму водойм, осушуванням боліт і заплавних водойм, торфозрубкою і гідромеліораційними роботами.

Планована діяльність загрози для популяції риб не несе.

Таблиця 3.13 – Перелік видів риб, що підлягають охороні в об’єкті Смарагдової мережі

№	Назва виду	Наявність на території			Характерний біотоп
		ЧКУ	МСОП	Берн	
1.	В’юн звичайний			+	заболочені озера
2.	Гірчак європейський		+	+	річки
Всього		-	1	2	

Безхребетні.

У об’єкті Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) різноманіття безхребетних представлено дванадцятьма видами, а саме: ведмедиця Гера (*Callimorpha quadripunctaria*), плавунець дволінійний (*Graphoderes bilineatus*), плавунець широкий (*Dytiscus latissimus*), борос Шнайдера

(*Boros schneideri*), синявець Телей (*Maculinea teleius*), синявець чорнуватий (*Phengaris nausithous*), дукачик непарний (*Lycaena dispar*), рябець великий (*Euphydryas maturna*), жук-олень (*Lucanus cervus*), вусач дубовий великий (*Cerambyx cerdo*), жовтох шапранець (*Colias myrmidone*) та червиця трипс (*Catopta thrips*) (таблиця 3.14).

До Червоної книги України із представлених видів занесено п'ять видів: жук-олень (*Lucanus cervus*), вусач дубовий великий (*Cerambyx cerdo*), ведмедиця Гера (*Callimorpha quadripunctaria*), плавунець дволінійний (*Graphoderes bilineatus*), плавунець широкий (*Dytiscus latissimus*).

Жуки: вусач великий дубовий західний (*Cerambyx cerdo*) і жук-олень (*Lucanus cervus*) є виключно лісовими видами, личинки яких розвиваються у деревині.

Обидва види у своєму розвитку пов'язані, насамперед, із дубовими насадженнями. Старовікові дубові насадження, або старовікові насадження за участі дуба є їх типовими біотопами. Як частково сапроксильні види і жук-олень і вусач великий дубовий західний потребують наявності крупномірної мертвої деревини листяних видів. Відповідно рубки головного користування та санітарні рубки можуть призвести до зменшення чисельності популяцій зазначених видів.

Таблиця 3.14 – Перелік видів безхребетних тварин, охороняються в об'єкті Смарагдової мережі

№	Назва (укр.)	Назва (лат.)	ЧКУ	МСОП	ЄЧС	Берн
1.	Ведмедиця Гера	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	BP	VU	E	3
2.	Синявець Телей	<i>Maculinea teleius</i>		VU		2
3.	Синявець чорнуватий	<i>Phengaris nausithous</i>				2
4.	Плавунець дволінійний	<i>Graphoderes bilineatus</i>	BP			3
5.	Плавунець широкий	<i>Dytiscus latissimus</i>	BP	VU	E	3
6.	Жовтох шапранець	<i>Colias myrmidone</i>				2
7.	Дукачик непарний	<i>Lycaena dispar</i>		VU	E	2
8.	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>	BP	VU	E	3
9.	Вусач дубовий великий	<i>Cerambyx cerdo</i>	BP	VU	E	3
10.	Рябець великий	<i>Euphydryas maturna</i>		VU	E	2
11.	Червиця трипс	<i>Catopta thrips</i>				2
12.	Борос Шнайдера	<i>Boros schneideri</i>				2
Всього			5	7	6	12

Загрози для видів безхребетних лісових екосистем пов'язано з низькою екологічною пластичністю, обмеженими за площею видоспецифічними біотопами та присутністю розріджених степових ділянок. Основними умовами збереження псамофільних і степових видів безхребетних є запобігання механічного порушення ґрунтів на відповідних ділянках, за виключенням мінералізованих смуг.

Види фауни, особливо орнітофауни, спорадично траплялися під час переміщення на всій території лісового господарства.

На моніторингових ділянках, визначених для розробки не було виявлено рідкісних і зникаючих видів флори та фауни, що охороняються Червоною книгою України, Резолюцією 6 Бернської конвенції та регіонально рідкісних.

В подальшому, при проведенні моніторингових досліджень, можливе виявлення ще ряду видів із переліку регіонально рідкісних і зникаючих.

Випадків масового розмноження стовбурових шкідників або масового всихання дерев, з причини їх ураження комахами не виявлено. Реєструють ураження деревостану стовбуровими гнилями та кореневою губкою.

Санітарний стан насаджень загалом задовільний.

Серед комах-шкідників хвойних порід дерев України завдає шкоди ціла низка короїдів: короїд шести зубчастий (*Ips sexdentatus*), який трапляється повсюдно та пошкоджує всі види сосни, ялини, смереки, модрина; короїд гравер (*Pityogene schalcographus*), короїд-двійник (*Ips duplicatus*), короїд багатохідний (*Ips amitinus*), гравер звичайний (*Pityogenes chalcographus*), мікрограф звичайний (*Pityophthorus micrographus*), короїд-крихітка ялиновий (*Crypturgus pusillus*), коренежил ялиновий (*Hylastes cunicularius*). Серед деревних рослин вражаються переважно види хвойних деревостанів, залежно від виду короїдів та кліматичних умов.

На окремих ділянках (кв. 20 і 23) реєструють пошкодження деревостану, зумовлені стихійними явищами – вітровалами і вітроломами з сильними ступенем та суцільним характером пошкодження. На деревах зі зламаними та зігнутими стовбурами, гілками, вершинами реєструють заселення комплексом стовбурових шкідників жуками-короїдами (родина Scolytidae) – короїди верхівковий і шести зубчастий (*Ips acuminatus* та *Ips sexdentatus*), а також ураження інфекційними хворобами: коренева губка (*Heterobasidion annosum*), облямований трутовик (*Fomitopsis pinicola*), березовий трутовик (*Fomes fomentarius*), бактеріальний рак водянка і рак сірянка (роду *Empetrum*). За результатами лісопатологічного обстеження та оцінки санітарного стану насаджень, проведених фахівцями ДСЛП «Харківлісозахист» (Акт від 13.03.2024 р.), рекомендовано проведення суцільних санітарних рубок на загальній площі 41,8 га з вилученням з деревостану аварійних, сухостійних дерев, дерев уражених стовбуровими і комлевими гнилями, відмираючих та дуже ослаблених з ознаками ураження стовбуровими шкідниками та плодовими тілами дереворуйнівних інфекційних хвороб.

Найбільш агресивними і шкідливими вважають верхівкового короїда – *Ips acuminatus*, який пошкоджує різні види сосни, ялин, рідше смереку, модрину, зрідка ялівець та короїда типографа – *Ips typographus*, що вражає ялини, рідше сосну, кедр і дуже рідко інші хвойні породи. Ці види поширені здебільшого в Карпатах. Зокрема *Ips typographus*, представники якого здатні поселятися не лише в зоні товстої кори дерева, а й в зоні перехідної кори чи на вершині або ж

стовбурі дерева. *Ips acuminatus* пошкоджує різні види сосни, ялин, рідше смереку, модрина, зрідка ялівець. Сезонність льоту жуків в Україні пов'язана із кліматичною зоною розташування лісової екосистеми та з періодом настання тепла (переважно травень місяць).

При польовому обстеженні за прокладеними маршрутами в межах лісового фонду СГВК «Блистівський», протягом літньо-осіннього періоду 2023 року, місць перебування рідкісних та зникаючих видів тварин, постійного гніздування видів птахів, скупчення мігруючих птахів, що входять до переліку Резолюції 6 Бернської конвенції, Червоної книги України, регіонально рідкісних на ділянках, де заплановане проведення планованої діяльності, а також суміжних з ними ділянок на відстані 100 метрів не виявлено.

В межах об'єкту Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) реєструють 5 видів ссавців, 28 - птахів, 1 – амфібії, 2 – риб, 12 – безхребетних, що охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції. З них 12 види птахів, 4 – ссавців і 5 - безхребетних занесено до Червоної книги України. Види тварин, під охороною, зосереджені у об'єктах ПЗФ і Смарагдової мережі.

Фауна Мезинського національного природного парку характеризується наявністю 2850 видів, з яких 123 занесено до Червоної книги України. Із хребетних тварин реєструють 323 види: круглороті та риби – 47 вид, земноводні та плазуни – 19 видів, птахи – 209 види та ссавці – 47 видів.

Орнітологічні та зоологічні заказники і водно-болотні угідь загальнодержавного чи міжнародного значення в районі спостереження і поблизу відсутні.

Рубки головного користування не будуть проводити в місцях виявлення охоронюваних видів.

Таким чином, за результатами проведених польових науково-дослідних робіт у межах лісового СГВК «Блистівський», на ділянках планованої діяльності, де заплановано рубки головного користування, не виявлено види флори і фауни, занесені до Червоної книги, до переліку регіонально рідкісних і зникаючих видів фауни та флори і додатку 1, 2 і 3 Бернської Конвенції та додатку 1 Резолюції 6 (1998). За умови, якщо такі види будуть виявлені під час відводів або ж безпосереднього за проведення рубок головного користування, вони повинні бути збережені згідно чинного природоохоронного законодавства.

Рекомендується проводити моніторинг за станом популяцій раритетних видів флори і фауни для уникнення негативного впливу на них.

В результаті моніторингу встановлено, що планова діяльність СГВК «Блистівський» відповідає екологічним вимогам. Діяльність в об'єктах природно-заповідного фонду та на флористично цінних територіях проводитися не буде.

У разі дотримання всіх рекомендацій та вимог чинного природоохоронного законодавства вплив від передбачених рубок на раритетних представників флори і фауни буде в межах екологічного допустимого.

Екологічна мережа

Основним завдання екологічної мережі є збереження, розширення, відтворення і охорона єдиної системи територій з природним станом ландшафту та інших природних комплексів і територій, а також створення на їх основі природних об'єктів, які підлягають особливій охороні.

Деснянська сполучна територія регіональної екологічної мережі Чернігівської області зі статусом національна, до якої входять лісові масиви СГВК «Блиствівський», межує із Мезинською ключовою територією в східному напрямку, є однією з найбільш збережених і об'єднує північний схід області з південним заходом, проходячи долиною Десни. Вона характеризується великою різноманітністю заплавних та долинних комплексів середньої течії р. Десни, але має частково фрагментований характер рослинного покриву і незначно антропогенно перетворені ландшафти. В цілому Деснянську сполучну територію можна розглядати як частину екокоридору національного значення, навіть Пан-Європейського, за умов її кількох складових – екокоридорів регіонального рівня, які будуть розміщуватися в Чернігівській, Сумській областях України та Брянській та інших областях РФ. На цій території в межах Чернігівської області є велика кількість існуючих територій та об'єктів ПЗФ - це переважно гідрологічні, ландшафтні та ботанічні заказники місцевого рівня.

Водоохоронна смуга річки Десни, маючи відповідні обмеження та лімітування, відіграє позитивну роль у підтриманні в існуючому стані та відновленні частини території. Вона може розглядатися, як транзитна з подальшим переходом в Дніпровську сполучну територію.

Гідроекологічне значення цієї сполучної території полягає в тому, що річка Десна є незарегульованою і найбільшою лівою дніпровською притокою. На більшій частині своєї течії вона має широку заплаву та долину, ширина її русла складає близько 100 м, а нижче Чернігова – майже до 150 м. Слід відзначити характерну для р. Десни рису, як високий рівень весняної повені, яка сприяє щорічному затопленню майже всієї заплави річки та формуванню значного біорізноманіття на цій території. В басейні Десни знаходиться майже 300 заплавних озер загальною площею більше 10 тис. га., які також відіграють значну роль у збереженні біорізноманіття гідробіонтів, водоплавних птахів, ссавців та гідрофільних фітокомплексів. Характерними рисами цієї сполучної території є наявність природних ландшафтів, місць знаходжень популяцій окремих раритетних видів флори і фауни, територій для ренатуралізації, а це в цілому, може забезпечити майже суцільний заплавний (широколистяний), лучний та заплавний (річково–долинний) деснянський коридор майже по всій території Чернігівської області від її північних до західних регіонів.

До території планованої діяльності СГВК «Блиствський» найближче розташована ключова територія екологічної мережі – «Мезинська» розташована в південному напрямку та «Кістерська» і «Файвська» ключові території – в західному напрямку.

Частково кв. 24 і 25 включені до Шаболтасівської сполучної територій регіонального рівня.

Мезинська ключова територія національного значення (загальною площею 31035,2 тис. га) представлена Мезинським національним природним парком (31,2 тис. га), який включає систему існуючих територій ПЗФ (9 об'єктів, що займають площу понад 2,5 тис. га), збережені ділянки заплави Десни та частину Деснянської вододільної рівнини. Відстань від заказника до найближче розташованого кварталу 25 СГВК «Блиствський» складає 4,92 км.

Територія представлена різними типами природних комплексів, зокрема, ділянками з дубовими, липово-дубовими і кленово-дубовими лісами, заплавами луками та прибережно-водною рослинністю в долині р. Десна. Тут реєструють ділянки найбільшої концентрації генетичного, видового, екосистемного і ландшафтного різноманіття, а також середовища існування видів, з великою різноманітністю біотопів, форм ландшафтів, які є важливими для збереження ендемічних, реліктових і рідкісних видів та рослинних угруповань.

В екологічному, науково-пізнавальному, культурному та історичному відношеннях, територія цінна через велику різноманітність рослинного і тваринного світу, наявність рідкісних видів (в тому числі понад 25 видів судинних рослин загальнодержавного та регіонального рівня охорони) в поєднанні з мальовничим ландшафтом, археологічними (Мезинська стоянка давньої людини) й історичними пам'ятками.

З природоохоронних об'єктів до її складу входить дев'ять територій ПЗФ, зокрема: «Мезинський національний природний парк» та його складові, а саме 8 об'єктів ПЗФ: ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Рихлівська дача»; заказники місцевого значення: ботанічний заказник «Дубравка»; ландшафтний заказник «Мезинська Швейцарія»; ландшафтний заказник «Криничне»; ландшафтний заказник «Свердловський»; ландшафтний заказник «Жуків яр»; ландшафтний заказник «Зміївщина»; лісовий заказник «Вишеньська дача».

До сполучних територій регіонального значення екомережі Чернігівської області належать території переважно долинного характеру і заплав найбільших річок, зокрема Дніпровська (55 км довжиною), Деснянська (310 км) і Дніпровсько-Сновсько-Сіверська (200 км).

Сполучні території (екокоридори) поєднують між собою ключові території екомережі та забезпечують міграцію тварин і обмін генетичного матеріалу.

Територія лісового фонду СГВК «Блиствський» частково включена до **Шаболтасівської сполучної територій регіонального рівня**.

Поблизу, в західному і південно-західному напрямі від лісових масивів підприємства, розташована Кістерська ключова територія регіонального рівня (загальною площею 8950 га), яка включає два об'єкти ПЗФ: гідрологічний заказник «Жукляно-Кістерська дача» та заповідне урочище «Кістерська дача». Найближча відстань до лісів СГВК «Блиствський» складає 4,3 км.

В північно-західному напрямку від лісових масивів СГВК «Блиствський» розташована Фаївська ключова територія (загальною площею 8500 га), яка включає чотири об'єкти ПЗФ: парк пам'ятка садово-паркового мистецтва «Красний хутір»; ботанічний заказник «Краснохутірська дача»; ландшафтний заказник «Краснохутірський» та ботанічний заказник місцевого значення «Поруб». Найближча відстань до лісів СГВК «Блиствський» складає (4,7 км).

Із переліку Рамсарської конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, в Чернігівській області охороняється водно-болотне угіддя «Заплава Десни», що знаходиться в межах Новгород-Сіверського району Чернігівської області (біля сіл Грем'яч, Камінь, Кремський Бугор, Пушкарі, Рогівка).

Деснянський біосферний резерват, що є частиною світової мережі в рамках ЮНЕСКО «Людина і біосфера» з 2009 р. охоплює північно-східну частину Новгород-Сіверського району Чернігівської області. Його загальна площа складає 70 748 га. Резерват виконує такі функції: природоохоронну (збереження генетичних ресурсів, видів, екосистем і ландшафтів); розвитку (сприяння сталому розвитку суспільства); логістичну (підтримка демонстраційних проектів, екологічна освіта, наукові дослідження з питань охорони природи і сталого розвитку). Природне ядро Деснянського біосферного резервату, де запроваджено абсолютно заповідний режим, має площу 2397 га – це частина Старогутського лісового масиву і 80 га – у заплаві р. Десни. Буферну зону складає територія Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» (крім заповідної) загальною площею 13156 га.

Водно-болотне угіддя «Заплава Десни» і Деснянський біосферний резерват знаходяться в північно-східному напрямі від СГВК «Блиствський» на відстані понад 50 км.

Отже, досліджувана територія СГВК «Блиствський» входить до Деснянської сполучної територій регіональної екологічної мережі Чернігівської області зі статусом національна. Також, частково включена до Шаболтасівської сполучної територій регіонального рівня (кв. 24, 25). Найближче розташованими ключовими територіями є національна ключова територія екологічної мережі «Мезинська» (4,92 км) та дві ключові території місцевого значення «Кістерська» (3,4 км) і «Фаївська» (4,7 км).

Території зарезервовані для наступного заповідання в межах підприємства відсутні.

Біологічне різноманіття в межах території екологічної мережі зосереджено в межах об'єктів природно-заповідного фонду.

Від територій планованої діяльності водно-болотні угіддя Рамсарської конвенції «Заплава Десни» та природоохоронні території ЮНЕСКО - Деснянський біосферний резерват, знаходиться на відстані понад 50 км. Віддаленість цих територій унеможлиблює вплив планованої діяльності на них.

Вплив планованої діяльності СГВК «Блистівський» на компоненти регіональної екологічної мережі Чернігівської області оцінюємо в межах екологічно допустимого, оскільки лісовий фонд підприємства не перехрещується із ключовими територіями, де зосереджено біологічне різноманіття регіону, відповідно рубки головного користування не будуть проводитися на цінних для збереження ділянках відповідно до вимог чинного природоохоронного законодавства України.

Природно-заповідний фонд

Природно-заповідний фонд Чернігівської області налічує 678 об'єкти загальною площею 263103,063 га, що становить 7,89 % від загальної площі області, з них 20 об'єктів мають загальнодержавний статус.

Природно-заповідний фонд Чернігівської області складають 8 категорій об'єктів: 2 національні природні парки («Ічнянський» та «Мезинський»), 3 регіональні ландшафтні парки («Міжріччинський», «Ялівщина», «Ніжинський»), 460 заказник, 139 пам'ятки природи, 19 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, 52 заповідні урочища, дендропарки «Тростянець», «Прилуцький», «Менський» зоопарк.

Лісовий фонд СГВК «Блистівський» не перехрещується за площею із об'єктами ПЗФ.

Поблизу знаходиться 12 об'єктів ПЗФ, а саме:

Гідрологічний заказник місцевого значення «Студинський», загальною площею 180,0 га. Об'єкт створений рішення Чернігівського облвиконкому № 561 від 24.12.1979 р., відіграє цінне значення як стабілізатори клімату, регулятори гідрологічного режиму, збереження флори та фауни. Відстань від заказника до кварталу 25 СГВК «Блистівський» складає 0,3 км (рисунк 3.5).

Рисунок 3.5 – Карта-схема розташування кварталу 25 СГВК «Блистівський» відносно об'єктів природно-заповідного фонду

• **Гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення – Урочище «Сріблянка»**, загальною площею 3,0 га. Об'єкт створений рішення Чернігівського облвиконкому № 303 від 10.06.1972 р. Відстань від заказника до кварталу 25 СГВК «Блистівський» складає 1,15 км (рисунок 3.5);

• **Гідрологічний заказник місцевого значення «Покішицький»**, загальною площею 62,0 га. Об'єкт створений рішення Чернігівського облвиконкому № 561 від 24.12.1979 р. та цінний як регулятор гідрологічного режиму, збереження флори та фауни, стабілізатори клімату. Відстань від заказника до кварталу 25 СГВК «Блистівський» складає 4,57 км (рисунок 3.5);

• **Лісовий заказник місцевого значення «Лосківський»**, загальною площею 181,0 га. Об'єкт створений рішення Чернігівської облради б/н від 11.04.2000 р. задля забезпечення охорони типових лісових екосистем. Відстань від заказника до кварталу 25 СГВК «Блистівський» складає 2,5 км (рисунок 3.5);

• **Національний природний парк «Мезинський»**, загальною площею 31035,2 га. Природоохоронний об'єкт створений Указом президента України №122 від 10.02.2006 р. з метою збереження, відтворення та раціонального використання типових і унікальних природних комплексів Полісся, що мають важливе природоохоронне, наукове, освітнє, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення. Відстань від заказника до кварталу 25 СГВК «Блистівський» складає 4,92 км (рисунок 3.5);

Відповідно до Положення про Мезинський національний парк (нова редакція, 2021 р.) його основними завданнями є:

- збереження та відтворення цінних природних та історико-культурних комплексів і природних об'єктів Полісся, насамперед видів тваринного та рослинного світу і природних оселищ, занесених до Червоної книги України та міжнародних Червоних списків;

- створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони заповідних комплексів та об'єктів;

- організація та здійснення науково-дослідних робіт, у тому числі з вивчення природних комплексів та їх змін в умовах рекреаційного використання, розроблення і впровадження наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища, відтворення окремих видів флори та фауни, відновлення порушених екосистем, управління та ефективного використання природних ресурсів, організації та проведення моніторингу ландшафтного і біологічного різноманіття;

- проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

- **Гідрологічний заказник місцевого значення «Криве»**, загальною площею 20,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому від 27.12.1984 р. № 454. Заказник знаходиться у віданні Холминського лісництва, кв. 69,70 Корюківського району. Відстань від заказника до кварталу 24 СГВК «Блиствівський» складає 4,8 км (рисунок 3.6);

- **Гідрологічний заказник місцевого значення «Жукляно-Кістерська Дача»**, загальною площею 3554,0 га, розташований у межах між селами Жукля і Козилівка. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівської обласної ради від 11.04.2000 року для збереження лісового масиву на межиріччі Убіді та її лівої притоки – Кистер (Кістер). У деревостані переважає сосна; у домішку – береза і дуб. У східній частині заказника є заболочені ділянки та невеликі лісові озерця. Заказник перебуває у віданні філії «Холминське лісове господарство» (Холминське л-во, кв. 20, 23-38, 44-47, 50-71). Найближча відстань до кв. 24 СГВК «Блиствівський» – 3,4 км (рисунок 3.6).

Рисунок 3.6 – Карта-схема розташування кварталу 24 СГБК «Блистівський» відносно об'єктів природно-заповідного фонду

• **Гідрологічний заказник місцевого значення «Файвський»**, загальною площею 350,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому від 27.12.1984 р. № 454. Відстань від заказника до кв. 1 СГБК «Блистівський» складає 4,9 км (рисунок 3.7);

• **Заповідне урочище «Хутірське»**, загальною площею 67,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому № 319 від 29.07.1975 р. Відстань від заказника до кв. 1 СГБК «Блистівський» складає 4,7 км «Хутірське» (рисунок 3.7);

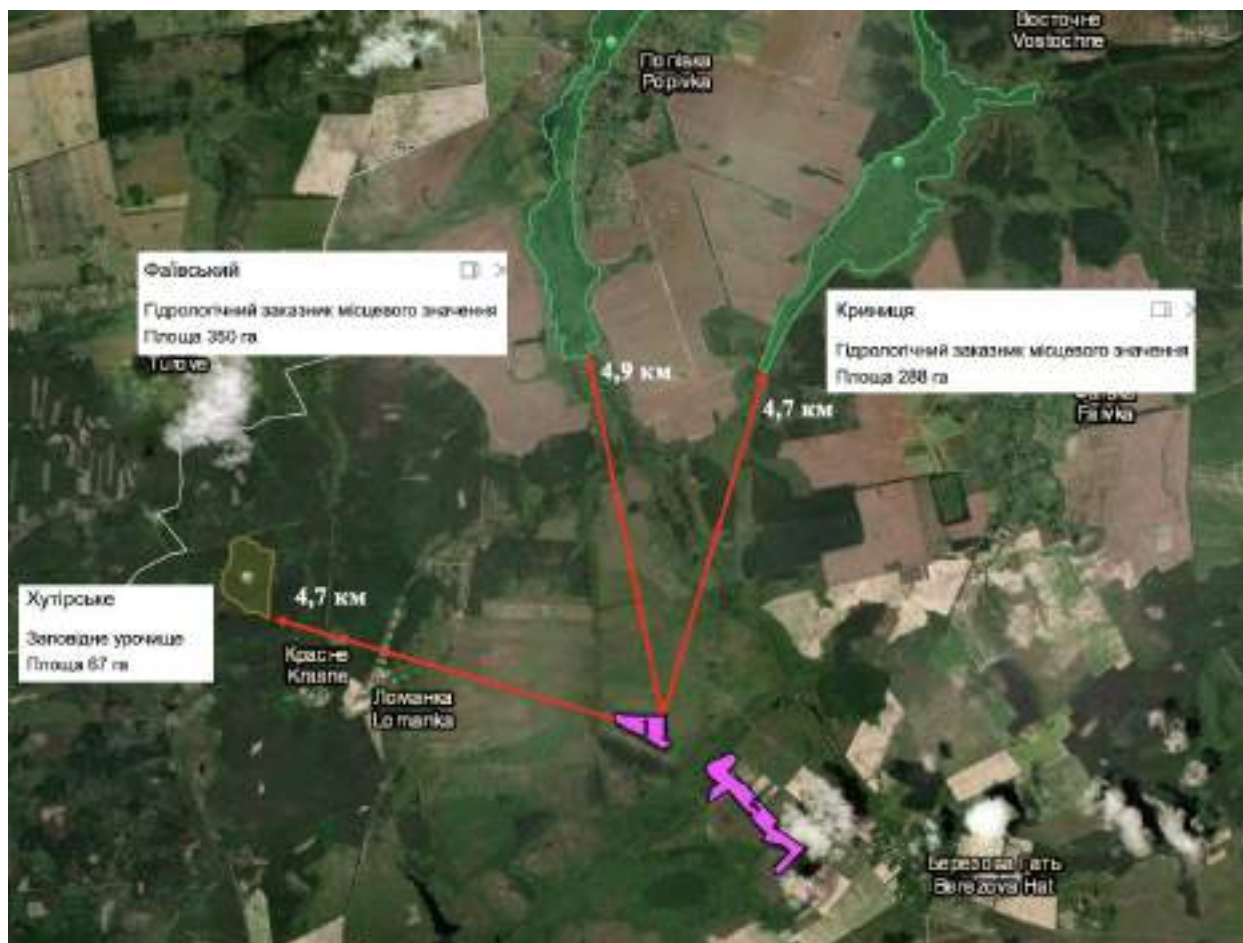

Рисунок 3.7 – Карта-схема розташування кварталу 1 СГВК «Блистівський» відносно об'єктів природно-заповідного фонду

• **Гідрологічний заказник місцевого значення «Криниця»**, загальною площею 288,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому від 24.12.1979 р. № 561. Відстань від заказника до кв. 1 СГВК «Блистівський» складає 4,7 км (рисунок 3.7);

• **Гідрологічний заказник місцевого значення «Ларинівський»**, загальною площею 39,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому від 24.12.1979 р. № 561. Відстань від заказника до кв. 9 СГВК «Блистівський» складає 4,85 км (рисунок 3.8);

• **Ботанічний заказник місцевого значення «Кузовець»**, загальною площею 56,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому від 04.12.1978 р. № 529 задля забезпечення охорони рідкісних та ендемічних видів, фрагментів лісових фітоценозів. Заказник знаходиться у віданні Кіровського лісництва кв. 25 Новгород-Сіверського району. Відстань від заказника до кв. 9 СГВК «Блистівський» складає 5,0 км (рисунок 3.8);

Рисунок 3.8 – Карта-схема розташування кварталу 9 СГВК «Блистівський» відносно об'єктів природно-заповідного фонду

Отже, лісовий фонд СГВК «Блистівський» не перехрещується за площею із об'єктами ПЗФ, водночас, поблизу знаходиться 12 об'єктів ПЗФ, з них: 1 – Національний природний парк «Мезинський», 7 – гідрологічних заказників місцевого значення, 1 – ботанічний заказник місцевого значення, 1 – лісовий заказник місцевого значення, 1 – гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення та 1 – заповідне урочище.

Найближче до територій лісового фонду СГВК «Блистівський» розташований гідрологічний заказник місцевого значення «Студинський», на відстані 0,3 км до кв. 25, найвіддаленіший – ботанічний заказник місцевого значення «Кузовець», на відстані 5,0 км до кв. 9.

Об'єкти ПЗФ не перехрещується із лісовими масивами СГВК «Блистівський» за площею і не межують з ними. Також, в межах кварталів і виділів СГВК «Блистівський» відсутні території зарезервовані для наступного заповідання.

Планована діяльність в межах лісового СГВК «Блистівський» буде здійснюватися відповідно до чинного природоохоронного законодавства України.

Смарагдова мережа

Смарагдова мережа України (Emerald network) - українська частина мережі NATURA 2000 Європи.

Метою створення NATURA 2000 є збереження природної фауни, флори та оселищ. Вона була ініційована та координується Бернською конвенцією (1979). Смарагдова мережа має переважно ті самі основи формування, що й NATURA 2000, але діє за межами Європейського Союзу, розвиваючи загальноєвропейський підхід щодо охорони типів природних оселищ. Наразі Європейський Союз сприяє, в тому числі фінансово, розвитку механізмів охорони природних оселищ та визначенню спеціальних природоохоронних територій (ASCI) Смарагдової мережі.

Об'єкти в межах Смарагдової мережі разом із територіями NATURA 2000 становлять ядро Загальноєвропейської екологічної мережі (Pan European Ecological Network (PEEN)), яка також підтримується Бернською конвенцією. Держави – члени Європейського Союзу виконують вимоги Бернської конвенції шляхом розвитку мережі NATURA 2000, а території особливої охорони NATURA 2000 відповідають територіям особливого природоохоронного значення Смарагдової мережі.

Смарагдова мережа створена в основному для майбутніх членів ЄС, вона є важливим етапом розвитку України. Модель форми заповнення даних про заповідну територію, максимально наближена до моделі Натури 2000 (яка заснована в рамках законодавства ЄС).

Території СГБК «Блистівський» не включені і не межують з об'єктами Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) – Мезинський національний природний парк та Verhnie Podesennia (UA0000147) – Верхнє Подесення (рисунок 3.9).

Рисунок 3.9 – Розташування СГБК «Блистівський» відносно об'єкта Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038)

Об'єкт Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038), загальною площею 31 098,00 га, знаходиться на відстані, щонайменше 4,92 км до кв. 25 СГВК «Блистівський» і повністю перекривається за площею із об'єктом природно-заповідного фонду – Мезинський національний природний парк.

Об'єкт Смарагдової мережі Verhnie Podesennia (UA0000147), загальною площею 45 071,00 га, знаходиться на відстані, щонайменше 7,45 км до кв. 18 і 22 СГВК «Блистівський» (рисунок 3.10).

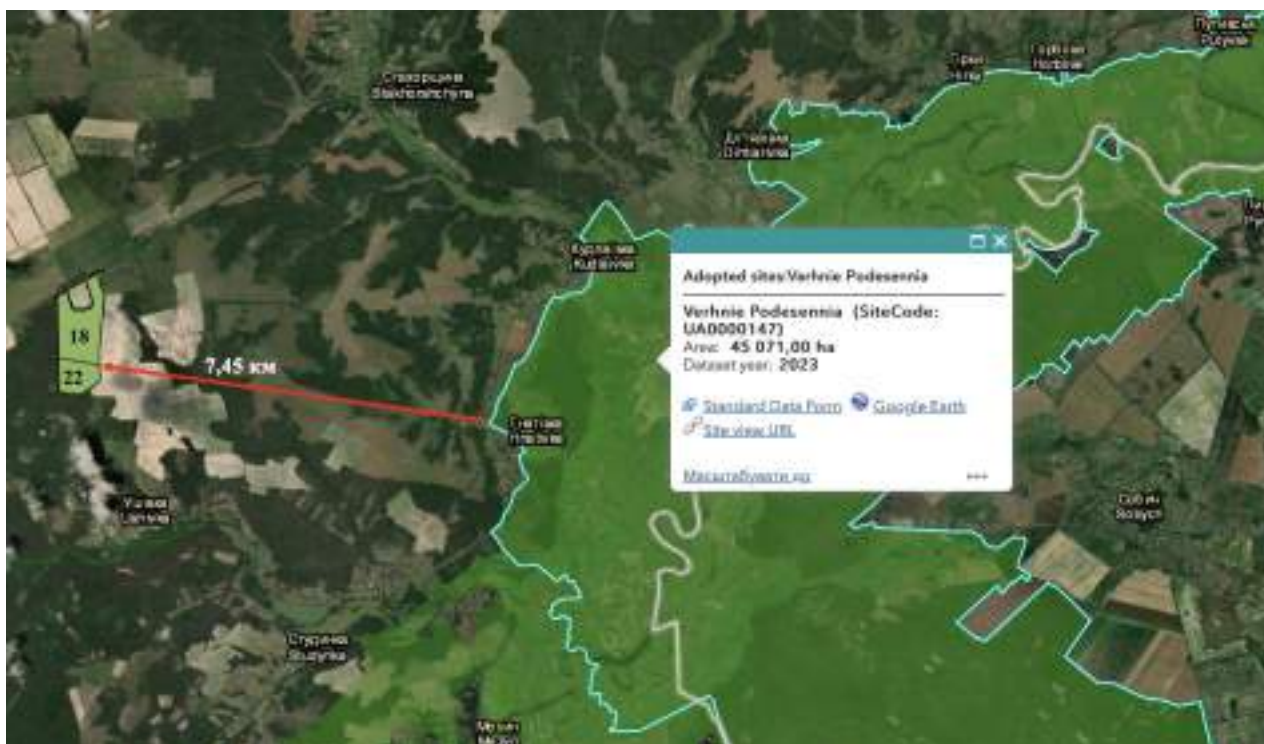

Рисунок 3.10 – Розташування СГВК «Блистівський» відносно об'єкта Смарагдової мережі Verhnie Podesennia (UA0000147)

В межах об'єкту Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції знаходиться 17 природних оселищ та Резолюцією 6 Бернської конвенції: 2 вид рослин та 48 – тварин, з них: 5 – ссавців, 28 – птахів, 1 – амфібії, 2 – риби та 12 – безхребетних. Всього 67 таксонів.

В межах об'єкту Смарагдової мережі Verhnie Podesennia (UA0000054) під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції знаходиться 15 природних оселищ та Резолюцією 6 Бернської конвенції: 2 вид рослин та 37 – тварин, з них: 2 – ссавців, 23 – птахів, 1 – рептилії; 1 – амфібії, 2 – риби та 8 – безхребетних. Всього 54 таксонів.

Загальна характеристика об'єкту наведено у таблиці 3.15.

Таблиця 3.15 – Характеристика об'єктів Смарагдової мережі

Код об'єкту мережі	Назва об'єкту мережі	Площа, га	Кількість об'єктів охорони (види, оселища), шт								
			оселища	птахи	савці	безхребетні	рептилії	амфібії	риби	рослини	Всі таксони
UA0000038	Mezynskyi National Nature Park	31 098,00	17	28	5	12	-	1	2	2	67
UA0000054	Verhnie Podesennia	45071,00	15	23	2	8	1	1	2	2	54

Лісовий фонд СГВК «Блистівський» не перехрещується за площею і не межує з об'єктами Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) та Verhnie Podesennia (UA0000147). Територія СГВК «Блистівський» розташована на відстані, щонайменше 4,92 км від кв. 25 до об'єкту Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) та на відстані, щонайменше 7,45 км до кв. 18 і 22 до Verhnie Podesennia (UA0000147).

Таким чином, територія планованої діяльності СГВК «Блистівський» не перекривається за площею із об'єктами ПЗФ і Смарагдової мережі Чернігівської області.

Поблизу кварталів лісового фонду розташовано два об'єкти Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) на відстані 4,92 км від кв. 25 та Verhnie Podesennia (UA0000147) – 7,45 км до кв. 18 і 22 СГВК «Блистівський».

Із 12 об'єктів ПЗФ, що знаходяться поблизу, найближче розташований до кв. 25 СГВК «Блистівський» гідрологічний заказник місцевого значення «Студинський», на відстані 0,3 км; найдалі – ботанічний заказник місцевого значення «Кузовець» – 5,0 км до кв. 9.

Лісовий фонд СГВК «Блистівський» входить до Деснянської сполучної територій регіональної екологічної мережі Чернігівської області зі статусом національна, а також квартали 24, 25 частково включені до Шаболтасівської сполучної територій регіонального рівня. Найближче розташованими ключовими територіями є національна ключова територія «Мезинська» та дві ключові території місцевого значення «Кістерська» і «Файвська».

Водно-болотне угіддя під охороною Рамсарської конвенції «Заплава Десни» та природоохоронна територія Деснянський біосферний резерват, включена до Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО і знаходиться на відстані понад 50 км від території планованої діяльності. Віддаленість цих територій унеможливорює вплив планованої діяльності СГВК «Блистівський» на них.

Оскільки цінні для збереження рідкісних і зникаючих видів рослин та тварин, природні оселища й рослинні угруповання ідентифіковані та зосереджені в межах об'єктів природно-заповідного фонду, лісгосподарська діяльність не буде мати на них прямого негативного впливу, оскільки такі території не виключені до лісового фонду СГБК «Блиствівський».

Вплив планованої діяльності СГБК «Блиствівський» на природоохоронні території оцінюємо в межах екологічно допустимого.

3.8 Історико-культурна спадщина

Об'єкт культурної спадщини – визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти (об'єкти підводної культурної та археологічної спадщини), інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність.

Згідно листа, виданого Департаментом культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської ОВА №15-1010/8 від 09.04.2024 року (Додаток Л), суцільне археологічне обстеження вказаної території не проводилося. На сьогодні в межах лісового фонду сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствівський» об'єкти археологічної спадщини не відомі, але їх наявність можлива.

Специфіка пам'яток археології, розташованих у лісах, полягає в тому, що будь-яка планована діяльність (робота важкої техніки на піщаних лісових ґрунтах при вирубках, корчування дерев, плантажна оранка для насадження нового лісу) може призвести до їх пошкодження чи повного знищення. Це стосується всіх типів пам'яток: як городищ і курганів, які мають наземні ознаки, так і поселень, які залягають відразу під лісовим покривом. При цьому можуть бути знищені укріплення городищ (вали, рови) з фортифікаційними елементами (залишки дерев'яно-земляних та кам'яних конструкцій), насипи курганів, як маркери поховань, керамічний, речовий, остеологічний, палеоботанічний та палеозоологічний матеріали.

Відповідно до п. 6 розділу 1 ст. 6, ст. 30, п. 2 ст. 37 Закону України «Про охорону культурної спадщини» орган виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини повинен забезпечити збереженість об'єктів культурної спадщини, у тому числі тих, що можуть бути виявлені, і заборонити будь-яку діяльність, що створює їм загрозу.

З огляду на викладене вище, **планована діяльність сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствівський» в частині запланованих робіт з рубок головного користування та проведення суцільних санітарних рубок на підставі спеціального дозволу - лісорубного квитка може проводитися без археологічної розвідки на предмет наявності чи**

відсутності об'єктів археологічної спадщини.

Планована діяльність буде здійснюватись за межами об'єктів археології та їх охоронних зон.

СГВК «Блиствський» зобов'язується проводити плановану діяльність у відповідності до «Проектів меж території, зон охорони та режимів їх використання пам'ятки археології» та Закону України «Про охорону культурної спадщини».

3.9 Соціально-економічні умови

Промисловість

Район розташування господарства відноситься до числа сільськогосподарських районів області з добре розвинутим лісовим господарством.

Провідною галуззю господарства в промисловості є харчова, деревообробна, в сільському господарстві – м'ясо-молочне тваринництво, вирощування зерна, картоплі.

Переробкою деревини займаються господарство, лісгосп, райагролісгосп, а також приватні підприємства.

В районі розташування господарства знаходяться: «Новгород-Сіверський лісгосп» та «Новгород-Сіверський райагролісгосп».

Лісистість адміністративного району, на території якого розташоване господарство складає – 29,8%.

Ліси на території району розташовані масивами.

Транспорт

Район розташування господарства характеризується відносно розвинутою мережею шляхів транспорту загального користування. Основними автомобільними дорогами загального користування на території господарства є регіональна автомобільна дорога Чернігів – Мена – Сосниця – Грем'яч, територіальні Короп – Новгород – Сіверський, Покошичі – Мезин – Курилівка.

Загальна протяжність лісових автомобільних доріг на території господарства складає 3,1 км, із них з твердим покриттям 3,1 км.

Більшість наявної транспортної мережі займають лісові проїзди (39,7 км). До них віднесені ґрунтові дороги, на яких відсутнє земляне полотно, водовідвід, дорожнє покриття, штучні споруди тощо. Однак, на них відбувається періодичний рух транспортних засобів.

Загальна протяжність транспортної мережі, включаючи лісові проїзди складає 42,8 км. Густота лісових автомобільних доріг всіх типів (без лісових проїздів) на 1000 га дорівнює 0,7 км, з лісовими проїздами - 9,6 км.

Більшість автомобільних лісових доріг має належний технічний стан, на них є паспорти.

3.10 Ймовірні зміни базового сценарію без здійснення планованої діяльності

Визначення ймовірності зміни поточного стану довкілля без здійснення планованої діяльності здійснювалось методом аналізу зміни показників забруднення основних факторів навколишнього середовища протягом останніх років.

Ґрунти. Без провадження планованої діяльності не зміниться. Відмінності у розвитку ґрунтового покриву виключно локальні.

Водні ресурси. При здійсненні планованої діяльності уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів виділяють лісові ділянки, з категорії експлуатаційних лісів та відносять до категорії захисних лісів за нормативами згідно з постановою КМ України «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» від 16.05.2007 № 733. У разі відмови від діяльності прогнозується захаращення прибережних смуг та потрапляння у водні об'єкти гілок, кори та сухих деревостанів.

Здійснення планованої діяльності не передбачає використання води в технологічному процесі, тому вплив відсутній, як при здійсненні планованої діяльності, так і без неї.

Атмосфера. Без провадження планової діяльності у атмосферу не будуть потрапляти забруднюючі речовини. Відмінності у розвитку стану атмосфери переважно локальні – основна їх частка відмічається у межах планованої діяльності та її санітарно-захисної зони.

Біорізноманіття. Планована діяльність матиме незначний негативний вплив на рослинний та тваринний світ, їх популяцій та міграції. Також біота не буде страждати від результатів функціонування техніки – шуму, механічної дії, викидів тощо. Крім того, у разі відмови від планованої діяльності збільшиться площа деревостанів з осередками хвороб лісу. Можливе розповсюдження комах-шкідників призведе до знищення лісових насаджень та всихання стовбурів і гілок листяних порід. Загалом для біоти більш сприятливим буде відсутність планованої діяльності, але на локальному рівні.

Суспільство. Без провадження планованої діяльності на локальному рівні прогнозується зменшення податкових надходжень до бюджету, відсутність робочих місць, не буде розвитку місцевої економіки.

Таким чином, без проведення планованої діяльності природне довкілля буде переживати менше негативного впливу і виключаються деякі потенційні загрози. Більшість з цих відмінностей відчуються виключно на локальному рівні. Зменшиться забезпечення сировиною деревообробних та деревопереробних підприємств; зовсім незначною мірою зменшиться рівень забруднення навколишнього середовища; погіршиться санітарний стан лісів. Для суспільства відмінності будуть неоднозначними, але з огляду на попит на продукцію планованої діяльності потреба у її здійсненні існує.

4 ОПИС ФАКТОРІВ ДОВКІЛЛЯ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ З БОКУ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇЇ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВАРІАНТІВ

4.1 Земельні угіддя та ґрунти

При проведенні рубок головного користування та лісовідновлення на лісову підстилку та поверхню ґрунтів може здійснюватися вплив у вигляді механічного порушення ґрунту технікою, яка буде використовуватися при лісозаготівлі.

З метою мінімізації впливу та збереженню ґрунтів, їх водно-фізичних властивостей, запобігання ерозійним процесам, під час лісозаготівлі будуть використовуватися машини та механізми, що забезпечують мінімальне фізичне пошкодження ґрунтів та їх збереження в природному стані.

Територія Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствівський» має рівнинний рельєф з переважанням льодовикових та водно-льодовикових ерозійно-аккумулятивних форм, достатньо густу річкову мережу, знаходиться в зоні мішаних лісів, а також має воднольодовикові піщано-суглинкові відклади.

У межах території дослідження сформувались дерново-слабопідзолисті піщані та супіщані оглеєні ґрунти.

Дерново-слабопідзолисті ґрунти сформувались під мішаними та сосновими лісами. Кисла реакція ґрунтового розчину, низький вміст гумусу, незначна кількість загальних і доступних рослинам форм елементів живлення свідчить про їх низьку природну родючість.

У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів процесів його деградації, обумовлених проведенням лісгосподарських робіт. Спокійний рельєф території лісгоспу, шар лісової підстилки, розвинута підлісна рослинність захищають поверхню ґрунту від проявів ерозійних процесів.

Враховуючи викладене вище, можна зробити висновок, що раціональне ведення лісгосподарської діяльності, у тому числі і рубки різного призначення не завдадуть негативного впливу на ґрунти.

4.2 Води

Господарська діяльність підприємства спрямована на поступове розширення, використання і відновлення лісових ресурсів, підвищення якісного складу і продуктивності лісів, а також посилення їх водорегулюючих, ґрунтозахисних та рекреаційних функцій.

Сільськогосподарський виробничий кооператив «Блиствівський» розташований в середній течії річки Десна.

На території запланованої лісгосподарської діяльності попередньо визначено 3 водних об'єкти: річки Лоска та Убідь, ставок у с. Блистова.

Аналіз гідролого-гідроморфологічних характеристик водотоків засвідчив, що сучасний гідрологічний режим залежить як від природних факторів (кількість опадів або їх відсутність, оротографія місцевості тощо) так і від антропогенних (зарегулювання стоку, спрямлення русел, меліоративні роботи тощо). Безпосередньо лісогосподарська діяльність прямого впливу на їх гідрологічний режим не чинить.

Виконані гідрологічні розрахунки показали значну мінливість у показниках стоку різної забезпеченості та їх значну відмінність від середніх багаторічних показників. Максимальний стік весняної на порядки перевищує середні показники. Мінімальний - навпаки нижчий за середній. Стік зимової межени перевищує стік межени теплого періоду. Планова господарська діяльність не буде чинити суттєвого впливу на гідроекологічний стан водних об'єктів при водності близькій до середніх показників. При екстремальних значеннях показників норми можливі несприятливі явища такі як підтоплення територій, посилення ерозійних процесів або, навпаки, пересихання водотоків.

За результатами аналізів фізико-хімічних характеристик води річок значних порушень нормативів якості води не виявлено. В цілому гідроекологічний стан водних об'єктів відповідає їх масштабу та особливостям формування гідрологічного і гідрохімічного режимів у цю пору року. Проведення планової господарської діяльності істотно не вплине на фізико-хімічні характеристики води водних об'єктів.

Виконані рекогносцирувальні дослідження на місцевості та результати аналізу фізико-хімічних показників вод водних об'єктів засвідчив, що стічні води лісового господарства не мають жодного впливу на гідроекологічний стан водних об'єктів території лісгоспу, оскільки ізольовані у водостійких резервуарах від навколишнього середовища - від ґрунтових та поверхневих вод, не зазнають сезонного впливу повеней та водопілля.

Під час провадження планованої діяльності, суттєвого впливу на водні об'єкти не очікується, тому що виділені лісові смуги уздовж берегів річок та інших водних об'єктів з категорії експлуатаційних лісів за нормативами згідно з постановою «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» (постанова КМ України від 16.05.2007 № 733) віднесені до категорії захисних лісів та витримані на території СГБК «Блиствський».

У відповідності до вимог наказу Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 № 364 «Про затвердження Правил рубок головного користування» в разі проведення у деревостанах, що віднесені до захисних смуг лісів уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів суцільних рубок будуть призначатися лише вузьколісосічні рубки. Окрім того, під час провадження планованої діяльності буде заборонено прокладення трелювальних волоків на відстані ближче ніж 20,0 м від постійних водотоків, у місцях витоків

річок та навколо них. На постійній основі буде проводитись очищення русел водотоків від порубкових решток.

Водопостачання працівників здійснюється привозною водою питної якості, що підвозиться господарським транспортом від джерела централізованого водопостачання. Питна вода, якою забезпечується персонал, відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

Територія планованої діяльності не каналізована, мережі централізованого водовідведення відсутні. Санітарне обслуговування персоналу здійснюється в адміністративних корпусах контори.

На лісосіках використовуються біотуалети – автономні туалети, які працюють на основі принципу біологічного розкладу нечистот, при чому відпадає необхідність проведення комунікацій (вода, електрика, вентиляція, каналізація) і забезпечується відмінний санітарний стан території.

Стічні води СГВК «Блистівський» не мають жодного впливу на гідрологічний режим території лісгоспу, оскільки ізольовані у водостійких резервуарах від навколишнього середовища – від ґрунтових та поверхневих вод, не зазнають сезонного впливу повеней та водопілля.

Вплив на водне середовище буде оборотний, середньостроковий, тимчасовий, місцевий, помірної значимості.

4.3 Надра

На території планованої діяльності або у зоні її впливу не проявляються небезпечні геологічні процеси та явища – зсуви, обвали, селі, ерозія ґрунтів і підстилаючих порід, інші екзогенні або ендегенні процеси, глибина та масштаби яких можуть зачепити розташовані під ґрунтовим покривом гірські породи, ґрунтові та інші підземні води.

4.4 Ландшафт

На території СГВК «Блистівський» відсутні особливі утворення у ландшафті та об'єкти, пов'язані з унікальністю геологічної будови місцевості, такі як: печери, відслонення та останці гірських порід, скелі та кручі на території рубок головного користування.

4.5 Фауна, флора біорізноманіття

Планована діяльність здійснюється згідно вимог законодавства України, лісових нормативно-правових актів та природоохоронних конвенцій ратифікованих Україною про збереження біологічного різноманіття лісових екосистем, зберігаючи ключові біотопи і об'єкти. Після завершення діяльності відбувається посадка лісових культур, а також самовідновлення природних комплексів.

Об'єкти Смарагдової мережі не межують і не перекриваються за площею з лісовими

масивами підприємства. Найближче розташований до об'єкта Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) – кв. 25 СГВК «Блиствівський», який знаходиться на відстані, щонайменше 4,92 км; до Verhnie Podesennia (UA0000147) – кв. 18 і 22 СГВК «Блиствівський» – на відстані, щонайменше 7,45 км.

Лісовий фонд СГВК «Блиствівський» не перекривається за площею, не межує з об'єктами ПЗФ та на його території відсутні землі зарезервовані для наступного заповідання. Поблизу території СГВК «Блиствівський» знаходиться 12 об'єктів ПЗФ: 1 – Національний природний парк «Мезинський», 7 – гідрологічних заказників місцевого значення («Студинський» (площею 180,0 га), «Покошицький» (площею 62,0 га), «Ларинівський» (площею 39,0 га), «Фаївський» (площею 350,0 га), «Криниця» (площею 288,0 га), «Жукляно–Кістерська дача» (площею 3554,0 га), «Криве» (площею 20,0 га), 1 – ботанічний заказник місцевого значення «Кузовець» (площею 56,0 га), 1 – лісовий заказник місцевого значення «Лосківський» (площею 181,0 га), 1 – гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення Урочище «Сріблянка», (площею 3,0 га) та 1 – заповідне урочище «Хутірське» (площею 67,0 га).

Найближче до територій лісового фонду СГВК «Блиствівський» розташований гідрологічний заказник місцевого значення «Студинський», на відстані 0,3 км до кв. 25, найвіддаленіший – ботанічний заказник місцевого значення «Кузовець» – 5,0 км до кв. 9. Інші – Національний природний парк «Мезинський» (на відстані 4,92 км), гідрологічні заказники місцевого значення «Покошицький» (4,57 км), «Ларинівський» (4,85 км), «Криниця» (4,7 км), «Жукляно–Кістерська дача» (3,4 км), «Криве» (4,8 га), «Фаївський» (4,9 км), лісовий заказник місцевого значення «Лосківський» (2,5 км), гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення Урочище «Сріблянка» (1,15 км) та заповідне урочище «Хутірське» (4,7 км).

Лісові масиви СГВК «Блиствівський» входять до Деснянської сполучної територій регіональної екологічної мережі Чернігівської області зі статусом національна. Квартали 24 і 25 СГВК «Блиствівський» частково включені до Шаболтасівської сполучної територій регіонального рівня. Найближче розташованими ключовими територіями є національна ключова територія екологічної мережі «Мезинська», на відстані 4,92 км та дві ключові території місцевого значення «Кістерська» – 3,4 км і «Фаївська» – 4,7 км.

Лісовий фонд СГВК «Блиствівський» розташований в межах Поліського міграційного шляху перелітних птахів.

Від територій планованої діяльності водно-болотні угіддя Рамсарської конвенції «Заплава Десни» та природоохоронної території ЮНЕСКО – Деснянський біосферний резерват, знаходиться на відстані понад 50 км.

Проведення рубок головного користування у межах лісового фонду СГВК «Блиствівський» буде здійснюватися відповідно до чинного природоохоронного законодавства України.

Вплив планованої діяльності СГВК «Блиствський» на природоохоронні території Чернігівської області оцінюємо в межах екологічно допустимого.

За прокладеними польовими маршрутами СГВК «Блиствський» та на ділянках планованих рубок головного користування рубок головного користування природні оселища із переліку Резолюції 4 Бернської конвенції і рослинні угруповання Зеленої книги України не реєстрували. Праліси, квазіпраліси і природні ліси на території господарства відсутні.

Планована діяльність несе мінімальні загрози для біотопів материкових поверхневих водойм або сприяє збільшенню мозаїчності угідь та збільшенню довжини узлісь, що певною мірою, сприяє підтриманню оселищ. Вплив планованої діяльності на природні оселища Резолюції 4 Бернської конвенції та рослинні угруповання із Зеленої книги України оцінюємо в межах екологічно допустимого.

У випадку виявлення цінних для збереження природних оселищ з Резолюції 4 Бернської конвенції та рослинних угруповань Зеленої книги України під час майбутніх моніторингових досліджень на території планованої діяльності СГВК «Блиствський», вони будуть описані у звітах післяпроектного моніторингу та виключені із рубок головного користування й інших видів рубок згідно чинного законодавства.

Під час польових маршрутів протягом літнього періоду 2023 року на ділянках, де заплановано рубки головного користування не виявлено рідкісних видів рослин, а також реліктових, регіонально рідкісних, занесених до Червоної книги України і Резолюції 6 Бернської конвенції.

В межах лісового фонду визначеного на території проєктованих рубок не обліковуються ліси старше 120 років, дерева-насінники і плюсові дерева, дуплясті та найстаріші дерев, а також такі, що мають виняткове значення для збереження біорізноманіття, місцеіснування видів тварин або інших живих організмів, життєдіяльність яких пов'язана з такими деревами.

Раритетні представники флори і фауни охороняються в об'єктах природно-заповідного фонду і Смарагдової мережі. В об'єктах Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) і Verhnie Podessennia (UA0000054) Резолюцією 6 Бернської конвенції охороняються два види рослин: наголоватки волошкові (*Jurinea cyanooides*) і синяк плямистий (*Echium maculatum*). В межах Мезинського національного природного парку реєструють місцезростання 18 видів рослин занесених до Червоної книги України, регіонально рідкісних – 13 видів; 3 види – з Додатку I Бернської конвенції та 3 – з Європейського Червоного списку.

Планована діяльність буде впливати на рідкісні та зникаючі види флори занесені до списку Червоної книги України в межах екологічно допустимого, оскільки визначено їх точне місцеіснування, відведено охоронні зони та рекомендовано здійснення комплексу заходів, щодо забезпечення просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності

об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, а також застосовується невиснажливе використання поза межами лісового фонду підприємства.

Орнітологічні та зоологічні заказники і водно-болотні угідь загальнодержавного чи міжнародного значення поблизу СГВК «Блиствський» відсутні.

Представники фауни, що знаходяться під охороною, зосереджені у об'єктах природно-заповідного фонду та визначених місцях локалізації раритетних видів тварин, де створено охоронну зону для визначених червонокнижних видів. Рубки головного користування не будуть проводити в місцях, де виявлено охоронювані види тварин.

В межах об'єкту Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції знаходяться 48 видів тварин, з них: 5 – ссавців, 28 – птахів, 1 – амфібії, 2 – риби та 12 – безхребетних; в Verhnie Podesennia (UA0000054) – 37 видів тварин, з них: 2 – ссавців, 23 – птахів, 1 – рептилії; 1 – амфібії, 2 – риби та 8 – безхребетних.

В Мезинському національному природному парку фауна представлена 2850 видами, з яких 123 занесено до Червоної книги України, в тому числі із хребетних тварин реєструють 323 види: круглороті та риби – 47 вид, земноводні та плазуни – 19 видів, птахи – 209 види та ссавці – 47 видів.

В районі дослідження найрізноманітнішою є орнітофіуна водно-болотного і лісового комплексів. Водночас, переважно, ділянки скупчення та перепочинку перелітних птахів, їхні трофічні, гніздові, репродуктивні стації знаходяться уздовж р. Десна, яка не протікає в межах лісового фонду СГВК «Блиствський», а знаходиться в східному напрямку від лісів в межах смарагдових об'єктів. В межах ділянок планованої діяльності і поблизу в радіусі 100 м не виявлено раритетних видів птахів та їхніх гнізд.

Під час польових маршрутів на ділянках відведених у рубку головного користування і таких, що безпосередньо межують з територією планованої діяльності не виявлено видів тварин, які можуть зазнати значного впливу від планованої діяльності, не реєстрували особливо вразливі групи лісових тварин: кажанів, птахів, що гніздуються у дуплах дерев, хижих птахів, що гніздуються на деревах, безхребетних тварин і грибів, пов'язаних з мертвою деревиною, види занесені до Червоної книги, до переліку регіонально рідкісних і зникаючих видів фауни та флори і додатку 1, 2 і 3 Бернської Конвенції та додатку 1 Резолюції 6 (1998).

За умови, якщо такі види будуть виявлені під час відводів або ж безпосереднього за провадження планованої діяльності, вони будуть збережені згідно чинного природоохоронного законодавства.

В результаті моніторингу встановлено, що планова діяльність СГВК «Блиствський» відповідає екологічним вимогам. Діяльність в об'єктах природно-заповідного фонду та на флористично і фауністично цінних територіях проводитися не буде.

Шуми під час лісозаготівельних робіт є фактором неспокою під час появи потомства у тварин. Тому, у весняний період знижуються шумові навантаження шляхом не проведення планованої діяльності в місцях гніздування і проживання диких тварин та біля них (на відтворюючих ділянках). Зокрема чинним природоохоронним законодавством (Санітарні правила в лісах України, ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», ЗУ «Про тваринний світ») введено поняття як «Сезон тиші», який діє у період з 01 квітня до 15 червня.

Планована діяльність матиме незначний негативний вплив на рослинний та тваринний світ, їх популяцій та міграції. Вирубки і дороги можуть перетинати шляхи міграції тварин, віддаляючи місця їх знаходження від місць живлення і водопою, порушуючи екологічний баланс.

Вплив на рослинний і тваринний світ, біорізноманіття при проведенні планованої діяльності носить місцевий, середньостроковий характер та оцінюється помірною значимістю.

4.6 Атмосферне повітря

Розрахунок розсіювання забруднюючих речовин в атмосфері здійснений з використанням автоматизованої системи розрахунку «ЕОЛ+» версія 5.3.8, рекомендованої до використання Міністерством охорони навколишнього природного середовища (вих. №11-6-31 від 16.02.96р.), що реалізує «Методику розрахунку концентрацій в атмосферному повітрі шкідливих речовин, що утримуються у викидах підприємств», ОНД-86. Кліматичні, метеорологічні коефіцієнти і показники, прийняті для машинного розрахунку наведені в Додатку А.

При розрахунку приземних концентрацій забруднюючих речовин в атмосфері визначалися максимальні концентрації в заданих точках на межі нормативної санітарно-захисної зони 100 м, що встановлюється для рубок головного користування при роботі бензопил («Заводи лісопильні...», згідно з «Державними санітарними правилами планування і забудови населених пунктів», затверджених Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996р. №173) та при роботі автотранспорту та автотехніки.

Для розрахунку розсіювання прийнятий розрахунковий прямокутник з розмірами 1000 м на 1000 м, крок сітки по осі ОХ – 50 м, по осі ОУ – 50 м. Координати проєктованих джерел викидів визначені в місцевій системі координат.

Розрахунок дозволив визначити максимальні концентрації забруднюючих речовин в приземному шарі атмосфери.

Оцінка впливу викидів на стан атмосферного повітря здійснюється за даними результатів розрахунків розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі.

Відповідно до ОНД-86 (п.5.21) для пришвидшення і спростування розрахунків приземних концентрацій в атмосферному повітрі розглядаються тільки ті забруднюючі речовини, для яких виконується умова:

$$\frac{M}{ГДК} > \Phi$$

де: М – сумарне значення викидів від усіх джерел, г/с;

ГДК (мг/м³) – максимальна гранично допустима концентрація;

Н (м) – висота джерел викидів.

Φ=0,01 Н – при висоті викиду Н > 10 м;

Φ=0,1 – при висоті викиду Н ≤ 10 м.

Результати проведення розрахунків доцільності виконання розрахунків розсіювання в атмосфері забруднюючих речовин наведено в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Результати визначення доцільності розрахунку розсіювання

№	Код	CAS N	Найменування	ГДКм.р.	Мj	Φ	Мj / ГДК	Доцільно/ недоцільно
Джерело №1 Розробка лісосіки								
1	337	630-08-0	Вуглецю оксид	5,000	0,117	0,1	0,023	не доцільно
2	2754	–	Вуглеводні граничні С ₁₂ -С ₁₉ (розчинник РПК–26511 та інш.)	1,0	0,022		0,022	не доцільно
3	328	1333-86-4	Сажа	0,150	0,001		0,006	не доцільно
4	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,200	0,017		0,084	не доцільно
5	330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	5,000	0,001		0,002	не доцільно
6	2902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,5	0,604		1,208	доцільно
Джерело №2 Спалювання порубкових решток								
1	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,2	0,878	0,1	4,389	доцільно
2	337	630-08-0	Вуглецю оксид	5,0	2,445		0,489	доцільно
3	2 902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,5	0,100		0,201	доцільно
4	2 754	–	Вуглеводні граничні С ₁₂ -С ₁₉ (розчинник РПК-26511 та інш.)	1,0	0,564		0,564	доцільно
5	410	74-82-8	Метан	50,0	0,063		0,001	не доцільно

Розрахунок розсіювання шкідливих речовин в приземному шарі атмосфери виконаний відповідно до вимог ОНД-86 за програмою ЕОЛ.

Розрахунок викидів забруднюючих речовин виконаний для джерел з урахуванням і без урахування фонових концентрацій. За результатами розрахунку розсіювання, рівень забруднення повітряного басейну не перевищує нормативні значення і складає:

Найменування забруднюючої речовини	Максимальні концентрації на межі СЗЗ, долі ГДК	
	без фону	з фоном
Джерело №1 Розробка лісосіки		
Азоту діоксид	0,032125	0,432125

Найменування забруднюючої речовини	Максимальні концентрації на межі СЗЗ, долі ГДК	
	без фону	з фоном
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,456554	0,856554
Джерело №2 Спалювання порубкових решток		
Азоту діоксид	0,408186	0,808186
Вуглецю оксид	0,272806	0,672806
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,111577	0,511577
Вуглеводні граничні C ₁₂ -C ₁₉ (розчинник РПК-26511 та інш.)	0,314647	0,714647

З наведених даних видно, що розрахункові максимальні приземні концентрації забруднюючих речовин в розрахункових точках на межі санітарно-захисної зони по кожній речовині не перевищують ГДК, з урахуванням фонових концентрацій.

Результати розрахунків подані в табличних матеріалах та графічно відображені в текстовому Додатку С «Результати розрахунку приземних концентрацій забруднюючих речовин на програмному комплексі ЕОЛ+ 5.3.8».

Вплив на атмосферне повітря при проведенні рубок знаходиться в межах встановлених нормативів.

4.7 Здоров'я населення

Оцінка ризику впливу планової діяльності на навколишнє середовище виконується для об'єктів, що входять до складу додатку Е, ДБН А.2.2-1-2003, та включає:

- оцінку ризику впливу планової діяльності на здоров'я населення;
- оцінку соціального ризику впливу планової діяльності.

Оцінка ризику впливу планової діяльності на природне середовище виконана згідно зміни №1 ДБН А.2.2-1-2003. Оцінка ризику впливу планової діяльності на здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря проводиться за розрахунками розвитку неканцерогенних і канцерогенних ефектів. Ризик розвитку неканцерогенних ефектів визначається шляхом розрахунків індексу небезпеки (НІ) за формулою та становлять:

$$HI = \sum HQ_i$$

де: HQ_i – коефіцієнти небезпеки для окремих речовин, які розраховуються за формулою та становлять:

$$HQ_i = \frac{C_i}{R_f \cdot C_i}$$

де: C_i – рівень впливу i -тої речовини, мг/м³;

$R_f C_i$ – референтна (безпечна) концентрація i -тої речовини, приймається (у разі відсутності референтних доз/концентрацій як гранично допустимі концентрації (ГДК);

$HQ_i = 1$ – гранична величина прийнятого ризику.

Рівень впливу і-тої забруднюючої речовини є усередненим значенням вмісту забруднюючих речовин в контрольних точках, що розраховується по формулі:

$$C_i = C_{i.p.} \times T_{дж} \times P / (100 \times T_{рік})$$

де: C_i – рівень впливу (концентрація) і-тої забруднюючої речовини, мг/м³;

$C_{i.p.}$ – усереднений розрахунковий вміст (концентрація) і-тої забруднюючої речовини, мг/м³;

$T_{дж}$ – час роботи джерела утворення забруднюючих речовин;

P – максимальна повторюваність вітрів в напрямі;

$T_{рік}$ – число годин в році.

Розраховані коефіцієнти небезпеки для забруднюючих речовин, що утворюються при діяльності лісового господарства представлені в таблиці 4.2.

Таблиця 4.2 – Результати розрахунків коефіцієнти розвитку неканцерогенних ефектів

Забруднююча речовина			$C_{i.p.}$ мг/м ³	$T_{дж}$ год	P %	$T_{рік}$ год	C_i мг/м ³	$RfCi$ мг/м ³	HQi	Характеристика ризiku
Джерело №1 Розробка лісосіки										
301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,086425	4000	16	8760	0,006314	0,040	0,1579	Зневажливо малий
2902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,428277	4000	16	8760	0,031290	0,500	0,0626	Зневажливо малий
Джерело №2 Спалювання порубкових решток										
301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,081637	54	16	8760	0,000081	0,040	0,0020	Зневажливо малий
337	630-08-0	Оксид вуглецю	1,36403	54	16	8760	0,001345	5,000	0,0003	Зневажливо малий
2902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,055789	54	16	8760	0,000055	0,500	0,0001	Зневажливо малий
2754/-	–	Вуглеводні граничні C12-C19 (розчинник РПК-26511 та інш.)	0,314647	54	16	8760	0,000310	1,000	0,0003	Зневажливо малий

Як видно із вищенаведеної таблиці, для всіх речовин, ризик виникнення шкідливих ефектів вкрай малий, імовірність розвитку шкідливих ефектів зростає пропорційно збільшенню HQ по впливу на органи дихання.

Під час експлуатації техніки та механізмів в навколишнє середовище не виділяються речовини яким властива канцерогенна дія у відповідності до Наказу Міністерства охорони здоров'я №7 від 13.01.2006 Про затвердження гігієнічного нормативу «Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів, побутових та природних факторів, канцерогенних для людини».

Оцінка соціального ризику планової діяльності

Соціальний ризик планової діяльності визначається як ризик для групи людей, на яку може вплинути впровадження СГВК «Блиствський» з урахуванням особливостей природно-техногенної системи.

Значення соціального ризику (R_s), для оцінювання, розраховується за формулою та становить:

$$R_s = CR_a V_u \frac{N}{T} (1 - N_p)$$

де: $CR_a = 1 \cdot 10^{-6}$ – прийнятий канцерогенний ризик комбінованої дії декількох канцерогенних речовин, забруднюючих атмосферу;

V_u – уразливість території від прояву забруднення атмосферного повітря, що визначається відношенням площі, віднесеної під об'єкт господарської діяльності, до площі об'єкта з санітарно-захисною зоною. $V_u = 0,48$ часток.

$N = 1151$ чол. – кількість населення найближчого населеного пункту (с. Блистова), згідно даних Інтернет ресурсів;

$T = 70$ років – середня тривалість життя, (визначається для даного регіону або приймається 70 років);

$N_p = 0$ – коефіцієнт, що визначається відношенням кількості додаткових робочих місць до чисельності населення.

Класифікація рівнів соціального ризику представлена у таблиці 4.3.

Таблиця 4.3 – Класифікація рівнів соціального ризику

№	Рівень ризику	Ризик протягом життя
1	Неприйнятний для професійних контингентів і населення	Більший ніж 10^{-3}
2	Прийнятний для професійних контингентів і неприйнятний для населення	10^{-3} - 10^{-4}
3	Умовно прийнятний	10^{-4} - 10^{-6}
4	Прийнятний	Менший ніж 10^{-6}

Розрахований соціальний ризик становить 0,00000789 одиниць та характеризується як умовно прийнятний.

4.8 Соціально-економічні умови

Згідно діючого «Каталогу небезпечності гідрологічних явищ» (довідка Українського гідрометеорологічного центру (Укр ГМЦ) (№01-18/1218 від 08 листопада 2023 р.), за даними обласного управління ДСНС відмічалось досягнення та перевищили небезпечних відміток затоплення у Чернігівській області: відбувалося й утримувалося тривалий час перевищення небезпечних відміток обтоплення водами Дніпра, Десни і її приток територій окремих сіл, господарств і частин сільських населених пунктів та відрізання їх від шляхів сполучення, через перелив води через дороги місцевого значення та їх затоплення, початкове затоплення будинків у ряді населених пунктів Чернігівського району Чернігівської області.

За останні 30 років на річках області переважали низькі водопілля, проте можна виділити роки з достатньо високими водопіллями, які супроводжувалися затопленням заплавних територій та мали негативні наслідки від паводкових вод. Це весняні водопілля 1994, 1996

(Дніпро), 1998, 2003 (Десна), 2004, 2006, 2010, 2013, 2018, 2022, 2023 років, коли відбулося значне і тривале затоплення заплавних територій.

Паводки, які спостерігалися на території господарства, не мають відношення до господарської діяльності. У межах обстеженої території (на лісових ділянках), не виявлено пошкоджень ґрунтового покриву та наслідків деградаційних процесів, обумовлених проведенням лісогосподарських робіт.

Рекреаційно-оздоровчі ліси на території лісового фонду СГВК «Блиствський» відсутні.

4.9 Матеріальні об'єкти

Згідно листа, виданого Департаментом культури і туризму, національностей та релігій Чернігівської ОВА №15-1010/8 від 09.04.2024 року (Додаток Л), суцільне археологічне обстеження вказаної території не проводилося. На сьогодні в межах лісового фонду сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствський» об'єкти археологічної спадщини не відомі, але їх наявність можлива.

Специфіка пам'яток археології, розташованих у лісах, полягає в тому, що будь-яка планована діяльність (робота важкої техніки на піщаних лісових ґрунтах при вирубках, корчування дерев, плантажна оранка для насадження нового лісу) може призвести до їх пошкодження чи повного знищення. Це стосується всіх типів пам'яток: як городищ і курганів, які мають наземні ознаки, так і поселень, які залягають відразу під лісовим покривом. При цьому можуть бути знищені укріплення городищ (вали, рови) з фортифікаційними елементами (залишки дерев'яно-земляних та кам'яних конструкцій), насипи курганів, як маркери поховань, керамічний, речовий, остеологічний, палеоботанічний та палеозоологічний матеріали.

Відповідно до п. 6 розділу 1 ст. 6, ст. 30, п. 2 ст. 37 Закону України «Про охорону культурної спадщини» орган виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини повинен забезпечити збереженість об'єктів культурної спадщини, у тому числі тих, що можуть бути виявлені, і заборонити будь-яку діяльність, що створює їм загрозу.

З огляду на викладене вище, **планована діяльність сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствський» в частині запланованих робіт з рубок головного користування та проведення суцільних санітарних рубок на підставі спеціального дозволу - лісорубного квитка може проводитися без археологічної розвідки на предмет наявності чи відсутності об'єктів археологічної спадщини.**

Планована діяльність буде здійснюватись за межами об'єктів археології та їх охоронних зон.

Відповідно до вимог чинного законодавства, режими використання у межах територій

об'єктів археології призначаються для збереження об'єктів в автентичному стані або до їх повного дослідження та можливої музеєфікації.

На території об'єктів можуть виконуватись лише роботи, пов'язані зі збереженням, дослідженням та музеєфікацією об'єктів археологічної спадщини. На території об'єктів забороняється здійснення будь-яких земельних або будівельних робіт, що не пов'язані з дослідженням об'єктів культурної спадщини, їх збереженням та музеєфікацією. Територія об'єкту може використовуватися для ведення лісового господарства, але без корчування дерев.

У зоні охорони об'єкту забороняється будівництво та інші земельні роботи без попереднього проведення охоронних археологічних досліджень. Зона охорони об'єкту може використовуватися для ведення лісового господарства, але без корчування дерев.

Будь-які ландшафтні перетворення в зоні охорони об'єкту та на території об'єкту археології повинні узгоджуватися з органом охорони культурної спадщини.

СГВК «Блиствський» зобов'язується проводити плановану діяльність у відповідності до «Проектів меж території, зон охорони та режимів їх використання пам'ятки археології» та Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Вплив *альтернативного способу* провадження планованої діяльності є аналогічний до прийнятого способу ведення планованої діяльності за такими критеріями як: здоров'я населення; стан фауни, біорізноманіття; ґрунт; водне середовище; земельні ресурси; кліматичні фактори (у тому числі зміна клімату та викиди парникових газів); утворення відходів; геологічне середовище; матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину; ландшафт та соціально-економічні умови.

За *альтернативним способом 2* провадження планованої діяльності спостерігається підвищений вплив на такі критерії як флора, за рахунок проведення суцільних рубок на ділянках в захисних лісах де згідно чинного законодавства можна проводити поступові рубки головного користування.

Враховуючи зазначене технічна альтернатива 2 планованої діяльності відхилена для реалізації.

5 ОПИС ТА ОЦІНКА МОЖЛИВОГО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок здійснює вплив на певні компоненти довкілля, оцінка та значимість яких відображена у таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 – Оцінка та розрахунок значимості впливу на довкілля

Компонент довкілля	Вид впливу, джерело впливу	Інтенсивність впливу	Територіальний масштаб	Тривалість впливу	Категорія значимості впливу
Клімат та мікроклімат	робота двигунів внутрішнього згоряння обладнання та механізмів, спалювання порубкових решток	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Атмосферне повітря	вплив рубок на зменшення поглинання парникових газів	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
	викиди від пересувних джерел	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
Шумове забруднення	пересувні джерела та бензопили	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Відходи	техніка, присутність людей на робочих майданчиках	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Водні ресурси	вплив рубок на якість води	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Земельні ресурси	вплив рубок на ерозійні процеси	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
Флора, фауна, біорізноманіття	вплив рубок на місця оселення тварин та зростання рослин	помірний	місцевий	середньостроковий	вплив середньої значимості
	присутність людей на робочих майданчиках	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Соціально-економічні умови	рубки головного користування	помірний	місцевий	довготривалий	вплив середньої значимості

Компонент довкілля	Вид впливу, джерело впливу	Інтенсивність впливу	Територіальний масштаб	Тривалість впливу	Категорія значимості впливу
Здоров'я населення	викиди від пересувних джерел	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Кумулятивний вплив	вплив інших видів діяльності	На близькій відстані відсутні об'єкти які можуть здійснювати кумулятивний вплив			

6 ОПИС МЕТОДІВ ПРОГНОЗУВАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУВАЛИСЯ ДЛЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ, ТА ПРИПУЩЕНЬ, ПОКЛАДЕНИХ В ОСНОВУ ТАКОГО ПРОГНОЗУВАННЯ, А ТАКОЖ ВИКОРИСТОВУВАНІ ДАНІ ПРО СТАН ДОВКІЛЛЯ

Основною метою прогнозу є оцінка можливої реакції навколишнього природного середовища на прямий чи опосередкований вплив планованої діяльності, вирішення задач раціонального природокористування у відповідності з очікуваним станом природного середовища.

На сучасному етапі розвитку біосфери екологічне прогнозування повинне здійснюватися на усіх рівнях (від глобального до локального) постійно.

Досвід проведення прогнозних досліджень в різних сферах громадського життя, науки і техніки дозволив виявити ряд методів, які можуть ефективно застосовуватися для прогнозування розвитку екологічної ситуації. Будь-яка типова методика прогнозування включає такі необхідні елементи, як виконання передпрогнознаї орієнтації (визначення предмета, цілей, завдань і періоду попередження); створення передпрогнозного фону (збір і аналіз даних в інтервалі ретроспекції): формування початкової базової моделі і конструювання пошукової моделі, її верифікація, а при необхідності уточнення (коригування), підготовка, обґрунтування і ухвалення необхідних рішень.

Всі методи прогнозування можна об'єднати у дві групи: логічні і формалізовані. До логічних методів відносять методи індукції, дедукції, експертних оцінок, аналогії.

При відсутності про об'єкт прогнозування достовірних відомостей і, якщо об'єкт не підлягає математичному аналізу, використовують метод експертних оцінок, суть якого полягає у визначенні майбутнього на основі думок кваліфікованих спеціалістів-експертів.

Метод аналогій полягає в тому, що закономірності розвитку одного процесу з певними поправками можна перенести на інший процес, для якого потрібно зробити прогноз.

Формалізовані методи поділяють на статистичний, екстраполяції і моделювання.

Статистичний метод ґрунтується на кількісних показниках, які дають можливість зробити висновок про темпи розвитку процесу в майбутньому. Сутність його полягає в отриманні і спеціалізованому обробленні прогнозних оцінок об'єкта через опитування висококваліфікованих фахівців (експертів) у певній сфері науки, техніки, виробництва.

Метод екстраполяції полягає в перенесенні встановленого характеру розвитку певної території чи процесу в майбутнє. Цей метод ефективний при короткостроковому прогнозуванні стосовно об'єкта, який тривалий час розвивався рівномірно без значних відхилень. Ґрунтується він на вивченні кількісних і якісних параметрів досліджуваного об'єкта за попередні роки з подальшим логічним продовженням, окресленням тенденцій його розвитку у прогнозованому періоді.

Метод моделювання полягає у побудові моделей, які розглядають з урахуванням імовірної або бажаної зміни прогнозованого явища на певний період, користуючись прямими або

опосередкованими даними про масштаби та напрями змін. При побудові прогнозних моделей необхідно виявити фактори, від яких суттєво залежить прогноз; з'ясувати їх співвідношення з прогнозованим явищем; розробити алгоритм і програми моделювання змін довкілля під дією певних факторів.

Метод економічного прогнозування (економічний аналіз) полягає в тому, що який небудь економічний процес або явище, що мають місце на підприємстві, розчленовуються на частини, після чого виявляється вплив і взаємозв'язок цих частин на хід і розвиток процесу, а також один на одного. За допомогою аналізу можна розкрити сутність такого процесу, а також визначити закономірності його зміни в майбутньому, всебічно оцінити шляхи досягнення поставлених цілей. Оскільки економічний аналіз – це невід'ємна частина і один з елементів логіки прогнозування, він повинен здійснюватися на макро-, мезо- і мікрорівнях. Використовується при плануванні виробництва на підприємстві.

Балансовий метод. Даний метод заснований на розробці балансів, які являють собою систему показників, де перша частина, що характеризує ресурси за джерелами їх надходження, дорівнює другий, що відображає розподіл їх по всіх напрямках витрат.

За допомогою балансового методу втілюється в життя принцип пропорційності і збалансованості, який застосовується при розробці прогнозів. Його суть полягає в ув'язці потреб підприємства в різних видах сировинних, матеріальних, фінансових і трудових ресурсах з можливостями виробництва продукту і джерелами ресурсів. Таким чином, система балансів, яку використовують у прогнозуванні, включає: фінансові, матеріальні та трудові баланси. У кожному з даних груп входить ще ряд балансів.

Нормативний метод – один з основних методів прогнозування. Його сутність полягає в техніко-економічних обґрунтуваннях прогнозів з використанням нормативів і норм. Останні застосовуються при розрахунку потреби в ресурсах, а також показників їх використання.

Програмно-цільовий метод (ПЦМ). У порівнянні з іншими методами даний метод є порівняно новим і недостатньо розробленим. Він почав широко застосовуватися тільки в останні роки. ПЦМ тісно пов'язаний з уже розглянутими методами і передбачає розробку прогнозу починаючи з оцінки підсумкових потреб на підставі цілей розвитку підприємства при подальшому визначенні та пошуку ефективних засобів і шляхів їх досягнення, а також ресурсного забезпечення.

Суть ПЦМ полягає у визначенні основних цілей розвитку підприємства, розробки взаємопов'язаних заходів з їх досягнення в заздалегідь визначені терміни при збалансованому забезпеченні ресурсами, а також з урахуванням ефективного їх використання.

Окрім прогнозування, ПМЦ застосовується при створенні комплексних цільових програм, які є документом, де відображені мета і комплекс виробничих, організаційно-господарських,

соціальних та інших заходів і завдань, пов'язаних за виконавцям, строків здійснення і ресурсам.

При прогнозуванні оцінки впливів на довкілля в даному звіті використовувався метод математичного моделювання, за допомогою якого можливо кількісно оцінити величину значень та відносну участь різноманітних впливів.

Прогнозна проектна оцінка впливу на довкілля визначалася як сума прогнозової фонової оцінки і оцінки впливу планованої діяльності.

Розрахунок викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря здійснювався за методиками, допущеними до використання в Україні.

Кількісна оцінка впливу на атмосферне повітря виконана за нормативами діючого законодавства в сфері охорони навколишнього природного середовища, а саме за значеннями гранично-допустимих концентрацій (ГДК) в атмосферному повітрі житлової забудови, а також нормативами гранично допустимих викидів, встановлених Наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України № 309 від 27.06.2006 р. та наказом Мінприроди України від 13.10.2009 р. № 540.

Автоматизовані розрахунки забруднення атмосфери проведені за програмою «ЕОЛ+» версія 5.3.8. Розрахункові модулі системи реалізують «Методику розрахунку концентрацій в атмосферному повітрі шкідливих речовин, що містяться у викидах підприємств ОНД-86». Дана програма призначена для оцінки впливу викидів забруднюючих речовин проєктованих і діючих підприємств на забруднення приземного шару атмосфери.

При прогнозуванні фізичного впливу планованої діяльності на навколишнє середовище використані діючі на території України методики розрахунку та нормативні документи, що встановлюють гранично допустимі рівні впливу (ДБН В.1.1-31:2013 «Захист територій, будинків і споруд від шуму», ДСН 3.3.6.039-99 «Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації»).

Оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення виконана відповідно до Методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України. №184 від 13.04.2007 р.

В процесі написання Звіту, були залучені профільні спеціалісти для обстеження території планованої діяльності та виявлення локалітетів рідкісних видів флори і фауни, проведено вишукувальні роботи для дослідження ґрунтового покриву, надана гідрогеологічна характеристика території планованої діяльності. За результатами цих робіт отримано звіти «Виявлення локалітетів рідкісних і зникаючих видів флори та фауни, а також рослинних угруповань, природних оселищ і середовищ існування та запровадження заходів щодо їх збереження на території планованої діяльності СГВК «Блиствівський», «Оцінка впливу господарської діяльності на ґрунтовий покрив, окремих лісових кварталів, виділів у СГВК

«Блистівський», «Оцінка впливу господарської діяльності на гідрологічні об'єкти, в межах ділянок планованої діяльності у СГВК «Блистівський».

Усі прогнози мають ймовірнісний характер і ґрунтуються на даних про стан довкілля на певний момент часу і в минулому. Для прогнозування впливу на довкілля планованої діяльності проведено детальний аналіз стану компонентів навколишнього середовища території СГВК «Блистівський» і території, яка може зазнати впливу планованої діяльності. З цією метою виконано ряд аналітичних, розрахункових, експертних та експериментальних досліджень та використані дані уповноважених установ.

7 ОПИС ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАХОДІВ, СПРЯМОВАНИХ НА ЗАПОБІГАННЯ, ВІДВЕРНЕННЯ, УНИКНЕННЯ, ЗМЕНШЕННЯ, УСУНЕННЯ ЗНАЧНОГО НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ (ЗА МОЖЛИВОСТІ) КОМПЕНСАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ

Рубки головного користування плануються у відповідності до Лісового кодексу та чинних нормативно-законодавчих актів України, що регламентують ведення рубок.

З метою забезпечення нормативного стану навколишнього природного середовища та його безпеки під час рубок та приведення території в екологічно безпечний стан після завершення робіт передбачено комплекс конструктивних, технологічних та організаційних рішень з метою запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля. До них належать:

Заходи, спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на ґрунти

Відповідно до вимог Правил рубок головного користування затверджених наказом Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 № 364 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.01.2010 за № 85/17380 СГВК «Блиствівський» під час провадження планованої діяльності будуть проводитись наступні заходи, пов'язані із збереженням ґрунтів:

- під час заготівлі деревини застосовуватимуться технології, машини і механізми, що забезпечують найменше пошкодження ґрунтів;

- з метою збереження ґрунтів, їх водно-фізичних властивостей, запобігання ерозійним процесам на зрубках під час заготівлі деревини застосовуватимуться технології, машини і механізми, що забезпечують найменше пошкодження ґрунтів;

- у разі застосування канатних установок прокладання трас буде здійснюватися під кутом 10-20 градусів до основного напрямку силу з метою запобігання появі і розвитку ерозійних процесів;

- у разі загрози виникнення ерозійних процесів місця проїзду агрегатних лісових машин укладатимуться порубковими рештками (до порубкових решток належать сучки, гілля, верхівки дерев, інші відходи, не віднесені до ліквіду з крони);

- з метою запобігання ерозії ґрунтів та іншим негативним явищам після закінчення лісозаготівель приводять лісові ділянки будуть приводитися у стан, придатний для використання за призначенням, у разі потреби здійснюватимуться протиерозійні заходи (влаштування фашин і плетених загорож, земляних валів, водовідводів, вирівнювання заглиблень на волоках), а також проводитимуться очищення русел водотоків від порубкових решток, ремонтуватимуться пошкоджені під'їзні дороги;

- земляні вали і водовідводи на волоках розміщуватимуться через 40 метрів.

З метою створення сприятливих умов для запобігання ерозії ґрунту будуть проводитись заходи з очищення місць рубок. Згідно вимог постанови Кабінету Міністрів України від 23.05.2007 № 761 «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів» спеціальне використання лісових ресурсів буде проводитись способами, що не спричиняють ерозії ґрунту. У відповідності до вимог ЗУ «Про охорону земель», лісгосп:

- проводитиме на земельних ділянках господарську діяльність способами, які не завдаватимуть шкідливого впливу на стан земель;
- сприятиме систематичному проведенню вишукувальних, обстежувальних, розвідувальних робіт за станом земель;
- своєчасно інформуватиме відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування щодо стану, деградації та забруднення земельних ділянок;
- забезпечуватиме додержання встановленого законодавством України режиму використання земель, що підлягають особливій охороні;
- забезпечуватиме використання земельних ділянок за цільовим призначенням та дотримуватиметься встановлених обмежень (обтяжень) на земельну ділянку;
- забезпечуватиме захист земель від ерозії, виснаження, забруднення, засмічення, засолення, осолонцювання, підкислення, перезволоження, підтоплення, заростання бур'янами, чагарниками і дрібноліссям;
- уживатиме заходів щодо запобігання негативному і еконебезпечному впливу на земельні ділянки та ліквідації наслідків цього впливу;
- з метою своєчасного виявлення змін стану земель, їх оцінки, відвернення та ліквідації наслідків негативних процесів буде вестись моніторинг ґрунтів.

Під час проведення планової діяльності, заплановані наступні пом'якшувальні заходи щодо розливів паливно-мастильних матеріалів у воду та на ґрунтовий покрив:

- зберігання паливно-мастильних матеріалів у спеціальних ящиках, заправлення бензопил у спеціально визначених місцях, на непроникному покритті (наприклад, товстому поліетилені), що унеможливить потрапляння пального або мастила до ґрунту;
- систематичний технічний огляд техніки, що працює в лісі на предмет виявлення протікань мастила та пального;
- забезпечення водіїв лісовозної та трелювальної техніки переносними абсорбуючими засобами (мішечки з тирсою);
- проведення невідкладної ліквідації наслідків протікання мастила або пального (у випадку такого протікання) шляхом збирання з ґрунту за допомогою абсорбенту (тирси) з наступним вивезенням використаної у такий спосіб тирси з лісової території на подвір'я лісгосподарського підприємства або його підрозділу та її наступної утилізації в екологічно

безпечний спосіб.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на об'єкти рослинного світу

Відповідно до вимог наказу Правил рубок головного користування (наказ Держлісгоспу України від 23.12.2009 № 364, зареєстрований в Мін'юсті України 26.01.2010 № 85/17380) лісгосп під час заготівлі деревини не буде рубати та пошкоджувати дерева і чагарники, занесені до Червоної книги України, насінники, плюсові та інші дерева, що мають виняткове значення для збереження біорізноманіття.

Комплекс лісосічних робіт, включаючи підготовку лісосік до рубки, буде проводитись способами, які виключають або обмежують негативний вплив на стан лісів та їх відтворення.

Рубки проводитимуться із застосуванням технологій, які забезпечують збереження дерев і підросту, що залишаються.

Переміщення лісозаготівельної та допоміжної техніки здійснюватиметься відповідно до технологічних карт за наміченими маршрутами і підготовленими волоками з урахуванням збереження життєздатного підросту.

Лісосіки з наявністю життєздатного підросту, який забезпечує лісовідновлення, та лісосіки, що проектується для паросткового поновлення будуть розроблятися переважно з 1 жовтня по 1 квітня.

З метою створення сприятливих умов для відновлення лісу та забезпечення належного санітарного стану будуть проводитись заходи з очищення місць рубок.

Очищення лісосік проводитиметься з обов'язковим запобіганням пошкодженню на лісосіці дерев, які не підлягають вирубуванню, та підросту, що підлягає збереженню.

Під час проведення рубок буде забезпечуватись збереження життєздатного підросту господарсько цінних порід. Після закінчення лісосічних робіт і очищення місць рубок збережений підріст буде взято на облік. Зруби, не забезпечені природним поновленням господарсько цінних порід дерев будуть своєчасно закультивовані.

При веденні планованої діяльності СГВК «Блистівський» буде вживати заходів щодо захисту земель, зайнятих об'єктами рослинного світу, від висушення, ущільнення, засмічення, забруднення промисловими і побутовими відходами і стоками, хімічними речовинами та від іншого несприятливого впливу.

При виявленні безпосередньо на території планованої діяльності (лісосіках) об'єктів рослинного світу, занесених до Червоної книги України та Зеленої книги України, підприємство забезпечить їх охорону та відтворення відповідно до вимог чинного законодавства, в тому числі вимог Закону України «Про Червону книгу України», «Положення про Зеленої книгу України».

Відповідно до Наказу Міністерства екології та природних ресурсів № 557 від 29.12.2016

року «Про додаткові заходи щодо збереження рідкісних та зникаючих видів тварин і рослин» створити охоронні ділянки у місцезростаннях раритетних видів, їх популяцій та території навколо них шириною 50 метрів.

Під час польових маршрутів протягом літнього періоду 2023 року на ділянках, де заплановано рубки головного користування не виявлено рідкісних видів рослин, а також реліктових, регіонально рідкісних, занесених до Червоної книги України і Резолюції 6 Бернської конвенції.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на об'єкти тваринного світу

У межах планової діяльності місць гніздування та масового розмноження раритетних видів фауни не виявлено.

Під час провадження планованої діяльності, у відповідності до вимог до ЗУ «Про тваринний світ» буде забезпечено:

- збереження умов існування видового і популяційного різноманіття тваринного світу в стані природної волі;
- недопустимість погіршення середовища існування, шляхів міграції та умов розмноження диких тварин;
- збереження цілісності природних угруповань диких тварин;
- запобігання загибелі тварин під час здійснення лісогосподарських, лісозаготівельних та інших робіт;
- надання допомоги тваринам у разі захворювання, загрози їх загибелі під час стихійного лиха і внаслідок надзвичайних екологічних ситуацій;
- охорону середовища існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин
- недоторканість ділянок, що становлять особливу цінність для збереження тваринного світу;
- розроблення і здійснення заходів, які будуть забезпечувати збереження шляхів міграції тварин;

У період масового розмноження диких тварин, з 1 квітня до 15 червня буде заборонено проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на атмосферне повітря

Під час провадження планованої діяльності підприємство:

- вживатиме заходи щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів;
- здійснюватиме контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що

викидаються в атмосферне повітря, і рівнями фізичного впливу та вестиме їх постійний облік;

- забезпечить здійснення інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин стаціонарних і пересувних джерел та ефективності роботи газоочисних установок;

- не допускати експлуатацію транспортних та інших пересувних засобів та установок, у викидах та скидах яких вміст забруднюючих речовин перевищує встановлені нормативи.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на здоров'я населення

При здійсненні планованої діяльності у відповідності до вимог ст. 24 ЗУ «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» з метою відвернення і зменшення шкідливого впливу на здоров'я населення шуму, неіонізуючих випромінювань та інших фізичних факторів будуть:

- здійснюватись відповідні організаційні, господарські, технічні, технологічні та інші заходи щодо попередження утворення та зниження шуму до рівнів, установлених санітарними нормами;

- вживатись заходи щодо недопущення впродовж доби перевищень рівнів шуму, встановлених санітарними нормами.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на водні ресурси

Відповідно до вимог Правил рубок головного користування (наказ Держлісгоспу України від 23.12.2009 № 364, зареєстрований в Мін'юсті 26.01.2010 № 85/17380) під час здійснення планованої діяльності заборонено прокладення трелювальних волоків буде здійснюватися на відстані більше ніж 20 метрів від постійних водотоків, у місцях витоків річок та навколо них.

Для попередження негативного впливу рубок під час провадження планованої діяльності:

- забороняється прокладення трелювальних волоків на відстані ближче ніж 20 метрів від постійних водотоків, у місцях витоків річок та навколо них;

- у деревостанах, що віднесені до захисних смуг лісів уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів рубок будуть призначатися лише вузьколісосічні рубки;

- протягом року будуть проводитись роботи з очищення русел водотоків та водних об'єктів від порубкових решток;

- протягом року будуть проводитись роботи з очищення прибережних захисних смуг водних об'єктів від повалених дерев та порубкових решток.

Роботи із заготівлі деревини будуть проведені способами, що не спричиняють негативного впливу на стан водойм.

У відповідності до ст. 54 Водного кодексу України транспортування деревини лісосплавом по водних об'єктах не використовуватиметься.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного впливу шуму

Відповідно до вимог ДБН В.1.1-31:2013 «Захист території, будинків і споруд від шуму» з метою зниження рівнів шуму джерел до допустимих величин під час планованої діяльності будуть передбачені наступні заходи:

- раціональне розміщення технологічного обладнання і робочих місць;
- застосування організаційно-технічних заходів, які передбачають застосування малOSHумного технологічного обладнання і малOSHумних технологічних процесів, оснащення машин і механізмів засобами дистанційного управління і автоматичного контролю, змінення способів обробки і транспортування матеріалів тощо.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного впливу на об'єкти природно-заповідного фонду

Відповідно до вимог ЗУ «Про природно-заповідний фонд України» та відповідно до вимог «Правил рубок головного користування» (наказ Держлісгоспу України від 23.12.2009 № 364, зареєстрований в Мін'юсті України 26.01.2010 № 85/17380) планова діяльність на землях природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного або історико-культурного призначення заборонено.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного впливу на об'єкти Смарагдової мережі

Відповідно до законопроекту «Про території Смарагдової мережі» власники землі та землекористувачі, які внаслідок дії заборон чи обмежень їхньої діяльності, що встановлені для збереження територій Смарагдової мережі, зазнають збитків, мають право на їх відшкодування.

Відшкодування збитків надається за рахунок коштів Державного, Автономної Республіки Крим та місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища, інших джерел, не заборонених законодавством.

Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам визначається Кабінетом Міністрів України.

Компенсаційні заходи

Компенсаційними заходами, які будуть проведені СГВК «Блиствський» є заходи, пов'язані з відновленням лісу.

Відповідно до вимог Правил рубок головного користування (наказ Держлісгоспу України від 23.12.2009 № 364, зареєстрований в Мін'юсті України 26.01.2010 № 85/17380) спосіб відновлення лісу на лісосіці, а у разі потреби на окремій її частині буде визначено під час

підготовки лісосіки до рубки з урахуванням лісорослинних умов та біологічних особливостей деревних порід. Спосіб лісовідновлення може бути також змінений під час огляду місць рубок.

Відповідно до статті 79, 80, 82 Лісового кодексу України лісгосп забезпечить проведення заходів щодо відтворення лісів з метою:

- досягнення оптимальної лісистості шляхом створення в максимально короткі строки нових насаджень найбільш економічно та екологічно доцільними способами і технологіями;
- підвищення водоохоронних, ґрунтозахисних, санітарно-гігієнічних, інших корисних властивостей лісів і захисних лісових насаджень;
- поліпшення якісного складу лісів, підвищення їх продуктивності та біологічної стійкості.

Зруби підлягають залісенню протягом не більше двох років. Лісові культури, що загинули, відновлюються в наступному році. Обсяги робіт щодо відновлення лісів визначатимуться на підставі матеріалів лісовпорядкування або спеціального обстеження з урахуванням фактичних змін у лісовому фонді України та стану земель, що підлягають залісенню.

Відновлення лісів проводитимуться способами, що забезпечують створення високопродуктивних лісів з господарсько цінних деревних і чагарникових порід.

У відповідності до вимог статті 23, 24 ЗУ «Про рослинний світ» СГВК «Блистівський» сприятиме відтворенню природних рослинних ресурсів шляхом:

- сприяння природному відновленню рослинного покриву;
- штучного поновлення природних рослинних ресурсів;
- запобігання небажаним змінам природних рослинних угруповань та негативному впливу на них господарської діяльності;
- зупинення (тимчасово) господарської діяльності з метою створення умов для відновлення деградованих природних рослинних угруповань.

Роботи, пов'язані з відтворенням природних рослинних ресурсів, будуть здійснюватися способами, що забезпечують їх відтворення в найкоротші терміни та не суперечать чинному законодавству і не завдають шкоди здоров'ю людини та довкіллю, що в свою чергу дозволяє вести максимально ефективне господарювання, і є показником раціонального ведення в комплексі всіх заходів.

У відповідності до вимог Правил відтворення лісів (постанова КМ України від 01.03.2007 № 303) відтворення лісів буде здійснюватися з урахуванням екологічних, соціально-економічних та природно-кліматичних умов регіону з відповідним цільовим вирощуванням. Відтворення лісів здійснюватиметься на лісотипологічній основі відповідно до потенційних лісорослинних умов.

Проектування об'єктів, на яких передбачається відтворення лісів буде проводитися на основі актів огляду місць рубок, матеріалів обстеження ділянок лісокультурного фонду з

урахуванням наукових рекомендацій та передового досвіду.

Відповідно до вимог Податкового кодексу України підприємство під час провадження планованої діяльності матиме податкові зобов'язання з рентної плати: за спеціальне використання лісових ресурсів.

У разі порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища СГВК «Блиствський» будуть негайно вжиті заходи щодо усунення відповідних порушень та компенсовано в установленому порядку шкоду, заподіяну довкіллю або здоров'ю і майну громадян, в повному обсязі.

Заходи протипожежної безпеки

Заходи з пожежної безпеки плануються відповідно до «Правил пожежної безпеки в Україні». Для дотримання норм пожежної безпеки при здійсненні лісозаготівельних робіт передбачається:

- устаткування будівель і споруд, а також місць тимчасового зберігання ПММ, необхідними засобами, протипожежним інвентарем;
- забезпечення на території суворого протипожежного режиму (обладнати місця куріння);
- розміщення автотранспорту на майданчиках відкритого зберігання розставляється відповідно до «Норм для підприємства з обслуговування автомобілів»;
- забезпечення навчання і регулярну перевірку знань правил протипожежної безпеки та їх суворе дотримання усіма працівниками.

Протипожежний захист забезпечується силами робітників, первинними засобами пожежогасіння.

Первинні засоби пожежогасіння (вогнегасники, ємності з піском, багри, відра, лопати та ін.) повинні бути розташовані на видному місці, підходи до яких повинні бути завжди вільними.

Усі працюючі, які безпосередньо беруть участь у роботі, повинні бути проінструктовані щодо ліквідації пожеж.

Коротка характеристика ряду заходів, які передбачають запобігання, зменшення, уникнення, відвернення потенційно-можливого негативного впливу на фактори довкілля з включеними потенційно-негативними впливами, представлено в таблиці 7.1.

Таблиця 7.1 – Ряд заходів які передбачають запобігання негативного впливу на довкілля

Фактор довкілля	Потенційні негативні впливи	Опис передбачених заходів на запобігання негативного впливу
1	2	3
<i>Лісозаготівля</i>		
<i>Ґрунти</i>	В результаті пошкодження ґрунтів, збільшується небезпека появи ерозії	Призупиняти роботи під час перезволоження верхнього шару ґрунту; розміщувати навантажувальні площадки в легкодоступних місцях

Фактор довкілля	Потенційні негативні впливи	Опис передбачених заходів на запобігання негативного впливу
1	2	3
	Влаштування волоків на схилах призводить до зсувів ґрунту	Використовувати природозберігаючі технології й техніку, мінімізувати кількість волоків. Укріплювати трельовальні волокни порубковими рештками
	Ущільнення ґрунтів, зміна структури, зниження їхньої водопроникності та водоутримуючої здатності	Залишати порубкові рештки для перегнивання на лісосіці
	Внаслідок великої кількості порубкових решток підвищується пожежна небезпека	Спалювання порубкових решток проводити під час пожежобезпечного періоду та з дотриманням всіх правил протипожежної безпеки
Ґрунти	Забруднення ґрунту нафтопродуктами та відходами	Забезпечувати безпечне використання й зберігання ПММ для запобігання можливого забруднення ґрунту. Влаштувати місце заправки бензопил або використовувати гумові коврики. На верхніх складах, пунктах заправки ПММ, місцях заправки техніки у лісі, повинен знаходитись готовий до використання абсорбент (мішечок із сухою тирсою). Тверді відходи (шини, пляшки, промаслене ганчір'я, сміття тощо) повинні вивозитись з лісу та утилізуватись.
Рослинність	Знижується біорізноманіття лісових видів	Виявляти і заносити до технологічних карт місця зростання рідкісних і зникаючих рослинних видів, що зустрічаються на ділянці
	Зменшення кількості підросту в результаті проведення лісгосподарських заходів	Вибирати метод та сезон проведення рубки, що гарантує збереження благонадійного підросту господарськоцінних порід для лісовідновлення природнім шляхом
Фауна	Руйнування середовища існування, порушення спокою тварин внаслідок проведення рубок. Присутність машин і людей при лісозаготівлі порушують спокій тварин	Виявляти і заносити до технологічних карт місця зростання рідкісних і зникаючих видів, що зустрічаються на ділянці, планувати та виконувати заходи з їх охорони
Водний режим території	Водоутримуюча здатність ґрунтів знижується на зрубках, що призводить до збільшення поверхневого стоку. Забруднення вод нафтопродуктами, відходами негативно впливає на живі організми водоймищ	Зберігати лісову рослинність у буферній зоні на берегах водоймищ. Забезпечувати безпечне використання й зберігання хімікатів, ПММ для запобігання можливого забруднення вод.
Лісовідновлення		
Ґрунти	Ґрунтова ерозія після підготовки ґрунту на ділянках	Відновлювати лісовий покрив якомога швидше. Не проводити суцільну підготовку ґрунту на крутих схилах, нестабільних або ерозійно-небезпечних ґрунтах
	При використанні машин і механізмів можливе ущільнення та забруднення паливномастильними матеріалами	Використовувати природозберігаючі технології та техніку або виконувати роботи вручну. Забезпечувати безпечне використання й зберігання ПММ

8 ОПИС ОЧІКУВАНОГО ЗНАЧНОГО НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ДІЯЛЬНОСТІ НА ДОВКІЛЛЯ

Як показують результати проведеної оцінки впливу на довкілля, значного негативного впливу в результаті провадження діяльності при дотриманні технічних і технологічних нормативів, нормативно-правових документів не очікується.

Комплекс технологічних, технічних, організаційних рішень, забезпечує надійну безаварійну роботу технологічних об'єктів на лісосіках. Проектні рішення забезпечують високий ступінь надійності функціонування технологічних споруд.

Ризики збитків від надзвичайних ситуацій (далі НС) природного характеру – середні. Види НС: геологічні, медико-біологічні та метеорологічні. До основних ризиків ведення планованої діяльності, які несуть потенційну небезпеку виникнення надзвичайних ситуацій відносяться лісові пожежі. Протипожежне впорядкування включає комплекс правових, організаційних технічних, лісогосподарських та інших заходів, направлених на попередження виникнення пожеж, обмеження їх розповсюдження, зниження пожежної безпеки в лісі, підвищення пожежестійкості деревостанів, своєчасне виявлення пожеж та їх гасіння. Заходи з охорони лісів від пожеж запроектовані з врахуванням економічних, біологічних і екологічних особливостей лісового фонду.

Згідно з статистичними даними інтегральний показник природно-техногенної небезпеки Чернігівської області – помірний (0,281). А отже, значного негативного впливу діяльності на довкілля при надзвичайних ситуаціях не прогнозується.

Вплив експлуатаційних чинників на виникнення аварійних ситуацій має випадковий характер, локальний по розміщенню об'єктів, короткочасний і попереджається, насамперед, суворим регламентом технологічного процесу в рамках проектного режиму; організацією надійного контролю за технічним станом устаткування.

На об'єкті можуть мати місце природні зсуви та просідання земної поверхні, інтенсивні опади, антропогенні помилки при проектуванні, техобслуговуванні, експлуатації технічного обладнання та зловмисні пошкодження.

Необхідно відзначити, що рубки проводяться на достатній відстані від населених пунктів і в разі виникнення надзвичайної ситуації вона не матиме негативного впливу на прилеглі території та населення.

З метою уникнення значного негативного впливу планованої діяльності на довкілля та виникнення надзвичайних ситуацій та аварій на підприємстві передбачено:

- забезпечення виконання заходів у сфері цивільного захисту;
- забезпечення працівників засобами колективного та індивідуального захисту;
- розміщення інформації про заходи безпеки та відповідну поведінку у разі

виникнення аварії;

- організації та здійснення під час виникнення надзвичайних ситуацій евакуаційних заходів щодо працівників та майна;
- створення формувань цивільного захисту та необхідну для їх функціонування матеріально-технічну базу;
- створення диспетчерської служби, необхідної для забезпечення безпеки об'єкта;
- проведення оцінки ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на об'єкті та здійснення заходів щодо неперевищення прийнятних рівнів таких ризиків;
- здійснення навчання працівників з питань цивільного захисту, у тому числі правилам техногенної та пожежної безпеки;
- проведення тренувань і навчання з питань цивільного захисту;
- забезпечення безперешкодного доступу посадових осіб органів державного нагляду, працівників аварійно-рятувальних служб, з якими укладені угоди про аварійно-рятувальне обслуговування для проведення обстежень на відповідність протиаварійних заходів планам локалізації і ліквідації наслідків аварій на об'єкті, сил цивільною захисту – для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- забезпечення дотримання вимог законодавства щодо створення, зберігання, утримання, використання та реконструкції захисних споруд цивільного захисту;
- здійснення обліку захисних споруд цивільного захисту, які перебувають на балансі (утриманні);
- створення матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- розроблення заходів щодо забезпечення пожежної безпеки;
- розроблення і затвердження інструкцій та видання наказів з питань пожежної безпеки, здійснення постійного контролю за їх виконанням;
- забезпечення виконання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, а також виконання вимог приписів, постанов та розпоряджень центрального органу виконавчої влади, який здійснює державний нагляд у сферах техногенної та пожежної безпеки;
- утримання у справному стані засобів цивільного та протипожежного захисту, недопущення їх використання не за призначенням;
- здійснення запланованих заходів щодо впровадження автоматичних засобів виявлення та і гасіння пожеж і використання для цієї мети виробничої автоматики;
- своєчасне інформування відповідних органів та підрозділів цивільного захисту про несправність протипожежної техніки, систем протипожежного захисту, водопостачання, а також про закриття доріг і проїздів на відповідній території.

Відповідно до статті 25 Закону України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» з метою захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на підприємстві буде передбачено:

- планування і здійснення необхідних заходів для захисту працівників підприємства, об'єктів господарювання та довкілля від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- підтримання у готовності до застосування сил і засобів із запобігання виникненню та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- створення та підтримання матеріальних резервів для попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- забезпечення своєчасного оповіщення працівників підприємства про загрозу виникнення або про виникнення надзвичайної ситуації техногенного та природного характеру.

Заходи запобігання чи пом'якшення впливу на довкілля та заходи реагування при виникненні аварійних забруднень атмосферного повітря

Відповідно до вимог Закону України «Про охорону атмосферного повітря» на підприємстві розроблені спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а також вживатимуться заходи для ліквідації причин, наслідків забруднення атмосферного повітря.

У разі виникнення надзвичайної ситуації (виявлення в атмосферному повітрі однієї або кількох речовин, кількість яких перевищує їх максимальні разові ГДК, спричиненого аварією, катастрофою, стихійним лихом, що створило загрозу здоров'ю населення, призвело або може призвести до матеріальних втрат) підприємством негайно буде передана інформація про це органам виконавчої влади або органам місцевого самоврядування разом з пропозиціями про вжиття необхідних заходів для ліквідації наслідків аварії, катастрофи, стихійного лиха, у відповідності до вимог Порядку організації та проведення моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.03.1999 р. № 343.

Заходи запобігання чи пом'якшення впливу на довкілля та заходи реагування при виникненні аварійних забруднень земель

Відповідно до вимог Закону України «Про охорону земель» підприємство своєчасно інформуватиме відповідні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування про стан, деградацію та забруднення земельних ділянок.

У разі можливого забруднення земель небезпечними відходами, у тому числі аварійними, викидами від стаціонарних і пересувних джерел за рішенням місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування будуть проведені постійні або періодичні обстеження хімічного

складу ґрунтів з метою виявлення та визначення їх негативного впливу на здоров'я людини, а також окремих видів природних ресурсів і довкілля в цілому.

У разі наявності в СГВК «Блиствський» об'єктивної інформації про виникнення або загрозу виникнення надзвичайної ситуації техногенного або природного характеру підприємство зобов'язується надати її Мінприроди, ДСНС та її територіальним органам та обласній держадміністрації у відповідності до вимог пункту 19 Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля» від 30.03.1998 р. № 391.

Заходи реагування при виникненні надзвичайної екологічної ситуації

Надзвичайна екологічна ситуація – надзвичайна ситуація, при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави.

У разі оголошення на території планованої діяльності зони надзвичайної екологічної ситуації підприємство зобов'язується:

- неухильно дотримуватись встановленого правового режиму зони надзвичайної екологічної ситуації;
- проводити мобілізацію ресурсів та зміну режиму роботи підприємства з метою проведення аварійно-рятувальних та відновлювальних робіт;
- вжити заходів щодо нормалізації екологічного стану на території планованої діяльності.

Заходи реагування на аварійні ситуації спричинені сейсмічними чинниками

Оцінювання можливості виникнення аварійної ситуації на території планованої діяльності внаслідок дії сейсмічного чинника можливе порівнянням бальності виникнення землетрусу в цій місцевості і ступеня руйнування обладнання при даній інтенсивності за шкалою М8К-64, яка аналогічна шкалі Ріхтера, але супроводжується описом можливих наслідків для кожного балу. На території планованої діяльності відзначається бал сейсмічної інтенсивності на рівні 5 за шкалою М8К-64.

Землетрус характеризується необхідністю пошуку постраждалих, забезпечення доступу рятувальників і рятування людей, надання першої невідкладної медичної допомоги тощо.

Складність проведення рятувальних робіт обумовлена великою кількістю постраждалих людей, які опинилися в завалах, необхідністю виконання складних інженерних робіт та загрозою подальшого руйнування.

Особливі вимоги ставляться до безпечного ведення рятувальних робіт у зонах руйнувань.

У разі виникнення землетрусу підприємство зобов'язується:

- створити усі умови, організувати постійний контроль за виконанням рятувальниками належних заходів щодо їх безпеки, забезпечити своєчасне надання допомоги

постраждалим рятувальникам;

- встановити наявність постраждалих, їх кількість та, за можливості, стан; характер та межі зони руйнувань; можливість подальшого руйнування конструкцій; розміщення у зоні надзвичайної ситуації небезпечних об'єктів;

- встановити наявність небезпечних факторів (вогонь, підтоплення, витік газу, потрапляння води в завал, наявність обірваних електромереж під напругою тощо) та ступінь їх загрози;

- встановити наявність та стан шляхів транспортування постраждалих з небезпечної зони;

- спільно з підрозділами оперативно-рятувальної служби цивільного захисту проводити пошуково-рятувальні роботи, а саме: візуальне обстеження постраждалої території, опитування очевидців та врятованих постраждалих;

- провести прослуховування завалів; обстеження пошкоджених (зруйнованих) будівель та споруд.

З урахуванням ймовірності виникнення аварійних ситуацій, одним з ефективних методів мінімізації збитку від потенційних аварій є готовність до них розробка сценаріїв можливого розвитку при аварії і сценаріїв реагування на них. Основними заходами попередження можливих аварійних ситуацій є суворе виконання технологічної та виробничої дисципліни, виконання проектних рішень і оперативний контроль.

Керівництво підприємства в повній мірі має усвідомлювати свою відповідальність даної проблеми, і забезпечити безпеку діяльності, взаємодіючи з органами нагляду та інспекціями, що відповідають за екологічну безпеку і здоров'я місцевого населення і працюючого персоналу, дотримуватися всіх нормативних вимог до інженерно-екологічної безпеки ведення робіт на всіх етапах здійснюваної діяльності.

При використанні намічених Звітом заходів по охороні атмосферного повітря, водного середовища, рекультивації земель і виконанні правил безпеки, охорони надр забезпечується мінімальний вплив лісозаготівельних робіт на навколишнє середовище, запобігається деградація навколишнього середовища, забезпечується екологічно безпечна господарська діяльність, виключається загроза для життя та здоров'я місцевого населення.

Згідно з оцінкою ризиків для здоров'я людей та довкілля через можливість виникнення надзвичайних ситуацій, значного негативного впливу від провадження планованої діяльності на довкілля, зумовленою вразливістю до ризиків надзвичайних ситуацій не передбачається.

Заходи реагування при пожежах

Всі будівлі, споруди, приміщення лісгоспу повинні бути забезпечені первинними засобами пожегасіння.

Засоби пожежегасіння повинні розташовуватися так, щоб ними легко було скористатися у випадку пожежі. Забороняється заставляти доступ до засобів пожежегасіння і використовувати їх не за призначенням. Первинні засоби пожежегасіння розміщуються на території лісгоспу на пожежних щитах. Біля кожного пожежного щита обладнується пристрій звукової сигналізації для подавання сигналу пожежної тривоги. На пожежних щитах вказуються їх порядкові номери та номери телефонів для виклику пожежної команди.

Переносні вогнегасники розміщуються шляхом навішування на вертикальні конструкції на висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника, або встановлюються в пожежні шафи поруч з пожежними кранами або на підставки.

Вогнегасники слід розміщувати так, щоб вони були захищені від попадання прямих сонячних променів, безпосередньої дії опалювальних приладів та атмосферних опадів.

Експлуатація і технічне обслуговування вогнегасників здійснюються у відповідності з паспортами заводів-виготовлювачів, затвердженими у встановленому порядку регламентами технічного обслуговування. Контроль за технічним станом вогнегасників покладається на начальника служби пожежної безпеки лісгоспу.

Для контролю за постійною готовністю вогнегасників до дій і наявністю в них заряду, запірні арматура кожного вогнегасника незалежно від типу, повинна бути опломбована і мати бирку з датами зарядки та чергової перезарядки.

При виникненні пожежі перший хто її помітив повинен негайно повідомити керівництво лісгоспу та дзвонити 101 до управління ДСНС України в Чернігівській області.

Гасіння пожежі здійснюється :

1. До прибуття пожежного підрозділу ДСНС – представником лісгосподарського підприємства на території якого виникла пожежа.

2. Після прибуття пожежного підрозділу ДСНС – старшим оперативним начальником.

Директор лісгоспу узгоджує дії керівника гасіння пожежі, який залучає наявні засоби та застосовує доступні заходи для гасіння пожежі та евакуації людей.

Втручатися будь-кому в дії керівника гасіння пожежі забороняється.

9 ВИЗНАЧЕННЯ УСІХ ТРУДНОЩІВ (ТЕХНІЧНИХ НЕДОЛІКІВ, ВІДСУТНОСТІ ДОСТАТНІХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ АБО ЗНАНЬ), ВИЯВЛЕНИХ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ЗВІТУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Труднощів, виявлених у процесі підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля діяльності з використання лісових ресурсів в порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок СГВК «Блистівський», не виявлено.

10 УСІ ЗАУВАЖЕННЯ І ПРОПОЗИЦІЇ ГРОМАДСЬКОСТІ ДО ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ОБСЯГУ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА РІВНЯ ДЕТАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО ПІДЛЯГАЄ ВКЛЮЧЕННЮ ДО ЗВІТУ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

Повідомлення про планову діяльність №7495, що підлягає оцінці впливу на довкілля опубліковано у газетах «Про оцінку впливу на довкілля» № 17(184) від 19.04.2024 року та «GreenPost» №178 від 19.04.2024 року, а також на сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України.

У відповідності до п. 7 ст. 5 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» протягом 20 робочих днів з дня офіційного оприлюднення повідомлення про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, громадськість може надати уповноваженому територіальному органу зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня офіційного оприлюднення повідомлення про планову діяльність, стосовно спеціального використання лісових ресурсів в порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, зауважень і пропозицій від громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту, не надходило (лист Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України № 21/21-03/2147-24 від 13.05.2024 р. Додаток М).

Громадські слухання будуть проводитися у відповідності до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

11 СТИСЛИЙ ЗМІСТ ПРОГРАМ МОНІТОРИНГУ ТА КОНТРОЛЮ ЩОДО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ПІД ЧАС ПРОВАДЖЕННЯ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, А ТАКОЖ (ЗА ПОТРЕБИ) ПЛАНІВ ПІСЛЯПРОЕКТНОГО МОНІТОРИНГУ

Підприємства, установи і організації незалежно від їх підпорядкування і форм власності, діяльність яких призводить чи може призвести до погіршення стану довкілля, зобов'язані здійснювати екологічний контроль за виробничими процесами та станом промислових зон.

Згідно з проведеною оцінкою впливів на довкілля визначено, що під час провадження планованої діяльності на СГВК «Блиствський» очікується допустимий вплив на довкілля та здоров'я населення, зумовлений викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря, шумовим забрудненням та здійсненням операцій у сфері поводження з відходами. Значний негативний вплив на довкілля під час провадження планованої діяльності не передбачається.

Моніторинг в лісах СГВК «Блиствський» охоплює всі види діяльності і проводиться на різних рівнях. Індикатори моніторингу встановлені та охоплюють соціальні, економічні та екологічні аспекти.

Під час ведення лісового господарства слід вивчати і збирати інформацію, необхідну для моніторингу таких показників:

- після закінчення робіт здійснювати огляд місць заготівлі деревини, інших продуктів лісу та використання корисних властивостей лісів з метою виявлення повноти і правильності розробки лісосік, заготівлі другорядних лісових матеріалів, здійснення побічних лісових користувань, а також виявлення залишених недорубів, невивезеної деревини і другорядних лісових матеріалів (акт, складений за результатами огляду надавати до Міндовкілля);
- здійснювати облік заготовленої деревини та лісопродукції (надавати інформацію при здійсненні заходів державного нагляду (контролю) в сфері охорони навколишнього природного середовища);
- надавати щорічно в Міндовкілля квартално-видільний перелік ідентифікованих місць зростання та перебування видів тварин та рослин занесених до Червоної книги України на місці провадження планової діяльності.

Частота, інтенсивність та обсяги моніторингу залежать від інтенсивності та обсягів робіт, які здійснюються підприємством. Моніторинг охоплює період від одного дня (поточний моніторинг за виконанням денних норм виробітку, кількості заготовленої чи переробленої продукції) до одного року (моніторинг планових показників діяльності за рік).

12 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ

Сільськогосподарський виробничий кооператив «Блистівський» розташований в південній частині Новгород-Сіверського району Чернігівської області.

Планована діяльність – спеціальне використання лісових ресурсів в порядку проведення рубок головного користування. Заготівля деревини здійснюється в межах розрахункової лісосіки, фонду рубок головного користування на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка.

Площа Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блистівський» складає 1126,1 га.

Загальний експлуатаційний фонд по СГВК «Блистівський» на ревізійний період становить 26,92 тис. м³ стовбурного запасу на площі 81,8 га, в тому числі: захисні ліси – 0,53 тис. м³ на площі 2,4 га, експлуатаційні ліси – 26,39 тис. м³ на площі 79,4 га.

Щорічний обсяг рубок головного користування запроєктовано в експлуатаційних лісах, в об'ємі 1,39 тис. м³ ліквідної деревини на площі 4,6 га.

Проведення суцільних санітарних рубок у відповідності до Акту поточного лісопатологічного обстеження від 13 березня 2024 року на площі 41,8 га.

Розміщення рубок головного користування проведено з урахуванням наявного експлуатаційного фонду по лісництвах, стану насаджень і схеми існуючої дорожньої мережі.

При територіальному розміщенні лісосік дотримано встановлені правилами рубок ширина, довжина, площа, спосіб і термін примикання лісосік, напрямок рубки і кількість зарубів у кварталі, що відображено в технологічних схемах.

При провадженні планованої діяльності всі роботи по звалюванню лісу виконуються послідовно. Звалювання деревини, очищення дерев від гілок та розкряжування деревини виконують бензопилами. Трелювання деревини здійснюється тракторами, вивезення – спеціальним автотранспортом.

При реалізації прийнятого варіанту планованої діяльності оцінювався вплив на здоров'я населення, рослинний і тваринний світ, ґрунти, матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину. За результатами оцінки можливі наступні ймовірні впливи на довкілля:

здоров'я населення – допустимий вплив. Розрахунковий неканцерогенний ризик для здоров'я населення при впливі забруднюючих речовин, що викидаються джерелами викидів підприємства, є допустимим, ймовірність виникнення шкідливих ефектів у населення надзвичайно мала. Соціальний ризик оцінюється як «умовно прийнятий». Джерелами шуму є технологічне обладнання, а також автотранспорт. Розрахункові еквівалентні рівні шуму, підприємства складають 42,18 дБА, при одночасній роботі обладнання;

стан фауни, флори, біорізноманіття – місцевий негативний вплив на рослинний та тваринний світ, їх популяцій та міграції. Вирубки і дороги можуть перетинати шляхи міграції

тварин, віддаляючи місця їх знаходження від місць живлення і водопою, порушуючи екологічний баланс. Шуми під час лісозаготівельних робіт є фактором неспокою під час появи потомства у тварин. Тому, у весняний період знижуються шумові навантаження шляхом не проведення планованої діяльності в місцях гніздування і проживання диких тварин та біля них (на відтворюючих ділянках).

грунт – вплив планованої діяльності на ґрунт екологічно допустимий. Територія Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствський» має рівнинний рельєф, з переважанням льодовикових та водно-льодовикових ерозійно-аккумулятивних форм, достатньо густа річкова мережа, знаходження в зоні мішаних лісів, а також воднольодовикові піщано-суглинкові відклади. В межах території дослідження сформувались дерново-слабопідзолисті піщані та супіщані оглеєні ґрунти. Дерново-слабопідзолисті ґрунти сформувались під мішаними та сосновими лісами. Кисла реакція ґрунтового розчину, низький вміст гумусу, незначна кількість загальних і доступних рослинам форм елементів живлення свідчить про їх низьку природну родючість. У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів процесів його деградації, обумовлених проведенням лісгосподарських робіт. Шар лісової підстилки, розвинута підлісна рослинність захищають поверхню ґрунту від проявів ерозійних процесів.

вода – вплив планованої діяльності на водні ресурси незначний. Сільськогосподарський виробничий кооператив «Блиствський» розташований у басейні річки Десна.

На території господарства річка належить до типу рівнинних, паводкових з переважно атмосферним живленням.

Виконані гідрологічні розрахунки показали значну мінливість у показниках стоку різної забезпеченості та їх значну відмінність від середніх багаторічних показників. Планована господарська діяльність не буде чинити суттєвого впливу на гідроекологічний стан водних об'єктів при водності близький до середніх показників. При екстремальних значеннях показників норми можливі несприятливі явища такі як підтоплення територій, посилення ерозійних процесів або, навпаки, пересихання водотоків.

За результатами аналізів фізико-хімічних характеристик води річок значних порушень нормативів якості води не виявлено. В цілому гідроекологічний стан водних об'єктів відповідає їх масштабу та особливостям формування гідрологічного і гідрохімічного режимів у цю пору року. Проведення планової господарської діяльності істотно не вплине на фізико-хімічні характеристики води водних об'єктів.

атмосферне повітря – допустимий вплив. Виконані розрахунки розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі показали, що максимальні приземні концентрації забруднюючих речовин на межі нормативної санітарно-захисної зони підприємства та найближчій житловій забудові не перевищують ГДК, що відповідає санітарним та екологічним вимогам.

клімат та мікроклімат – змін мікроклімату в результаті планованої діяльності не очікується, оскільки в результаті експлуатації лісів відсутні значні виділення теплоти, інертних газів, вологи. Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, відсутні.

матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину – негативних впливів не передбачається. Планована діяльність здійснюється за межами об'єктів культурної спадщини та їх охоронних зон.

соціально-економічні умови – позитивний вплив. Здійснення планованої діяльності буде мати позитивний вплив на місцеву економіку через цілорічну роботу підприємства, зайнятість місцевого населення, податкових надходжень тощо.

Враховуючі результати оцінки впливу під час провадження планованої діяльності СГВК «Блистівський» передбачена програма моніторингу та контролю щодо впливу на довкілля та здоров'я населення, яка здійснюється з метою зниження шкідливого впливу робіт на навколишнє природне середовище, забезпечення безпечного ведення робіт та охорони надр через інформаційне забезпечення управління в області раціонального та комплексного використання лісових ресурсів, охорони навколишнього природного середовища та промислової безпеки робіт.

13 СПИСОК ПОСИЛАНЬ ІЗ ЗАЗНАЧЕННЯМ ПОСИЛАНЬ ДЖЕРЕЛ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ОПИСІВ ТА ОЦІНОК, ЩО МІСТЯТЬСЯ У ЗВІТІ З ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

1. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля» № 2059-19 від 23.05.2017 р.
2. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». Верховна Рада України; Закон від 25.06.1991 № 1264-12.
3. Закон України «Про охорону атмосферного повітря». Верховна Рада України; Закон від 16.10.1992 № 2707-XII.
4. Водний кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс від 06.06.1995 № 213/95-ВР.
5. Кодекс України Про надра. Верховна Рада України; Кодекс від 27.07.1994 № 132/94-ВР.
6. Земельний кодекс України. Верховна Рада України; Кодекс від 25.01.2001 № 2768-III.
7. Лісовий кодекс України. Верховна Рада України. Кодекс від 21.01.1994 р. № 3852-XII.
8. Закон України «Про природно-заповідний фонд України». Верховна Рада України; Закон від 16.06.1992 № 2456-12.
9. Закон України «Про тваринний світ». Верховна Рада України; Закон від 03.03.1993 № 3041-12.
10. Закон України «Про рослинний світ». Верховна Рада України; Закон від 09.04.1999 № 591-14.
11. Закон України «Про управління відходами».
12. Національний стандарт України. Настанова з розрахунку та проектування захисту від шуму сільбищних територій. ДСТУ-Н Б В.1.1-33:2013. – К.: Мінрегіонбуд України, 2014.
13. Наказ Міністерства охорони здоров'я України № 208 від 14.07.1997 р. «Про затвердження Норм радіаційної безпеки України».
14. Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки. Затверджено Законом України від 21 вересня 2000 року №1989-III.
15. Наказ Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій від 19.10.2004 р. №126 «Про затвердження правил пожежної безпеки в Україні».
16. Бондарчук В.Г. Геоморфологія України. К.: вид-во АН УРСР, 1949. – 832 с.
17. Геоботанічне районування Української РСР. К. Наукова думка. 1977 – 304 с.
18. ДБН В.1.4-1.01.-97 «Система норм і правил зниження рівня іонізуючих випромінювань природних радіонуклідів в будівництві. Регламентовані радіаційні параметри. Допустимі рівні».

19. Гірничий Закон України від 06.10.1999 р. № 1127-XIV: станом на 05.04.2015 // Верховна Рада України, 1999. – № 50. – с. 433.
20. Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2003 р. №962-IV // Верховна Рада України, 2003. – № 39. – с. 349.
21. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення від 24.02.1994 р. №4004-XII // Верховна Рада України, 1994. – № 27. – с. 218.
22. Закон України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання» від 14.01.1998 р. № 15/98-ВР // Верховна Рада України, 1998. – № 22. – с. 115.
23. Закон України «Про Червону книгу України» від 07.02.2002 р. № 3055-III // Верховна Рада України, 2002. – № 30. – с. 201.
24. Закон України «Про охорону культурної спадщини» від 08.06.2000 р. № 1805-III // Верховна Рада України, 2000. – № 39. – с. 333.
25. Закон України «Про охорону археологічної спадщини» від 18.03.2004 р. № 1626-IV // Верховна Рада України, 2004. – № 26. – с. 361.
26. Закон України «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» від 08.07.2011 р. № 3677-VI // Верховна Рада України, 2012. – № 17. – с. 155.
27. Закон України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» від 10.01.2002 р. № 2918-III // Верховна Рада України, 2002. – № 16. – с. 112.
28. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 р. № 3038-VI // Верховна Рада України, 2011. – № 34. – с. 343.
29. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Верховна Рада України, 1997. – № 24. – с. 170.
30. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12.2010 р. № 2818-VI // Верховна Рада України, 2011. – № 26. – с. 218.
31. Закон України «Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки» від 21.09.2000 р. № 1989-III // Верховна Рада України, 2000. – № 47. – с. 405.
32. Закон України «Про екологічну мережу України» від 24.06.2004 р. № 1864-IV // Верховна Рада України, 2004. – № 45. – ст. 502.
33. Закон України «Про мисливське господарство та полювання»
34. Наказ Міністерства транспорту України №420 від 08.12.1997 р. «Норми експлуатаційного пробігу автомобільних шин».
35. Наказ Міністерства внутрішніх справ №1417 від 30.12.2014 р. «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні».
36. Наказ Міністерства з питань житлово-комунального господарства України №259 від

30.07.2010 р. «Про затвердження Правил визначення норм надання послуг з вивезення побутових відходів».

37. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України №309 від 27.06.2006 р. «Нормативи граничнодопустимих викидів забруднюючих речовин із стаціонарних джерел».

38. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України № 91 від 05.03.2013 р. «Про затвердження Регламенту подання інформації про проведення рубок деревини у лісах».

39. Наказ Державного комітету лісового господарства України № 403 від 22.11.2010 р. «Про підвищення якості відведення лісосік».

40. Наказ Державного комітету лісового господарства України № 364 від 23.12.2009 р. «Про затвердження Правил рубок головного користування».

41. Наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України № 38 від 05.02.2007 р. «Про затвердження Інструкції про порядок погодження та затвердження розрахункових лісосік».

42. Наказ Державного комітету лісового господарства України № 278 від 27.12.2004 р. «Про затвердження Правил пожежної безпеки в лісах України».

43. Постанова КМУ №1070 від 10.12.2008 р. «Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів».

44. Постанова КМУ №118 від 18.02.2016 р. «Про затвердження Порядку подання декларації про відходи та її форми».

45. Постанова КМУ №989 від 13.12.2017 р. «Про затвердження Порядку проведення громадських слухань у процесі оцінки впливу на довкілля».

46. Постанова КМУ №1026 від 13.12.2017 р. «Порядок передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля».

47. Постанова КМУ №1286 від 29.08.2002 р. «Про затвердження Положення про Зелену книгу України».

48. Постанова КМУ №465 від 25.03.1999 р. «Правила охорони поверхневих вод від забруднення зворотними водами».

49. Постанова КМУ №2024 від 18.12.1998 р. «Правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів».

50. Постанова КМУ №1100 від 11.09.1996 р. «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується».

51. Постанова КМУ №1360 від 31.08.1998 р. «Про затвердження Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів».

52. Постанова КМУ № 724 від 12.05.2007 р. «Про затвердження Правил поліпшення

якісного складу лісів».

53. Постанова КМУ № 761 від 23.05.2007 р. «Про врегулювання питань щодо спеціального використання лісових ресурсів».

54. Постанова КМУ № 303 від 01.03.2007 р. «Про затвердження Правил відтворення лісів».

55. Постанова КМУ № 733 від 16.05.2007 р. «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок».

56. ДСН 3.3.6.039-99 Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації.

57. РД 52.04.52-85 «Методические указания. Регулирование выбросов при неблагоприятных метеорологических условиях». – Новосибирск, 1986 г.

58. ДСТУ 7941:2015 Якість ґрунту. Рекультивація земель. Загальні вимоги.

59. ДСанПіН 2.2.4-171-10 Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною.

60. Постанова КМУ № 761 від 23.05.2007 «Порядок спеціального використання лісових ресурсів»

61. Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці №119 від 13.07.2005 р. «Правила охорони праці для працівників лісового господарства та лісової промисловості».

62. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Чернігівській області у 2021 році – м. Чернігів, 2022 рік.

63. Звіт з науково-дослідної роботи по виявленню локалітетів рідкісних видів флори та фауни, занесених до «Червоної книги України»

64. Екологічний паспорт Чернігівської області 2022 р.

65. Библиук Н.І. Екологічна сумісність наявних технологій лісозаготівлі з природним середовищем: європейський досвід і українські реалії. / Лісівнича академія наук України: Наукові праці. – 2004, Випуск 3. – С.118-132.

66. Олійник В.С. Дискусійні питання лісової гідрології. / Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. – 2014. – Т.3 – С. 8-15.

67. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція).

68. Резолюція № 4 (1996) Постійного комітету Бернської конвенції «Про зникаючі природні середовища (оселища), що потребують спеціальних заходів для їх збереження».

69. Резолюція № 6 (1998) Постійного комітету Бернської конвенції «Про перелік видів, щодо потребують спеціальних заходів на їх збереження».

70. Національний каталог біотопів України. / За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В.А.

Онищенко, Я.Шеффера. – К., 2018. – 442 с. – Методологія картування біотопів – у додатках.

71. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської Конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. / А.Куземко, С.Садогурська, О.Василук. – К., 2017. – 124 с.

Список виконавців

Виконавець	Кваліфікація	Підпис
Прохоренко Аліна Василівна	Диплом магістра М18 №136677 Київський національний університет будівництва і архітектури Спеціальність Екологія Освітня програма Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування Професійна кваліфікація Еколог; Інженер-проектувальник	

Додатки

ДСНС України

**ЧЕРНІГІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР З ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЇ
(Чернігівський ЦГМ)**

вул. Гантелеймонівська, 12, м. Чернігів, 14017, тел./факс: (0462) 67-84-64, 67-71-45, 67-72-17 E-mail: pgdchernigiv@meteo.gov.ua
код ЄДРПОУ 14228824

18.03.2024 № 9925-06/09.2-34

На № 18.03/24-40 від 18.03.2024

ТОВ «НВП «АГРОПРОЕКТ Україна»

Метеорологічні характеристики і коефіцієнти, які визначають умови
розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі
Новгород-Сіверського району
(за даними репрезентативної метеостанції Семенівка)

Найменування характеристик	Величина
Коефіцієнт, який залежить від стратифікації атмосфери, Λ	180
Коефіцієнт рельєфу місцевості	1
Середня максимальна температура повітря найтеплішого місяця року, °C	26,8
Середня мінімальна температура повітря найхолоднішого місяця року, °C	-6,8
Середня за рік повторюваність напрямків вітру, %	
Північ	9
Північний схід	10
Схід	12
Південний схід	15
Південь	13
Південний захід	11
Захід	16
Північний захід	14
Швидкість вітру, повторюваністю 5% і більше, м/с	6-7
Середня швидкість вітру, м/с	2,6
Середня кількість опадів за рік, мм	584

Середня максимальна, мінімальна температури повітря та середня кількість опадів за період 2014-2023 рр.
Середня повторюваність та швидкість вітру за період 2012-2021 рр.

Руслан ОВСЕНКО

**Міністерство захисту довкілля
та природних ресурсів України**

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, Київ, 03035
Адреса для листування (окрім документів дозвільного характеру)
(044) 206-31-15 ел. пошта: info@meprr.gov.ua

**Витяг з офіційних реєстрів ЕкоСистеми
сформовано відповідно до статті 10 Закону України
“Про доступ до публічної інформації”**

на запит 01.05.2024

Величини фонових концентрацій забруднюючих речовин

Підприємство, для якого надається довідка

Повне найменування організації

"БЛИСТІВСЬКИЙ"

Фактична адреса суб'єкта господарювання

Область

Чернігівська обл.

Населений пункт

с. Блистова

Стан підприємства

Стан підприємства, зазначити: діюче, проводить реконструкцію, нове будівництво

діюче

Результати розрахунків величин фонових концентрацій забруднюючих речовин:

Найменування речовин	Концентрація (мг/м3)
	Напрямки вітру (у будь-якому напрямку)
Азоту діоксид	0.08000000
Сажа	0.06000000
Ангідрид сірчистий	0.20000000
Вуглецю оксид	2.00000000
Вуглеводні насичені C12 - C19 (розчинник РПК-26511 та ін.) у перерахунку на сумарний органічний вуглець	0.40000000
Недиференційований за складом пил	0.20000000

**ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ ПРОЕКТНЕ ЛІСОВПОРЯДНЕ ВИРОБНИЧЕ
ОБ'ЄДНАННЯ
КИЇВСЬКА ЛІСОВПОРЯДНА ЕКСПЕДИЦІЯ**

ПОГОДЖЕНО:
Північне міжрегіональне управління
лісового та мисливського господарства

_____ С. М. Аніщенко

«___» _____ 2023 року

ПОГОДЖЕНО:
Чернігівська обласна рада

«___» _____ 2023 року

ПОГОДЖЕНО:
СГВК «Блиствівський»

_____ А. В. Баско

«___» _____ 2023 року

ПОГОДЖЕНО:
Чернігівська обласна
військова адміністрація

«___» _____ 2023 року

КЛОПОТАННЯ
щодо приведення існуючого поділу лісів у
відповідність до «Порядку поділу лісів на категорії та
виділення особливо захисних лісових ділянок»
по **СГВК «Блиствівський»**
Чернігівської області

Поштова адреса: 16071, с.Блистова
Новгород-Сіверський район
Чернігівської області

Начальник експедиції

В.о.начальника лісовпорядної партії

М. Ф. Кравчук

В. В. Войтюк

Ірпінь – 2023

З М І С Т

	Стор.
Обґрунтування	5
Додатки:	
1. Характеристика лісових ділянок, які передбачається віднести до категорій лісів	6
2. Відомості розрахункової лісосіки	7
3. Відомості щодо площі лісів зелених зон	7
4. Відомості щодо площі рекреаційно-оздоровчих лісів, що розташовані поза межами зелених зон	7
5. Відомості щодо площі смуг лісів, що зростають уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів	8
6. Відомості щодо площі протиерозійних лісів	8
7. Відомості щодо площі захисних лісів, що розташовані на схилах балок і річкових долин, серед безлісної місцевості	8
8. Відомості щодо особливо захисних ділянок	9
9. Державний лісовий кадастр (форма № 1)	11
10. План (схема) лісових ділянок	

Обґрунтування поділу лісів на категорії

На основі статей 39-41 Лісового кодексу України (2006 р.), керуючись Постановою КМ України № 733 від 16 травня 2007 року «Порядок поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» (далі – «Порядок»), здійснено приведення існуючого поділу лісів СГБК «Блишівський» у відповідність до згаданого «Порядку».

Категорії лісів (додаток 1) виділені відповідно до функцій, які вони виконують на основі існуючих категорій лісів.

До категорії захисних лісів віднесені лісові ділянки, що виконують функції захисту навколишнього природного середовища та інженерних об'єктів від негативного впливу природних та антропогенних факторів, зокрема: ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг – 30,5 га; ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водойм та ін. – 24,4 га, інші захисні ліси – 567,4 га.

До категорії експлуатаційних лісів відносяться лісові ділянки, що не зайняті іншими категоріями лісів та призначені для задоволення потреб національної економіки у деревині загальною площею 503,8 га. Порівняно з минулим лісовпорядкуванням площа експлуатаційних лісів зменшилась, у зв'язку з виділенням категорії «Захисні ліси» з підкатегорією «Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг».

Динаміка експлуатаційних лісів

Загальна площа, га	Існуюча площа експлуатаційних лісів, га	Запроектовано віднести до експлуатаційних лісів, га
1126,1	536,8	503,8

Характеристика ділянок, які передбачається віднести до категорій лісів

Чернігівська область СГБК «Блисківський»

Назва лісництва, категорія лісів, (підкатегорія), номер кварталу (виділу)	Загальна площа, га	Площа вкрита лісовою рослинністю, га	Загальний запас деревостанів, тис. куб м	Стиглі і перестійні деревостани		При- мітка
				площа, га	запас, тис. куб м	
3. Захищені ліси						
3.1. Ліси уздовж смуг відведення автомобіль- них доріг						
кв. 18(вид. 1-13,33- 35),19(вид. 1-13,36,39)	30,5	26,4	7,38	1,8	0,43	
3.2. Ліси уздовж берегів річок,навколо озер,водойм. та ін.						
кв. 25(вид. 13-18,21-24)	24,4	20,1	6,1			
3.3. Інші захищені ліси						
кв. 1-6,10-17,24	567,4	552,2	146,71	3,8	0,77	
Разом по категорії лісів	622,3	598,7	160,19	5,6	1,2	
4. Експлуатаційні ліси						
4.1. Експлуатаційні ліси						
кв. 7-9,18(вид. 14-32, 36),19(вид. 14-35,37- 38),20-23,25(вид. 1-12, 19-20,25-27)	503,8	496,3	160,96	81,4	26,86	
Разом по підприємству	1126,1	1095,0	321,15	87	28,06	
Усього:	1126,1	1095,0	321,15	87	28,06	
В тому числі:						
3.Захищені ліси	622,3	598,7	160,19	5,6	1,2	
Із них:						
3.1. Ліси уздовж смуг відведення автомобіль- них доріг	30,5	26,4	7,38	1,8	0,43	
3.2. Ліси уздовж берегів річок,навколо озер, водойм та ін.	24,4	20,1	6,1			
3.3. Інші захищені ліси	567,4	552,2	146,71	3,8	0,77	
4.Експлуатаційні ліси	503,8	496,3	160,96	81,4	26,86	

Відомості розрахункової лісосіки								
Чернігівська область, СГБК «Блистівський»								
Групи порід, господарські секції деревних порід	Розрахункова лісосіка							
	д і ю ч а				п і с л я з м і н и			
	вік стиг- лості дер- воста- нів	пло- ща, га	запас, тис.куб. усього	в т.ч. лік- від	вік стиг- лості дер- воста- нів	пло- ща, га	запас, тис.м ³ усього	в т.ч. лік- від
Категорія лісів - Експлуатаційні ліси								
Господарська частина – експлуатаційні ліси на рівнині								
Суцільнолісосічні рубки								
Хвойні		2,3	0,68	0,62		4,6	1,53	1,39
у тому числі								
-соснова	81	2,3	0,68	0,62	81	4,6	1,53	1,39
Разом за способом рубки, госп. частині та категорії лісів		2,3	0,68	0,62		4,6	1,53	1,39
Усього по підприємству		2,3	0,68	0,62		4,6	1,53	1,39

**Відомості
щодо площі лісів зелених зон**

Чернігівська область, СГБК «Блистівський»

Ліси зелених зон не виділялись через відсутність підстав для їх виділення.

**Відомості
щодо площі рекреаційно-оздоровчих лісів,
що розташовані поза межами лісів зелених зон**
Чернігівська область, СГБК «Блистівський»

Рекреаційно-оздоровчі ліси, що розташовані поза межами лісів зелених зон відсутні.

**Відомість
щодо площі смуг лісів, що зростають уздовж
берегів річок, навколо озер, водоймищ
та інших водних об'єктів**

Чернігівська область, СГБК «Блистівський»

Річки, озера, водоймища та інші водні об'єкти, уздовж берегів яких виділяються смуги лісів	Довжина річки, км	Ширина смуг лісів, обчислена за нормативами, м	Площа смуг лісів, обчислена за нормативами, га	Фактична площа існуючих смуг лісів, га
Лоска	20	150	24,4	24,4

**Відомості
протиерозійних лісів**

Чернігівська область, СГБК «Блистівський»

Протиерозійні ліси не виділялися за відсутності підстав для їх виділення.

**Відомості
щодо площі захисних лісів, що розташовані на схилах
балок і річкових долин, серед безлісної місцевості**

Чернігівська область, СГБК «Блистівський»

Найменування та ознаки захисних лісів	Нормативи виділення	Площа, обчислена за нормативами, га
Інші захисні ліси (смуги лісів)	Смуги лісів, розташовані серед безлісної місцевості та мають площу до 100 га	567,4

**Відомості
щодо площі особливо захисних лісових ділянок
Чернігівська область, СГБК «Баликівський»**

Найменування та ознаки особливо захисних лісових ділянок	Нормативи виділення особливо захисних лісових ділянок	Площа, обчислена за нормативами, га
Лісові ділянки у ярах, балках і річкових долинах	Лісові ділянки (смуги лісів з крутизною схилів 25 градусів і більше, а також розташовані у ярах, на зсувних берегах балок і річкових долинах, незалежно від крутизни їх схилів	34,5
Лісові ділянки уздовж берегів річок, суднохідних і магістраль- них каналів, навколо озер та водоймищ (берегозахисні лісові ділянки)	Лісові ділянки шириною 200 метрів, але не більше ширини виділеної смуги лісів уздовж берегів річок і шириною 150 метрів, де смуги лісів не виділено	58,3
Лісові ділянки, що мають спе- ціальне господарське значення	Насадження - медоноси	7,1
Лісові ділянки, що прилягають до забудованих земель	Лісові ділянки шириною 50 метрів у лісах, де дозволяється проведення рубок головного користування, уздовж межі забудованих земель	15,9
Лісові ділянки, що прилягають до залізниць, автомобільних доріг державного значення, державного кордону	Лісові ділянки шириною 50 метрів у лісах, де дозволяється проведення рубок головного користування, уздовж смуг відведення залізниць, автомобільних доріг держав- ного значення	6,3
Разом по підприємству		122,1

Примітка: загальна площа лісових ділянок складає 122,1 га;
в тому числі:
- вкриті лісовою рослинністю ділянки 122,1га;

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКЕ ДЕРЖАВНЕ ПРОЕКТНЕ ЛІСОВПОРЯДНЕ ВИРОБНИЧЕ ОБ'ЄДНАННЯ
КИЇВСЬКА ЛІСОВПОРЯДНА ЕКСПЕДИЦІЯ

ПОГОДЖЕНО:

Північне міжрегіональне управління лісового
та мисливського господарства

М.П. _____ С. М. Аніщенко
(підпис)

« ____ » _____ 2023 року

ПОГОДЖЕНО:

СГВК «Блиствіський»

М.П. _____ А. В. Баско
(підпис)

« ____ » _____ 2023 року

ПОГОДЖЕНО:

Чернігівська обласна військова адміністрація

М.П. _____
(підпис)

« ____ » _____ 2023 року

КЛОПОТАННЯ

щодо виділення особливо захищених лісових ділянок по
СГВК «Блиствіський»
Чернігівської області

*Поштова адреса: 16071, с.Блистова
Новгород-Сіверський район
Чернігівської області*

Начальник експедиції

В.о начальника лісовпорядної партії

М. Ф. Кравчук

В. В. Войтюк

Ірпінь – 2023

ВІДОМОСТІ
щодо площі особливо захищених лісових ділянок

Найменування та ознаки особливо захищених лісових ділянок	Нормативи виділення особливо захищених лісових ділянок	Площа, обчислена за нормативами, гектарів	Місце знаходження особливо захищених лісових ділянок (лісництво, квартал, виділ)
1. Особливо захищені ділянки виділені за нормативами додатку 5 до Порядку			
Лісові ділянки у ярах, балках і річкових долинах	Лісові ділянки (смуги лісів з крутизоною схилів 25 градусів і більше, а також розташовані у ярах, на зсувних берегах балок і річкових долинах, незалежно від крутизни їх схилів	34,5	кв.11 в.3,9; кв.17 в.5,11,17,19; кв.18 в.9,16,23; кв.19 в.11,15,28,32; кв.20 в.6,7; кв.21 в.2,9; кв.23 в.10
Лісові ділянки уздовж берегів річок, судноплавних і магістральних каналів, навколо озер та водоймищ (берегозахисні лісові ділянки)	Лісові ділянки шириною 200 метрів, але не більше ширини виділеної смуги лісів уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів і шириною 150 метрів - де смуги лісів не виділено. Уздовж берегів річок завдовжки понад 1 тис. кілометрів і навколо озер, водоймищ площею понад 10 тис. гектарів, а також уздовж судноплавних магістральних каналів ширина берегозахисних лісових ділянок визначається з урахуванням спеціальних обстежень	58,3	кв.5 в.1,3,4,6; кв.14 в.3,6-8,11,12; кв.15 в.6,10-14, 17,18,20,21; кв.16 в.1-3; кв.25 в.13,14,16-18,21, 22,24
Лісові ділянки, що мають спеціальне господарське значення	Насадження-медоноси	7,1	кв.3 в.6,12; кв.10 в.3; кв.15 в.7; кв.19 в.6; кв.23 в.11,12

Найменування та ознаки особливо захищених лісових ділянок	Нормативи виділення особливо захищених лісових ділянок	Площа, обчислена за нормативами, гектарів	Місце знаходження особливо захищених лісових ділянок (лісництво, квартал, виділ)
Лісові ділянки, що прилягають до забудованих земель	Лісові ділянки шириною 50 метрів у лісах, де дозволяється проведення рубок головного користування, уздовж межі забудованих земель	15,9	кв.14 в.20; кв.15 в.23; кв.16 в.8; кв.17 в.18,20, 21-24; кв.24 в.1-6,8
Лісові ділянки, що прилягають до залізниць, автомобільних доріг державного значення	Лісові ділянки шириною 50 метрів (у рівнинних лісах) і 100 метрів (у гірських лісах) у лісах, де дозволяється проведення рубок головного користування, уздовж смуг відведення залізниць, автомобільних доріг державного значення	6,3	кв.18 в.1-5,33; кв.19 в.1,5; кв.24 в.7
Всього по підприємству:		122,1	

Примітка: загальна площа лісових ділянок складає 122,1 га;

в тому числі:

- вкриті лісовою рослинністю ділянки – 122,1 га;

АКТ
лісопатологічного обстеження
та оцінки санітарного стану насаджень

13.03.2024 року

с. Блнстова

Нами, головним лісопатологом ДСЛП «Харківлісозахист» Вороб'єм Є. В. головним мікробіологом – начальником відділу лісової фітопатології ДСЛП «Харківлісозахист» Воробей А. Д., майстром лісу СГВК «Блнстівський» Донець І. В., разом з лісовою охороною проведено обстеження насаджень СГВК «Блнстівський» Чернігівської області з метою визначення та оцінки їх санітарного стану.

Загальна площа обстеження – **41,8 га.**

В результаті обстеження встановлено наступне:

Номер кварталу	Номер вибілу	Номер підвибілу	Площа ділянки, га.	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування						
				склад	вік, років	повнота	бойтет	Середня висота, м	Середній діаметр, см	Запас деревостану, куб. м. на 1 га
20	3		1,5	9Сз1Бп	52	0,60	1А	23	28	280
20	15		0,9	8Сз2Бп	45	0,70	1А	20	24	260
20	4	1	0,4	10Сз+Бп	85	0,70	1	26	40	390
20	5	1	0,4	10Сз+Бп	75	0,60	1	26	40	340
20	12	1	3	10Сз	70	0,60	1А	28	36	390
20	11		5,7	10Сз	75	0,60	1А	27	36	375
20	17		1,6	9Сз1Авб	80	0,70	1	27	36	270
23	1		13,2	10Сз+Акб+Дз	90	0,30	1	26	36	230
23	3		0,9	10Сз	55	0,30	1А	23	28	290
23	9		11,1	10Сз	75	0,30	1	26	36	240
23	8		3,1	10Сз	70	0,30	1	25	36	220

В ході лісопатологічного обстеження вищеперелічених насаджень встановлено, що деревостани пошкоджені стихійними явищами вітровал та вітролом. Ступінь пошкодження сильний, характер пошкодження суцільний, насадження можна вважати загнблнми. В насадженнях присутні дерева зі зламаними стовбурами та вивалені з коренем, відмічено наявність дерев з підірваною кореневою системою, механічними пошкодженнями стовбурів та кореневих лап на 2/3 периметра і більше, дерева зі зламаним гіллям та вершинами. Також присутні окремі дерева з нахилом 30° і більше від вертикальної осі та дугоподібно зігнутими стовбурами. Зламані та повалені дерева відпрацьовані стовбуровими шкідниками. Ослаблені дерева (III – IV категорії санітарного стану) мають вкорочену блідо - зелену хвою, вкорочений приріст, ознаки заселення стовбуровими шкідниками з родини короїдів. При закладанні палеток відмічено характерні входні отвори шлнбні камери камбіофагів та ксиліофагів. Відмічено ознаки ураження інфекційними хворобами: коренева губка, облямований трутовик, березовий трутовик, бактеріальний рак водянка, рак сірянка. В середині та по периметру куртин знаходяться стоячі та повалені дерева V – VI категорії

фізіологічного стану, відпрацьовані стовбуровими шкідниками (вусачі, златки). Коренева система вивалених дерев уражена гнилизною корозійно – деструктивного типу.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ:

В обстежених насадженнях виявлено пошкодження стихійними явищами (вітровал, вітролом), стовбуровими шкідниками та ураження інфекційними захворюваннями, наявність яких значно ослаблює деревостани та негативно впливає на їх загальний санітарний стан, який на час обстеження можна характеризувати як незадовільний, збільшує можливість подальшого розповсюдження інфекційних хвороб та стовбурових шкідників. Зважаючи на пошкодження стихійними явищами, біологічні особливості та ступінь розвитку, виявлених у вищеперелічених насадженнях стовбурових шкідників рекомендовано керуючись п. 4 – 7, 14, 16, 27 - 33 «Санітарних правил в лісах України» провести у найкоротший термін заходи з поліпшення санітарного стану лісів. Враховуючи ступінь пошкодження стихійними явищами, розповсюдження стовбурових шкідників та інфекційних хвороб - суцільні санітарні рубки з урахуванням вимог закону України «Про оцінку впливу на довкілля» (на загальній площі (41,8 га), з видученням з деревостанів аварійних, сухостійних дерев, дерев уражених стовбуровими та комлевими гнилями, відмираючих та дуже ослаблених дерев з ознаками пошкодження стовбуровими шкідниками, дерев з плодовими тілами дереворуйнівних інфекційних хвороб. Адже ліквідація наслідків стихійних явищ, попередження та недопущення подальшого розповсюдження інфекційних хвороб, розмноження стовбурових шкідників можлива тільки при своєчасному та обґрунтованому застосуванні комплексу заходів з поліпшення санітарного стану лісів.

Акт складено в 3 – х примірниках:

- 1 - ДСЛП «Харківлісозахист»;
- 2 - СГВК «Блиствський»;
- 3 - Північне міжрегіональне управління лісового та мисливського господарства.

Підписи:

 С. В. Воробей
 А. Д. Воробей
 І. В. Донець

Товариство з обмеженою відповідальністю

«ДРОН ЛЕНД»

**Оцінка впливу на гідрологічні об'єкти, у межах ділянок планованої діяльності у
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРЬСЬКОМУ ВИРОБНИЧОМУ КООПЕРАТИВІ «БЛИСТІВСЬКИЙ»**

(Чернігівська область)

Від Виконавця:

Директор

ТОВ «ДРОН ЛЕНД»

Канд. геогр. наук, доц. кафедри гідрології та гідрогеології

О.І. Коломієць

С.М. Курило

Київ 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. Фізико-географічна характеристика території СГБК «Блиствський»	4
2. Репрезентативні об'єкти планованої діяльності СГБК «Блиствський»	12
3. Гідролого-гідроморфологічна характеристика водних об'єктів на території планової діяльності	14
4. Характеристики стоку річок різної забезпеченості	22
5. Оцінка фізико-хімічних показників якості води водних об'єктів в межах СГБК «Блиствський»	28
6. Оцінка впливу стічних вод на довкілля	35
ВИСНОВОК	36
Перелік посилань	38
Додатки	40

ВСТУП

Згідно договору № 1 19-02/2024 від 19.02.2024 з Сільськогосподарським виробничим кооперативом «Блистівський» (СГВК «Блистівський»), виконано оцінку впливу планової лісгосподарської діяльності на водні об'єкти території її проведення.

Проведено дослідження і дана експертна оцінка водних об'єктів на території планованої лісгосподарської діяльності. Дано науково-обґрунтоване прогнозування впливу лісорубних робіт на стан поверхневих вод на території СГВК «Блистівський». На підставі сумісного аналізу ґрунтово-кліматичних умов території, характеристики ландшафту та рельєфу місцевості, стану гідрологічного режиму території і аналізу якості поверхневих вод проводилось встановлення впливу діяльності на гідрологічні об'єкти.

У розрізі цих завдань було виконано:

- 1) визначення геоморфологічних умов території планованої діяльності та визначено рівень ґрунтових вод;
- 2) уточнено кількість водних об'єктів;
- 3) опис ландшафтних особливостей, які впливають на водообмін, характер і швидкість ерозійних процесів або деформації земної поверхні, на поверхневий стік, міграцію осадового матеріалу;
- 4) складено перелік усіх водотоків, на які може чинити вплив планова лісгосподарська діяльність;
- 5) визначено територію водозбірного басейну кожної водойми, на якій знаходиться об'єкт планованої діяльності - виділ, де заплановані рубки дерев (за допомогою топографічних карт);
- 6) опис водних об'єктів за гідрографічними показниками;
- 7) опис паводкової ситуації в регіоні;
- 8) оцінено якість води водних об'єктів за фізико-хімічними показниками;
- 9) оцінено вплив стічних вод СГВК «Блистівський» на водні об'єкти.

1. Фізико-географічна характеристика території СТБК «Блиствівський»

СТБК «Блиствівський», загальною площею 1126,1 га, розташований в південній частині Новгород-Сіверського району Чернігівської області.

Контора підприємства знаходиться в с. Блистова Новгород-Сіверського району Чернігівської області, на відстані 150 км від обласного центру та 29 км від районного центру.

Адреса: 16071, Чернігівська область, с. Блистова, вулиця Шевченка, 54.

Номер телефону: +380 (67) 658-77-62

Територія СТБК розділена на 1 майстерську діляницю та 2 обходи.

Географічне положення. Чернігівська область розташована на крайній півночі Лівобережної України. Протяжність території із заходу на схід становить 180 км, з півночі на південь - 220 км. Загальна площа складає 31,9 тис. км², що становить 5,3% території країни. За цим показником Чернігівщина посідає друге місце в Україні.

На заході й північному заході Чернігівщина межує з Гомельською областю республіки Білорусь, на півночі - з Брянською областю Росії, на сході - із Сумською, на півдні - з Полтавською, на південному заході - з Київською областями України. Область розташована на правому березі Десни поблизу столиці нашої країни [1].

Територія СТБК «Блиствівський» знаходиться в південній частині Новгород-Сіверського району Чернігівської області (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Картосхема району проведення досліджень

Геологічна будова та рельєф. Чернігівська область знаходиться в межах Придніпровської низовини, Полтавської рівнини. Середня висота над рівнем моря – 120 м, на північному сході – 200 м, на південному заході – 120-150 м. Максимальна відмітка – 222 м (біля с. Березова Гать Новгород-Сіверського району). Також за фізико-географічними особливостями область входить у Поліську низовину (рис.1.2).

Рис. 1.2. Рельєф Чернігівської області [2]

Великою тектонічною структурою, яка тут проходить, є Дніпровсько-Донецька западина. Східчасті скиди і флексури складають її окремі елементи. Кристалічний фундамент залягає дуже глибоко (10-20 км), в південному напрямку глибина залягання зменшується. Осадові утворення представлені нижнім карбоном – четвертинними відкладами. Більшу частину опадів становлять кам'яновугільні – теригенні опади. Опади тріасової системи представлені континентальними, кольоровими, заливочними глинами. Нижня і середня юра представлена глинисто-піщаними опадомі, морськими відкладами. Верхню юру складають

континентальні піски, глини, вуглисті породи. Її верхня пачка складена гравелітами і вапняком морського походження. Крейдові відклади представлені піском і глинистим піщаником теригенного походження. Верхньокрейдові відклади вже сформовані глауконітовим піском і піщаником морського походження, поступово зверху переходять у мергельно-крейдяні відклади (сеноман-маастритський вік). Відклади палеогену і неогену представлені піском і буро-червоним суглинком. Породи четвертинного віку пов'язані з різними рельєфоутворюючими факторами.

Лесові ґрунти і лесовидні суглинки приурочені до давніх річкових терас і до вододільним частин. Вони розділені похованими ґрунтами на шари, що утворилися в різний час. Алювіальні відклади поширені в терасах і притоках річок. Також є опади елювіального і делювіального походження. Потужність відкладень четвертинного часу може варіювати від декількох метрів до п'ятдесяти метрів і більше. Розвинені такі інженерно-геологічні процеси, як зсуви, осипи і обвали.

Також на території Сумської та Чернігівської областей простягається Українське Полісся з різноманітними природними пейзажами, обумовлених геологією місцевості. Це підняття, горби, дюни, складені водно-льодовиковими пісками. Поліська ж низовина являє собою вирівняну піщану поверхню з піднесеними острівцями, складеними лесовими породами.

Річкові долини широкі, іноді глибокі - в місцях, де річка врізається в породи кристалічного фундаменту. У руслах річок багато боліт. В локальних місцях Поліської низовини є височини, наприклад р. Золотуха недалеко від р. Ромни.

У складі низовини наступні форми рельєфу: моренна, морено-зандрова, зандрова, алювіальна, тераси річкових долин, лесові. Ландшафт слабохвилястий, низинний. Знижені місця покриті лесовими породами. Заплави річок складені алювіальними відкладами голоценового часу.

Основні водовносні горизонти пов'язані з породами кайнозойського мезозойського часу. По течії р. Десна нижче Чернігова розвинена заболоченість території, також на східній закруті річки проявляються карстові процеси. Височини схильні до процесу ерозії, утворення ярів. Це все вказує на важливість проведення комплексу робіт - геологія ділянки Чернігів.

Теригенні сірокольорові породи палеогенового віку не узгоджено лежать на породах мезозойського віку. Ці відклади різні за складом, які утворилися в найрізноманітніших умовах, виходять на поверхню в долинах річок, в балках та ярах. В центрі западини вони вкриті потужними шарами неогену і четвертинних відкладів. Нижня частина палеогену представлена піском, піщаником, алевритом, глинисто-піщаними породами. Оголоюються вони по берегах р. Псел. Потужність відкладень - десять метрів.

Їх покривають глина, мергель з ліпцями піску і пісковик еоценового віку. Піски кварцового складу. У канивському ярусі вони дрібно-і тонкозернисті, київський ярус характеризується середньозернистим піском. В пісках київського ярусу присутня глиниста складова у вигляді невеликих прошарків. За фізико-механічними властивостями глинисті породи палеогенового віку відносяться до слабо/середньо стиснутих ґрунтів.

Четвертинні породи накопичувалися в результаті дії льодовиків, піддавалися тектонічним переміщенням, розмивалися водою. В основному ці відклади утворилися в результаті руху льодовика, і його танення. Потужність досягає сорока - вісімдесяти метрів. Відкладення окського і дніпровського зледеніння не розчленовані. Вони зустрічаються повсюдно на глибині тридцять - п'ятдесят метрів, їх потужність сильно варіює – досягає до 50 м. Товща складається з піщано-гравійного матеріалу, присутні також галька і валуни, прошаруй супіски, суглинку і глини. Переважає піщаний матеріал. Майже повсюдно зустрічаються відкладення дніпровської морени потужністю десять - двадцять метрів, вони тільки розмиті в місцях розвитку терас. Морена ділиться на два шари, які часто розділені прошарками піску. Нижня частина представлена глинистим, субпіщаним і субглинистим матеріалом бурувато-жовтуватого-червонуватого кольору з прошарками піску з уламками гравію, валунів. Глинистий матеріал твердий або напівтвердий, тугий пластичний. Верхня частина з більш піщаним матеріалом.

Клімат. Клімат області помірно-континентальний, м'який, достатньо вологий. Зима малосніжна, у більшості років стійка, порівняно тепла, літо тепле й помірно вологе. Середньорічна температура повітря за повосинний період становить 6-8°C тепла. За останні роки спостережень виявляється чітка тенденція до підвищення середньорічної температури повітря, головним чином за рахунок зимових місяців. Середня температура найхолоднішого місяця року (січень) становить 6-7°C морозу, найтеплішого місяця (липень) досягає 19-20°C тепла, але в окремі роки температура повітря помітно відхиляється від цих величин (рис. 1.3).

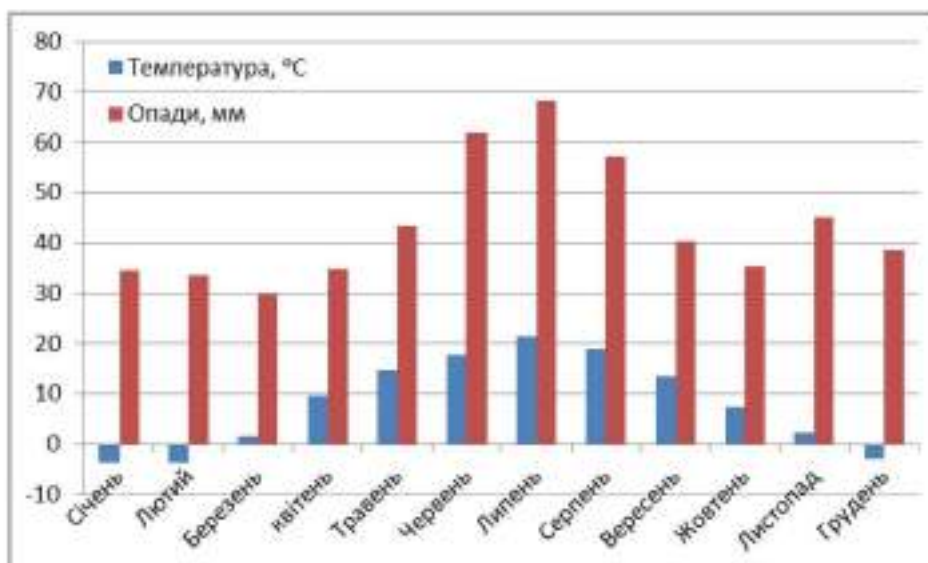

Рис. 1.3. Показники кліматичної норми для Чернівецької області

Різниця в середньорічній температурі повітря північної і південної частини області складає біля 1°C. Абсолютний максимум температури повітря 41,4°C тепла зафіксований у серпні 2010 року, абсолютний мінімум 40,2°C морозу спостерігався у січні 1987 року.

Тривалість періоду з середньодобовою температурою повітря нижче 0°C на території області за рік становить в середньому 104-119 днів, а вище 0°C – 246-261 день.

Середня дата стійкого переходу середньодобової температури повітря через 0° в бік підвищення (початок весни) спостерігається у період 28 лютого – 5 березня, у північно-східних та східних районах 9-13 березня.

Середня дата стійкого переходу середньодобової температури повітря через 0° у бік зниження (початок зими) спостерігається 23-25 листопада, у східних та північно-східних районах 19-21 листопада.

Стійкий сніговий покрив утворюється у другій половині листопада або у першій половині грудня. Середня висота снігового покриву 8-16 см. Максимальної висоти 43-59 см сніговий покрив досягав у першій десятиденці березня 1987 року. Глибина промерзання ґрунту дуже різна і в найбільш холодні та малосніжні зими (1986 рік) у північних та південно-східних районах ґрунт промерзав на 140-150 см. В останні 10 років інколи стійкий сніговий покрив не встановлювався, а ґрунт промерзав слабо, або навіть взагалі не промерзав.

На території області випадає в середньому 594-676 мм опадів за рік. Найбільша місячна кількість опадів припадає на червень - липень, найменша – на січень - березень (див.рис.1.3). Суми опадів в окремі роки складають від 490 до 820 мм. Найбільша добова кількість опадів іноді досягає 100-140 мм.

Річний розподіл напрямків вітру на території області нерівномірний. Найчастіше повторюються західні та південні вітри. В холодний період року переважають вітри південно-західного та південного напрямків, а в теплий – західного та північно-західного. Середня річна швидкість вітру становить 3-4 м/с. За рік може спостерігатися до 20 днів з максимальною швидкістю вітру 15 м/с і більше.

Чернігівська область належить до зони достатнього зволоження. Середня річна відносна вологість повітря складає 75-80% (від 50-70% у липні-серпні до 80-95% взимку). Протягом року спостерігається від 20 до 44 днів з відносною вологістю повітря 30% і менше. Особливості фізико-географічного розташування території Чернігівщини та сезонних атмосферних процесів над нею обумовлюють виникнення таких небезпечних явищ погоди як сильний вітер, хуртовини, ожеледь, тумани в зимовий період та сильні опади, грози, град влітку [3-4].

Гідрографічна мережа. Чернігівська область розташована в басейні річки Дніпро, а саме: суббасейну Верхнього Дніпра, суббасейну річки Десна та суббасейну середнього Дніпра.

Головна річка Чернігівщини – Десна, яка тече з північного сходу на південний захід. Її ліві притоки – Сейм, Доч, Остер; праві – Убідь, Мена, Снов, Білоус, Лоска. Загальна довжина річкової мережі складає 5799,8 км, в тому числі великих річок - 657,6 км, середніх - 767,4 км, малих річок - 4374,8 км.

За результатами інвентаризації водних об'єктів, проведеної у 2021 році на виконання пункту 5 Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15.04.2021 «Про заходи державної регіональної політики на підтримку децентралізації влади», введеного в дію Указом Президента України від 29.04.2021 №180/2021 на території Чернігівської області в інвентаризаційні відомості внесена інформація щодо:

- 265 лінійних водних об'єкта (річки та струмки);
- 2601 площинного водного об'єкта (озера, ставки, водосховища, водойми).

На території області протікають великі річки Дніпро (123 км), Десна (534 км), середні річки Сож (30 км), Судость (17 км), Сейм (65 км), Снов (210 км), Остер (188 км), Удай (228 км), Трубіж (15 км), Супій (15 км), Убідь (106), а також 255 малих річок, в тому числі, які мають довжину більше 10 км - 179.

Загальна довжина річкової мережі складає 5799,8 км, в тому числі великих річок – 657,6 км, середніх - 767,4 км, малих річок - 4374,8 км.

Озера Чернігівщини, яких за результатами інвентаризації водних об'єктів (2021 р.) на території області налічується 833, в основному розташовані у заплавах великих річок – Дніпра та Десни (595 озер). Режим рівнів озер неопосередований, оскільки їх живлення здійснюється водами різного походження – атмосферні опади, поверхневий стік з прилеглого водозбору,

підземні води у вигляді джерел та завдяки гідрологічному зв'язку з річками, що протікають поруч.

Штучні водойми - водосховища та ставки, використовуються, в основному, для риборозведення, рибогосподарських потреб, а також як протиерозійні і протипожежні водойми. За результатами інвентаризації водних об'єктів (2021 р.) на території області побудовано: 19 водосховищ площею водного дзеркала 1,6 тис. га і об'ємом 39,2 млн м³; 729 русловий ставок площею водного дзеркала 4,6 тис. га і об'ємом 81,2 млн м³; 1001 не русловий ставок площею водного дзеркала 2,0 тис. га і об'ємом 3,3 млн м³; 11 наливних ставків площею водного дзеркала 0,5 тис. га і об'ємом 5,9 млн м³; 8 комплексів технологічних водойм площею водного дзеркала 1,9 тис. га і об'ємом 31,3 млн м³.

Поверхневі водні ресурси складаються з місцевого стоку, який формується у річковій мережі на власній території, транзитного, що надходить із суміжних країн по Дніпру, Десні та її притоках, стоку, який надходить із суміжних областей, підземних вод і запасів води, зосереджених у водоймах, озерах і болотах області.

Річки мають змішаний тип живлення, переважно атмосферний, з помітною участю ґрунтових вод (снігове живлення - біля 50%, дощове - 30%, підземне - 20%). Характерним є чітко виражена весняна повінь, низька літня межень, що інколи переривається дощовими паводками, та дещо підвищене стояння рівнів восени внаслідок дощів та взимку через відлиги. У період весняної повені спостерігаються найбільші підйоми рівнів води - вода виходить на заплаву, річка проносить від 40 до 80% річного стоку.

Наявність значних за площею лісових масивів у долинах річок сприяє зменшенню та уповільненню поверхневого стоку, особливо весною, а отже зменшенню максимальних повеневих та паводкових рівнів води в річках і витрат води в них, більш рівномірному живленню річок та струмків на протязі року, збільшенню у ньому частки ґрунтових вод.

Аналізуючи антропогенну діяльність та навантаження в басейні Дніпра та його суббасейнах було визначено такі головні водно-екологічні проблеми та їх причини:

1. Забруднення органічними речовинами як результат недостатньої очистки стічних вод або її відсутності;
2. Забруднення біогенними елементами як результат недостатньої очистки стічних вод або її відсутності, а також їхній злив з сільгоспугідь;
3. Забруднення небезпечними речовинами, що потрапляють зі стічними водами промислових та комунальних підприємств, пестициди та інші засоби хімічного захисту рослин, а також в результаті зливу з забруднених полігонів та при аварійному забрудненні;

4. Гідроморфологічні зміни, що пов'язані з протипаводковим захистом, гідроенергетикою, регулюванням стоку (ставки, водосховища), спрямленням русел річок (рис.1.4) [5].

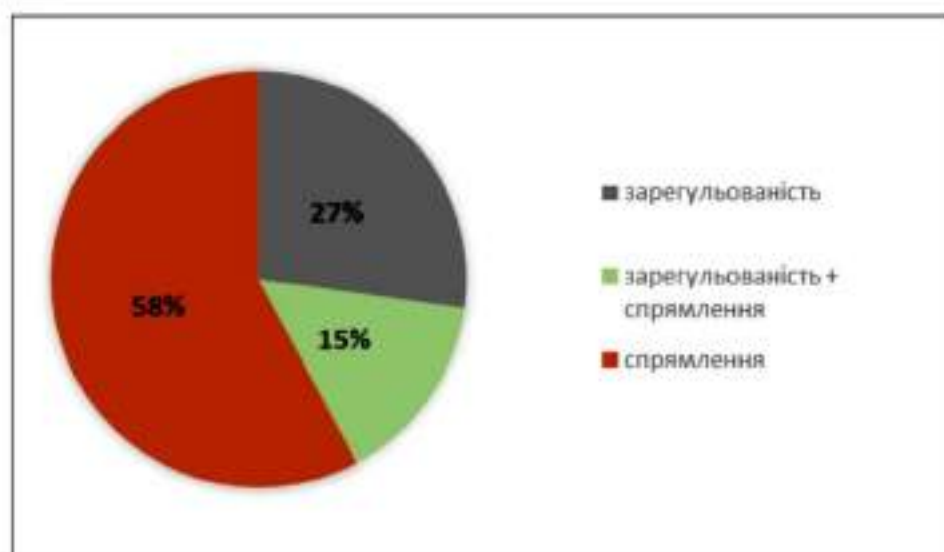

Рис.1.4. Причини погіршення гідроморфологічного стану річок суббасейну Десни

Крім цих головних проблем, до переліку слід включити забруднення побутовими відходами (зокрема пластиком) та зміни клімату (з паводками та посухами включно).

Корисні копалини та природні ресурси області - вуглеводні, торф, фосфорити, крейда, вапняки, каолін.

Близько 4,5 % території Чернігівщини становлять торф'яники. Найбільші з них - Замглай, Остерське, Сновське, Смолянка. Ґрунти в північній (поліській) частині чернігівських земель переважно дерново-підзолисті, а також сірі й світло-сірі опідзолені та торф'яно-болотисті; у смузі лісостепу - чорноземи.

Область лежить у зонах мішаних лісів і лісостепу. Загальна площа земель лісового фонду становить 740,182 тис. га, у тому числі вкритих лісовою рослинністю – 659,9 тис. га. Відсоток вкритих лісом площ у різних районах неоднаковий: лісистість у північній частині – 20-41% від загальної площі району, південних – 7-20%.

На півночі Чернігівщини переважають мішані ліси – сосна, дуб, береза, осика, чорна вільха, граб (лише в західній частині), тополя; в південному лісостепу – невеликі, переважно, дубові ліси [4].

2. Репрезентативні об'єкти планованої діяльності СТБК «Блистівський»

На території запланованої лісогосподарської діяльності попередньо технічним завданням визначено 3 водних об'єкти. Це річки: Лоска, Убідь. Всі вони відносяться до суббасейну Верхнього Дніпра та Десни. Додатково при проведенні польових досліджень виявлено став біля селища Блистова.

Теперішнім лісовпорядкуванням в СТБК виявлено 37,1 га площ надмірно зволжених і заболочених земель, з яких 22,5 га – вкриті лісовою рослинністю лісові ділянки та 14,6 га нелісових земель (боліт).

Осушення цих площ не проектується. Агролісомеліоративний фонд відсутній.

Оцінка впливу лісогосподарської діяльності на гідрологічний режим території виконувалась у кварталах та виділах головного користування:

Квартал 25 (виділи 5, 20), квартал 20 (виділи 5, 2).

Головні лісові породи вказаних виділів представлені в основному сосною звичайною. Підріст – граб, ліщина, дуб. Трав'яний покрив представлений травою, листям.

Ділянки лісництва обрані для гідроекологічних досліджень є репрезентативними для всієї території планованої діяльності, результати досліджень можливо застосовувати для характеристики водних ресурсів в цілому по лісовому господарству.

Нижче наведені опис і фото декількох об'єктів планованої діяльності:

Перший об'єкт планованої діяльності (СТБК «Блистівський», наближений водний об'єкт – р. Лоска) - 20 квартал, 5 виділ, ($S = 7,1$ га). Головна порода представлена - сосною звичайною (*Pinus sylvestris*); супутня порода акація; підріст - бузина, сосна звичайна, (нещільний, нерівномірний). Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Ґрунт вкритий хвоею рідше засохлою травою, зустрічаються залишки папороті (рис.2.1).

Другий об'єкт планованої діяльності (СТБК «Блистівський», наближений водний об'єкт – р. Убідь) - 20 квартал, 2 виділ, ($S = 5,0$ га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris*), супутні породи – ялина, береза; підріст - клен звичайний. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Ґрунт вкритий хвоею, рідше опалім листям супутніх порід та подекуди засохлою травою, мохом, папороттю (рис.2.2).

Рис. 2.1

Рис. 2.2

У таблиці 2.1 наведена ширина лісових смуг вздовж берегів річок на території діяльності СТБК «Бістівський».

Таблиця 2.1.

Ширина лісових смуг вздовж берегів річок

Найменування річок	Куди впадає ріка	Загальна протяжність, км	Ширина лісових смуг, м	
			згідно нормативів	фактична
Лоска	р. Десна	19,65	150	Згідно нормативу
Убідь	р. Десна	106	400	

3. Гідролого-гідроморфологічна характеристика водних об'єктів на території планової діяльності

На території запланованої лісгосподарської діяльності визначено 3 водних об'єкти: річки Лоска, Убідь та став біля селища Блистова.

Загальна характеристика стоку річок суббасейну Верхнього Дніпра та Десни

Водозбірна площа суббасейнів Верхнього Дніпра та річки Десна складає 35 797 км². Річкова мережа Верхнього Дніпра складається з річки Сож та декількох малих річок (Немильня, Вир, Задеріпка, Борзна, Вертеч, Пакулька та ін.). Річка Сож - середня річка, ліва притока р. Дніпро. У пониззі, утворює природний кордон між Україною і Білоруссю, протікає територією Чернігівського району Чернігівської області на протяжності близько 30 км.

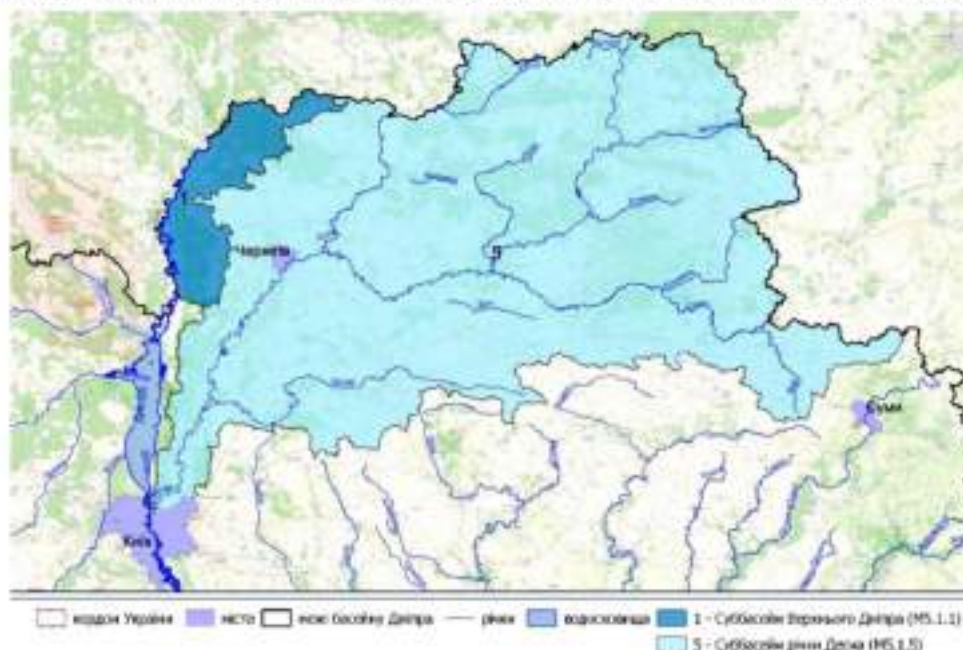

Рис. 3.1. Схема суббасейну р. Десна [5]

Річкова мережа суббасейну річки Десна добре розвинена, середня густина річкової мережі становить 0,24 км/км². У водозбірному басейні р. Десна, в межах України, протікає 5 середніх річок площею водозбору від 2 тис. км² - Сейм, Клевень, Судость, Снов та Остер (рис.3.1).

Десна - ліва притока 1-го порядку р. Дніпро, її довжина в межах України становить 591 км. Більша частина ріки протікає в межах Чернігівської області (552 км), лише її нижня частина знаходиться в Київській області. Десна - рівнинна річка з широкою (до 15 км) долиною, заплава річки заболочена, з численними протоками та озерами. Гідрологічний режим визначається весняною повінню та літньо-осіннім меженню. Швидкість течії незначна,

найбільша (0,95 м/сек) припадає на квітень, у меженний період вона становить 0,4 – 0,7 м/сек. Середній багаторічний об'єм стоку Десни оцінюється в 10,2 куб. км на рік. Найбільші притоки Десни на території Чернігівської області - це Снов, Убідь, Мена, Білоус (праві), Сейм, Остер, Доч (ліві). Більша частина басейну р. Десни за схемою фізико-географічного районування України розташована в межах зони мішаних лісів (Чернігівське Полісся, Новгород-Сіверське Полісся), лише південносхідна – у межах лісостепової зони (Північна область Дніпровської терасової рівнини) [6].

На всій протяжності в межах території України річка Десна не зарегульована. Руслові водосховища побудовані на її притоках різних порядків, в основному в басейні р. Сейм, та використовуються для загального водокористування. Всього на території суббасейну річки Десна налічується 23 водосховища (табл.3.1). Річка Десна - одна з небагатьох річок України, яка має велику природну інтенсивність переформування русла [6-7]. Через меандрування (звивистість русла) та водну ерозію постійно відбувається розмив та руйнування берегів річки. Руйнування берегів на території населених пунктів, сільськогосподарських угідь, транспортних комунікацій призводить до виникнення загрози руйнування житлових та господарських об'єктів. На деяких ділянках річки спостерігається тенденція до прориву меандр, внаслідок чого може відбутися природне спрямлення русла, що супроводжується втратою цінних прибережних земель. Десна - типова рівнинна річка, якій властиве меандрування. Значною, звичайно в кілька кілометрів, є ширина заплави. Русло переважно складено з піску, однак піщані пляжі поширені здебільшого в нижній течії. Зрідка Десна розгалужується на рукави. Принаймні один з них, а саме Любич, має велику довжину - 23 км. Він починається на північній околиці с. Крехаїв і закінчується біля с. Літки - фактично біля гідрологічного поста. Ще один поділ Десни на два рукави відбувається перед самим впадінням річки у Дніпро. За 3 км від цього місця від Десни відгалужується рукав Десенка. На початку XX ст. у місці відокремлення останньої збудовано переливну дамбу. Свого часу Десна була важливою транспортною артерією з регулярним судноплавством, яке не витримало конкуренції та припинено. Істотно меншим, ніж раніше, став видобуток піску з метою поліпшення судноплавства. Тож річка фактично повернулася у природні умови з доволі значним розмивом берегів і водночас утворенням великих мілин. Особливістю рівневого режиму Десни є значна амплітуда коливань, яка становить 7-8 м.

Таблиця 3.1.

Перелік та характеристики водосховищ, які розташовані в суббасейні р. Десна [5]

Назва водосховища	Об'єм водосховища при НІР, млн. м ³	Області, на території яких знаходиться	На якій річці знаходиться	Призначення водосховища
Борзнянське	1,1	Чернігівська	Борзенька	загальне водокористування
Черемошне	2,6	Чернігівська	Чибрик	загальне водокористування
Калита-Гало	3,0	Чернігівська	Наливне, басейн р. Остер	загальне водокористування
Рожковичське	1,62	Сумська	Знобівка	загальне водокористування
Голубівське	1,07	Сумська	Знобівка	сільськогосподарські потреби
Зноб-Новгородське	2,5	Сумська	Знобівка	загальне водокористування
Уралівське	1,5	Сумська	Смига	сільськогосподарські потреби
Буринське	1,8	Сумська	Чаша	загальне водокористування
Мачулишанське	1,2	Сумська		загальне водокористування
Глухівське	1,1	Сумська	Берюшка	загальне водокористування
Некрасівське	1,56	Сумська	Есмань	загальне водокористування
Есманське №4	1,1	Сумська	Есмань	рибогосподарські потреби
Есманське №4	1,52	Сумська	Есмань	рибогосподарські потреби
Конотопське №2	1,24	Сумська	Єзуч	рибогосподарські потреби
Конотопське №1	1,62	Сумська	Єзуч	рибогосподарські потреби
Конотопське №6	1,1	Сумська	Єзуч	рибогосподарські потреби
Підлишівське	1,29	Сумська	Липка	загальне водокористування
Новоандріївське (Улянівське)	3,18	Сумська	Локня	загальне водокористування
Понурківське	1,16	Сумська	Понурка	сільськогосподарські потреби
Костянтинівське	2,93	Сумська	Синяк	сільськогосподарські потреби
Каліщанське	1,34	Сумська	Гори	сільськогосподарські потреби
Бувалтинське	1,72	Сумська	Молч	сільськогосподарські потреби
Глухівське	1,1	Сумська	Есмань	загальне водокористування

У Чернігові, де спостереження розпочато наприкінці XIX ст., історична амплітуда коливань рівня сягає 9 м. Найвищий рівень (985 см над «0» поста) тут зафіксовано 18.04.1917 р., найнижчий (69 см) – 04-06.09.2015 р. Значне зростання рівня води навесні супроводжується затопленням заплави. Ширина водного простору в цей час сягає кількох кілометрів.

Такі значні коливання позначилися на господарській сфері і загалом на розселенні людей. На українській ділянці річки є лише три міста (Новгород-Сіверський, Чернігів та Остер), причому лише одне (Чернігів) доволі велике. Місцеві села внаслідок значних підйомів рівня і затоплення заплави звичайно розташовані більш як за кілометр від річки. Порівняно небагато на Десні і мостів. Водночас існує кілька поромів. Поміж іншого, їх використовують для перевезення худоби на заплавні луки, на які багата річка. Стік Десни на українській ділянці річки реєструється на трьох гідрологічних постах: Розльоти (відстань від гирла - 461 км, площа водозбору - 36300 км²), Чернігів (205 км, 81400 км²) і Літки (36 км, 88500 км²).

За рядом спостережень на посту Чернігів до 2020 р. включно, середня багаторічна витрата води становить 329 м³/с (10,4 км³/рік), на посту Літки (період 1973-2020 рр.) - 358 м³/с. Максимальна витрата, яку будь-коли спостерігали на посту Чернігів, становить 8090 м³/с (18.04.1917 р.), мінімальна - 29,4 м³/с (17.11.1897 р., 30.12.1921-01.01.1922 рр.). За даними спостережень максимальні витрати мають тенденцію до зменшення. Це відбувається за рахунок збільшення підземної складової сумарного водного стоку річок суббасейну Десни [8]. Деякий вплив на водний режим Десни чинить господарська діяльність. Як уже зазначено, у верхів'ї річки у межах території Росії працює Смоленська АЕС, для якої на Десні створено водойму-охолоджувач. Крім того, біля р. Сейм функціонує Курська АЕС. У межах території України найбільше води забирає Деснянська водопровідна станція, що розташована дещо вище впадіння річки у Дніпро. Це основне джерело питного водопостачання Києва. Вода після споживання та очищення на Бортницькій станції аерації відводиться у Канівське водосховище нижче м. Києва. Крім Києва, воду з Десни забирають для водопостачання м. Бровари. Водозабір розташований біля с. Пухівка. Як зазначено вище, м. Чернігів забезпечується підземною водою. Подібно до р. Прип'ять, Десна в нижній течії зазнала підпору, а саме від Канівського водосховища. Нижче с. Хотянівка швидкість течії помітно менша, ніж біля с. Літки. Ще нижче - на останніх кілометрах течії - на Десні можна спостерігати цікаве явище - рух води проти звичної течії при скидах Київської ГЕС. [9].

Характеристика водотоків на території діяльності СГВК «Блиствський»

Став (с. Блистова, СГВК «Блиствський», квартал 21, виділ 6). Став знаходиться на межі виділу господарства. Утворився у природній улоговині, з якої під час будівництва автомобільної дороги видобували пісок. Площа 0,18 га, глибина до 1,5 м. На момент дослідження, майже весь, був вкритий кригою (рис.3.2).

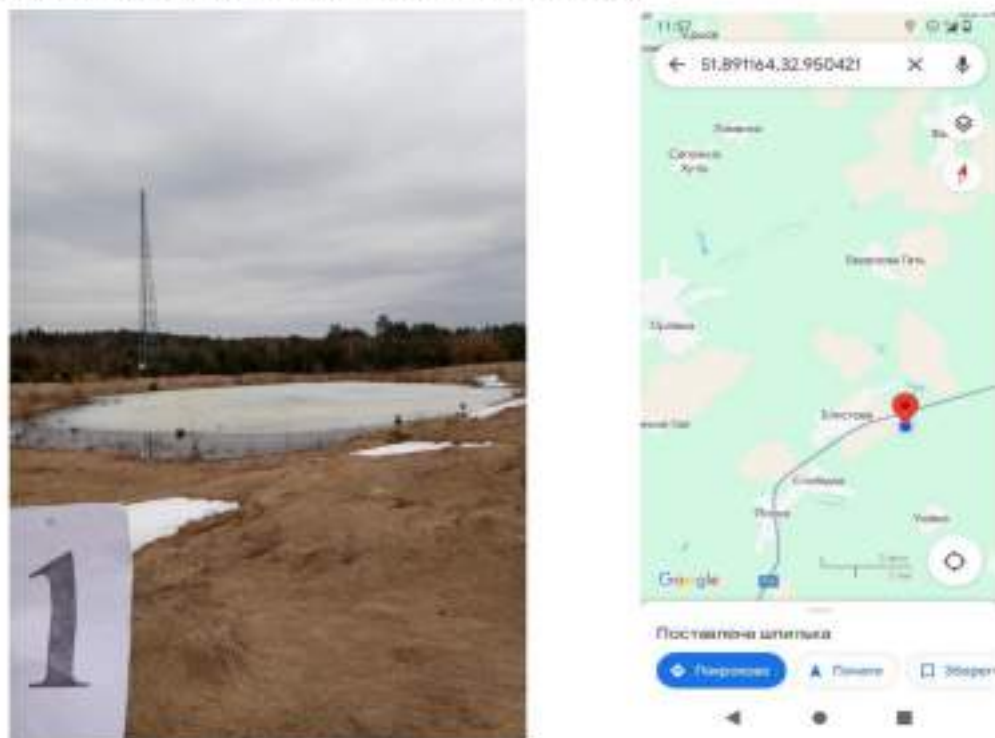

Рис. 3.2. Створ гідроекологічного моніторингу на ставу с. Блистова

Таблиця 3.2

Гідрометричні характеристики ставка у с. Блистова

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, м	60
2	Ширина, м	30
3	Глибина середня, м	1,0
4	Глибина максимальна, м	1,5
5	Швидкість течії, м/с	-
6	Площа водозбору, км ²	0,5
8	Відстань об'єктів планової діяльності від водойми, км	150
9	Середній річний модуль стоку, л/(с·км ²)	3,3

Лоска – річка в Новгород-Сіверському районі Чернігівської області. Бере свій витік на південній околиці села Лоска. Впадає у р. Студенка південніше села Об'єднане. Довжина річки – 13,7 км, площа водозбору близько 150 км². Точно визначити площу водозбору без спеціальних гідрологічних досліджень не виявляється можливим оскільки у верхній і нижній течії річка є частиною розгалуженої меліоративної системи.

Дно піщане, глибина в районі пробовідбору становила 0,15-0,30 м, швидкість течії - 0,2-0,3 м/с (рис. 3.3., табл. 3.3). У прибережних частинах русла наявна водна рослинність.

Береги та русло річка частково захарашене впадши ми деревами. Вода прозора жовтого кольору.

В районі меліоративних систем наявне часткове каналізування русла, спрямлення русла. Є мостові переходи.

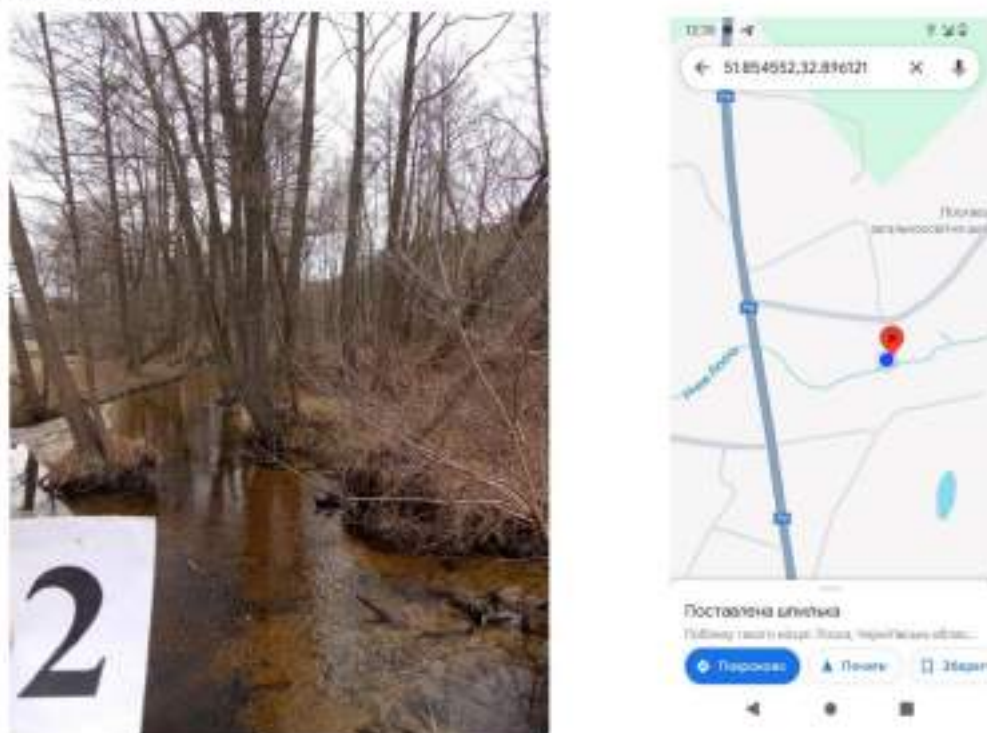

Рис. 3.3. Створ гідроекологічного моніторингу на р. Лоска

Гідрометричні характеристики р. Лоска та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	13,7
2	Ширина, м	1-1,5м
3	Глибина середня, м	0,15
4	Глибина максимальна, м	0,3
5	Швидкість течії, м/с	0,1-0,3
6	Площа водозбору, км ²	150
8	Відстань об'єктів планової діяльності від водойми, км	1
9	Середній річний модуль стоку, л/(с·км ²)	3,3

Річка Убідь - Довжина 106 км. Площа водозбірного басейну 1 310 км². Похил річки 0,7 м/км. Долина нечітка, завширшки 2,5 км. Заплава вкрита лучною рослинністю, завширшки до 1 км, на правому березі почасті заболочена. Річище помірно звивисте, завширшки 7-10 м, дно замулене, поширена водяна рослинність. Використовується на господарські потреби, як водоприймач осушувальної системи. Річка протікає по відкритій рівнині з незначними вигинами. Перебіг річки спокійний, ями, мілини, острови і пороги відсутні. Повінь з початку квітня до початку травня, підйом води в цей час становить, в основному, не більше двох метрів, проте біля міста Сосниця може бути більше.

Бере початок біля села Березова Гать. Тече по території Новгород-Сіверського та Корюківського районів. Після міста Сосниці Убідь повертає на південь, потім розгалужується на три рукави: Убідь, Біленьке і В'юнку. Всі вони впадають в Десну. Але кожне коліно з цих рукавів має свою назву: Брітановка, Могилки, Коноплянка, Чепеліха, Приж та ін. Тут багато глибоких місць – ям, наприклад: Безодня, Сахарна тощо. Убідь річка рибна. У ній водяться соми, лящі, щуки, окуні, густера, червоноперки, язи і ін.

Притоки: Кистер, Канава, Журавка, Свіра, Вербка, Пісня (ліві); Бобрин, Олешня, Рівчак, Волинка (праві)

В місці проведення гідроекологічних досліджень дно частково піщане, частково замулене. Глибина в районі пробовідбору становила 0,5-0,1,5 м, швидкість течії - 0,2 м/с, ширина русла близько 25 м. Вода темно-жовтого кольору. Береги низькі, частково підтоплені, зустрічається поодинокі деревна рослинність. (табл. 3.4, рис. 3.4).

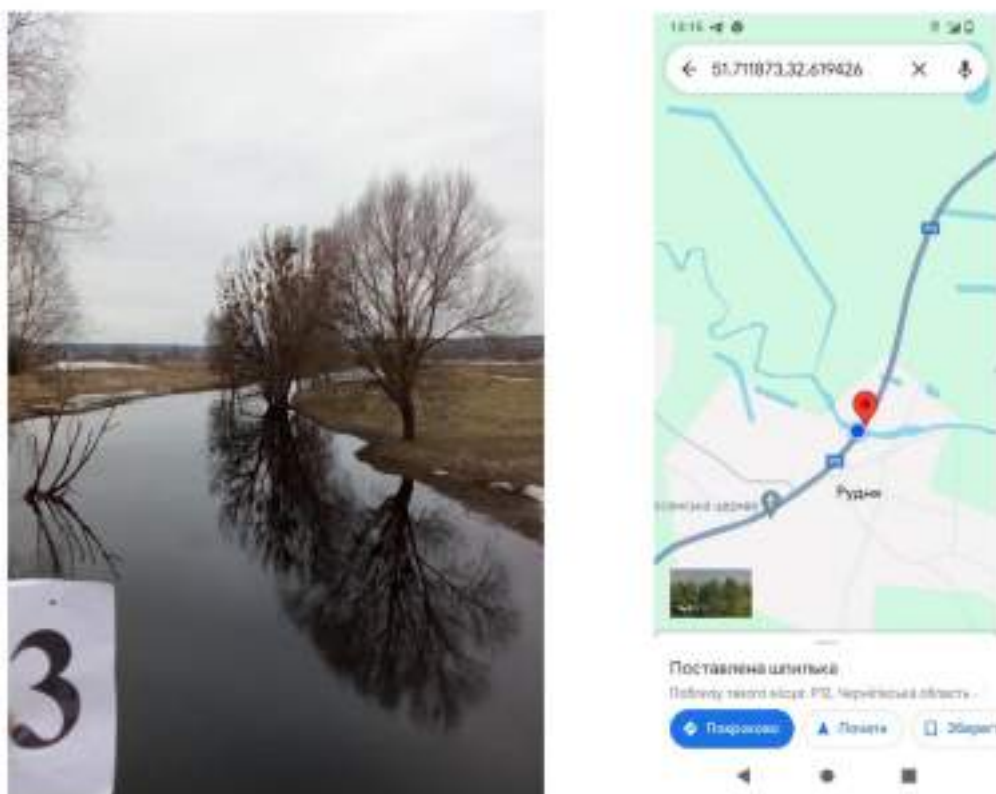

Рис. 3.4. Створ гідроecологічного моніторингу на р. Убідь

Таблиця 3.4

Гідрометричні характеристики р. Убідь та її басейну

№ п/п	Характеристика або гідрографічні показники	
1	Довжина, км	106
2	Ширина, м	25-30
3	Глибина середня, м	0,8
4	Глибина максимальна, м	1,5
5	Швидкість течії, м/с	0,1-0,3
6	Площа водозбору, км ²	1310
8	Відстань об'єктів планової діяльності від водойми, км	1,5
9	Середній річний модуль стоку, л/(с·км ²)	3,3

4. Характеристики стоку річок різної забезпеченості

Характеристика річкового стоку - це кількісна оцінка величини річкового стоку. Кількісними оцінками величини річкового стоку є витрата води, об'єм, модуль, шар стоку.

Витрата води - це кількість води, що протікає через живий переріз за одиницю часу і може бути визначена за формулою:

$$Q = V_{\text{сер}} \cdot \omega, \text{ м}^3/\text{с},$$

де $V_{\text{сер}}$ - середня швидкість течії для всього живого перерізу, м/с;

ω - площа живого перерізу в м^2 , яка визначається промірами глибин русла по поперечному створу.

Об'єм стоку - це об'єм води, що стікає з водозбору за певний проміжок часу (рік, місяць, добу); м^3 :

$$W = Q \cdot T,$$

де T - кількість секунд за добу 86400, за рік $31,54 \times 10^6$ с.

Модуль стоку - це кількість води, що стікає з одиниці площі водозбору (1 км^2) за одиницю часу (1 с) і визначається за такою формулою:

$$M = Q \cdot 10^3 / F, \text{ л /с км}^2,$$

де F - площа басейну, км^2 ;

Q - середня витрата води, $\text{м}^3/\text{с}$; 10^3 - перерахунок $\text{м}^3/\text{с}$ у літри.

Шар стоку - це кількість води, що стікає з водозбору за певний проміжок часу, подана у вигляді товщини шару, рівномірно розподіленого по площі цього водозбору. Визначається за такою формулою:

$$Y = W \cdot 10^3 / F \cdot 10^6, \text{ мм},$$

де 10^3 - перерахунок м у мм; 10^6 - перерахунок км^2 у м^2 .

Таблиця 4.1

Співвідношення між основними характеристиками стоку води [10]

Характеристика	$Q, \text{ м}^3/\text{с}$	$M, \text{ л /с} \cdot \text{ км}^2$	$Y, \text{ мм}$	$W, \text{ м}^3$
$Q, \text{ м}^3/\text{с}$	-	$(M \cdot F) / 10^3$	$(Y \cdot F \cdot 10^3) / T$	W / T
$M, \text{ л /с км}^2$	$(Q \cdot 10^3) / F$	-	$(Y \cdot 10^6) / T$	$(W \cdot 10^3) / F \cdot T$
$Y, \text{ мм}$	$(Q \cdot T) / F \cdot 10^3$	$(M \cdot T) / 10^6$	-	$W / (F \cdot 10^3)$
$W, \text{ м}^3$	$Q \cdot T$	$(M \cdot T \cdot F) / 10^3$	$Y \cdot F \cdot 10^3$	-

Основними поняттями, якими користуються в гідрології при аналізі й розрахунках стоку, є річний, максимальний і мінімальний сток.

Річним стоком називають кількість води, що стікає з даного басейну за рік. Річний стік у якому-небудь створі ріки не залишається постійним від року до року: багатоводні групи років чергуються з маловодними, і навпаки.

Максимальним стоком (високим стоком) називають об'єм, модуль або шар стоку за час проходження основної хвилі повені або за період найбільшого дошового паводка.

Мінімальним стоком (низьким стоком) називають найменший стік рік, що спостерігається в межень (літню або зимову) [11].

Середній річний стік. За лінійним трендом середній річний стік Десни має невелику тенденцію до зменшення (рис. 4.1). Насправді, враховуючи доволі велику мінливість стоку, можна вважати, що стік річок суббасейну Десни залишається практично незмінним.

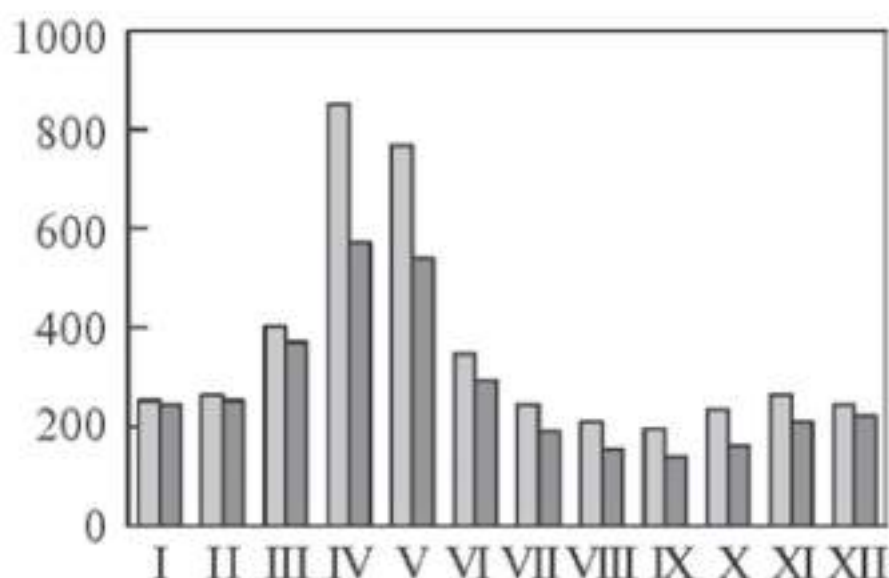

Рис. 4.1. Середньорічний розподіл стоку р. Десна-Чернівці ($\text{м}^3/\text{с}$; ліві стовпчики - до 2000 р., праві - за 2001-2020 рр.) [8]

Можна висловити думку про те, що раніше проходження весняного водопілля зумовлено потеплінням клімату, зокрема помітним підвищенням температури повітря в перші місяці року. Такий самий висновок зроблено ще в багатьох публікаціях.

Величини середнього багаторічного стоку річок СТБК «Блиствський» наведені у табл. 4.2. За вихідний розрахунковий показник обирався середній річний модуль стоку [11].

Таблиця 4.2.

Розраховані середні за багаторіччя стокові характеристики головних річок

Річка	Шар стоку, мм	Модуль стоку, л/(с·км ²)	Об'єм стоку, км ³	Витрата, м ³ /с	Площа водозбору, км ²
Лоска	105	3,3	0,015	0,5	150
Убідь	103	3,3	0,14	4,32	1310

Максимальний стік. Весняна повінь для річок басейну Десни є характерною фазою гідрологічного режиму. Саме тоді спостерігаються найбільші витрати води, що складають від 40 до 80 % річного стоку. Обов'язковою умовою аналізу процесів формування максимального стоку весняного водопілля є врахування атмосферних опадів, які випадають у період сніготанення. Їхня складова частина в загальному стоці водопілля складає 12-20 % [9]. До головних кліматичних чинників, які зумовлюють об'єм водопілля, належать атмосферні опади, температура повітря, запас води в сніговому покриві, а також глибина промерзання ґрунту (табл.4.3).

Таблиця 4.3.

Основні чинники формування найвищих водопілля у басейні р. Десна [9]

Рік	Температура повітря				Кількість опадів*, мм	Запас води в снігу**, мм	Глибина промерзан. ґрунту **, см
	°С**	Дата	°С***	Дата			
1931	0	8/IV	15,4	29/IV	164	-	-
1937	-9,1	5/III	9,9	25/III	165	-	-
1942	1,7	12/IV	11,4	23/IV	178	-	-
1947	2,1	24/III	11,9	21/IV	98	96,2	87,5
1951	1,9	15/III	12,5	2/IV	179	52,8	80,6
1970	1,6	24/III	9,5	13/IV	210	88,2	47,8
1994	1,2	18/III	16,2	18/IV	206	45,3	54,9

* за період водопілля, ** на початок водопілля, *** в основний період сніготанення

Водопілля 1917 р. було найбільшим за весь період спостережень. Максимальна витрата води біля м. Чернігів сягала 8090 м³/с, що в 4,4 рази більша за середньобаторічну максимальну витрату води.

За весь період спостережень у басейні р. Десна найвищі водопілля спостерігалися в 1917, 1970, 1931, 1942, 1947 1937, 1951, 1994 (рис. 4.2). За останні 20 років найвищим було

водопілля 1994 р. (Згідно довідки Українського гідрометеорологічного центру (№ 01-18/1218 від 08 листопада 2023 р.) (додатки)

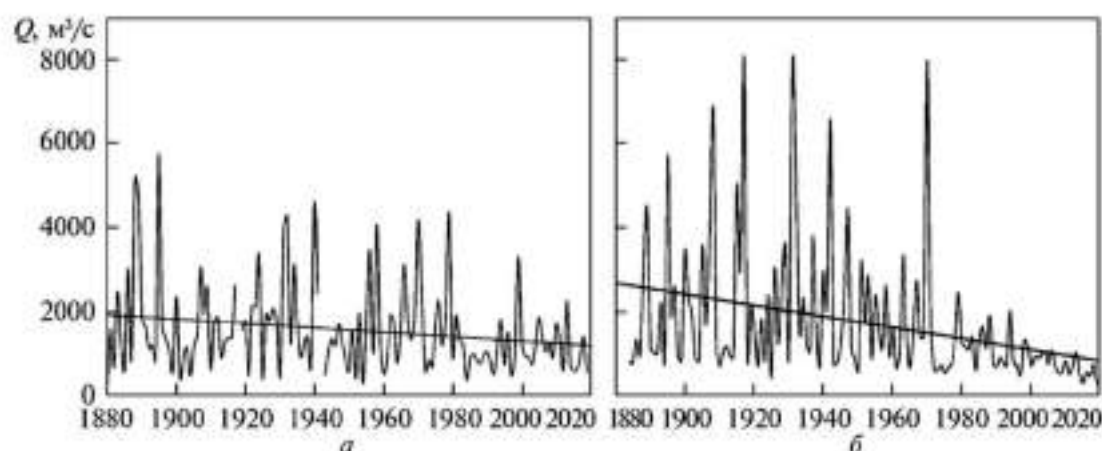

Рис. 4.2. Гідрографи найбільших весняних водопілля на р. Десна (м. Чернігів, б) [8]

Аналітична забезпеченість такої витрати оцінюється як 0,9 %, тобто водопілля 1917 р. відноситься до катастрофічних.

За останні 20 років найвищим було водопілля 1994 р. Максимальна витрата води 1994 р. на гідрологічному посту р. Десна – м. Чернігів склала 2040 м³/с (аналітична забезпеченість 30 %). Зима 1993-1994 рр. була теплою. Середньомісячна температура повітря в січні була вище норми на 7-8 °С, у лютому нижче норми на 2-3 °С та в березні близька до норми. Перехід середньодобової температури повітря через 0°С припав на третю декаду березня. У січні кількість опадів в басейні р. Десна за даними спостережень метеостанцій була близька до норми і коливалась в межах від 36 мм до 53 мм за норми від 38 мм до 51 мм, у лютому – нижче норми на 10-20 мм, у березні – більше за норму на 10-20 мм. Глибина промерзання ґрунту на кінець лютого коливалась в межах від 33 см (метеостанція Дружба) до 61 см (метеостанція Чернігів), на початок сніготанення – становила 30-64 см. Запас води в сніговому покриві на початок водопілля був нижче норми на 0-15 мм. Лише на станції Дружба був вище норми на 30 мм і становив 78 мм. Початок весняного водопілля в 1994 році майже збігся з початком водопілля 1947 та 1951 рр. та припав на 13-24 березня.

Формування катастрофічних та визначних весняних водопілля в басейні р. Десна відбувається в ході досягнення в основний період сніготанення середньодобової температури повітря близько 16 °С, на початок водопілля середньозваженої величини запасу води в сніговому покриві більше за 80 мм та глибини промерзання ґрунту близько 85 см, а також сумарної кількості опадів за період водопілля 200 мм і більше.

Величини максимального стоку 1% забезпеченості річок території СГВК «Блиствівський» наведені у табл. 4.4. За вихідний розрахунковий показник максимальний модуль стоку [9].

Таблиця 4.4.

Розраховані характеристики максимального стоку 1%-ї забезпеченості головних річок території СГВК «Блиствівський»

Річка	Модуль стоку, л/(с·км ²)	Витрата, м ³ /с	Площа водозбору, км ²
Лоска	100	15	150
Убідь	100	131	1310

Мінімальний стік. Мінімальний стік формується у зимову та літньо-осінню межень. У зимову межень, найменші модулі стоку спостерігаються у січні, змінюючись у межах 1,05 - 1,25 л/с·км² у басейнах досліджуваних річок. У літню межень мінімальні модулі стоку 95% забезпеченості дещо менші, змінюються від 0,9 до 1,0 л/с·км².

Розраховані характеристики мінімального стоку зимової межені 95%-ї забезпеченості річок території СГВК «Блиствівський» наведені у табл. 4.5. – 4.6. За вихідний розрахунковий показник обирався модуль стоку наведений у [13].

Таблиця 4.5

Розраховані характеристики мінімального стоку зимової межені 95%-ї забезпеченості головних річок території СГВК «Блиствівський»

Річка	Модуль стоку, л/(с·км ²)	Витрата, м ³ /с	Площа водозбору, км ²
Лоска	1,05	0,16	150
Убідь	1,05	1,38	1310

Таблиця 4.6

Розраховані характеристики мінімального стоку зимової межені 95%-ї забезпеченості головних річок території СГВК «Блиствівський»

Річка	Модуль стоку, л/(с·км ²)	Витрата, м ³ /с	Площа водозбору, км ²
Лоска	0,95	0,14	150
Убідь	0,95	1,25	1310

Виконані розрахунки показали значну мінливість у показниках стоку різної забезпеченості та їх значну відмінність від середніх багаторічних показників. Максимальний стік 1% забезпеченості на порядки перевищує середні показники. Мінімальний - навпаки нижчий за середній. Кліматичні зміни та антропогенний фактор також чинять значний вплив на малі водотоки у періоди межені. Але у цілому отримані розрахункові показники добре корелюються з даними багаторічних спостережень на річках досліджуваного регіону.

5. Оцінка фізико-хімічних показників якості води водних об'єктів в межах СГВК «Блиствівський»

Загальна характеристика фізико-хімічних показників якості води суббасейну

Десни

Гідрохімічний режим характеризується закономірними змінами хімічного складу води річки або окремих його компонентів у часі, які обумовлені фізико-географічними умовами басейну та антропогенним впливом, а також проявляється у вигляді багаторічних, сезонних і добових коливань концентрації компонентів хімічного складу і показників фізичних властивостей води, рівня забрудненості води, стоку розчинених мінеральних речовин тощо.

Оцінюючи вміст розчинених мінеральних речовин встановлено, що середня багаторічна річна мінералізація (1989-2010 рр) зростає за довжиною річки від 329 г/дм³ до 373 мг/дм³ (табл. 5.1, рис. 5.1). За показником мінералізації на всіх постах води р. Десна є прісними гіпогалініними. За станом та чистотою води: «відмінні» та «дуже чисті» згідно методики [14]. За блоковим індексом сольового складу вниз за течією стан річки Десна у деякі роки суттєво погіршується, а в інші роки залишається без змін. Основний вплив на якість води річки Десна чинить вміст хлорид-іонів, який погіршує воду у деякі роки до третього класу якості. За рахунок незначного вмісту сульфат-іонів, усереднений блоковий індекс сольового складу зумовлює формування вод першого та другого класу якості води. Отже за блоковим індексом сольового складу води річки Десна є «відмінні» та «дуже добрі», за чистотою – «чисті» та «дуже чисті» [15].

Таблиця 5.1

**Вміст головних іонів та загальна мінералізація річкових вод
суббасейну р. Десна за 1990-2015 рр., мг/дм³[15].**

№ за/п	Річка-пост	HCO ₃ ⁻	SO ₄ ²⁻	Cl ⁻	Ca ²⁺	Mg ²⁺	Na ⁺	Загальна мінералізація
1	Десна – м. Чернігів	226	29	19	65	13	16	370
2	Десна – с. Літки	238	26	19	62	7	25	371
3	Головесня – с. Покошичі	242	21	14	61	16	13	363
4	Сейм – с. Мутин	274	33	24	75	16	23	447
5	Снов – с. Щорс	177	28	20	51	12	13	301

Біогенні речовини. По течії Десни вміст біогенних речовин за період з 1998 по 2002 роки в цілому досить помірний. Гідрохімічний склад річкової води, яка надходить із території Росії в останні роки значно покращився і вона не має помітного впливу на якість води Десни в межах Чернігівської області. Концентрації амонію сольового коливалися від 0,185 до 0,45 мг/л і не перевищували ГДК для водойм рибного призначення за винятком гирла р. Шостки (притока І порядку), де зафіксоване перевищення ГДК у 2001 і 2002 роках у 1,6 і 3,3 разу

відповідно, Басейн р. Шостки розташований на території Сумської області і характеризується значною антропогенною зміною: розораність басейну становить 48,8%, урбанізованість – 7,6%, забір води – 13,3 млн. куб. м, склад забруднених стічних вод – 1,6 млн. куб. м. Вміст нітритів по течії р. Десни за досліджуваний період не перевищував ГДК, за винятком створу на 0,1 км вище гирла р. Судость на кордоні з Брянською областю Росії, де в 2002 р. зафіксовано перевищення ГДК у 6 разів, і гирла р. Шостки, де підвищений вміст нітритів спостерігався протягом усього періоду (у 2002 році 3,0 ГДК). Концентрації нітратів по течії р. Десни не перевищували ГДК. Фосфати у воді Десни були виявлені в кількостях, що нижче нормативних, незначне підвищення концентрації фосфатів (0,63 мг/л, 2002 рік) фіксується в нижньому створі на кордоні з Київською областю. Винятком є гирло р. Шостки, де вміст фосфатів підвищений (у 2002 р. 1,1 ГДК).

На території Чернігівської області вагомим джерелом забруднення річкових вод Десни є житлово-промисловий комплекс міста Новгород-Сіверського. Ця територія знаходиться в межах Новгород-Сіверського Полісся, де переважають ландшафти моренно-зандрових, зандрових терасових рівнин із піщаними і супіщаними ґрунтами, і вирізняється незначним аграрним навантаженням. Концентрація завислих речовин переважно перевищує ГДК, її середнє значення зростало протягом усього періоду спостережень: для 1989 року середня величина за довжиною ріки складала 0,3 мг/дм³, а у 2007 році цей показник досяг 15 мг/дм³. Збільшення виносу завислих речовин можна пояснити зростанням водності річки: з 1979 року коливання її річного стоку знаходяться у багатоводній фазі.

Протягом тривалих періодів на гідрологічних постах річки Десна спостереження проводились за такими важкими металами, як Cu, Zn, Cr, Mn та Fe [15]. Концентрація цинку, осереднена за весь період спостережень, змінюється за довжиною річки і складає на посту Новгород-Сіверський 0,045 мг/дм³, на посту Чернігів – 0,019, а на посту с. Літки – 0,067 мг/дм³. Вміст міді у воді річки Десна змінюється так само, як і вміст цинку. Найбільші концентрації спостерігаються на постах вище міста Новгород-Сіверський та с. Літки і становлять вони 0,0086 мг/дм³. На посту вище м. Чернігів концентрація міді складає 0,0036 мг/дм³. Вимірювання вмісту марганцю проводилось лише на двох гідрологічних постах – м. Чернігів та с. Літки, для яких концентрації змінювались від 0,077 до 0,023 мг/дм³ відповідно. Концентрація хрому в водах річки Десна зростає за довжиною від 0,001 до 0,009 мг/дм³. І хоча ці концентрації не перевищують ГДК, все ж можна сказати, що Чернігів справляє деяке забруднення хромом природних вод річки Десна. Вміст заліза в воді річки Десна на посту м. Новгород-Сіверський складає 0,465 мг/дм³. Далі вниз за течією, на посту м. Чернігів концентрація дещо зменшується і становить 0,225 мг/дм³, а на посту с. Літки концентрація заліза загального складає 0,20 мг/дм³. Отримані результати дозволили зробити

висновок, що вода забруднюється важкими металами на території Росії, надалі відбувається природне очищення, яке порушується у межах м. Чернігів. В результаті аналізу вихідних даних по нафтопродуктах установлено, що в середньому лише 30% проб дають результат, відмінний від нуля. Тобто у 70% випадків нафтопродуктів у воді річки Десна не було виявлено, але інші 30% проб фіксують значний вміст нафтопродуктів у воді. Причому в 80% випадків цей вміст перевищує ГДК. Осереднена за багаторічний період концентрація нафтопродуктів у воді річки Десна змінюється від 0,07 до 0,12 мг/дм³. Причому на посту вище м. Чернігів відзначається її незначне зменшення до 0,05 мг/дм³. Така сама тенденція спостерігається і за максимальними значеннями. Найбільша концентрація нафтопродуктів зафіксована на посту с. Літки у 1994 році. Слід зазначити, що на інших постах максимум був зафіксований також у 1994 році. Концентрація СПАВ, осереднена за багаторічний період, не перевищує ГДК і практично не змінюється за довжиною річки і коливається в межах від 0,02 до 0,05 мг/дм³. Але за максимальними значеннями, зафіксованими на трьох гідрологічних постах, просліджується чітка тенденція зростання вмісту СПАВ у водах ріки Десна вниз за течією. Слід зазначити, що максимальні значення також не перевищують ГДК [15].

Антропогенне навантаження на водні об'єкти суббасейну Десни

Соціально-економічна структура суббасейну Десни створює передумови до формування антропогенного навантаження, яке чинить вплив на екосистеми поверхневих вод.

Підвищений вміст біогенних елементів, передусім, сполук нітрогену та фосфору, спричиняє процес евтрофікації, наслідком чого є погіршення екологічного стану та якості води, збіднення видового різноманіття, а також неможливість подальшого використання води.

Найбільша небезпека евтрофікації притаманна малорухливим водам. Наявність у суббасейнах малих водосховищ з водообміном близьким до озер визначає їхню чутливість до антропогенного навантаження біогенними елементами. Біогенне навантаження вод від точкових джерел безпосередньо пов'язане з органічним.

Продукти життєдіяльності живих організмів представлені в основному білковими сполуками, у складі яких міститься нітроген. Недостатній рівень очищення комунальних стічних вод, промислові та тваринницькі підприємства можуть призвести до надходження у річкову мережу великої кількості поживних елементів. Вагомим чинником забруднення вод біогенними елементами є їхнє вимивання з водозбірної території, що часто перевищує кількісні показники надходження від точкових джерел. Серед чинників дифузного забруднення варто відзначити прямі атмосферні осідання, поверхневий та підземний стік, надходження з урбанізованих та сільськогосподарських територій, сільське населення, ерозію, природний фон.

Щорічно у водні об'єкти суббасейнів від антропогенних джерел додатково надходить 4 583 т сполук загального нітрогену ($N_{\text{заг}}$) та 1 173 т загального фосфору ($P_{\text{заг}}$). Особливістю емісії фосфору є те, що 73% формується за рахунок ерозії і знаходиться в інертній формі. Спостерігається залежність збільшення емісії фосфору із збільшенням частки розораних земель. У розчиненій формі до поверхневих вод за рік надходить 322 т сполук Р заг. Забрудненням нітрогеном між точковими і дифузними джерелами розподіляється у співвідношенні 24% і 76% відповідно, а навантаження фосфором на 83% залежить від точкових джерел.

Основну частку дифузного забруднення вод нітрогеном визначає сільськогосподарське виробництво (застосування мінеральних добрив, гною, ерозія внаслідок розорювання), внесок якого у загальне навантаження річок суббасейнів коливається у широких межах та у середньому становить 53%. Індикатором навантаження вод від дифузних джерел сільськогосподарського походження є баланс нітрогену у ґрунті, який у більшості адміністративних районів, що входять у межі суббасейнів, є позитивним. Найвище навантаження спостерігається у басейнах малих річок Пакулька, Дубровка, Полонка, Серна, Конопелька, Лютиця, Рудка, Желізняця, Оконка, де надлишок нітрогену у ґрунті перевищує 100 кг N/га. Водозбірні території суббасейнів вкриті переважно малородючими дерново-підзолистими ґрунтами і для забезпечення стійких врожаїв потребують внесення значної кількості добрив. Велика кількість атмосферних опадів та легка текстура ґрунтів сприяє вимиванню нітрогену добрив, який у формі легко розчинних нітратних сполук потрапляє до річкових екосистем. У загальний показник емісії нітрогену 22% вносить природний фон. Від сільського населення у водні об'єкти суббасейнів надходить 589 т/рік нітрогену, що становить 35% від показника урбанізованих територій.

В межах досліджуваної території СТБК «Блиствський» забруднення нітрогеном характеризується як незначне і є одним з найнижчих у суббасейні Десни. Воно становить менше 1 кг нітрогену з гектару.

Фосфор з водозбірної території річок надходить переважно за рахунок ерозійних процесів. Роль сільського населення невисока і становить 10% порівняно з міським. У цілому антропогенна складова емісії фосфору становить 93%, внесок природних умов - 7%. Роль окремих джерел надходження фосфору у розрізі водних об'єктів суббасейнів представлена на рис. 5.3 (район 15).

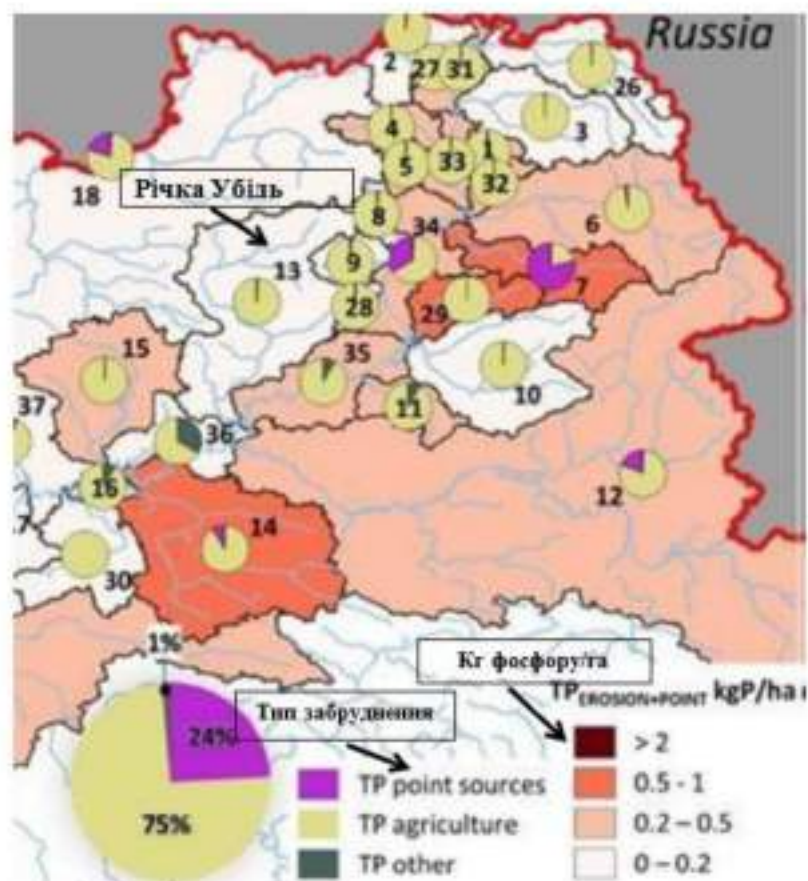

Рис. 5.1. Показники забруднення фосфором водних об'єктів СГБК «Блиствіський» (на прикладі р. Убінь) [16]

Показники якості води поверхневих водних об'єктів в межах СГБК «Блиствіський»

Під час проведення комплексу досліджень водних об'єктів на території СГБК «Блиствіський» були обстежені три водні об'єкти – річки Лоска, Убінь та ставок біля с. Блистова.

Для визначення ступеню вмісту головних іонів використовують показники загальної мінералізації та показник жорсткості води. В річці Лоска води характеризувалися низькою мінералізацією 142 мг/дм³. Жорсткість низька - 2,8 мг-екв/дм³. Такі значення показників мінералізації та жорсткості води зумовлені тим, що у верхній течії річки на формування її водного стоку чинить низка меліоративних каналів. Вони по своїй суті є акумуляторами інфільтраційних підґрунтових вод, хімічний склад яких визначається бідними піщаними кислими дерново-підзолистими ґрунтами (табл. 5.2). З цієї ж причини води річки мають слабо кислу реакцію (рН = 6,2). Показник кислотно-лужного балансу у річці в межах досліджуваної території нижчий ніж у інших досліджуваних водних об'єктах.

Таблиця 5.2

Фізико-хімічні характеристики якості води р. Лоска

Показник	Одиниця вимірювання	Результат дослідження	Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення
Каламутність	НОК	2,6	-
Водневий показник, рН	одиниця рН	6,2	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм ³	2,8	7
БСК ₅	мгО ₂ /дм ³	3,4	2
Завислі речовини	мг/дм ³	9,4	20
Загальна мінералізація	мг/дм ³	142	1000
Амоній (NH ₄ ⁺)	мг/дм ³	0,42	0,5
Фосфати (PO ₄ ³⁻)	мг/дм ³	0,24	3,5

У воді річки зафіксовані незначні перевищення вмісту органічних речовин по показнику БСК₅, (див. табл.5.2).

Не зафіксовано перевищень вмісту амонійного азоту – 0,42 мг/дм³ при діючому ГДК для водойм рибогосподарського призначення до 0,5 мг/дм³ та фосфатних іонів – 0,24 мг/дм³ при діючому ГДК – 3,5 мг/дм³. Це цілком узгоджується з оцінкою антропогенного навантаження на досліджувану територію виконану вище.

В р. Убідь води характеризувалися дуже мінералізацією у 108 мг/дм³. Жорсткість середня і становить 2,0 мг-екв/дм³ (табл.5.3). Такі значення показників мінералізації та жорсткості води зумовлені фізико-географічними особливостями території.

Наявні показники кислотно-лужного балансу води річки (рН – 6,2) дозволяють віднести її води до слабокислих [17]. Також звертає на себе увагу низький вміст завислих речовин у водах річки – 2,1 мг/дм³. Присутнє незначне перевищення вмісту амонійного азоту – 0,6 мг/дм³. За іншими показниками хімічного складу води суттєвих відхилень від діючих нормативів не зафіксовано.

В ставку (с. Блистова) води характеризувалися наднизькою мінералізацією 19 - 22 мг/дм³. Жорсткість наднизька -0,1 мг-екв/дм³. Є значне затиснення води – рН= 4,75. За іншими показниками хімічного складу води суттєвих відхилень від діючих нормативів не зафіксовано (табл.5.4).

З виконаних досліджень якості води за низькою фізико-хімічних показників можна зробити висновок, що водотоки вивченої території знаходяться у доброму гідроекологічному стані і не зазнають суттєвого антропогенного тиску.

Таблиця 5.3

Фізико-хімічні характеристики якості води р. Убідь

Показник	Одиниця вимірювання	Результат дослідження	Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення
Каламутність	НОК	2,4	-
Водневий показник, рН	одиниця рН	6,2	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм ³	2,0	7
БСК ₅	мгО ₂ /дм ³	2,1	2
Завислі речовини	мг/дм ³	2,5	20
Загальна мінералізація	мг/дм ³	108	1000
Амоній (NH ₄ ⁺)	мг/дм ³	0,6	0,5
Фосфати (PO ₄ ³⁻)	мг/дм ³	0,24	3,5

Таблиця 5.4

Фізико-хімічні характеристики якості води ставка (с. Блестова)

Показник	Одиниця вимірювання	Результат дослідження	Нормативні значення вод водойм рибогосподарського призначення
Каламутність	НОК	5,6	-
Водневий показник, рН	одиниця рН	4,75	6,5-8,5
Загальна жорсткість	мг-екв/дм ³	0,1	7
БСК ₅	мгО ₂ /дм ³	6,5	2
Завислі речовини	мг/дм ³	3,0	20
Загальна мінералізація	мг/дм ³	19-22	1000
Амоній (NH ₄ ⁺)	мг/дм ³	0,39	0,5
Фосфати (PO ₄ ³⁻)	мг/дм ³	0,06	3,5

Погіршує гідроекологічний стан водних об'єктів закиснення води, яке пов'язане з домінуванням атмосферних опадів у водному балансі та високим вмістом гумінових та фульво-кислот.

6. Оцінка впливу стічних вод на довкілля

У поняття «стічні води» входять різнi за походженням, складом й фізико-хімічними властивостями води, які використовуються людиною для побутових і технологічних потреб. При цьому вода забруднюється, і її фізико-хімічні властивості змінюються. Стічні води різноманітні за складом й, отже, за своїми властивостями.

Розрізняють три основні категорії стічних вод залежно від їхнього походження:

- господарсько-побутові;
- виробничі;
- атмосферні.

Скидання у водойми стічних вод призводить до погіршення екологічного стану водних об'єктів та залишається однією з актуальних проблем Новгород-Сіверського району Чернігівської області.

Проте особливості господарської діяльності підприємств лісового господарства не дозволяють віднести їх до забрудників водних об'єктів стічними водами. Жодні з трьох основних категорій стічних вод не є результатами їх господарської діяльності.

У центральній конторі СГВК «Блиствський» використовується центральна каналізаційна система. Територія планованої діяльності не каналізована, на лісосіках використовуються біотуалети - автономні туалети, які працюють на основі принципу біологічного розкладу нечистот, при чому відпадає необхідність проведення комунікацій (вода, електрика, вентиляція, каналізація) і забезпечується відмінний санітарний стан території.

Виконані рекогносцирувальні дослідження на місцевості та результати аналізу фізико-хімічних показників вод водних об'єктів засвідчили, що стічні води не мають жодного впливу на гідроекологічний стан водних об'єктів території СГВК «Блиствський», оскільки ізольовані у водостійких резервуарах від навколишнього середовища - від ґрунтових та поверхневих вод, не зазнають сезонного впливу повеней та водопілля.

ВИСНОВОК

СГБК «Блиствіський», загальною площею 1126,1 га, розташований в південній частині Новгород-Сіверського району Чернігівської області. Контора підприємства знаходиться в с. Блистова, Новгород-Сіверського району, Чернігівської області.

У господарстві проводяться рубки головного користування з метою заготівлі деревини у стиглих та перестійних насадженнях, в основу яких покладено дотримання принципів безперервного, невиснажливого і раціонального використання лісових ресурсів, збереження умов відтворення високопродуктивних стійких деревостанів, їх екологічних та інших корисних властивостей. Порядок проведення рубок головного користування регламентується Правилами рубок головного користування (Наказ Держкомлісгоспу України №364 від 23.12.2009 року).

На території запланованої лісгосподарської діяльності попередньо технічним завданням визначено 3 водних об'єкти. Це річки Лоска та Убідь, та ставок у с. Блистова.

Сукупність різноманітних природних умов створили умови для формування на досліджуваній території доволі гідрографічної мережі водними об'єктами різного типу та масштабу. Але в останні роки зміну клімату можна спостерігати також і на території досліджень. Як наслідок, посилюлися посухи, змінилася водність річок та озер, з'явилися не характерні для території екстремальні погодні явища. У наслідок цього багато з цих малих водотоків існують в періоди високої водності (водопідля весняне, дощові паводки), а деякі ставки зникли взагалі. Вплив подібних природних змін посилюється антропогенним навантаженням на територію досліджень. При нерегламентованій господарській діяльності у цей час можуть виникнути умови для затоплення певних територій (заплави річок тощо) або, навпаки, їх пересихання та зникнення.

Аналіз гідролого-гідроморфологічних характеристик водотоків засвідчив про наступне. Сучасний гідрологічний режим значних залежить як від природних факторів (кількість опадів або їх відсутність, оротографія місцевості тощо) так і від антропогенних (зарегулювання стоку, спрямлення русел, меліоративні роботи тощо). Безпосередньо лісгосподарська діяльність прямого впливу на їх гідрологічний режим не чинить.

Виконані гідрологічні розрахунки показали значну мінливість у показниках стоку різної забезпеченості та їх значну відмінність від середніх багаторічних показників. Максимальний стік весняної на порядки перевищує середні показники. Мінімальний - навпаки нижчий за середній. Стік зимової межени перевищує стік межени теплого періоду. Планова господарська діяльність не буде чинити суттєвого впливу на гідроекологічний стан водних об'єктів при водності близький до середніх показників. При екстремальних значеннях

показників норми можливі несприятливі явища такі як підтоплення територій, посилення ерозійних процесів або, навпаки, пересихання водотоків.

За результатами аналізів фізико-хімічних характеристик води річок значних порушень нормативів якості води не виявлено. В цілому гідроекологічний стан водних об'єктів відповідає їх масштабу та особливостям формування гідрологічного і гідохімічного режимів у цю пору року. Проведення планової господарської діяльності істотно не вплине на фізико-хімічні характеристики води водних об'єктів.

Виконані рекогносцирувальні дослідження на місцевості та результати аналізу фізико-хімічних показників вод водних об'єктів засвідчили, що стічні води лісового господарства не мають жодного впливу на гідроекологічний стан водних об'єктів території лісгоспу, оскільки ізольовані у водостійких резервуарах від навколишнього середовища - від ґрунтових та поверхневих вод, не зазнають сезонного впливу повеней та водопілля.

При дотримання принципів безперервного, невиснажливого і раціонального використання лісових ресурсів (зокрема постанови КМ України «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» від 16.05.2007 № 733), збереження умов відтворення деревостанів, їх екологічних та інших корисних властивостей негативний вплив на водотоки зведено до мінімуму, оскільки:

- використання водних ресурсів при здійсненні планованої діяльності не передбачається;
- безпосереднього надходження у водне середовище забруднюючих речовин не відбувається;
- порушення гідрологічного режиму та формування процесів стоку поверхневих та підземних вод не відбувається або буде зведено до мінімуму.

Враховуючи зазначене, при дотриманні вимог чинного природоохоронного законодавства, вплив діяльності СГВК «Блиствіський» на водні об'єкти характеризується як незначний.

Перелік посилань

1. <https://eco.cg.gov.ua/index.php?id=15801&tp=1&pg>
2. https://chor.gov.ua/images/Razdelv/Norm_docum/Rishennia/7_sklvkannia/8_sessiya/Regionalna_shema_oblasti.pdf Регіональна схема екологічної мережі Чернігівської області/ Чернігівська обласна адміністрація. - м. Чернігів, 2017 р. - 101с.
3. https://davr.gov.ua/fls18/Dnipro/V_Dnipro_Desna.pdf
4. Екологічний паспорт Чернігівської області/ Чернігівська обласна адміністрація, департамент екології та природних ресурсів. - м. Чернігів, 2022 р. - 374с.
5. <https://desna-buvr.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/OPYS-SUBBASEYNU-RICHKY-DESNA.pdf>
6. Чорноморець Ю.О., Гребінь В.В. Багаторічна динаміка режиму живлення річки Десна. Гідрологія, гідрохімія і гідроекологія. 2010. Т. 3 (20). С. 59-67.
7. Чорноморець Ю.О., Лук'янець О.І. Вплив сучасних змін у співвідношенні сніго-дошового живлення річок на структуру водного балансу їх басейнів. Гідрологія, гідрохімія, гідроекологія.-2019. № 4 (55). С. 40-52.
8. Vyshnevskiy V.I., Kutsiy A.V. Long-term changes in the water regime of rivers in Ukraine. Kyiv: Naukova dumka, 2022. 252 p.
9. Горбачова Л.О., Колянчук О.В. Каталог весняних водопіль в басейні річки. Десна. 36. наук. пр. УкрНДГМІ, 2011. Вип. 261. С. 179 -191.
10. Загальна гідрологія: підручник / В.К. Хільчевський, С.М. Курило, С.С. Дубняк та ін. / За ред. В.К. Хільчевського, О.Г. Ободовського, - Київ: ВПЦ "Київський університет", 2008. - 400 с
11. Ресурсы поверхностных вод СССР. Т. 6. Украина и Молдавия. Вып. 2. Среднее и Нижнее Поднепровье // Под ред. М.С. Каганера. – Л.: Гидрометиздат. – 1971. – С. 656.
12. Український гідрометеорологічний центр. Державна служба з надзвичайних ситуацій/ Про частоту та кількість паводків на території Чернігівської області – № 01-18/1218 від 08 листопада 2023 р. – с.1-2.
13. Гідролого-гідрохімічна характеристика мінімального стоку річок басейну Дніпра. В.К. Хільчевський, І.М. Ромась, М.І. Ромась, В.В. Гребінь, І.О. Шевчук, О.В. Чунарьов /За ред. В.К. Хільчевського. – К.: Ніка-Центр, 2007. – 184 с.
14. В.Д.Романенко та ін. Методика екологічної оцінки якості поверхневих вод за відповідними категоріями. – К.: Символ-Т, 1998. – 28с.
15. Оцінка якості води річки Десна за комплексом гідрохімічних показників. ДМ С., ЛН С., ДЮ Л. Вісник Одеського екологічного університету. 43-152, 2013. 2013.

16. <https://desna-buvr.gov.ua/wp-content/uploads/2022/08/Antropohenne-navantazhennia-Desna-Verkhniy-Dnipro-2.pdf>
17. Хільчевський В. К., Осадчий В. І., Курило С. М. Основні гідрохімії: підручник. - К.: Ніка-Центр, 2012. - 312 с.

ДСНС України
УКРАЇНСЬКИЙ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР
(УкрГМЦ)

вул. Золотоворітська, 6 В, м. Київ, 01601, тел. (044) 239-93-87, факс, (044) 279-10-80
www.meteo.gov.ua ЄДРПОУ 25836018 office@meteo.gov.ua

Від 08.11.2023 р № 01-18/1218

На № 01/1

від 30.10.2023 р.

Директору ТОВ «ДРОН ЛЕНД»
О.І. КОЛОМІЙЦЮ

Про частоту та кількість паводків
на території Чернігівської області

Український гідрометеорологічний центр ДСНС України на Ваш запит повідомляє наступне. Спостереження за гідрологічним режимом річок Чернігівської області проводяться на стаціонарних гідрологічних постах на Дніпрі у створах поста Недавиччі та озерного поста Дніпровське та річках суббасейну Десни: р. Десна – Новгород-Сіверський, Розльоти, Макошище, Чернігів, Морівськ та її притоках – р.Убідь – Кудрівка, р.Снов – Сновськ, р.Булоус – Кошівка.

Зазвичай найвищі рівні на рівнинних річках, спостерігаються під час проходження водопілля. Паводки на річках вказаного регіону здебільшого нижчі за максимальні рівні водопілля і періодичність їх повною мірою залежить від дощів періоду літньо-осінньої межні. Циклічність їх від 1-2 до 3-4 (на малих річках), які проходять з незначними амплітудами підвищень і без негативних наслідків.

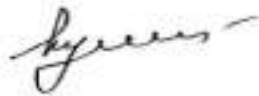
Весняне водопілля – це щорічна фаза гідрологічного режиму річок, що супроводжується затопленням заплав, як звичайне природне явище, а якщо сільськогосподарські поля знаходяться на заплавних територіях то ймовірність їх затоплення може бути щорічною.

Аналіз водопілля до 1971 року показав, що у Чернігівській області вище Чернігова заплавні території затоплювалися майже щороку, надалі наступив період коли переважали нижчі за норму (середні багаторічні величини) водопілля, проте заплавні території на верхній частині області (вище Чернігова) затоплювалися з періодичністю 1 раз за 2-3 роки.

За останні 30 років на річках області переважали низькі водопілля, проте можна виділити роки з достатньо високими водопіллями, які супроводжувалися затопленням заплавних територій та мали негативні наслідки від паводкових

вод. Це весняні водопілля 1994, 1996 (Дніпро), 1998, 2003 (Десна), 2004, 2006, 2010, 2013, 2018, 2022, 2023 років, коли відбулося значне і тривале затоплення заплавних територій. Згідно діючого «Каталогу небезпечності гідрологічних явищ» Українського гідрометцентру та за даними обласних управлінь ДСНС відмічалось досягнення та перевищили небезпечних відміток затоплення у Чернігівській області: відбувалося й утримувалося тривалий час перевищення небезпечних відміток обтоплення водами Дніпра, Десни і її приток територій окремих сіл, господарств і частин сільських населених пунктів та відрізання їх від шляхів сполучення, через перелив води через дороги місцевого значення та їх затоплення, початкове затоплення будинків у ряді населених пунктів Чернігівського району Чернігівської області.

Директор

Микола КУЛЬБІДА

Катерина СТЕЦЮРА
Людмила МАЛА
2399327

ЦЕНТРАЛЬНА
ВИПРОБУВАЛЬНА
ЛАБОРАТОРІЯ

07301, м. Вишгород,
вул. Ватутіна, 55,
АТ «НДІ РЗ АТН України»

+38 (044)364-16-56
vyshlab.com.ua
info@vyshlab.com.ua

Сертифікат визнання вимірювальних можливостей ДСТУ ISO 10012:2005 № ПТ-301 /23 від 31.08.2023 р.

Замовник: ТОВ "ДРОН ЛЕНД"

Дата доставки в лабораторію: 04.03.2024

Місце відбору: зразок 1, Озеро

Тип зразка: поверхневі води

Дата завершення дослідження: 11.03.2024

Дослідження зразка поверхневої води № ПВ-5260-Інд
Пакет дослідження: Індивідуальний

Визначені показники	Одиниці вимірювання	Результати досліджень	Нормативні документи
Фізико-хімічні показники			
Каламутність	НОК	5,6	ДСТУ ISO 7027:2003
Водневий показник, pH	одиниця pH	4,75	ДСТУ 4077-2001
Загальна жорсткість	мг-екв/дм ³	0,1	ДСТУ ISO 6059
Біохімічне споживання кисню (БСК ₅)	мгО ₂ /дм ³	6,5	РД 52.24.420-2006
Завислі речовини	мг/дм ³	3,0	РД 52.24.468-2005
Розчинні солі	мг/дм ³	19	ГОСТ 18164-72
Загальна мінералізація (TDS)	мг/дм ³	< 50*	ГОСТ 18164-72
Амоній (за NH ₄ ⁺)	мг/дм ³	0,39	МВВ 081/37-0698-10
Фосфати (за PO ₄ ³⁻)	мг/дм ³	0,06	ДСТУ ISO 6878: 2008

Примітка:

- * - поріг чутливості методу
- Отримані результати аналізу відносяться виключно до наданого зразку.
- Зразки води досліджувались відповідно вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10.
- Цей документ є одночасно актом передавання-приймання виконаних робіт (наданих послуг).

Вимірювання провів:

Інженер-дослідник
(підпис) (посада)

Майовецька Ю.В.
(П.І.Б.)

Сертифікат визнання вимірювальних можливостей ДСТУ ISO 10012:2005 № ПТ-301 /23 від 31.08.2023 р.

Замовник: ТОВ "ДРОН ЛЕНД"

Дата доставки в лабораторію: 04.03.2024

Місце відбору: зразок 2, р.Лоска

Тип зразка: поверхневі води

Дата завершення дослідження: 11.03.2024

Дослідження зразка поверхневої води № ПВ-5261-Інд
Пакет дослідження: Індивідуальний

Визначені показники	Одиниці вимірювання	Результати досліджень	Нормативні документи
Фізико-хімічні показники			
Каламутність	НОК	2,6	ДСТУ ISO 7027:2003
Водневий показник, рН	одиниця рН	6,2	ДСТУ 4077-2001
Загальна жорсткість	мг-екв/дм ³	2,8	ДСТУ ISO 6059
Біохімічне споживання кисню (БСК ₅)	мгО ₂ /дм ³	3,4	РД 52.24.420-2006
Завислі речовини	мг/дм ³	9,4	РД 52.24.468-2005
Розчинні солі	мг/дм ³	139	ГОСТ 18164-72
Загальна мінералізація (TDS)	мг/дм ³	142	ГОСТ 18164-72
Амоній (за NH ₄ ⁺)	мг/дм ³	0,42	МВВ 081/37-0698-10
Фосфати (за PO ₄ ³⁻)	мг/дм ³	0,24	ДСТУ ISO 6878: 2008

Примітка:

- * - поріг чутливості методу
- Отримані результати аналізу відносяться виключно до наданого зразку.
- Зразки води досліджувались відповідно вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10.
- Цей документ є одночасно актом передавання-приймання виконаних робіт (наданих послуг).

Вимірювання провів:

Інженер-дослідник
(підпис) ПРОТОКОЛІВ ДОСЛІДЖЕННЯ (посада)

Майовецька Ю.В.
(П.І.Б.)

Сертифікат визнання вимірювальних можливостей ДСТУ ISO 10012:2005 № ПТ-301 /23 від 31.08.2023 р.

Замовник: ТОВ "ДРОН ЛЕНД"

Дата доставки в лабораторію: 04.03.2024

Місце відбору: зразок 3, р. Убедь

Тип зразка: поверхневі води

Дата завершення дослідження: 11.03.2024

Дослідження зразка поверхневої води № ПВ-5262-Інд
Пакет дослідження: Індивідуальний

Визначені показники	Одиниці вимірювання	Результати досліджень	Нормативні документи
Фізико-хімічні показники			
Каламутність	НОК	2,4	ДСТУ ISO 7027:2003
Водневий показник, pH	одиниця pH	6,2	ДСТУ 4077-2001
Загальна жорсткість	мг-екв/дм ³	2,0	ДСТУ ISO 6059
Біохімічне споживання кисню (БСК ₅)	мгО ₂ /дм ³	2,1	РД 52.24.420-2006
Завислі речовини	мг/дм ³	2,5	РД 52.24.468-2005
Розчинні солі	мг/дм ³	105	ГОСТ 18164-72
Загальна мінералізація (TDS)	мг/дм ³	108	ГОСТ 18164-72
Амоній (за NH ₄ ⁺)	мг/дм ³	0,60	МВВ 081/37-0698-10
Фосфати (за PO ₄ ³⁻)	мг/дм ³	0,24	ДСТУ ISO 6878: 2008

Примітка:

- * - поріг чутливості методу
- Отримані результати аналізу відносяться виключно до наданого зразку.
- Зразки води досліджувались відповідно вимогам ДСанПІН 2.2.4-171-10.
- Цей документ є одночасно актом передавання-приймання виконаних робіт (наданих послуг).

Вимірювання провів:

Інженер-дослідник
(підпис) ПРОТОКОЛІВ ДОСЛІДЖЕННЯ (посада)

Майовецька Ю.В.
(П.І.Б.)

Товариство з обмеженою відповідальністю

«ДРОН ЛЕНД»

**Оцінка впливу господарської діяльності на ґрунтовий покрив, окремих лісових кварталів та виділів у
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ ВИРОБНИЧОМУ КООПЕРАТИВІ «БЛИСТІВСЬКИЙ»**

(Чернігівська область)

Від Винавця:

Директор

ТОВ «ДРОН ЛЕНД»

Канд.с.-г.наук, ґрунтознавець

О.І. Коломієць

В.О. Зуза

Київ 2024

ЗМІСТ	
ВСТУП.....	3
1. Опис місця проведення планованої діяльності.....	4
2. Морфологічний опис ґрунтових профілів.....	6
3. Характеристика ґрунтів.....	16
ВИСНОВОК.....	17
Використані джерела:.....	18
Додатки.....	19

ВСТУП

Згідно договору № 1 19-02/2024 від 19.02.2024 р. з Сільськогосподарським виробничим кооперативом «Блистівський» (СГВК «Блистівський»), виконано комплекс польових, лабораторних та аналітичних робіт з оцінки впливу діяльності (ОВД) вказаного лісгосподарського підприємства на ґрунтовий покрив.

Під час польових досліджень було закладено 5 ґрунтових розрізів, проведені фотофіксація ґрунтових профілів та рослинного покриву в місцях їх закладання, опис ґрунтових профілів з визначенням морфологічних ознак генетичних горизонтів, відібрані зразки ґрунту для подальшого лабораторного дослідження, визначені географічні координати цих розрізів з метою можливості подальших моніторингових та інших робіт. У польових умовах визначалась наявність проявів ерозійних процесів та ризики їх виникнення чи поширення після проведення лісорубних робіт. Досліджені морфологічні ознаки генетичних горизонтів та проведені лабораторні роботи дали можливість визначити видовий склад ґрунтів, їх водно-фізичні та фізико-хімічні властивості.

1. Опис місця проведення планованої діяльності

СГВК «Блиствський» розташований в центральній частині Новгород-Сіверського району Чернігівської області в адміністративних межах Новгород-Сіверської територіальної громади.

Адреса: 16071, Чернігівська область, с. Блистова, вулиця Шевченка, 54.

Площа земель лісового фонду становить 1126,1 га.

Територія СГВК розділена на 1 майстерську діляницю та 2 обходи.

Лісові масиви СГВК «Блиствський» згідно фізико-географічного районування розташовані в області Новгород-Сіверського Полісся Поліського краю зони мішаних лісів Східноєвропейської рівнини.

Відповідно до тектонічного районування лісові ділянки досліджуваної території знаходяться в межах Дніпровсько-Донецької западини Східноєвропейської дорифейської платформи. Основу Новгород-Сіверського Полісся складає Придеснянське лесове плато з численними глибокими ярами, які врізані до корінних крейдяних порід. Є тут і карстові заглибини.

Рельєф території дослідження визначається її розташуванням у межах Придніпровської низовини: рівнинний з переважанням льодовикових та водно-льодовикових ерозійно-аккумулятивних форм (річкові долини, яри, балки).

Клімат помірно континентальний. Середньорічна температура повітря становить 6,4 °С, найнижча вона у січні (мінус 7,1 °С), найвища — в липні (18,7 °С). Тривалість вегетаційного періоду становить 195 днів. У середньому за рік випадає близько 600 мм атмосферних опадів, найменше — у березні та жовтні, найбільше — у червні та липні. За час вегетаційного періоду випадає 55 % опадів. Відносна вологість повітря в середньому за рік становить 79 %. Переважають західні вітри. Найбільша швидкість вітру — взимку, найменша — влітку. Взимку встановлюється потужний сніговий покрив.

В районі протікають річки басейну Дніпра. Найбільшою з них є Десна з притоками в районі дослідження Лоска та Убідь.

Рослинні комплекси території дослідження відносяться до Лівобережнополіського округу дубово-соснових, дубових, соснових лісів, заплавних луків і евтрофних боліт Поліської підпровінції хвойно-широколистяних лісів Східноєвропейської (сарматської) провінції хвойно-широколистяних та широколистяних лісів Європейської широколистянолісової області. Серед лісової рослинності найбільш представлені тут дубово-соснові ліси (субори). Значна частина території, особливо в заплавах річок, зайнята луками. Для рослинного покриву лучних угідь характерним є переважання *Deschampsia flexuosa* L.

На території СГБК «Блишівський» насадження хвойних порід зростають на 80,3 % площі вкритих лісовою рослинністю земель, в тому числі сосни звичайної на 78,9 %, твердолистяних порід – на 3,3 %, в тому числі дуба звичайного на 2,5 %. Середній вік насаджень – 66 років.

Тваринний світ також виділяється багатством і різноманітністю, для нього характерні представники як лісової, так і степової фауни.

Основними ґрунтоутворюючими породами тут є леси, лесоподібні суглинки та водно-льодовикові піски. Всі вище перераховані фактори ґрунтоутворення призвели до формування тут переважно дерново-підзолистих, сірих та темно-сірих лісових ґрунтів.

Дослідження ґрунтів проводилось у:

- кв. 20, вид. 2 ($S = 5,0$ га);
- кв. 20, вид. 5 ($S = 7,1$ га);
- кв. 20, вид. 9 ($S = 2,9$ га);
- кв. 20, вид. 10 ($S = 2,2$ га);
- кв. 21, вид. 6 ($S = 2,7$ га).

2. Морфологічний опис ґрунтових профілів

Ґрунтовий розріз 1 закладений в 20 кварталі, 5 виділі (S = 7,1 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 86 років, супутня порода - акація (*Acacia scorpioides* L.). Підріст – бузина, сосна звичайна, (нешільний, нерівномірний). Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Ґрунт вкритий подекуди папороттю, засохлою травою, чистотілом звичайним, хвощом, опалим листям (фото 1.1). Координати: 51°53'24.3"N 32°56'56.0"E.

Фото 1.1

Фото 1.2

Ґрунтовий профіль 1 (фото 1.2)

Генетичні горизонти		Опис морфологічних ознак генетичних горизонтів
Індекс	Глибина (см)	
Ho	0-6	Лісова підстилка складена з хвої, напіврозкладеного листя, гілок та коренів
Eh	6-10	Жовтувато світло-сірий, вологий, супінаний, безструктурний, рихлий, з дрібними та середніми коренями, перехід поступовий
Ei	10-16	Бурувато-жовтувато-сірий, вологий, супінаний, безструктурний, слабоуплотнений, з дрібними коренями, перехід поступовий

Iep	16-23	Жовтувато світло-бурий, вологий, піщаний, безструктурний, слабоушільнений, наявні дрібні корені, перехід поступовий
Pi	23-33	Бурувато-жовтий, вологий, піщаний, безструктурний, слабоушільнений, наявні дрібні корені, перехід ясний
Glp	33...	Неоднорідно забарвлений, іржаво-бурий (глинистий) з жовтими плямами (супіщаний), вологий, супіщаний, безструктурний, дуже щільний, наявні дрібні та великі корені

Фото 1.2

Дерново-слабопідзолистий супіщаний глеюватий на водно-льодовикових пісках,
підстелених супіщано-глинистими відкладами

Грунтовий розріз 2 закладений в 20 кварталі, 10 виділі (S = 2,2 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 86 років, супутня порода – акація (*Acacia scorpioides* L.). Підріст – бузина. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Ґрунт вкритий подекуди папороттю, засохлою травою, мохом (проективне покриття 2%), хвоєю та опалим листям (фото 2.1). Координати: 51°53'15,1"N 32°57'00,1"E (фото 2.2).

Фото 2.1

Фото 2.2

Грунтовий профіль 2 (фото 2.3)

Генетичні горизонти		Опис морфологічних ознак генетичних горизонтів
Індекс	Глибина (см)	
Ho	0-10	Лісова підстилка складена з хвої, напіврозкладеного листя, гілок та коренів
Eh	10-16	Жовтувато світло-сірий, вологий, піщаний, безструктурний, рихлий, наявні дрібні, середні та великі корені, перехід поступовий
Iep(h)	16-27	Жовтувато світло-бурий з поодинокими сірими плямами, вологий, піщаний, безструктурний, слабоущільнений, наявні дрібні та середні корені, перехід поступовий

Pgl	27...	Неоднорідно забарвлений, жовтий (піщаний, слабоушільнений) з іржаво-бурими прошарками (глинистий, щільний), вологий, безструктурний, наявні дрібні корені

Фото 2.3

Дерново-слабопідзолистий піщаний глеюватий на водно-льодовикових глинисто-піщаних відкладах

Грунтовий розріз 3 закладений в 20 кварталі, 2 виділі (S = 5,0 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 86 років, супутні породи – дуб звичайний (*Quercus robur* L.), береза повисла (*Betula pendula* Roth.). Підріст – дуб. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку, поруч з виділом - балка. Грунт вкритий подекуди чистотілом звичайним, папороттю, хвостю, опалим листям (фото 3.1). Координати: 51°53'27.0"N 32°57'17.2"E (фото 3.2),

Фото 3.1

Фото 3.2

Грунтовий профіль 3 (фото 3.3)

Генетичні горизонти		Опис морфологічних ознак генетичних горизонтів
Індекс	Глибина (см)	
Ho	0-4	Лісова підстилка складена з хвої, напіврозкладеного листя, гілок та коренів
HE	4-9	Жовтувато-сірий, вологий, супіщаний, неміжно брилувата, рихлий, з дрібними та середніми коренями, перехід ясний
Her	9-22	Сірувато-бурий з жовтими плямами, вологий, піщаний, безструктурний, слабоупільнений, наявні дрібні та середні корені, перехід ясний

P(i)	22-38	Жовтий з буруватим відтінком, вологий, піщаний, безструктурний, щільний, наявні дрібні корені, перехід ясний
Glp	38...	Неоднорідно забарвлений, іржаво-бурий (глинистий) з жовтими прошарками (супіщаний), вологий, безструктурний, щільний, наявні дрібні корені

Фото 3.3

Дерново-слабопідзолистий супіщаний глеюватий на водно-льодовикових пісках,
підстелених супіщано-глинистими відкладами

Грунтовий розріз 4 закладений в 21 кварталі, 6 виділі (S = 2,7 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 86 років, супутні породи – клен (*Acer platanoides* L.), берест (*Ulmus minor* Mill.). Підріст – дуб, клен. Виділ знаходиться на північній частині пологого схилу (5°). Грунт вкритий папороттю, чистотілом звичайним, мохом (проективне покриття 5 %), хвоею та опалим листям (фото 4.1). Координати: 51°53'26.0"N 32°57'19.5"E (фото 4.2).

Фото 4.1

Фото 4.2

Грунтовий профіль 4 (фото 4.3)

Генетичні горизонти		Опис морфологічних ознак генетичних горизонтів
Індекс	Глибина (см)	
Ho	0-5	Лісова підстилка складена з хвої, напіврозкладеного листя, гілок та коренів
HE	5-7	Сірий, вологий, піщаний, помірно грудкувата, рихлий, з дрібними коренями, перехід поступовий
Eh	7-13	Світло-сірий, вологий, піщаний, безструктурний, слабоушлібкований, з дрібними коренями, перехід поступовий
Ei(h)	13-21	Бурувато-сіро-жовтий, вологий, піщаний, безструктурний, слабоушлібкований, з дрібними коренями, перехід ясний

Hei	21-27	Бурувато-сірий, вологий, піщаний, безструктурний, слабоущільнений, наявні дрібні корені, перехід ясний
Ih	27-40(43)	Світло-бурий з сірими плямами, вологий, піщаний, безструктурний, слабоущільнений, наявні дрібні корені, перехід ясний, хвилястий
GI	40(43)-60(63)	Сизий, вологий, глинистий, безструктурний, щільний, наявні дрібні корені, перехід ясний, хвилястий
Pgl	60(63)...	Неоднорідно забарвлений, складається з потужних іржаво-бурих та жовтих шарів, вологий, супіщаний, безструктурний, щільний, наявні дрібні корені

Фото 4.3

Дерново-слабонідзолистий піщаний глеюватий на похованому ґрунті, підстеленому шаруватими супіщаними відкладами

Грунтовий розріз 5 закладений у 20 кварталі, 9 виділі (S = 2,9 га). Головна порода представлена сосною звичайною (*Pinus sylvestris* L.) віком 86 років, супутні породи представлені ялиною європейською (*Picea abies* L.) та березою (*Betula* L.); підріст – клен звичайний. Виділ являє собою пласку рівнинну ділянку. Ґрунт вкритий мохом, папороттю, засохлою травою (проективне покриття 40 %), хвоєю, опалим листям (фото 5.1). Координати: 51°53'28,2"N 32°57'01,5"E (фото 5.2).

Фото 5.1

Фото 5.2

Грунтовий профіль 5 (фото 5.3)

Генетичні горизонти		Опис морфологічних ознак генетичних горизонтів
Індекс	Глибина (см)	
Ho	0-3	Лісова підстилка складена з хвої, напіврозкладеного листя, гілок та коренів
He	3-6	Сірий, вологий, піщаний, помірно грудкувата, рихлий, з дрібними коренями, перехід поступовий
Eh1	6-13	Бурувато світло-сірий, вологий, піщаний, безструктурний, слабоущільнений, помірно дрібні та великі корені, перехід поступовий

Pie	13-20	Бурувато-жовтий, вологий, піщаний, безструктурний, слабоущільнений, наявні дрібні та великі корені, перехід поступовий
Pi	20-33	Бурувато-жовтий, вологий, піщаний, безструктурний, щільний, наявні дрібні корені, перехід ясний
Pgl	33-97	Жовтий (піщаний) з іржаво-бурими прошарками (супіщаний), вологий, безструктурний, щільний, наявні дрібні корені, перехід ясний
Gl	97...	Іржаво-бурий, вологий, важкосуглинковий, брилувата, дуже щільний, наявні дрібні корені

Фото 5.3

**Дерново-слабопідзолистий піщаний глеюватий на водно-льодовикових пісках,
відстелених важкосуглинковими відкладами**

3. Характеристика ґрунтів

В межах території дослідження було діагностовано дерново-підзолисті ґрунти (дерново-слабопідзолисті піщані та супіщані), що сформувались під мішаними та сосновими лісами в умовах промивного водного режиму на водно-льодовикових глинисто-піщаних відкладах. Гумусовий профіль регресивно-аккумулятивний, тип гумусу гуматно-фульватний. Ці ґрунти в основному мають досить потужну лісову підстилку, елювіально-ілювіальну диференціацію ґрунтового профілю. Фізико-хімічні властивості залежать від гранулометричного складу, ґрунтоутворюючої породи, ступеня розвитку підзолистого процесу. Внаслідок близького залягання ґрунтових вод у всіх досліджених ґрунтах спостерігаються процеси оглеєння.

Дернові-слабопідзолисті ґрунти характеризуються кислою реакцією ґрунтового розчину (рН від 3,54 до 4,45), невисоким вмістом гумусу (максимальний вміст 1,48 %, в решті зразків не перевищує 0,7 %), який різко зменшується з глибиною, середніми та високими показниками рухомого фосфору у верхньому горизонті із зростанням в більшості випадків до середніх, підвищених та високих значень в ілювіальному горизонті, дуже низькими значеннями легкогідролізованого азоту. Достатньо низькими є й показники гідрологічної кислотності (до 7,41 ммоль/100 г) та обмінного калію (від 18,45 до 88,9 мг/кг) з загальною тенденцією зменшення вмісту з глибиною.

ВИСНОВОК

На розвиток ґрунтового покриву досліджених ділянок СТБК «Блистівський» вплинули помірно-континентальний клімат, розташування в межах Придніпровської низовини, внаслідок чого рельєф є рівнинним з переважанням льодовикових та водно-льодовикових ерозійно-аккумулятивних форм, достатньо густа річкова мережа, знаходження в зоні мішаних лісів, а також воднольодовикові піщано-суглинкові відклади.

В межах території дослідження сформувались дерново-слабопідзолисті піщані та супіщані оглеєні ґрунти.

Дерново-слабопідзолисті ґрунти сформувались під мішаними та сосновими лісами. Кисла реакція ґрунтового розчину, низький вміст гумусу, незначна кількість загальних і доступних рослинам форм елементів живлення свідчить про їх низьку природну родючість.

Для СТБК «Блистівський», як репрезентативні, були визначені наступні ділянки:

- кв. 20, вид. 2 ($S = 5,0$ га);
- кв. 20, вид. 5 ($S = 7,1$ га);
- кв. 20, вид. 9 ($S = 2,9$ га);
- кв. 20, вид. 10 ($S = 2,2$ га);
- кв. 21, вид. 6 ($S = 2,7$ га).

У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів процесів його деградації, обумовлених проведенням лісгосподарських робіт. Шар лісової підстилки, розвинута підлісна рослинність захищають поверхню ґрунту від проявів ерозійних процесів.

Враховуючи геоморфологічні умови ґрунтоутворення і регіональні особливості ведення лісгосподарської діяльності, на землях господарства у процесі післяпроектного моніторингу необхідно виділяти репрезентативні виділи для площ головного користування, які визначаються річними планами лісгосподарських робіт чи річними лісосічними відомостями, у відповідності до фонду рубок.

На території планованої діяльності, вважаємо за можливе проведення всіх видів рубок (рубки головного користування, суцільно-санітарні та інші), передбачених Законодавством України, з дотриманням умов моніторингу стану ґрунтового покриву.

Використані джерела:

1. Мартин А.Г. Природно-сільськогосподарське районування України: монографія / Мартин А.Г., Осипчук С.О., Чумаченко О.М. – К. : ЦП "Компринт", 2015. – 328 с.
Режим доступу
https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u18/monograph_natural_agricultural_zoning.pdf
2. Карти України. Режим доступу <https://geomap.land.kiev.ua/zoning-19.html>

ПРОТОКОЛ ВИПРОБУВАНЬ №7802838 ВІД 8 БЕРЕЗНЯ 2024 Р.

Замовник: ТОВ "ДРОН ЛЕНД"	Супровідні документи: Заявка №2372 від 04.03.2024
ID замовника: 640822	Адреса замовника: 02072, м. Київ, вул. Бориса Гмирі, Буд. 2, кв. (офіс) 118

Результати випробувань:

ID зразка: FA02592/1	Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.1, 6-10
Дата отримання зразків: 04.03.2024	Обсяг наданого зразка: 0,7 кг
Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024	Місце відбору: СТБК «Блиствіський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольове), одиниці рН	3,61	дуже сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	1,48	середній	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	191,0	високий	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	73,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	88,90	не нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.БЛ.7.2-11
Визначення гідролітичної кислотності, ммоль/100 г	7,41	не нормується	ДСТУ 7537:2014

ID зразка: FA02592/2	Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.1, 10-16
Дата отримання зразків: 04.03.2024	Обсяг наданого зразка: 0,7 кг
Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024	Місце відбору: СТБК «Блиствіський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольове), одиниці рН	4,06	сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,47	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	211,3	високий	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	38,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	61,05	не нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.БЛ.7.2-11

ID зразка: FA02592/3	Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.1, 16-23
Дата отримання зразків: 04.03.2024	Обсяг наданого зразка: 0,7 кг
Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024	Місце відбору: СТБК «Блиствіський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольове), одиниці рН	4,35	сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,25	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	234,0	високий	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	24,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	45,45	не нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.БЛ.7.2-11

Продовження протоколу випробувань 7802838 на наступній сторінці

ID зразка: FA02592/4

Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.2, 10-16

Дата отримання зразка: 04.03.2024

Обсяг наданого зразка: 0,7 кг

Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024

Місце відбору: СГБК «Блистваний»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольова), одиниці рН	3,54	дуже сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,68	низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	70,44	середній	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	38,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	44,40	не нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.ВЛ.7.2-11
Визначення гідролітичної кислотності, ммоль/100 г	3,71	не нормується	ДСТУ 7537:2014

ID зразка: FA02592/5

Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.2, 16-27

Дата отримання зразка: 04.03.2024

Обсяг наданого зразка: 0,7 кг

Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024

Місце відбору: СГБК «Блистваний»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольова), одиниці рН	4,18	сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,20	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	146,2	підвищений	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	10,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	21,25	не нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.ВЛ.7.2-11

ID зразка: FA02592/6

Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.2, 27-40

Дата отримання зразка: 04.03.2024

Обсяг наданого зразка: 0,7 кг

Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024

Місце відбору: СГБК «Блистваний»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольова), одиниці рН	4,38	сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,08	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	158,4	високий	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	10,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	18,45	не нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.ВЛ.7.2-11

Грибницький протипоту випробувань: 7802938 на наступній сторінці

ID зразка: FA02592/7 Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.3, 4-9
 Дата отримання зразка: 04.03.2024 Обсяг наданого зразка: 0,7 кг
 Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024 Місце відбору: СГБК «Блиствський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольове), одиниці рН	3,79	дуже сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,64	низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	65,93	середній	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	45,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	48,75	не нормується	ДСТУ 7861:2015/PM.ВЛ.7.2-11
Визначення гідролітичної кислотності, ммоль/100 г	3,75	не нормується	ДСТУ 7537:2014

ID зразка: FA02592/8 Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.3, 9-22
 Дата отримання зразка: 04.03.2024 Обсяг наданого зразка: 0,7 кг
 Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024 Місце відбору: СГБК «Блиствський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольове), одиниці рН	4,21	сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,33	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	23,64	низький	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	31,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	45,80	не нормується	ДСТУ 7861:2015/PM.ВЛ.7.2-11

ID зразка: FA02592/9 Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.3, 22-38
 Дата отримання зразка: 04.03.2024 Обсяг наданого зразка: 0,7 кг
 Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024 Місце відбору: СГБК «Блиствський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольове), одиниці рН	4,24	сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,14	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	109,8	підвищений	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	10,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	34,55	не нормується	ДСТУ 7861:2015/PM.ВЛ.7.2-11

Графічне зображення протоколу випробувань 7802038 на наступній сторінці

ID зразка: FA02592/10 Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.4, 7-13
 Дата отримання зразка: 04.03.2024 Обсяг наданого зразка: 0,7 кг
 Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024 Місце відбору: СТБК «Блиствський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольове), одиниць рН	3,88	дуже сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,52	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	85,24	середній	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	38,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	40,70	не нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.8Л.7.2-11
Визначення гідролітичної кислотності, ммоль/100 г	4,01	не нормується	ДСТУ 7537:2014

ID зразка: FA02592/11 Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.4, 13-21
 Дата отримання зразка: 04.03.2024 Обсяг наданого зразка: 0,7 кг
 Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024 Місце відбору: СТБК «Блиствський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольове), одиниць рН	4,17	сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,35	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	74,28	середній	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	24,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	39,50	не нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.8Л.7.2-11

ID зразка: FA02592/12 Ідентифікація зразка замовника: Грунт, т.4, 21-27
 Дата отримання зразка: 04.03.2024 Обсяг наданого зразка: 0,7 кг
 Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024 Місце відбору: СТБК «Блиствський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольове), одиниць рН	3,98	дуже сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT) ² /ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ³
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,44	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	69,51	середній	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	31,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	35,60	не нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.8Л.7.2-11

Гришковський протипоту випробувань 7802938 не історичній зразку

ID зразка: FA02592/13

Ідентифікація зразка замовника: ґрунт, т.5, 6-13

Дата отримання зразків: 04.03.2024

Обсяг наданого зразка: 0,7 кг

Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024

Місце відбору: СГБК «Блиствський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольові), одиниці рН	4,38	сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT)/ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ²
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,59	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	71,80	середній	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	52,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	80,90	на нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.ВЛ.7.2-11
Визначення гідролітичної кислотності, ммоль/100 г	2,52	на нормується	ДСТУ 7537:2014

ID зразка: FA02592/14

Ідентифікація зразка замовника: ґрунт, т.5, 13-20

Дата отримання зразків: 04.03.2024

Обсяг наданого зразка: 0,7 кг

Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024

Місце відбору: СГБК «Блиствський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольові), одиниці рН	4,45	сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT)/ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ²
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,22	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	217,9	високий	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	10,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	59,55	на нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.ВЛ.7.2-11

ID зразка: FA02592/15

Ідентифікація зразка замовника: ґрунт, т.5, 10-33

Дата отримання зразків: 04.03.2024

Обсяг наданого зразка: 0,7 кг

Період проведення випробувань: 04.03.2024 - 08.03.2024

Місце відбору: СГБК «Блиствський»

Назва показника, одиниці вимірювань	Результати випробувань	Ступінь забезпеченості згідно НД ¹	Ідентифікація використаного методу
Визначення рН (сольові), одиниці рН	4,37	сильнокислий	ДСТУ ISO 10390:2007 (ISO 10390:2005, IDT)/ДСТУ ISO 10390:2022 (ISO 10390:2021, IDT) ²
Визначення органічної речовини (гумус), %	0,10	дуже низький	ДСТУ 4289:2004
Визначення рухомих сполук фосфору, мг/кг	198,8	високий	ДСТУ 4405:2005
Визначення легкогідролізованого азоту, мг/кг	10,50	дуже низький	ДСТУ 7863:2015
Визначення обмінного калію, мг/кг	56,25	на нормується	ДСТУ 7861:2015/РМ.ВЛ.7.2-11

¹ Нормативні значення наведено згідно ДСТУ 4362:2004

² Нормативний документ втратив чинність з 01.01.23 р.

³ Показник поля сферичної агрегації

Примітки:

Зразок відібраний замовником та представлений на випробування у неопломбованій тарі.

Результати стосуються тільки тих зразків, які представлені на випробування. Протокол випробувань не повинен бути відтворений, окрім як повністю, без доданку ТОВ «ФАРМЕР.УА», для забезпечення істинності, що частини протоколу випробувань не будуть вкрадені і використані. Без арештату відтиску печатки і арештату підпису уповноваженої особи ТОВ «ФАРМЕР.УА» Протокол випробувань не дійсний. Згадане інформація про зразок аналізу ведено з супровідною документацією та його маркуванням. Стор. зразка відібрана з інформації та супровідної документації наданих замовником.

ЗАТВЕРДЖЕНО: Завідуючий ВЛ ТОВ «ФАРМЕР.УА»:

/ Наталія ПОТАПЕНКО

Голова протоколу випробувань

УКРАЇНА

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

пр-т Мегу, 14, м. Чернігів, 14000, тел./факс (0462) 67-48-72, e-mail: deko_pom@cr.gov.ua, сайт: www.eco.cr.gov.ua,
код штатів: СДР110У 38709568

01.04.2024 № 08-08/713

На № 18.03/24-42 від 18.03.2024

ТОВ «НВП «Агропроект Україна»

Про надання інформації

Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації (далі – Департамент) розглянув у межах компетенції ваш лист щодо отримання сільськогосподарським виробничим кооперативом «Бістівський» (далі – Підприємство) інформації для підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля та повідомляє.

Відповідно до наданої до листа карти-схеми в місцях розміщення планованої діяльності Підприємства відсутні території та об'єкти природно-заповідного фонду та зарезервовані території, цінні для заповідання.

Також інформуємо, що ділянки планованої діяльності Підприємства входять до Деснянської сполучної території схеми регіональної екомережі Чернігівської області зі статусом національна (копія рішення Чернігівської обласної ради «Про затвердження Регіональної схеми екологічної мережі Чернігівської області» від 23.02.2017 №18-8/VII додається), клопотання про включення їх до об'єктів екомережі до Департаменту не надходили.

Одночасно зазначаємо, що в Департаменті відсутня інформація щодо наявності об'єктів тваринного і рослинного світу, які знаходяться під охороною, в місцях розміщення планованої діяльності Підприємства.

Додатки: на 2 арк. в 1 прим.

Директор

Наталія ГРУДНИЦЬКА

УКРАЇНА

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

РІШЕННЯ

(восьма сесія сьомого скликання)

23 лютого 2017 року
м. Чернігів

№18-8/VII

Про затвердження Регіональної схеми
екологічної мережі Чернігівської
області

З метою збереження біологічного та ландшафтного різноманіття Чернігівської області, підвищення її природно-ресурсного потенціалу, враховуючи подання Чернігівської обласної державної адміністрації, відповідно до статей 11, 15 Закону України «Про екологічну мережу України», керуючись статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада вирішила:

1. Затвердити Регіональну схему екологічної мережі Чернігівської області (додається).

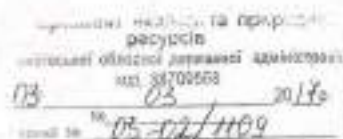
2. Рекомендувати районним, міським і сільським радам затвердити місцеві схеми екомережі відповідно до Регіональної схеми екологічної мережі Чернігівської області.

3. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань агропромислового комплексу, екології, природокористування та земельних відносин.

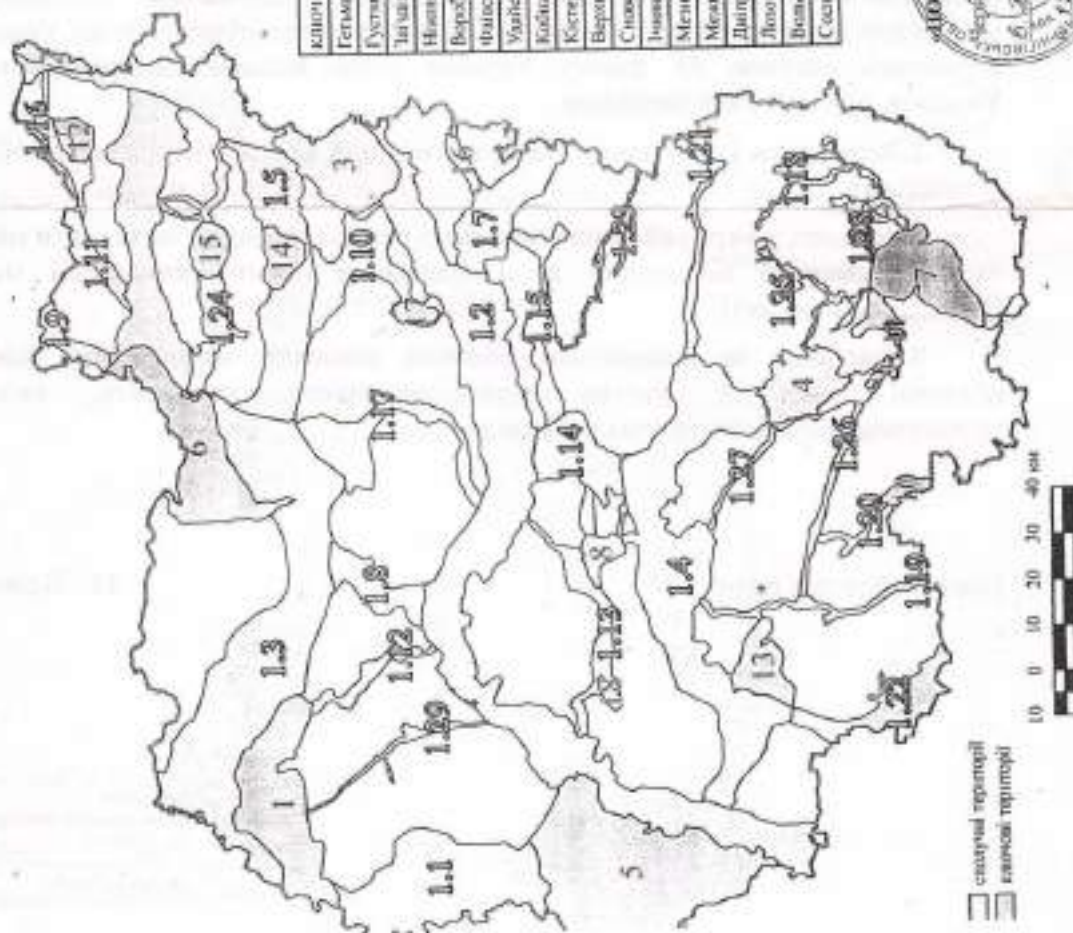
Голова обласної ради

І.С. Вдовенко

іональна схема екомережі Чернігівської області

статусні території	індекс	назва
Снітинсько-Ворошилат	1.13	регіональне
Севська	1.7	регіональне
Удільська	1.6	регіональне
Носівсько-Сумська	1.19	регіональне
Остерсько-Удільська	1.4	регіональне
Смаківсько-Додільська	1.15	регіональне
Удільська	1.10	регіональне
Перемішська	1.20	регіональне
Вербівсько-Снітинська	1.9	регіональне
Менківсько-Березівська	1.17	регіональне
Смаківська	1.14	регіональне
Остерсько-Романівська	1.21	регіональне
Лисогірська	1.18	регіональне
Підлісько-Снітинська	1.16	регіональне
Шиботівсько-Снітинська	1.5	регіональне
Носівсько-Снітинська	1.8	регіональне
Замківська	1.12	регіональне
Романівська	1.11	регіональне
Дніпропетровсько-Снітинська	1.3	національне
Дніпропетровська	1.2	національне
Дніпропетровська	1.1	національне
Галицька	1.26	міське
Березівська	1.23	міське
Білоуська	1.29	міське
Вербівська	1.27	міське
Сквиринська	1.28	міське
Снітинська	1.34	міське
Пістрівсько-Білоуська	1.22	міське

заказні території	індекс	назва
Гетьманівсько-Снітинська	10	регіональне
Гусятинська	11	регіональне
Значківська	9	регіональне
Низівська	8	регіональне
Вербівська	12	регіональне
Підліська	15	регіональне
Удільська	7	регіональне
Кобилівська	13	регіональне
Костівська	14	регіональне
Вербівсько-Дніпропетровська	2	національне
Снітинська	6	національне
Ізяславська	4	національне
Менківська	3	національне
Менківсько-Снітинська	5	національне
Дніпропетровська	1	національне
Лохвицька	17	міське
Вербівська	16	міське
Снітинська	18	міське

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
 Голова державного екологічного управління
 Чернігівської області рад.
 [Підпис]
 від 15 жовтня 2017 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
 Чернігівська обласна адміністрація
 [Підпис]
 від 15 жовтня 2017 р.

УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ,
НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ТА РЕЛІГІЙ

вул. Кошовийського, 70, м. Чернігів, 14000, тел./факс: (0462) 67-62-63, e-mail: dkult_post@cg.gov.ua,
сайт: <http://dkult.cg.gov.ua/> код згідно з ЄДРПОУ 02231672

09.04.2023 № 15-1010/2

На № 18.03/24-41 від 18.03.2024

ТОВ «Науково-виробниче
підприємство «АГРОПРОЕКТ
Україна»

Про надання інформації

Департамент у межах компетенції розглянув Ваш запит щодо наявності існуючих та потенційних об'єктів культурної спадщини на території планованої діяльності сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блистівський».

У відповідь повідомляємо, що суцільне археологічне обстеження вказаної території не проводилося. На сьогодні в межах лісового фонду сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блистівський» **об'єкти археологічної спадщини не відомі, але їх наявність можлива.**

Специфіка пам'яток археології, розташованих у лісах, полягає в тому, що будь-яка планована діяльність (робота важкої техніки на піщаних лісових ґрунтах при вирубках, корчування дерев, плантажна оранка для насадження нового лісу) може призвести до їх пошкодження чи повного знищення. Це стосується всіх типів пам'яток: як городищ і курганів, які мають наземні ознаки, так і поселень, які залягають відразу під лісовим покривом. При цьому можуть бути знищені укріплення городищ (вали, рови) з фортифікаційними елементами (залишки дерев'яно-земляних та кам'яних конструкцій), насипи курганів, як маркери поховань, керамічний, речовий, остеологічний, палеоботанічний та палеозоологічний матеріали.

Відповідно до п. 6 розділу 1 ст. 6, ст. 30, п. 2 ст. 37 Закону України «Про охорону культурної спадщини» орган виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини повинен забезпечити збереженість об'єктів культурної спадщини, у тому числі тих, що можуть бути виявлені, і заборонити будь-яку діяльність, що створює їм загрозу.

З огляду на викладене вище, планована діяльність сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блистівський» **в частині**

запланованих робіт з рубок головного користування та проведення суцільних санітарних рубок на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка може проводитися без археологічної розвідки на предмет наявності чи відсутності об'єктів археологічної спадщини.

Планованій діяльності щодо подальшого лісовідновлення на місцях зрубів повинна передувати археологічна розвідка, яку здійснюють відповідні установи та організації за дозвільними документами (ч. 2 ст. 32, ст. 35 Закону України «Про охорону культурної спадщини»).

У випадку відсутності на зазначеній території об'єктів археологічної спадщини Департамент не буде заперечувати проти проведення будь-яких робіт із лісовпорядкування.

У випадку наявності на території земельної ділянки об'єктів археологічної спадщини планована діяльність (будь-які ландшафтні перетворення, меліоративні, шляхові, земляні роботи, пов'язані із перевідкладенням ґрунту, у тому числі корчування дерев, плантажна оранка для насадження нового лісу, вирівнювання території механізмами, прокладання доріг, інженерних комунікацій, будівництво адміністративних чи господарських будівель і споруд тощо) може бути погоджена за таких умов:

1. Укладення охоронних договорів на виявлені об'єкти археології чи їх частини (ст. 23 Закону України «Про охорону культурної спадщини»).

2. Погодження з Департаментом проєктної документації на виконання робіт, пов'язаних із перевідкладенням ґрунту, по кожному виділу чи кварталі лісових масивів (п. 9 ч. 1 ст. 6, ст. 32 Закону України «Про охорону культурної спадщини»).

3. Передбачення проведення охоронних археологічних досліджень в межах об'єктів археологічної спадщини та отримання дозволу Департаменту на відновлення земляних робіт (п. 15 частини 1 ст. 6, частина 1 ст. 37 Закону України «Про охорону культурної спадщини»).

4. Безперешкодний доступ фахівців-археологів для дослідження території землевідводів.

5. Безперешкодний допуск представників органу охорони чи уповноважених ним осіб для здійснення контролю за виконанням умов користування.

Згідно зі ст. 36 Закону України «Про охорону культурної спадщини», у випадку виявлення знахідок археологічного чи історичного характеру під час проведення земляних робіт на вказаній території, виконавець робіт зобов'язаний зупинити їхнє подальше ведення і протягом однієї доби повідомити про це орган охорони культурної спадщини Чернігівської області

(Департамент) та орган місцевого самоврядування, на території якого проводяться земляні роботи.

Будь-які земляні роботи, пов'язані з переміщенням ґрунту, в т. ч. корчування дерев, вертикальне планування території (вирівнювання шляхом зрізання шару ґрунту), плантажна оранка, без проведення археологічної розвідки заборонені.

Директор

Людмила ЗАМАЙ

Паперова копія
електронного
документа

Департамент екологічної оцінки

вул. Митрополита Василя Липківського, 35, м. Київ, 03035, 206-31-40,
E-mail: info@mepr.gov.ua

File No.

Сільськогосподарський виробничий кооператив «Блиствівський»

16071, Чернігівська обл., Новгород-Сіверський
р-н, село Блудова

Департамент екологічної оцінки Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України повідомляє, що:

відповідно до Повідомлення про плановану діяльність Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствівський», яка підлягає оцінці впливу на довкілля (реєстраційний номер справи 7495 у Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля), щодо спеціального використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування на території лісового фонду Сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствівський», проведення суцільних санітарних рубок на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка, з подальшим лісовідновленням на місцях зрубів, розпочато процедуру оцінки впливу на довкілля у відповідності до законодавства:

з дня офіційного оприлюднення зазначеного Повідомлення про плановану діяльність зауваження і пропозиції від громадськості щодо планованої діяльності до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України не надходили.

Директор Департаменту

Марина ШИМКУС

Інна Теличко 206 31 40

№21/21-03/2147-24 мн 13.05.2024
Кл. Имя: М. О. 13.05.2024 11:25
88220967F900307BD40000000FC3400E6D0A600
Сервис: 01.08.2022 00:00 до 02.08.2024 23:59

Додаток Н

Аркуш 1

ФОНД РУБОК ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ на період з 2023 по 2032 рік

Новгород-Сіверський район
СГБК "Блистівський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Діа- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубу- ється тис. куб.м	% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на	
Захисні ліси																			
ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА							Захисні ліси з обмеженим режимом користування на рівнині - 11												
СУЦІЛЬНІ РУБКИ - 1																			
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ Соснова - 2																			
ПРИСТИГАЮЧІ НАСАДЖЕННЯ																			
3	3	2.0				1	9СЗ	85	1	0.60	27.0	40	0.68	0.68	80	340			
							1ВЛЧ	60	С2ГДС		22.0	24			40				
3	7	10.0				1	7СЗ	90	1	0.60	26.0	36	3.60	3.60	60	360			
							3СЗ	65	С2ГДС		24.0	28			60				
4	3	2.7				1	5СЗ	85	1	0.50	26.0	32	0.68	0.68	80	250			
							40С	70	С2ГДС		24.0	32			10				
							1БП	70			24.0	28			25				
4	4	0.3				1	5СЗ	85	1	0.30	26.0	36	0.04	0.04	80	140			
							30С	70	С2ГДС		24.0	36			5				
							2БП	70			23.0	24			20				
4	6	4.8				1	10СЗ	90	1	0.60	27.0	40	1.68	1.68	80	350			
							С2ГДС												
5	7	0.4				1	4СЗ	90	1	0.60	27.0	40	0.11	0.11	80	270			
							4БП	70	В2ДС		25.0	28			30				
							1СЗ	70			24.0	24			75				
							10С	70			24.0	32			10				
5	10	1.1				1	6СЗ	90	1	0.60	27.0	40	0.36	0.36	75	330			
							1БП	70	В2ДС		25.0	32			30				
							10С	70			25.0	36			10				
							2СЗ	70			25.0	32			65				
5	13	1.6				1	9СЗ	90	1	0.60	26.0	36	0.51	0.51	75	320			
							1БП	75	В2ДС		24.0	28			30				
6	1	4.5				1	8СЗ	90	1	0.50	26.0	36	1.26	1.26	85	280			
							10С	65	С2ГДС		24.0	32			10				
							1СЗ	65			24.0	28			65				
6	7	1.4				1	7СЗ	88	1	0.60	27.0	40	0.43	0.43	85	310			
							2БП	80	С2ГДС		25.0	28			30				
							10С	80			24.0	32			10				
6	13	0.6				1	7СЗ	90	1	0.50	26.0	36	0.14	0.14	80	240			
							2БП	70	С2ГДС		24.0	26			25				
							10С	70			24.0	32			10				
6	16	1.9				1	7СЗ	88	1	0.60	28.0	36	0.67	0.67	85	350			
							3СЗ	65	С2ГДС		24.0	28			70				
10	6	1.4				1	6СЗ	90	1	0.50	26.0	36	0.32	0.32	85	230			
							2БП	60	В2ДС		22.0	24			25				
							2СЗ	60			24.0	28			75				
14	5	6.6				1	9СЗ	85	1	0.60	27.0	32	2.11	2.11	80	320			
							1БП	70	В2ДС		21.0	22			30				
14	9	4.5				1	10СЗ	85	1	0.60	27.0	36	1.62	1.62	80	360			
							В2ДС												
14	14	2.0				1	10СЗ	90	2	0.50	24.0	36	0.52	0.52	65	260			
							В2ДС												

Новгород-Сіверський район
СГБК "Блистівський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Dia- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубу- ється тис. куб.м	%% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на	
14	16	0.3				1	10СЗ	95 2		0.40	25.0	40	0.06	0.06	70	200			
								В2ДС											
14	19	1.5				1	10СЗ	85 1		0.50	27.0	40	0.45	0.45	80	300			
								В2ДС											
14	21	8.3				1	10СЗ	85 1		0.60	27.0	36	2.99	2.99	80	360			
								В2ДС											
15	2	5.4				1	10СЗ	85 1		0.70	28.0	36	2.54	2.54	80	470			
								В2ДС											
15	4	24.3				1	10СЗ	90 1		0.60	28.0	40	9.48	9.48	80	390			
								В2ДС											
15	5	1.4				1	10СЗ	90 1		0.60	28.0	40	0.55	0.55	80	390			
								В2ДС											
15	9	8.1				1	10СЗ	90 1		0.60	27.0	36	2.92	2.92	80	360			
								В2ДС											
15	19	6.1				1	10СЗ	90 1		0.70	28.0	36	2.81	2.81	80	460			
								В2ДС											
16	4	4.0				1	9СЗ	90 1		0.70	27.0	40	1.56	1.56	80	390			
							1СЗ	60			24.0	24			75				
16	6	20.6				1	10СЗ	90 1		0.60	28.0	36	7.83	7.83	80	380			
								В2ДС											
17	1	17.9				1	10СЗ	100 3		0.40	23.0	48	3.04	3.04	60	170			
								С2ГДС											
17	2	2.0				1	6СЗ	100 2		0.60	24.0	44	0.58	0.58	60	290			
							4СЗ	60			22.0	24			40				
17	14	0.9				1	8СЗ	85 2		0.40	24.0	40	0.18	0.18	50	200			
							2СЗ	55			20.0	28			30				
Разом			146.6										49.72	49.72					
Разом по господарській секції			146.6										49.72	49.72					
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ Березова - 39																			
СТИГЛІ НАСАДЖЕННЯ																			
11	8	0.7				1	7БП	70 2		0.70	23.0	24	0.16	0.16	25	230			
							1СЗ	90			27.0	36			75				
							2ЯЛЕ	50			17.0	18			75				
18	12	0.8				1	8БП	65 1		0.70	25.0	28	0.21	0.21	40	260			
							2СЗ	65			25.0	32			80				
18	13	0.3				1	8БП	70 2		0.70	24.0	28	0.08	0.08	40	250			
							2СЗ	70			26.0	36			80				
24	11	0.6				1	10БП	65 1		0.40	25.0	28	0.08	0.08	40	140			
								С2ГД											
Разом			2.4										0.53	0.53					
ПРИСТИГАЮЧІ НАСАДЖЕННЯ																			
12	2	0.9				1	10БП	52 1А		0.70	21.0	20	0.18	0.18	30	200			

Новгород-Сіверський район
СГБК "Блистівський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Діа- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубую- тьс. куб.м	%% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на	
12	3	54.5				1	10ВП	60	1 С2ГД	0.70	24.0	24	11.99	11.99	30	220			
12	5	0.6				1	10ВП	60	1 С2ГД	0.70	24.0	24	0.13	0.13	30	220			
12	6	1.8				1	9ВП	60	1 С2ГД	0.70	24.0	24	0.41	0.41	30	230			
24	10	3.3				1	1СЗ	60	С2ГД		24.0	28			80				
						1	7ВП	55	1А	0.60	25.0	28	0.69	0.69	30	210			
							3СЗ	55	С2ГД		24.0	28			65				
Разом			61.1										13.40	13.40					
Разом по господарській секції			63.5										13.93	13.93					
Разом по способу рубок			210.1										63.65	63.65					
Разом по господарській частині			210.1										63.65	63.65					
Разом по категорії лісів			210.1										63.65	63.65					
Експлуатаційні ліси																			
ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА Експлуатаційні ліси на рівнині - 13																			
СУЦІЛЬНІ РУБКИ - 1																			
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ Соснова - 3																			
СТИГЛІ НАСАДЖЕННЯ																			
7	4	6.9				1	9СЗ	90	1	0.60	28.0	40	2.55	2.55	80	370			
							1ВП	70	В2ДС		25.0	28			30				
7	8	2.2				1	3СЗ	95	1	0.50	27.0	40	0.46	0.46	65	210			
							20С	65	С2ГДС		24.0	32			10				
							2ДЗ	65			21.0	24			35				
							2ВП	65			25.0	28			25				
							1КЛГ	65			21.0	24			10				
8	3	4.7				1	8СЗ	95	1	0.60	27.0	40	1.74	1.74	75	370			
							20С	80	В2ДС		25.0	32			10				
8	7	3.8				1	7СЗ	85	1	0.60	26.0	36	0.99	0.99	80	260			
							2ВП	65	В2ДС		24.0	28			25				
							1ВП	40			18.0	16			25				
9	2	20.0				1	10СЗ	85	1	0.60	28.0	36	7.60	7.60	80	380			
									С2ГДС										
9	6	4.2				1	5СЗ	95	1	0.60	27.0	40	1.30	1.30	80	310			
							1ВП	70	В2ДС		25.0	28			25				
							20С	70			24.0	28			10				
							2СЗ	70			25.0	28			70				
20	2	5.0				1	7СЗ	85	1	0.70	27.0	40	1.60	1.60	80	320			

Новгород-Сіверський район
СГБК "Блистівський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Діа- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубую- ється тис. куб.м	% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос- ту, інформація про підсочку, відвід в рубку	
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на		
20	5	7.1				1	ЗБП 10СЗ	70 85	В2ДС 1	0.70	24.0 26.0	32 40	2.77	2.77	30 80	390				
20	8	0.3				1	10СЗ	85	В2ДС 1	0.70	26.0	36	0.13	0.13	80	440				
20	9	2.9				1	10СЗ	85	В2ДС 1	0.60	27.0	36	1.04	1.04	80	360				
20	10	2.2				1	10СЗ	85	В2ДС 1	0.70	26.0	36	0.90	0.90	80	410				
21	6	2.7				1	10СЗ	85	В2ДС 1	0.70	27.0	40	1.08	1.08	80	400				
21	7	3.7				1	10СЗ	85	В2ДС 1	0.70	26.0	40	1.41	1.41	80	380				
22	3	1.3				1	10СЗ	85	В2ДС 1	0.60	28.0	40	0.49	0.49	85	380				
23	9	11.1				1	10СЗ	90	В2ДС 1	0.30	26.0	36	1.89	1.89	80	170				
25	5	0.8				1	10СЗ	85	В2ДС 1	0.60	26.0	36	0.27	0.27	75	340				
25	20	0.5				1	7СЗ 3СЗ	85 65	В2ДС С2ГД	0.60	27.0 24.0	40 28	0.17	0.17	80 65	340				
Разом			79.4									26.39		26.39						
										ПРИСТИГАЮЧІ НАСАДЖЕННЯ										
7	1	3.5				1	10СЗ	65	1А В2ДС	0.60	25.0	32	1.16	1.16	80	330				
7	10	3.6				1	4СЗ 30С ЗБП	70 70 70	1А С2ГД 1	0.60	26.0 24.0 25.0	36 32 28	0.97	0.97	75 10 25	270				
7	11	1.4				1	10СЗ	80	С2ГДС 1	0.70	26.0	36	0.56	0.56	80	400				
8	2	15.0				1	9СЗ 1ДЗ	80 80	С2ГДС С2ГДС	0.60	27.0 24.0	32 28	5.25	5.25	80 30	350				
9	1	3.1				1	8СЗ 20С	75 75	1А С2ГДС	0.60	27.0 25.0	36 36	1.09	1.09	80 10	350				
9	3	14.7				1	8СЗ 1БП 10С	70 70 70	С2ГДС С2ГДС 1	0.60	25.0 24.0 24.0	32 28 36	4.41	4.41	80 25 10	300				
9	4	2.2				1	5СЗ 2БП 30С	65 65 65	1А С2ГДС С2ГДС	0.60	25.0 24.0 23.0	32 28 32	0.59	0.59	70 25 10	270				
9	5	8.6				1	7СЗ 30С	75 75	1А С2ГДС	0.60	28.0 25.0	40 40	3.01	3.01	80 10	350				
18	15	0.9				1	5СЗ 5БП	70 70	С2ГДС С2ГДС	0.70	24.0 23.0	32 24	0.24	0.24	75 30	270				
18	17	4.4				1	5СЗ 5БП	70 70	1А В2ДС	0.70	26.0 24.0	32 28	1.32	1.32	80 25	300				

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Dia- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубую- тьс. куб.м	%% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на	
18	20	2.8				1	6СЗ	75	1А	0.70	27.0	36	0.90	0.90	80	320			
							4ВП	70	С2ГДС		25.0	28			40				
18	21	0.9				1	9СЗ	70	1А	0.70	26.0	36	0.33	0.33	80	370			
							1ВП	70	В2ДС		24.0	28			30				
18	24	14.2				1	5СЗ	70	1А	0.70	26.0	36	4.26	4.26	80	300			
							5ВП	70	В2ДС		25.0	28			25				
18	27	11.3				1	9СЗ	75	1	0.70	26.0	36	4.18	4.18	80	370			
							1ВП	75	В2ДС		23.0	24			30				
18	28	0.5				1	9СЗ	75	1	0.70	25.0	32	0.18	0.18	75	350			
							1ВП	75	С2ГД		22.0	24			25				
18	29	13.6				1	5СЗ	75	1	0.70	26.0	36	4.08	4.08	80	300			
							5ВП	75	В2ДС		25.0	28			40				
19	14	9.7				1	8СЗ	70	1	0.70	25.0	36	3.20	3.20	85	330			
							2ВП	70	В2ДС		24.0	32			40				
19	16	1.2				1	7СЗ	70	1	0.70	25.0	32	0.35	0.35	80	290			
							3ВП	70	В2ДС		24.0	28			30				
19	18	5.6				1	10СЗ	80	2	0.50	24.0	48	1.40	1.71	65	250			
						2	10ВП	35	С2ГДС	0.30	16.0	14	0.31		10	55			
19	21	3.4				1	10СЗ	80	1	0.60	27.0	44	1.22	1.22	80	360			
									С2ГДС										
19	27	3.5				1	10СЗ	70	1	0.70	25.0	32	1.33	1.33	85	380			
									В2ДС										
19	29	1.8				1	10СЗ	70	1	0.70	25.0	32	0.68	0.68	80	380			
									В2ДС										
19	30	1.8				1	10СЗ	75	1А	0.70	27.0	36	0.76	0.76	85	420			
									В2ДС										
19	34	0.4				1	10СЗ	80	1	0.60	27.0	40	0.14	0.14	80	360			
									В2ДС										
20	11	5.7				1	10СЗ	75	1	0.60	26.0	40	1.94	1.94	80	340			
									В2ДС										
20	12	8.0				1	10СЗ	70	1А	0.60	28.0	36	3.04	3.04	80	380			
									В2ДС										
20	14	1.6				1	10СЗ	75	1	0.70	26.0	40	0.64	0.64	80	400			
									В2ДС										
20	17	1.6				1	10СЗ	75	1	0.30	26.0	36	0.29	0.29	80	180			
									В2ДС										
21	1	2.3				1	8СЗ	80	1	0.60	25.0	40	0.58	0.58	70	250			
							1ВП	65	В2ДС		24.0	28			25				
							1ВП	40			14.0	12			25				
21	3	2.4				1	7СЗ	65	1А	0.60	26.0	36	0.62	0.62	70	260			
							3ВП	65	В2ДС		24.0	28			25				
21	4	16.7				1	10СЗ	80	1	0.70	26.0	36	6.68	6.68	80	400			
									В2ДС										
21	5	5.7				1	5СЗ	70	1А	0.70	27.0	36	1.60	1.60	70	280			
							5ВП	70	В2ДС		24.0	28			30				
22	1	17.1				1	9СЗ	80	1	0.70	26.0	36	5.99	5.99	80	350			
							1ВП	80	В2ДС		24.0	26			25				
22	2	15.7				1	6СЗ	75	1	0.70	26.0	36	5.02	5.02	80	320			

Новгород-Сіверський район
СГБК "Блистівський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Діа- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубу- ється тис. куб.м	%% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на	
							4ВП	75	В2ДС		25.0	28			30				
23	1	13.2				1	10СЗ	75	1А	0.60	27.0	36	4.75	4.75	80	360			
									В2ДС										
23	3	0.9				1	10СЗ	70	1	0.30	25.0	36	0.14	0.14	65	150			
									В2ДС										
23	4	1.8				1	10СЗ	80	1	0.70	27.0	40	0.81	0.81	80	450			
									В2ДС										
23	6	3.2				1	10СЗ	75	1	0.70	26.0	40	1.34	1.34	80	420			
									В2ДС										
23	7	13.3				1	10СЗ	80	1	0.70	26.0	36	5.05	5.05	80	380			
									В2ДС										
23	8	3.1				1	9СЗ	80	1	0.70	27.0	36	1.12	1.12	80	360			
							1АКВ	50	В2ДС		22.0	26			5				
25	3	2.6				1	9СЗ	70	1	0.70	25.0	32	1.07	1.07	80	410			
							1СЗ	100	В2ДС		27.0	40			80				
25	4	6.1				1	6СЗ	80	1А	0.70	28.0	36	2.44	2.44	80	400			
							4СЗ	60	В2ДС		24.0	28			30				
25	6	15.3				1	7СЗ	75	1	0.70	26.0	36	5.97	5.97	80	390			
							3СЗ	60	В2ДС		24.0	28			30				
25	7	6.5				1	10СЗ	65	1	0.90	24.0	28	3.12	3.12	80	480			
									В2ДС										
25	8	0.9				1	10СЗ	75	1	0.70	26.0	32	0.36	0.36	80	400			
									В2ДС										
25	10	2.8				1	10СЗ	75	1	0.70	26.0	32	1.20	1.20	80	430			
									В2ДС										
25	11	2.6				1	6СЗ	65	1А	0.70	25.0	32	0.78	0.78	70	300			
							2СЗ	50	В3ДС		22.0	24			65				
							2ВП	50			20.0	18			25				
Разом			277.2										96.47	96.47					
Разом по господарській секції			356.6										122.86	122.86					
ГОСПОДАРЬСКА СЕКЦІЯ Сосна в осередках кореневої губки - 9																			
ПРИСТИГАЮЧІ НАСАДЖЕННЯ																			
9	9	3.7				1	7СЗК	75	1А	0.50	27.0	36	1.00	1.00	80	270			
							1ВП	70	В2ДС		26.0	32			30				
							20С	70			26.0	36			10				
9	10	9.3				1	8СЗК	65	1А	0.50	26.0	32	2.42	2.42	75	260			
							1ВП	65	В2ДС		24.0	28			25				
							10С	65			24.0	36			10				
Разом			13.0										3.42	3.42					
Разом по господарській секції			13.0										3.42	3.42					

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Діа- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубу- ється тис. куб.м	%% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на	
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ Ялинова похідна - 14																			
ПРИСТИГАЮЧІ НАСАДЖЕННЯ																			
18	22	1.2				1	6ЯЛЕ	47 1Б	0.70	23.0	28	0.38	0.38	80	320				
							2БП	45 С2ГДС		21.0	20			25					
							2СЗ	47		23.0	26			85					
18	32	2.9				1	7ЯЛЕ	47 1А	0.80	20.0	22	0.99	0.99	80	340				
							1БП	47 С2ГДС		18.0	16			25					
							2СЗ	47		21.0	24			75					
19	31	0.6				1	8ЯЛЕ	47 1Б	0.70	23.0	28	0.20	0.20	80	340				
							2БП	47 С2ГДС		21.0	20			20					
Разом		4.7											1.57	1.57					
Разом по господарській секції		4.7											1.57	1.57					
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ Дубова високостовбурна - 17																			
ПРИСТИГАЮЧІ НАСАДЖЕННЯ																			
7	6	2.1				1	5ДЗ	85 2	0.50	22.0	28	0.42	0.42	50	200				
							2ОС	65 С2ГД		24.0	36			10					
							1БП	65		24.0	28			25					
							2ДЗ	110		25.0	44			40					
Разом		2.1											0.42	0.42					
Разом по господарській секції		2.1											0.42	0.42					
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ Березова - 39																			
ПРИСТИГАЮЧІ НАСАДЖЕННЯ																			
7	9	0.7				1	5БП	55 1	0.50	24.0	28	0.14	0.14	25	200				
							3СЗ	75 С3ГДС		26.0	36			75					
							2ОС	55		24.0	32			10					
18	19	4.7				1	7БП	60 1	0.70	25.0	28	1.27	1.27	30	270				
							3СЗ	85 С2ГД		27.0	40			80					
19	26	2.7				1	9БП	60 2	0.60	21.0	20	0.46	0.46	25	170				
							1СЗ	70 С2ГД		25.0	36			75					
19	33	2.1				1	8БП	60 1	0.70	24.0	22	0.53	0.53	30	250				
							2СЗ	85 В2ДС		27.0	36			80					
21	8	0.4				1	10БП	60 1	0.60	24.0	26	0.08	0.08	45	200				
								С2ГД											
23	2	0.9				1	10БП	60 1	0.60	23.0	24	0.16	0.16	40	180				
								В2ДС											
23	5	0.7				1	10БП	60 1	0.60	23.0	26	0.14	0.14	30	200				
								В2ДС											
Разом		12.2											2.78	2.78					

Новгород-Сіверський район
СГБК "Блистівський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа, га	Проектується			Я р у с	Склад насад- ження	Вік, ро- ків	Клас боні- тету, тип лісу (ТЛУ)	Пов- но- та	Ви- со- та, м	Діа- метр, см	Запас на ви- ділі, тис. куб.м	Запас, що ви- рубую- ться тис. куб.м	%% діло- вих дерев	Запас на 1 га, куб.м	Схил		Додаткові відомості: наявність підрос-ту, інформація про підсочку, відвід в рубку	
			Рік рубки (п'яти- річчя)	Спосіб лісо- віднов- лення	Р Т К												Екс- пози- ція	Кру- тиз- на		
Разом по господарській секції																				
12.2																			2.78	2.78
Разом по способу рубок																				
388.6																			131.05	131.05
Разом по господарській частині																				
388.6																			131.05	131.05
Разом по категорії лісів																				
388.6																			131.05	131.05
Усього																				
598.7																			194.70	194.70

Додаток О

Аркуш 1

ВІДОМІСТЬ РУВОК ГОЛОВНОГО КОРИСТУВАННЯ на період з 2023 по 2032 рік

Новгород-Сіверський район
СГБК "Блистівський"

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа лісо- сіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас боні- тету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, ро- ків	Пов- но- та	Запас деревини, тис. куб. м				Запроєкто- ваний захід по лісовід- новленню	
									стовбур- ний	в т.ч. призначений до рубки				
										стовбур- ний	ліквід- ний	ділової деревини		
Експлуатаційні ліси														
ГОСПОДАРСЬКА ЧАСТИНА Експлуатаційні ліси на рівнині														
СУЦІЛЬНІ РУБКИ														
ГОСПОДАРСЬКА СЕКЦІЯ Соснова														
ЛІСОСІКИ 2023 - 2027 РОКІВ														
7	4	1.3	1	9С31БП	1	В2ДС	90	0.60	0.48	0.48	0.44	0.35	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
7	8	2.2	1	3С32ОС2Д32БП1КЛГ	1	С2ГДС	95	0.50	0.46	0.46	0.43	0.18	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 111	
8	3	2.5	1	8С32ОС	1	В2ДС	95	0.60	0.93	0.93	0.85	0.56	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
9	2	2.8	1	10С3	1	С2ГДС	85	0.60	1.06	1.06	0.96	0.81	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
9	6	1.6	1	5С31БП2ОС2С3	1	В2ДС	95	0.60	0.50	0.50	0.47	0.29	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
20	8	0.3	1	10С3	1	В2ДС	85	0.70	0.13	0.13	0.12	0.10	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
20	9	2.9	1	10С3	1	В2ДС	85	0.60	1.04	1.04	0.95	0.80	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
21	6	2.7	1	10С3	1	В2ДС	85	0.70	1.08	1.08	0.98	0.83	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
21	7	1.3	1	10С3	1	В2ДС	85	0.70	0.50	0.50	0.46	0.39	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
22	3	1.3	1	10С3	1	В2ДС	85	0.60	0.49	0.49	0.44	0.39	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
23	9	1.7	1	10С3	1	В2ДС	90	0.30	0.29	0.29	0.26	0.22	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
23	9	1.8	1	10С3	1	В2ДС	90	0.30	0.31	0.31	0.28	0.24	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
25	5	0.8	1	10С3	1	В2ДС	85	0.60	0.27	0.27	0.25	0.21	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
25	20	0.5	1	7С33С3	1	С2ГД	85	0.60	0.17	0.17	0.16	0.13	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 111	
Разом		23.7							7.71	7.71	7.05	5.50		
ЛІСОСІКИ 2028 - 2032 РОКІВ														
7	4	1.9	1	9С31БП	1	В2ДС	90	0.60	0.70	0.70	0.63	0.50	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
8	3	2.2	1	8С32ОС	1	В2ДС	95	0.60	0.81	0.81	0.75	0.50	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
8	7	2.9	1	7С32БП1БП	1	В2ДС	85	0.60	0.76	0.76	0.69	0.49	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
9	2	0.4	1	10С3	1	С2ГДС	85	0.60	0.15	0.15	0.14	0.12	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	
9	2	0.9	1	10С3	1	С2ГДС	85	0.60	0.34	0.34	0.31	0.26	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47	

Квар- тал	Виділ, під- виділ	Площа лісо- сіки, га	Ярус	Склад деревостану	Клас боні- тету	Тип лісу (ТЛУ)	Вік, ро- ків	Пов- но- та	Запас деревини, тис. куб. м				Запроекто- ваний захід по лісовід- новленню
									стовбур- ний	в т.ч. призначений до рубки			
										стовбур- ний	ліквід- ний	ділової деревини	
9	2	1.9	1	10СЗ	1	С2ГДС	85	0.60	0.72	0.72	0.66	0.56	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
9	6	2.6	1	5СЗ1БП20С2СЗ	1	В2ДС	95	0.60	0.80	0.80	0.74	0.47	
20	2	2.9	1	7СЗЗБП	1	В2ДС	85	0.70	0.93	0.93	0.84	0.60	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
20	5	1.0	1	10СЗ	1	В2ДС	85	0.70	0.39	0.39	0.35	0.30	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
20	10	2.2	1	10СЗ	1	В2ДС	85	0.70	0.90	0.90	0.82	0.69	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
23	9	1.5	1	10СЗ	1	В2ДС	90	0.30	0.26	0.26	0.24	0.20	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
23	9	2.5	1	10СЗ	1	В2ДС	90	0.30	0.43	0.43	0.39	0.33	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
23	9	2.9	1	10СЗ	1	В2ДС	90	0.30	0.49	0.49	0.45	0.38	ЛІСОВІ КУЛЬТУРИ. РТК 47
Разом				25.8					7.68	7.68	7.01	5.40	
Разом по господарській секції				49.5					15.39	15.39	14.06	10.90	
Разом по способу рубок				49.5					15.39	15.39	14.06	10.90	
Разом по господарській частині, категорії лісів і лісництву				49.5					15.39	15.39	14.06	10.90	
Із загальних даних по лісництву				49.5					СУЦІЛЬНІ РУБКИ				
				49.5					15.39	15.39	14.06	10.90	

Додаток П

Чернівецька область

Новгород-Сіверський район
СПДК "Богданівський"

ТАБЛИЧНИЙ ОЦІНКОВИЙ ДІЛОВОК ВІСЬМОГО ФОНДУ
на основі на 01.01.2023 року

259

260

Лист "Додатковий" лист оцінки лісу

Аркуш 3
Листів 2

Вид, порода, сорт	Характеристика дорослих, підрослих, підліску, не вкритих лісовою рослинністю і великими чагарниками лісової підлоги	В. Клас	Вис. поросту	Вис. стовбур.	Вис. крон.	Група	Клас	Тип	Вис.	Запас деревини			А	Господарський налік
										на 1 га, куб.м	на ви-рі, куб.м	в т.ч. на склади, куб.м		

1 21.1 4ДІЛЦІОСІЯВІНІКОВІ 1 ДІА 30 20 33 4 3 СІЛД 9,60 180 3,00 Вибіркові санітарні рубки

ДІА, ДІД, ОС, ЯВ, ЛІ, ЛІП - переважно лісової підлоги

Сухостій ЛІ 18 0,21

Відлік ЛІД, ЛІП, лісовості 0,10

Запасовина лісу = 111 куб.м/га, в тому числі лісовості = 106 куб.м/га.

Рубка по кварталу 21.1

263

СГД "Кіровоградський" Ліси заповіді лісу													Лісознавчий	7			
													Класифікація	4			
Назва лісу	Площа, га	Характеристика деревостану, відросту, підліску, на поверхні лісової рослинності і ґрунтового покриву, частотні відношення	Висота, м	Вік, років	Висота, м	Вік, років	Висота, м	Вік, років	Висота, м	Вік, років	Висота, м	Вік, років	Запас деревини			Відсоток породи	Господарський захід
													на 1 га, куб.м	на 1 га, куб.м	на 1 га, куб.м		
Захоронення захоронення - 15 куб.м/га.																	
Всього по території													13.4				

266

Листок "Висновки" згідно з вимогами ДСТУ

Архив
Листок

Вид лісу	Назва	Характеристика породи дерева, підросли, під- ліску, не враховуючи лі- сової продукції, до- датково вказати:	Ві- с- т	Клас ро- с- т	Вис- т	Діа- метр, см	Гру- па лі- су	Клас лі- су	Тип лі- су (ЛД)	Вис- т	Запас деревини			Від- сот- ок до- ро- ви	Господарський намір
											на 1 га, куб.м	на ви- схід, куб.м	в т.ч. на спе- ціальні доцільні наміри		
1	4.6	Висхідні	1	CS	30	24	10	1	БДЛ	8.70	348	1.63			Висхідні, санітарна робота
		ВЛ - висхідні, висхідні													
		Сухостій		CS							18	0.05			
		Висхідні ВЛ, висхідні 0.40													
		Захоронення запасів - 24 куб.м/га													
		Вирощування, 2020 року, 10%, Сильно ступінь висхідності													
2	3.2	Висхідні	1	CS	45	24	32	3	БДЛ	8.70	398	2.03			Висхідні, санітарна робота
		ВЛ, ОС - висхідні, висхідні													
		Сухостій		CS							18	0.05			
		Висхідні ВЛ, висхідні 0.40													
10	1.1	Висхідні	1	CS	90	27	40	4	БДЛ	8.60	338	0.36	0.21	75	Висхідні, санітарна робота
		ВЛ, ОС, ВЛ - висхідні, висхідні													
		Сухостій		CS							18	0.01			
		Висхідні ВЛ, ВЛ, висхідні 0.40													
		Сильно ступінь висхідності нормальне висхідні													
		Захоронення запасів - 5 куб.м/га													
11	2.2	Висхідні	1	CS	41	25	38	3	БДЛ	8.70	388	0.04			Висхідні, санітарна робота
		ВЛ, ОС, ВЛ - висхідні, висхідні													
		Сухостій		CS							18	0.02			
		Висхідні ВЛ, ВЛ, висхідні 0.40													
		Захоронення запасів - 11 куб.м/га													
12	3.9	Висхідні	1	CS	75	24	30	5	БДЛ	8.70	368	1.06			Висхідні, санітарна робота
		ВЛ, ОС - висхідні, висхідні													
		Сухостій		CS							18	0.03			
		Висхідні ВЛ, висхідні 0.40													
		Захоронення запасів - 13 куб.м/га													
		Вирощування, 2020 року, 10%, Сильно ступінь висхідності													
		Висхідні висхідні висхідні													
13	1.6	Висхідні	1	CS	90	26	36	4	БДЛ	8.60	328	0.51	0.46	75	Висхідні, санітарна робота
		ВЛ, ОС, ВЛ - висхідні, висхідні													
		Сухостій		CS							18	0.02			
		Висхідні ВЛ, ВЛ, висхідні 0.50													
		Сильно ступінь висхідності нормальне висхідні													
14	10.3	Висхідні	1	CS	41	24	38	3	БДЛ	8.60	318	3.19			Висхідні, санітарна робота
		ВЛ, ОС - висхідні, висхідні													
		Сухостій		CS							24	0.21			
		Висхідні висхідні - 106 куб.м/га													
		Висхідні висхідні висхідні, 20%, Сильно ступінь висхідності													

СТЕП "Кам'янистий" Дніл записи лісу														Ареал	18								
														Корона	5								
ви- піт, піт- мі- піт	ви- піт, піт- мі- піт	Характеристика дерев- остат, відросту, пір- піт, не вершина пі- тоса рослинисті і мелісові змелі, де- тальні відрості	в р у а	ви- піт, ро- піт	ви- піт, ро- піт	ви- піт, ро- піт	ви- піт, ро- піт	ви- піт, ро- піт	ви- піт, ро- піт	ви- піт, ро- піт	ви- піт, ро- піт	ви- піт, ро- піт	ви- піт, ро- піт	Рослинність									
														на 1 га, куб.м	на ви- піт, куб.м	на ви- піт, куб.м	на ви- піт, куб.м	на ви- піт, куб.м	на ви- піт, куб.м	на ви- піт, куб.м	на ви- піт, куб.м	на ви- піт, куб.м	на ви- піт, куб.м
15	2.6	Шоколі-світлолюб ШО(11)ШО(10)ШО(10) Ш,ОС,ШМ - переважно покосжені Висота лісових культур = 3 м Питома насичення середньомірна	1	Ш	11	5	4	3	1	ШОС 4.60	30	0.08											
16	1.7	ОСШМ Ш - переважно покосжені	1	ОС	15	7	10	2	1	ШОС 4.60	30	0.08											
17	0.1 0	Висота - 3 м, середня - 0.1 м, стан надмірно Рівень по висоті																					

269

СТЕП "Кам'янистий" Дніл захисні діля														Ареша 12 Квартал 6		
№-діл-діл-діл	№-діл-діл	Характеристика деревостову, відросту, підпілля, на поверхні підстави розташовані і налізовані зони, де-талями відросту	Ві-росту у діл-діл	Ві-росту у діл-діл	Ві-росту у діл-діл	Ві-росту у діл-діл	Ві-росту у діл-діл	Ві-росту у діл-діл	Ві-росту у діл-діл	Ві-росту у діл-діл	Ві-росту у діл-діл	Запас деревини			Господарський нахил	
												на 1 га, куб.м	на ви-ділі, куб.м	в т.ч., на лісових породах		
12	2.5	СВ (СВ) СВ (СВ) Сухостій Підлісок КД, відросту 0.40	1	СВ	75	25	32	5	1	ВЗСВ	0.40	278	0.48	18	0.03	Виділення санітарна рубка
13	0.6	Лісові культури 7СВ (СВ) СВ (СВ) Підлісок КД, СВ, відросту 0.50 Селекційна лісова: нормальне насадження	1	СВ	80	24	36	8	1	СВСВ	0.50	248	0.14			0.10 80 0.03 25 0.01 10 Виділення санітарна рубка
14	4.0	ВІСВ (СВ) СВ (СВ) Підлісок КД, СВ, відросту 0.40	1	ВІ	15	8	8	3	2	ВІСВ	0.40	50	0.23			
15	0.2	СВ (СВ) СВ (СВ) Підлісок КД, СВ, відросту 0.40	1	СВ	30	12	14	3	1	ВЗСВ	0.40	118	0.02			
16	1.9	Лісові культури 7СВ (СВ) СВ (СВ) СВ - природного походження Сухостій Підлісок КД, СВ, відросту 0.50 Селекційна лісова: нормальне насадження	1	СВ	80	24	36	8	1	СВСВ	0.40	350	0.67	18	0.02	0.47 85 0.20 70 Виділення санітарна рубка
17	8.7	Лісові культури 7СВ (СВ) Підлісок КД, СВ, відросту 0.40	1	СВ	40	20	20	8	1A	ВЗСВ	0.40	200	2.24			Прокісна рубка 15%
18	0.1	0 Висота - 5 м, вірність - 0.1 км, стан надійливий Висота по лінійці 25.1														

272

СНТК "Евротест-Юг" Інші дані: ліси															Зразок 10
															Експерт 10
Вид лісу	Вид лісу	Характеристика порослі: стан, висота, діаметр, на поверхні лісу, середній діаметр і висота стовбура, додаткові відомості	В	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на
Вид лісу	Вид лісу	Характеристика порослі: стан, висота, діаметр, на поверхні лісу, середній діаметр і висота стовбура, додаткові відомості	В	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на
1. 2.4	Вид лісу	Вид лісу - загальнолісове пошкодження	В	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на
2. 2.0	Вид лісу	Вид лісу - загальнолісове пошкодження	В	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на
3. 1.3	Вид лісу	Вид лісу - загальнолісове пошкодження	В	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на
4. 2.1	Вид лісу	Вид лісу - загальнолісове пошкодження	В	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на
5. 4.8	Вид лісу	Вид лісу - загальнолісове пошкодження	В	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на
6. 1.4	Вид лісу	Вид лісу - загальнолісове пошкодження	В	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на
7. 0.1	Вид лісу	Вид лісу - загальнолісове пошкодження	В	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на	Вис-на

тако по кварталу

279

280

СТРІЖ "Висхідський" Інші насади лісів

Листопад 19
Восень 19

Вис- хід- ський ліс	На- зва	Характеристика дерево- станів, підросли, під- ліску, не верени лі- совою розквітості і впливом землі, до- датково відзначити	Ві- р- у	Вис- со- к	Діа- метр, см	Гру- па	Клас	Тем- п	Пов- но- та	Запас деревини			Від- мі- р	Господарський намір
										на 1 га, куб.м	на ви- схід, куб.м	в т.ч. на сім'я- ни до 100 літ		
1	11.2	Лісові культури ЗСУВНОСИДІАЛЕ ВН, ВП, ВП, АСВ - природного походження. Висота лісових культур - 3 м. Склад насаджень: модрицький, липовий насаджень веріанційний	1	10	1	1	1	ВНД 0.80	21	0.13				Освітлення 40%
2	1.2	Лісові культури 10СВ Сухостій ВП Підлісок ВП, висхідність 0.50 Склад насаджень: модрицький, липовий насаджень веріанційний	1	10	14	10	1	ВНД 0.40	110	1.51				Вибіркова санітарна рубка
3	0.3	СВН. Березовий лісові лісник 10СВ ВН - висхідного походження	1	10	4	4	1	ВНД 0.60	30	0.01				
4	1.2	Лісові культури 10СВ Сухостій ВП Підлісок ВП, висхідність 0.30 Захисний захисний - 30 куб.м/га, в тому числі лісовий запас - 16 куб.м/га.	1	10	14	10	1	ВНД 0.60	140	1.09				Вибіркова санітарна рубка
5	4.6	Лісові культури ВННН ВН - природного походження Сухостій ВП Підлісок ВП, ВП, висхідність 0.50 Секційна оцінка: нормальне насадження Вирощ. 2013 року, 20%, Середня ступінь пошкодження	1	10	27	32	6	ВНД 0.60	320	2.11	1.50	80	Вибіркова санітарна рубка	Вибіркова санітарна рубка
6	1.7	СВН. Березовий лісові лісник ЗСУВНОСИДІАЛЕ ВН - висхідного походження Підлісок ВП, ВП, висхідність 0.50	1	10	14	10	1	ВНД 0.60	210	0.36				
7	4.8	СВН. Березовий лісові лісник Лісові культури ВННН ВН - природного походження Сухостій ВП Підлісок ВП, висхідність 0.40 Секційна оцінка: нормальне насадження	1	10	27	32	6	ВНД 0.60	360	0.21	0.13	80	Вибіркова санітарна рубка	Вибіркова санітарна рубка
8	0.5	СВН. Березовий лісові лісник Лісові культури 10СВ Сухостій ВП Підлісок ВП, висхідність 0.40	1	10	14	10	1	ВНД 0.40	210	0.11				Вибіркова санітарна рубка

282

СГБУ "Винницький" Інші наземні ліси														Артем 25 Варшав 14	
№- ліс, ліс- на- ліс	№- на, на	Характеристика перепо- верхів, підлоги, під- логи, по висоті лі- сової рослинності і величини землі, до- даткові відомості	В м	В м	В м	В м	В м	В м	В м	В м	В м	В м	В м	В м	В м
17	0.8	лісові культури 100% ЛК - природно пошкоджені Сухість Підлога 100%, 15 років, висота - 5 м, 1.0 тис.м/м Захисний настил - 4 куб.м/м	1	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
18	4.1	лісові культури 100% ЛК - природно пошкоджені Сухість Захисний настил - 41 куб.м/м, з чого маси лісової маси - 31 куб.м/м Пошкодження хворобами лісу, Вирощування, 10%, Слабка ступінь пошкодження	1	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
19	3.5	лісові культури 100% Сухість Підлога 100%, висота 0.40 Семантична цінність: лісові насадження	1	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
20	1.1	ОКЛ, лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій лісові культури 100% Сухість Підлога 100%, висота 0.30 Семантична цінність: лісові насадження Вирощування, 2018 року, 10%, Слабка ступінь пошкодження	1	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
21	0.3	лісові культури 100% Сухість Підлога 100%, висота 0.50 Семантична цінність: лісові насадження Захисний настил - 42 куб.м/м, з чого маси лісової маси - 17 куб.м/м Вирощування, 2018 року, 20%, Середня ступінь пошкодження	1	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
22	0.1	Стрижок Вирощування - 1 м, протяжність - 1 м, площа висота	1	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
23	0.2	0 Вирощування - 2 м, протяжність - 2.4 м, стан задовільний	1	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
24	0.1	Прості насадження Вирощування - 2 м, протяжність - 0.2 м, площа висота	1	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
Всього по території														24,1	

285

286

На- ліс, ліс- ни- ліс	Ліс- на	Характеристика лісово- станів, відросту, під- ліску, як зростає лі- сове рослинництво і високого землі, до- даткові відомості	В м	Клас по- рів- ня	Вік, ро- ків	Вис- ота, м	Діа- метр, см	Гу- сті- на лі- су	Клас по- рів- ня лі- су (ТД)	Тем- п лі- су (ТД)	Пло- ща м²	Питома вага лісової маси			В м³	Високий ліс	
												на ліс, м³/м²	на ліс, м³/м²	в т.ч., за класом лісової маси			
1	17.5	10СВ+10СВ+10СВ Сухотвір Висота: 10СВ, 10 років, висота - 2 м, 1,0 тис.м³/га Середня оцінка: середнє насадження Захарювання насадження - 179 куб.м/м², в тому числі лісової маси - 90 куб.м/м².	1	СВ	100	23	48	4	3	СВДВ 0,40	170	3,04	1,0	0,18	3,04	60	Високий ліс
2	2.0	10СВ(100)4СВ(40) Сухотвір Висота: 10СВ, 10 років, висота - 2 м, 1,0 тис.м³/га Висота: 4СВ, висота 0,40 Середня оцінка: середнє насадження	1	СВ	100	24	44	4	2	СВДВ 0,40	290	0,50	1,0	0,02	0,18	60	Високий ліс
3	2.3	10СВ(100)4СВ(40) СВ - дрібнолистяне насадження Сухотвір Висота: 10СВ, 10 років, висота - 2 м, 1,0 тис.м³/га Висота: 4СВ, висота 0,40 Середня оцінка: середнє насадження	1	СВ	40	22	26	4	1A	ВДВ 0,40	290	0,47	1,0	0,03		24	Високий ліс
4	4.2	10СВ Висота: 10СВ, 10 років, висота - 2 м, 1,0 тис.м³/га Висота: 4СВ, висота 0,40 Середня оцінка: середнє насадження	1	СВ	15	7	8	2	1	ВДВ 0,40	70	0,29				208	Високий ліс
5	1.6	10СВ, лісові ділянки у сирі, сапка і річкові пологі 10СВ(100)4СВ(40) ВВ, 4СВ, 10СВ - середнє насадження Середня оцінка: середнє насадження	1	СВ	50	19	26	4	1	СВДВ 0,40	160	0,26					
6	3.3	10СВ(100)4СВ(40) Сухотвір Захарювання насадження - 32 куб.м/м², в тому числі лісової маси - 16 куб.м/м². Висота: 10СВ, 10 років, висота - 2 м, 1,0 тис.м³/га	1	СВ	45	21	24	4	1A	СВДВ 0,40	260	0,31	1,0	0,04		54	Високий ліс
7	0.9	10СВ Висота: 10СВ, 10 років, висота - 2 м, 1,0 тис.м³/га	1	СВ	35	14	18	3	1	ВДВ 0,40	190	0,17				158	Високий ліс
8	4.3	10СВ(100)4СВ(40) Сухотвір Висота: 10СВ, 10 років, висота - 2 м, 1,0 тис.м³/га Висота: 4СВ, висота 0,40 Середня оцінка: середнє насадження	1	СВ	42	24	28	5	1A	ВДВ 0,40	310	1,40	2,0	0,06		24	Високий ліс
9	3.4	10СВ Сухотвір Висота: 10СВ, 10 років, висота - 2 м, 1,0 тис.м³/га	1	СВ	55	23	28	4	1A	ВДВ 0,70	340	1,22	1,0	0,04			Високий ліс

289

№ п/п	№	Характеристика поросли, підросли, підліску, на території лісової розробки і невідновленої землі, що підлягає відновленню	В	В	В	В	В	В	В	В	В	Запас лісових			В	В
												на 1 га, куб.м	на 1 га, куб.м	в т.ч. на 1 га, куб.м		
20	1.5	ОБЛД. Лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій	1	СН	60	24	28	4	1A	БДП	0,10	120	0,28			Ведення лісового
		Лісові культури														рубка
		Середній														
		Середній														
		Загальний запас - 150 куб.м/га, в тому числі лісовий запас - 75 куб.м/га.														
21	0.8	ОБЛД. Лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій	1	СН	45	12	18	3	3	БДП	0,10	55	0,90			
		Лісові культури														
		Середній														
		Середній														
		Загальний запас - 13 куб.м/га, в тому числі лісовий запас - 7 куб.м/га.														
22	1.1	ОБЛД. Лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій	1	СН	60	26	24	6	2	БДП	0,40	350	0,17	0,17	40	
		Лісові культури														
		Середній														
		Середній														
		Загальний запас - 13 куб.м/га, в тому числі лісовий запас - 7 куб.м/га.														
23	1.3	ОБЛД. Лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій	1	СН	60	21	26	4	1	БДП	0,40	310	0,27			Ведення лісового
		Лісові культури														рубка
		Середній														
		Середній														
		Загальний запас - 13 куб.м/га, в тому числі лісовий запас - 7 куб.м/га.														
24	1.2	ОБЛД. Лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій	1	СН	25	8	16	3	2	БДП	0,40	35	0,94			
		Лісові культури														
		Середній														
		Середній														
		Загальний запас - 13 куб.м/га, в тому числі лісовий запас - 7 куб.м/га.														
25	0.1	Відновлення														
26	0.3	Відновлення														
		Відновлення - 2 м, протяжність - 3,8 км, стан відновлення														
		Відновлення - 2 м, протяжність - 3,8 км, стан відновлення														
		Відновлення - 2 м, протяжність - 3,8 км, стан відновлення														

291

FIGURE 10.14

292

Вид, клас, вид	Назва	Характеристика дерева-стволова, вік, висота, діаметр, наявність порожнин, порожнини, порожнини	Висота, м	Вік, років	Висота, м	Діаметр, см	Група, клас	Клас, номер	Тип, номер	Посадка, номер	Висота дерева, м			Висота, м	Господарський цінність
											на висоту, м	на висоту, м	на висоту, м		
	ВРД2СВ		1	ВР	25	24	28	1	СВР	0.60	220	0.25	0.20	48	
	ВР	Висхідного походження			25	24	28						0.05	80	
24	14.2	ВРД2СВ	1	СВ	70	26	36	6	1А	ВРД	0.70	360	4.26	2.13	80 вибірка санітарна
	ВРД2СВ			СВ	70	25	28				30	0.14	2.13	23 рубка	
	ВРД2СВ	Висхідне, 10 років, висота - 2 м, 1.0 м/с/с													
	ВРД2СВ	Самостійна цілість: нормальне насадження													
	ВРД2СВ	Захисна посадка - 71 куб.м/га													
25	14.4	ВРД2СВ	1	СВ	50	19	22	4	1	СВР	0.50	250	0.85		Прокіна рубка 20%
	ВРД2СВ	Склад насадження невідомий, висота насадження невідомий													
26	2.3	ВРД2СВ	1	СВ	56	18	20	3	1Б	СВР	0.50	330	0.76		Прокіна рубка 20%
	ВРД2СВ			СВ							30	0.07			
	ВРД2СВ	Захисна посадка - 13 куб.м/га													
27	11.3	ВРД2СВ	1	СВ	75	28	36	6	1	ВРД	0.70	370	4.18	2.76	80 вибірка санітарна
	ВРД2СВ			ВР	75	23	24						0.42	30 рубка	
	ВРД2СВ	Висхідного походження													
	ВРД2СВ	Сухостій		СВ							30	0.11			
	ВРД2СВ	Висхідне, 10 років, висота - 2 м, 1.0 м/с/с													
	ВРД2СВ	Самостійна цілість: нормальне насадження													
28	0.3	ВРД2СВ	1	СВ	75	25	32	6	1	СВР	0.70	250	0.18	0.18	75 вибірка санітарна
	ВРД2СВ			ВР	75	22	24						0.05	25 рубка	
	ВРД2СВ	Сухостій		СВ											
	ВРД2СВ	Висхідне, 10 років, висота - 2 м, 1.0 м/с/с													
	ВРД2СВ	Самостійна цілість: нормальне насадження													
29	13.4	ВРД2СВ	1	СВ	75	26	36	6	1	ВРД	0.70	360	4.08	2.04	80 вибірка санітарна
	ВРД2СВ			ВР	75	25	28						2.04	40 рубка	
	ВРД2СВ	Висхідного походження													
	ВРД2СВ	Сухостій		СВ							30	0.14			
	ВРД2СВ	Висхідне, 10 років, висота - 2 м, 1.0 м/с/с													
	ВРД2СВ	Самостійна цілість: нормальне насадження													
	ВРД2СВ	Захисна посадка - 48 куб.м/га													
30	0.2	ВРД2СВ	1	ВР	44	15	18	4	2	СВР	0.60	130	0.03		
	ВРД2СВ	Висхідного походження													
31	1.7	ВРД2СВ	1	ВР	49	21	22	5	1А	СВР	0.70	290	0.36		Вибіркова санітарна рубка
	ВРД2СВ	Висхідного походження													
	ВРД2СВ	Сухостій		ВР							30	0.03			

[illegible]

92	2.0 Microml Kywkywyw	1.88E	67	20	22	6	1A C2Fm	0.60	340	0.93	0.63	80
	TAMU1H02C9+OC	10	67	18	16						0.10	25
		429	67	21	24						0.20	7

LPI - INTERNATIONAL TRANSLATIONS

Chemical Reactions: HYPERMALLS DOCUMENTATION

Висота - 2 м, прогнатиота - 0,9 м, площи заросли

Будущим
квартальным профем

72.6

李俊卿, 1991. 吳淞河口淤堵
42-2

296

2010年12月

ЭП – природного происхождения

Cyanocobalamin

19 2.4 1000

14 0.2 0

Длина = 3 м, скорость = 0,5 м/с, шаг начислений

19. 0.1 Простіа картальна

Висота – 2 м, товщина – 0,2 км, площа поверхні

Patient

10.9

ТРИГУНОВА

ISSN 1047-3203/04/0000-0000\$10.00/0
DOI: 10.1002/eqe.100

СПЕЦ "Кваліфікаційні" Інструкційні ліси

Лист 48
Квартал 13

На- зва, літ- ни- ця	Ліс- на, на- зва	Характеристика поро- ска, висоти, діа- метра, як правило ді- аметра розкриття і висоти, висоти, до- датково висоти	Ві- к ро- ку	Ві- с- та, м	Діа- метр, см	Гру- па лі- с- на	Віс- та, м	Тем- п лі- с- на (Т/В)	Пло- ща лі- с- на	Запас деревини			Ві- с- та, м	Постійний фонд
										на лі- с- на, м³/га	на лі- с- на, м³/га	на лі- с- на, м³/га		
14	0.7	Лісові культури КС200 В - природного походження Сукцесія Висота 20 м, діаметр 0.60 Самостійна оцінка: нормальне насадження Запасована площа - 40 м³/га. Висота, 2022 року, 10%, Слабка суцільна насадження	1	25	30	6	1	КС200	0.70	330	0.24	2.56	65	Вибіркова санітарна рубка 5%
15	0.5	Лісові ділянки у вк., багаті і різноманітні КС200 В - природного походження Сукцесія Висота 20 м, діаметр 0.60 Самостійна оцінка: нормальне насадження Запасована площа - 40 м³/га. Висота, 2022 року, 10%, Слабка суцільна насадження	1	25	30	6	1	КС200	0.60	270	0.14	0.09	60	
16	1.2	Лісові ділянки у вк., багаті і різноманітні КС200 В - природного походження Сукцесія Висота 20 м, діаметр 0.60 Самостійна оцінка: нормальне насадження Запасована площа - 40 м³/га. Висота, 2022 року, 10%, Слабка суцільна насадження	1	25	30	6	1	КС200	0.70	250	0.31	0.24	60	Вибіркова санітарна рубка 0.11 30 рубка
17	0.2	Лісові ділянки у вк., багаті і різноманітні КС200 В - природного походження Сукцесія Висота 20 м, діаметр 0.60 Самостійна оцінка: нормальне насадження Запасована площа - 40 м³/га. Висота, 2022 року, 10%, Слабка суцільна насадження	1	25	30	6	1	КС200	0.60	270	0.14	0.09	60	
18	0.6	Лісові ділянки у вк., багаті і різноманітні КС200 В - природного походження Сукцесія Висота 20 м, діаметр 0.60 Самостійна оцінка: нормальне насадження Запасована площа - 40 м³/га. Висота, 2022 року, 10%, Слабка суцільна насадження	1	25	30	6	1	КС200	0.60	270	0.14	0.09	60	
19	0.4	Лісові ділянки у вк., багаті і різноманітні КС200 В - природного походження Сукцесія Висота 20 м, діаметр 0.60 Самостійна оцінка: нормальне насадження Запасована площа - 40 м³/га. Висота, 2022 року, 10%, Слабка суцільна насадження	1	25	30	6	1	КС200	0.60	270	0.14	0.09	60	
20	1.3	Лісові ділянки у вк., багаті і різноманітні КС200 В - природного походження Сукцесія Висота 20 м, діаметр 0.60 Самостійна оцінка: нормальне насадження Запасована площа - 40 м³/га. Висота, 2022 року, 10%, Слабка суцільна насадження	1	25	30	6	1	КС200	0.60	270	0.14	0.09	60	
21	0.4	Лісові ділянки у вк., багаті і різноманітні КС200 В - природного походження Сукцесія Висота 20 м, діаметр 0.60 Самостійна оцінка: нормальне насадження Запасована площа - 40 м³/га. Висота, 2022 року, 10%, Слабка суцільна насадження	1	25	30	6	1	КС200	0.60	270	0.14	0.09	60	
22	1.4	Лісові культури КС200 Висота 20 м, діаметр 0.60 Самостійна оцінка: нормальне насадження Запасована площа - 40 м³/га. Висота, 2022 року, 10%, Слабка суцільна насадження	1	25	30	6	1	КС200	0.60	270	0.14	0.09	60	

Ві- сн під- літ- ня	Віс- ні, м	Характеристики дерево- станів, підросту, під- ліску, на території ліс- ноговості, лісової рослинності і лісової фауни, до- слідної ділянки	Ві- сн під- літ- ня	Віс- ні, м	Віс- ні, м	Віс- ні, м	Віс- ні, м	Віс- ні, м	Віс- ні, м	Віс- ні, м	Віс- ні, м	Віс- ні, м	Відсоток поросли			Віс- ні, м	Рослинність лісу
													на 1 га, куб.м	на 1 га, куб.м	в т.ч. на 1 га, куб.м		
1000		Середня ціна: нормальна посадка															
11	3,7	1000+100 Висота 100, 100, висотність 0,50 Середня ціна: нормальна посадка Заказники загальної - 37 куб.м/га, в тому числі лісової фауни - 20 куб.м/га. Враховано, 2021 року, 10%, Служба спеціальних досліджень	1	09	75	28	40	6	1	0200	0,60	340	1,84	1,84	80	Висота лісу рубка	5%
12	4,0	1000 Середня ціна: нормальна посадка Висота 100, 100, висотність 0,50 Середня ціна: нормальна посадка Заказники загальної - 40 куб.м/га, в тому числі лісової фауни - 20 куб.м/га. Враховано, 2022 року, 10%, Служба спеціальних досліджень	1	09	70	28	36	6	1	0200	0,60	300	2,04	2,04	80	Висота лісу рубка	5%
13	4,3	1000+100+100+100 Середня ціна: нормальна посадка, Висота лісу, висотність, висотність лісової фауни	1	09	70	28	36	6	1	0200	0,60	300	0,60				
14	1,4	1000 Середня ціна: нормальна посадка	1	09	75	28	40	6	1	0200	0,70	400	0,64	0,64	80	Висота лісу рубка	
15	0,8	Лісові культури 1000 Середня ціна: нормальна посадка Заказники загальної - 80 куб.м/га, в тому числі лісової фауни - 40 куб.м/га.	1	09	80	28	36	6	1	0200	0,30	180	0,14				Висота лісу рубка
16	0,3	Лісові культури 1000 Віс - природного походження Середня ціна: нормальна посадка Заказники загальної - 3 куб.м/га, в тому числі лісової фауни - 3 куб.м/га. Враховано, 2022 року, 10%, Служба спеціальних досліджень	1	09	52	28	20	5	1	0200	0,60	270	0,14				Висота лісу рубка
17	1,8	Лісові культури 1000 Середня ціна: нормальна посадка Заказники загальної - 180 куб.м/га, в тому числі лісової фауни - 80 куб.м/га.	1	09	75	28	36	6	1	0200	0,30	180	0,28	0,28	80	Висота лісу рубка	
18	4,3	Середня ціна: нормальна посадка Висота - 3 м, висотність - 1,7 м, площа лісу															Висота лісу рубка
Разом по кварталу 43,6																	

303

№ п/п	№ п/п	Характеристики древесины, породы, назначения, по назначению и использованию	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	№ п/п	Материалы древесины			№ п/п	Государственный стандарт
													№ п/п	№ п/п	№ п/п		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	

Время - 3 м, температура - 3,8 мм, один радиальный

THESE

Висота = 2 м, протяжність = 2,5 км, щільні зарослі

кварцальная просла

Pattern 10: *negative*

35.0

СПЕК "Дивіський" Констатувальні висл

Аркуш 45
Квартал 23

Ві- сія, мі- ся- ція	Ві- ся, мі- ся- ція	Характеристики дерево- станів, підросли, під- ліску, на терені ві- сних рослинності і аквісних навіл, до- рощі підросли	В р о ш	Ві- ся- мі- ся- ція	Ві- ся- мі- ся- ція	Ві- ся- мі- ся- ція	Ві- ся- мі- ся- ція	Ві- ся- мі- ся- ція	Ві- ся- мі- ся- ція	Ві- ся- мі- ся- ція	Ві- ся- мі- ся- ція	Ві- ся- мі- ся- ція	Висл деревини			В р о ш	Господарський навіл
													на 1 га, куб.м	на 1 га, куб.м	в т.ч. на скля- но-м породи		

Ві, ВМ - визначення висл
Висл: ВМ, ВМ, висл: ВМ

11 2.8 ОМВ. Висл: ВМ - висл: ВМ
1000 1 000 7 1 4 3 1 000 0.60 15 0.60
ВМ - висл: ВМ

12 0.4 ОМВ. Висл: ВМ - висл: ВМ
1000 1 000 5 1 2 2 2 000 0.60 5
ВМ - висл: ВМ

13 0.3 ВМ ВМ 1 000
Висл: ВМ 1000, 1 рік, висл: ВМ
ВМ: ВМ - 2020, висл: ВМ - 250 м/га, висл: ВМ - 250 м/га,
висл: ВМ - 44 см

Сторона висл.
висл: ВМ

14 0.3 Висл: ВМ
Висл: ВМ - 2 м, висл: ВМ - 2.4 м, висл: ВМ

Господарський висл: ВМ

15 0.3 Висл: ВМ
Висл: ВМ - 2 м, висл: ВМ - 1.6 м, висл: ВМ

Господарський висл: ВМ

Висл: ВМ
55.3

Вид, підвид, назва	Висота, м	Характеристики деревостану, підросли, підліску, за терміном вітання рослинності і якісних ознак, доповнені відомості	Вік, років	Висота, м	Висота, м	Висота, м	Висота, м	Висота, м	Висота, м	Висота, м	Висота, м	Висота, м	Висота, м	Висота деревостану			Вік, років	Господарський налік	
														на 1 га, куб.м	на 1 га, куб.м	в т.ч. на окремих породах			
1 1.4 ССДН. Лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій																		Вибіркова санітарна рубка	
Лісові культури		1 СД	20	21	20	4	14	ВДЗС	0,50	230	0,29								
ВН,ВН - природного походження																			
Сукцесія		СД										5			0,01				
Висхідність КВ, висхідність, 0,40																			
Загальна висота = 14 куб.м/га, в тому числі висхідної висоти = 9 куб.м/га.																			
Рекреаційна характеристика: закріплений простір - деревостан горизонтальної висхідності, 2 клас естетичної оцінки, 3 клас висхідної доступності, рекреаційна оцінка - середня, 3 клас стійкості, 1 стадія деградації																			
2 0.8 ССДН. Лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій																		Вибіркова санітарна рубка	
Висхідність		1 СД	20	21	20	5	1	ВДЗС	0,50	170	0,12								
ВН,ВН - природного походження																			
Сукцесія		СД										5							
Висхідність КВ, висхідність, 0,40																			
Загальна висота = 9 куб.м/га, в тому числі висхідної висоти = 5 куб.м/га.																			
Рекреаційна характеристика: закріплений простір - деревостан горизонтальної висхідності, 2 клас естетичної оцінки, 3 клас висхідної доступності, рекреаційна оцінка - середня, 3 клас стійкості, 1 стадія деградації																			
3 0.5 ССДН. Лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій																		Вибіркова санітарна рубка	
Лісові культури		1 СД	20	21	20	4	14	ВДЗС	0,40	240	0,12								
ВН,ВН - природного походження																			
Сукцесія		СД										5							
Висхідність КВ, висхідність, 0,40																			
Загальна висота = 3 куб.м/га, в тому числі висхідної висоти = 3 куб.м/га.																			
Рекреаційна характеристика: закріплений простір - деревостан горизонтальної висхідності, 2 клас естетичної оцінки, 3 клас висхідної доступності, рекреаційна оцінка - середня, 3 клас стійкості, 1 стадія деградації																			
4 0.2 ССДН. Лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій																			
Висхідність		1 СД	20	21	20	5	1	ВДЗС	0,60	230	0,05								
ВН,ВН - природного походження																			
Висхідність КВ, висхідність, 0,40																			
Загальна висота = 3 куб.м/га, в тому числі висхідної висоти = 3 куб.м/га.																			
Рекреаційна характеристика: закріплений простір - деревостан горизонтальної висхідності, 2 клас естетичної оцінки, 3 клас висхідної доступності, рекреаційна оцінка - середня, 3 клас стійкості, 1 стадія деградації																			
5 0.1 ССДН. Лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій																			
ВН,ВН - природного походження		1 СД	20	21	20	7	2	ВДЗС	0,50	150	0,05	0,03	45						
ВН,ВН - природного походження														0,02	35				
Висхідність КВ, висхідність, 0,40																			
Загальна висота = 3 куб.м/га, в тому числі висхідної висоти = 3 куб.м/га.																			
Рекреаційна характеристика: закріплений простір - деревостан горизонтальної висхідності, 2 клас естетичної оцінки, 3 клас висхідної доступності, рекреаційна оцінка - середня, 3 клас стійкості, 1 стадія деградації																			
6 2.4 ССДН. Лісові ділянки, що прилягають до забудованих територій																		Вибіркова санітарна рубка	

309

СГБУ "Киевський" Інші назви: ліси

Ареш 52
Вирвал 24

ви- піл, піл- ні- піл	ви- піл, піл- ні- піл	характеристики порос- ли, підросли, під- росли, не виростає зі- ростає розквітання і вільності, зміна, до- даткові відомості	в р у с	ви- піл, піл- ні- піл	ви- піл, піл- ні- піл	ви- піл, піл- ні- піл	ви- піл, піл- ні- піл	ви- піл, піл- ні- піл	ви- піл, піл- ні- піл	ви- піл, піл- ні- піл	ви- піл, піл- ні- піл	ви- піл, піл- ні- піл	запас деревини			в лі- ро- ви- рі	востановлення лісу
													в лі- ро- ви- рі	в лі- ро- ви- рі	в лі- ро- ви- рі		

14 0-2 округла маха
Виростає - 2 м, протяглось - 1,1 м, площа зароста.
Висота по виросту
14,7

Горішня округла
маха.

УПАК "Защитический" Имеет значение: Запрещено писать, наносить черт, рисовать. 74 34.

Ві- сн а, п д- а- н а	Ві- сн а, п д- а- н а	Характеристика дорос- тання, підросль, під- ліску, не критичні від- хилення розмірів і ва- жискозів, до- дому вітків	В Ек- сп- о- у а- и- у	Ві- сн а, п д- а- н а	Ві- сн а, п д- а- н а	Ві- сн а, п д- а- н а	Ві- сн а, п д- а- н а	Ві- сн а, п д- а- н а	Ві- сн а, п д- а- н а	Ві- сн а, п д- а- н а	Ві- сн а, п д- а- н а	Запас деревини			В Ві- сн а, п д- а- н а	Господарський макс.
												на 1 га, куб.м	на 1 га, куб.м	в т.ч. на осна- щення порожни		
13	3.7	ОСН. Вирощування лісові ділянки Лісові культури 100% Сукосні	1 С	10	24	26	4	10	ВЗД 0.00	400	1.48				Вибірочна санітарна рубка	
14	1.8	ОСН. Вирощування лісові ділянки 100% ВН - інтенсивного покращення Підлісок ВВ, ВВ, висхідність 0.60	1 С	40	18	16	4	2	СВЗ 0.70	140	0.20					
15	4.3	Воско Висока, розмноження - оскока, заростання - ВН, 10%														
16	3.1	ОСН. Вирощування лісові ділянки ВН, ВВ, ВВ - інтенсивного покращення Підлісок ВВ, ВВ, висхідність 0.60	1 С	40	18	16	4	2	СВЗ 0.70	160	0.50					
17	3.0	ОСН. Вирощування лісові ділянки Лісові культури 100% Сукосні	1 С	10	21	24	4	10	ВЗД 0.90	400	1.20				Прокізна рубка 10%	
18	1.1	ОСН. Вирощування лісові ділянки Лісові культури ВН, ВВ, ВВ - інтенсивного покращення Підлісок ВВ, ВВ, висхідність 0.40 Середня лінійка: нормальне насадження Серед насадження: інтенсивний, висока насадження: інтенсивний	1 С	75	24	32	5	1	ВЗД 0.70	410	0.43				Вибірочна санітарна рубка	
21	1.4	ОСН. Вирощування лісові ділянки 100% ВН - інтенсивного покращення	1 С	40	18	18	4	2	СВЗ 0.60	120	0.17					
22	0.7	ОСН. Вирощування лісові ділянки ВН, ВВ - інтенсивного покращення Підлісок ВВ, ВВ, висхідність 0.60	1 С	40	18	20	4	2	СВЗ 0.60	170	0.12					
23	3.3	Лісові культури 100% Сукосні Середня лінійка: нормальне насадження	1 С	75	21	32	5	1	ВЗД 0.70	360	0.97				Вибірочна санітарна рубка	
24	2.4	ОСН. Вирощування лісові ділянки Лісові культури 100%	1 С	50	22	24	4	10	ВЗД 0.60	360	1.04				Вибірочна санітарна рубка	

СІМЕ "Камітінський" Ліса карова береза річок,нависла шер,кодова. та ін.

Листо 54
квітня 25

На- ліз, ліз- ли- ліз	Ліс- ли, ліз	Характеристика породо- станів, підросту, ліс- злову, ліс порівня лі- сових розташувань і нейсових земель, до- датково лісовості	В с	Лес- с с	Вік, ро- ліз	Вс- с с	Діа- метр, см	Гру- па лі- с	Клас лі- с с	Тем- лі- с с	Пло- ща лі- с	Запас лісовості			В лі- с	Посидівський ліс
												на лі- с	лі- с	лі- с		

Сума ліс

с

10 0,01

Листо

24,4

313

314

1. Таксаційний стан

Експ. 1	Стор. 1
Експ. 2	Стор. 3
Експ. 3	Стор. 3
Експ. 4	Стор. 4
Експ. 5	Стор. 8
Експ. 6	Стор. 11
Експ. 7	Стор. 13
Експ. 8	Стор. 15
Експ. 9	Стор. 16
Експ. 10	Стор. 18
Експ. 11	Стор. 19
Експ. 12	Стор. 21
Експ. 13	Стор. 22
Експ. 14	Стор. 23
Експ. 15	Стор. 26
Експ. 16	Стор. 29
Експ. 17	Стор. 30
Експ. 18	Стор. 33
Експ. 19	Стор. 36
Експ. 20	Стор. 43
Експ. 21	Стор. 45
Експ. 22	Стор. 47
Експ. 23	Стор. 49
Експ. 24	Стор. 50
Експ. 25	Стор. 53

2. Кінематичні умови лісництва

2.1. Кінематичні умови розподілу земель лісгосподарського призначення на території, та

2.2. Кінематичні умови загальних запасів насаджень, річкових, водних парків, суходолів та заповідників

III.- IV, V.- VI, VII.- VIII, IX.- X

3. Типи лісництва за таксаційним станом

4. Діагностичні таблиці стану лісу

5. Типи лісових культур

6. Визначення таксації лісів господарського призначення

ЗВІТ

із науково-дослідної роботи

**«Полеві дослідження щодо біологічного різноманіття,
ідентифікації природних оселищ, рідкісних та зникаючих видів
флори і фауни при спеціальному використанні лісових ресурсів шляхом
проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок
у лісових масивах сільськогосподарського виробничого кооперативу
«Блистівський» в межах Новгород-Сіверського району
Чернігівської області**

Київ - 2024

РЕФЕРАТ

Об'єкт дослідження: оцінка ймовірного впливу на біологічне різноманіття, рідкісні та зникаючі види рослин і тварин, природні оселища (біотопи) та рослинні угруповання, об'єкти природно-заповідного фонду і Смарагдової мережі від спеціального використання лісових ресурсів – проведення рубок головного користування на території лісового фонду сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствівський» в межах Новгород-Сіверського району Чернігівської області.

Предмет дослідження: видове різноманіття флори і фауни, природні оселища, рідкісні та зникаючі види тварин і рослин, що занесені до Червоної книги України й інших міжнародних конвенцій.

Мета роботи: провести оцінку наявності природних оселищ, рослинних угруповань Зеленої книги України, видів флори і фауни, що охороняються Червоною книгою України, Резолюціями 4 і 6 Бериської конвенції та іншими міжнародними договорами, ратифікованими від імені України у межах об'єкту планованої діяльності.

Методи дослідження: наукові дослідження включали виконання камеральних та польових робіт, а саме огляд джерел наукової літератури; розробка маршрутних шляхів; оцінювання об'єктів природно-заповідного фонду та їх локалізація; аналіз об'єктів Смарагдової мережі на основі розроблених карт і ГС-баз даних; оцінювання стану природних оселищ, популяцій видів флори та фауни, що знаходяться під охороною.

Польові роботи включали: обстеження території, де планується проведення рубок головного користування і суміжних територій на предмет виявлення та ідентифікації природних оселищ, рослинних угруповань, видового різноманіття флори і фауни, що потребують охорони. Польові роботи виконані із використанням основних методів геоботанічних, зоологічних, орнітологічних досліджень, застосували візуальні спостереження та дослідження, опитування фахівців лісового господарства.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Загальна характеристика планованої діяльності та його локалізація	5
2. Програма та методика досліджень	9
3. Територія планованої діяльності у межах об'єктів екологічної мережі, природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі	15
3.1. Екологічна мережа	16
3.2. Природно-заповідний фонд	21
3.3. Смарагдова мережа	27
4. Характеристика природних оселищ на території	31
5. Рідкісні та зникаючі види рослин і тварин	46
5.1. Раритетні види рослин	46
5.2. Раритетні види тварин	50
6. Оцінка можливого впливу планованої діяльності на компоненти середовища та біоту	64
Висновки	68
Список використаних джерел	75
Додатки	77

Вступ

Інтенсивний антропогенний вплив на біорізноманіття Чернігівського регіону ставить під загрозу місцезростання рідкісних та зникаючих видів флори і місцєіснування раритетних представників фауни, природних оселищ та середовищ існування. У зв'язку з цим, унікальний в ботаніко-географічному відношенні регіон поступово втрачає специфічні риси рослинного покриву та фауністичне багатство. Виходячи з цього, охорони заслуговує кожна ділянка лісових насаджень, на яких збереглися рідкісні види і рослинні угруповання.

Мета роботи полягає у проведенні оцінки впливу планованої лісогосподарської діяльності на території лісового фонду сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствівський» в межах Новгород-Сіверського району Чернігівської області, на природні оселища, рослинні угруповання, регіонально рідкісні види флори і фауни, занесені до Червоної книги України, Резолюцій 4 і 6 Бернської конвенції та інших міжнародних договорів, ратифікованих від імені України, а також прогнозуванні впливу планованої діяльності на стан довкілля, вплив на об'єкти регіональної екологічної мережі, природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі.

Об'єкт дослідження: оцінка ймовірного впливу на біологічне різноманіття, природні оселища (біотопи), рідкісні та зникаючі види рослин і тварин від проведення рубок головного користування.

Предмет дослідження: видове різноманіття флори і фауни, рідкісні та зникаючі види тварин і рослин, що занесені до Червоної книги України, Бернської конвенції й інших міжнародних конвенцій, типи природних оселищ та середовища існування, угруповання Зеленої книги України.

Методи дослідження: наукові дослідження включали виконання камеральних та польових робіт, а саме огляд джерел наукової літератури; розробка маршрутних шляхів; аналіз локалізації об'єктів у межах Смарагдової і екологічної мережі, ПЗФ на основі розроблених карт і ГІС-баз даних; оцінювання стану природних оселищ, популяцій видів флори та фауни, що знаходяться під охороною.

1. Загальна характеристика планованої діяльності та його локалізація

Ціллю планованої діяльності є спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка, з подальшим лісовідновленням на місцях зрубів.

Місцем провадження планованої діяльності, яка підлягає оцінці впливу на довкілля, є територія лісового фонду сільськогосподарського виробничого кооперативу «Блиствівський» в межах Новгород-Сіверського району Чернігівської області (далі СГБК «Блиствівський»).

Місцезнаходження юридичної особи: 16071, Чернігівська область, 16071, Новгород-Сіверський район, Новгород-Сіверська громада, село Блистова.

Загальна площа СГБК «Блиствівський» складає 1126,1 га станом на 01.01.2024 р., відповідно до положення і заходи проєкту організації та розвитку лісового господарства на 2023-2032 рр.

Територія СГБК розділена на 1 майстерську діляницю та 2 обходи (Додаток В).

Лісові СГБК «Блиствівський» за адміністративно-організаційною структурою формують одну майстерню діляницю (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Адміністративно-організаційна структура підприємства		
Найменування лісництв, місцезнаходження контор	Адміністративні райони	Площа, га
СГБК «Блиствівський»	Новгород-Сіверський	1126,1
Всього по господарству:		1126,1

Загальний експлуатаційний фонд по СГБК «Блиствівський» на ревізійний період становить 26,92 тис. м³ стовбурного запасу на площі 81,8 га, в тому числі: захисні ліси – 0,53 тис. м³ на площі 2,4 га, експлуатаційні ліси – 26,39 тис. м³ на площі 79,4 га (табл. 1.2).

З розрахунку рубок головного користування 11,2 % вкритих лісовою рослинністю лісових ділянок та 6,0 % площі стиглих і перестійних насаджень. У

зв'язку з цим експлуатаційний фонд СГВК складає 81,8 га з запасом 26,92 тис.м³, а загальний обсяг головного користування на поточний ревізійний період становить 14,06 тис.м³ ліквіду (Додаток А, Б).

Таблиця 1.2

Поділ на категорії лісів		
Категорії лісів	Площа за даними лісовпорядкування	
	га	%
Захисні ліси	622,3	55,3
в тому числі:		
Ліси уздовж смуг відведення автомобільних доріг	30,5	2,7
Ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водойм та ін.	24,4	2,2
Інші захисні ліси	567,4	50,4
Експлуатаційні ліси	503,8	44,7
Всього по підприємству:	1126,1	100,0

Щорічний обсяг рубок головного користування запроектовано в експлуатаційних лісах, в об'ємі 1,39 тис. м³ ліквідної деревини на площі 4,6 га (табл. 1.3 та Додаток Г).

Таблиця 1.3

Щорічний обсяг лісокористування з усіх видів рубок (чисельник – площа, га; знаменник – запас ліквідної деревини, тис.м ³)								
Види рубок	Захисні ліси				Експлуатаційні ліси			
	хвой- не	твер- доли- стяне	м'яко- лис- тяне	разом	хвой- не	твер- доли- стяне	м'яко- лис- тяне	разом
1. Рубки головного користування					4,6 1,39			4,6 1,39
2. Рубки формування і оздоровлення лісів:								
2.1. Рубки догляду	9,6 0,25			9,6 0,25	6,8 0,51		0,1 -	6,9 0,51
2.2.Вибіркові	61,6	4,6	1,2	67,4	61,1	0,4	0,3	61,8
санітарні рубки	1,18	0,04	0,01	1,23	1,19	-	-	1,19
2.3.Інші рубки формування і оздоровлення лісів			0,4	0,4			3,3	3,3
Разом з усіх видів	71,2	4,6	1,6	77,4	72,5	0,4	3,7	76,6
рубок:	1,43	0,04	0,01	1,43	3,09	-	-	3,09

Насадження хвойних порід зростають на 80,3 % площі вкритих лісовою рослинністю земель, в тому числі сосни звичайної 78,9 %, твердолистяних порід на 3,3 %, в тому числі дуба звичайного на 2,5 %. Середні таксаційні показники: вік насаджень – 66 років, бонітет – 1А,8, повнота 0,65, запас на 1 га вкритих

лісовою рослинністю земель – 293 м³/га, середня зміна запасу на 1 га лісових земель вкритих лісовою рослинністю – 4,4 м³, поточна зміна запасу – 4,1 м³/га, склад насаджень – 9СзІБп.

Лісовпорядкування проведено за методом класів віку, який полягає в утворенні госпчастин, господарств, господарських секцій, які складаються з сукупності однорідних за складом і продуктивністю деревостанів, об'єднаних одним віком та способом рубки лісу. Первинною обліковою одиницею є таксаційний виділ, а первинною розрахунковою одиницею – господарська секція. Усі розрахунки здійснені на основі підсумків розподілу площ і запасів насаджень господарських секцій за класами віку.

Згідно з лісорослинним районуванням («Комплексне лісогосподарське районування України і Молдавії», під редакцією С.А. Генсірука, Київ, «Наукова думка», 1981) територія господарства відноситься до Києво-Чернігівського поліського лісогосподарського округу Поліської лісорослинної зони.

Клімат району розташування СТБК «Блиствіський» помірно-континентальний, характеризується прохолодною зимою, теплим літом і значною кількістю опадів.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень є ранні осінні та пізні весняні приморозки, в окремі роки засухи. В цілому клімат області сприятливий для росту сосни, дуба, ясеня, клена, берези, вільхи, липи та інших деревних і чагарникових порід.

Панівними породами є сосна звичайна (*Pinus sylvestris*) і береза повисла (*Betula pendula*). Праліси, квазіпраліси і природні ліси на території господарства відсутні.

Рубки головного користування на 100 % проводяться в місцях запроектованих лісовпорядкуванням. Діюча розрахункова лісосіка і фактична заготівля деревини відповідає принципу безперервного і невиснажливого лісокористування.

На основі проекту організації та розвитку лісового господарства підприємства і зведеної відомості розрахункових лісосік для постійних

лісокористувачів розрахунок спеціального використання лісових ресурсів наведено на 10 років.

Фонд лісових ділянок та нелісових земель, які не підлягають лісорозведенню в СГБК «Блиствівський» представлений в табл. 1.4.

Таблиця 1.4

Фонд лісових ділянок та нелісових земель, які не підлягають лісорозведенню в СГБК «Блиствівський»

Квартал	Виділ	Площа, га	Категорія земель
Захисні ліси			
12	4	0,9	Ремізи, біогалявини, майданчики для підгодівлі
15	16	0,1	.*.
17	12	0,9	.*.
17	15	0,6	.*.
17	25	0,1	.*.
19	7	0,3	.*.
		14,6	Болота
Разом		17,5	в т. ч. за категоріями земель
		2,9	Ремізи, біогалявини, майданчики для підгодівлі
		14,6	Болота
Експлуатаційні ліси			
19	17	0,2	Ремізи, біогалявини, майданчики для підгодівлі
Усього		17,7	в т. ч. за категоріями земель
		3,1	Ремізи, біогалявини, майданчики для підгодівлі
		14,6	Болота

Виключення насаджень з розрахунку головного користування проведено на підставі “Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок” (постанова КМ № 733 від 16.05.2007 року).

Основним способом рубок є суцільнолісові рубки.

Санітарний стан лісів СГБК «Блиствівський» на даний час – задовільний, про що свідчить відсутність масових осередків ураження шкідниками лісу, утворення сухостою в межах природного відпаду.

Планована діяльність відноситься до першої категорії видів планованої діяльності та об’єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля, п. 21 ч. 2 ст. Закону України “Про оцінку впливу на довкілля” № 2059-VIII від 23 травня 2017 року). (усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар).

2. Програма та методика досліджень

Потенційно територія лісового фонду СГВК «Блиствський» є придатною для існування цінних із природоохоронної точки зору природних оселищ, рослинних угруповань, а також популяцій ряду рідкісних видів тварин і рослин, необхідність збереження яких визначена національним законодавством України та міжнародними природоохоронними конвенціями.

Проведення дослідження щодо наявності природних оселищ, біологічного різноманіття, ідентифікації рідкісних та зникаючих видів флори і фауни на території об'єкту планованої діяльності СГВК «Блиствський» охоплювало літньо-осінній період 2023 року у проміжки часу характерні для вегетаційного періоду рослин та життєвих циклів тварин.

Уточнення структури екологічної мережі, природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі регіону, камеральні роботи проводили у березні 2024 року.

Програмою дослідження передбачалося проведення польових та камеральних робіт, які включали:

- попередній аналіз розташування СГВК «Блиствський» відносно об'єктів і територій природно-заповідного фонду, Смарагдової мережі, компонентів регіональної екологічної мережі, шляхів міграції птахів, водно-болотних угідь, що охороняються Рамсарською Конвенцією (Рамсарські водно-болотні угіддя) та об'єктів Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО;

- оцінювання розташування і типи природних оселищ (біотопів) під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції, рослинних угруповань Зеленої книги України та їх аналогів у Національному каталозі біотопів України на основі аналізу ГІС-баз даних, доступних інформаційних джерел та наукових публікацій;

- розробка оптимізованих маршрутів з використанням топографічних карт та таксаційних матеріалів з метою обстеження територій лісового фонду підприємства і деталізації складу, структури, віку деревостанів;

- проведення ідентифікації лісів старше 120 років, дерев-насічників і плюсових дерев, дуплястих та найстаріших дерев, а також таких, що мають

виняткове значення для збереження біорізноманіття, місцєіснування видів тварин або інших живих організмів, життєдіяльність яких пов'язана з такими деревами на території проєктованих рубок;

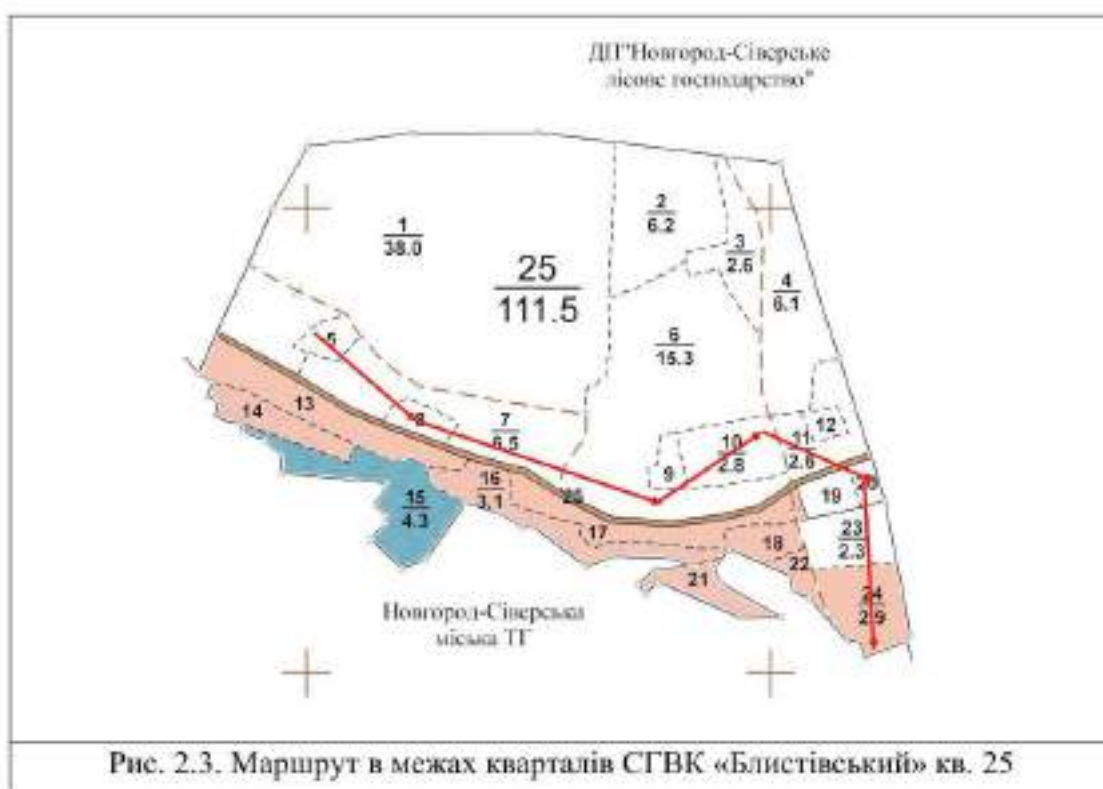
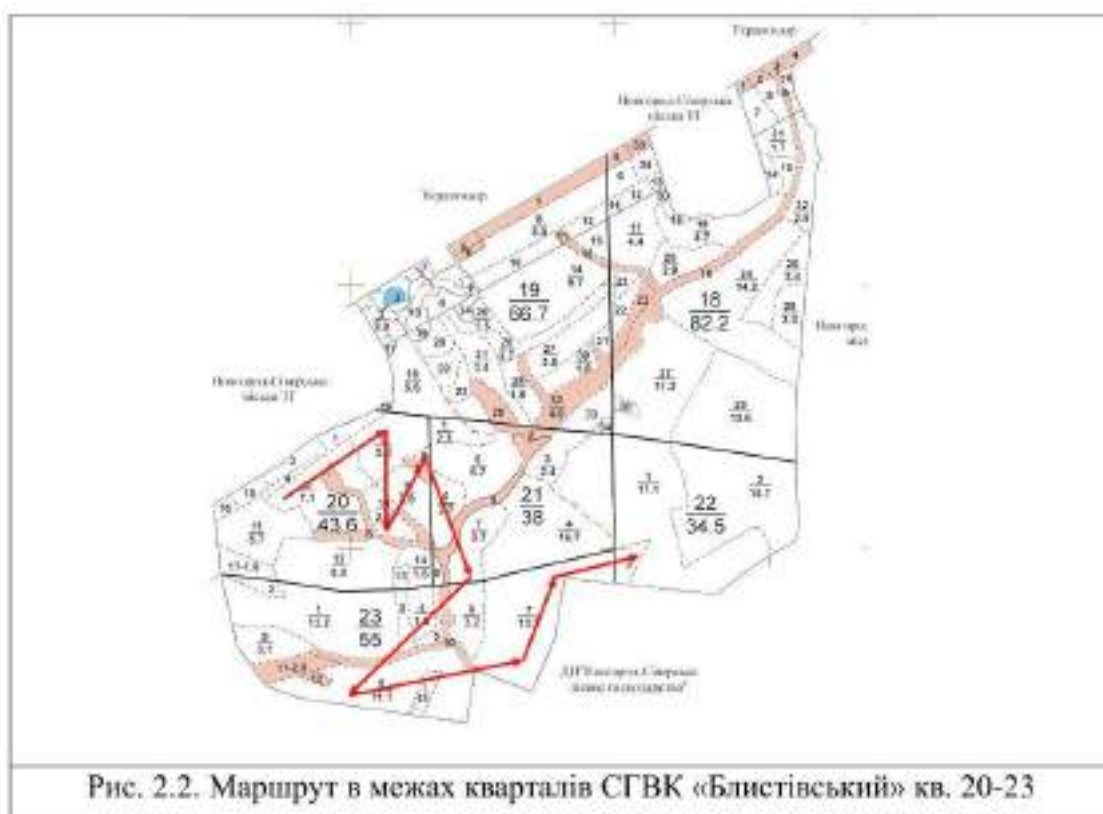
- вивчення видового різноманіття та наявності раритетної флори і фауни із переліку Червоної книги України, Резолюції 6 Бернської конвенції та інших міжнародних договорів, ратифікованих від імені України, в найближче розташованих об'єктах Смарагдової мережі, природних ядрах, екологічних коридорах та об'єктах природно-заповідного фонду (ПЗФ);

- складання переліку видів флори і фауни, що особливо важливі для збереження (з Червоної книги України, з додатків до Бернської Конвенції та її Резолюції 6 (1998) або інших міжнародних договорів, ратифікованих від імені України, з переліків регіональної охорони) і зазнають значного впливу, у випадку, якщо їхні популяції потрапляють повністю або частково до території запроєктованих суцільних або поступових рубок чи розташовані на ділянках, що безпосередньо межують з територією планованої діяльності, включаючи особливо вразливі групи лісових тварин: кажанів, птахів, що гніздуються у дуплах дерев, хижих птахів, що гніздуються на деревах, безхребетних тварин і грибів, пов'язаних з мертвою деревиною; зазначити факти реєстрації їхніх популяцій на лісових ділянках, відведених під рубки, або поряд з рубками;

- розробка рекомендацій та переліку заходів щодо зменшення впливу від впровадження планованої діяльності на біорізноманіття, природні оселища, рослинні угруповання, раритетну флору і фауну, природоохоронні території з перспективою на найближчі роки.

Застосовували такі методи дослідження: детально-маршрутні, описові, статистичні, аналітичні, порівняльні, біоіндикаційні, комплексні, ландшафтно-екологічні, ботанічні, зоологічні, орнітологічні, польові, ретроспективного аналізу, моніторингу, картографічні.

При визначенні природних оселищ користувалися актуальною класифікацією оселищ EUNIS (2016) та характеристиками для визначення оселищ I-III рівнів з ознаками найбільшої діагностичної цінності. Також,

Моніторингові дослідження проводилися згідно з планованими завданнями на ділянках діяльності підприємства. З метою об'єктивної оцінки впливу лісогосподарської діяльності на лісові природні комплекси, моніторингові ділянки обиралися на території різних лісництв.

Проективне вкриття у розрізі трав'янистих рослин визначали відповідно до частки кожного виду із градацією 5 %. Облік підросту деревних порід проводили на закладених площадках вздовж маршрутних ходів із визначенням виду, орієнтовного віку, висоти та кількості екземплярів.

З метою деталізації складу та структури фітоценозів закладали пробні площі (для вивчення деревостану (за ярусами) та чагарникового ярусу), а також площадки для оцінювання живого надґрунтового покриття (трав'янистого ярусу та дрібних чагарничків) і підросту основних деревних порід.

Дослідження рослинного покриття здійснювали за визначеними маршрутами на пробних і облікових площадках за загальноприйнятими методиками (Браун-Бланке). Загальна площа облікових площадок у межах виділів становила не менше 3 %. Пробні площі закладені згідно загально-прийнятих у лісовій таксації та лісовпорядкуванні методики відповідно до розроблених стандартів (ОСТ 56-69-83).

Серед об'єктів флори здійснювали аналіз деревних рослин, чагарників, трав'янистих рослин, лишайників. Особливу увагу приділяли насадженням з незадовільним санітарним станом, що визначені за результатами лісопатологічного обстеження, як уражені та з ознаками всихання сильної інтенсивності внаслідок пошкодження ентомошкідниками і враження кореневою губкою.

Дослідження основних, зникаючих і рідкісних видів фауни здійснювали за попереднім аналізом матеріалів лісовпорядкування та мисливського впорядкування лісового фонду, бонітування мисливських угідь та іншої наявної інформації щодо локалізації видів у межах лісового фонду підприємства.

Ідентифікацію плазунів та комах й інших представників фауни проводили візуально; птахів – візуально, за наявністю місць гніздування, слідів життєдіяльності та за співом; ссавців – візуально та за слідами життєдіяльності.

Детальні дослідження включали аналіз та ідентифікацію наявних представників флори і фауни, виявлення рідкісних й зникаючих видів тварин і рослин за прокладеними маршрутами на заздалегідь визначених точках, які були локалізовані на ділянках, що знаходяться у безпосередній близькості від об'єкту планованої діяльності.

Назви видів флори та фауни і типів рослинних угруповань зазначали відповідно до номенклатури, прийнятої у спеціальній літературі. Виявлені під час польових досліджень види тварин і рослин було ідентифіковано з використанням наукової літератури та порівняно з переліком видів, що підлягають особливій охороні на території області, переліком видів Червоної книги України, Резолюцій 4 і 6 Бернської конвенції, Європейського Червоного Списку, МСОП та CITES, переліком рослинних угруповань, зазначених у Зеленій книзі України та Національному каталозі біотопів України.

Аналізували дані, доступні в оприлюднених документах:

- Доповідь про стан навколишнього природного середовища у Чернігівській області <https://eco.cg.gov.ua/index.php?id=15801&tp=1&pg=>;
- Екологічний паспорт Чернігівської області <https://eco.cg.gov.ua/index.php?id=15800&tp=1&pg=>
- Програма Emerald Network Viewer <https://emerald.eea.europa.eu/>;
- Онлайн ресурс Природно-заповідний фонд України. Чернігівська область. <https://pzf.land.kiev.ua/pzf-obl-25.html>;
- Класифікація оселищ EUNIS (2016) та характеристиками для визначення оселищ I-III рівнів з ознаками найбільшої діагностичної цінності (https://www.botany.kiev.ua/doc/onysh_2016.pdf).

Польові обстеження проведено доктором біологічних наук, професором, Волошиною Наталією Олексіївною у серпні-вересні 2023 р.

3. Територія планованої діяльності у межах об'єктів екологічної мережі, природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі

Північна частина Чернігівської області в геоструктурному відношенні розміщена на схилі Воронежського щита, південна і центральна пов'язані з рифтовою зоною та північним бортом Дніпровсько-Донецької западини.

Розташована Чернігівська область на півночі України, у двох фізико-географічних зонах – Полісся та Лісостепу, що обумовлює своєрідність її ландшафту. Більша частина області розміщується у Придніпровській низовині та має переважно рівнинну, злегка хвилясту поверхню.

Переважають ерозійно-аккумулятивні форми рельєфу (річкові долини, яри, балки) у поєднанні з аккумулятивними (льодовикові і водно-льодовикові вали, зандрові рівнини). Виключенням є сильно еродовані території Придеснянського плато (західні відроги Середньоросійської височини), численні лесові "острови" у північній та південно-східній частинах Чернігівської області, а також болота і знижені та перезволожені території давніх річкових та прохідних долин.

За ландшафтними особливостями територія дослідження відноситься до фізико-географічної області Новгород-Сіверського Полісся, основу якого складає Придеснянське лесове ерозійно-денудаційне плато з численними глибокими ярами, які врізані до корінних крейдяних порід. Є тут і карстові заглибини.

Земельний фонд Чернігівської області складає 3190,3 тис. га, з них: 2099 тис. га (65 %) зайнято сільськогосподарським угіддям, ліси та інші лісопокривні комплекси 717,7 тис. га (22,5 %), забудовані землі – 99,7 тис. га (3,1 %), заболочені землі – 121,4 тис. га (3,8 %), відкриті (без рослинного покриву землі) – 28,2 тис. га (0,9 %), під водою – 67,8 тис. га (2,1 %), інші землі – 56,5 тис. га (1,8 %). Близько 73 % площі становить рілля.

Рослинність Чернігівщини у природному стані зберіглася приблизно на третині її території, переважно у поліській частині області – це ліси, луки і болотні угруповання.

Область лежить у зонах мішаних лісів і лісостепу. Загальна площа земель лісового фонду області становить 740,182 тис. га, у тому числі вкритих лісовою рослинністю – 659,9 тис. га (20,7 %). Відсоток вкритих лісом площ у різних районах неоднаковий: лісистість у північній частині – 20-41 % від загальної площі області.

У лісах на півночі області переважають мішані ліси з переважанням сосни звичайної (*Pinus sylvestris*) – 73 %, зустрічаються дерева дуба, берези, осики, чорної вільхи. Вікова структура лісів області нерівномірна, в лісовому фонді переважають молодняки – 33,5 % площі, середньовікові насадження займають 47 %, пристигаючі 14,2 %, стиглі – 5,3 % від загальної площі.

Запас деревини Чернігівської області становить – 124,2 млн. м³, з них стиглої – 7,6 млн. м³ (6,2 %). Середній запас деревини на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель становить 189 м³, стиглих і перестійних деревостанів – 210 м³, середній приріст на 1 га вкритих лісовою рослинністю земель складає 4,1 м³.

Відповідно до інформації наданої Департаментом екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації (лист № 08-08/713 від 01.04.2024 р.) територія зайнята лісовими масивами СГБК «Блиствський» входить до Деснянської сполучної територій регіональної екологічної мережі Чернігівської області зі статусом національна. Території та об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ) та Смарагдової мережі, а також зарезервовані для наступного заповідання в межах підприємства відсутні (Додаток Д).

3.1. Екологічна мережа

Основним завдання екологічної мережі є збереження, розширення, відтворення і охорона єдиної системи територій з природним станом ландшафту та інших природних комплексів і територій, а також створення на їх основі природних об'єктів, які підлягають особливій охороні.

Деснянська сполучна територія регіональної екологічної мережі Чернігівської області зі статусом національна, до якої входять лісові масиви

СГВК «Блиствський», межує із Мезинською ключовою територією в східному напрямку, є однією з найбільш збережених і об'єднує північний схід області з південним заходом, проходячи долиною Десни. Вона характеризується великою різноманітністю заплавних та долинних комплексів середньої течії р. Десни, але має частково фрагментований характер рослинного покриву і незначно антропогенно перетворені ландшафти. В цілому Деснянську сполучну територію можна розглядати як частину екокоридору національного значення, навіть Пан-Європейського, за умов її кількох складових – екокоридорів регіонального рівня, які будуть розміщуватися в Чернігівській, Сумській областях України та Брянській та інших областях РФ. На цій території в межах Чернігівської області є велика кількість існуючих територій та об'єктів ПЗФ - це переважно гідрологічні, ландшафтні та ботанічні заказники місцевого рівня.

Водоохоронна смуга річки Десни, маючи відповідні обмеження та лімітування, відіграє позитивну роль у підтримання в існуючому стані та відновленні частини території. Вона може розглядатися, як транзитна з подальшим переходом в Дніпровську сполучну територію.

Гідроекологічне значення цієї сполучної території полягає в тому, що річка Десна є незарегульованою і найбільшою лівою дніпровською притокою. На більшій частині своєї течії вона має широку заплаву та долину, ширина її русла складає близько 100 м, а нижче Чернігова – майже до 150 м. Слід відзначити характерну для р. Десни рису, як високий рівень весняної повені, яка сприяє щорічному затопленню майже всієї заплави річки та формуванню значного біорізноманіття на цій території. В басейні Десни знаходиться майже 300 заплавних озер загальною площею більше 10 тис. га., які також відіграють значну роль у збереженні біорізноманіття гідробіонтів, водоплавних птахів, ссавців та гідрофільних фітокомплексів. Характерними рисами цієї сполучної території є наявність природних ландшафтів, місць знаходжень популяцій окремих раритетних видів флори і фауни, територій для ренатуралізації, а це в цілому, може забезпечити майже суцільний заплавний (широколистяний), лучний та

заплавний (річково–долинний) деснянський коридор майже по всій території Чернігівської області від її північних до західних регіонів.

До території планованої діяльності СГБК «Блистівський» найближче розташована ключова територією екологічної мережі – «Мезинська» розташована в південному напрямку та «Кістерська» і «Фаївська» ключові території – в західному напрямку.

Частково кв. 24 і 25 включені до Шаболтасівської сполучної території регіонального рівня.

Мезинська ключова територія національного значення (загальною площею 31035,2 тис. га) представлена Мезинським національним природним парком (31,2 тис. га), який включає систему існуючих територій ПЗФ (9 об'єктів, що займають площу понад 2,5 тис. га), збережені ділянки заплави Десни та частину Деснянської володільної рівнини. Відстань від заказника до найближче розташованого кварталу 25 СГБК «Блистівський» складає 4,92 км.

Територія представлена різними типами природних комплексів, зокрема, ділянками з дубовими, липово–дубовими і кленово–дубовими лісами, заплавними луками та прибережно–водною рослинністю в долині р. Десна. Тут реєструють ділянки найбільшої концентрації генетичного, видового, екосистемного і ландшафтного різноманіття, а також середовища існування видів, з великою різноманітністю біотопів, форм ландшафтів, які є важливими для збереження ендемічних, реліктових і рідкісних видів та рослинних угруповань.

В екологічному, науково–пізнавальному, культурному та історичному відношеннях, територія цінна через велику різноманітність рослинного і тваринного світу, наявність рідкісних видів (в тому числі понад 25 видів судинних рослин загальнодержавного та регіонального рівня охорони) в поєднанні з мальовничим ландшафтом, археологічними (Мезинська стоянка давньої людини) й історичними пам'ятками.

З природоохоронних об'єктів до її складу входить дев'ять територій ПЗФ, зокрема: "Мезинський національний природний парк" та його складові, а саме 8

об'єктів ПЗФ: ландшафтний заказник загальнодержавного значення "Рихлівська дача"; заказники місцевого значення: ботанічний заказник "Дубравка"; ландшафтний заказник "Мезинська Швейцарія"; ландшафтний заказник "Криничне"; ландшафтний заказник "Свердловський"; ландшафтний заказник "Жуків яр"; ландшафтний заказник "Зміївщина"; лісовий заказник "Вишенська дача".

До сполучних територій регіонального значення екомережі Чернігівської області належать території переважно долинного характеру і заплав найбільших річок, зокрема Дніпровська (55 км довжиною), Деснянська (310 км) і Дніпровсько-Сновсько-Сіверська (200 км).

Сполучні території (екокоридори) поєднують між собою ключові території екомережі та забезпечують міграцію тварин і обмін генетичного матеріалу.

Територія лісового фонду СГВК «Блиствівський» частково включена до *Шаболтасівської сполучної території регіонального рівня*.

Поблизу, в західному і південно-західному напрямі від лісових масивів підприємства, розташована Кістерська ключова територія регіонального рівня (загальною площею 8950 га), яка включає два об'єкти ПЗФ: гідрологічний заказник "Жукляно-Кістерська дача" та заповідне урочище "Кістерська дача". Найближча відстань до лісів СГВК «Блиствівський» складає 4,3 км.

В північно-західному напрямку від лісових масивів СГВК «Блиствівський» розташована Фаївська ключова територія (загальною площею 8500 га), яка включає чотири об'єкти ПЗФ: парк пам'ятка садово-паркового мистецтва "Красний хутір"; ботанічний заказник "Краснохутірська дача"; ландшафтний заказник "Краснохутірський" та ботанічний заказник місцевого значення "Поруб". Найближча відстань до лісів СГВК «Блиствівський» складає (4,7 км).

Із переліку Рамсарської конвенції про водно-болотні угіддя, що мають міжнародне значення, в Чернігівській області охороняється водно-болотне угіддя «Заплава Десни», що знаходиться в межах Новгород-Сіверського району Чернігівської області (біля сіл Грем'яч, Камінь, Кремський Бугор, Пушкарі, Рогівка).

Деснянський біосферний резерват, що є частиною світової мережі в рамках ЮНЕСКО «Людина і біосфера» з 2009 р. охоплює північно-східну частину Новгород-Сіверського району Чернігівської області. Його загальна площа складає 70 748 га. Резерват виконує такі функції: природоохоронну (збереження генетичних ресурсів, видів, екосистем і ландшафтів); розвитку (сприяння сталому розвитку суспільства); логістичну (підтримка демонстраційних проєктів, екологічна освіта, наукові дослідження з питань охорони природи і сталого розвитку). Природне ядро Деснянського біосферного резервату, де запроваджено абсолютно заповідний режим, має площу 2397 га – це частина Старогутського лісового масиву і 80 га – у заплаві р. Десни. Буферну зону складає територія Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» (крім заповідної) загальною площею 13156 га.

Водно-болотне угіддя «Заплава Десни» і Деснянський біосферний резерват знаходяться в північно-східному напрямі від СГВК «Блиствіський» на відстані понад 50 км.

Отже, досліджувана територія СГВК «Блиствіський» входить до Деснянської сполучної територій регіональної екологічної мережі Чернігівської області зі статусом національна. Також, частково включена до Шаболтасівської сполучної територій регіонального рівня (кв. 24, 25). Найближче розташованими ключовими територіями є національна ключова територія екологічної мережі «Мезинська» (4,92 км) та дві ключові території місцевого значення «Кістерська» (3,4 км) і «Файвська» (4,7 км).

Території зарезервовані для наступного заповідання в межах підприємства відсутні.

Біологічне різноманіття в межах територій екологічної мережі зосереджено в межах об'єктів природно-заповідного фонду.

Від територій планованої діяльності водно-болотні угіддя Рамсарської конвенції «Заплава Десни» та природоохоронні території ЮНЕСКО – Деснянський біосферний резерват, знаходиться на відстані понад 50 км.

Віддаленість цих територій унеможливилює вплив планованої діяльності на них.

Вплив планованої діяльності СГВК «Блистівський» на компоненти регіональної екологічної мережі Чернігівської області оцінюємо в межах екологічно допустимого, оскільки лісовий фонд підприємства не перехрещується із ключовими територіями, де зосереджено біологічне різноманіття регіону, відповідно рубки головного користування не будуть проводитися на цінних для збереження ділянках відповідно до вимог чинного природоохоронного законодавства України.

3.2. Природно-заповідний фонд

Природно-заповідний фонд Чернігівської області налічує 678 об'єкти загальною площею 263103,063 га, що становить 7,89 % від загальної площі області, з них 20 об'єктів мають загальнодержавний статус.

Природно-заповідний фонд Чернігівської області складають 8 категорій об'єктів: 2 національні природні парки ("Ічнянський" та "Мезинський"), 3 регіональні ландшафтні парки ("Міжріччинський", "Ялівщина", «Ніжинський»), 460 заказник, 139 пам'ятки природи, 19 парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, 52 заповідні урочища, дендропарки "Тростянець", "Прилуцький", "Менський" зоопарк.

Лісовий фонд СГВК «Блистівський» не перехрещується за площею із об'єктами ПЗФ.

Поблизу знаходиться 12 об'єктів ПЗФ, а саме:

- **Гідрологічний заказник місцевого значення «Студинський»**, загальною площею 180,0 га. Об'єкт створений рішення Чернігівського облвиконкому № 561 від 24.12.1979 р., відіграє цінне значення як стабілізатори клімату, регулятори гідрологічного режиму, збереження флори та фауни. Відстань від заказника до кварталу 25 СГВК «Блистівський» складає 0,3 км (рис. 3.1);

- **Гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення – Урочище «Сріблянка»**, загальною площею 3,0 га. Об'єкт створений рішення Чернігівського облвиконкому № 303 від 10.06.1972 р. Відстань від заказника до кварталу 25 СГБК «Блистівський» складає 1,15 км (рис. 3.1);

- **Гідрологічний заказник місцевого значення «Покотицький»**, загальною площею 62,0 га. Об'єкт створений рішення Чернігівського облвиконкому № 561 від 24.12.1979 р. та цінний як регулятор гідрологічного режиму, збереження флори та фауни, стабілізатори клімату. Відстань від заказника до кварталу 25 СГБК «Блистівський» складає 4,57 км (рис. 3.1);

- **Лісовий заказник місцевого значення «Лосківський»**, загальною площею 181,0 га. Об'єкт створений рішення Чернігівської облради б/н від 11.04.2000 р. задля забезпечення охорони типових лісових екосистем. Відстань від заказника до кварталу 25 СГБК «Блистівський» складає 2,5 км (рис. 3.1);

- **Національний природний парк «Мезинський»**, загальною площею 31035,2 га. Природоохоронний об'єкт створений Указом президента України

№122 від 10.02.2006 р. з метою збереження, відтворення та раціонального використання типових і унікальних природних комплексів Полісся, що мають важливе природоохоронне, наукове, освітнє, естетичне, рекреаційне та оздоровче значення. Відстань від заказника до кварталу 25 СГВК «Блиствський» складає 4,92 км (рис. 3.1);

Відповідно до Положення про Мезинський національний парк (нова редакція, 2021 р.) його основними завданнями є:

- збереження та відтворення цінних природних та історико-культурних комплексів і природних об'єктів Полісся, насамперед видів тваринного та рослинного світу і природних оселищ, занесених до Червоної книги України та міжнародних Червоних списків;

- створення умов для організованого туризму, відпочинку та інших видів рекреаційної діяльності в природних умовах з додержанням режиму охорони заповідних комплексів та об'єктів;

- організація та здійснення науково-дослідних робіт, у тому числі з вивчення природних комплексів та їх змін в умовах рекреаційного використання, розроблення і впровадження наукових рекомендацій з питань охорони навколишнього природного середовища, відтворення окремих видів флори та фауни, відновлення порушених екосистем, управління та ефективного використання природних ресурсів, організації та проведення моніторингу ландшафтного і біологічного різноманіття;

- проведення екологічної освітньо-виховної роботи.

- **Гідрологічний заказник місцевого значення «Криве»**, загальною площею 20,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому від 27.12.1984 р. № 454. Заказник знаходиться у віданні Холмницького лісництва, кв. 69,70 Корюківського району. Відстань від заказника до кварталу 24 СГВК «Блиствський» складає 4,8 км (рис. 3.2);

- **Гідрологічний заказник місцевого значення «Жукляно-Кістерська Дача»**, загальною площею 3554,0 га, розташований у межах між селами Жукля і Козилівка. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівської обласної

ради від 11.04.2000 року для збереження лісового масиву на межиріччі Убіді та її лівої притоки – Кистер (Кістер). У деревостані переважає сосна; у домішку – береза і дуб. У східній частині заказника є заболочені ділянки та невеликі лісові озерця. Заказник перебуває у віданні філії «Холминське лісове господарство» (Холминське л-во, кв. 20, 23-38, 44-47, 50-71). Найближча відстань до кв. 24 СГВК «Блистівський» – 3,4 км (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Карта-схема розташування кварталу 24 СГВК «Блистівський» відносно об'єктів природно-заповідного фонду

- *Гідрологічний заказник місцевого значення «Файвський»*, загальною площею 350,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому від 27.12.1984 р. № 454. Відстань від заказника до кв. 1 СГВК «Блистівський» складає 4,9 км (рис. 3.3);

- *Заповідне урочище «Хутірське»*, загальною площею 67,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому № 319 від 29.07.1975 р. Відстань від заказника до кв. 1 СГВК «Блистівський» складає 4,7 км «Хутірське» (рис. 3.3);

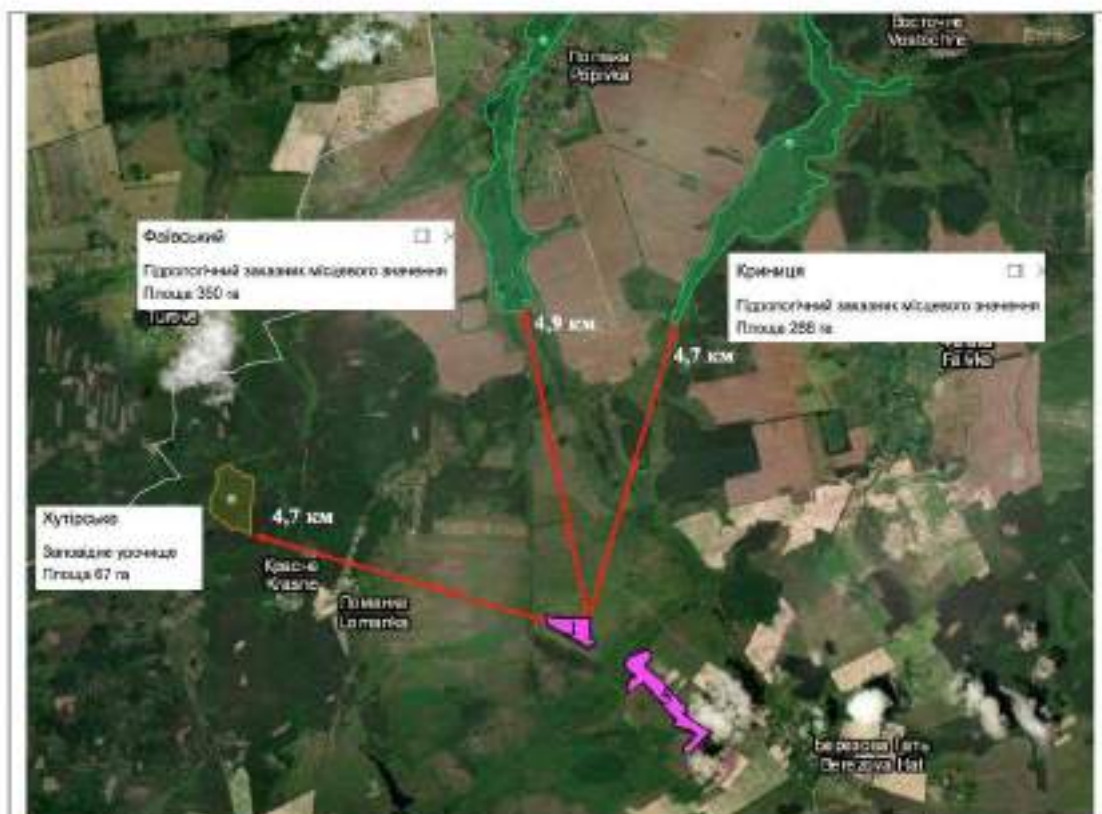

Рис. 3.3. Карта-схема розташування кварталу 1 СГВК «Блистівський» відносно об'єктів природно-заповідного фонду

- **Гідрологічний заказник місцевого значення «Криниця»**, загальною площею 288,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому від 24.12.1979 р. № 561. Відстань від заказника до кв. 1 СГВК «Блистівський» складає 4,7 км (рис. 3.3);

- **Гідрологічний заказник місцевого значення «Ларинівський»**, загальною площею 39,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому від 24.12.1979 р. № 561. Відстань від заказника до кв. 9 СГВК «Блистівський» складає 4,85 км (рис. 3.4);

- **Ботанічний заказник місцевого значення «Кузовець»**, загальною площею 56,0 га. Статус об'єкту присвоєно згідно з рішенням Чернігівського облвиконкому від 04.12.1978 р. № 529 задля забезпечення охорони рідкісних та ендемічних видів, фрагментів лісових фітоценозів. Заказник знаходиться у

віданні Кіровського лісництва кв. 25 Новгород-Сіверського району. Відстань від заказника до кв. 9 СГВК «Блистівський» складає 5,0 км (рис. 3.4);

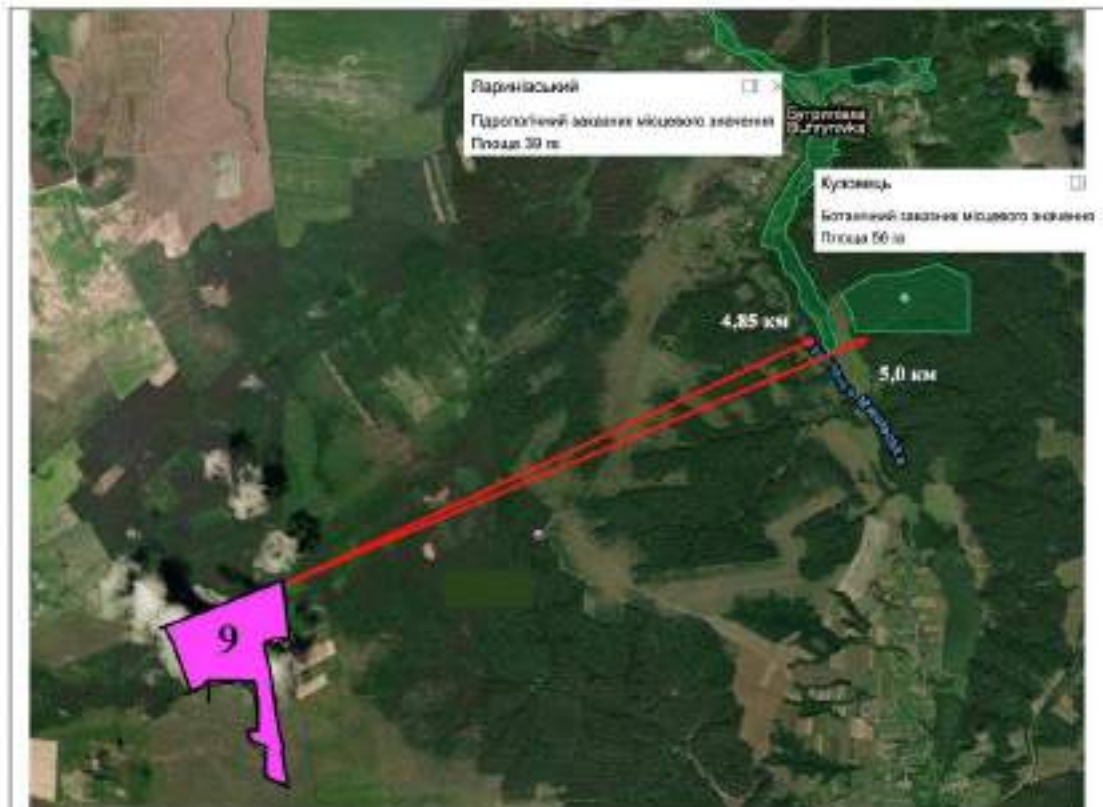

Рис. 3.4. Карта-схема розташування кварталу 9 СГВК «Блистівський» відносно об'єктів природно-заповідного фонду

Отже, лісовий фонд СГВК «Блистівський» не перехрещується за площею із об'єктами ПЗФ, водночас, поблизу знаходиться 12 об'єктів ПЗФ, з них: 1 – Національний природний парк «Мезинський», 7 – гідрологічних заказників місцевого значення, 1 – ботанічний заказник місцевого значення, 1 – лісовий заказник місцевого значення, 1 – гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення та 1 – заповідне урочище.

Найближче до територій лісового фонду СГВК «Блистівський» розташований гідрологічний заказник місцевого значення «Студинський», на відстані 0,3 км до кв. 25, найвіддаленіший – ботанічний заказник місцевого значення «Кузовець», на відстані 5,0 км до кв. 9.

Об'єкти ПЗФ не перехрещуються із лісовими масивами СГБК «Блистівський» за площею і не межують з ними. Також, в межах кварталів і виділів СГБК «Блистівський» відсутні території зарезервовані для наступного заповідання.

Планована діяльність в межах лісового СГБК «Блистівський» буде здійснюватися відповідно до чинного природоохоронного законодавства України.

3.3. Об'єкти Смарагдової мережі

Смарагдову мережу Європи створено на виконання Конвенції про охорону флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Бернська конвенція). Територія передбачена для збереження рідкісних і зникаючих видів рослин та тварин, які мають міжнародний охоронний статус згідно Резолюції 6 (1998) Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни, а також для збереження природних середовищ існування в Європі, оскільки містять біотопи, які перелічені в Резолюції 4 Бернської конвенції.

Території СГБК «Блистівський» не включені і не межують з об'єктами Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) – Мезинський національний природний парк та Verhnie Podesennia (UA0000147) – Верхнє Подесення (рис. 3.5).

Об'єкт Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038), загальною площею 31 098,00 га, знаходиться на відстані, щонайменше 4,92 км до кв. 25 СГБК «Блистівський» і повністю перекривається за площею із об'єктом природно-заповідного фонду – Мезинський національний природний парк (рис. 3.5).

Об'єкт Смарагдової мережі Verhnie Podesennia (UA0000147), загальною площею 45 071,00 га, знаходиться на відстані, щонайменше 7,45 км до кв. 18 і 22 СГБК «Блистівський» (рис. 3.6).

Рис. 3.5. Розташування СГВК «Блиствський» відносно об'єкта
Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038)

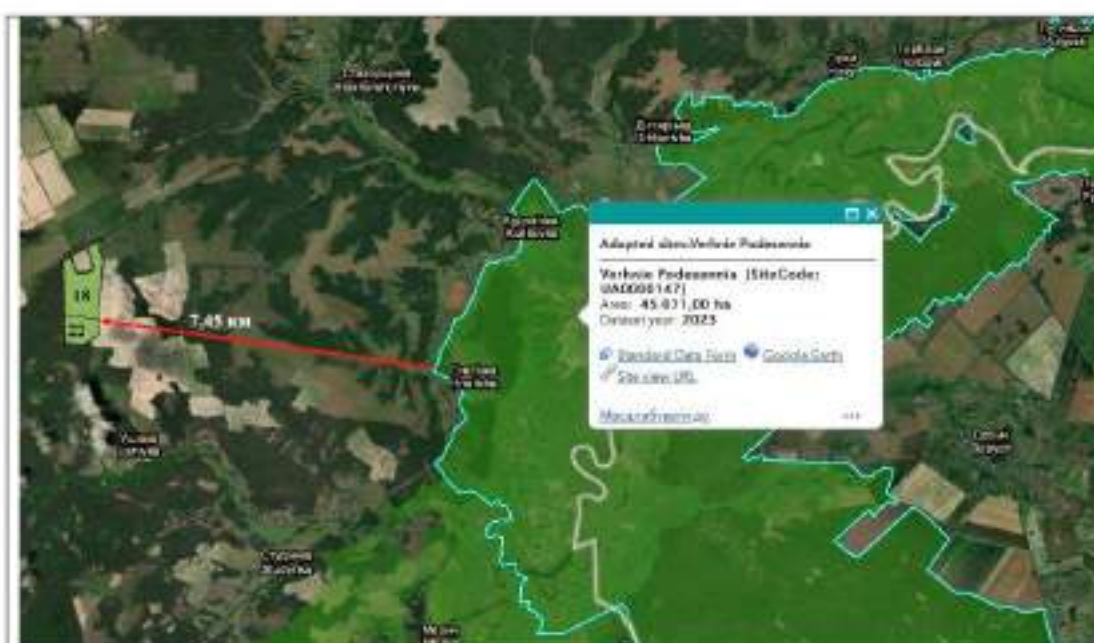

Рис. 3.6. Розташування СГВК «Блиствський» відносно об'єкта
Смарагдової мережі Verhnie Podesennia (UA0000147)

В межах об'єкту Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції знаходиться 17

природних оселищ та Резолюцією 6 Бернської конвенції: 2 вид рослин та 48 – тварин, з них: 5 – ссавців, 28 – птахів, 1 – амфібії, 2 – риби та 12 – безхребетних. Всього 67 таксонів.

В межах об'єкту Смарагдової мережі Verhnie Podesennia (UA0000147) під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції знаходиться 26 природних оселищ та Резолюцією 6 Бернської конвенції: 2 вид рослин та 51 – тварин, з них: 3 – ссавців, 35 – птахів, 1 – амфібії, 2 – риби та 10 – безхребетних. Всього 79 таксонів.

Загальна характеристика об'єкту наведено у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Характеристика об'єктів Смарагдової мережі

Код об'єкту мережі	Назва об'єкту мережі	Площа, га	Кількість об'єктів охорони (види, оселища), шт								
			оселища	птахи	ссавці	безхребетні	рептилії	амфібії	риби	рослини	Всі таксони
UA0000038	Mezynskyi National Nature Park	31 098,00	17	28	5	12	-	1	2	2	67
UA0000147	Verhnie Podesennia	45071,00	26	35	3	10	-	1	2	2	79

Лісовий фонд СГБК «Блистівський» не перехрещується за площею і не межує з об'єктами Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) та Verhnie Podesennia (UA0000147). Територія СГБК «Блистівський» розташована на відстані, щонайменше 4,92 км від кв. 25 до об'єкту Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) та на відстані, щонайменше 7,45 км до кв. 18 і 22 до Verhnie Podesennia (UA0000147).

Таким чином, територія планованої діяльності СГБК «Блистівський» не перекривається за площею із об'єктами ПЗФ і Смарагдової мережі Чернігівської області.

Поблизу кварталів лісового фонду розташовано два об'єкти Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) на відстані 4,92 км від

кв. 25 та Verhnie Podesennia (UA0000147) – 7,45 км до кв. 18 і 22 СГВК «Блистівський».

Із 12 об'єктів ПЗФ, що знаходяться поблизу, найближче розташований до кв. 25 СГВК «Блистівський» гідрологічний заказник місцевого значення «Студинський», на відстані 0,3 км; найдалі – ботанічний заказник місцевого значення «Кузовець» – 5,0 км до кв. 9.

Лісовий фонд СГВК «Блистівський» входить до Деснянської сполучної територій регіональної екологічної мережі Чернігівської області зі статусом національна, а також квартали 24, 25 частково включені до Шаболтасівської сполучної територій регіонального рівня. Найближче розташованими ключовими територіями є національна ключова територія «Мезинська» та дві ключові території місцевого значення «Кістерська» і «Файвська».

Водно-болотне угіддя під охороною Рамсарської конвенції «Заплава Десни» та природоохоронна територія Деснянський біосферний резерват, включена до Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО і знаходиться на відстані понад 50 км від території планованої діяльності. Віддаленість цих територій унеможливорює вплив планованої діяльності СГВК «Блистівський» на них.

Оскільки цінні для збереження рідкісних і зникаючих видів рослин та тварин, природні оселища й рослинні угруповання ідентифіковані та зосереджені в межах об'єктів природно-заповідного фонду, лісгосподарська діяльність не буде мати на них прямого негативного впливу, оскільки такі території не виключені до лісового фонду СГВК «Блистівський».

Вплив планованої діяльності СГВК «Блистівський» на природоохоронні території оцінюємо в межах екологічно допустимого.

4. Характеристика природних оселищ

В Чернігівській області усього налічують 19 рослинних природних угруповань, занесених до Зеленої книги України.

Вологі луки у заплавах річок характеризуються домінантними видами: луговик дернистий (*Deschampsia cespitosa*), гадючник болотяний (*Filipendula ulmaris*), очерет звичайний (*Phragmites australis*), наявні лудник болотний (*Angelica palustris*), гірчак зміїний (*Bistorta officinalis*), тирлич вузьколистий (*Gentiana pneumonanthe*), синюха блакитна (*Polemonium caeruleum*), верба (*Salix rosmarinifolia*), родовик лікарський (*Sanguisorba officinalis*), черемиця Лобеля (*Veratrum lobelinum*) та інші.

Болотисті луки представлені угрупованнями, утвореними осокою гострою (*Carex acuta*), осокою пухирчастою (*C. vesicaria*), лепешняком великим (*Glyceria maxima*), очеретянкою звичайною (*Phalaroides arundinacea*). Домінанти мають проективне покриття 85-95 %. Для цих ценозів характерна висока частота зустрічності представників гідрофітного різнотрав'я, які мають проективне покриття до 2-3 %.

На болотистих луках трапляються заболочені ділянки з домінуванням верби попелястої (*Salix cinerea*) та очерету (*Phragmites australis*), виявлені ділянки зі значною участю вовчого тіла болотного (*Comarum palustre*).

Трав'янисті луки представлені ценозами куничника сіруватого (*Calamagrostis canescens*), куничника непомітного (*C. neglecta*) та щучника дернистого (*Deschampsia caespitosa*). У куничникових угрупованнях постійними компонентами травостою є мітлиця повзуча (*Agrostis stolonifera*), півники болотні (*Iris pseudacorus*), підмаренник болотний (*Galium palustre*), вербозілля звичайне (*Lysimachia vulgaris*), осока чорна (*Carex nigra*), м'ята польова (*Mentha arvensis*), калужниця болотна (*Caltha palustris*), коронарія зозуляча (*Coronaria flosculi*), лисохвіст колінчастий (*Alopecurus geniculatus*). У невеликих за площею щучникових угрупованнях співдомінують мезофітні злаки: тонконіг лучний (*Poa pratensis*), костриця лучна (*Festuca pratensis*), а серед різнотрав'я

трапляються також волошка лучна (*Centaurea jacea*), дзвінець малий (*Rhinanthus minor*), подорожник ланцетолистий (*Plantago lanceolata*), жовтець повзучий (*Ranunculus repens*), перстач гусячий (*Potentilla anserina*), осока шершава (*Carex hind*), підмаренник справжній (*Galium verum*).

Справжні луки представлені угрупованнями з домінуванням мітлиці тонкої (*Agrostis tenuis*), пахучої трави звичайної (*Anthoxanthum odoratum*), гребінника звичайного (*Cynosurus cristatus*), костриці лучної (*Festuca pratensis*), тонконогу лучного (*Poa pratensis*). Найпоширенішими асектаторами є люцерна хмелевидна (*Medicago lupulina*), дзвінець малий (*Rhinanthus minor*), конюшина лучна (*Trifolium pratense*), конюшина повзуча (*T. repens*), горошок плотовий (*Vicia septum*).

В лісовому заказнику місцевого значення «Лосківський» представлене природне оселище типу G1.A1: Ліси *Quercus* – *Fraxinus* – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах.

В об'єкті Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) Смарагдової мережі під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції реєструють 17 типів природних оселищ. Найбільші площі зайняті типами природних оселищ G1.A1: Ліси *Quercus* – *Fraxinus* – *Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (3430 га) та E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (1250 га).

Встановлено в межах лісового фонду СТБК «Блиствівський» наявність наступних типів природних оселищ:

- C1 – Постійні евтрофні озера, ставки і водойми; C2 – Поверхневі текучі води;
- D2 – Трясовини, верхові та низинні болота; D5 – Осоки та зарості очерету, переважно без застою води;
- E1 – Сухі трав'яні угруповання; E2 – Трав'яні угруповання та угіддя з домінуванням різнотрав'я, мохів або лишайників; E3 – Сезонно вологі та вологі трав'яні угруповання; E5 – Узлісся та вирубки і високотравні угруповання;
- F3 – Температні та середземноморсько-гірські чагарники;
- G1 – Широколистяні листопадні ліси;

- НЗ – Континентальні кліфи, скелі та відслонення.

Території в об'єкті Verhnie Podessennia (UA00000054) Смарагдової мережі є важливими для низки водних і заплавних оселищ з Резолюції 4: C1.223, C1.224, C1.3411, C2.33, C3.4, C3.51, D5.2, E2.2, E3.4, E3.5, E5.4, F9.1, G1.11, G1.21.

Береги річок в об'єктах Mezynskyi National Nature Park (UA00000038) і Verhnie Podessennia (UA00000054) вкриті мокрими або вологими евтрофними та мезотрофними луками, прирічковими листопадними чагарниками та березовими і вербними лісами зі сфагновими мохами. Тут домінують типи природних оселищ: **C1.222 : Вільноплаваючі скупчення жабуриника, C1.223 : Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*, C1.224 : Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*, C1.225 : Вільноплаваючі килимки *Salvinia natans*, C1.3411 : Угрупування водяних жовтеців на мілководдях** на незначних площах.

C1.222 : Вільноплаваючі скупчення жабуриника.

C1.223 : Вільноплаваючі скупчення *Stratiotes aloides*.

C1.224 : Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*.

C1.225 : Вільноплаваючі килимки *Salvinia natans*.

C1.3411 : Угрупування водяних жовтеців на мілководдях.

Серед аналогів природних оселищ типів C1.222, C1.223, C1.224, C1.225, C1.3411 в Зеленій книзі України реєструють наступні типи рослинних угруповань: в мезотрофних та евтрофних водоймах: 135. Угрупування формації альдрованди пухирчастої (*Aldrovandeta vesiculosae*); 137. Угрупування формації водяного горіху плаваючого (*Trapeta natantis*); 139. Угрупування формації водяного жовтецю Ріона (*Batrachietta rionii*) 140. Угрупування формації глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*); 143. Угрупування формації куширу донського (*Ceratophylleta tanaitici*); 144. Угрупування формації куширу напівзануреного (*Ceratophylleta submersi*); 145. Угрупування формації латаття білого (*Nymphaeeta albae*); 146. Угрупування формації латаття сніжно-білого (*Nymphaeeta candidae*); 150. Угрупування формації плавуна щитолистого (*Nymphoideta peltatae*);

153. Угрупування формації рдесника альпійського (*Potamogetoneta alpini*);
154. Угрупування формації рдесника довгого (*Potamogetoneta praelongi*);
155. Угрупування формації рдесника сарматського (*Potamogetoneta sarmatici*);
156. Угрупування формації рдесника туполистого (*Potamogetoneta obtusifolii*);
158. Угрупування формації ряски горбатої (*Lemneta gibbae*); 159. Угрупування формації сальвінії плаваючої (*Salvinia natantis*).

Природні оселища об'єднують угруповання вкорінених або вільноплаваючих рослин з вегетативними і генеративними органами, зануреними у товщу води, або плаваючими на її поверхні. Поширені в мезотрофних, мезоевтрофних та евтрофних водоймах з повільною або відсутньою течією. Приурочені переважно до мілководь водойм з незначною глибиною води (50–100 см) та мулистими донними відкладами. На ділянках зі значною глибиною та у водоймах зі швидкою течією формуються розріджені ценози. Приурочені, здебільшого, до мулистих, рідше піщаних, чи торф'янистих донних відкладів з високим (рідше помірним) вмістом органічних та азотистих сполук. Представлені трьома ярусами, з яких найбільше розвинутий підводний та наводний. Надводний формується рідко, він розріджений, складений повітряно-водними видами. Ценози переважно монодомінантні. Виділяються численні варіанти за ступенем евтрофності води та життєвою формою домінантів. Більшість біотопів мають в тій чи іншій мірі порушену природну структуру, є фрагментованими.

Формуванню цих типів біотопів сприяють розвинуті заплави понизь великих річок. Біотопи поширені на схилах і днищах неглибоких западин, на рівнинних ділянках прируслової та центральної частин заплави, на ділянках з багатими на поживні речовини ґрунтами – лучними, болотисто-лучними та лучно-болотними, рідше торф'янистими або дерновими часто оглеєними і мулистими різного механічного складу – від піщаних до глинистих, переважно із нейтральною реакцією ґрунтового розчину. Режим використання угідь – переважно сінокісний або комбінований, помірний.

За охоронним статусом представлені оселища мають найменший рівень загрози.

Площа 2-7 га.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

C1.3411 : Угрупування водяних жовтеців на мілководдях займає незначну площу – 0,2 га.

C2.33 : Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків

C2.34 : Евтрофна рослинність повільно текучих водотоків

Аналоги в UkrBiotop: C:1.1 Плаваючі на поверхні і в товщі води гідрофіти; C:1.2 Прикріплені до дна макрофіти (евгідатофіти); C:1.3 Вкорінені макрофіти з плаваючими на поверхні води листям (аерогідатофіти).

Аналоги в Зеленій книзі України відсутні.

Біотоп об'єднує угруповання вкоріненних рослин з вегетативними і генеративними органами, зануреними у товщу води або плаваючими на її поверхні. Ценози поширені в мезотрофних, мезоевтрофних та евтрофних водотоках, переважно із повільною течією. Приурочені переважно до мілководь з незначною глибиною води (до 100–200 см) та мулистими, торф'янистими, чи пісковими донними відкладами. На ділянках із значною глибиною та у водотоках зі швидкою течією формуються розріджені ценози. Найбільш виражений підводний та наводний яруси. Надводний зазвичай не формується. Лише у прибережній смузі можуть траплятися поодинокі повітряно-водні види. В рукавах, заводях, захищених від вітру місцях з'являються *Lemna minor*, *Salvinia natans* та *Spirodela polyrrhiza*. Ценози переважно монодомінантні. В залежності від швидкості течії, рівня води (пори року) та ступеня евтрофності води зовнішній вигляд ценозів може значно змінюватися.

Загрозами для цього біотопу є: зміна гідрологічного режиму водойм, забруднення та евтрофізація водотоків, зарегулювання заплав, експансія інвазійних видів рослин.

Площа 5 га

Репрезентативність – А.

Збереженість – А.

С3.4 : Маловидові зарості низькорослої прибережноводної та земноводної рослинності.

Аналог UkrBiotop і Зеленої книзі України – відсутні.

Біотопи формуються по узбережжях засолених озер та пересихаючих водойм. Займають також локальні зниження рельєфу природного та антропогенного походження на періодично затоплюваних засолених ділянках у долинах річок, днищах балок та подах. Складені угрупованнями піонерної ефемерної нітрофільної низькорослої трав'яної рослинності з домінуванням *Cyperis spp.*, що з'являється зазвичай у другій половині літа, за умови різкого зниження рівня води. Ґрунт – пухкий солончак, реакція ґрунтового розчину – слабо лужна. Займають невеликі площі.

Площа 0,2 га.

Репрезентативність - А.

Збереженість – В.

D5.2 : Зарості великих осоки переважно без застою води. Угруповання широко поширені на території периферійної частини болотних притоків рік. Площа швидко зменшується внаслідок висихання у результаті глобальних кліматичних змін. На території лісового фонду не виявлені.

Біотоп приурочений до тривалозаливних рівнинних заболочених ділянок. Рівень води протягом року знаходиться вище поверхні ґрунту. Характерний вигляд біотопу надають купинні осоки-домінанти. У зв'язку зі слабшою ценозоутворюючою стратегією осоки-домінантів, видовий склад багатший, ніж у ценозів, сформованих кореневищними осоками. Залежно від ступеня зволоження можуть траплятися види з різною екологічною амплітудою – від гідрофітів до мезотрофних лучних видів.

Загрозою для цього типу оселища є зміна гідрологічного режиму, заростання та осушування стариць, евтрофізація водойм, торфорозробка, надмірна господарська діяльність, зокрема, виборознення.

Аналог в UkrBiotop: D:2.111 Осокові угруповання, що характеризуються неоднорідністю мікрорельєфу.

Аналоги в Зеленій книзі України відсутні.

Площа 100 га

Репрезентативність - В.

Збереженість - А.

E1.9 : Незімкнені несередземноморські сухі кислі та нейтральні трав'яні угруповання у тому числі континентальні трав'яні угруповання на дюнах.

Аналоги в Зеленій книзі України і UkrBiotop – відсутні.

Біотоп сформований в умовах вкрай бідного на поживні речовини та сухого піщаного ґрунту. Рослинний покрив незімкнутий, утворений переважно булавоносцем сіруватим, зозулиним льоном волосковидним та наземних лишайників – різних видів кладоній та цетрарії. Оселища на ділянках планованої діяльності не виявлені.

Незімкнуті некальцефільні, переважно піщані, угруповання. Проективне покриття 30-70 %. Домінантами в різних підтипах можуть бути *Agrostis* spp., *Calamagrostis epigeios*, *Corynephorus canescens*, *Cladonia* spp., *Cetraria* spp., *Festuca beckeri*, *Festuca polesica*. Характерними є *Ceratodon purpureus*, *Corispermum nitidum*, *Euphorbia seguierana*, *Jasione montana*, *Kochia laniflora*, *Koeleria glauca*, *Rumex acetosella*, *Salix rosmarinifolia*, *Sedum acre*, *Spergula morisonii*, *Stipa borysthena*, *Syntrichia ruralis*, *Teesdalia nudicaulis*, *Thymus serpyllum*.

Площа 3 га

Репрезентативність - А.

Збереженість - А.

E2.2 : Рівинні та низькогірні сінокісні луки

Аналоги в UkrBiotop: E:1.22 Луки на багатих дерновоглейових, лучних ґрунтах.

Аналоги в Зеленій книзі України – відсутні.

Мезофітні і ксеромезофітні переважно заплавні луки, що формуються найчастіше на рівнинних та злегка підвищених ділянках центральної частини річкових заплав, рідше на рівнинних ділянках приуслової або на рівнинних та підвищених ділянках притерасної заплави, які слабо та нетривало заливаються повеневидами водами. Дуже рідко поза заплавами у верхніх та середніх частинах пологих схилів терас річкових долин. Приурочені до ділянок з дерновими або лучними суглинистими та супіщаними ґрунтами, збагаченими на поживні речовини, у позазаплавних умовах – на ділянках із дерново-підзолистими, рідше дерновими супіщаними ґрунтами в умовах сінокісного або рідше комбінованого використання.

Площа 900 га.

Репрезентативність - А.

Збереженість - А.

Е3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки.

Аналог UkrBiotop: E:1.23 Лисохвостові луки рівнинних ділянок заплав із змінним зволоженням.

Аналоги в Зеленій книзі України – відсутні.

Заплавні луки, приурочені до схилів та днищ неглибоких западин або рівнинних ділянок різних частин заплав, найчастіше приуслових та центральних, збагачених делювіальними відкладами.

Формуванню біотопів сприяють розвинуті заплави понизь великих річок. Біотопи поширені на схилах і днищах неглибоких западин, на рівнинних ділянках приуслової та центральної частин заплави, на ділянках з багатими на поживні речовини ґрунтами – лучними, болотисто-лучними та лучно-болотними, рідше торф'янистими або дерновими часто оглеєними і мулистими різного механічного складу – від піщаних до глинистих, переважно із нейтральною реакцією ґрунтового розчину. Режим використання угідь – переважно сінокісний або комбінований, помірний.

Площа 1250 га.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

E3.5 : Мокрі або вологі оліготрофні луки.

Аналоги в UkrBiotop: E:1.112 Молінієві луки, що формуються при надмірному зволоженні на терасах рік.

Аналоги в Зеленій книзі України: частково 119. Угрупування формації нарцису вузьколистого (*Narcissietea angustifolii*).

Заплавні, суходільні та низинні луки, що поширені на верхівках та пологих схилах невисоких плоских гряд, знижено-рівнинних ділянках, верхніх частинах схилів неглибоких знижень притерасної, рідше центральної частини заплави; поза заплавами – у плоских підтоплених зниженнях, або у депресіях зі слабозмінними умовами зволоження. Відмічені на ділянках з вологими торф'янистими або торфо-болотними ґрунтами з високим вмістом карбонатів. Трапляються на ділянках із незначним та помірним пасовищним навантаженням.

Площа 0,5 га.

Репрезентативність А.

Збереженість В.

Зустрічається лише в об'єкті Verhnie Podesennia (UA0000054) Смарагдової мережі.

E5.4 : Мокрі або вологі високотравні та напоротеві узлісся і луки.

В каталогі UkrBiotop та Зеленій книзі України аналоги біотопи відсутні.

Тип оселищ широко поширений по межі вільхових лісів із болотами, луками і вирубками. Зустрічається в межах усіх болотяних масивів лісового господарства. Лісогосподарська діяльність, що сприяє збільшенню мозаїчності угідь та збільшенню довжини узлісь – певною мірою сприяє підтриманню оселищ. Пустища – рідкісний нині для Полісся тип оселищ, що формувалися в умовах тривалого екстенсивного традиційного господарювання під впливом пожеж, випасання та штучного розрідження деревного ярусу.

Загрози для даного біотопу пов'язані зі зміною гідрологічного режиму, зарегулюванням русел річок, поширенням неофітів, господарською діяльністю людини.

Площа 5 га.

Репрезентативність А.

Збереженість В.

F9.1 : Прирічкові чагарники.

Аналоги в UkrBiotop: G:1.115 Вербові зарості на заплавах річок.

В Зеленій книзі України аналоги біотопи відсутні.

Прирічкові чагарники – це чагарникові зарості широколистяних верб, наприклад, *Salix pentandra*, біля річок. Також зарості *Alnus* spp. та вузьколистих верб, наприклад, *Salix elaeagnos*, якщо вони менше 5 метрів заввишки. Прирічкові чагарники *Hippophaë rhamnoides* та *Myricaria germanica*. За виключенням берегів річок, де домінують більш високі вузьколисті верби *Salix alba*, *Salix purpurea*, *Salix viminalis*, які розглядаються як лісові оселища. Лісогосподарська діяльність (крім штучного заліснення) не впливає.

Вологі луки у заплавах характеризуються домінантними видами як луговик дернистий (*Deschampsia cespitosa*), гадючник болотяний (*Filipendula ulmaris*), очерет звичайний (*Phragmites australis*), наявні дудник болотний (*Angelica palustris*), гірчак зміїний (*Bistorta officinalis*), тирлич вузьколистий (*Gentiana pneumonanthe*), синюха блакитна (*Polemonium caeruleum*), верба (*Salix rosmarinifolia*), родовик лікарський (*Sanguisorba officinalis*), черемшя Лобеля (*Veratrum lobelinum*) та інші.

Найбідніші екотопи зайняті сосновими лісами союзу. Деревний ярус утворений сосною (*Pinus sylvestris*), інколи березою (*Betula pendula*), як правило, є домішка дуба (*Quercus robur*). В чагарниковому ярусі (6 %) переважає *Quercus robur*, в трав'яному (22 %) здебільшого домінує костриця овеча (*Festuca ovina*) або конвалія травнева (*Convallaria majalis*).

Площа 20 га.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

G1.11 : Прирічкові вербові ліси

Аналогів природного оселища серед угруповання Зеленої книги України відсутні.

Угруповання сформовані видами дерев, які здатні витримувати часте і тривале затоплювання поверхневими або ґрунтовими водами. Одним з основних факторів їх розвитку є значне щорічне відкладення седименту, яке відбувається внаслідок весняних повеней. Біотопи формуються на важких, багатих на поживні речовини, глибокосуглинистих мулуватих-болотних або супіщаних дерново-глейових ґрунтах, переважно по берегах великих рівнинних річок, у заплавах.

Присутність рідкісних та зникаючих видів: з Червоної книги України – *Epipactis albensis*, *E. helleborine*, *Listera ovata*; з Резолюції 6 Бернської конвенції – не виявлені; з додатків II, IV Оселищної Директиви – не виявлені.

Із вищих судинних рослин домінують: *Acer negundo*, *Calystegia sepium*, *Echinocystis lobata*, *Galium aparine*, *Glechoma hederacea*, *Humulus lupulus*, *Phalaroides arundinacea*, *Populus alba*, *Populus nigra*, *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Symphytum officinale*, *Urtica dioica*.

Зустрічається лише в об'єкті Verhnie Podesennia (UA0000054) Смарагдової мережі.

Площа 5 га.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

G1.21: Заплавні періодично мокрі ліси з домінуванням *Alnus* або *Fraxinus*.

Аналоги в UkrBiotop: G:1.133 Ясенево-вільхові ліси на алювіальних відкладах.

Аналоги в Зеленій книзі України: 51. Угруповання звичайнодубово-клейковільхових лісів жовторододендронових (*Querceto (roboris)-Alneta (glutinosae) rhododendrosa (lutei)*); 53. Угруповання клейковільхових лісів (*Alneta glutinosae*).

Найчастіше поширений на притерасних зниженнях в заплавах великих річок та в місцях з високим рівнем ґрунтових вод протягом вегетаційного періоду. Трапляється в умовах регулярного перезволоження ґрунтовими й поверхневими

водами. На річках з вузькими заплавами та струмках трапляється в прибережній зоні. Трав'яний ярус багатий, представлений гігро- та мезофітами. Часто формується при заростанні вологих лук. Ґрунти алювіальні лучно-буроземні, лучно-болотні. Більшість біотопів мають в тій чи іншій мірі порушену природну структуру, є фрагментованими.

Площа 20 га.

Репрезентативність А.

Збереженість А.

GLA1: Ліси *Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах.

Аналоги в UkrBiotop: G:1.216. Кленово-липово-дубові ліси Лівобережжя України, G:1.234 Липово-кленові ліси на стрімких схилах.

Аналоги в Зеленій книзі України: 20. Угруповання звичайнодубових лісів (*Querceta roboris*) з домінуванням у травостой осоки кореневищної (*Carex rhizina*); 22. Угруповання звичайнодубових лісів (*Querceta roboris*) з домінуванням у травостой цибулі ведмежої (*Allium ursinum*); 23. Угруповання звичайнодубових лісів деренових (*Querceta (roboris) cornosa (maris)*) та польовокленово-звичайнодубових лісів деренових (*Acereto (campestris)–Querceta (roboris) cornosa (maris)*).

Темні широколистяні ліси на лесових плакорах і схилах, на високих ділянках заплав. Поширені в східній частині України в межах лісостепової зони, де здебільшого є зональними угрупованнями, та степової зони. В степовій зоні трапляється переважно на схилах долин і в балках (байрачні ліси свіжого ступеня зволоження), на сході України в межах степової зони є великі плакорні масиви. Ґрунти сірі лісові, темно-сірі лісові та чорноземи опідзолені.

Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах. Атлантичні, середньоевропейські та східноєвропейські ліси з домінуванням *Quercus robur* або *Quercus petraea*, на евтрофних або мезотрофних ґрунтах, із зазвичай рясним і багатовидовим трав'яним та чагарниковим ярусами. Часто присутній *Carpinus betulus*. Вони утворюються за умови надто сухого клімату

або на ґрунтах, надто вологих або надто сухих для бука або внаслідок лісового менеджменту, сприятливого для дубу.

Площа 3430 га.

Репрезентативність - А.

Збереженість - А.

H2.6 : Кальцифітні та ультраосновні осипища теплих експозицій

Аналоги в UkrBiotop: H:2.23 Біотопи колювіальних відкладів (осипи, відвали, великі уламки вапняків) нижнього та середнього поясів; H:2.24 Біотопи гляреофітних рихлих колювіальних відкладів (осипів, обвалів, великих уламків) верхніх поясів Гірського Криму.

Аналоги в Зеленій книзі України – відсутні.

Біотопи кам'янистих осипів, щебеню, глиб ("гляреофітон"), що формуються під обривами, біля підніжжя гір, характеризуються рухливістю колювіальних рихлих відкладів, відсутністю ґрунтового покриву, коливанням температурних показників, специфікою водного режиму ("рухливий петрофітон"), в проміжках якого накопичується дрібнозем та продукти вивітрювання осадових карбонатних порід.

Площа 0,03 га.

Репрезентативність С.

Збереженість А.

Рослинні асоціації, занесені до Зеленої книги України зустрічаються в межах об'єктів Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) та Verhnie Podesennia (UA0000054) та об'єктів ПЗФ, що включені до їх складу і представлені при характеристиці природних оселищ та їх аналогів.

Найбідніші екотопи зайняті сосновими лісами союзу. Деревний ярус утворений сосною (*Pinus sylvestris*), інколи березою (*Betula pendula*), як правило, є домішка дуба (*Quercus robur*). В чагарниковому ярусі (6 %) переважає *Quercus robur*, в трав'яному (22 %) здебільшого домінує костриця овеча (*Festuca ovina*) або конвалія травнева (*Convallaria majalis*).

Константними видами цих лісів є: всюдник пурпуровий (*Ceratodon purpureus*), всюдник пурпуровий (*Ceratodon purpureus*), зіновать руська (*Chamaecytisus ruthenicus*), конвалія травнева (*Convallaria majalis*), злинка канадська (*Conyza canadensis*), костриця овеча (*Festuca ovina*), чере́мха пізня (*Padus serotina*), щавель горобинний (*Rumex acetosella*), горобина звичайна (*Sorbus aucuparia*).

Репрезентативність синтаксонів рослинних угруповань та асоціацій різни́ться, через різноманітність біотопів регіону. Зокрема, показники в флористично представлені угрупованнями з домінуванням сосни звичайної (*Pinus sylvestris*) склали 0,56, найнижчі в долинах річок – 0,42. Низька репрезентативність властива асоціаціям болотної рослинності, а висока – лісовим синтаксонам, що пояснюється різним рівнем фрагментарності, частотою зустрічності та флористичним насиченням екоотопів.

В межах лісових масивів, де передбачено провадження планованої діяльності природні оселища із переліку Резолюції 4 Бериської конвенції і рослинні угруповання Зеленої книги України не реєстрували. Їх можна зустріти в межах об'єктів ПЗФ і об'єктів Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) та Verhnie Podesennia (UA0000054) Смарагдової мережі, які не перехрещуються за площею з лісовими масивами підприємства.

Території в об'єкті Verhnie Podesennia (UA0000054) Смарагдової мережі є важливими для низки водних і заплавних оселищ з Резолюції 4: C1.223, C1.224, C1.3411, C2.33, C3.4, C3.51, D5.2, E2.2, E3.4, E3.5, E5.4, F9.1, G1.11, G1.21.

*В об'єкті Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) Смарагдової мережі під охороною Резолюції 4 Бериської конвенції реєструють 17 типів природних оселищ. Найбільші площі зайняті типами природних оселищ GLA1: Ліси *Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (3430 га) та E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (1250 га).*

Планована діяльність буде проводитись відповідно до чинного природоохоронного законодавства України. Вплив рубок головного користування СГВК «Блишівський» на природні оселища і рослинні угруповання оцінюємо в межах екологічно допустимого, оскільки площі лісового фонду не включені до територій і об'єктів ПЗФ та Смарагдової мережі.

5. Рідкісні та зникаючі види рослин і тварин

Рослинний світ Чернігівщини включає понад 1000 видів судинних рослин, що становить близько 18,4 % від загальної кількості судинних рослин, поширених в Україні. З них 84 види занесені до Червоної книги України, 105 - до переліку видів рослин, що підлягають особливій охороні на території регіону, 8 – до додатків до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі, 24 – до додатків до Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES).

Загальний характер рослинного покриву цієї території визначається як поширення соснових, сосново-дубових і дубових лісів, евтрофних осокових та осоково-гіпнових боліт, торф'янистих, заплавних і болотистих лук. Серед видів судинних рослин, які охороняються на регіональному рівні в Чернігівській області (Рішення облради від 20.01.2000 р.) слід виділити групу рослин водних, навколоводних і гідрофільних біотопів, яка включає 17 видів.

Тваринний світ характеризується ще більш багатим видовим складом, який становить близько 41 % від загальноукраїнського. Так, на території Чернігівської області поширені найпростіші – 600 видів; членистоногі – 1500 видів; риби – 50, земноводні – 11 видів; плазуни – 7 видів; птахи – 286 вид; ссавці – 48 видів. Ландшафти Чернігівського та Новгород-Сіверського Полісся, характеризуються різними річководолиніними (заплавні, терасові, притерасові) та межирічними (при вододільними) природними територіями, які різностаново збережені. Серед них наближені до первинних лісові ландшафти, та дуже змінені меліоративними системами лучні і болотні.

5.1. Раритетні види рослин.

Для Поліської частини України наявність водних, навколоводних і вологих біотопів є однією з складових формування її ландшафтних комплексів. В процесі широкомасштабних перетворень перезвожених, болотних і заплавних

екосистем, внаслідок меліорацій, господарського використання для агровиробництва прибережної смуги річок, надмірного випасання та штучних лучноперетворюючих заходів, відбулася значна трансформація даної групи екосистем.

Розподіл на окремі екологічні складові включає: водну рослинність (*Nymphaea alba*, *Lemna gibba*, *Potamogeton alpinus*), групу оліго-, мезотрофних боліт (*Andromeda polifolia*, *Ledum palustre*, *Oxycoccus palustris*), евтрофних боліт (*Carex hartmanii*, *C. juncella*, *Salix lapponum*, *Salix myrsinifolia*, *Gentiana pneumonanthe*, *Polemonium caeruleum*), гідрофільних біотопів (*Iris sibirica*, *Inula helenium*, *Alnus incana*, *Dryopteris cristata*).

Перелік видів рослин, що підлягають охороні відповідно до переліку видів з Резолюції 6 Бернської конвенції в об'єкті Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) включає лише два види рослин: наголоватки волошкові (*Jurinea cyanoides*) і синяк плямистий (*Echium maculatum*).

В межах Мезинського національного природного парку реєструють місцезростання 18 видів рослин, занесених до Червоної книги України (цибуля ведмежа (*Allium ursinum*), баранець звичайний (*Huperzia selago*), любка зеленоквітка (*Platanthera chlorantha*), любка дволиста (*Platanthera bifolia*), гніздівка звичайна (*Neottia nidus-avis*), плавун щитolistий (*Nymphoides peltata*), плаун річний (*Lycopodium annotinum*), сальвінія плаваюча (*Salvinia natans*), зозулині сльози яйцевидні (*Listera ovata*), зозулинець шоломоносний (*Orchis militaris*), коручка чемерниковидна (*Epipactis helleborine*), коручка темно-червона (*Epipactis atrorubens*), лілія лісова (*Lilium martagon*), пальчатокорінник м'ясочервоний (*Dactylorhiza incarnata*), пальчатокорінник травневий (*Dactylorhiza majalis*), водяний горіх плаваючий (*Trapa natans*), сон розкритий (*Pulsatilla patens*) та півники сибірські (*Iris sibirica*).

Із регіонально рідкісних видів в Мезинському національному природному парку обліковують – 13 видів; 3 види – з Додатку I Бернської конвенції (водяний горіх плаваючий (*Trapa natans*), сальвінія плаваюча (*Salvinia natans*) та юрінея волошковидна (*Jurinea cyanoides*)) та 3 види – з Європейського Червоного списку

(щавель український (*Rumex ucranicus*), глід український (*Crataegus ucrainica*), козельці українські (*Tragopogon ucrainicus*).

Рідкісних і зникаючих видів рослин, що занесені в Червону книгу України, Резолюцію 6 Бернської конвенції та регіонально рідкісні під час польових маршрутів не реєстрували.

Відповідно, якщо під час планованої діяльності такі види будуть виявлені, вони будуть занесені до квартально-видільного переліку видів рослин, що охороняються Червоною книгою України. Навколо місцезростання популяцій трав'янистих квіткових рослин, цінних видів лишайників і грибів буде створена охоронна ділянка (Додаток 1 Наказу Міністерства екології та природних ресурсів № 557 від 29.12.2016 року «Про додаткові заходи щодо збереження рідкісних та зникаючих видів тварин і рослин»), а ділянки, де виявлено раритетні види флори, віднесено до режиму обмеженого лісокористування, або виключені із розрахунку головного користування.

Спеціальне використання лісових ресурсів, зокрема, обсяги головного користування лісом і всі види господарських заходів запроектовані лісовпорядкуванням, відповідно до діючих у лісовому господарстві нормативних документів, не матимуть негативного впливу на навколишнє природне середовище. Плановане раціональне використання лісових ресурсів спрямоване на підвищення продуктивності та покращення якісного складу лісів та посилення їх захисних функцій.

Спеціальне використання лісових ресурсів, пов'язане із проведенням рубок головного користування буде здійснюватися із врахуванням існуючих локацій рідкісних та зникаючих видів рослин. У виявлених місцезнаходженнях раритетних видів планована діяльність проводитися не буде. Рідкісні види і угруповання у сусідніх виділах знаходяться на відстані понад 100 м.

Рекомендується проводити моніторинг за станом популяцій раритетних видів рослин задля уникнення негативного впливу, що буде представлено у наступних звітах післяпроектного моніторингу.

У випадку виявлення цінних для збереження біологічного різноманіття видів флори і фауни під час майбутніх моніторингових досліджень на території планованої діяльності СГВК «Блистівський», вони будуть описані у звітах післяпроектного моніторингу та виключені із рубок головного користування й інших видів рубок згідно чинного законодавства.

За результатами проведених польових досліджень у межах ділянок планованої діяльності СГВК «Блистівський», не виявлено рідкісних видів рослин, а також реліктових, занесених до Червоної книги України, Резолюції 6 Бернської конвенції та регіонально рідкісних.

В межах Мезинського національного природного парку, що знаходиться на відстані майже 5,0 км реєструють місцезростання 18 видів рослин занесених до Червоної книги України, регіонально рідкісних – 13 видів; з Додатку I Бернської конвенції – 3 та з Європейського Червоного списку – 3.

*В об'єкті Смарагдової мережі Mezynskiy National Nature Park (UA00000038) підлягають охороні два види рослин: наголоватки волошкові (*Jurinea cyanoides*) і сиріак плямистий (*Echium maculatum*) відповідно до переліку видів з Резолюції 6 Бернської конвенції.*

Види рослин, що потребують охорони, зростають на територіях і в об'єктах природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі Mezynskiy National Nature Park (UA00000038) і Verhnie Podesennia (UA00000147), які не включені до лісового фонду СГВК «Блистівський».

Планована діяльність буде впливати на рідкісні та зникаючі види флори занесені до списку Червоної книги України в межах екологічно допустимого.

Моніторинг рідкісних видів рослин, на території планованої діяльності лісового фонду підприємства потребує детальних обстежень території протягом різних сезонів року, а також здійснення комплексу заходів, щодо забезпечення просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, а також невиснажливого використання.

5.2. Раритетні види тварин

Тваринний світ Мезинського національного природного парку характеризується видовим різноманіттям, про що свідчать виявлені 2850 видів, з яких 123 занесено до Червоної книги України.

Фауна хребетних тварин досліджена досить непогано і становить 323 види: круглороті та риби – 47 вид, земноводні та плазуни – 19 видів, птахи – 209 видів та ссавці – 47 видів.

Орнітофауна парку є найчисельнішою і представляє собою два орнітокомплекси: птахів плакору та заплавної комплексу. Широколистяні ділянки лісу населяють зяблик (*Fringilla coelebs*), співочий дрізд (*Turdus philomelos*), зозуля звичайна (*Cuculus canorus*), вільшанка (*Erithacus rubecula*), славка чорноголова (*Sylvia atricapilla*), вівчарик жовтобровий (*Phylloscopus sibilatrix*), великий строкатий дятел (*Dendrocopos major*) та соловейко східний (*Luscinia luscinia*). Зустрічаються горлиця звичайна (*Streptopelia turtur*) та середній дятел (*Dendrocopos medius*) – типовий мешканець дубових лісів. Для соснових насаджень характерні зяблик, шеврик лісовий (*Anthus trivialis*), синиця чубата (*Parus cristatus*), гаїчка-пухляк (*Parus montanus*), славка чорноголова, жовтобровий вівчарик, мухоловка сіра (*Muscicapa striata*), вівчарик-ковалик (*Phylloscopus collybita*). На узліссях тримаються шпак звичайний (*Sturnus vulgaris*), щиглик (*Carduelis carduelis*), вівсянка звичайна (*Emberiza citrinella*), олуд (*Urupa eops*).

На крутих схилах ярів розміщують свої гнізда-нори ластівка берегова (*Riparia riparia*), кам'янка звичайна (*Oenanthe oenanthe*) та бджолоїдка звичайна (*Merops apiaster*), а в крутих берегах р. Десна – рибалочка блакитна (*Alcedo atthis*).

З рідкісних хижих птахів на зазначеній території досить звичайним видом є шуліка чорний (*Milvus migrans*), також трапляються канюк звичайний (*Buteo buteo*), осоїд (*Pernis apivorus*) та чеглок (*Falco subbuteo*). Із сов зустрічаються сови вухата (*Asio otus*) та сіра (*Strix aluco*).

Багато птахів (гуси, качки, кулики тощо) використовують заплавні біотопи і як місця зупинок для відпочинку під час міграцій долиною р. Десни і птахи, що летять широтним Поліським міграційним шляхом. Крім того, по долині Десни в південному та північному напрямках проходить розселення деяких гніздових видів: у північному напрямку розширюють свої ареали баклан великий (*Phalacrocorax carbo*), чапля велика біла (*Egretta alba*), крячок білощокий (*Chlidonias hybrida*), бджолоїдка звичайна, а на південь розселяються види північного походження – норець червоношийний (*Podiceps auritus*), свищ (*Anas penelope*), мородунка (*Xenus cinereus*), мартин сивий (*Larus canus*), мартин малий (*Larus minutus*), вівсянка-дівобровник (*Emberiza aureola*). Заплава Десни відіграє також значну роль як одне з небагатьох постійних місць мешкання в Україні рідкісного кулика-дупеля (*Gallinago media*), що занесений до міжнародної Червоної книги МСОП та списку глобально вразливих птахів Європи.

Орнітофауна заплави Десни в межах Мезинського НПП в цілому є репрезентативною для ландшафтів річкових заплав Лівобережжя. Для неї характерні представники гідрофільного комплексу. Це чапля сіра (*Ardea cinerea*), бугай (*Botaurus stellaris*), лунь болотяний (*Circus aeruginosus*), курочка водяна (*Gallinula chloropus*), кулики, рибалочка блакитний (*Alcedo atthis*), ластівка берегова (*Riparia riparia*), плиска біла (*Motacilla alba*), кобилочка річкова (*Locustella fluviatilis*), очеретянка лучна (*Acrocephalus schoenobaenus*), вівсянка-очеретяна (*Emberiza schoenichus*). На лучних ділянках тримаються перепілка (*Coturnix coturnix*), деркач (*Crex crex*), жайворонок польовий (*Alauda arvensis*), плиска жовта (*Motacilla flava*), шеврик лучний (*Anthus pratensis*), чекан лучний (*Saxicola rubetra*). Ділянки заплави з деревно-чагарниковою рослинністю населяють припугень (*Columba palumbus*), одуд (*Upupa epops*), іволга (*Oriolus oriolus*), сорока (*Pica pica*), ворона сіра (*Corvus cornix*), славка сіра (*Sylvia communis*), вівчарик-ковалик (*Phylloscopus collybita*), вівчарик весняний (*Phylloscopus trochilus*), соловейко східний (*Luscinia luscinia*), дрізд-чикотень (*Turdus pilaris*), чечевиця звичайна (*Carpodacus erythrinus*), вівсянка звичайна (*Emberiza citrinella*).

Із ссавців до звичайних видів парку належать: їжак білочеревий (*Erinaceus rumanicus*), кріт європейський (*Talpa europaea*), бурозубка звичайна (*Sorex araneus*), куниця звичайна (*Martes martes*), лисиця звичайна (*Vulpes vulpes*), ласка (*Mustela nivalis*), заєць сірий (*Lepus europaeus*). Досить поширені в регіоні козуля європейська (*Capreolus capreolus*) та свиня дика (*Sus scrofa*). З видів Червоної книги України місцями зустрічається горностаї (*Mustela erminea*), тхір лісовий (*Mustela putorius*) та видра річкова (*Lutra lutra*).

Фауна безхребетних тварин Мезинського парку вивчена недостатньо і налічує близько 2500 видів, з них близько 2200 видів комах з 13 рядів.

До Червоної книги України занесено 9 видів твердокрилих: красотіл пахучий (*Calosoma sycophanta*), поводень дволінійчастий (*Graphoderus bilineatus*), плавунець широкий (*Dytiscus latissimus*), стафілін волохатий (*Emus hirtus*), жук-олень (*Lucanus cervus*), жук-самітник (*Osmoderma barnabita*), вусач-червонокрил Келлера (*Purpuricenus kaehleri*), вусач мускусний (*Aromia moschata*) та вусач-хрестносець (*Dorcadion equestre*); 8 видів перетинчастокрилих: мегариса перлата (*Megarhyssa perlata*), сапіга-полохрум (*Polochrum repandum*), сколія-гігант (*Megascolia maculata*), лярка анафемська (*Larra anachema*), бджола-тесляр звичайна (*Xylocopa valga*) та райдужна (*Xylocopa iris*), джмелі моховий (*Bombus muscorum*) та пахучий (*Bombus fragrans*); один вид двокрилих – ктир шершенеподібний (*Asilus crabroniformis*); 17 видів лускокрилих: пістрянка весела (*Zygaena laeta*), сатурнія велика (*Saturnia pyri*), бражник дубовий (*Marumba quercus*), бражник скабіозовий (*Hemaris tityus*), поліксена (*Zerynthia polyxena*), мнемозина (*Parnassius mnemosyne*), жовтох шапранець (*Colias myrmidone*), перлівець Евномія (*Boloria eunomia*), стрічкарка тополева (*Limenitis populi*), Авринія (*Euphydryas aurinia*), Матурна (*Euphydryas maturna*), ведмедиця-хазяйка (*Callimorpha dominula*), плямиста (*Chelis maculosa*) та чиста (*Watsonarctia deserta*), ариструра мишаста (*Arytrura musculus*), стрічкарка орденська малинова (*Catocala sponsa*) та каптурниця срібна (*Cucullia argentea*).

В межах об'єкту Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції знаходяться 48

видів тварин, з них: 5 – ссавців, 28 – птахів, 1 – амфібії, 2 – риби та 12 – безхребетних.

В межах об'єкту Смарагдової мережі Verhnie Podeseppia (UA0000147) всього охороняється Резолюцією 6 Бернської конвенції 51 вид тварин, з них: 3 – ссавців, 35 – птахів, 1 – амфібії, 2 – риби та 10 – безхребетних.

Ссавці

У офіційному переліку обліковують п'ять видів ссавців, що потребують охорони в об'єкті Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038): лилик ставковий (*Myotis dasycneme*), норка європейська (*Mustela lutreola*), видра річкова (європейська, звичайна) (*Lutra lutra*), бобр річковий (*Castor fiber*) та вовк (*Canis lupus*). Чотири із них занесено до Червоної книги України: норка європейська (*Mustela lutreola*), видра річкова (європейська, звичайна) (*Lutra lutra*), вовк (*Canis lupus*) та лилик ставковий (*Myotis dasycneme*) (рис. 5.1).

Таблиця 5.1

Ссавці, що охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції в межах об'єктів Смарагдової мережі

Вид		Червона книга України, категорія	Регіональний червоний список	Бернська конвенція,	МСОП
Українська назва	Латинська назва				
Лилик ставковий	<i>Myotis dasycneme</i>	+	+	+	+
Норка європейська	<i>Mustela lutreola</i>	+	+	+	+
Бобр річковий	<i>Castor fiber</i>			+	
Видра річкова	<i>Lutra lutra</i>	+	+	+	+
Вовк	<i>Canis lupus</i>	+	+	+	+
Всього		4	4	5	5

Птахи

Полісся, в тому числі Лівобережне, має особливе значення для мігруючих птахів водно-болотного комплексу. Вони зупиняються тут під час перельотів і в деяких місцях створюють значні скупчення. Особливо велике значення цей регіон має для сірої чаплі (*Ardea cinerea*), пелєк (*Ciconia sp.*), гусей (*Anser sp.*),

качок (*Anas sp.*), сірого журавля (*Grus grus*), куликів (*Charadriidae*). Серед місць масових зупинок водно-болотних птахів, як під час осінньої, так і весняної міграції, виділяють Київське водосховище на річках Дніпрі та долину Десни. Через Полісся проходять міграційні шляхи багатьох навколоводних птахів, які пролітають у широтному та меридіональному напрямках.

"Поліський міграційний шлях" є шляхом перельоту птахів, які зимують в країнах Західної та Центральної Європи. Цей міграційний шлях використовують багато видів птахів (переважно водно-болотного комплексу).

Лісовий фонд СГВК «Блиствський» розташований на периферії Поліського міграційного шляху перелітних птахів (рис. 5.1).

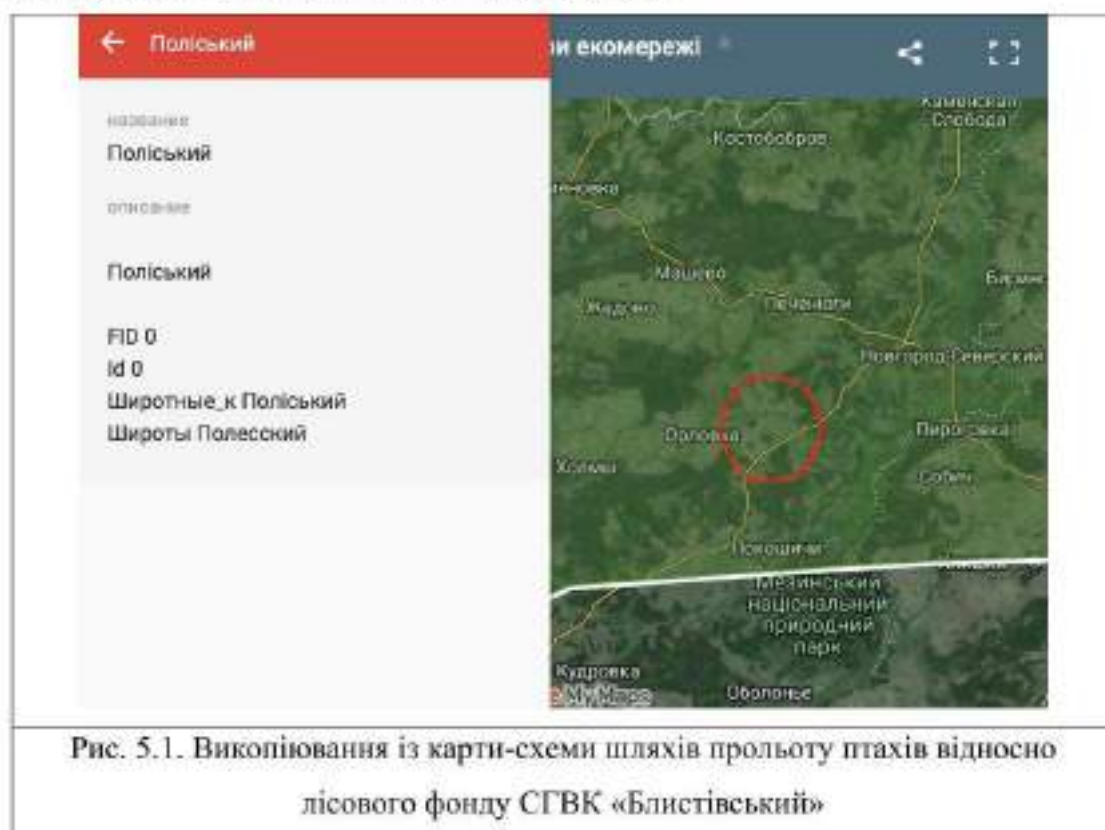

Рис. 5.1. Вископювання із карти-схеми шляхів прольоту птахів відносно лісового фонду СГВК «Блиствський»

Міграційні шляхи "Північ – Південь" та "Північний Схід-Південний Захід", є шляхами переміщення птахів на північ та південний схід. До найбільш характерних видів даних шляхів віднесено такі види, як: бугай (*Botaurus stellaris*), сіра чапля (*Ardea cinerea*), білий (*Ciconia ciconia*) та чорний лелека

(*Ciconia nigra*), чирки – тріскунок (*Anas querquedula*) та свистунок (*Anas crecca*), шилохвіст (*Anas acuta*), свищ (*Anas penelope*), гоголь (*Bucephala clangula*), скопа (*Pandion haliaetus*), луна болотяного (*Circus aeruginosus*), луна лугового (*Circus pygargus*), луна польового (*Circus cyaneus*), сірий журавель (*Grus grus*), вальдшнеп (*Scolopax rusticola*) дупель (*Gallinago media*), бекас (*Gallinago gallinago*), кроншнеп великий (*Numenius arquata*), кроншнеп середній (*Numenius phaeopus*), чорниш (*Tringa ochropus*), травник (*Tringa totanus*), турухтан (*Philomachus pugnax*), мартин звичайний (*Larus ridibundus*), мартин чорний (*Chlidonias nigra*), крячки світлокрилі (*Chlidonias leucoptera*) та ряд інших видів.

Враховуючи, що через територію лісового фонду СГБК «Блиствський» не проходить русло р. Десна та поблизу відсутні орнітологічні заказники, загрози від планованої діяльності для птахів водно-болотної групи і перелітних птахів – мінімальні. Місць перепочинку, зимівлі та гніздування в межах досліджуваних територій не виявлено.

В об'єкті Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038): налічують 28 видів птахів занесених до Резолюції 6 Бернської конвенції, а в Verhnie Podeseppia (UA0000147) – 23, з яких до Червоної книги України занесено дванадцять видів: баранець великий, дятел сирійський (*Dendrocopos syriacus*), жовна сива (*Picus canus*), журавель сірий (*Grus grus*), зміїд блакитноногий (*Circaetus gallicus*), лелека чорний (*Ciconia nigra*), підорлик великий (*Clanga clanga*), підорлик малий (*Clanga pomarina*), лунь очеретяний (*Circus aeruginosus*), лунь польовий (*Circus cyaneus*), сова болотяна (*Asio flammeus*) і шуліка чорний (*Milvus migrans*) (табл. 5.2).

Із ідентифікованих, в межах СГБК «Блиствський» найбільшу кількість видів нараховує ряд горобцеподібних (Passeriformes) – 32 види, серед яких найчисельніші представники родин мухоловкових (Muscicapidae) – 7, родина в'юркових (Fringillidae) – 3 та кропив'янкових (Sylviidae) – 3. Реєструють види птахів, що занесені в список Пташиної Директиви Європейського Союзу: сорокопуд терновий (*Lanius collurio*).

При наявності цінних і рідкісних дерев важливих для збереження місць гніздування птахів, вони будуть збережені та зазначені у переліку лісорубного квитка як такі, що не підлягають рубанню.

Таблиця 5.2

Перелік видів птахів, що підлягають охороні в об'єкті Смарагдової мережі

№	Назва виду	Наявність на території				Характерний біотоп
		ЧКУ	МСОП	Бонн	Берн	
1.	Баранець великий (<i>Gallinago media</i>)	+	+	+	+	заболочені луки
2.	Бугайчик звичайний (<i>Ixobrychus minutus</i>)		+	+	+	очеретяні зарості
3.	Брикач, турухтан (<i>Philomachus pugnax</i>)		+		+	луки, болота
4.	Бугай водяний (<i>Botaurus stellaris</i>)		+	+	+	очеретяні зарості
5.	Дятел середній (<i>Dendrocopos medius</i>)		+		+	ліси
6.	Дятел сирійський (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	+	+	+	+	ліси
7.	Жайворонок лісовий (<i>Lullula arborea</i>)		+		+	галявини
8.	Жовна чорна (<i>Dryocopus martius</i>)		+		+	ліси
9.	Жовна сива (<i>Picus canus</i>)	+	+		+	ліси
10.	Журавель сирій (<i>Grus grus</i>)	+	+		+	болота
11.	Змієїд блакитноногий (<i>Circus gallicus</i>)	+	+		+	старі ліси
12.	Мартин малий (<i>Larus minutus</i>)		+		+	заболочені заплави річок
13.	Моролунка (<i>Xenus cinereus</i>)		+		+	заплавні луки
14.	Лелека білий (<i>Ciconia ciconia</i>)		+	+	+	поля, луки
15.	Лелека чорний (<i>Ciconia nigra</i>)	+	+	+	+	старі ліси
16.	Коловодник болотяний (<i>Tringa glareola</i>)		+		+	мілководдя
17.	Крячок білощокий (<i>Chlidonias hybrida</i>)		+		+	річки, озера, болота
18.	Потонич звичайний (<i>Porzana porzana</i>)		+		+	осокові і чагарникові зарості
19.	Підорлик великий (<i>Clanga clanga</i>)	+	+	+	+	мішані ліси, заплави
20.	Підорлик малий (<i>Clanga pomarina</i>)	+	+	+	+	мішаний ліс
21.	Рибалочка блакитний (<i>Alcedo atthis</i>)		+	+	+	берегові урвища
22.	Лунь очеретяний (<i>Circus aeruginosus</i>)	+	+	+	+	болота
23.	Лунь лучний (<i>Circus pygargus</i>)		+		+	Болота, луки
24.	Лунь польовий (<i>Circus cyaneus</i>)	+	+	+	+	лісові галявини
25.	Сорокопуд терновий (<i>Lanius collurio</i>)		+		+	чагарники
26.	Сова болотяна (<i>Asio flammeus</i>)	+	+	+	+	річкові долини, луки
27.	Чепура велика (<i>Egretta alba</i>)		+	+	+	водойми
28.	Шуліка чорний (<i>Milvus migrans</i>)	+	+	+	+	ліси
Всього		12	28	14	28	

Місць постійного гніздування рідкісних та зникаючих видів птахів і тварин, що входять до переліку видів Резолюції 6 Бериської конвенції, Червоної книги України, таких, що знаходяться під регіональною охороною на ділянках, де заплановане проведення планованої діяльності СТБК «Блиствський», а також суміжних з ними ділянок на відстані 100 метрів не виявлено.

У випадку виявлення гнізда одного з видів птахів із переліку Червоної книги України на ділянках планованої діяльності, рубки на цій ділянці проводитися не будуть і буде створено охоронну зону навколо гнізда, дупла або токовища відповідно до Наказу Міністерства екології та природних ресурсів № 557 від 29.12.2016 року «Про додаткові заходи щодо збереження рідкісних та зникаючих видів тварин і рослин».

Орнітологічні і зоологічні заказники та водно-болотні угіддя загальнодержавного чи регіонального значення в межах лісового фонду СТБК «Блиствський» або поблизу – відсутні.

Лісгосподарська діяльність на чисельність та збереження рідкісних і зникаючих видів птахів впливатиме в межах екологічно допустимого.

Амфібії

У переліку видів амфібій, що потребують охорони в об'єкті Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) зазначено один вид – кумку червоночереву (*Bombina bombina*) (табл. 5.3).

Таблиця 5.3

Перелік видів амфібій (земноводних), що підлягають охороні в об'єктах Смарагдової мережі

№	Назва виду	Наявність на території				Характерний біотоп
		ЧКУ	Берн	МСОП	Region	
1.	Джерлянка червоночерева (кумка)		+	+		Болота, водойми
Всього			1	1		

Може зустрічатися вид – тритон гребенястий (*Triturus cristatus*).

Види амфібій населяють вологі біотопи, в тому числі вологі вільхові та березові ліси по берегах боліт, де активно полюють на безхребетних. Для

розмноження дані види потребують наявності у весняно-літній період мілководних водойм, що добре прогріваються, але не пересихають.

Зменшення кількості лісового опаду та збільшення рівня освітленості територій внаслідок лісогосподарської діяльності, видалення мертвої деревини із екосистем, може спричинити зменшення чисельності популяції безхребетних та негативно впливати на чисельність кумки червоночервої і тритона гребенястого. Проте визначальним фактором для їх популяцій є порушення гідрологічного режиму, що, наразі, залежить від кліматичних умов.

В межах території лісництва за прокладеними польовими маршрутами видів амфібій та їхнього місцезнаходження виявлено не було.

Риби

Перелік видів риб, що підлягають охороні Резолюції 6 Бериської конвенції в Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) налічує два види: в'юн звичайний (*Misgurnus fossilis*) і гірчак європейський, або звичайний, пукас (*Rhodeus amarus*) (табл. 5.4).

Зменшення чисельності їхньої популяції пов'язане зі зміною гідрологічного режиму водойм, осушуванням боліт і заплавлених водойм, торфорозробкою і гідромеліораційними роботами.

Планована діяльність загрози для популяції риб не несе.

Таблиця 5.4

Перелік видів риб, що підлягають охороні в об'єкті Смарагдової мережі

№	Назва виду	Наявність на території			Характерний біотоп
		ЧКУ	МСОП	Берн	
1.	В'юн звичайний			+	заболочені озера
2.	Гірчак європейський		+	+	річки
Всього		-	1	2	

Безхребетні

В об'єкті Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) різноманіття безхребетних представлено дванадцятьма видами, а саме: ведмедня Гера (*Callimorpha quadripunctaria*), плавунець дволінійний (*Graphoderes bilineatus*), плавунець широкий (*Dytiscus latissimus*), борос Шнайдера (*Boros schneideri*),

синявець Телей (*Maculinea teleius*), синявець чорнуватий (*Phengaris nausithous*), дукачик непарний (*Lycaena dispar*), рябець великий (*Euphydryas maturna*), жук-олень (*Lucanus cervus*), вусач дубовий великий (*Cerambyx cerdo*), жовтюх шапранець (*Colias myrmidone*) та червиця трипс (*Catopta thrips*) (табл. 5.5).

До Червоної книги України із представлених видів занесено п'ять видів: жук-олень (*Lucanus cervus*), вусач дубовий великий (*Cerambyx cerdo*), ведмедиця Гера (*Callimorpha quadripunctaria*), плавунець дволінійний (*Graphoderes bilineatus*), плавунець широкий (*Dytiscus latissimus*).

Жуки: вусач великий дубовий західний (*Cerambyx cerdo*) і жук-олень (*Lucanus cervus*) є виключно лісовими видами, личинки яких розвиваються у деревині. Обидва види у своєму розвитку пов'язані, насамперед, із дубовими насадженнями. Старовікові дубові насадження, або старовікові насадження за участі дуба є їх типовими біотопами. Як частково сапроксильні види і жук-олень і вусач великий дубовий західний потребують наявності крупномірної мертвої деревини листяних видів. Відповідно рубки головного користування та санітарні рубки можуть призвести до зменшення чисельності популяцій зазначених видів.

Таблиця 5.5

Перелік видів безхребетних тварин, охороняються в об'єкті Смарагдової мережі

№	Назва (укр.)	Назва (лат.)	ЧКУ	МСОП	ЄЧС	Берн
1.	Ведмедиця Гера	<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	BP	VU	E	3
2.	Синявець Телей	<i>Maculinea teleius</i>		VU		2
3.	Синявець чорнуватий	<i>Phengaris nausithous</i>				2
4.	Плавунець дволінійний	<i>Graphoderes bilineatus</i>	BP			3
5.	Плавунець широкий	<i>Dytiscus latissimus</i>	BP	VU	E	3
6.	Жовтюх шапранець	<i>Colias myrmidone</i>				2
7.	Дукачик непарний	<i>Lycaena dispar</i>		VU	E	2
8.	Жук-олень	<i>Lucanus cervus</i>	BP	VU	E	3
9.	Вусач дубовий великий	<i>Cerambyx cerdo</i>	BP	VU	E	3
10.	Рябець великий	<i>Euphydryas maturna</i>		VU	E	2
11.	Червиця трипс	<i>Catopta thrips</i>				2
12.	Борос Шнайдера	<i>Boros schneideri</i>				2
Всього			5	7	6	12

Загрози для видів безхребетних лісових екосистем пов'язано з низькою екологічною пластичністю, обмеженими за площею видоспецифічними

біотопами та присутністю розріджених степових ділянок. Основними умовами збереження псамофільних і степових видів безхребетних є запобігання механічного порушення ґрунтів на відповідних ділянках, за виключенням мінералізованих смуг.

Види фауни, особливо орнітофауни, спорадично траплялися під час переміщення на всій території лісового господарства.

На моніторингових ділянках, визначених для розробки не було виявлено рідкісних і зникаючих видів флори та фауни, що охороняються Червоною книгою України, Резолюцією 6 Бериської конвенції та регіонально рідкісних.

В подальшому, при проведенні моніторингових досліджень, можливе виявлення ще ряду видів із переліку регіонально рідкісних і зникаючих.

Випадків масового розмноження стовбурових шкідників або масового всихання дерев, з причини їх ураження комахами не виявлено. Реєструють ураження деревостану стовбуровими гнилями та кореневою губкою.

Санітарний стан насаджень загалом задовільний.

Серед комах-шкідників хвойних порід дерев України завдає шкоди ціла низка короїдів: короїд шестиzubчастий (*Ips sexdentatus*), який трапляється повсюдно та пошкоджує всі види сосни, ялини, смереки, модрини; короїд гравер (*Pityogene chalcographus*), короїд-двійник (*Ips duplicatus*), короїд багатохідний (*Ips amitinus*), гравер звичайний (*Pityogenes chalcographus*), мікрограф звичайний (*Pityophthorus micrographus*), короїд-крихітка ялиновий (*Crypturgus pusillus*), коренежил ялиновий (*Hylastes cunicularius*). Серед деревних рослин вражаються переважно види хвойних деревостанів, залежно від виду короїдів та кліматичних умов.

На окремих ділянках (кв. 20 і 23) реєструють пошкодження деревостану, зумовлені стихійними явищами – вітровалами і вітроломами з сильними ступенем та суцільним характером пошкодження. На деревах зі зламаними та зігнутими стовбурами, гілками, вершинами реєструють заселення комплексом стовбурових шкідників жуками-короїдами (родина Scolytidae) – короїди верхівковий і шестиzubчастий (*Ips acuminatus* та *Ips sexdentatus*), а також

ураження інфекційними хворобами: коренева губка (*Heterobasidion annosum*), облямований трутовик (*Fomitopsis pinicola*), березовий трутовик (*Fomes fomentarius*), бактеріальний рак водянка і рак сірянка (роду *Empetrum*). За результатами лісопатологічного обстеження та оцінки санітарного стану насаджень, проведених фахівцями ДСЛП «Харківлісозахист» (Акт від 13.03.2024 р.), рекомендовано проведення суцільних санітарних рубок на загальній площі 41,8 га з вилученням з деревостану аварійних, сухостійних дерев, дерев уражених стовбуровими і комлевими гнилями, відмираючих та дуже ослаблених з ознаками ураження стовбуровими шкідниками та плодовими тілами дереворуйнівних інфекційних хвороб (Додаток Е).

Найбільш агресивними і шкідливими вважають верхівкового короїда – *Ips acuminatus*, який пошкоджує різні види сосни, ялин, рідше смереку, модрина, зрідка ялівець та короїда типографа — *Ips typographus*, що вражає ялини, рідше сосну, кедр і дуже рідко інші хвойні породи. Ці види поширені здебільшого в Карпатах. Зокрема *Ips typographus*, представники якого здатні поселятися не лише в зоні товстої кори дерева, а й в зоні перехідної кори чи на вершині або ж стовбурі дерева. *Ips acuminatus* пошкоджує різні види сосни, ялин, рідше смереку, модрина, зрідка ялівець. Сезонність льоту жуків в Україні пов'язана із кліматичною зоною розташування лісової екосистеми та з періодом настання тепла (переважно травень місяць).

При польовому обстеженні за прокладеними маршрутами в межах лісового фонду СГБК «Блиствський», протягом літньо-осіннього періоду 2023 року, місць перебування рідкісних та зникаючих видів тварин, постійного гніздування видів птахів, скупчення мігруючих птахів, що входять до переліку Резолюції 6 Бернської конвенції, Червоної книги України та регіонально рідкісних на ділянках, де заплановане проведення планованої діяльності, а також на суміжних з ними ділянках на відстані 100 метрів не виявлено.

В межах об'єкту Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) реєструють 5 видів ссавців, 28 – птахів, 1 – амфібії, 2 – риби,

12 – безхребетних, що охороняються Резолюцією 6 Бернської конвенції. В *Verhnie Podessennia (UA0000054)* під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції знаходиться 51 – тварин, з них: 2 – ссавців, 35 – птахів; 1 – амфібій, 2 – риб та 10 – безхребетних. З них 12 види птахів, 4 – ссавців і 5 – безхребетних занесено до Червоної книги України. Види тварин, під охороною, зосереджені у об'єктах ПЗФ і Смарагдової мережі.

Фауна Мезинського національного природного парку характеризується наявністю 2850 видів, з яких 123 занесено до Червоної книги України. Із хребетних тварин реєструють 323 види: круглороті та риби – 47 вид, земноводні та плазуни – 19 видів, птахи – 209 види та ссавці – 47 видів.

Орнітологічні та зоологічні заказники і водно-болотні угідь загальнодержавного чи міжнародного значення в районі спостереження і поблизу відсутні. Місць скупчення перелітних птахів, їхні трофічні, гніздові, репродуктивні стації – не виявлено на ділянках планованої діяльності і поблизу в радіусі 100 м.

Рубки головного користування не будуть проводити в місцях виявлення охоронюваних видів.

Таким чином, за результатами проведених польових науково-дослідних робіт у межах лісового фонду СТБК «Блистівський», на ділянках планованої діяльності, де заплановано рубки головного користування, не виявлено види флори і фауни, занесені до Червоної книги, до переліку регіонально рідкісних і зникаючих видів рослин та тварин і додатку 1, 2 і 3 Бернської Конвенції та додатку 1 Резолюції 6 (1998). За умови, якщо такі види будуть виявлені під час відводів або ж безпосереднього за проведення рубок головного користування, вони будуть збережені згідно чинного природоохоронного законодавства.

Рекомендується проводити моніторинг за станом популяцій флори і фауни для виявлення раритетних видів та уникнення негативного впливу на них.

В результаті моніторингу встановлено, що планова діяльність СГБК «Блистівський» відповідає екологічним вимогам. Території та об'єкти природно-заповідного фонду та Смарагдової мережі не включені до лісового фонду господарства.

У разі дотримання всіх рекомендацій та вимог чинного природоохоронного законодавства вплив від передбачених рубок на раритетних представників флори і фауни очікується в межах екологічного допустимого.

6. Оцінка можливого впливу планованої діяльності СГБК «Блистівський» на компоненти середовища та біоти

Спеціальне використання лісових ресурсів шляхом проведення рубок головного користування планується здійснювати на територіях, що входять до фонду рубок в експлуатаційних лісах в господарській секції СГБК «Блистівський».

Усі заходи у межах планованої діяльності підприємства здійснюватимуться із врахуванням Законів України «Про Червону книгу України», «Про природно-заповідний фонд» на основі основних положень «Лісового кодексу України», «Правил рубок головного користування», «Санітарних правил в лісах України», «Настанов із лісового насінництва» та ін. настанов і рекомендацій.

При виявлення цінних та рідкісних дерев важливих для збереження біорізноманіття (занесених до Червоної книги України, важливих для збереження місць гніздування птахів чи місць оселення ссавців, кажанів), або ж дерев із цінними генетичними властивостями (переважання за висотою та діаметром на 30 %, прямостовбурні, очищені від сучків та доброго стану), які можуть бути віднесені до плюсових, або кандидатів у плюсові, будуть збережені та зазначені у переліку лісорубного квитка як такі, що не підлягають рубанню.

Під час проведення планованої діяльності (здійснення усіх видів рубок) заборонено вирубування та пошкодження: цінних і рідкісних дерев та чагарників, занесених до Червоної книги України; насінників і плюсових дерев, а також дерев з гніздами рідкісних видів птахів, занесених до Червоної книги України, дуплястих та найстаріших дерев (Стаття 19. Закону України Про Червону Книгу України; п. 1.3 «Правила рубок головного користування» Наказ ДКЛГ України №364 від 23.12.2009; Стаття 70. Лісового Кодексу України) та інші зміни і доповнення до вказаних нормативних документів.

Відповідно до вимог наказу Правил рубок головного користування затверджених наказом Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 № 364 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 січня

2010 року за № 85/17380 СГВК «Блистівський» під час заготівлі деревини не буде рубати та пошкоджувати дерева і чагарники, занесені до Червоної книги України, насінників, плюсових та інших дерев, що мають виняткове значення для збереження біорізноманіття.

Спеціальне використання лісових ресурсів, зокрема здійснення рубок головного користування, які є частиною планованої діяльності підприємства будуть проводитися відповідно до «Порядку спеціального використання лісових ресурсів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 травня 2007 року №761, і «Правил рубок головного користування», затверджених наказом Державного комітету лісового господарства України від 23.12.2009 року № 364 та внесеними відповідними змінами і доповненнями.

Комплекс лісосічних робіт, включаючи підготовку лісосік до рубки, буде проводитися способами, які виключають або обмежують негативний вплив на стан лісів та їх відтворення. Переміщення лісозаготівельної та допоміжної техніки здійснюватиметься відповідно до технологічних карт за наміченими маршрутами і підготовленими волоками з урахуванням збереження життєздатного підросту.

Лісосіки з наявністю життєздатного підросту, який забезпечує лісовідновлення, та лісосіки, що проектується для паросткового поновлення будуть розробляються переважно з 1 жовтня по 1 квітня.

За результатами проведених польових науково-дослідних робіт у межах території планованої діяльності не виявлено види флори та фауни, занесені до Червоної книги і до переліку рідкісних та зникаючих видів (додаток 1, 2 і 3 Бернської Конвенції та з додатку 1 Резолюції 6 (1998). За умови, якщо такі будуть виявлені під час відводів або ж безпосереднього проведення рубок головного користування вони повинні бути збережені згідно чинного законодавства.

Виявлені при наступних фітосозологічних дослідженнях місцезростання раритетних видів, буде виключено з фонду головного користування та в подальшому буде проводитися моніторинг щодо стану популяцій раритетних видів для уникнення негативного впливу.

Заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на об'єкти тваринного світу під час провадження планованої діяльності, будуть проведені відповідно до вимог статей 9, 37, 39, 40 Закону України «Про тваринний світ» та буде забезпечено:

- збереження умов існування видового і популяційного різноманіття тваринного світу в стані природної волі;
- недопустимість погіршення середовища існування, шляхів міграції та умов розмноження диких тварин;
- збереження цілісності природних угруповань диких тварин;
- запобігання загибелі тварин під час здійснення лісогосподарських, лісозаготівельних та інших робіт;
- надання допомоги тваринам у разі захворювання, загрози їх загибелі під час стихійного лиха і внаслідок надзвичайних екологічних ситуацій;
- охорону середовища існування, умов розмноження і шляхів міграції тварин;
- недоторканість ділянок, що становлять особливу цінність для збереження тваринного світу;
- розроблення і здійснення заходів, які будуть забезпечувати збереження шляхів міграції тварин;
- охорону нор, хаток, лігв, мурашників, бобрових загат та інших житл і споруд тварин, місць токування, линьки, гніздових колоній птахів, постійних чи тимчасових скупчень тварин, нерестовищ, інших територій, що є середовищем їх існування та шляхів міграції.

У період масового розмноження диких тварин, з 1 квітня до 15 червня буде заборонено проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт, санітарних рубок лісу, проведення ралі та інших змагань на транспортних засобах (за винятком режиму передбаченого в умовах військового стану).

У разі виявлення місць гніздування птахів, відповідно до Санітарних правил в лісах України «Щодо заборони здійснення заходів з поліпшення

санітарного стану лісів навколо місць гніздування хижих птахів, занесених до Червоної книги України та чорного лелеки, токовищ глухарів, тетеруків», буде заборонено здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів навколо місць гніздування птахів, занесених до Червоної книги України, в радіусі: до 500 метрів – для хижих птахів; 1000 метрів – чорного лелеки; 300 метрів – токовищ глухарів і тетеруків.

Відповідно до заходів охорони, наведених в Червоній книзі України (2009) для видів орнітофауни передбачено виявлення та охорону гнізд птахів та гніздових ділянок, для фауни – виявлення і охорону місць перебування та розмноження, а також моніторинг за станом популяцій.

У разі виникнення стихійного лиха та надзвичайних екологічних ситуацій, які загрожують існуванню тварин, СГВК «Блистівський» відповідно до вимог Закону України "Про зону надзвичайної екологічної ситуації", Закону України «Про тваринний світ» та інших нормативно-правових актів будуть надавати допомогу диким тваринам і негайно інформувати про це центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища.

У разі дотримання всіх рекомендацій та чинного законодавства вплив від передбачених рубок на найближче розташовані об'єкти природно-заповідного фонду та об'єкти Смарагдової мережі здійснюватися не буде.

Вплив джерел та видів можливого впливу планованої діяльності на природні оселища, представників рослинного і тваринного світу, що знаходяться під охороною Резолюцій 4 та 6 Бернської конвенції, Червоної книги України та інших міжнародних договорів передбачається в межах допустимого.

Очікуваний вплив на довкілля від проведення рубок головного користування СГВК «Блистівський», не призведе до суттєвого забруднення чи деградації компонентів довкілля, згубного впливу на цінні природні оселища, рідкісні та зникаючі види флори і фауни. Вплив планованої діяльності оцінюється в межах екологічно допустимого.

ВИСНОВОК

1. Спеціальне використання лісових ресурсів планується здійснювати на території лісового фонду СГВК «Блистівський» в межах Новгород-Сіверського адміністративного району Чернігівської області.

Ціллю планованої діяльності є спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок головного користування та суцільних санітарних рубок на підставі спеціального дозволу – лісорубного квитка, з подальшим лісовідновленням на місцях зрубів.

Лісові масиви СГВК «Блистівський» формують одну майстерну діляницю та 2 обходи, загальною площею 1126,1 га. Панівними породами є сосна звичайна (*Pinus sylvestris*) і береза повисла (*Betula pendula*).

Загальний експлуатаційний фонд по СГВК «Блистівський» на ревізійний період становить 26,92 тис. м³ стовбурного запасу на площі 81,8 га, в тому числі: захисні ліси – 0,53 тис. м³ на площі 2,4 га, експлуатаційні ліси – 26,39 тис. м³ на площі 79,4 га.

Щорічний обсяг рубок головного користування запроектовано в експлуатаційних лісах, в об'ємі 1,39 тис. м³ ліквідної деревини на площі 4,6 га.

Проведення суцільних санітарних рубок у відповідності до Акту поточного лісопатологічного обстеження від 13 березня 2024 року на площі 41,8 га.

Рубки головного користування на 100 % будуть проводитися в місцях запроектованих лісовпорядкуванням. Діюча розрахункова лісосіка і фактична заготівля деревини відповідає принципу безперервного та невиснажливого лісокористування.

Основним способом рубок є суцільнолісосічні рубки.

2. Лісовий фонд СГВК «Блистівський» не перекривається за площею, не межує з об'єктами ПЗФ та на його території відсутні землі зарезервовані для наступного заповідання. Поблизу території СГВК «Блистівський» знаходиться 12 об'єктів ПЗФ: 1 – Національний природний парк «Мезинський», 7 – гідрологічних заказників місцевого значення («Студинський» (площею 180,0 га),

«Покошицький» (площею 62,0 га), «Ларинівський» (площею 39,0 га), «Фаївський» (площею 350,0 га), «Криниця» (площею 288,0 га), «Жукляно–Кістерська дача» (площею 3554,0 га), «Криве» (площею 20,0 га), 1 – ботанічний заказник місцевого значення «Кузовець» (площею 56,0 га), 1 – лісовий заказник місцевого значення «Лосківський» (площею 181,0 га), 1 – гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення Урочище «Сріблянка», (площею 3,0 га) та 1 – заповідне урочище «Хутірське» (площею 67,0 га).

Найближче до територій лісового фонду СГБК «Блиствський» розташований гідрологічний заказник місцевого значення «Студинський», на відстані 0,3 км до кв. 25, найвіддаленіший – ботанічний заказник місцевого значення «Кузовець» – 5,0 км до кв. 9. Інші – Національний природний парк «Мезинський» (на відстані 4,92 км), гідрологічні заказники місцевого значення «Покошицький» (4,57 км), «Ларинівський» (4,85 км), «Криниця» (4,7 км), «Жукляно–Кістерська дача» (3,4 км), «Криве» (4,8 га), «Фаївський» (4,9 км), лісовий заказник місцевого значення «Лосківський» (2,5 км), гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення Урочище «Сріблянка» (1,15 км) та заповідне урочище «Хутірське» (4,7 км).

3. Об'єкти Смарагдової мережі не межують і не перекриваються за площею з лісовими масивами підприємства. Найближче розташований до об'єкта Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) – кв. 25 СГБК «Блиствський», який знаходиться на відстані, щонайменше 4,92 км; до Verhnie Podesennia (UA0000147) – кв. 18 і 22 СГБК «Блиствський» – на відстані, щонайменше 7,45 км.

Лісові масиви СГБК «Блиствський» входять до Деснянської сполучної територій регіональної екологічної мережі Чернігівської області зі статусом національна. Квартали 24 і 25 СГБК «Блиствський» частково включені до Шаболтасівської сполучної територій регіонального рівня. Найближче розташованими ключовими територіями є національна ключова територія екологічної мережі «Мезинська», на відстані 4,92 км та дві ключові території місцевого значення «Кістерська» – 3,4 км і «Фаївська» – 4,7 км.

Лісовий фонд СГБК «Блистівський» розташований в межах Поліського міграційного шляху перелітних птахів.

Від територій планованої діяльності водно-болотні угіддя Рамсарської конвенції «Заплава Десни» та природоохоронної території ЮНЕСКО – Деснянський біосферний резерват, знаходиться на відстані понад 50 км.

Проведення рубок головного користування у межах лісового фонду СГБК «Блистівський» буде здійснюватися відповідно до чинного природоохоронного законодавства України.

Вплив планованої діяльності СГБК «Блистівський» на природоохоронні території Чернігівської області оцінюємо в межах екологічно допустимого.

4. В об'єкті Смарагдової мережі *Mezynskyi National Nature Park* (UA0000038) під охороною Резолюції 4 Бериської конвенції знаходиться 17 типів природних оселища. Найбільші площі зайняті типами природних оселищ G1.A1: Ліси *Quercus – Fraxinus – Carpinus betulus* на евтрофних і мезотрофних ґрунтах (3430 га) та E3.4 : Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки (1250 га). В об'єкті *Verhnie Podesennia* (UA0000054) Смарагдової мережі зустрічають природні оселища низки водних і заплавних оселищ з Резолюції 4: C1.223, C1.224, C1.3411, C2.33, C3.4, C3.51, D5.2, E2.2, E3.4, E3.5, E5.4, F9.1, G1.11, G1.21.

За прокладеними польовими маршрутами СГБК «Блистівський» та на ділянках планованих рубок головного користування рубок головного користування природні оселища із переліку Резолюції 4 Бериської конвенції і рослинні угруповання Зеленої книги України не реєстрували. Праліси, квазіпраліси і природні ліси на території господарства відсутні.

Планована діяльність несе мінімальні загрози для біотопів материкових поверхневих водойм або сприяє збільшенню мозаїчності угідь та збільшенню довжини узлісь, що певною мірою, сприяє підтриманню оселищ. Вплив планованої діяльності на природні оселища Резолюції 4 Бериської конвенції та рослинні угруповання із Зеленої книги України оцінюємо в межах екологічно допустимого.

У випадку виявлення цінних для збереження природних оселищ з Резолюції 4 Бернської конвенції та рослинних угруповань Зеленої книги України під час майбутніх моніторингових досліджень на території планованої діяльності СТБК «Блиствський», вони будуть описані у звітах післяпроектного моніторингу та виключені із рубок головного користування й інших видів рубок згідно чинного законодавства.

5. Під час польових маршрутів протягом літнього періоду 2023 року на ділянках, де заплановано рубки головного користування не виявлено рідкісних видів рослин, а також реліктових, регіонально рідкісних, занесених до Червоної книги України і Резолюції 6 Бернської конвенції.

В межах лісового фонду визначеного на території проєктованих рубок не обліковуються ліси старше 120 років, дерева-насіінники і плюсові дерева, дуплясті та найстаріші дерев, а також такі, що мають виняткове значення для збереження біорізноманіття, місцєіснування видів тварин або інших живих організмів, життєдіяльність яких пов'язана з такими деревами.

Раритетні представники флори і фауни охороняються в об'єктах природно-заповідного фонду і Смарагдової мережі. В об'єктах Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) і Verhnie Podesennia (UA0000054) Резолюцією 6 Бернської конвенції охороняються два види рослин: наголоватки волошкові (*Jurinea cyanoides*) і синяк плямистий (*Echium maculatum*). В межах Мезинського національного природного парку реєструють місцєзростання 18 видів рослин занесених до Червоної книги України, регіонально рідкісних – 13 видів; 3 види – з Додатку I Бернської конвенції та 3 – з Європейського Червоного списку.

Планована діяльність буде впливати на рідкісні та зникаючі види флори занесені до списку Червоної книги України в межах екологічно допустимого, оскільки визначено їх точне місцєіснування, відведено охоронні зони та рекомендовано здійснення комплексу заходів, щодо забезпечення просторової, видової, популяційної та ценотичної різноманітності і цілісності об'єктів

рослинного світу, охорону умов їх місцезростання, а також застосовується невиснажливе використання поза межами лісового фонду підприємства.

Орнітологічні та зоологічні заказники і водно-болотні угідь загальнодержавного чи міжнародного значення поблизу СГВК «Блиствський» відсутні.

6. Представники фауни, що знаходяться під охороною, зосереджені у об'єктах природно-заповідного фонду та визначених місцях локалізації раритетних видів тварин, де створено охоронну зону для визначених червонокнижних видів. Рубки головного користування не будуть проводити в місцях, де виявлено охоронювані види тварин.

В межах об'єкту Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) під охороною Резолюції 6 Бернської конвенції знаходяться 48 видів тварин, з них: 5 – ссавців, 28 – птахів, 1 – амфібії, 2 – риб та 12 – безхребетних; в Verhnie Podesennia (UA0000054) – 51 видів тварин, з них: 3 – ссавців, 53 – птахів, 1 – амфібії, 2 – риб та 10 – безхребетних.

В Мезинському національному природному парку фауна представлена 2850 видами, з яких 123 занесено до Червоної книги України, в тому числі із хребетних тварин реєструють 323 види: круглороті та риби – 47 вид, земноводні та плазуни – 19 видів, птахи – 209 види та ссавці – 47 видів.

В районі дослідження найрізноманітнішою є орнітофауна водно-болотного і лісового комплексів. Водночас, переважно, ділянки скупчення та перепочинку перелітних птахів, їхні трофічні, гніздові, репродуктивні стації знаходяться уздовж р. Десна, яка не протікає в межах лісового фонду СГВК «Блиствський», а знаходиться в східному напрямку від лісів в межах смарагдових об'єктів. В межах ділянок планованої діяльності і поблизу в радіусі 100 м не виявлено раритетних видів птахів та їхніх гнізд.

Під час польових маршрутів на ділянках відведених у рубку головного користування і таких, що безпосередньо межують з територією планованої діяльності не виявлено видів тварин, які можуть зазнати значного впливу від планованої діяльності, не реєстрували особливо вразливі групи лісових тварин:

кажанів, птахів, що гніздуються у дуплах дерев, хижих птахів, що гніздуються на деревах, безхребетних тварин і грибів, пов'язаних з мертвою деревиною, види занесені до Червоної книги, до переліку регіонально рідкісних і зникаючих видів фауни та флори і додатку 1, 2 і 3 Бернської Конвенції та додатку 1 Резолюції 6 (1998).

За умови, якщо такі види будуть виявлені під час відводів або ж безпосереднього за провадження планованої діяльності, вони будуть збережені згідно чинного природоохоронного законодавства.

В результаті моніторингу встановлено, що планова діяльність СГВК «Блиствський» відповідає екологічним вимогам. Діяльність в об'єктах природно-заповідного фонду та на флористично і фауністично цінних територіях проводитися не буде.

7. Санітарний стан лісів СГВК «Блиствський» на даний час – задовільний. Масові осередки ураження шкідниками лісу, утворення сухостою в межах природного відпаду відсутні.

На окремих ділянках реєструють пошкодження деревостану, зумовлені стихійними явищами – вітровалами і вітроломами з сильними ступенем та суцільним характером пошкодження. На деревах зі зламаними та зігнутими стовбурами, гілками, вершинами реєструють заселення комплексом стовбурових шкідників жуками-короїдами (родина Scolytidae) – короїди верхівковий і шести зубчастий (*Ips acuminatus* та *Ips sexdentatus*), а також ураження інфекційними хворобами: коренева губка (*Heterobasidion annosum*), облямований трутовик (*Fomitopsis pinicola*), березовий трутовик (*Fomes fomentarius*), бактеріальний рак водянка і рак сірянка (роду *Empetrum*). За результатами лісопатологічного обстеження та оцінки санітарного стану насаджень (Акт від 13.03.2024 р.), рекомендовано проведення суцільних санітарних рубок у кв. 20 і 23 на загальній площі 41,8 га.

8. Можливий негативний вплив на природні оселища, рослинний і тваринний світ під час проведення рубок головного користування зумовлений шумовими ефектами від роботи технологічного обладнання та автотранспорту, а

також присутності людей на технологічних майданчиках. Запобігання негативному впливу від діяльності буде забезпечено дотриманням природоохоронних вимог і допустимих норм.

У випадку виявлення під час провадження планованої діяльності цінних для збереження природних оселищ, рослинних угруповань, видів флори та фауни, буде запроваджено природоохоронні заходи відповідно до вимог чинного природоохоронного законодавства, а також відповідно до Наказу Міністерства екології та природних ресурсів № 557 від 29.12.2016 року «Про додаткові заходи щодо збереження рідкісних та зникаючих видів тварин і рослин».

Очікуваний вплив на довкілля від проведення рубок головного користування, що планується здійснювати на території лісового фонду СГБК «Блишівський», не призведе до суттєвого забруднення чи деградації компонентів довкілля.

Рекомендується проводити моніторинг за станом популяцій раритетних видів флори і фауни для уникнення негативного впливу на них.

У разі дотримання всіх рекомендацій та чинного природоохоронного законодавства вплив від планованої діяльності – рубок головного користування СГБК «Блишівський» на компоненти регіональної екологічної мережі Чернігівської області, об'єкти та території природно-заповідного фонду і Смарагдової мережі Mezynskyi National Nature Park (UA0000038) та Verhnie Podesennia (UA0000147), природні оселища під охороною Резолюції 4 Бернської конвенції та рослинні угруповання Зеленої книги України, раритетні види рослин і тварин оцінюється в межах екологічно допустимого.

Список використаних джерел

1. Андрієнко Т. Л., Перегрим М. М. (уклад.). Офіційні переліки регіонально рідкісних рослин адміністративних територій України (довідкове видання). — Київ : Альтерпрес, 2012. — 148 с.
2. Вінніченко Т. С. Рослини України під охороною Бериської конвенції / Вінніченко Т. С. — К.: Хімджест, 2006. - 176 с.
3. Залучення громадськості та науковців до проектування мережі Емеральд (Смарагдової мережі) в Україні / Полянська К. В., Борисенко К. А., Павлачик П. (Pawel Pawlaczyk) та ін. / під ред. д.б.н. А. Куземко. — К., 2017. - 304 с.
4. Кравець П.В., Лакида П.І., Кременецька Є.О., Тищенко В.М., Сагайдак А.В. та ін. Інституційна розбудова лісової сертифікації в Україні. — К.: ННЦІАЕ, 2009. — 250с.
5. Кременецька Є.О., Тищенко В.М., Сагайдак А.В. Методологія підходу щодо збереження ключових помешкань лісових тварин під час проведення рубок лісу // Лісове і мисливське господарство: сучасний стан та перспективи розвитку. Збірник наук. статей учасників міжнародної науково-практичної конференції. — Том 1. — Житомир, 2008. — С. 110 -114.
6. Національний каталог біотопів України / За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В. А. Онищенко, Я. Шеффера. - К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2018. - 442 с.
7. Оселищна концепція збереження біорізноманіття: базові документи Європейського Союзу / Ред. О.О. Кагало, Б.Г. Проць. — Львів: ЗУКЦ, 2012. — 278 с.
8. Проектування і збереження територій мережі Емеральд (Смарагдової мережі). Методичні матеріали / Кол. авт., під ред. Куземко А.А., Борисенко К.А. — К.: «LAT & K», 2019. — 78 с.
9. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бериської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. Третій проект версії 2015 року. Адаптований неофіційний переклад з англійської /

укладачі: А.Куземко, С. Садогурська, К. Борисенко, О. Василюка – К., 2017. – 124 с.

10. Фауна України: охоронні категорії. Довідник / О. Годлевська, В. Різун, Г. Фесенко, Ю. Куцоконь, І. Загороднюк, М. Шевченко, Д. Іноземцева; ред.: О. Годлевська, Г. Фесенко. – Видання друге, перероблене та доповнене. – Київ, 2010. – 80 с.

11. Фесенко Г. В. Птахи фауни України (польовий визначник) / Г.В. Фесенко, А.А. Бокотей. — К., 2002. — 416 с.

12. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я.П. Дідуха - К.: Глобалконсалтинг, 2009. - 900 с.

13. Червона книга України. Тваринний світ / за ред. І.А. Акімова - К.: Глобалконсалтинг, 2009. - 600 с.

14. Поліщук П.В., Волошина Н.О. Стан вивченості еколого-біологічних та генетичних особливостей представників родини Scolytidae / П.В. Поліщук, Н.О. Волошина. // Екологічні науки: науково-практичний журнал. – 2020. – №2 (29), Т.1. – С. 150–157.

15. Інформаційно-аналітичні матеріали Міністерства енергетики та захисту довкілля України з питання «Аналіз площ природно-заповідного фонду України в розрізі адміністративно-територіальних одиниць» (2020 р.).

16. Програма Emerald Network Viewer <https://emerald.eea.europa.eu/>

17. Класифікація оселищ EUNIS (2016) та характеристиками для визначення оселищ I-III рівнів з ознаками найбільшої діагностичної цінності (https://www.botany.kiev.ua/doc/onysh_2016.pdf).

18. Офіційний веб-сайт Мезинського національного природного парку <https://mezinpark.com.ua/>.

ДОДАТКИ

77

Додаток А

Відомості щодо площі особливо захисних ділянок

ВІДОМОСТІ щодо площі особливо захисних лісових ділянок			
Найменування та описки особливо захисних лісових ділянок	Нормативи вислічення особливо захисних лісових ділянок	Площа, обчислена за нормативами, гактарів	Місце заходження особливо захисних лісових ділянок (лісництво, квартал, виділ)
І. Особливо захисні ділянки виокремлені за нормативами додатку 5 до Порядку			
Лісові ділянки у ярах, балках і річкових долинах	Лісові ділянки (смуги лісів з крутиною схилу 25 градусів і більше, а також розташовані у ярах, на крутих берегах балок і річкових долинах, незалежно від крутини їх схилів	14,5	кв.11 а 3,9; кв.17 а 5,11,17,19; кв.18 а 9,16,23; кв.19 а 11,15,28,32; кв.20 а 6,7; кв.21 а 2,9; кв.23 а 10
Лісові ділянки уздовж берегів річок, судноплавних і магістральних каналів, навколо озер та водоймів (берегозахисні лісові ділянки)	Лісові ділянки шириною 200 метрів, що лежать вздовж навесної смуги лісів уздовж берегів річок, навколо озер, водоймів та інших водних об'єктів і шириною 150 метрів - де смуги лісів не поділяно. Уздовж берегів річок задовжено понад 1 тис. кілометрів і навколо озер, водоймів понад 10 тис. гактарів, а також уздовж судноплавних магістральних каналів шириною берегозахисних лісових ділянок визначається з урахуванням спеціальних обчислень	58,3	кв.5 а 1,3,4,6; кв.14 а 3,6-8,11,12; кв.15 а 6,10-14, 17,18,20,21; кв.16 а 1-3; кв.25 а 15,16,16-18,21, 22,24

78

Лісові ділянки, що мають спеціальне господарське значення	Насадження-осередки	7,1	кв.3 п.6,12; кв.10 п.3; кв.15 п.7; кв.19 п.6; кв.23 п.11,12

79

Найменування та описки особливо цінних лісових ділянок	Нормативи виділення особливо цінних лісових ділянок	Площа, обчислена за нормативами, гектарів	Місце насадження особливо цінних лісових ділянок (лісництво, квартал, наділ)
Лісові ділянки, що прилягають до забудованих земель	Лісові ділянки шириною 50 метрів у лісах, де дозволяється проведення рубок головного користування, ушкоджень межі забудованих земель	15,9	кв.14 п.20; кв.15 п.23; кв.16 п.8; кв.17 п.18,20, 21-24; кв.24 п.1-6,8
Лісові ділянки, що прилягають до залізниць, автомобільних доріг державного значення	Лісові ділянки шириною 50 метрів (у рівнинних лісах) і 100 метрів (у гірських лісах) у лісах, де дозволяється проведення рубок головного користування, ушкоджень смуг відведення залізниць, автомобільних доріг державного значення	6,3	кв.18 п.1-5,33; кв.19 п.1,5; кв.24 п.7
Всього по підприємству:		122,1	

Примітка: загальна площа лісових ділянок складає 122,1 га;
в тому числі:
- окремі лісові рослинні ділянки – 122,1 га;

80

**Відомість
щодо площі смуг лісів, що зростають уздовж
берегів річок, навколо озер, водоймищ
та інших водних об'єктів**

Чернігівська область, СТВК «Блиствський»

Річки, озера, водоймища та інші водні об'єкти, уздовж берегів яких виділяються смуги лісів	Довжина річки, км	Ширина смуг лісів, обчислена за нормативами, м	Площа смуг лісів, обчислена за нормативами, га	Фактична площа існуючих смуг лісів, га
Лоска	20	150	24,4	24,4

81

Додаток Б

**Відомості розрахункової лісоосіки
Чернігівська область, СТВК «Блиствський»**

Групи порід, господарські секції деревних порід	Розрахункова лісоосіка							
	д і ю ч а				п і с л я з м і н и			
	вік стиг- лості дере- воста- нів	пло- ща, га	запас, тис.куб.		вік стиг- лості дере- воста- нів	пло- ща, га	запас, тис.м ³	
			усього	в т.ч. лік- від			усього	в т.ч. лік- від
Номер текущей страницы в документе. Щакливіти или коснотисити, чтобы открыть область навигации.								
Кат. _____ ліси								
Господарська частина – експлуатаційні ліси на рівнині								
Супільнолісові рубки								
Хвойні		2,3	0,68	0,62		4,6	1,53	1,39
у тому числі -основа	81	2,3	0,68	0,62	81	4,6	1,53	1,39
Разом за способом рубки, госп. частині та категорії лісів		2,3	0,68	0,62		4,6	1,53	1,39
Усього по підприємству		2,3	0,68	0,62		4,6	1,53	1,39

82

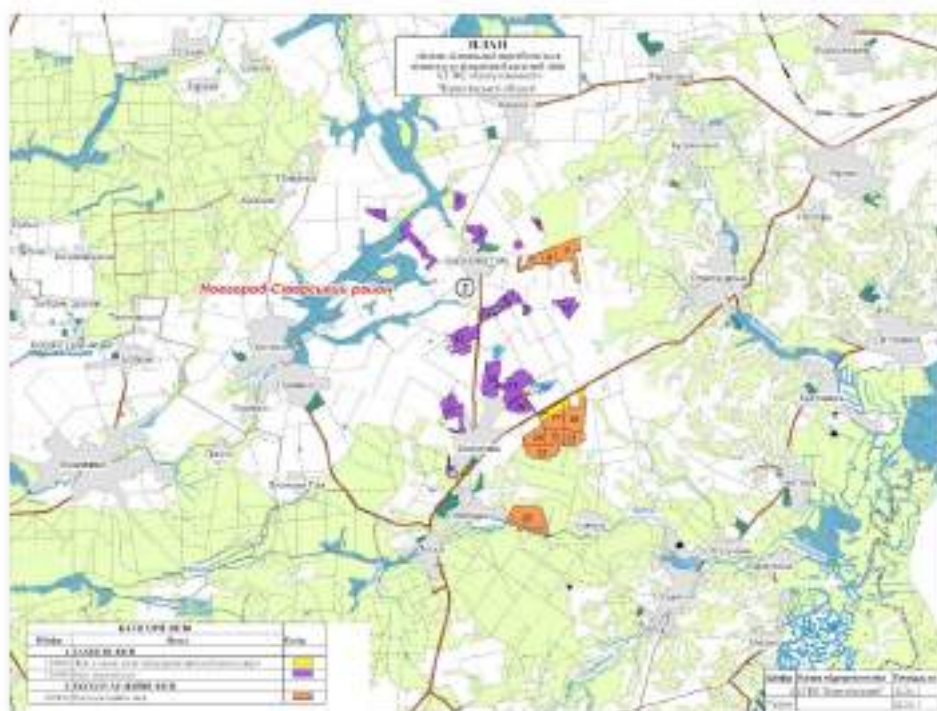
Характеристики модели, вы рассчитываете, зависят от категории пола.

Число объектов ЧТОБ = 1, функция

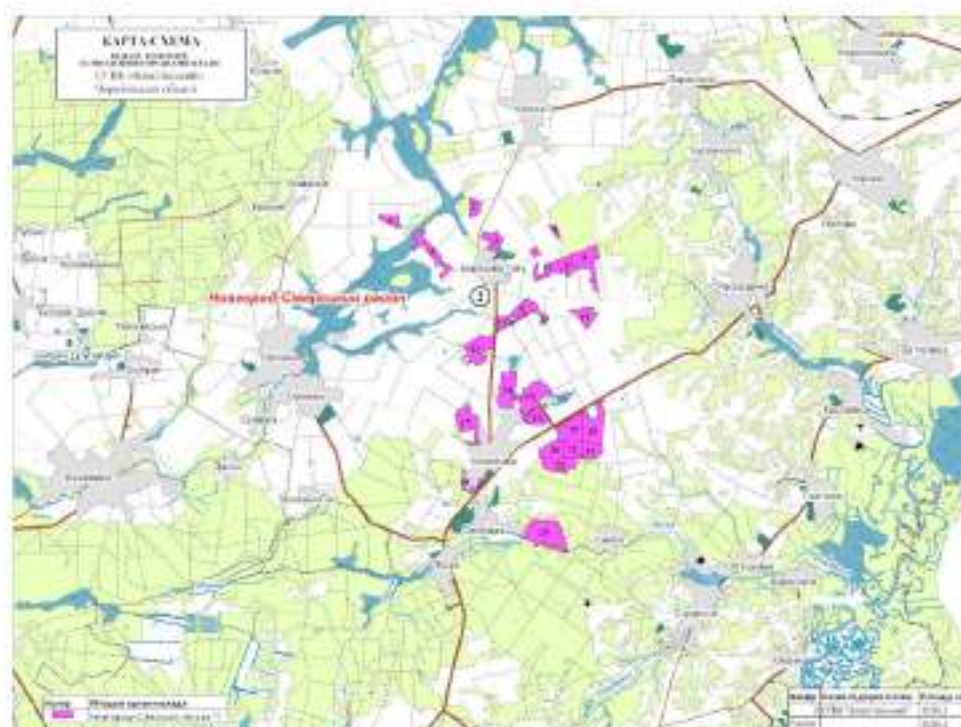
Численность населения СЗФО в разрезе регионов					
Наименование субъекта РФ (федеральный округ)	Численность населения, тыс.	Численность населения в разрезе пола, тыс.	Структура населения		Плотность населения, чел./кв. км
			мужчины	женщины	
2. Северный округ России					
2.1. Численность населения автономной области					
2.1.1. Численность населения автономной области	30,3	26,4	7,9	1,8	6,63
2.2. Численность населения автономных округов	36,4	32,1	6,3		
2.2.1. Численность населения Чукотского автономного округа	107,4	102,2	146,21	3,8	6,77
2.2.2. Численность населения Ненецкого автономного округа	822,3	798,7	106,19	5,6	1,2
3. Крайний северный округ России					
3.1. Численность населения автономной области					
3.1.1. Численность населения Магаданской области	505,8	496,3	160,86	81,4	26,86
3.1.2. Численность населения Мурманской области	1118,1	1095,0	321,25	87	28,86
3.1.3. Численность населения Республики Коми	1118,1	1095,0	321,25	87	28,86
3.2. Численность населения автономных округов	822,3	798,7	106,19	5,6	1,2
3.2.1. Численность населения автономного округа					
3.2.1.1. Численность населения автономного округа	30,3	26,4	7,9	1,8	6,63
3.2.2. Численность населения автономных округов	36,4	32,1	6,3		
3.2.2.1. Численность населения Чукотского автономного округа	107,4	102,2	146,21	3,8	6,77
3.2.2.2. Численность населения Ненецкого автономного округа	805,8	795,3	106,98	5,4	26,86

83

Додаток В

84

85

86

[illegible][illegible]

УКРАЇНА

**ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

пр. Майд. 44, м. Чернігів, 14000, тел./факс (0962) 67-48-72, e-mail: ddp@rntb.gov.ua, сайт: www.rntb.gov.ua,
код запису в ЄДРПОУ: 34799908

01.04.2024 № 08-08/713

На № 18.03/24-42 від 18.03.2024

ТОВ «НВП «Агропроект Україна»

Про надання інформації

Департамент екології та природних ресурсів Чернігівської обласної державної адміністрації (далі – Департамент) розглянув у межах компетенції ваш лист щодо отримання сільськогосподарським виробничим кооперативом «Білетівський» (далі – Підприємство) інформації для підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля та повідомляє.

Відповідно до наданої до листа карти-схеми в місцях розміщення планованої діяльності Підприємства відсутні території та об'єкти природно-заповідного фонду та зарезервовані території, цінні для заповідання.

Також інформуємо, що ділянки планованої діяльності Підприємства входять до Деснянської сполучної території схеми регіональної екомережі Чернігівської області зі статусом національна (копія рішення Чернігівської обласної ради «Про затвердження Регіональної схеми екологічної мережі Чернігівської області» від 23.02.2017 №18-8/VII додається), клопотання про включення їх до об'єктів екомережі до Департаменту не надходили.

Одночасно зазначаємо, що в Департаменті відсутня інформація щодо наявності об'єктів тваринного і рослинного світу, які знаходяться під охороною, в місцях розміщення планованої діяльності Підприємства.

Додаток: на 2 арк. в 1 прим.

Директор

Наталія ГРУДНИЦЬКА

Акти Крайового 67-18-72

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ

Доктор біологічних наук, професор
завідувач кафедри екології
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова

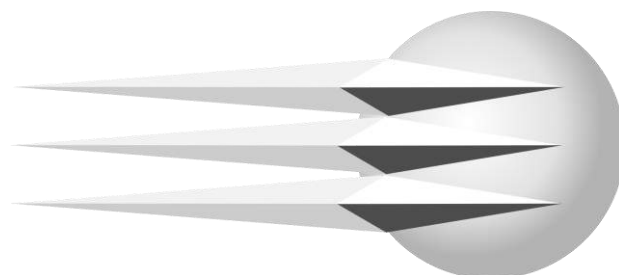

Волошина Н.О.

Конструкторське бюро системного програмування

topaz.eco@gmail.com
(044) 248-32-78

ЕОЛ+

Версія 5.3.8
Ліцензія № від
видана

Погоджено:

Міністерство охорони навколишнього природного середовища України, лист **3141/10/2-10** від
27.03.2007

РОЗРАХУНОК РОЗСІЮВАННЯ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРІ

Розробка лісосіки

тел.
Директор

Розрахунок проведено **10.05.2024**

Розрахунок розсіювання забруднюючих речовин з врахуванням фонових концентрацій

ТАБЛИЦЯ 1. Опис метеорологічних умов та географічна прив'язка

Код міста	Найменування міста	Середня темп. повітря		Гранична швидкість вітру, м/с	Регіональний коеф. страт. атмосфери	Кут між північним напрямком і віссю ОХ, град.	Площа міста, кв. км	Потребуємий рівень конц. в точці (у долях ГДК)
		самого жаркого місяця, град. С	самого холодного місяця, град. С					
1	Метеостанція Семенівка	26,8	-6,8	6,5	180			1

ТАБЛИЦЯ 2. Опис проммайданчиків (географічна прив'язка)

Код міста	Код проммайданчика	Найменування проммайданчика	Прив'язка до основної систми координат		
			Х почат.,м	У почат.,м	Кут повороту, град.
1	1	Проммайданчик			

ТАБЛИЦЯ 3. Опис джерел викиду шкідливих речовин

Код міста	Код пром. майд.	Код джерела	Найменування джерела	Код моделі або кут між віссю ОХ і довжиною площадного джерела	Коеф. рельєфу	Коорд. точкового або початку лінійного джерела або центру симетрії площадного		Коорд. кінця лінійного або довжина та ширина площадного чи точкового з прямокутним гирлом		Висота джерела, м	Діаметр точкового або площадного 2-го типу чи швидкість виходу ПГВС(Wo) для лінійного, (для площ. 1-го типу - 0)	Витрата ПГВС, (для площ. 1-го типу - 0)	Температура ПГВС (град. С)	Клас небезпеки
						X1, м	Y1, м	X2, м	Y2, м					
1	1	1	Розробка лісосіки	47	1	220	185	176	313	2			26,8	4

ТАБЛИЦЯ 4. Характеристика складу викиду джерела

Код міста	Код пром. майд.	Код джерела	Код речовини	Сумарний викид т/рік	Коеф. упоряд. осідання речовини	Максимальний викид (г/с) при швидкостях вітру									
						0.5 м/с	1 м/с	2 м/с	4 м/с	6 м/с	8 м/с	10 м/с	12 м/с	14 м/с	16 м/сек
1	1	1	03000		1	0,604									
			----- 2902												
			03004		1	0,001									
			----- 328												

			04001 ----- 301		1	0,017									
			05001 ----- 330		1	0,001									
			06000 ----- 337		1	0,117									
			11000 ----- 2754		1	0,022									

ТАБЛИЦЯ 5. Опис шкідливих речовин

Код речовини	Найменування речовини	ГДК	Коеф. упоряд. осідання
03000 ----- 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)	0,5	1
03004 ----- 328	Сажа	0,15	1
04001 ----- 301	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO ₂])	0,2	1
05001 ----- 330	Сірки діоксид	0,5	1
06000 ----- 337	Оксид вуглецю	5	1
11000 ----- 2754	Неметанові легкі органічні сполуки (НМЛЮС)	1	1

ТАБЛИЦЯ 6. Опис груп сумаций шкідливих речовин

Код групи	Речовини що складають групи сумаций (коди)										Коефіцієнт потенц.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

ТАБЛИЦЯ 7. Опис розподілу фонових концентрацій (U - швидкість вітру м/с)

Код міста	Код р-ни	Завдання фону	Коорд. посту спостереження		Конц. (у долях ГДК) при $U \leq 2$	Концентрація (у долях ГДК) при $2 < U < U^*$ по напрямкам							
			X, м	Y, м		Пн	ПнС	С	ПдС	Пд	ПдЗ	З	ПнЗ
1	03000 ----- 2902	а			0,4								
	04001 ----- 301	а			0,4								

Завдання на розрахунок.

ТАБЛИЦЯ 1. Перелік проммайданчиків.

Код пр. майданчика	Найменування проммайданчика
1	Проммайданчик

ТАБЛИЦЯ 2. Перелік речовин.

Код р-ни	Найменування речовини
03000 ----- 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)
04001 ----- 301	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту $[NO + NO_2]$)

ТАБЛИЦЯ 3. Перелік груп сумарій.

Код групи	Речовини що складають групи сумарій (коди)										Коефіцієнт потенц.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

ТАБЛИЦЯ 4. Параметри розрахункових майданчиків.

N п/п	Коорд. центра сим.		Довжина, м	Ширина, м	Крок сітки		Кут повороту розр. майд. відн. вісі ОХ загальної сист. коорд., град.	Ознака зони
	X, м	Y, м			вісь ОХ, м	вісь ОУ, м		
1			1500	1500	50	50		

ТАБЛИЦЯ 5. Завдання на розрахунок.

Найменування міста	Швидкість вітру в м/с					Швидкість вітру в долях (Umc)					Крок перебору небезпечних напрям. вітру	Фікс. напр. вітру	К-ість найб. вклад.	Число макс. концен.	Ознака обчис. фону
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5					
1. Метеостанція Семенівка	0,5					0,5	1	1,5			1		1	10	1

Результати розрахунку

Концентрації у заданих точках

3000 / 2902 Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)

Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/м3	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %
280	-87	0,419824	0,839649	263,00	0,75	1	100,00								
493	141	0,424044	0,848089	184,00	0,75	1	100,00								
-54	229	0,422648	0,845297	4,00	0,75	1	100,00								
147	452	0,428277	0,856554	79,00	0,75	1	100,00								

4001 / 301 Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO2])

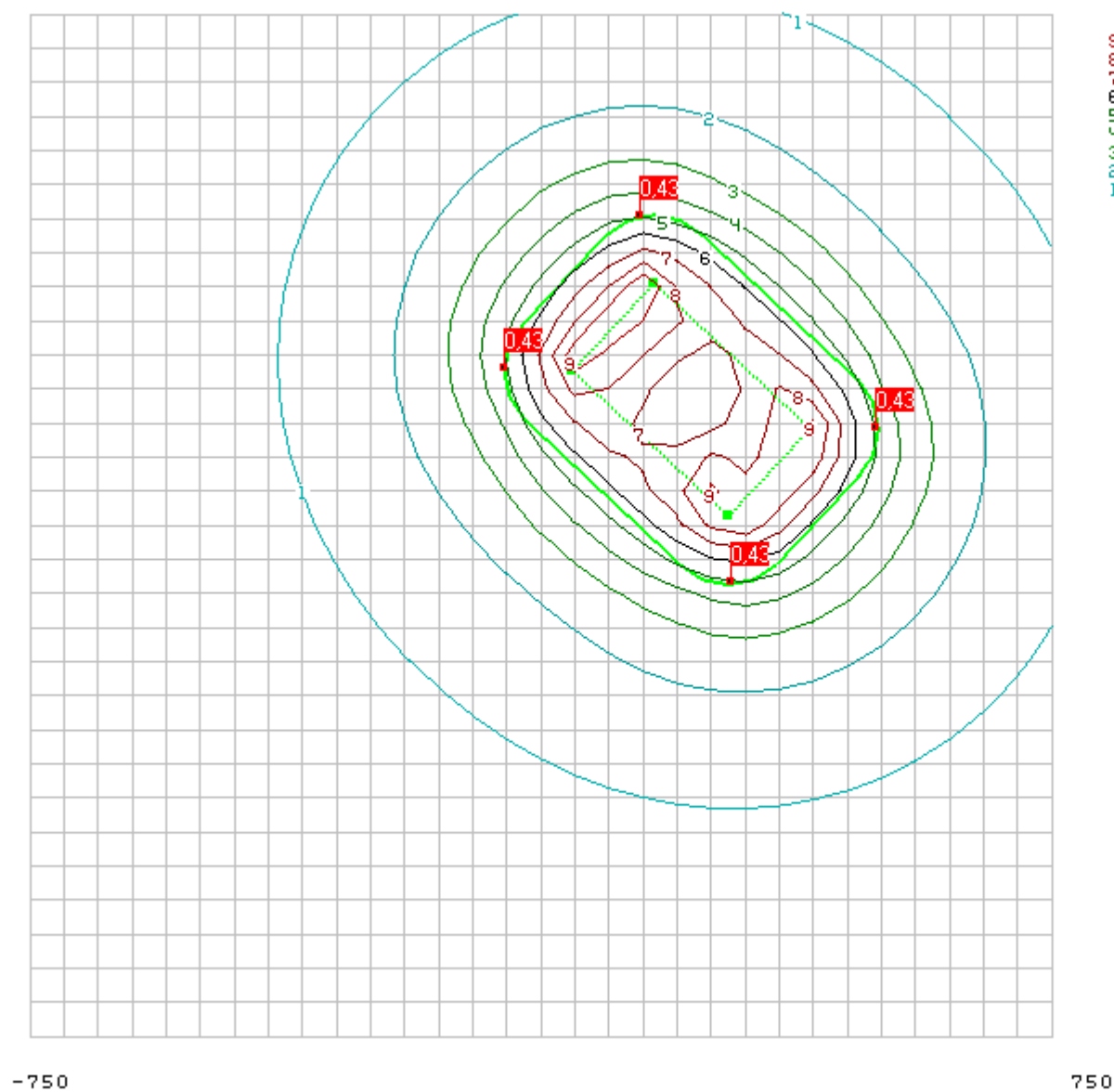
Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/м3	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %
280	-87	0,086187	0,430936	263,00	0,75	1	100,00								
493	141	0,086306	0,431529	184,00	0,75	1	100,00								
-54	229	0,086267	0,431333	4,00	0,75	1	100,00								
147	452	0,086425	0,432125	79,00	0,75	1	100,00								

Речовина 04001 / 301 Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO₂])

750

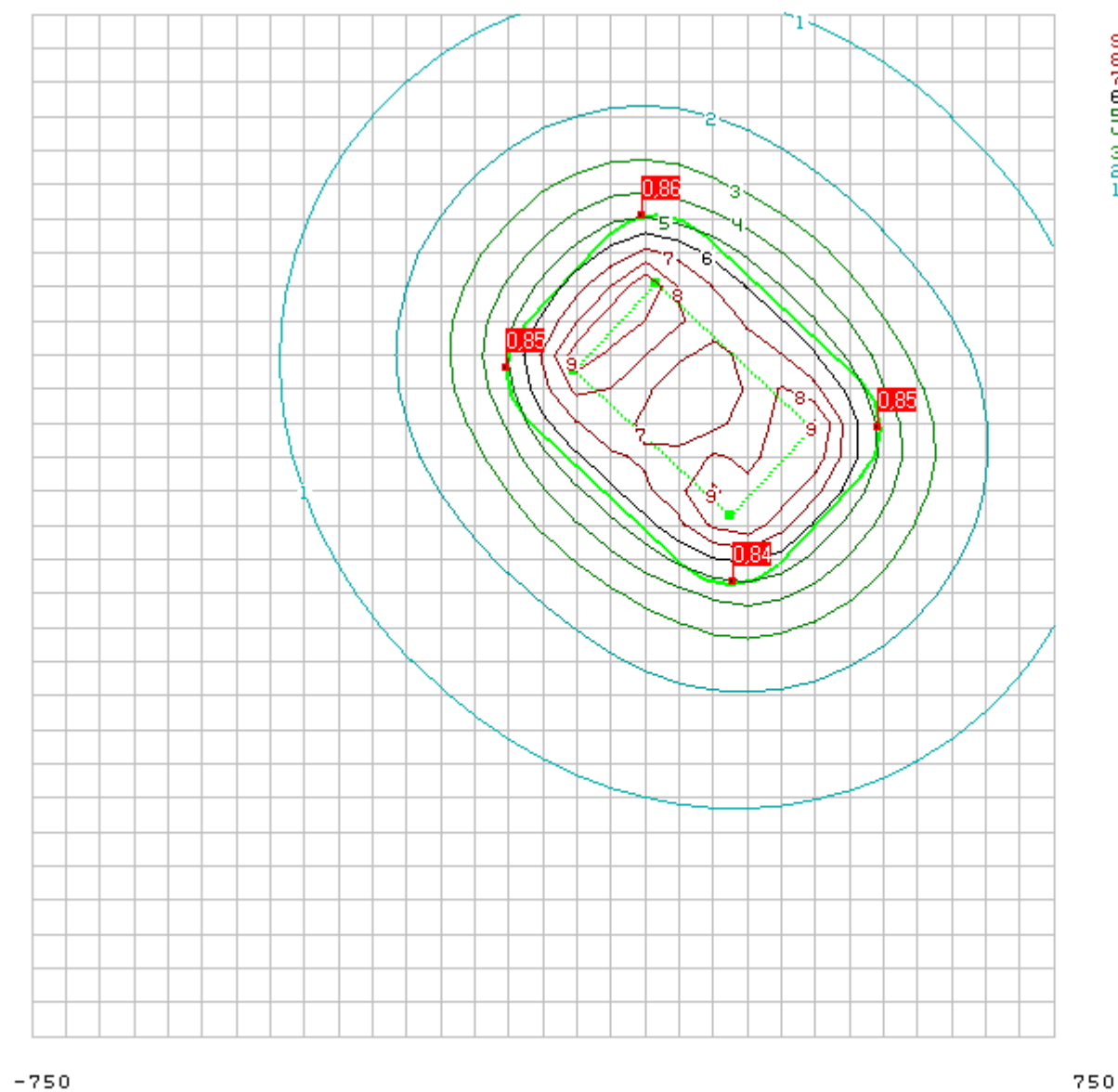
-750

Речовина 03000 / 2902 Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)

750

-750

Розрахунок розсіювання забруднюючих речовин без врахування фонових концентрацій

ТАБЛИЦЯ 1. Опис метеорологічних умов та географічна прив'язка

Код міста	Найменування міста	Середня темп. повітря		Гранична швидкість вітру, м/с	Регіональний коеф. страт. атмосфери	Кут між північним напрямком і віссю ОХ, град.	Площа міста, кв. км	Потребуємий рівень конц. в точці (у долях ГДК)
		самого жаркого місяця, град. С	самого холодного місяця, град. С					
1	Метеостанція Семенівка	26,8	-6,8	6,5	180			1

ТАБЛИЦЯ 2. Опис проммайданчиків (географічна прив'язка)

Код міста	Код проммайданчика	Найменування проммайданчика	Прив'язка до основної систми координат		
			Х почат.,м	У почат.,м	Кут повороту, град.
1	1	Проммайданчик			

ТАБЛИЦЯ 3. Опис джерел викиду шкідливих речовин

Код міста	Код пром. майд.	Код джерела	Найменування джерела	Код моделі або кут між віссю ОХ і довжиною площадного джерела	Коеф. рельєфу	Коорд. точкового або початку лінійного джерела або центру симетрії площадного		Коорд. кінця лінійного або довжина та ширина площадного чи точкового з прямок. гирлом		Висота джерела, м	Діаметр точкового або площадного 2-го типу чи швидкість виходу ПГВС(Wo) для лінійного, (для площ. 1-го типу - 0)	Витрата ПГВС, (для площ. 1-го типу - 0)	Температура ПГВС (град. С)	Клас небезпеки
						X1, м	Y1, м	X2, м	Y2, м					
1	1	1	Розробка лісосіки	47	1	220	185	176	313	2			26,8	4

ТАБЛИЦЯ 4. Характеристика складу викиду джерела

Код міста	Код пром. майд.	Код джерела	Код речовини	Сумарний викид т/рік	Коеф. упоряд. осідання речовини	Максимальний викид (г/с) при швидкостях вітру									
						0.5 м/с	1 м/с	2 м/с	4 м/с	6 м/с	8 м/с	10 м/с	12 м/с	14 м/с	16 м/сек
1	1	1	03000		1	0,604									
			----- 2902												
			03004		1	0,001									
			----- 328												

			04001 ----- 301		1	0,017									
			05001 ----- 330		1	0,001									
			06000 ----- 337		1	0,117									
			11000 ----- 2754		1	0,022									

ТАБЛИЦЯ 5. Опис шкідливих речовин

Код речовини	Найменування речовини	ГДК	Коеф. упоряд. осідання
03000 ----- 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)	0,5	1
03004 ----- 328	Сажа	0,15	1
04001 ----- 301	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO ₂])	0,2	1
05001 ----- 330	Сірки діоксид	0,5	1
06000 ----- 337	Оксид вуглецю	5	1
11000 ----- 2754	Неметанові легкі органічні сполуки (НМЛЮС)	1	1

ТАБЛИЦЯ 6. Опис груп сумаций шкідливих речовин

Код групи	Речовини що складають групи сумаций (коди)										Коефіцієнт потенц.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

ТАБЛИЦЯ 7. Опис розподілу фонових концентрацій (U - швидкість вітру м/с)

Код міста	Код р-ни	Завдання фону	Коорд. посту спостереження		Конц. (у долях ГДК) при $U \leq 2$	Концентрація (у долях ГДК) при $2 < U < U^*$ по напрямкам							
			X, м	Y, м		Пн	ПнС	С	ПдС	Пд	ПдЗ	З	ПнЗ
1	03000 ----- 2902	а			0,4								
	04001 ----- 301	а			0,4								

Завдання на розрахунок.

ТАБЛИЦЯ 1. Перелік проммайданчиків.

Код пр. майданчика	Найменування проммайданчика
1	Проммайданчик

ТАБЛИЦЯ 2. Перелік речовин.

Код р-ни	Найменування речовини
03000 ----- 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)
04001 ----- 301	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту $[NO + NO_2]$)

ТАБЛИЦЯ 3. Перелік груп сумарій.

Код групи	Речовини що складають групи сумарій (коди)										Коефіцієнт потенц.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

ТАБЛИЦЯ 4. Параметри розрахункових майданчиків.

N п/п	Коорд. центра сим.		Довжина, м	Ширина, м	Крок сітки		Кут повороту розр. майд. відн. вісі ОХ загальної сист. коорд., град.	Ознака зони
	X, м	Y, м			вісь ОХ, м	вісь ОУ, м		
1			1500	1500	50	50		

ТАБЛИЦЯ 5. Завдання на розрахунок.

Найменування міста	Швидкість вітру в м/с					Швидкість вітру в долях (Umc)					Крок перебору небезпечних напрям. вітру	Фікс. напр. вітру	К-ість найб. вклад.	Число макс. концен.	Ознака обчис. фону
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5					
1. Метеостанція Семенівка	0,5					0,5	1	1,5			1		1	10	0

Результати розрахунку

Концентрації у заданих точках

3000 / 2902 Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)

Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/м3	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %
280	-87	0,219824	0,439649	263,00	0,75	1	100,00								
493	141	0,224044	0,448089	184,00	0,75	1	100,00								
-54	229	0,222648	0,445297	4,00	0,75	1	100,00								
147	452	0,228277	0,456554	79,00	0,75	1	100,00								

4001 / 301 Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO2])

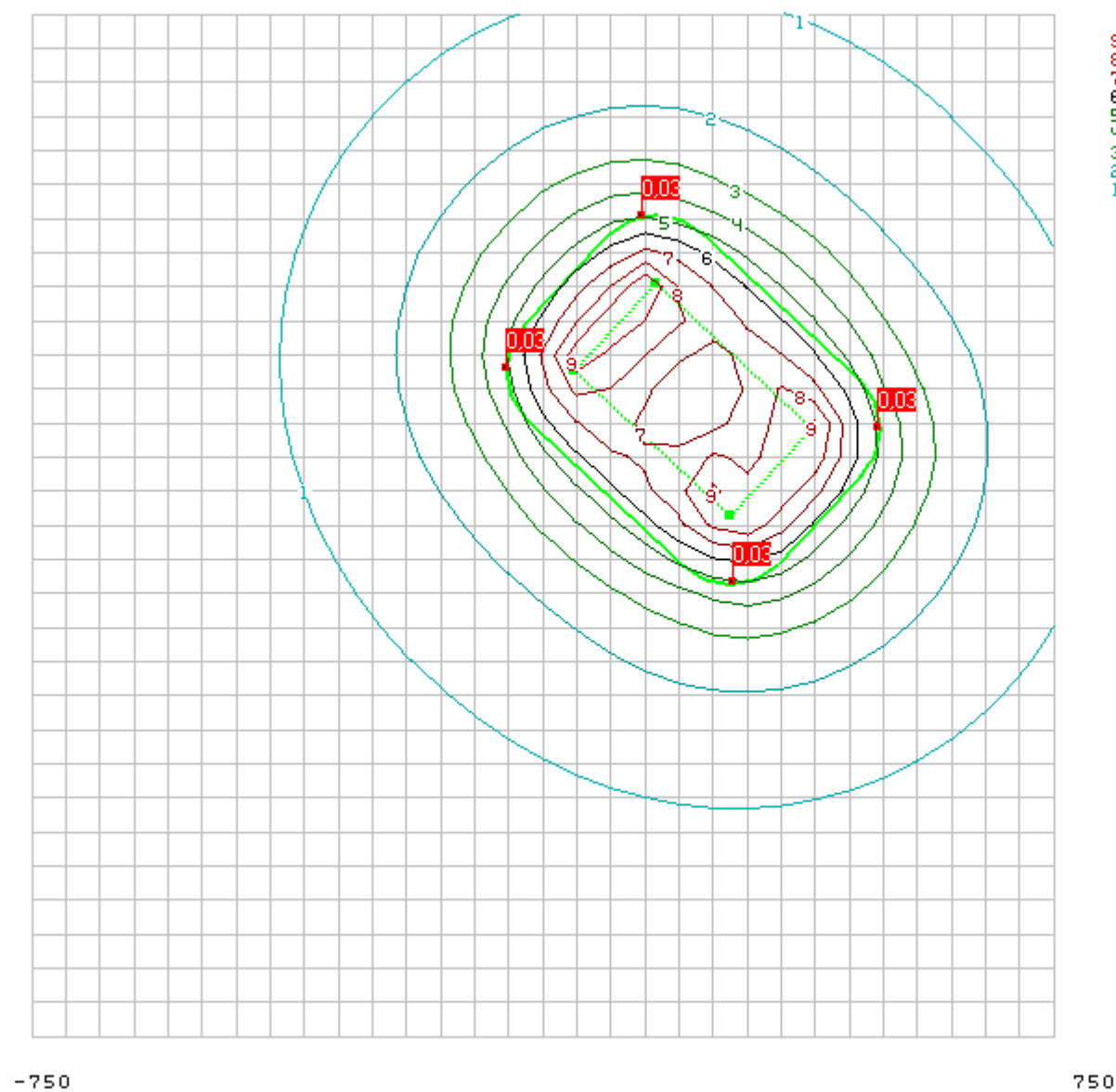
Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/м3	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %
280	-87	0,006187	0,030936	263,00	0,75	1	100,00								
493	141	0,006306	0,031529	184,00	0,75	1	100,00								
-54	229	0,006267	0,031333	4,00	0,75	1	100,00								
147	452	0,006425	0,032125	79,00	0,75	1	100,00								

Речовина 04001 / 301 Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO₂])

750

-750

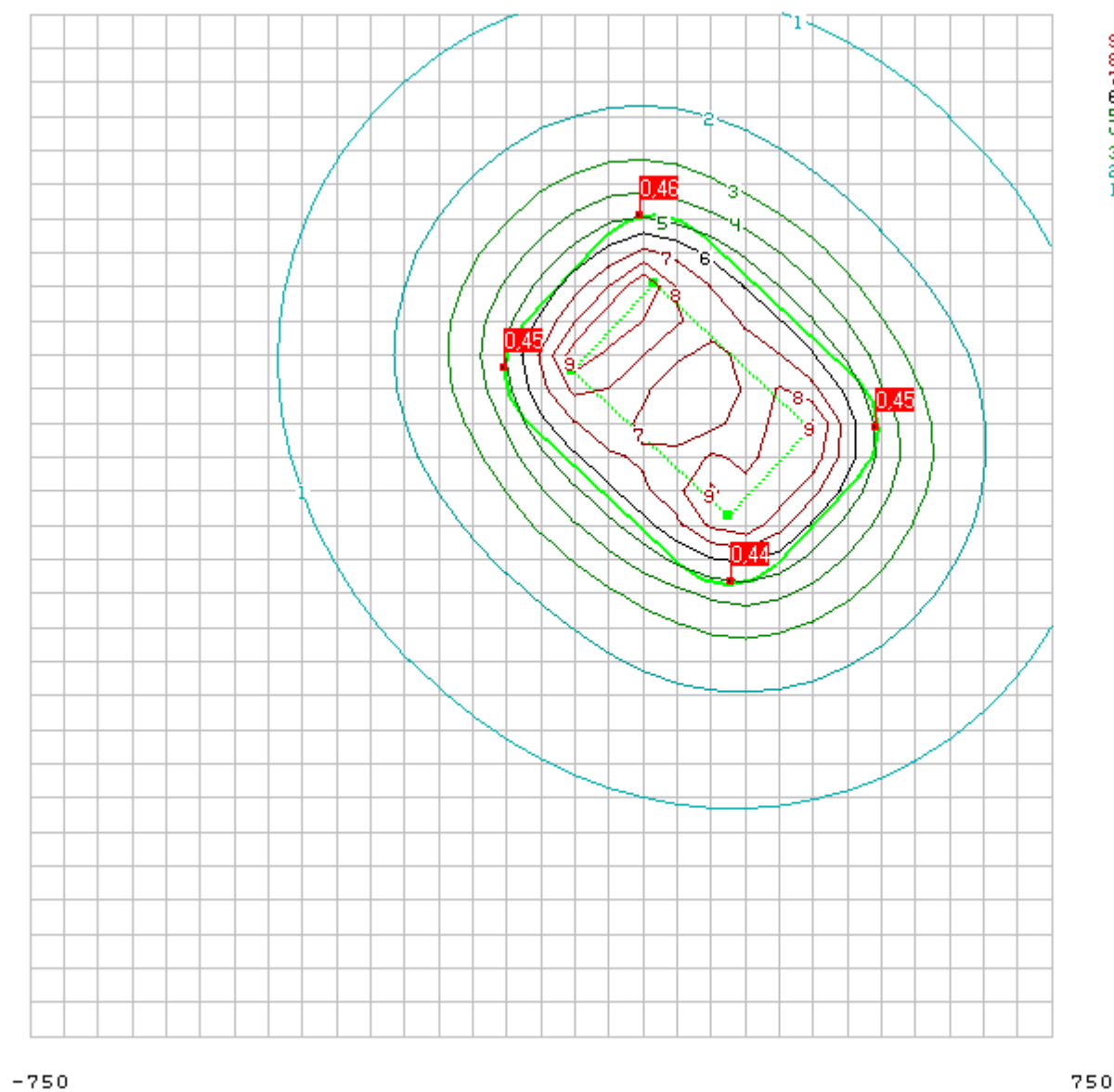

9	-	0.055	г/м³
8	-	0.049	г/м³
7	-	0.044	г/м³
6	-	0.038	г/м³
5	-	0.032	г/м³
4	-	0.026	г/м³
3	-	0.021	г/м³
2	-	0.015	г/м³
1	-	0.009	г/м³

Речовина 03000 / 2902 Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)

750

-750

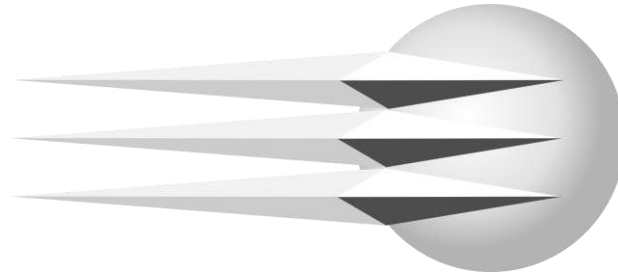

9	-	0.785	ГДК
8	-	0.703	ГДК
7	-	0.621	ГДК
6	-	0.538	ГДК
5	-	0.456	ГДК
4	-	0.374	ГДК
3	-	0.292	ГДК
2	-	0.210	ГДК
1	-	0.128	ГДК

Конструкторське бюро системного програмування

topaz.eco@gmail.com
(044) 248-32-78

ЕОЛ+

Версія **5.3.8**
Ліцензія № від
видана

Погоджено:

Міністерство охорони навколишнього природного середовища України, лист **3141/10/2-10** від
27.03.2007

РОЗРАХУНОК РОЗСІЮВАННЯ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРІ

Спалювання порубкових решток

тел.
Директор

Розрахунок проведено **10.05.2024**

Розрахунок розсіювання забруднюючих речовин з врахуванням фонових концентрацій

ТАБЛИЦЯ 1. Опис метеорологічних умов та географічна прив'язка

Код міста	Найменування міста	Середня темп. повітря		Гранична швидкість вітру, м/с	Регіональний коеф. страт. атмосфери	Кут між північним напрямком і віссю ОХ, град.	Площа міста, кв. км	Потребуємий рівень конц. в точці (у долях ГДК)
		самого жаркого місяця, град. С	самого холодного місяця, град. С					
1	Метеостанція Семенівка	26,8	-6,8	6,5	180			1

ТАБЛИЦЯ 2. Опис проммайданчиків (географічна прив'язка)

Код міста	Код проммайданчика	Найменування проммайданчика	Прив'язка до основної систми координат		
			Х почат.,м	У почат.,м	Кут повороту, град.
1	1	Проммайданчик			

ТАБЛИЦЯ 3. Опис джерел викиду шкідливих речовин

Код міста	Код пром. майд.	Код джерела	Найменування джерела	Код моделі або кут між віссю ОХ і довжиною площадного джерела	Коеф. рельєфу	Коорд. точкового або початку лінійного джерела або центру симетрії площадного		Коорд. кінця лінійного або довжина та ширина площадного чи точкового з прямок. гирлом		Висота джерела, м	Діаметр точкового або площадного 2-го типу чи швидкість виходу ПГВС(Wo) для лінійного, (для площ. 1-го типу - 0)	Витрата ПГВС, (для площ. 1-го типу - 0)	Температура ПГВС (град. С)	Клас небезпеки
						X1, м	Y1, м	X2, м	Y2, м					
1	1	1	Спалювання порубкових решток	47	1	220	185	176	313	2			26,8	4

ТАБЛИЦЯ 4. Характеристика складу викиду джерела

Код міста	Код пром. майд.	Код джерела	Код речовини	Сумарний викид т/рік	Коеф. упоряд. осідання речовини	Максимальний викид (г/с) при швидкостях вітру									
						0.5 м/с	1 м/с	2 м/с	4 м/с	6 м/с	8 м/с	10 м/с	12 м/с	14 м/с	16 м/сек
1	1	1	03000 ----- 2902		1	0,1									
			04001 ----- 301		1	0,878									
			06000 ----- 337		1	2,445									
			11000 ----- 2754		1	0,564									

ТАБЛИЦЯ 5. Опис шкідливих речовин

Код речовини	Найменування речовини	ГДК	Коеф. упоряд. осідання
03000 ----- 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)	0,5	1
04001 ----- 301	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO ₂])	0,2	1
06000 ----- 337	Оксид вуглецю	5	1
11000 ----- 2754	Неметанові легкі органічні сполуки (НМЛОС)	1	1

ТАБЛИЦЯ 6. Опис груп суматій шкідливих речовин

Код групи	Речовини що складають групи суматій (коди)										Коефіцієнт потенц.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

ТАБЛІЦЯ 7. Опис розподілу фонових концентрацій (U - швидкість вітру м/с)

Код міста	Код р-ни	Завдання фону	Коорд. посту спостереження		Конц. (у долях ГДК) при $U \leq 2$	Концентрація (у долях ГДК) при $2 < U < U^*$ по напрямкам							
			X, м	Y, м		Пн	ПнС	С	ПдС	Пд	ПдЗ	З	ПнЗ
1	03000 ----- 2902	a			0,4								
	04001 ----- 301	a			0,4								
	06000 ----- 337	a			0,4								
	11000 ----- 2754	a			0,4								

Завдання на розрахунок.

ТАБЛИЦЯ 1. Перелік проммайданчиків.

Код пр. майданчика	Найменування проммайданчика
1	Проммайданчик

ТАБЛИЦЯ 2. Перелік речовин.

Код р-ни	Найменування речовини
03000 ----- 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)
04001 ----- 301	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту $[NO + NO_2]$)
06000 ----- 337	Оксид вуглецю
11000 ----- 2754	Неметанові легкі органічні сполуки (НМЛОС)

ТАБЛИЦЯ 3. Перелік груп сумаций.

Код групи	Речовини що складають групи сумаций (коди)										Коефіцієнт потенц.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

ТАБЛИЦЯ 4. Параметри розрахункових майданчиків.

N п/п	Коорд. центра сим.		Довжина, м	Ширина, м	Крок сітки		Кут повороту розр. майд. відн. вісі ОХ загальної сист. коорд., град.	Ознака зони
	X, м	Y, м			вісь ОХ, м	вісь ОУ, м		
1			1500	1500	50	50		

ТАБЛИЦЯ 5. Завдання на розрахунок.

Найменування міста	Швидкість вітру в м/с					Швидкість вітру в долях (Umc)					Крок перебору небезпечних напрям. вітру	Фікс. напр. вітру	К-ість найб. вклад.	Число макс. концен.	Ознака обчис. фону
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5					
1. Метеостанція Семенівка	0,5					0,5	1	1,5			1		1	10	1

Результати розрахунку

Концентрації у заданих точках

3000 / 2902 Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)

Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/м3	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерела	Внесок, %	Код джерела	Внесок, %	Код джерела	Внесок, %	Код джерела	Внесок, %	Код джерела	Внесок, %
270	-87	0,253987	0,507974	265,00	0,75	1	100,00								
490	152	0,255698	0,511396	182,00	0,75	1	100,00								
-57	223	0,254012	0,508024	3,00	0,75	1	100,00								
150	455	0,255789	0,511577	79,00	0,75	1	100,00								

4001 / 301 Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO₂])

Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/м ³	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %
270	-87	0,159001	0,795005	265,00	0,75	1	100,00								
490	152	0,161504	0,807522	182,00	0,75	1	100,00								
-57	223	0,159038	0,795188	3,00	0,75	1	100,00								
150	455	0,161637	0,808186	79,00	0,75	1	100,00								

6000 / 337 Оксид вуглецю

Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/м ³	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %
270	-87	3,319983	0,663997	265,00	0,75	1	100,00								
490	152	3,361811	0,672362	182,00	0,75	1	100,00								
-57	223	3,320593	0,664119	3,00	0,75	1	100,00								
150	455	3,364030	0,672806	79,00	0,75	1	100,00								

11000 / 2754 Неметанові легкі органічні сполуки (НМЛОС)

Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/м ³	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %
270	-87	0,704487	0,704487	265,00	0,75	1	100,00								
490	152	0,714136	0,714136	182,00	0,75	1	100,00								
-57	223	0,704628	0,704628	3,00	0,75	1	100,00								
150	455	0,714647	0,714647	79,00	0,75	1	100,00								

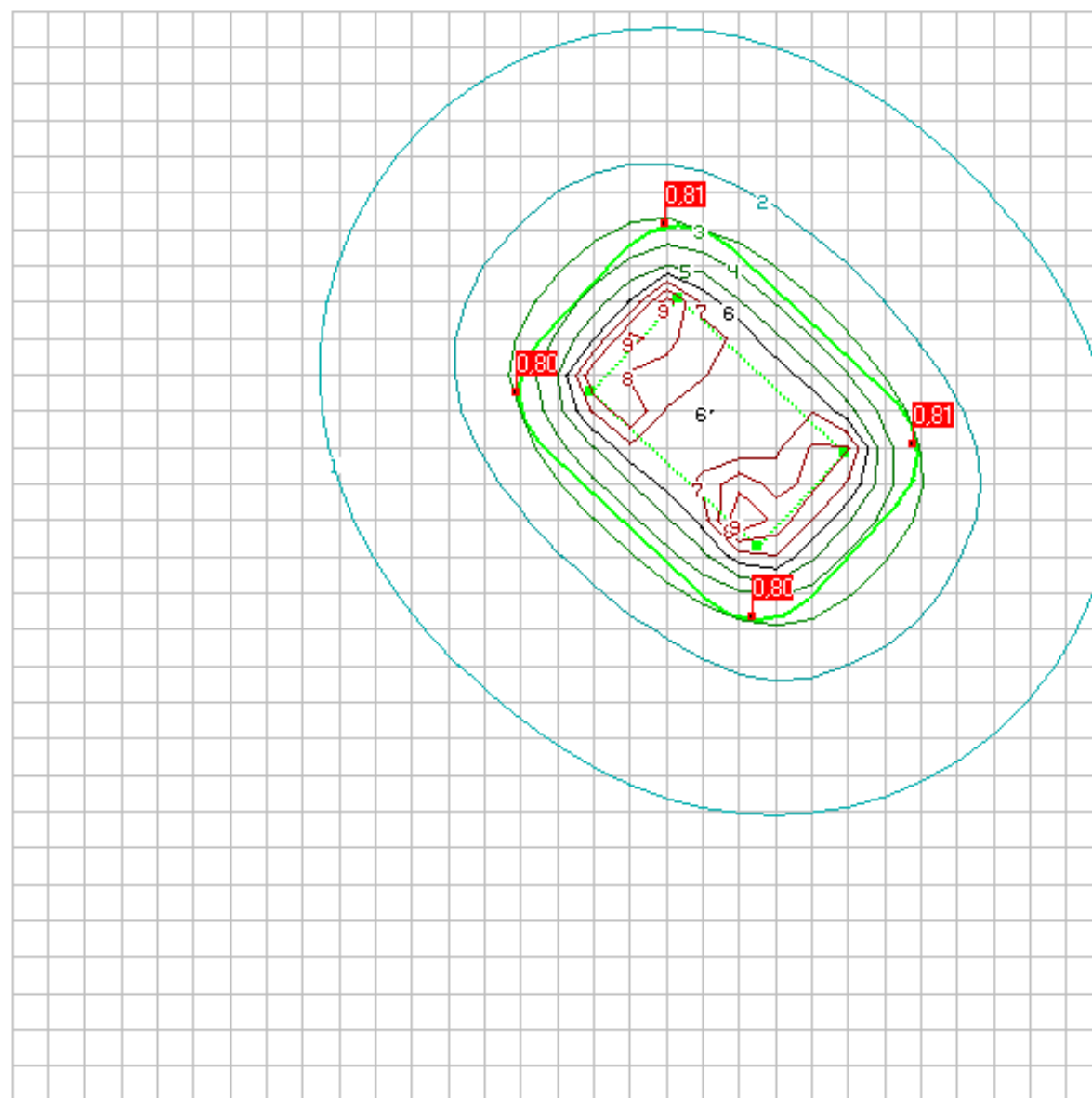
Речовина 04001 / 301 Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO₂])

750

-750

-750

750

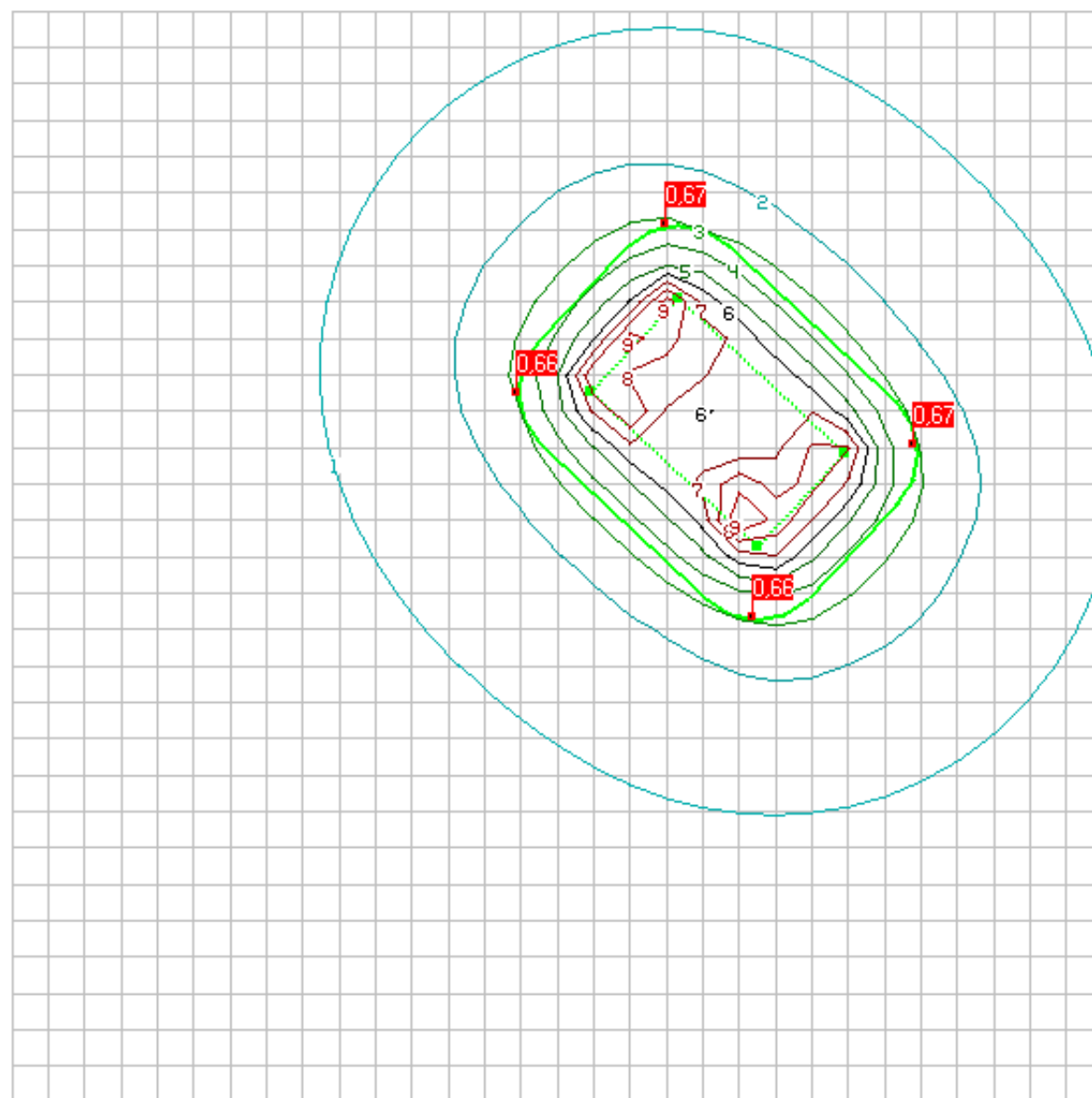
9	-	1.445	ГДК
8	-	1.336	ГДК
7	-	1.227	ГДК
6	-	1.118	ГДК
5	-	1.009	ГДК
4	-	0.900	ГДК
3	-	0.791	ГДК
2	-	0.681	ГДК
1	-	0.572	ГДК

750

-750

-750

750

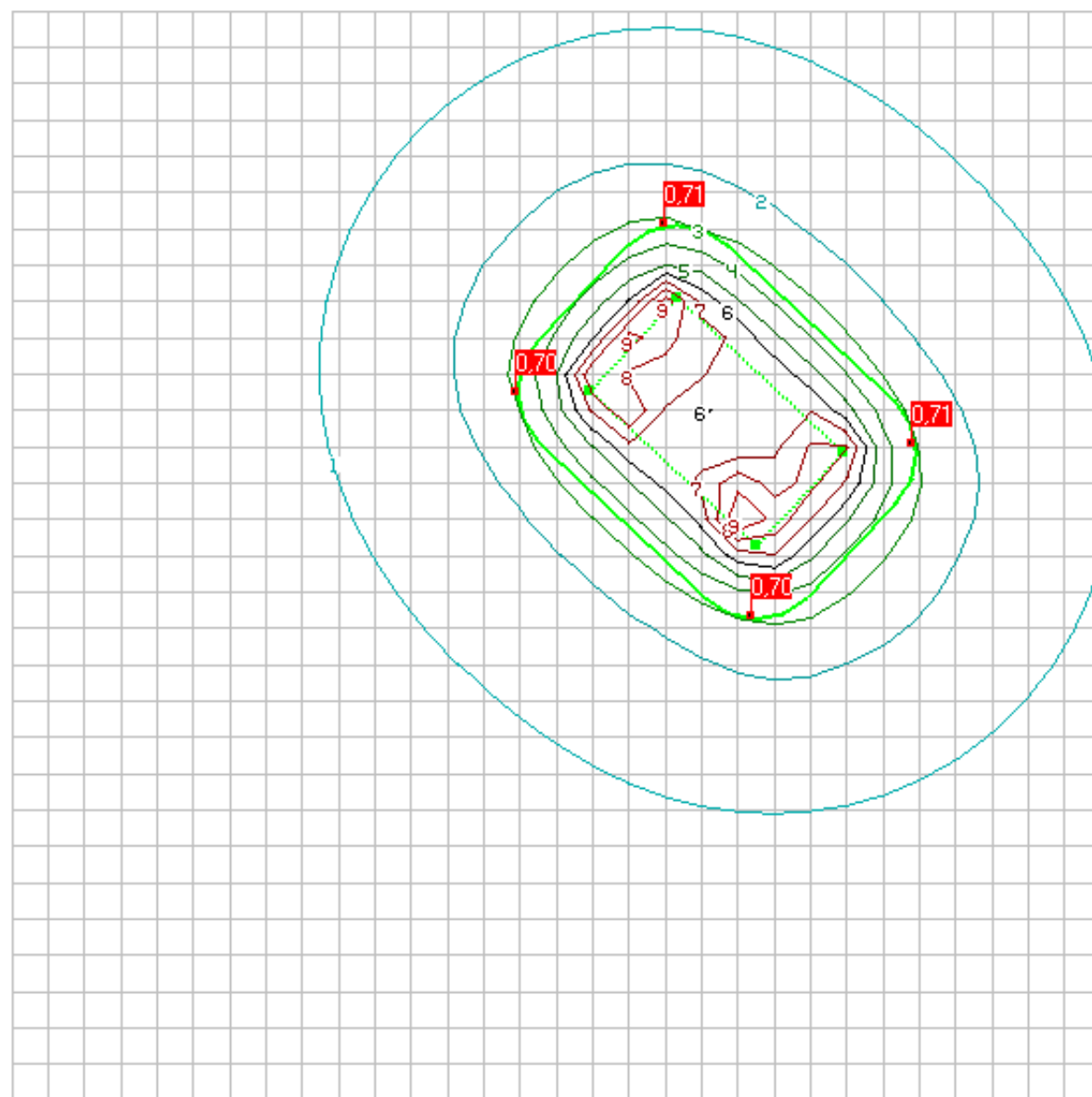
9	-	1.099	ГДК
8	-	1.026	ГДК
7	-	0.953	ГДК
6	-	0.880	ГДК
5	-	0.807	ГДК
4	-	0.734	ГДК
3	-	0.661	ГДК
2	-	0.588	ГДК
1	-	0.515	ГДК

750

-750

-750

750

9	-	1.206	ГДК
8	-	1.122	ГДК
7	-	1.038	ГДК
6	-	0.953	ГДК
5	-	0.869	ГДК
4	-	0.785	ГДК
3	-	0.701	ГДК
2	-	0.617	ГДК
1	-	0.533	ГДК

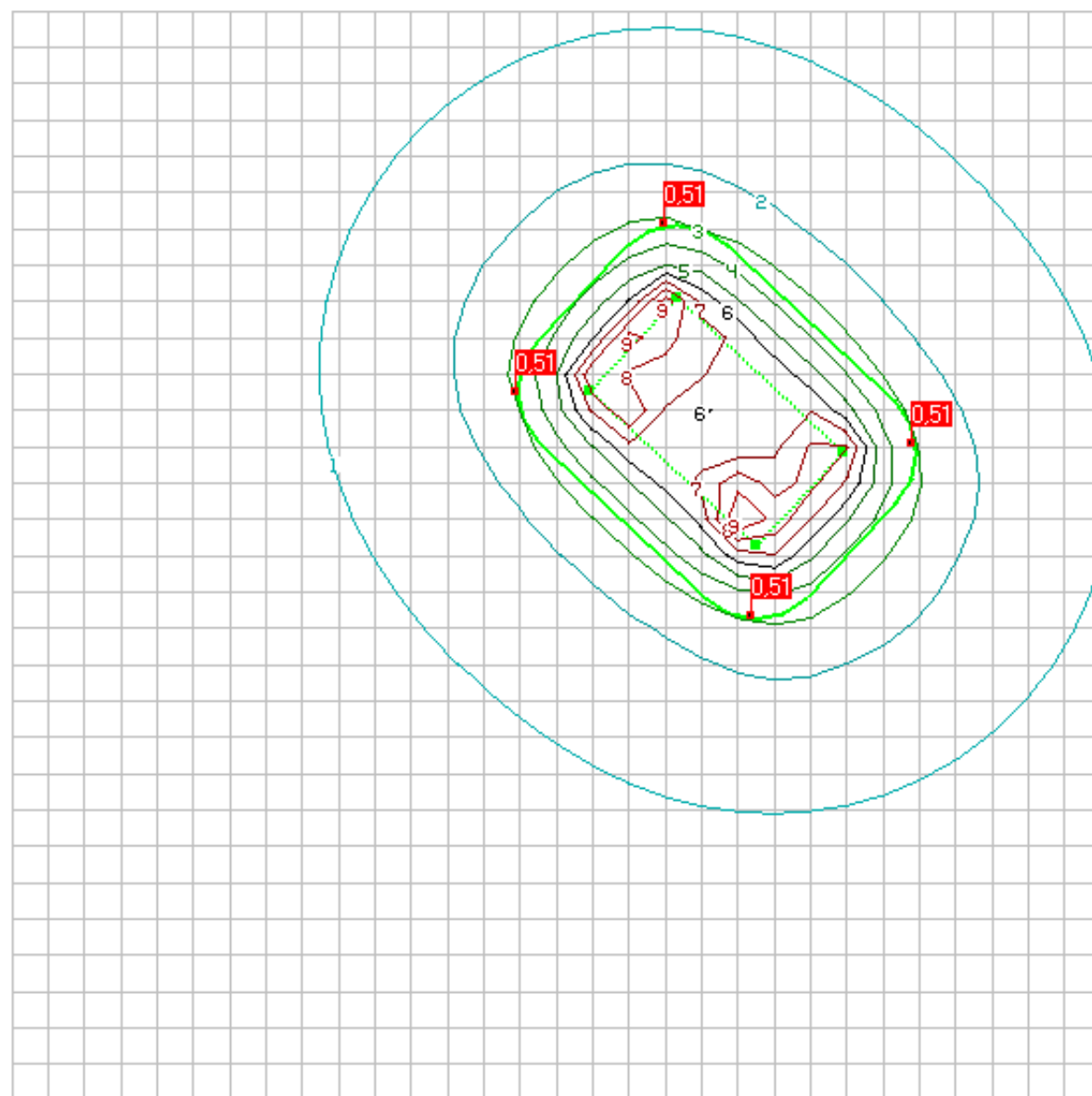
Речовина 03000 / 2902 Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)

750

-750

-750

750

9	-	0.686	ГДК
8	-	0.656	ГДК
7	-	0.626	ГДК
6	-	0.596	ГДК
5	-	0.566	ГДК
4	-	0.537	ГДК
3	-	0.507	ГДК
2	-	0.477	ГДК
1	-	0.447	ГДК

Розрахунок розсіювання забруднюючих речовин без врахування фонових концентрацій

ТАБЛИЦЯ 1. Опис метеорологічних умов та географічна прив'язка

Код міста	Найменування міста	Середня темп. повітря		Гранична швидкість вітру, м/с	Регіональний коеф. страт. атмосфери	Кут між північним напрямком і віссю ОХ, град.	Площа міста, кв. км	Потребуємий рівень конц. в точці (у долях ГДК)
		самого жаркого місяця, град. С	самого холодного місяця, град. С					
1	Метеостанція Семенівка	26,8	-6,8	6,5	180			1

ТАБЛИЦЯ 2. Опис проммайданчиків (географічна прив'язка)

Код міста	Код проммайданчика	Найменування проммайданчика	Прив'язка до основної систми координат		
			Х почат.,м	У почат.,м	Кут повороту, град.
1	1	Проммайданчик			

ТАБЛИЦЯ 3. Опис джерел викиду шкідливих речовин

Код міста	Код пром. майд.	Код джерела	Найменування джерела	Код моделі або кут між віссю ОХ і довжиною площадного джерела	Коеф. рельєфу	Коорд. точкового або початку лінійного джерела або центру симетрії площадного		Коорд. кінця лінійного або довжина та ширина площадного чи точкового з прямок. гирлом		Висота джерела, м	Діаметр точкового або площадного 2-го типу чи швидкість виходу ПГВС(Wo) для лінійного, (для площ. 1-го типу - 0)	Витрата ПГВС, (для площ. 1-го типу - 0)	Температура ПГВС (град. С)	Клас небезпеки
						X1, м	Y1, м	X2, м	Y2, м					
1	1	1	Спалювання порубкових решток	47	1	220	185	176	313	2			26,8	4

ТАБЛИЦЯ 4. Характеристика складу викиду джерела

Код міста	Код пром. майд.	Код джерела	Код речовини	Сумарний викид т/рік	Коеф. упоряд. осідання речовини	Максимальний викид (г/с) при швидкостях вітру									
						0,5 м/с	1 м/с	2 м/с	4 м/с	6 м/с	8 м/с	10 м/с	12 м/с	14 м/с	16 м/сек
1	1	1	03000 ----- 2902		1	0,1									
			04001 ----- 301		1	0,878									
			06000 ----- 337		1	2,445									
			11000 ----- 2754		1	0,564									

ТАБЛИЦЯ 5. Опис шкідливих речовин

Код речовини	Найменування речовини	ГДК	Коеф. упоряд. осідання
03000 ----- 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)	0,5	1
04001 ----- 301	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO ₂])	0,2	1
06000 ----- 337	Оксид вуглецю	5	1
11000 ----- 2754	Неметанові легкі органічні сполуки (НМЛЮС)	1	1

ТАБЛИЦЯ 6. Опис груп суматій шкідливих речовин

Код групи	Речовини що складають групи суматій (коди)										Коефіцієнт потенц.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

ТАБЛИЦЯ 7. Опис розподілу фонових концентрацій (U - швидкість вітру м/с)

Код міста	Код р-ни	Завдання фону	Коорд. посту спостереження		Конц. (у долях ГДК) при $U \leq 2$	Концентрація (у долях ГДК) при $2 < U < U^*$ по напрямкам							
			X, м	Y, м		Пн	ПнС	С	ПдС	Пд	ПдЗ	З	ПнЗ
1	03000 ----- 2902	a			0,4								
	04001 ----- 301	a			0,4								
	06000 ----- 337	a			0,4								
	11000 ----- 2754	a			0,4								

Завдання на розрахунок.

ТАБЛИЦЯ 1. Перелік проммайданчиків.

Код пр. майданчика	Найменування проммайданчика
1	Проммайданчик

ТАБЛИЦЯ 2. Перелік речовин.

Код р-ни	Найменування речовини
03000 ----- 2902	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)
04001 ----- 301	Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту $[NO + NO_2]$)
06000 ----- 337	Оксид вуглецю
11000 ----- 2754	Неметанові легкі органічні сполуки (НМЛОС)

ТАБЛИЦЯ 3. Перелік груп сумаций.

Код групи	Речовини що складають групи сумаций (коди)										Коефіцієнт потенц.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

ТАБЛИЦЯ 4. Параметри розрахункових майданчиків.

N п/п	Коорд. центра сим.		Довжина, м	Ширина, м	Крок сітки		Кут повороту розр. майд. відн. вісі ОХ загальної сист. коорд., град.	Ознака зони
	X, м	Y, м			вісь ОХ, м	вісь ОУ, м		
1			1500	1500	50	50		

ТАБЛИЦЯ 5. Завдання на розрахунок.

Найменування міста	Швидкість вітру в м/с					Швидкість вітру в долях (Uмс)					Крок перебору небезпечних напрям. вітру	Фікс. напр. вітру	К-ість найб. вклад.	Число макс. концен.	Ознака обчис. фону
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5					
1. Метеостанція Семенівка	0,5					0,5	1	1,5			1		1	10	0

Результати розрахунку
Концентрації у заданих точках

3000 / 2902 Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)
Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/мЗ	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %
270	-87	0,053987	0,107974	265,00	0,75	1	100,00								
490	152	0,055698	0,111396	182,00	0,75	1	100,00								
-57	223	0,054012	0,108024	3,00	0,75	1	100,00								
150	455	0,055789	0,111577	79,00	0,75	1	100,00								

4001 / 301 Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO₂])

Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/м ³	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %
270	-87	0,079001	0,395005	265,00	0,75	1	100,00								
490	152	0,081504	0,407522	182,00	0,75	1	100,00								
-57	223	0,079038	0,395188	3,00	0,75	1	100,00								
150	455	0,081637	0,408186	79,00	0,75	1	100,00								

6000 / 337 Оксид вуглецю

Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/м ³	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %
270	-87	1,319983	0,263997	265,00	0,75	1	100,00								
490	152	1,361811	0,272362	182,00	0,75	1	100,00								
-57	223	1,320593	0,264119	3,00	0,75	1	100,00								
150	455	1,364030	0,272806	79,00	0,75	1	100,00								

11000 / 2754 Неметанові легкі органічні сполуки (НМЛОС)

Розрахунковий майданчик 1

Коорд.Х, м	Коорд.У, м	Конц. в точці мг/м ³	Конц. в точці, долей ГДК	Напр. вітру, град.	Швид. вітру, м/с	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %	Код джерел а	Внесок, %
270	-87	0,304487	0,304487	265,00	0,75	1	100,00								
490	152	0,314136	0,314136	182,00	0,75	1	100,00								
-57	223	0,304628	0,304628	3,00	0,75	1	100,00								
150	455	0,314647	0,314647	79,00	0,75	1	100,00								

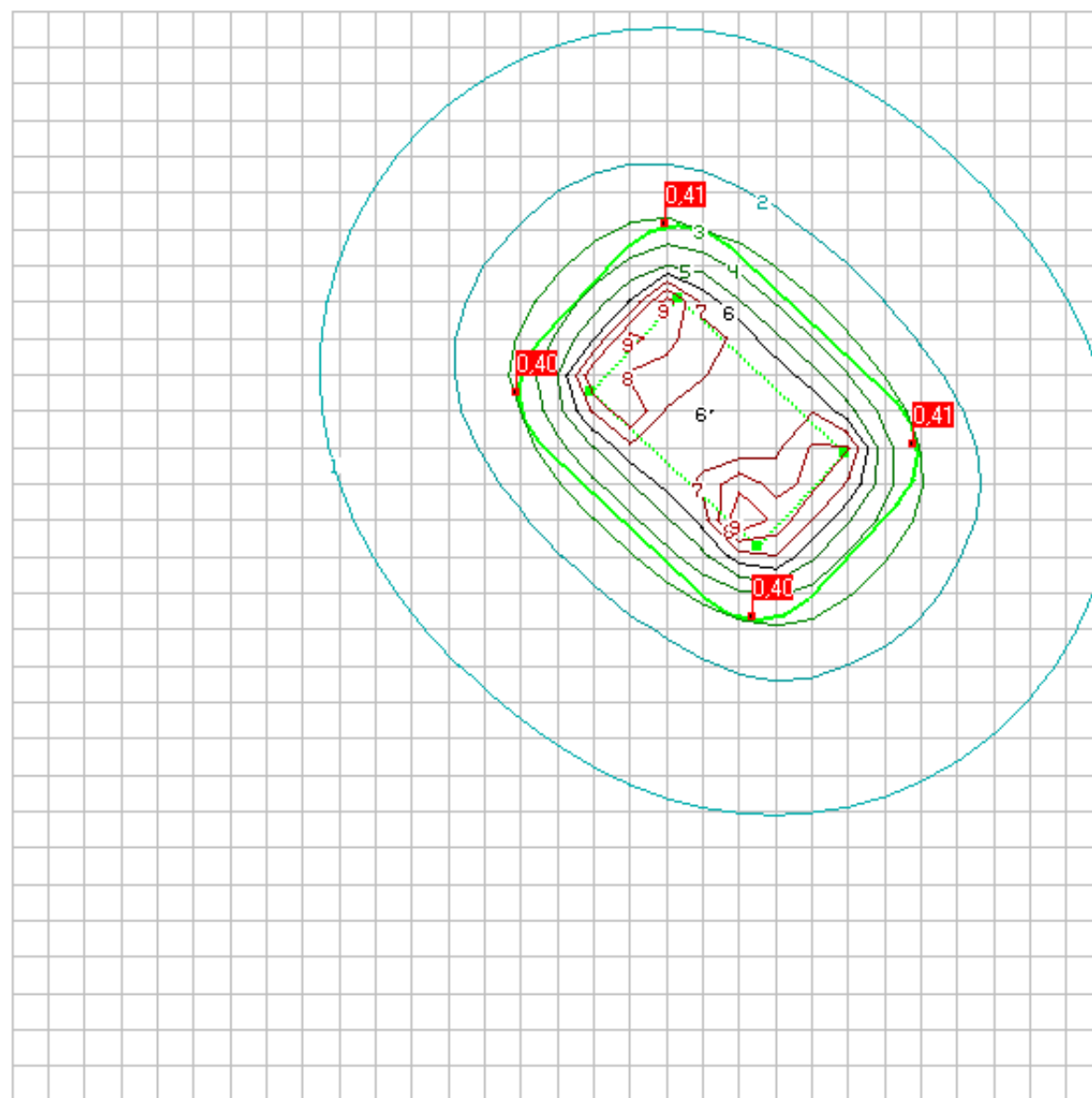
Речовина 04001 / 301 Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид азоту [NO + NO₂])

750

-750

-750

750

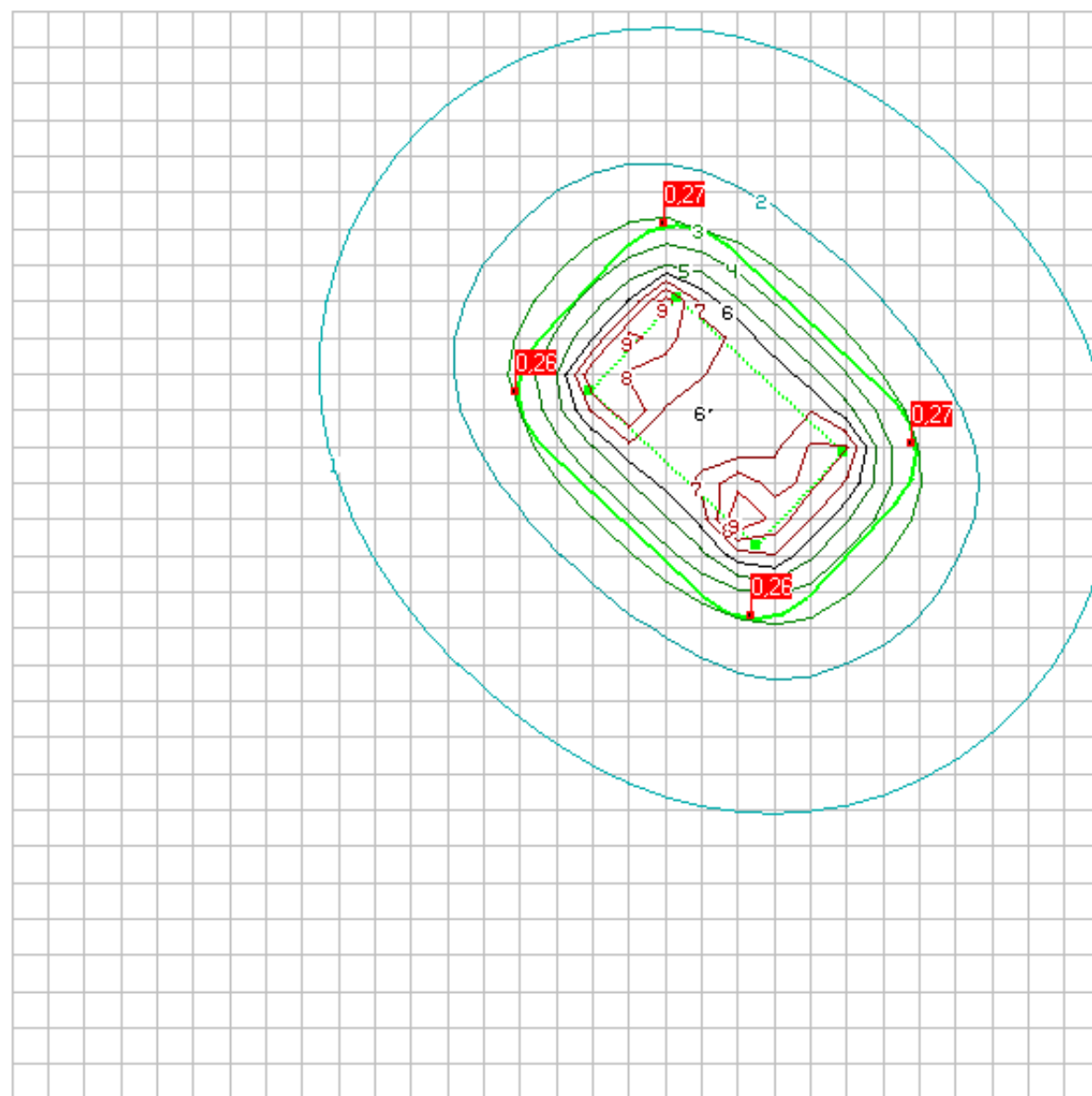
9	-	1.045	ГДК
8	-	0.936	ГДК
7	-	0.827	ГДК
6	-	0.718	ГДК
5	-	0.609	ГДК
4	-	0.500	ГДК
3	-	0.391	ГДК
2	-	0.281	ГДК
1	-	0.172	ГДК

750

-750

-750

750

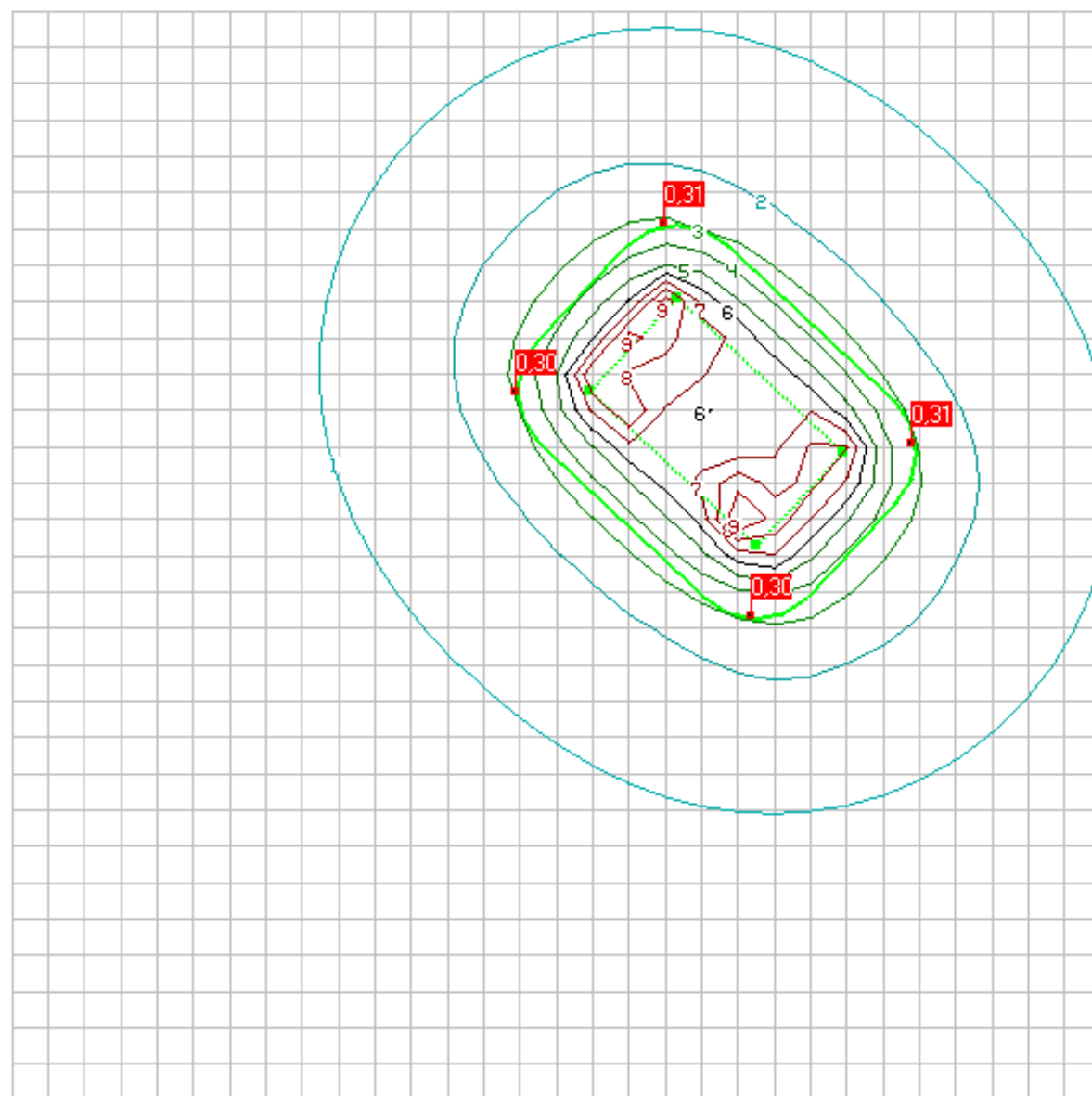
9	-	0.699	ГДК
8	-	0.626	ГДК
7	-	0.553	ГДК
6	-	0.480	ГДК
5	-	0.407	ГДК
4	-	0.334	ГДК
3	-	0.261	ГДК
2	-	0.188	ГДК
1	-	0.115	ГДК

750

-750

-750

750

9	-	0.806	ГДК
8	-	0.722	ГДК
7	-	0.638	ГДК
6	-	0.553	ГДК
5	-	0.469	ГДК
4	-	0.385	ГДК
3	-	0.301	ГДК
2	-	0.217	ГДК
1	-	0.133	ГДК

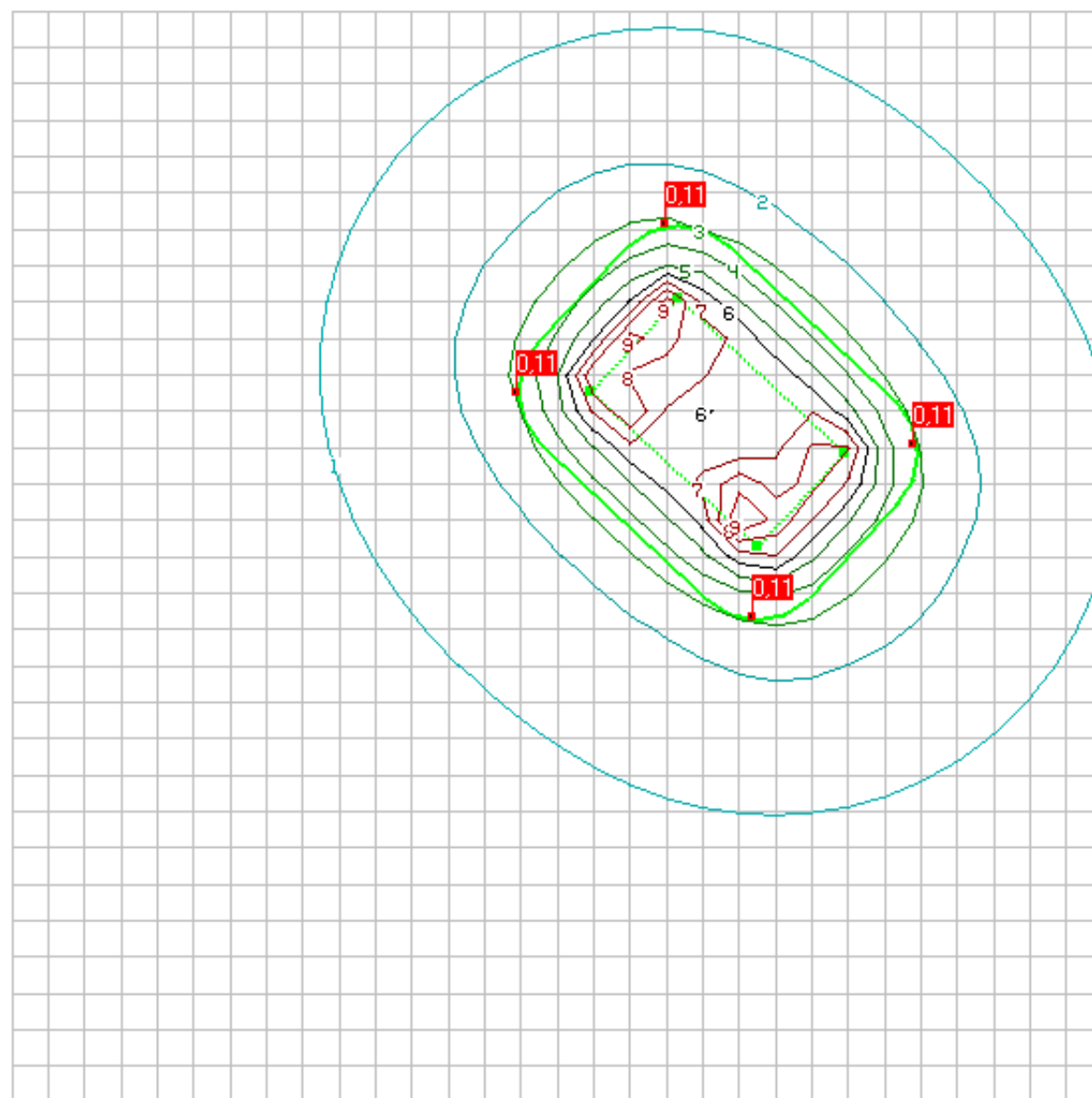
Речовина 03000 / 2902 Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок (мікро-частинки та волокна)

750

-750

-750

750

9	-	0.286	ГДК
8	-	0.256	ГДК
7	-	0.226	ГДК
6	-	0.196	ГДК
5	-	0.166	ГДК
4	-	0.137	ГДК
3	-	0.107	ГДК
2	-	0.077	ГДК
1	-	0.047	ГДК

Додаток Т

Органи місцевого самоврядування (тієї державної
власності)

**ОГЛЯДОВИЙ
ПЛАН
ЗАПРОЕКТОВАНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ
ЗАХОДІВ**

**Новгород-Сіверський район
СГВК "БЛИСТІВСЬКИЙ"**

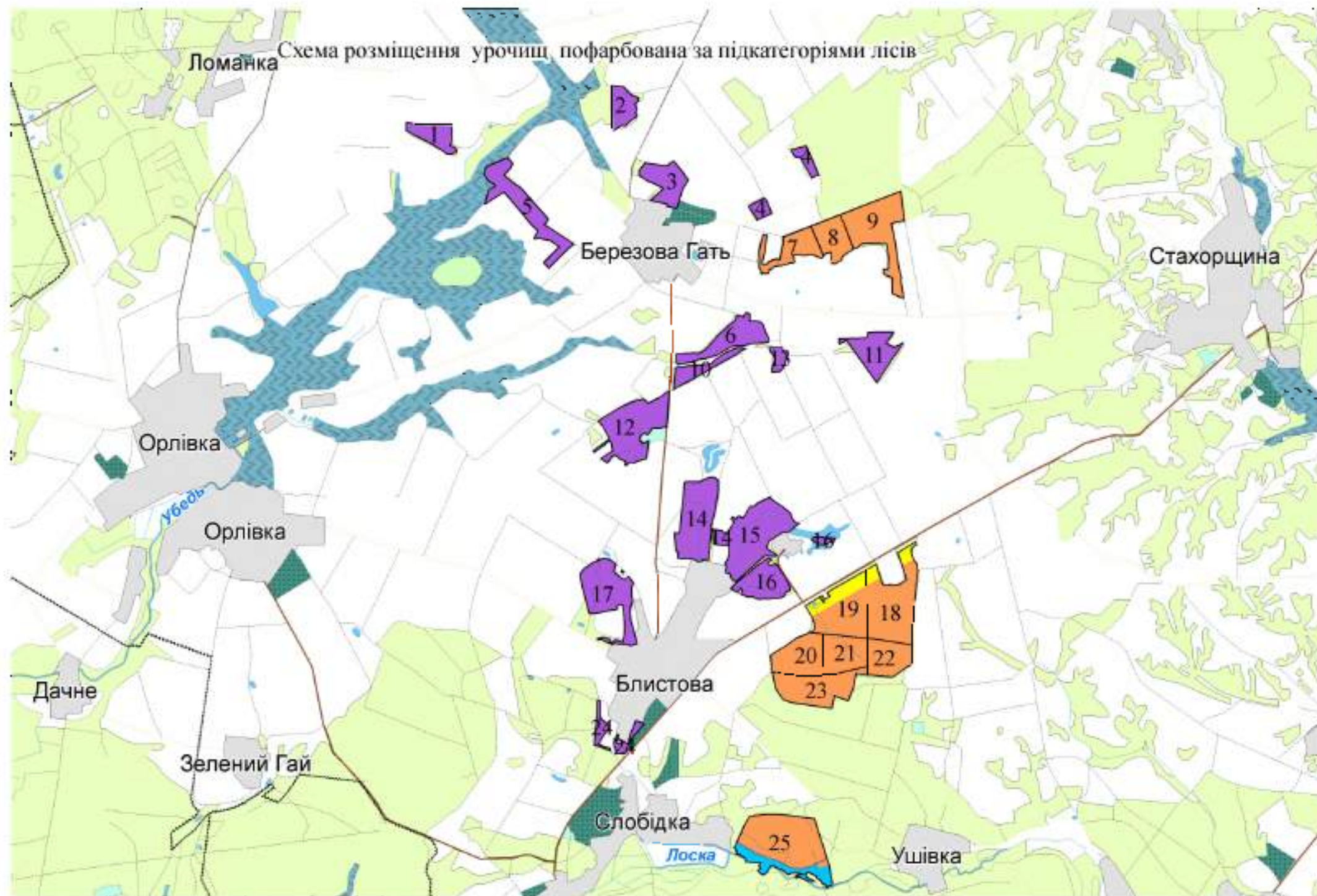
Чернігівської області

Загальна площа 1126.1 га

Лісовпорядкування 2022 року

Масштаб 1 : 25000

Схема розміщення урочищ, пофарбована за підкатегоріями лісів

ур. Златен'ю

ДП "Полісся" мисл. на
раб. "С. С. С. С. С."

договор "С. С. С. С. С."
мисл. "С"

Д. П. Полісся "С. С. С. С. С."
"С. С. С. С. С. С. С."

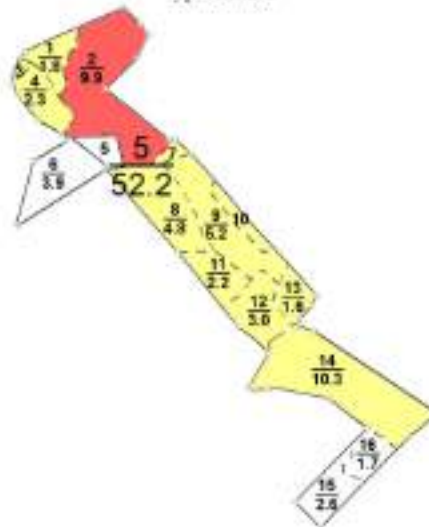
Полісся "С. С. С. С. С."
мисл. "С"

$$36. \frac{4}{15.4}$$

ур. Ганіше

Полісся "С. С. С. С. С."
мисл. "С"

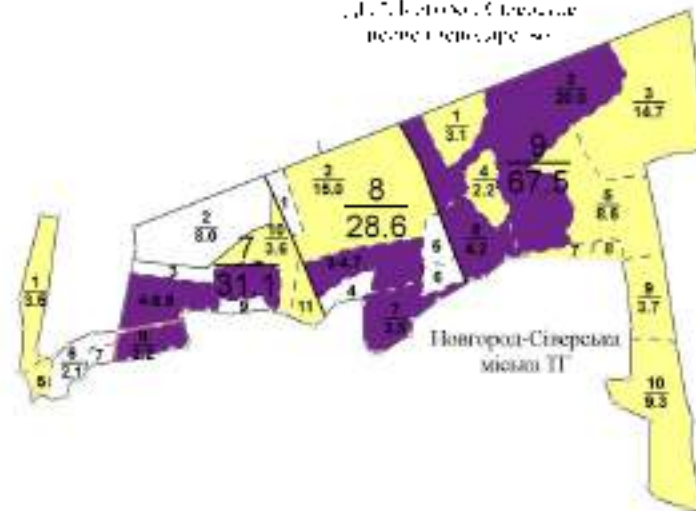

Полісся "С. С. С. С. С."
мисл. "С"

ур. Рокса

[illegible]

ур. Сухотине Новгород-Сіверська
міська ТГ

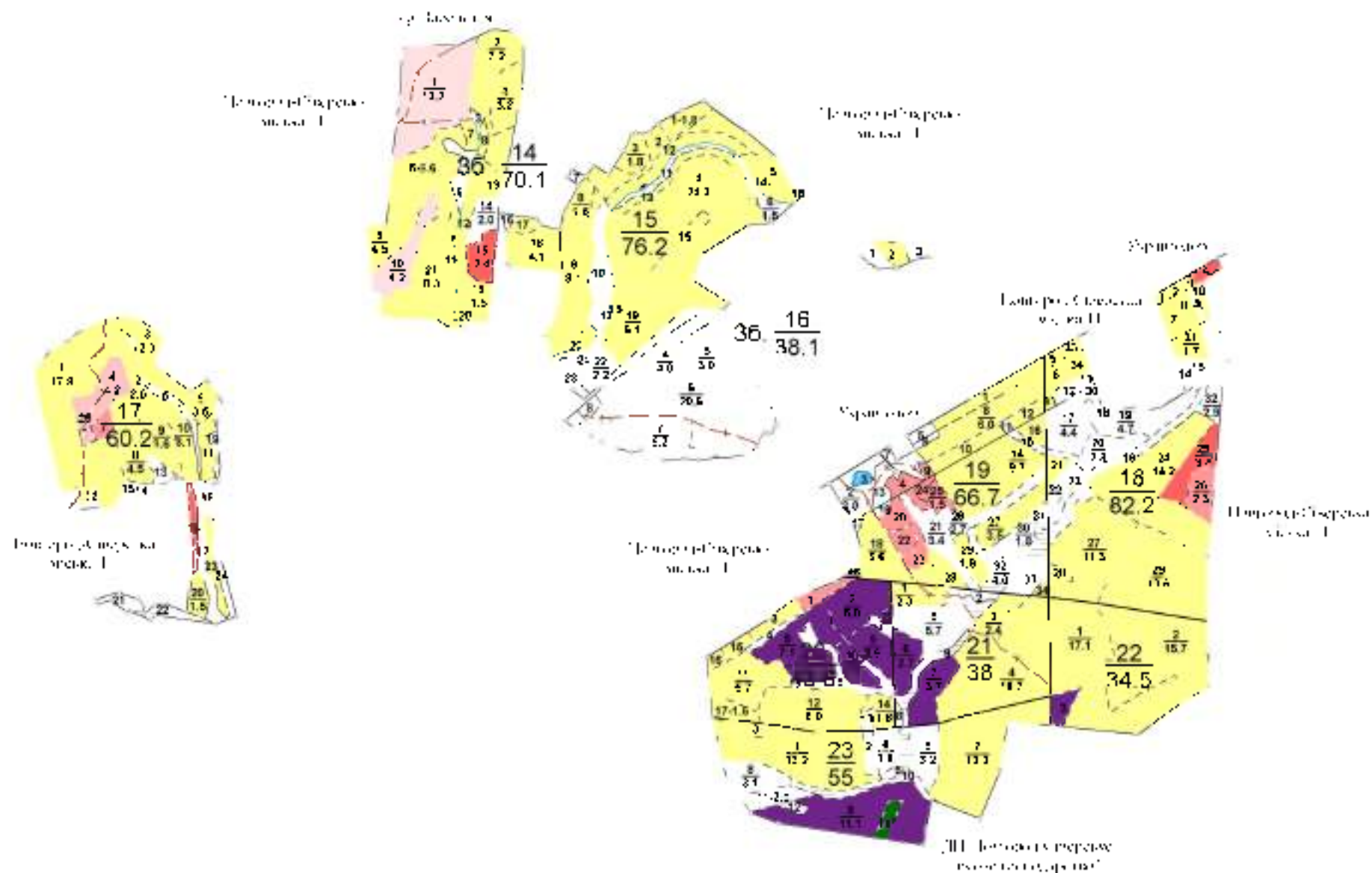
1. *Introduction*

ур. Стодоліше

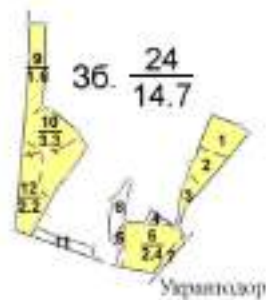

Нонгород-Сверська
міська ТГ

Нормы времени
на 1 м³

Экспертная оценка
по формуле

„Д. Голубов, Савченко,
немає значення“

